

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

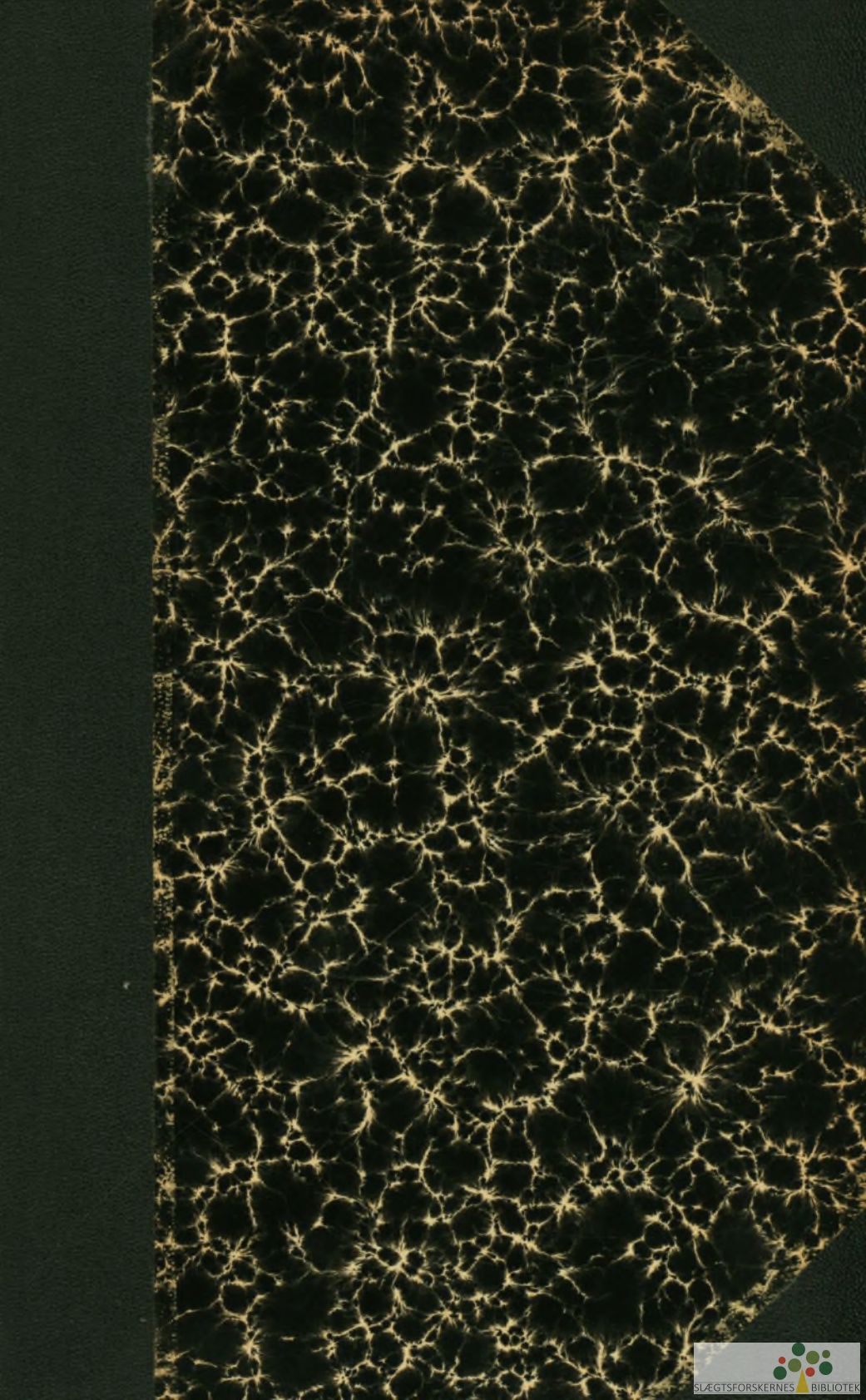
Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

PERSONALHISTORISK TIDSSKRIFT

69. AARGANG
(12. RÆKKE 3. BIND)
1948

Udgivet af

SAMFUNDET FOR DANSK GENEALOGI OG
PERSONALHISTORIE

KØBENHAVN 1949

Redigeret af Samfundets Skriftudvalg
ved
H. HJORTH-NIELSEN

BIANCO LUNOS BOUTRYKKERI
KØBENHAVN

INDHOLD

	Side
Tøttrupperne paa Dueholm 1732-1845. Bidrag til Slægten Tøttrups Stamtavle fra omkring 1700 til henimod 1900. Ved Provst, mag. art. <i>Vagn Riisager</i>	1
Slægten Møhl fra Kerteminde. Af Sparekassefuldmægtig <i>E. Juul Hansen</i>	33
Skrive- og Regnemestre i Flensborg. Af Bibliotekar <i>Aage Bonde</i>	42
Optegnelser om Raadmand i København Jens Gregersen Klitgaards Fa- milie. Ved Postmester <i>C. Klitgaard</i>	55
Hvem var den smukke Madame Møller? Af Grosserer <i>Th. Bull</i> , Oslo	61
Holck'ske Slægter og Problemer. Af Kontorchef i Statsministeriet <i>Harald Holck</i>	79
Johan Holmers Kalenderoptegnelser. Ved dr. phil. <i>Thomas Otto Achelis</i> , Rendsburg (fortsættes).....	117
Bidrag til D. G. Monrads Levned. I. Af Overarkivar i Rigsarkivet, dr. theol. <i>Bjørn Kornerup</i>	136
Fortegnelse over dansk genealogisk Litteratur i Aaret 1947. Ved Biblio- tekar, dr. phil. <i>Albert Fabritius</i>	162
Anmeldelser	166
Smaa Meddelelser.	
Frederikke Louise Charlotte Komtesse Danneskiold-Samsøe. (3. Febr. 1737-13. Juli 1821). Af kgl. Ordenshistoriograf, dr. phil. <i>Louis Bobé</i>	178
Olearius-Oehlschläger. Af samme	179
Et Brev fra B. S. Ingemann angaaende Digteren Chr. Wilster. Ved Overlæge, dr. med. <i>Fr. Tobiesen</i>	182
Spørgsmaal og Svar.....	184
I. Spørgsmaal.	
Sommerschild - Brinck - Lorentzen - Krag - Brasch - Boolsen- Meisler - Berregaard - Christiany - Nandrup - Schmidt.	
II. Svar.	
Voigt.	187
Genealogen Theodor Hauch-Fausbøll 1879-1948. Af Bibliotekar, dr. phil. <i>Albert Fabritius</i>	189
Professor, fil. dr. Arno Cederberg. Af Overarkivar, dr. theol. <i>Bjørn</i> <i>Kornerup</i>	192
Gustaf Magnus Elgenstierna.....	191
Indsendte Bøger	194

	Side
Til Medlemmerne.....	195
Rettelser og Tilføjelser	196
Samfundets Anliggender	198
Fortegnelse over Medlemmerne af Samfundet for dansk Genealogi og Personalhistorie (1. November 1948).....	201
Samfundets Regnskab for Aaret 1947.....	209
Register. Ved Bibliotekar, dr. phil. <i>Albert Fabritius</i>	210
Tillæg. Dødsfald i Danmark i Aaret 1947. Meddelt af Redaktør <i>Niels Friis</i> .	

TØTTRUPPERNE PAA DUEHOLM

1732-1845

BIDRAG TIL SLÆGTEN TØTTRUPS STAMTAVLE FRA OMKRING 1700
TIL HENIMOD 1900

VED

VAGN RIISAGER

Nedenstaaende Stamtavle, der behandler Slægten Tøttrup fra hin ANDERS CHRISTENSEN TØTTRUP, der i 1732 forpagtede Herregaarden Dueholm paa Mors før i 1752 at købe Gaard og Gods, til den POUL ULRICH ERNST TØTTRUP, der i 1845 solgte Dueholm, er gennemført saaledes, at Linien er ført over Fader til ældste Søn, medens alle Søskende vel er medtaget, men deres Efterkommere ikke ført længere ned end indtil 2. Led.

I Taknemmelighed maa jeg nævne Direktør PETER BORCH (død 1919, gift med 5 C, b) og hans Svigersøn, Apoteker R. OLUFSEN, Nykøbing M., hvis Optegnelser har været mig til stor Hjælp. Tillige har jeg – velvilligst laant mig af Fru CAUSE BORGSTRØM, f. TØTTRUP – haft gamle Optegnelser i Hænde af Skolebestyrerinde, Frk. DORTHEA NYHOLM, Nykøbing M. (død 1917) og Fru OLAVIA MULVAD (død 1860, 5 B), ligesom jeg har fundet en enkelt Oplysning i Villads Christensen: „Nykøbing Mors 1299-1899“.

Jeg takker alle, der beredvilligt har ydet mig Hjælp ved Udarbejdelsen af denne Stamtavle, især vil jeg gerne takke Fru EMMY TØTTRUP, f. BRETH-PETERSEN.

1. SLÆGTLED

I A. ANDERS CHRISTENSEN TØTTRUP, den ældste Tøttrup, som det er lykkedes at opspore, født o. 1690, begravet i Nykøbing Mors 5.9.1762, 72 Aar gammel.

Han blev den 27.6.1732 paa Højriis paa Mors viet til den 37-aarige CHARITAS ELISABETH HILDEBRAND, født i Viborg

o. 1695 som Datter af Medicus practicus i Viborg NIELS ERICHSEN (1654–99) og Hustru MARGRETE ELISABETH HILDEBRAND (o. 1659–1735). Ved sit Ægteskab i 1732 havde hun været paa Højriis i hvert Fald fra 1726. Hun døde paa Dueholm 22.3.1744 og blev begravet paa Nykøbing Kirkegaard 1.4.1744.

Efter Traditionen er Anders Christensen Tøttrup Bondesøn fra Tøttrup By, Hørdum Sogn, Thisted Amt. Desværre er Kirkebogen for Hørdum Sogn først bevaret fra 1719, saaledes at hans Fødsel ikke kan eftervises, og en Undersøgelse af indskrevne Dødsfald efter 1719 for om muligt at finde hans Fader (evt. hans Moder Maren?) har intet Resultat givet.

Da han kom i Tjeneste paa Højriis, laa det nær at formene, at Anders Tøttrup stammede fra Tøttrup Gaard i Elsø Sogn paa Mors, men i Kirkebogen her, der gaar tilbage til 1646, findes overhovedet ikke een Tøttrup og ingen, der kunde passe med vor Anders Christensen.

I en Alder af 19 Aar blev Anders Tøttrup Ridefoged paa Højriis. Saaledes efter Gratial-Protokollen vedr. Nykøbing Mors 1729–30, thi heri nævnes, at Anders Tøttrup, som i 21 Aar havde været Ridefoged hos Konferentsraad v. KLINGENBERG og dennes efterladte Enkefrue, der anbefaler ham, er Ansøger til det efter NIELS NIELSEN FELTS Død ledige By- og Herredsskriver-Embede i Nykøbing Mors. – Trods Fru v. Klingenberg's Anbefaling opnaaede Anders Tøttrup ikke at faa dette Embede.

1732 fik Anders Tøttrup Dueholm Kloster i Forpagtning, og endelig i 1752 (Købekontrakt af 2. Marts) opnaar han det, som han sikkert i mange Aar havde stræbt henimod: at blive Ejer af Dueholm.

Hartkornet opgives i Købekontrakten til 42 Td. 3 Sk. 2 Fk. 1 Alb. Desuden den underliggende Klostermølle, hvis Mølleskyld udgjorde 2 Td. 1 Sk., og Markmølle med Mølleskyld paa 5 Td. 6 Sk. 1 Fk., Rølstrup (9 Td. 3 Sk. 2 Fk.), Tødsø og Erslev Kongetiende, samt 298 Td. 3 Sk. 2 Fk. 5/6 Alb. Hartkorn Bøndergods. – Købesummen var 11.000 Rdl. d.c.

I Kirkebogen for Ljørslev-Ørding Sogn 1732 staar: 27. Juni, copulerede paa Højriis, Monsr. Anders Tøttrup og Mad. Charitas Elisabeth Hildebrand.

Ved Godsejer Mansas fejllæste Udskrift, hvilken Udskrift Direktør Peter Borch benyttede, har man hidtil ment, at Charitas her ved sit Bryllup benævnedes Madm, altsaa at hun da havde været Enke. Kirkebogen har imidlertid kun: Mad., der ganske vist kan betyde baade det ene og det andet, men rimeligvis skal sige: Mademoiselle.

Sagen er følgende: 14. p. Trin. (1. Sept.) 1726 holdt „Jomfru Charitas Elisabeth Hildebrand“ Lilleriis-Møllerens Datter, ANNA SOPHIE JENS DATTER BODUM, over Daaben. Hun var da allerede 31 Aar gammel og boede – som faderløs – paa Højriis. Naar nu Enkefru Klingenberg holdt hendes Bryllup med Anders Tøttrup i 1732, vilde hun vel ogsaa have holdt et evt. forudgaaende Bryllup, men Kirkebogen for Ljørslev-Ørding Sogne 1726–32 nævner intet saadant. Man har sikkert da Lov til at slutte, at den 37-aarige Charitas var ugift, da hun i 1732 indgik Ægteskab med den 42-aarige Anders Tøttrup.

Charitas Elisabeth Hildebrand er rimeligvis født i Viborg Domsogn o. 1695. Domsognets Kirkebøger, Viborg, begynder først 1726, og Viborg Graabrødre- og Sortebrødrernes Kirkebøger nævner hende ikke, men i Nørlyng Herreds gejstlige Skifteprotokol 1690–1731 nævnes paa Folio 213 f. i Skiftet efter Doctor Niels Erichsen, forud Medicus practicus i Viborg – den 20. September 1699, Skiftets Dato, var 30-Dagen efter hans Død – blandt Børnene Charitas Elisabeth, der da var i sit fjerde Aar.

Moderen, Margrete Elisabeth Hildebrand, der begravedes i Aarhus 17.3.1735, var født ca. 1659 som Datter af CONRAD HILDEBRAND, Superintendent i Celle i Nedersachsen. (Kristian Carøe: „Den danske Lægstand. Doktorer og Licentiat 1479–1788, Kbhvn. 1909, p. 35.)

En Broder til Charitas var Præsten CONRAD NIELSEN HILDEBRAND, der efter Wiberg døde som Præst i Nors-Tved 1733. Han var pers. Kapellan i Sejerslev paa Mors 1715–18. Det ser ud som mere end en Tilfældighed, at de to Søskende fra Viborg begge kommer til Mors, men om det er Jomfruen paa Højriis, der har skaffet Broderen Kapellaniet, eller den Sejerslevkapellan, der har anbefalet sin Søster til Herskabet paa Højriis, kan ikke siges.

Iflg. Dueholm, Ørum og Vestervig Amters Skifteprotokol 1739–50, Folio 247, fik Anders Tøttrup den 27. September 1743 som Forpagter ved Dueholm sammen med sin Hustru, Charitas Elisabeth Hildebrand, kgl. Bevilling til, at den længstlevende af dem maatte hensidde i uskiftet Bo med deres fælles sammenavlede umyndige Børn, saa længe den længstlevende forblev i ugift Stand, og omsider skifte med Samfrænder.

Der eksisterer derfor intet ordinært Skifte efter Anders Tøttrup.

Sognedegnen i Galtrup-Ø. Jølby paa Mors, Ejer af Jølbygaard og Filtenborg, SEJER OLESEN LETH (1711–60) lod i 1749 en Datter døbe med Navnet CHARITAS ELISABETH efter den da afdøde Frue paa

Dueholm. Charitas Elisabeth Sejrsdatter blev iøvrigt gift i 1768 med Mølleren i Klostermøllen ved Dueholm, PEDER CHRISTENSEN MØLLER, der siden blev Købmand i Nykøbing Mors, men han gik fallit og endte sine Dage som Markmand i Nykøbing. Charitas Elisabeth Sejrsdatters Søster blev gift med en Broder til den ANNA SOPHIE, som Charitas Elisabeth Hildebrand i 1726 havde baaret til Daaben.

Maaske siger det noget om Charitas Elisabeth Tøttrup's Aandsform – i hvert Fald om de Omgivelser, der kunde paavirke hende – at Fru v. Klingenberg til Højriis var paavirket af den pietistiske Retning; skal man dømme efter de ti Malerier, hun skænkede til Ljøslev Kirke, og hvoraf de otte bevarede nu er ophængt i Kirken paa Morslands historiske Museum (cf.: Apoteker Regnar Olufsen: Det gamle Gravkapel i Blidstrup Kirkes Taarnrum), og at Folkene i Lilleriis Mølle var pietistisk sindede. Da Møllerkonen døde (i Barselseng?) i 1726, nævnes ved Skiftet flere gudelige, vistnok pietistiske Bøger, og Mølleren er aldrig mellem Angriberne paa den pietistiske Præst RADICH i Ljøslev. (P. Filtenborg: Sejer Olesens Leths Slægtsbog.)

I Nykøbing nye Kirke er der i Ligkapellet indmuret en Ligsten (2 Alen og godt 18 Tommer høj, godt 24 Tommer bred) over Anders Tøttrup og Charitas Elisabeth Hildebrand.

Rundt om Indskriften, der er delt i to Spalter, staar paa de fire Sider, begyndende fra øverste venstre Hjørne: „Jeg ved at min Frelser / lever og han skal opvække mig af Jordens / Støv og jeg skal se hannem / med disse mine Øjne og ingen Fremmed. Job 19 cap.“

Indskriften lyder iøvrigt:

Tak være Gud
 Jeg Kronen fik
 Ved Dødens Bud
 Til Gud jeg gik
 Jeg er nu ved min Død
 Udredde af al Nød
 Og Ro for Uro gived
 I Himlen jeg kan se
 Min Gud og Kiæreste
 Hvor jeg venter vist
 Mine Børn tilsidst
 Os der skal møde
 Fra ondt Gud dem spar
 Til deres evig Gavn
 ønsker jeg, som bær
 Anders Tøttrup's Navn

Se mine Læsere
 Nu er al min Ve
 O ja forsvunden
 Min Kors er endt
 Mig Kronen sendt
 Den jeg nu har funden
 Tøttrup var min Mand
 I en kjærlig Ægtestand
 3 Børn Gud os sendte
 Gud dem alle nu bevare
 Charitas mit Navn var
 Glæden jeg nu hente
 Farvel Børn og Mand
 Jeg er udi Glædens Land

Døden os har funden
Vi i Himlen samlede
Døde Anno 1762

Livet vi har funden
Evig nu vor Gud at se
Døde Anno 1744

2. SLÆGTLED

- 1 A.   ANDERS TØTTRUP og CHARITAS ELISABETH HILDEBRAND
havde i deres Ægteskab følgende 3 Børn:
2 A. MAREN ANDERSDATTER TØTTRUP, døbt i Nykøbing Mors 26.11.
1732, begravet smst. 17.2.1792.

Netop fyldt 17 Aar viedes hun i Nykøbing Mors 10.12.1749 til den 31-aarige Købmand i Nykøbing Mors NIELS OLUFSEN, begravet i Nykøbing M. 19.1.1788, 70 Aar gammel. En Købmand OLE (OLUF) NIELSEN, der i 1735 stod Fadder til Anders Tøttrups Søn Povel Ulrich, og som i 1743 svarede Skat af 2 Dreng, 2 Piger og 2 Heste, er formodentlig hans Fader.

Samme Aar som Niels Olufsen blev gift med Maren Tøttrup (1749), havde hans Handelsdriftighed bragt ham i en mislig Situation, idet han, trods den grasserende Kvægsyge, og de i den Anledning udstedte Forbud, havde indkøbt 20 Stude paa forskellige Steder i Salling og ved Nattetid praktiseret dem over paa Mors. En særlig Kommission blev nedsat for at paadømme denne Sag, og Niels Olufsen tilstod sin Forseelse. Men inden nogen Dom faldt, havde han anraabt Kongen om Naade, hvorpaa Sagen ved kgl. Resolution af 25.3.1749 blev hævet, og Niels Olufsen befriet for videre Tiltale mod at betale Sagens Omkostninger med 390 Rdl.

Niels Olufsen var Konsumtionsforpagter 1743-45. Hans formodede Fader, Købmand Ole Nielsen, havde været det 1737-39.

Niels Olufsen var som de andre Købmænd i Nykøbing M. paa den Tid Jordegodsejer og havde i 1762 ialt 66 Td. Hartkorn. Han blev i 1778 af Amtmand HAUCH i Thisted afkrævet en Betænkning om Fællesskabets Ophævelse, og hans Svar viser ham som en Godsejer af den gamle Skole:

„Paa mit liden Bøndergods udi Dueholm Amt er ingen Forandring til Forbedring mere i dette end udi forrige Aaringer foretaget, mens enhver paa det yderste og bedste i Tillid til Guds Forsyn til sine mange Udgifters Bestridelse dyrker vel sin Jord uden at tænke paa Fællesskabets Ophævelse, som enhver befrygter vilde have lige saa slette Følger for dem som deres Naboer udi Skivehus Amt, sc. til stor Bekostning, uendelig Udfald og de fleste til Forarmelse og Skade.“

Maren Tøttrup og Niels Olufsen havde følgende 9 Børn:

- a. OLUF, døbt 29.11.1750, begr. 11.12.1750.
- b. JOHANNE, døbt 21.4.1752.
- c. OLUF, døbt 17.6.1753. Han blev gift med Ane Clausen af Nykøbing M. Hun døde som Enke paa Blidstrup 9.1.1848.
  - c1. Deres Datter, MAREN TØTTRUP NIELSEN, født i Nykøbing M. 2.11.1794, død paa Blidstrup 13.9.1870, blev 15.10.1824 gift med CHRISTEN RIIS til Blidstrup, født 25.3.1793, død 24.3.1873, der havde faaet Blidstrup efter sin Fader, JENS RIIS.
- d. CHARITAS ELISABETH, døbt 10.2.1755, begr. 29.10.1778.
- e. MAREN MARIE, døbt 4.9.1757, begr. 7.9.1757.
- f. MARGRETHE MARIE, døbt 4.6.1759, begr. 5.3.1764.
- g. En dødfødt Dreng, begr. 19.8.1760.
- h. ANNE MARIE, døbt 19.8.1763, begr. 5.3.1764.
- i. ANDREAS, døbt 5.7.1767.

- 2 B. POVEL ULRICH TØTTRUP, Ejer af Dueholm, Landvæsen­commissair, døbt i Nykøbing 5.1.1735, opkaldt efter POUL v. KLINGENBERG til Højriis og Hustru ULRICA AUGUSTA v. SPECKHAN. Død i Nykøbing M. 14.4.1797, begr. i Nykøbing M. 25.4.1797, 63 Aar gl. Viet, 28 Aar gammel, 29.7.1763 i Nykøbing Mors til den 23-aarige ANE HELENE PHISTER, født i Bærum i Norge o. 1740, begr. i Nykøbing M. 24.7.1769. Datter af Sognepræst i Sejerslev paa Mors, FERDINAND JOCHUMSEN PHISTER og Hustru ANNE HENRIKSDATTER KRÆFTING.

Faddere ved Povel Ulrich Tøttrups Daab var: Hr. Bülow fra Høiriis, Byfogedens Kjæreste, METTE HOLM, Datter af Sgpr. i Saltum-Hune, JACOB LAURIDSEN HOLM, død 1717, Kammerjunker KLINGENBERG, Hr. HANS GJERDRUM af Ljørslev og Kmd. af Nykøbing OLE NIELSEN. Behandlingen af Povel Ulrich Tøttrups Dødsbo findes i Skifteprotokol­len for Morsø Sønderog Nørre Herreder 1794-1801, Folio 186-194. Det ses her, at Povel Tøttrup til Dueholm døde den 14. April 1797 Kl. 10 Aften, og at Boet blev taget under Behandling næste Dag. (Heraf følger, at han er død i Nykøbing, ikke – som en Tradition i Familien vil vide – i Maribo). De afdødes 2 myndige Sønner og eneste Arvinger var: 1) den ældste Søn, Regimentskvartermester ANDERS (d. e. ANDREAS) TØTTRUP, som opholder sig ved Regimentet i Rendsborg, 2) den anden Søn FERDINAND TØTTRUP, Landsdommer i Lolland Falster, som opholder sig i Maribo. Deres Fætter var OLE

NIELSEN, Borger og Indvaaner i Nykøbing. En Del Bohave angaves at tilhøre Studiosus ANDREAS OLESEN, der opholder sig i København. I Folio 192 staar der, at Dødsfaldet blev meddelt til de 2 Sønner. Ved Skiftesamlingen den 2. Maj 1797 begærede og fik de to Arvinger, der begge var myndige, Boet extraderet. – Der er derfor ikke nogen Vurdering i Boet.

Ferdinand Tøttrup skødede sin Halvdel af Dueholm Gaard og Gods til Broderen Andreas for 30.000 Rdl.

Evald Tang Kristensen har – „Danske Sagn, IV, 1896“, No: 671–74 – optegnet fire Versioner af et alm. Nedmaningssagn om „en Herre fra Dueholm, Tøttrup“ eller „Povl Tøttrup“. No: 671 fortæller, at det var en Præst fra Thisted, der manede ham ned, og at Præsten skulde have Tødsø Kald for sin Ulejlighed. 673 siger: „Saa skulde Præsten fra Thisted, Revelius, over at mane ham.“ – Revelius var iflg. Wiberg resid. Kapellan i Thisted 1786–91, hvorefter han kom til Flade-Draabe paa Mors, ikke til Tødsø. Knyttes Sagnet til Pastor Revelius, maa Gengangeren dog være Anders Tøttrup, idet Povel Ulrich Tøttrup først døde 1797. Naar Spøgeriet motiveres med, at „han havde gjort saa megen Uret med at flytte Markskel og tilegne sig andres Gods“, er det vel ogsaa mest naturligt, at Sagnet gælder Anders Tøttrup, der var den egentlige Godssamler, hvormed dog intet er sagt om, at han derved gjorde sig skyldig i noget galt.

Povel Ulrich Tøttrup og Ane Helene Phister havde i deres Ægteskab 3 Børn:

ANDREAS: 3 A.

FERDINANDUS: 3 B.

CHARITAS HYLLEBRAND: 3 C.

2 C. NICOLAI CHRISTIAN TØTTRUP, Ejer af Frydsbrønd paa Mors, døbt i Nykøbing M. 16.1.1737, begr. paa Lødderup Kirkegaard 10.2.1769, viet, 26. Aar gammel, 14.10.1763 til den 25-aarige ELEONORA BANG MELDAHL, døbt i Nykøbing M. 19.11.1738, begr. paa Lødderup Kirkegaard 1798. Datter af Hospitalsforstander i Nykøbing, tidligere Ejer af Frydsbrønd, MELCHIOR MELDAHL, der døde i Nykøbing M. 21.1.1757, begr. 28.1.

Nicolai Tøttrup købte Frydsbrønd (Skøde af 10.5.1764), der tidligere havde været 3 Fæstegaarde (20 Td. 3 Sk. 2 Fk. 2 Alb.), samt Elso Sogns Kongetiende af Amtmand FRIDERICH HAUCH til Højriis

for 2.500 Rdl. – Amtmand Hauch havde selv købt Tienden af Major v. Klingenberg og Gaarden af Capitain JØRGEN HAUCH i 1762 for 1000 Rdl.

Nicolai Tøttrup Enke solgte Frydsbrønd – uden Elso Kongetiende – til PEDER NIELSEN VADSKJÆR i 1769 for 1.700 Rdl.

Gaarden brændte 4.3.1771. Wadskiærs Enke, Else Christensdatter Kappel overtog Gaarden ved Samfrændeskifte 1777 og ægtede samme Aar A. Poulsen, der 27.6.1785 pantsatte den til Grev FREDERIK TRAMPE for 1.200 Rdl., men 19. Juni 1798 købte han Elso Kongetiende af Nicolai Tøttrups Børn for 2.500 Rdl. d. c. (Viborg Landstings Skjøde- og Panteprotokol 1793–99, Fol. 820), og i 1804 solgte han Gaarden med lidt Besætning for 7.500 Rdl., hvad der ansaas for billigt, til Hans Jørgensen. 1825, vistnok før, ejedes Frydsbrønd af POUL ULRICH ERNST TØTTRUP (4 A). 1840 angives NIELS VOETMANN, Poul Ulrich Ernst Tøttrups Svigersøn (5 A) som Ejer af Frydsbrønd.

Nicolai Tøttrup og Eleonora Bang Meldahl havde i deres Ægteskab følgende 3 Børn:

- a. CARITAS ELISABETH HILDEBRAND TØTTRUP, døbt 24.6.1764, frembaaren til Daaben af Madam Meldahl, Nykøbing M. Gift med en HANSEN i Kristiania(?).
- b. ANNE ELISABETH TØTTRUP, døbt 7.8.1766, gift med Købmand OLE KNAKKERGAARD i Thisted.
- c. SOPHIE BANG TØTTRUP, født 10.12.1768, døbt 19.12. s. A., opholdt sig som ugift hos Søsteren og Svogeren i Thisted.

3. SLÆGTLED

2 B. POVEL ULRICH TØTTRUP og ANE HELENE PHISTER havde i deres Ægteskab følgende 3 Børn:

3 A. ANDREAS (eller: ANDERS) TØTTRUP, Ejer af Dueholm, Capitain, døbt i Nykøbing M. 16.9.1764, død i Aalborg 15.2.1840, begr. paa Aalborg Almenkirkegaard 24. s. M. Viet o. 1797 til FREDERICHE CHRISTINE CHARLOTTE ERLANDSEN, født 1777 (i Rendsborg?), død i Nykøbing M. 7.6.1835, 57 Aar gammel. Datter af Kaptajn SVEND WESTERBERG ERLANDSEN og Hustru WILHELMINE BUCHWALD.

I nogle egenhændige Optegnelser, dateret Dueholm 23. Marts 1811, og som findes mellem Provst C. Schades efterladte Papirer, opgiver Andreas Tøttrup følgende:

„Andreas Tøttrup blev Student fra Viborg Skole 1782, Regimentskvartermester ved det fynske Infanteri-Regiment 1789, tog Afsked med Captains Karakter 1801 ved det Oldenborgske Regiment, gift med Frideriche Christine Charlotte Erlandsen, født 1777, en Datter af afdøde Kaptajn Erlandsen, forh. Medlem af Kanal-kommissionen i Rendsborg, og Charlotte Wilhelmine Buchwald af Huset „Frijsenborg“.“

Det var 19.8.1789, Andreas Tøttrup blev Regimentskvartermester ved det fynske Infanteriregiment. Allerede 11.12.1789 indgik imidlertid dette Regiment i Arveprins Frederiks Regiment, og Tøttrup ansattes fra 18.12.1789 i den Kronborgske Bataillon i dette Regiment. Denne Bataillon opløstes atter 26.11.1790 fra 24.12. s. A. at regne, og Andreas Tøttrup blev sat paa Vartpenge. Han tilkøbte sig derefter 10.12.1792 Regimentkvartermesterstillingen ved det Oldeborgske Infanteriregiment for 4.000 Rdl. Han tog sin Afsked som karakteriseret Kaptajn 15.4.1801.

Efter Traditionen stammede Kaptajn Erlandsen ned fra Skjalm Hvide.

Om Dueholm paa Kaptajn Tøttrups Tid skrev den gamle Lærerinde, Frøken DORTHEA NYHOLM i Nykøbing Mors (1819-1917) saaledes:

Naar man for omtrent 70 Aar siden ad Sallingsundvejen kom til Fruerled, som alle kende, begyndte Dueholm Marker, der til højre var mest Hede, der hvor nu Mimerminde og Møllen, omgivet af Plantager og Haver, ligger. Der var hverken Gaard, Huse eller Mølle, kun ude paa Spidsen af Refshammer var der to smaa Huse, byggede af Peder Toft og Anders Nielsen, to Mænd, som ved Vesterhavets Gjennembrud til Limfjorden i Februar 1825, da Agger Kanal dannedes, var blevne husvilde, og nu af Kaptajn Tøttrup, Dueholms daværende Ejer, erholdt Tilladelse til at bosætte sig som Fiskere paa Refshammer. Nu er der mange Huse og Hjem, og en stor Del af de to Familiers Slægt skal endnu bo deri. Ellers var der stille omkring det forud gamle Kloster, hvor førnævnte Tøttrup og Hustru boede alene. Det var et stateligt aneligt Par, naar de en sjælden Gang viste sig i Nykøbing, hun var født Erlandsen, og stammede fra Erkebispens Slægt af samme Navn, hun var fra Rendsborg, hvor Kaptainen havde lært hende at kjende. Hun var meget afholdt af Store og Smaa, godgjørende mod dem, der trængte.

De, som nu se Dueholm, kan neppe tænke sig Dueholm [paa] den Tid, her tales om. Da der ingen Huse var bygget paa den Iord som tilhørte Dueholm, hverken Vesterbro eller alle de andre spredte Bygninger, var man paa Landet, saasnart man traadte ud af Byen, og det gjorde man, naar man var udenfor den Bom, som Toldbetjenten hver Aften lod gaa ned og om Morgenen

op. Byens og Klosterets Grændse stødte sammen, der hvor Brandirektor Sørensens Gaard ligger, som er bygget i Begyndelsen af 40. af Ejeren af Dueholm, Kapitain Tøttrup's Søn. Ved Siden af dette var et lille Hus ad Byen til, hvor Tolden skulde erlægges af alt, som Landboerne vilde sælge i Byen. Derfor var der ogsaa meget smaa Smugleri, baade for Alvor, ofte af unge Mennesker for at gjøre Løjer dermed. Hr. Sørensens to Etages Hus var paa den Tid en gammel Vandmølle, som tilhørte Dueholm, den brugtes ikke i de senere Aar, men laa ret romantisk ved den brusende Aa, hvor Vandet fra Dueholm Gaard og Have gennem Sluserne førtes over de gamle Møllechjul og frembragte stærk Støj, som kunde høres, naar man kom til Vesteraa, som da var en smuk bred Aa med klart Vand og paa modsatte Side laa Enger med de nylig plantede Bøgetræer, som da var sjældne, maaske de eneste i Byen. Vandmøllen brugtes ikke, men den gamle Markmøller, en gammel krumbøjet Mand færdedes ofte i den lille Have med Hyldebuskene om Aaskrænten, hans Hustru var en yndet Væverkone for Husmødrene i Byen, som paa den Tid lavede forskellige Slags Tøjer. Møllen og Toldbetjentens Hus ødelagdes fuldstændig tilligemed flere i Vinteren 1839 ved Højvande som gjorde megen Skade i mange af Limfjordsbyerne . . .

Udenfor Dueholm, der hvor nu Mejerigaarden er, var den gamle Klosterkirkegaard, omgivet af Gitterværk og en Port af samme Slags paa Midten, alle med den mørkerøde Maling. Paa den Tid laa der endnu mange Sten paa det Sted, hvor det gamle Kapel havde staaet. Kirkegaarden var groet med Græs . . . Da den omtalte Vandmølle nedlagdes og Dammen udtørredes, fortælles der, at Kapitajnen lod Kirkegaarden jevne og Jorden derfra [fyldte] ned i Dammen, derved er de maaske kommen Gravene for nær, der fortælles saaledes at K. T. fra den Tid af aldrig turde gaa ene om Aftenen over Gaarden eller ud af Porten, særlig den højre Side af Porten, naar man kom fra Gaarden, skal være slem at passere; jeg har rigtignok ofte gaaet den Vej i Mulm og Mørke. Saaledes er der en Del gamle Sagn om Dueholm. [Desværre fortæller Tante Thea kun dette ene.] . . .

Hvad Dueholm angaar, er der jo meget forandret, navnlig i de senere Aar. Den Tid her tales om, saas Dueholms lange Lade med sin store røde eller brune Port, som da al Tid var tæt tillukket. Som nu gik der en lille Alle fra Landevejen ind til Porten, der gik gennem Laden, en Gitterport lukkede for selve Gaarden, paa Midten af Porten var der anbragt Laager, hvor man kunde gaa, saa laa det store hvide solbeskinnede Hus i Baggrunden, med en gammeldags Hoveddør, som sjælden afbenyttedes til daglig Brug. De, som vilde tale med Kaptajnen, gik til Kontoret i venstre Fløj. De, som vilde til Fruen, gik Køkkenvejen. Vinduerne vare Skydevinduer med smaa Ruder, der var, syntes det, højere til Loftet, som var Bjælkeloft malet med stærk Farve og smaa Hjørner eller Knæer til Siderne. Værelserne vare omtrent de samme [som] nu. Salen [den nuværende Oldsagssamling], samt to Gæsteværelser [Rummene indenfor Oldsagssamlingen], hvorom de gamle Sagn og Historier dreje sig. Møblerne vare en Kanape beklædt med Hestehaar,

Stole svarende hertil, som stode langs Væggene. Et Par Kommoder, Skabe i Hjørnerne. Under Loftet en gammeldags Glaslysekroner. Hvide Kappgardiner for Vinduerne med lange smalle ved Siden, samt Spejle, dog smaa, og Skilderier. Et temmeligt stort Divanbord foran Kanapeen med nogle Vaser og fine Ting. En stor Elegance mod de andre Herregaarde her paa den Tid. Jeg husker tydeligt da jeg var Barn og undertiden med mine Forældre [Tante Theas Forældre var Læge i Nykøbing Mors JOCHUM SEVERIN NYHOLM (1785–1834) og Hustru DOROTHEA MARGRETHE VANDBORG (1792–1855), cf. Slægten Nyholms Stamtavle, udg. af Sofus Elvius og V. A. Guldbrandsen]. kom derop om Søndagen, og vi blev modtagne af Herren og Fruen, hvor jeg syntes, det var noget stort. De var begge et Par statelige Folk, han havde lært hende at kjende i Rensborg, da han laa der i Garnission, hun var født Erlandsen, af Erkebiskop Erlandsens Slægt, altsaa stammede hun fra Skjalm Hvide, og man kunde ogsaa godt tænke sig hende lig Fru Inger i Ingemanns „Valdemar den Store“; Fru Tøttrup var en godgørende Dame vide omkring, meget arbejdsom og flittig. Dueholm smukke Have, som laa her ud af Byen til, begrænset af den da frodige Eng og Aaen, har hun til Dels anlagt. De første Bøgetræer, der stode paa Skællet mellem Haven og Engen har hun plantet. Jordbær, Asparges indførte hun ogsaa, flere sjældne Træer og Planter ligeledes. Der var ingen Gartner paa Dueholm. En god Hjælp havde Fru Tøttrup i Forvalteren paa Gaarden, han hed KRUSE, var Landmand og Gartner der. Nede i Byen, hvor han kom, kunde han være Maler, klippe Silhuetter, skrive Vers, gjøre mange Kunstner, være lidt af alt. Naar han bankede paa Døren og traadte ind i Stuen, var det som oftest citerende Stumper af Vessel, Holberg, P. A. Heiberg, Baggesen o. s. v. Paa samme Tid blev der anlagt en lille Have eller Plantage foran Dueholm til venstre Side, det havde i sin Tid været Mølledammen, som var blevet fyldt, til dels med Jord fra den gamle Klosterkirkegaard, der var beliggende, hvor nu Mejerigaarden og Husrækkene[?] staa. K. Tøttrup lod den sløjfe og fyldte Dammen, han skal have fortrudt det; og senere i hans Tid blev Kirkegaarden fredet, bevoxet med Græs og omhegnet af et Stakit. Der fandtes endnu i min Tid nogle Stenbrokker fra det gamle Kapel. Der skal have været en smuk Klosterkirke med to smaa Kapeller.“

I Familien kendes endnu følgende Historie, om hvis Paalidelighed dog intet skriftligt har kunnet vidne: Kaptajn Tøttrup spillede ofte Kort, naar han var til Snapsting i Viborg. Engang vandt han en meget stor Sum fra en anden Herremand, og da denne ikke havde Pengene, enedes man om, at Kaptajnen skulde have et Flora danica Stel, som Herremanden ejede. Stellet blev saa kort til Dueholm paa 10 Vogne med Halm i Bunden og stod i det lille Rum ved Siden af Salen, hvor der endnu findes Hylder dertil.

Det blev i Krigen 1848–50 nedgravet, hvorved meget af det gik tabt.

Fru CLAUDIANE (CAUSE) BORGSTRØM, Datter af Sparekassedirektør i Randers POUL ULRICH ERNST TØTTRUP (5 C, d), der har fortalt mig oven-

staaende, har ligeledes fortalt mig, at hendes Farfader, THORVALD TØTTRUP paa Karmark (5 C) ofte fortalte hende, naar hun som Barn og ung var paa Besøg paa Karmark, at hans Bedstefader, Kaptajnen, paa sine gamle Dage blev blind, og selv var Thorvald Tøttrup meget bange for, at en lignende Skæbne skulde ramme ham, hvad dog ikke skete.

Farfaderen fortalte hende ogsaa, at hans Bedstefader, Kaptajnen, samlede paa Guldure, medens Kaptajnsfruen samlede paa Diamanter. Kaptajnen havde sine Guldure ophængt paa en Snor over Stuen, og han holdt dem stadig optrukne. Sønesønnen Thorvald fik mange Gange at vide, hvilket af Urene han skulde arve, men Kaptajnen havde en Husbestyrerinde (om det var Jomfru BRIX vides ikke), der tog Urene, og engang Thorvald Tøttrup var ude at taksere Gaarde for Kreditforeningen i Viborg, saa han hos en lille Gaardmand Uret hængende paa Væggen. Da han spurgte, hvor han havde faaet det fra, lød Svaret, at det havde han arvet efter en gammel Tante.

Et Brev fra Kapitain Tøttrup til Prokurator WOETMANN (Fader til Proprietær NIELS WOETMANN, cf. 5 A) er tilfældigvis bevaret. Dette Brev – og dets gammeldags Stil – kan give sit lille Bidrag til Tegningen af denne dygtige Landmands Karakter. Lune og Ironi har han ikke manglet: Brevet, der er dateret: Dueholm den 2 September 1833, lyder:

„Det glæder mig særdeles af Deres Ærede af 14de f:M: at erfare at De og Deres gode Kone ere lykkelig arriverede til Deres nye Opholdsted (Efter Brevets Udskrift: Beistrup Strand), at deres Kone finder Behag i Stedet og at De har truffen paa en tjenstvillig Omegn, De ville da lettelig glemme Tabet af det bagtaleriske og rivaliserende (?) Nyekjøbing som for tiden er meget hjemsøgt af Skarlagensfeber, Deres forrige Vert har mistet sin Søn, B: Steenberg (Fader til Rikke Steenberg, cf: 5 C) har 2 Børn syge og Frue Borchsenius ligger syg med en om to af hendes Døtre, tilligemed flere Familier, af denne Sygdom, min Søn mistede sin ved Deres Nærværelse syge Søn, men derimod har Forsynet forundt Nyekjøbing en Glæde i denne Tid ved at det Werlighske Selskab spiller der Komædie. –

Tak for Tilsendelsen af min Regning til Johansen, denne stolte Herre var her i nogle Dage i Nyekjøbing hos hans Ven Faartoft (en Storkøbmand i Byen) men han fandt det under sin Værdighed, hverken at tale med mig eller afgjøre den mellemværende Rest af mit Tilgodehavende, jeg har i denne Anledning tilskrevet ham med Dags Post men jeg anseer det for et frugtesløst Forsøg hos en slet Betaler, og dersom Deres Velædelhed endnu engang ikke efter Deres gode Løfte vil alvorlig paamine ham om Afgørelse af vore Mellemværende, som med Hensyn til den ubetydelige Summa allene maae have sin Grund i Mangel paa god Villie og ikke Evne til at betale, kan jeg maaske endnu bie en rum Tid efter mine Penge. – Efter Hrr: Procurator Caludans Udsigende skal Rentekammeret ingenlunde have villet indlade sig i at bevilge Nyekjøbing deres ansøgte Hestemølle, men paa Grund af at det var en ansøgt Kjøbstad Rettighed henviste det til det Kongelige Danske Kancellie fra

hvilket Kollegium Bevillingen skal være udstædt uden Indskrænkning. – Vi ere gudskelov her paa Dueholm friske og raske og kuns formedelst det vedholdende slette Veir tilbagesatte med vores Høst, men vi maae jo haabe til det bedre og henleve iøvrigt med særdeles Høiagtelse for Dem og Deres kjære Kone Deres ærbødige Tøttrup“

„Velædle Hrr: Procurator Woetmann.“

Brevet er skrevet med en ualmindelig regelmæssig, fast og percentlig Haand, forsejlet med Tøttrups Segl: et T i et ovalt behjelmet Skjold.

Den Sønneson, hvis Død Kapitain Tøttrup omtaler, maa være Andreas Frederik Ferdinand Tøttrup, 5 E.

Om Skiftet efter Andreas Tøttrup, se under hans Søn Poul Ulrich Ernst Tøttrup (4 A).

Andreas Tøttrup og Frederiche Christine Charlotte Erlandsen havde i deres Ægteskab kun Sønnen:

POUL ULRICH ERNST TØTTRUP (4 A).

3 B. FERDINANDUS TØTTRUP, Etatsraad, Herredsfoged, døbt i Nykøbing M. 20.2.1765, død paa Dueholm 5.5.1825, begravet paa Nykøbing gamle Kirkegaard 9. s. M. Han blev første Gang gift, 30 Aar gammel, paa Engestoftegaard i Engestofte Sogn paa Lolland, 12.6.1795 med den 26-aarige ELISABETH GEORGINE DE WICHFELD, født paa Kokkedal 12.8.1769, død i Nakskov 21.11.1802. Datter af Oberst THOMAS FREDERIK DE WICHFELD og Hustru INGEBORG CATHARINE BRAËS.

Anden Gang blev den 38-aarige „Høiædle og Velbaarne Hr. Assessor og Landsdommer“ gift med „Velædle og Velbyrdige Jomfrue“ KAREN HINCHELDEJ, 23 Aar gammel, født 1780, fremstillet i Kirken 26.2. s. A., Conventualinde iflg. kgl. Resolution af 17.7.1831 i Det Harboeske Fruekloster i København, hvor hun døde 5.2.1870. Datter af Justitsraad CHRISTIAN HINCHELDEJ til Ourupgaard og Hustru LAURENTIA HOFGAARD.

(Om Ferdinand Tøttrups formodede 3. Giftermaal se nedenfor.)

Ferdinand Tøttrup blev Student fra Viborg samme Aar som Broderen Andreas, 1782, tog latinsk juridisk Eksamen i Maj 1789 med laudabilis, blev 18.2.1791 Vicelandsdommer og 1794 Landsdommer i Lolland og Falster. Var 1800–10 Herredsfoged i Lolland Sønderherred, tillige Byfoged i Nakskov 1800–03. Privatiserede efter

1810 i nogle Aar i København (1812 boede han i Lille Kirkestræde i Holmens Sogn). Blev derefter i 1815 Herredsfoged og Skriver i Mideldsom og Sønderlyng Herreder i Viborg Amt. Han udnævntes 14.5.1817 til virkelig Etatsraad.

I 1797 havde Ferdinand Tøttrup skødet sin Halvpart af Dueholm til Broderen Andreas for 30.000 Rdl.

Iflg. Nakskov Skifteprotokol 1790–1806, Fol. 629–30, holdt Assessor Tøttrup 1803, 27.4., Samfrændskifte med sine Børn, Poul og Anna. Boets Nettobeholdning var 20.000 Rdl., af hvilke Sønnen fik 6.666 Rdl. 4 Sk. og Datteren 3.333 Rdl. og 2 Sk. Som Tillidsværge for Børnene var efter Opfordring mødt Sognepræsten for Vaabensted, POUL WICHMANN, der var Fru ELISABETH GEORGINE DE WICHFELDT'S Fætter og Svoger, idet han var gift med hendes Søster BOLETTE BARTHOLDE DE WICHFELD. Den afdødes Fader kunde ikke møde formedelst Sinds- og Legems Svaghed, og Broderen var for Tiden fraværende i København.

Skolebestyrerinde, Frøken DORTHEA NYHOLM har fortalt Apoteker R. Olufsen, at hun kunde huske, at der blev fortalt saa meget om denne Landsdommer Ferdinand Tøttrup, bl. a. hans store Ekstravagancer, som resulterede i, at han tog af Kassen. Broderen i Nykøbing havde hjulpet ham mange Gange med Penge, saaledes at der ikke var kommet Sag ud deraf. [Men det har muligvis været af en saadan Grund, at Landsdommeren maatte afbryde sin Karriere paa Lolland og nogle Aar „privatisere“ i København.] – Hun husker ogsaa [Tante Thea var ganske vist dengang kun 6 Aar gammel], at der blev talt meget om hans Død – om „dette mystiske Dødsfald“ –, det gik saa hurtigt, men om han havde affivet sig selv eller hvad, vidste Tante Thea ikke. Tante Thea huskede derimod, at hendes Fader, der jo var Læge i Nykøbing M., en Dag blev kaldt til Dueholm, og da han kom hjem, „var han meget faamælt“. Det var saa Ferdinand Tøttrup, der var død. Men for at Folk ikke skulde vide noget, blev han af sin Broder begravet med en uhyre Pragt, næsten kongelig.

I Nykøbing M. Skifteprotokol 1795–1828, Fol: 432 f., staar der, at 5. Maj 1825 anmeldtes det, at Etatsraad Tøttrup var død paa Dueholm. Da Skifteforvalteren næste Dag indfandt sig i Boet efter Etatsraad og Herredsfoged Tøttrup fra Viborg, var den afdødes Broder, Kaptajn Tøttrup til Dueholm, til Stede. Den afdødes Efterladenskaber vurderedes til 28 Rdl. 5 Mk. 3 Sk. Desuden var der en Del Papirer, som medtoges til nærmere Revision. Auktionen over det

registrerede vedtog Skifteforvalteren at afholde snarest muligt og tilstille vedkommende Beløbet.

Den egentlige Behandling af Boet sker imidlertid ikke i Nykøbing Mors, men i Viborg. Skiftet er meget stort, det paabegyndes i Viborg Skifteprotokol 1819–25 Folio 583 og Slutningen findes i næste Skifteprotokol for 1825–31. Desuden findes der i Pakken Dokumenter til Skifteprotokollen 1829 a i Viborg Byfogedarkiv adskillige Dokumenter fra Bobehandlingen. Af Skiftet fremgaar, at Etatsraad Tøttrup blev suspenderet fra sit Embede som Herredsfoged i Sønderlyng-Middelsom Herreder den 21. Maj 1824 paa Grund af Kasseangel. Den afdødes Søn, Typograf Christian Tøttrup, forklarede i Skiftet den 9. Maj 1825, at hans afdøde Fader siden afvigte Efteraar havde boet i Viborg som logerende, medens hans Moder og 2 Brødre, der var smaa, paa ubestemt Tid var draget i Besøg til Lolland. Christian Tøttrup havde i bemeldte Tid boet hos Faderen. – Af et Brev, som nedenfor citeres, fra Poul Friderich T. til Stedmoderen samt af ligeledes nedenfor citerede Bidragsliste fremgaar det, at Etatsraad Tøttrup, for at dække Underskudet, havde sat hele sit Indbo til Auktion. – Boet var iøvrigt ved Skiftet fallit.

Foruden ovennævnte to Skrivelser findes bl. m. a. vedlagt Skiftet to Breve, et fra Fru LOUISE v. BERTOUCH paa Søholt paa Lolland til Etatsraad Tøttrup af 7.11.1824 og eet fra Fru KETTY (KAREN) TØTTRUP til Ægtemanden, skrevet paa Søholt 14.11.1824. Begge fortjener at citeres:

Pakken Dokumenter til Skifteprotokollen 1829 a i Viborg Byfogedarkiv ad No. 20: (Poul Tøttrup var paa dette Tidspunkt Sekondløjtnant i Artill.)

„3. August 1824. – Undskyld kjære Moder at jeg saalenge har ladet Dit Brev ubesvaret, jeg vidste intet glædeligt at skrive, og det gjorde mig saa ondt at høre mine Forældres Ulykke omtale, at jeg ikke har kunnet udholde at gjennemlæse Dit Brev mere end een gang. – Du vil formodentlig forundre Dig over at finde et Dig bekjendt Document; men hav den Godhed at tilstille Fader det, da Schønheyder nok snart vil erkyndige sig derom. – Sagens Sammenhæng, hvorom jeg beder Dig at underrette Fader, er denne: – Confr. Rothe har talt med Kaas og Møsting, begge Chefer for de Autoriteter til hvilke han skyldte Penge, og begge ere særdeles villige til at gjøre hvad der kun staaer i deres Magt – At min Fader, efter hvad der er forefaldet, og af flere Grunde endnu, skulde kunne beholde sit Embede, er neppe muligt. – Tingene er da at han efter at have dækket sit Ansvar kunde søge Afsked og, som dertil qualificeret, erholde en Pension af 5 à 600 Rdl. Ved den holdte Auktion maa

endeel være udbragt og formodentlig nok til at kunne dække Skifterne, saa at altsaa denne Green af Gjelden kunde blive betalt – Der refterer endnu noget under Cancelliet og under Rentekammeret. Paa disse Summer vil Dilation nok kunne erholdes, naar kun nogenlunde Sikkerhed kunde erholdes, og vil da Kaas og Møsting nok lade dem nøie med indlagt Document, som jeg des-aarsag remitterer for at Fader paa Anfordring kan levere det til Schönheyder, som idag desangaaende er bleven tilskrevet af Rothe.

Der refterer altsaa kun at faae Skifterne dækkede og Alt haaber jeg vil endnu gaae godt. – Undskyld min store Hast. – Hils Fader ret mange Gange, – Du skal snart faae et længere Brev – – Tante Rothe og jeg ere reconcilierte – derimod er nu Fru Magius i Unaade.

Jeg forbliver din hengivne Søn

P: Tøttrup.“

Fra Lægget „Etatsraad Herredsfoged Tøttrup“ i Afdelingen Personalialia i Landsarkivet i Viborg:

„Gode Tøttrup!

Jeg har med et rørt og glad Hierte modtaget Deres Skatte – og med Venskabs Varme skal disse mig kiere betroede Væsener blive nyttede og adspredte saa meget som der staaer i min Magt, et meget uheldigt Veierlig gjorde at min Veninde først kom her den 5te og paa nogen Træthed nær som jeg har bedet hende afhielpen i sin Seng – er hun vel og omarmer Dem og da hun endelig vilde De skulde vide hendes lykkelige Ankomst – udbad jeg mig da det haster med at sende Posten ud at maatte med egen Haand bevidne Dem min inderlige Tak for Deres herlige Brev. Jeg føler tilfulde at jo meere man hæver sig ved fine Følelser jo meere afstikkende er de kolde Mennisker som enten ikke vil eller ikke kan forstaa os – lad det berolige Dem at Ketty er i sikker Havn – og lad Deres kosteligste Hang udfylde Deres tomme Timer de beste roeligste Øjeblikke ere dog dem, hvor man river sig ud af sin Grubblen over eget Uheld – og lader sig henrive af boglig Interesse – Mennisker og Ting see vel ikke stort anderledes ud i Bøgerne end i Livet, men saa ere de saa fiern at de mindre misfalder os, og ved at drømme os ind i deres Hændelser glemmer vi for en Tiid vore egne. –

De tænker for høyt om mig og De siger det saa skønt at naar jeg mindre følte end jeg gjør at det er mig der vinder ved end et dagligt kiert Selskab saa skulde man nesten fristes til at troe Dem, nok De tænke som De vil De skal ikke komme til at fortryde, at De sendte mig hvad De har kierest paa Jorden, min Mand deeler mine Følelser, og Ketty vil næste Post best sige Dem om Sandhed ledede min Pen. –

Louise v. Bertouch.

den 7de Nov: 24.“

Fra Lægget „Etatsraad Herredsfoged Tøttrup“ i Afdelingen Personalialia i Landsarkivet i Viborg:

„Søholt d. 14. November 1824.

Min gode kiære Tøttrup, Som du seer lever ieg da inu efter en høyst ubehagelig Reise hvortil ieg leed uendelig af Søe Syge i den Grad ieg aldrig har lidt før, begge mine Drænge ligeledes i Anne Trine, Kl. 10 s. Mandag Morgen gik vi fra Aarhus, maatte krydse heele Touren og Kl. 4re s Tirsdag Morgen til Kallundborg, ieg var syg og maatte strax gaae til Sængs med megen Sorrig og Længsel i min Siæl og da man i Kallundborg køs mig med at ieg aldrig fik det Tøy paa en Vogn, saa tiltog min Upasselighed ved Tanken om mine Reise Penge umulig kunde slaae til. Hvad gjorde ieg altsaa, ieg leiede Bud til Lerkkenfeldt til den unge Rothe om at accordere mig en Bonde til Nessved – efter en Times Forløb stod den unge vakre CARL ROTHE for min Sæng og havde 2de Vogne med sig en for mig selv og en for mit Tøy. Jeg kiørte da til Lærkkenfeldth, hvor ieg med mine Drænge sankede nogle Kræfter ved en herlig Hønsø Kiød Suppe og et Glas Rinsk Viin og fandt Fruen lige saa uendelig vakker og velsignet, derfra fik ieg leiet Bonde for 6 Rdl. til Nessved 10 Miile. Den unge Rothes Vogn skulde Dagen efter til Sorøe efter Etatsraadens Familie ellers havde han selv befordret mig. Kl. 6 s: Eftermiddag tog ieg fra Lerkkenfeldth men blev atter syg, og vi maatte overnatte i Agerup Mølle 2 Miile fra Lerkkenfeldth. Onsdag Morgen maatte vi da begive os i det aller gyseligste Vær til Slagelse, hvor ieg troede Himmel og Jord havde forgaaget med Regn og Blæst. Hvert Øyeblik troede ieg nu blæser Vognen om med heele Læsset. Bonden var vred og fortrød han for den Betalning havde paa-taget sig den besværlige Reise. Veiene var ganske uhyre. Nu var vi alle bleven giennemblødt lige til det bare Legeme. Emil begyndte at græde og sagde „Vandet render ud af min Ryk ieg er syg, ieg har Hovedpine“. Vi havde 3 Miile til Slagelse og ieg indsaa Umuligheden i at komme længere den Dag. Den gamle blaae Kappe var saa godt som ingenting. Men ieg gruede ogsaa for en heel Dag at ligge over paa et Giestgiversted, ieg var næsten fortvilet da ieg en Fierding Vej fra Slagelse til min og Drengenes Lykke erindrer, at de rare Kammerraad RØMERS boer i Slagelse. Der tog ieg ind, blev heele Dagen og Natten over, blev velsignet modtaget, fik mine Drænge strax klædt af, fik laant Skiorter og Trøyer til dem, da den lille Pakke ieg havde aparte Tøy til dem i var ogsaa giennemvaadt. Nu fik ieg dem begge til Sængs, tyllede varmt Øll i dem, og om Middagen havde ieg den Fornøjelse at see dem friske og raske styrket ved en god Suppe – Torsdag Morgen tog ieg til Nessved, logeerte hos Frue OLIVARIUS en Steddatter af Frue Rømer. Der blev ieg Natten over var syg. Fredag Morgen tog ieg til Wordingborg, maatte desværre ligge der om Natten for Storm. Løvedag Eftermiddag kom ieg til Guldborg, hvor Bertouchs 4te Heste havde ventet mig i 3 Dage og var nu i Begreb at vende tilbage ligesom jeg kom. Louise den Engle Veninde siger Folkene her har været rendt fortvilet over min Udeblivelse som 2de Billetter, der laae i

Guldborg Færge, saa hiertelig vemodsfuld overbeviiste mig om. Ja min gode Tøttrup, havde ieg blevet i Wiborg i Vinter ieg troer hun var gaaet i Jorden, skiøndt havde ieg forud vist ieg skulde have lidt saa meget ondt ieg havde aldrig reist og ikke for 100 Rdl. vilde ieg gjøre den samme Reise igien. Min Modtagelse her lignede fuldkommen Louises Breve til mig. Syg har ieg været og har maattet holdt Sængen i 8te Dage, ieg har havt som en Blodstyrtning, men det var maaske vel. Nu havde ieg ogsaa al den uendelige Sorg i Siælen for min Bispinde, som ieg inu pines med, om hun er død eller levende. Herre Gud det er dog Synd, at ingen i 14ten Dage har skrevet mig til derom fra Wiborg; – skriv mig dog nu til søde Tøttrup. Dine Drænge er fuldkomne raske som Fiske og meget yndede her. I Morgen reiser Edward til hans Præst. Det vil io ogsaa trykke mig lidt. Han lader meget roelig derved; men ieg kan dog mærke han føler det alligevel. Jeg har maattet købe Papir, Penne, Sonnes Forskrifter, Børste, Svamp, Snevver Kam, Reede Kam til ham, saa min Casse er maadelig faren. Tænk Dig min Reise hertil kostede 46 Rd.

Louise Bertouch fandt Dit Brev guddommeligt skrevet. Di er nydelige imod mig, jeg fattes intet nu uden *Dig* og Penge. – Lad mig nu ret vide hvorledes Du lever i Din Ensomhed, om Du imellem lader Dig see imellem mine uforglemmelige Wiborgere, ieg glemmer dem aldrig – aldrig, vil Du hilse og sige dem det saa venlig fra mig ingen glemme. Wichfeldths er reist til Kiøbenhavn, – Søde Tøttrup giem endelig alle de Bøger Christian har havt til anden Classe, for ieg har dem ikke nær med og BRASS vil fordre dem og ieg har intet at købe for. Vil Du i Dit næste Brev sende mig mit Staal Spænde det har ieg glemt, Genne maae have fundet det, vil Du sende Bud til hende og saa legge det inden i Brevet eller en lille Æske. Gud velsigne Dig. Kommer Du til Foraaet til din hengivne Ketty, som dog altid vil længes efter dig.

Din K. Tøttrup.

Glem ei min gamle Oberlieutenant Hauch. Farvel, give snart en lykkelig Fremtid maae gienforeene os; hils Bülow; min Amtsprovstinde GUNDELACH, UNDAHL, et muntert trøstende Brev fra Dig næste Post, hver Maaned faaer Du Brev. –

evig Dig hengivne.

Alle hilse Dig her og ieg hilser alle hos Dig, Dine Drænge taler ofte om Fader og hilser, men er dog glade.

Hils min gode Christian. Vil Du hilse og sige WIRENFELDTH ieg skal nok have ham i Erindring, men nu er alle Pladser besat til November.

Vil Du bede Stine for Ordens Skyld at sye K T No 1 og No 2 paa 2 Par nye Lagner, Du har i Brug som ieg glemde, det eene Par ligger Du paa. Snart Brev.

Ganske rask er ieg ei inu. Derfor undskyld dem min Taushed i Wiborg.

Fra Frue Frank har ieg Millioner Hilsener til Dig. Hun er her i Dag. Lad mig endelig vide, om min Bispinde. Hun er i mine Tanker Nat og Dag.“

Fra Pakken Dokumenter til Skifteprotokollen 1829 a i Viborg Byfogedarkiv, No: 5: „Vedlagte Fortegnelse over, hvad nogle af Deres Venner efter min Kones Opfordring har tilladt sig at tegne sig for, give jeg mig den Frihed i Gjenpart at fremsende bemærkende, at Originalen er i sin Tid indsendt til Stiftamtmand Schönheyder, som er bemyndiget at indkræve Beløbet, ligesom jeg har underrettet denne, at jeg har grundet Formodning paa nærmere Anfordring i Deres Herreder at kunde skaffe en lignende Sum, som Fortegnelsen indeholder. Da det mueligen interessere Hr. Etatsraaden, har jeg tilladt mig i Dag at fremsende denne Gjenpart.

Wiborg d. 4 April 1825

Deres ærbødig forbundne

Bülow.

Højvelbaarne Hr. Etatsraad Tøttrup.“

ad No: 5:

„Det er almindelig bekjendt, at da Etatsraad Tøttrup tiltraadte her sit Embede, var han Ejer af en Kapital af nogle og tredive tusinde Rigsbankdaler, som indestode i en Landejendom paa Lolland. Ved Tidernes Omvæltning og alle faste Ejendommers pludselige Fald tabtes den hele Sum; Etatsraad Tøttrup blev saaledes indskrænket kun til sit Embeds Indtægter; men disse Indtægter have i de sidste 5 Aar efter den constituerede Herredsfogeds Opgivende i Gjennemsnit kun udgjorte 300 Rbd^r, billigt Contoirhold fradraget, og har Etatsraaden kuns havt en saadan Sum til at bestride sin og Familiens Underhold, Huslej m. m. At under saadanne Omstændigheder en Defect af nogle 1000 Rbd. har kunnet opstaae, er vist tilgiveligt. –

Ved at Etatsraaden har realiseret sit hele Indboe og ved flere Venners Understøttelse er nu Defecten dækket paa cirke 600 Rbd. nær; kunde denne Sum erholdes, vil en Familie gjengives dens Fader og Forsørger og en brav og duelig Mand reddes fra Skjændsel; det er under disse Omstændigheder, at Undertegnede, der selv i en Række af Aar har prøvet Modgang og Sorg, men ogsaa fleres Velvillie, give sig den Frihed at opfordre Etatsraadens Bekjendtere og Venner saavel heri Byen som i Omegnen, hvis Hjerter stedse stode aabne for velvillige og ædle Følelser, at komme Etatsraaden til Hjælp med fornævnte Sum. Hvad enhver maatte behage at tegne sig for, bliver paa nærmere Anfordring at indbetale til Stiftet og afgives kuns under den Forudsætning, at Justitssag imod Etatsraaden maa bortfalde. – Efter dette har circuleret, forbeholder jeg mig at tegne mig for en passende Sum.

Viborg den 7 September 1824. –

Ærbødigst

F. v. Bülow.“

I Bloustrød Kirkebog opgives det: 1816 Fredagen den 2. August lod „Herredsfogd. i Sønder- og Medelsomer Herred i Viborg Stift,

Hr. Aseser Ferdinand Tøttrup og Frue Ketty Tøttrup af Tokkekiøb“ fremstille i Kirken til Daabens Konfirmation en Søn, der var født 1814 Onsdag den 2. Marts, og hjemmedøbt s. A. Lørdag d. 2. April i København af Pastor HOLM til Holmens Kirke og kaldet EVARDT TØTTERUP. Faddere var: Tjenestekarl Peder Christensen af Tokkekjøb og Husmand Jørgen Larsen ibid. Fru Assessorinde Tøttrup bar selv Barnet.

Og ligeledes i Bloustrød Kirkebøg: 1816 Fredagen den 2. August lod „Hr. Aseser Tøttrup af Tokkekiøb og Frue Ketty Tøttrup“ døbe i Kirken en Søn, der var født s. A. Lørdag den 22. Juni og som blev kaldet KARL EMIL TØTTERUP. Faddere var: Tjenestekarl Peder Christensen paa Tokkekjøb og Jørgen Larsen ibid. Jordemoder, Madam Ljunge, paa Usserød Værk bar Barnet og Karen Sørensdatte holdt Huen.

Denne besynderlige Dobbeltbegivenhed i Bloustrød Kirke – besynderlig fordi den foregik i denne nordsjællandske Kirke, fordi Fru Tøttrup benævnes Ketty Tøttrup af Tokkekiøb og Assessoren ligeledes benævnes af Tokkekiøb, og fordi Moderen bærer den ældste Dreng og har valgt lidet prunkende Faddere til de to Børn (i Fadderlisten til de ældre Børn pranger Titler som: Justitsraadinde, Geheimeraad, Major, Kaptajn, Baron, Kancelliraad etc.) – denne besynderlige Dobbeltfest gav Peter Borch Anledning til den Hypotese, at Ferdinand Tøttrup var blevet skilt fra Karen Hincheldej, og at han derefter var blevet gift med „Ketty af Tokkekiøb“, idet vel sagtens det ældste Barn var født før dette Ægteskab.

Hvor besnærende end denne Hypotese, som ogsaa Godsejer Mansa godkendte, kan være, fordi den tilsyneladende forklarer, at Evard først fremstilles til Daabens Konfirmation to Aar efter Hjemmedaaben, at Drengene døbes Tøttrup og ikke Tøttrup o. s. v., modbevises den dog paa det eftertrykkeligste af det ovenfor citerede Brev fra Etatsraadinden. Her kalder hun sig selv Ketty, her omtaler hun Edvardt og Karl Emil som „mine Dreng“ o. s. v.

Desuden omtales dette Forhold i et Brev til Peter Borch fra Frøken MARGARITA TØTTRUP, Broderdatter til Ferdinand Tøttrup, (5 L). Brevet er dateret 15.1.1908 og er saa fornøjeligt, at et Brudstykke deraf skal citeres:

„Herredsfoged F: Tøttrup i Viborg var ikke skilt fra sin Kone, det var Karen Hincheldej der blev kaldt Ketty. Fader [POUL ULRICH ERNST TØTTRUP) talte saa tit om sin Tante Etatsraadinden, hun var meget stolt og for-

fængelig. Fader har ofte omtalt, at naar hun var paa Dueholm og skulde ud at køre, maatte han altid holde længe med Vognen forspændt, fordi hun ikke kunde blive færdig med Toiletten, engang spændte han fra igen og det varede længe inden hun tilgav Fader det. Saa jeg kan daarlig forstaa at hun vilde have de simple Faddere ude i Tokkekjøb eller hvordan de vare komne derud. F. Tøttrup døde pludseligt paa Dueholm under et Besøg der, og da var han i Viborg. Fader og Moder [MARIANE ELISABETH ENGEL] har besøgt hans Enke Etatsraadinden i det Harboeske Kloster i Stormgade, men da Moder og jeg kom hertil (efter hendes Faders Død) opsøgte vi hende ikke, derimod kom Sønnen Edvard ud til os efter hendes Død og vi vare inviterede hos ham til flere Middagsselskaber. Han var Faktor, jeg kan ikke vide (om) Du Borch [Peter Borch, til hvem Brevet er skrevet] ikke har spillet Vist med ham i Dannebrogsgade. CLAUDIANE [maa sikkert være Peter Borchs første Hustru: 5 C, b] og jeg besøgte ham engang i Havnegade hun vilde gerne se ham og høre hans Spilledaaser, eller Orkestre som han kaldte dem, han havde tre. Han blev over 90 Aar og døde for et Par Aar siden som Ungkarl. Doctoren EMIL TØTTRUP var gift og havde tre Børn . . . Den ældste Datter IDA, er ikke normal og er paa Diakonissestiftelsen ikke Diakonisse, men for sin Faders Skyld . . .“

Ferdinand Tøttrup havde i sit 1. Ægteskab med Elisabeth de Wichfeldt følgende 3 Børn:

- a. KAREN, døbt i Nykøbing F. 26.2.1780. Død før 1803, cf. Skiftet pg: 14.
- b. ANNE HELENE CATHRINE, født 16. August 1796, hjemmedøbt 18. s. M., fremstillet i Maribo Kirke 30.9. Død 1809.
- c. POUL FRIDERICH, født 2.11.1798, hjemmedøbt, fremstillet i Maribo Kirke 28.12.1798. Art. Kadet 1.8.1812, Stykjunker 9.8.1813, Secondløjtnant i Artilleriet 12.3.1816, karakt. Premierløjtn. 3.1.1826, virkelig Premierløjtn. 10.5.1828, karakt. Kaptajn i Art. 26.11.1835, forsat til det vestindiske Artilleri 27.3.1838, død paa Sct. Croix 28.5.1842, 43 Aar gammel. Ugift.

Ferdinand Tøttrup havde i sit 2. Ægteskab med Karen Hincheldej følgende 7 Børn:

- d. LAURA, født 20.6.1804, hjemmedøbt, fremstillet i Nakskov Kirke 15.8.1804, begravet i Nakskov 28.5.1807.
- e. CHRISTIAN GERHARD, født 26.1.1806. Han ejede et Bogtrykkeri i Kristiania. Død 30.4.1838. Gift med SISILIE LEHMAN. I Ægteskabet var der to Sønner, der begge døde ugifte.
- f. LAURITZ, født 8.8.1808, hjemmedøbt, begravet i Nakskov 10.9.1808 inden Fremstillingen i Kirken.

- g. EMILIE, født 15.2.1810, hjemmedøbt, fremstillet i Nakskov Kirke 20.6.1810, begravet i Nakskov 13.4.1811.
- h. CARL FERDINANT, født 29.8.1812, hjemmedøbt 13.11.1812, begravet paa Holmens Kirkegaard, København, inden Daaben blev confirmeret. (Efter Kirkebogen boede Forældrene da i Lille Kirkestræde).
- i. EVARDT TØTTERUP, født 2. Marts 1814, hjemmedøbt 2.4.1814 i København af Pastor Holm ved Holmens Kirke, fremstillet i Bloustrød Kirke 2.8.1816, Faktor i København. Død ugift i København 11.1.1905. (Hans Fødsel findes ikke indskrevet i Holmens Sogns Kirkebog.)
- k. KARL EMIL TØTTERUP, født 22.6.1816, døbt i Bloustrød Kirke 2.8.1816, Student fra Sorø 1836, cand. med. 1843, praktiserede i Søllerød fra 1844, i Aalborg fra 1849, i København fra 1855, paa Frederiksberg fra 1857, var Fattiglæge paa Frederiksberg og Medlem af Byraadet. Død 18.10.1876. Gift 1846 med SOPHIE WILHELMINE FLEURIE ESKILDSEN, Datter af Varemægler E. i København.
- I Ægteskabet var der følgende 4 Børn:
- k1. JOSEPH FLEURIE TØTTRUP, født 1846, død 4 Uger gammel.
- k2. IDA GEORGINE TØTTRUP, født 18.9.1847 i Søllerød, ugift, ikke helt normal, levede endnu Januar 1908.
- k3. WILLIAM ALEXANDER TØTTRUP, født 29.9.1853 i Aalborg, rejste til Amerika 1883 som Elektriker. Gift med PETRA ANDERSEN, Datter af Forretningsfører A. De havde 5 Børn, der i 1907 havde følgende Alder: Emma, 17 Aar, Ellen, 14 Aar, Willy, 12 Aar, Richard, 8 Aar, Charly, 5 Aar.
- k4. EMMA MARGUERITE HELENE TØTTRUP, født 31.3.1856 i Aalborg, gift med Læge ANTON LUDVIG FERDINAND TRANEKJÆR paa Vesterbro (13.11.1849-26.9.1882). De havde følgende 2 Børn:
Eigil Tranekjær, født 4.11.1885, død 25.7.1886.
Ingrid Tranekjær, født 2.6.1889.
- 3C. CHARITAS HYLLEBRANDT TØTTRUP, døbt 11. p. Trin. 1767, død 16.6.1780.

4. SLÆGTLED

- 3 A. ANDREAS TØTTRUP og FREDERICHE CHRISTINE CHARLOTTE ERLANDSEN havde i deres Ægteskab 1 Barn:

4 A. POUL ULRICH ERNST TØTTRUP, Ejer af Dueholm paa Mors indtil 1845, fra 1846 Ejer af Edelsborg i Skanderup Sogn ved Skanderborg, født i Nykøbing M. 27.3.1798, død paa Edelsborg i Skanderup Sogn ved Skanderborg af Apoplexi 22.11.1862, begravet paa Skanderup Kirkegaard 1.12.1862.

21 Aar gammel blev han gift 1. Gang i Harring Kirke 7.8.1819 med den 18-aarige CHARLOTTE MARIE BRUUN, døbt i Hjarup Kirke, Anst Herred, Ribe Stift, 5.2.1801, død i Nykøbing M. 28.9.1844, Datter af daværende Kapellan i Hjarup OLE FREDERIK BRUUN (1772–1863) og Hustru CHARLOTTE CHRISTINE BRUMMER (1778–1854). Ved Brylluppet 7.8.1819, hvor Kammerherre Scheel og Kaptajn Tøttrup var Forlovere, var Pastor Bruun Sognepræst i Harring-Stagstrup, Hassing Herred, Aalborg Stift; han døde som Sognepræst i Saksild-Nølev, Hads Herred, Aarhus Stift.

47 Aar gammel blev Poul Ulrich Tøttrup gift for anden Gang i Tødsø Kirke paa Mors 22.8.1845 med den 20-aarige MARIANE ELISABETH ENGEL, født i Nakskov 17.2.1825, død paa Sygehjemmet, Rolighedsvej, København, 3.5.1907, begravet paa Skanderup Kirkegaard 11.5.1907. Datter af Købmand i Nakskov CHRISTIAN FERDINAND ENGEL og Hustru BODILD MARGRETHE RAAHAUGE.

Poul Ulrich Ernst Tøttrup ejede Frydsbrønd 1825, vistnok før (cf. ovenfor).

Allerede før Faderens, Kaptajn Andreas Tøttrups Død – vistnok i 1837 – havde Poul Ulrich Ernst Tøttrup overtaget Dueholm. I Aalborg Skifteprotokol 1832–42, Folio 753 f. staar i Skiftet efter Kaptajn Tøttrup indført: Da Skifteretten indfandt sig i Boet efter Kaptejn Andreas Tøttrup den 18. Februar 1840, var til Stede Jomfru BARTOLINE JACOBINE BRIX, som i en Række af Aar har tjent den afdøde. Hun anmeldte, at den afdøde har efterladt sig en myndig Søn, Poul Tøttrup, Ejer af Dueholm Gaard og Gods som eneste Arving. Værge for Jomfru Brix var P. BRIX. Sønnen fragik Arv og Gæld. Jomfru Brix fik som Kreditor i Boet dette extraderet og ved et Forlig med Proprietær Tøttrup forpligtede denne sig til at udbetale Jomfruen 400 Rdl.

Sommeren 1841 malede RADEMACHER¹ et stort Billede af Poul Ulrich Ernst Tøttrup, Fru Charlotte Marie Bruun og deres Børn og Svigerbørn i Dueholm Have. Olavia var dengang ikke forlovet med

¹ Niels Grønbek Rademacher. 1812–85.

Proprietær Mulvad, saaledes at han senere er indsat i Billedet. – Maleriet ejes nu af Gaardejer POUL ULRICH ERNST TØTTRUP, Gimming ved Randers.

Et Brev til Thorvald Tøttrup, dengang Forvalter paa Gammelgaard ved Aarhus (5 C), fra hans Moder Charlotte Marie Tøttrup, født Bruun (cf. 4 A) og hans Søster Olavia (5 B) giver et meget fornøjeligt Indblik i Godsejerfamiliens private Liv. Brevet er dateret „Dueholm den 21 Juni 1844“, altsaa blot et Par Uger før Olavias Bryllup med Proprietær Mulvad (7.8.1844). Der fortælles jo ogsaa deri om Rolstrup, der er ved at blive gjort i Stand til det unge Par, og om Svogrenes – og Andrea Voetmanns – Misundelse. Nu skal man sikkert ikke tage Olavias „Vrøvl“ for mere, end det, det er – Familiesladder til en Broder. Rikke, der nævnes, er Thorvalds senere Hustru Frederikke Ferdinandine Steenberg. – Zietam var Købmand i Nykøbing.

Moderens Brev lyder:

„Min kiære Thorvald!

Jeg vil underrette dig om at din Fader har været i Aarhus, da jeg synes det er saa forunderlig at du maaske kunde komme der ud og høre det, jeg vilde have skrevet nogle Dage før han Reiste da jeg en Dag kom tilfældigviis til at høre tale om en saadan Reise, men da jeg bad din Fader om jeg maatte skrive dig til for at du kunde komme til Aarhus den samme Dag sagde han at det var ganske ubestemt naar han vilde Reise, og det var hans faste bestemmelse at tage om af Gammelgaard paa hans tilbagetur, for at besøge hans kiære Søn og for at hilse paa Familien der men da han kom iaftes og han Reiste i Mandags, var det naturligt midt første Spørgsmaal om han havde talt med dig hvortil han sagde nei at han ikke kunde faa tid beslutte jeg strax at skrive disse linier til dig, skjønt jeg haver en styk Hovedpine, hvad din Fader var i Aarhus efter kan jeg ikke sige dig af den gode grund at jeg ikke ved det, Thora kom først hjem fra Aagaardsholm for et par Dage siden (cf: 5 D) hun fortalte at Barnt [?] var kommet fra Øjergaar [?] jeg sendte desaaarsag strax bud til Steenberg for at de kunde skrive et Par ord til Tørslov [?]

hils alle   Din hengivne Moder

C: M: Tøttrup“

Moderens Brev fylder kun Brevets ene Side, paa de resterende to indvendige Sider, samt i Marginen, skriver saa Olavia til sin Broder:

„Min kjære Broder!

Da vor kjære Moder i Dag er saa overordentlig god til at lævne plads til mig, skal Du høre fra mig, det er just ikke for det bedste at Moder var saa god, thi det var hendes Hoved, som forbød hende længere at stirre paa Papiret. Desværre lider Moder ofte af Hovedpine men nu har det dog været godt i længere Tid, naar det nu bare ikke maa tage for meget overhaand. Mulvad kom hjem Torsdag Aften, han maatte gaa fra Sundet og hjem, atsige til Dueholm, med Roelstrup gaar det ret godt, Skjellerum & Tømmeret og Vegge ere satte og afpudsningen er paabegyndt, foræsten er baade Muurmesteren og Tømmermanden endnu meget væltilfreds, naar der engang imellem er lidt som skal forandres, er Mulvad strax færdig til at give enten 1 eller 2 Rbd. Det er jo noget som følger af sig selv, at naar man forarsager Uleilighed maae man betale, det er jo rimeligt, Da Frydsbrønd blev bygget løb nok baade Muurmesteren og Tømmermanden Derfra og det var nok af den Grund at de ikke kunde udholde de idelige forandringer, uden vederlag, som Andrea bestandig fordrede, vi vare forleden bedt til Midag paa Frydsbrønd i anledning af at Fader var borte, og vi var Hjemme, Den Dag var Andrea grimme morsom, Møller havde været der [den] samme Dags Morgen, og han [og] Voetmann havde nøie drøftet . . . [Papiret er paa Grund af Forseglingen itu her] . . . Mulvad havde faaet Roelstrup [for] spodt pris, men det var Faders Raadgiveres skyld, og det var rigtignok nogle gode! saa-vidt jeg husker var Voetmann her hele Tiden? Kort sagt hun var saa afskyelig, og saa misundelig, men det var hende jo alt indskudt af de gode Svogere – øgenavne havde De digtet til Mulvad men jeg følte mig for meget til at høre efter Dem, thi jeg kan ogsaa være stolt, og ikke høre efter dum tosset Bagvaskelse. Rikke har ikke været her ofte i den senere Tid, enten er Grunden den, at vore Unge Damer har været paa Aagaarsholm, og her har altsaa været meget stille, efter Rikkens mening maaske, eller ogsaa maaske fordi hendes Fader ikke var ganske net i den Zietams'ske afære, du har væl nok hørt det, Kjære Thorvald læs nu mit vrøvl med Taalmodighed – Rikke kom nu herop, hun venter paa Brev fra Dig gode Broder, i Aften Derfor er der ikke noget brev forinden i fra hende. Kjære Thorvald hils og vær hilset af din hengivne Søster Olavia Tøttrup Mulvad hilser ogsaa sin kjære Svoger. – lad mig snart faa Brev fra Dig.“

Baade Fru Tøttrup og hendes Datter skriver med en hurtig og let Haand; Brevet er forsegleet med samme Signet, som Kapitaen Andreas Tøttrup brugte.

Ved sit Giftermaal med Poul Ulrich Ernst Tøttrup var Mariane Elisabeth Engel Lærerinde i Tødsø Præstegaard hos sin Slægting, Pastor Marius Raahauge.

1845, 29. Januar holdt Poul Ulrich Ernst Tøttrup Skifte mellem

sig og de af ham med hans afdøde Hustru Charlotte Marie Bruun sammenavlede Børn.

Enkemanden Hr. Godsejer Tøttrup anmeldte følgende til Indtægter for Boet:

Dueholm Gaard med Jorder og Møller samt et paa Marken liggende Afbyggerhus ansættes til	50.000 Rdl.
Det under Dueholm Gaard hørende Bøndergods 231 Td. 2 Fk.	
1 Alb.	64.110 -
Elsø Kirketiende	1.500 -
Erslev Kongetiende	2.975 -
Tødse do.	4.950 -
Alsted do.	2.475 -
Den nye Gaard ved Nykøbing	3.000 -
Besætning, Ind- og Udbo	8.000 -
Udestaaende Fordringer:	
Herr: Proprietær Voetmann	8.800 -
Herr: Proprietær Møller	8.100 -
Herr: Proprietær Mulvad	6.000 -
	Indtægt ... 159.910 Rdl.
Derimod anmeldes følgende Gæld	Summa ... 59.138 Rdl.
	Ialt ... 100.772 Rdl.

Heraf tilfalder Enkemanden, Godsejer Tøttrup, den halve Del, 50.386 Rdl. og erklærede han derpaa, at han renoncerede paa Broderlod. Den øvrige halve Del – 50.386 Rdl. – fordeltes saaledes, at Sønerne – Navnene, som de skrives i Skifteprotokollen – Thorvald Christian, Harald Valdemar og Andreas Fridrik Ferdinand – hver fik 9.161 Rdl. $8\frac{8}{11}$ Sk., og Døtrene Andrea Poulina Friderikke Voetmann, Olavia Charlotte Vilhelmine Mulvad, Friderikke Henriette Sophie Caroline Vilhelmine Møller, Thora Alvilda Rosalia Tøttrup og Flora Alvina Conctancia Tøttrup hver fik 4.580 Rdl. $3-4\frac{4}{11}$ Sk. „Herr: Godsejer Tøttrup erklærede, at han af Agtelse for sin hensøvede Kone og af Velvillie og Kjærlighed til sine Børn vilde forhøie enhver af de anførte Broderlodder til 10.000 Rdl. og enhver af Søsterlodderne til 5.000 Rdlr., saaledes at de ialt erholde 55.000 Rbd. Sølvs. Fremdeles erklærede han at ville i sin Tid give sine ugifte Døtre anstændigt Brudeudstyr – og for det mulige Tilfælde, at han, før det skeer, skulde ved Døden afgaae, bestemmes det, at enhver af de ugifte Døtre forlods skal udbetales af hans Boe som Vederlag for Brudeudstyr 1.000 Rd. . . .“

I et Brev til Sønnen Thorvald, Forvalter hos Proprietær Wittusen paa Gammelgaard ved Aarhus (5 C) fortæller Godsejer Tøttrup om dette Skiftes

Afslutning og om sit forestaaende Bryllup. Brevet viser bl. a., at det gode Forhold mellem Fader og Børn ikke tilintetgjordes ved det nye Ægteskab:
„Kjære elskede Thorvald!

Ved en Samling sidstafvigte Løverdag opnaaede jeg det Maal Gud være lovet at faa Ende paa Skiftet og uaget der jo, som vel alle Steder, var nogle faa Knuder at løse fik vi Alt tilendebragt paa en god Maade. Som Følge af denne Tilendebringelse er min Marianes og mit Bryllup bestemt til Fredagen den 22de d:M: til hvilken Tid det er voores inderligste Ønske Alle at du vil kome om det paa nogen Maade staar i din Magt. Er det muligt at Hr: Wittusen vilde og kunde gjøre Reisen med skulde det være mig usigeligt kjært. Under alle Omstændigheder venter jeg dig kjære Søn Taarsdagen den 21 dennes, og indret da endelig dine Ting saaledes at du kan blive hjemme den paafølgende Søndag over; thi vel skal der ikke andre end Familien til Bryllup men om Søndagen bliver saa Middagsselskab. Bliver din Befordring tilhest da vær ikke altfor forseret da du maa tage noget Hensyn til dit Helbred kjære Thorvald. – Forresten har hele Familien det godt og Alle beder dig tusinde Gange hilset ved

din hengivne og stedse trofaste Fader

P Tøttrup

Ved Købekontrakt af 25.8.1845 solgte Poul Ulrich Ernst Tøttrup Dueholm til Agent N. NYHOLM, idet Elso Kirketiende og Erslev, Tødsø og Alsted Kongetiende indgik i Købet tilligemed den nylig afbrændte Vindmølle, en Teglovn, det meste af Hovedgaardens Besætning m. v. Købesummen for den faste Ejendom udgjorde 160.000 Rdl., hvoraf kontant 50.000 Rdl. og for Besætning og Inventar 5.000 Rdl. Jordens Areal til Dueholm opgives til 800 Td. Land g. M. – En Fæstegaard, Lynggaard, var solgt til Tøttrups Svingersøn, Mulvad paa Rolstrup. – Agent Nyholm solgte iøvrigt allerede 1846 Dueholm Hovedgaard og Mølle (uden Gods, men med Besætning) til Kammerjunker Holstein for 76.000 Rdl.

Ved Skøde af 9. Juni 1847 – Købekontrakt af 21. Marts 1846 – (Hjelmlev-Gern Herreders Skøde- og Panteprotokol 1847-48, Folio 147 ff.) – sælger Justitsraad, Amtsforvalter BINDESBØLL¹ til Proprietær P. W. E. TØTTRUP fra Dueholm Gaarden Edelsborg i Skanderborg Ladegaard i Skanderup Sogn med underliggende Ejendomme og den Sælgeren særlig tilhørende saakaldte Hestehaugelod ved Skanderborg, der i alt bestaar af: 1) selve Gaarden Edelsborg af Hartkorn efter den gl. Matr. 3 Td. 3 Sk. 1⁵/₈ Alb., Skovskyld 1 Fk. 1 Alb. og efter den nye Matr. 5 Td. 2 Sk. 3 Fk. 3¹/₄ Alb. med indkøbt

¹ Jacob Hornemann Bindsbøll, 1789-1852.

Konge-, Kirke-, Korn- og Kvægtiende deraf a) et Norden for Gaarden beliggende Hus med dertil hørende Have, som for Tiden bruges under Gaarden, b) en Parcel i den saakaldte Kirkeskov paa Foerlev Mark af Hartkorn efter den nye Matr. 1 Alb. 2) Lodden i den saakaldte Hestehauge ved Skanderborg med de paa samme værende Skovpletter af Hartkorn Hovedgaardstakst efter den gl. Matr. 4 Sk. $1\frac{3}{8}$ Alb., Skovskyld 1 Fk., og efter den nye Matr. 1 Td. 3 Sk. $2\frac{1}{2}$ Alb. Købesum 16.500 Rdl. S. M. – Iflg. Købekontrakten er der i 11. Decbr, Termin 1845 udbetalt 6.000 Rbd. S. M. Af de øvrige 10.500 Rbd. udtælles i Juni Termin 1846 2.500 Rbd., hvorimod de resterende 8.000 Rbd. kan blive indestaaende imod Obligation med 1 Prioritets Panteret.

Hr. Overretssagfører Chr. Holtet, Skanderborg, har fortalt mig følgende Episode: Den 19. Juni 1861 gæstede Kong FREDERIK VII og Grevinde DANNER Skanderborg, hvor de tog Ophold hos Amtmand BARON BILLE BRAHE.¹ I Anledning af Kongebesøget havde Borgerne rejst en Æresport ved Indkørslen til Byen. Den noget tunghøre Cancelliraad, Prokurator BAGGER² skulde holde Festtalen. Kong Frederik var som bekendt ingen Ynder af lange Taler, og han begyndte snart at slaa ud med Haanden og sige: „Tak! Tak!“ – Men Bagger fortsatte troligt, saa Toldkontrollør Jansen maatte rykke ham i Frakkeskøderne og hive ham ned. I Anledning af Kongebesøget blev der lavet en Vise, hvori Frakkeepisoden blev omtalt. Forfatteren skal være en Mand, der tjente paa Edelsborg og hed Frederik Christiansen, ogsaa kaldet „Rytter Frederik“. Nogle af Versene lyder:

Og Tøttrup kom i fuld Galop
med Næsen højt i Vejret op.
Han har jo, som vi alle ved,
en Næse baade stor og bred.

Og Bagger Velkomsttalen holdt,
den havde ham nok Møje voldt.
Han sagde: Vær velkommen her,
Kong Frederik, Du Folkekjær.

Hans Madsen, han sa': Mange Tak,
og Jansen trak i Baggens Frak.
Og Jansen lo, og Kongen lo,
og sikket Grin de holdt, de to.

¹ Johan Christian Bille-Brahe, 1819–, 1855–67 Amtmand i Skanderborg Amt.

² Søren Nicolai Bagger, 1815–1901. Han var 16. Jan. 1861 blevet Cancelliraad.

10-11.4.1863 holdtes der Skifte paa Edelsborg efter Poul Ulrich Ernst Tøttrup. Iflg. Hjelmlev-Gern Herreders Skifteprotokol 1858-69, Folio 429, udgjorde de samlede Indtægter i hans Dødsbo: 67.707 Rdl. 4 Mk. 3 Sk., de samlede Udgifter: 39.174 Rdl. 1 Mk. 11 Sk., saaledes at der i Behold var: 28.533 Rdl. 2 Mk. 8 Sk.

11.4.1863 holdtes der Auktion over Edelsborg, matrikuleret under Nr. 2, Skanderup Sogn, for Hartkorn 5 Td. 2 Sk. 2 Fk. $1\frac{1}{4}$ Alb. samt 2 Lodder i den saakaldte Hestehauge i Skanderborg Landsogn matrikuleret under Nr. 1 A og B. resp. af Hartkorn 1 Td. 3 Sk. $2\frac{1}{2}$ Alb. og 6 Sk. $\frac{3}{4}$ Alb. Paa disse Ejendomme har Proprietær Tøttrups Dødsbo Skødet dateret 9.6.1847 og 10.7.1861, tinglæst 10.6.1847 og 11.7.1861. Arealet udgør ca. 102 Td. Land. Ved Auktionen blev Proprietær Rasmus Schmidt af Møllerup højstbydende med 31.000 Rdl. Budet skete i Kommission. Proprietær Schmidt berigtigede Købesummen ved at udbetale 21.000 Rdl. kontant til Skifteretten og ved at udstede Obligation til Fru Tøttrup for 10.000 Rdl. Proprietær Schmidt fik derefter Skødet udstedt af Auktionsdirektøren den 6.1.1864, tinglæst 7.1.1864. (Hjelmlev-Gern Herreders Skøde- og Panteprotokol 1862-65, Folio 392-94).

5. SLÆGTLED

- 4 A. POUL ULRICH ERNST TØTTRUP havde i sit første Ægteskab med CHARLOTTE MARIE BRUUN følgende 10 Børn:
- 5 A. ANDREA POULINE FREDERIKKE TØTTRUP, født 12.2.1820, hjemmedøbt 14.2., død paa Frydsbrønd 4.1.1845, begr. paa Lødderup Kirkegaard 13.1.45. Hun blev, 19 Aar gammel, viet den 5.10.1839 i Hjemmet iflg. kgl. Bevilling af 3.10. til den knap 27-aarige Ejer af Frydsbrønd paa Mors NIELS VOETMANN (eller W...), født 6.10.1812, død 7.1.1875, begravet paa Lødderup Kirkegaard. Søn af Prokurator i Nykøbing WOLHART VOETMANN (død 1836).

I Ægteskabet var der 2 Børn:

- a. CHARLOTTE MARIE VOETMANN, født 29.7.1840.
 b. POUL ULRICH ERNST VOETMANN, født 5.7.1842.
- 5 B. OLAVIA(E) CHARLOTTE WILHELMINE TØTTRUP, født 27.5.1822, død 9.5.1860, begr. i Nykøbing M. 16.5.
 22 Aar gammel blev hun den 7.8.1844 i Nykøbing Kirke viet til Ejeren af Rolstrup paa Mors MATIAS STEENFELDT MULVAD, født paa Østergaard, Aasted Sogn i Salling, 27.6.1805, død

i Nykøbing M. 14.7.1876, 71 Aar gammel. I 1844 havde Mulvad købt Gaarden Rolstrup af sin Svigerfader, men solgte den atter 1852. 1853-76 var han adm. Direktør for Sparekassen i Nykøbing M.

I Ægteskabet var der følgende 3 Børn:

- a. CATHRINE MARIE CHARLOTTE MULVAD, født 24.1.1851.
- b. OLAF THORVALD ANDREAS MULVAD, født 14.11.1853 (død 1.8.85).
- c. HANS FREDERIK MATHIAS MULVAD, født 26.10.1855 (død 16.1.56).

Desuden Plejedatteren KIRSTINE MARIE MULVAD, Datter af Amtstuefuldmægtig MULVAD i Randers, død 1.7.1865 i Nykøbing M. 21½ Aar gammel.

- 5 C. THORVALD CHRISTIAN TØTTRUP, Proprietær paa Karmark i Skjern Sogn, Viborg Amt, født 6.12.1823, død paa Karmark 19.6.1912, begr. paa Skjern Kirkegaard. 22 Aar gammel viet den 26.4.1846 i Nykøbing M. til den 18-aarige FREDERIKKE FERDINANDINE STEENBERG, født i Nykøbing M. 19.1.1828, død paa Karmark 29.8.1900, begr. paa Skjern Kirkegaard. Datter af Agent, Købmand i Nykøbing M. JOHAN BUSCH STEENBERG (1797-1862) og Hustru CLAUDIANE KOUSTRUP (1801-78).

Thorvald Tøttrup lærte Landvæsen hos Proprietær WITTUSEN, Gammelgaard ved Aarhus, hvor han derefter blev Forvalter i 3 Aar. 1846 købte han Gaarden Karmark i Skjern Sogn, Middelsom Herred, med Hartkornet 8 Td. 6 Sk. 2 Fk. ¼ Alb. af Proprietær Hollesen for 23.000 Rdl. Han var i 27 Aar Repræsentant og Revisor i Østjydske Kreditforening i Viborg. Var i 18 Aar Formand for Skjern Sogneraad og Medstifter af Sognesparekassen i Pastoratet. Ridder af Dbr. 1.12.1901.

I Ægteskabet var der 4 Børn:

- a. CHARLES MARIUS TØTTRUP, født 29.4.1847.
  - b. CLAUDIANE TØTTRUP, født 25.2.1849, død 24.12.84.
  - c. ANDREA POULINE FREDERIKKE TØTTRUP, født 1.1.1851 (død 13.11. s. A.).
  - d. POUL ULRICH ERNST TØTTRUP, født 21.8.1852.
- 5 D. FREDERIKKE HENRIETTE CAROLINE SOPHIE WILHELMINE TØTTRUP, født paa Frydsbrønd 10.11.1825, død paa Aagaardsholm 17.12.1861, begr. paa Torum Kirkegaard i Salling 27.12. 16½ Aar gammel viedes hun i Nykøbing Kirke 9.7.1842 til den 29-aarige JOHAN CHRISTIAN MØLLER, Proprietær til Aagaards-

holm, som han solgte 1862 for 46.600 Rdl., hvorefter han købte Lund Teglværk ved Skive. Han var Branddirektør. Født i Nibe 20.12.1812, død paa Lund Teglværk 19.8.1866.

Frederikke Møller døde en Aften pludseligt uden forudgaaende Sygdom, hun sov roligt bort i sin Mands Arm, saaledes opnoteret af Rikke Tøttrup, Thorvald Tøttrups Hustru paa Karmark.

I Ægteskabet var der 2 Børn:

a. CHARLOTTE SØRINE CLEMENTINE PAULINE MØLLER, født paa Aagaardsholm 28.1.1846.

b. POUL ULRICH ERNST TØTTRUP MØLLER, født paa Aagaardsholm 27.6.1848.

5 E. ANDREAS FREDERIK FERDINAND TØTTRUP, døbt 13.7.1827, død 16.8.1833.

5 F. THORA ALVILDE(A) ROSALIE(A) TØTTRUP, født paa Frydsbrønd 1.6.1829, død i København 29.10.1853. 22 Aar gammel blev hun den 21.5.1851 viet i Skanderup Kirke til den 23-aarige Løjtnant OTTO PETER TRAUOGOTT GRÜNER, født 2.1.1828, faldet ved Stormen paa Dybbøl 18.4.1864. Søn af 2. Præst ved Roskilde Domkirke LAURITS PETER WINDING GRÜNER (1793-1865) og Hustru CATRINE ANDREA MICHAELINE ROSTED.

Grüner gjorde i Krigen 1864 Tjeneste som Kompagnikommandør – Kaptajns Rang – ved 22. Infanteriregiment og blev fremhævet i Rapporterne. Hans Billede offentliggjordes i Illustreret Tidende No: 251, 17.7.1864. – En Broder til Otto Grüner, Løjtnant HARALD LAURITZ CHRISTIAN GRÜNER faldt ved 4. Reservebataillon i Slaget ved Frederits 6.7.1849.

Kaptajn Grüner havde efter Thora Tøttrups Død atter giftet sig, 23.12.1854, med IDA CATHRINE NATHALIA ARNESEN, Datter af Kaptajn HANS CHR. V. ARNESEN.

I Ægteskabet var der kun 1 Barn, en dødsfødt Dreng, født 26.2.1853.

5 G. ANE HELENE CARITAS TØTTRUP, døbt 16.1.1831, død Juli 1831.

5 H. HARALD VALDEMAR TØTTRUP, født paa Frydsbrønd 21.10.1832, død i Aarhus 1.5.1905. 20 Aar gammel blev han den 18.10.1854 viet til den 19-aarige MARIE HENRIETTE ENGEL, født i Nakskov 18.11.1834, død i København 21.3.1929. Søster til sin Mands Stedmoder, Datter af Købmand CHRISTIAN ERDINAND ENGEL i Nakskov og Hustru BODILD MARGRETHE RAAHAUGE. Ved Brylluppet var hun i Huset hos sin Svoger, Proprietær Tøttrup, Edelsborg.

Harald Valdemar Tøttrup ejede Haldum Gaard 1854-57, Ebbestrup i Ødum Sogn 1857-67, var derefter Skatteopkræver og Bogholder i Aarhus 1867-1903.

I Ægteskabet var der følgende 5 Børn:

- a. POULINE TØTTRUP, født paa Haldumgaard 20.10.1855.
  - b. THORA TØTTRUP, født paa Ebbestrup 25.9.1858.
  - c. KAREN TØTTRUP, født paa Ebbestrup 24.8.1860.
  - d. MARGRETHE TØTTRUP, født Aarhus Domsogn 30.1.1873.
  - e. CHRISTIAN ENGEL TØTTRUP, født Aarhus Domsogn 28.3.1876.
- 5 I. ANDREAS FREDERIK FERDINAND TØTTRUP, født paa Dueholm 1.8.1837, hjemmedøbt 5.8., fremstillet i Nykøbing Kirke 5.10. Død i København 20.2.1907, begr. paa Bispebjerg Kirkegaard 27.2. 27 Aar gammel blev han den 19.7.1865 gift med den 19-aarige HENRIETTE CONRADINE AUGUSTA REINHOLD, født i Musted 24.1.1848 som Datter af Proprietær til Stormaglebjerg i Musted ANTON LUDVIG AUGUST WILHELM GUSTAV REINHOLD (f. 31.12.1813, d. 2.4.1894) og Hustru HENRIETTE REGINE MEYER (f. 17.11.1812, d. 31.12.1893), død 10.10.1929.

Ferdinand Tøttrup var 1861-65 Ejer af Kaalum Østergaard, fra 1866-73 af en Gaard i Nr. Onsild, 1873-82 Ejer af Huul Mølle. Herfra flyttede han til en Gaard 1/2 Mil fra Aalborg, hvor Familien boede til Leje. 1.11.1882 flyttede de til Tornstedet ved Aalborg, Foraaet 1883 til Teglgården i Aalborg, og her begyndte han at køre Dagvogn til Flauenskjold. 1.5.1884 fik han en lille Kolonialforretning i Flauenskjold, men gik fallit 1886. I 2 Aar flakkede Familien om, Ferdinand Tøttrup opholdt sig mest paa Karmark hos sin Broder. 1.9.1887 tog Fru Henriette Tøttrup til Viborg for at lære Sygepleje, og 1.6.1888 ansattes hun som Amtssygeplejerske i Skive. 1.9.1888 blev Ferdinand Tøttrup Postbud i Skive. 1905 tog han sin Afsked, og Familien flyttede da til København

I Ægteskabet var der følgende 7 Børn:

- a. GUSTAV REINHOLD TØTTRUP, født i Musted 23.1.1866.
- b. CHARLOTTE HENRIETTE TØTTRUP, født i Nr. Onsild 16.12.1867, død smst. 1871, 2.5.
- c. ALEXANDER CARL GEORG TØTTRUP, født i Nr. Onsild 8.11.1869.
- d. JAKOB BIRGER TØTTRUP, født i Nr. Onsild 20.9.1871.
- e. POUL CHARLES TØTTRUP, født i Huul Mølle 23.6.1873.
- f. FRITZ MARIUS TØTTRUP, født i Huul Mølle 14.11.1874.
- g. SIMPLICIA HENRIETTE TØTTRUP, født i Huul Mølle 12.9.1876.

- 5 K. FLORA ALVINE(A) CONSTANTIA TØTTRUP, født paa Dueholm 28.8.1839, død i Kolding, Sct. Nicolai S., 18.6.1881. 18 Aar gammel blev hun den 6.10.1857 viet i Skanderup Kirke til den 25-aarige Købmand i Viborg JØRGEN CHRISTIAN LINDHOLM, født i Viborg 20.6.1832, Søn af Skomagermester Mads Larsen Lindholm og Hustru Dorthea Poulina Domp. – Ved Skiftet efter Pastor Bruun i 1863 er han Købmand i Kolding; han løste Gæstgiverborgerskab i Kolding 8.8.1859; Borgerskabet opsagt 29.10.1889.

I Ægteskabet var der følgende to Børn:

- a. CHARLES MARIUS TØTTERUP LINDHOLM, f. i Viborg 2.11.1858, død i Kolding 16.5.1860.
  - b. AXEL LINDHOLM, født i Kolding 13.5.1860, død smst. 14.8.1877, han var blind, men meget musikalsk.
- 4 A. POUL ULRICH ERNST TØTTRUP havde i sit 2. Ægteskab med MARIANE ELISABETH ENGEL i Datter:
- 5 L. CHRISTIANE MARGARITA TØTTRUP, født paa Edelsborg i Skanderup Sogn 13.3.1848, død paa Sygehjemmet, Rolighedsvej, København, 20.7.1908, begr. paa Skanderup Kirkegaard. Ugift. Hun led af en Rygmarvsskade.

SLÆGTEN MØHL FRA KERTEMINDE

AF

E. JUEL HANSEN

Medens den fra Urmager i Kolding NICOLAI MØHL (f. c. 1715, † 1789) nedstammende Slægt Møhl endnu eksisterer (jfr. Dr. Bobé's Stamtavle-Fragment i Personalhistorisk Tidsskrift IX. R. 4. Bd. S. 78f.), er ovennævnte Slægt uddød i Begyndelsen af dette Aarhundrede. Dens første kendte Mand er:

RASMUS OLSEN (ell. OLUFSEN) MØHL, Felbereder, senere Handelsmand i Kerteminde, begr. 25. April 1753 smst.; g. 18. Aug. 1729 smst. m. KIRSTEN ANDERSDATTER RHOED, f. c. 1698 i Nyborg, begr. 30. Okt. 1780 i Kerteminde (D. af Felbereder ANDERS RHOED) (g. 1° m. Felbereder i Kerteminde PEDER MICHELSEN). Børn:

2. SLÆGTLED

1. PEDER RASMUSSEN MØHL, dbt. 2. Maj 1730 i Kerteminde; var 1780 Handelsmand i Kalundborg.
2. MAREN RASMUSDATTER MØHL, dbt. 18. Aug. 1732 i Kerteminde, begr. 9. Febr. 1795 smst.; ernærede sig 1787 af at spinde; g. 19. Nov. 1755 smst. (i Huset) m. Skipper og Købmand, senere Fuldmægtig ved Konsumtionskontoret MICHEL HANSEN KRAG, dbt. 1. Dec. 1733 smst., begr. 14. Marts 1785 smst. (S. af Bødker, senere Købmand HANS ANDERSEN KRAG og MAREN HANSDATTER BOM).
3. JOHAN OTTO RASMUSSEN MØHL, dbt. 30. Dec. 1734 i Kerteminde, † 3. Maj 1791 smst.; Købmand og eligeret Borger, ejede og beboede den Gaard paa Langegade, der efter en senere Ejer fik Navnet Trollegaarden, den forsvandt ved Trollegades Gennemførelse; g. 14. Okt. 1763 smst. m. BIRTHE MARIA HANSDATTER KRAG, dbt. 18. Juli 1741 smst., † 14. April 1809 smst. (Søster til ovennævnte MICHEL HANSEN KRAG). (Hun er fejlagtigt gjort til Urmager i

Kolding Nicolai Møhls Hustru i Erslews Forfatter-Lexicon Suppl. 2. Bd. S. 598). *Børn: 3. Slægtled.*

4. GERTRUD RASMUSDATTER MØHL, dbt. 19. April 1742 i Kerteminde, begr. 11. Febr. 1767 smst.; g. 17. Juli 1765 smst. m. Bager HANS ANDERSEN VENDELBOE, f. c. 1739, begr. 29. Jan. 1805 i Kerteminde (g. 2° 22. Aug. 1767 m. JOHANNE ELISABETH RESEN, f. 19. Nov. 1742).

3. SLÆGTLED

Købmand JOHAN OTTO RASMUSSEN MØHL's Børn med BIRTHE MARIA HANSDATTER KRAG:

1. HANS KRAGH MØHL, dbt. 12. Okt. 1765 i Kerteminde; løste 18. Juli 1794 Borgerskab som Køb- og Handelsmand smst., var 1801 ugift, 1805 Assistent i Upernivik, 1806 i Godhavn, s. A. i Ritenbenk, 1809 paa Vester Ejland, 1811 kst. Købmand i Egedesminde, 1815 Overassistent paa Kronprinsens Ejland, fik 1816 Prædikat af Købmand, 1817 paa Grund af Sygdom sat udenfor Nr. med fuld Gage, hjemgaaet 1818 med Forbehold af sin Plads, boede 1825-26 i Frederiksberggade 14 i København og kaldes fhv. Købmand, 1830-32 boede han Vesterbro 12 og kaldes da Pensionist. (I Meddelelser om Grønland LXI, S. 719 er han blevet forvexlet med Kammerraad Hans Christian Møhl (f. 1757, † 1843), der var af Kolding-Slægten). Han havde med INGEBORG MARTINE KRØLL en Datter (der adopteredes af hans Svoger Oplagsskriver Chr. Patermann): *4. Slægtled I.*
2. (LARS) RASMUS OLSEN MØHL, dbt. 8. Nov. 1766 i Kerteminde, begr. 24. Maj 1814 smst.; løste 31. Dec. 1792 Borgerskab som Køb- og Handelsmand, var 1806 Borgerkaptajn smst.; g. 18. Dec. 1793 smst. m. DORTHEA MARIA LAURSDATTER CHRISTENSEN, f. c. 1762, † 11. Aug. 1829 i Kerteminde (D. af Købmand og Kirkeværge LAURS CHRISTENSEN, hvis 1. Hustru blev begr. 25. Jan. 1771 i Kerteminde; g. 2° 29. Maj 1771 i Odense (St. Knud) m. JOHANNE MARIE JENSDATTER BIRCHEROD). Hun fortsatte Forretningen efter hans Død, men gik 1819 fallit. *Børn: 4. Slægtled II.*
3. MAREN MØHL, dbt. 21. Juli 1768 i Kerteminde, begr. 10. Juli 1776 smst.
4. JOHANNES MØHL, dbt. 24. Nov. 1770 i Kerteminde, † 10. Dec. 1826 (hans Enke, der boede Dronningens Tværgade 361, anmeldte Dagen efter Dødsfaldet for Hof- og Stadsrettens Skiftekommission; han synes ikke at være død i København); Skibskaptajn, 1808

Mægler i København, var s. A. Medreder for Kaperbaaden „Kiøbenhavn“ og Reder for Kaperbaaden „Forsøget“ begge af København; ved Københavns Politirets Dom 27. Okt. 1813 blev han for Skødesløshed ved Udfærdigelse af en Slutseddel idømt en Bøde paa 20 Rdlr. og fradømt Mæglerbestallingen, han appellerede til Højesteret, ved hvis Dom han beholdt Bestallingen, men fik Bøden forhøjet til 200 Rdlr.; i 1819 ansøgte han Magistraten om at faa J. W. Behrend konstitueret under sin Sygdom, men Bestyrelsen for Mæglerkorporationen svarede Magistraten med følgende: „P. M. I Anledning af den høye Magistrats Skrivelse til os af 19de Majj d. A. angaaende Stads Mægler Møhls Ansøgning om at faae J. W. Behrend constitueret i hans Sygdom for at udføre hans Vexel Mægler Forretninger, saa have vi ingen Grund at modsige de Mænds Attester, som er vedfulgt Ansøgningen, men da Mægler Møhls Svaghed har tilladt ham i denne Uge at frequentere Børsen, saa maatte det paalægges ham saalænge Constitutionen varer ey selv at fungere i Skibs og Vare Forretninger, da paa anden Maade let kunde skee en Slags Negotie med saadanne Constitutioner, saameget meere at formode, som det er os ubevidst, at Mægler Møhl hidtil har befattet sig med Vexel Affairer“; g. 24. Aug. 1805 i Søllerød (i Huset) m. FREDERIKKE SOPHIE HOLST, f. c. 1777, † 5. April 1857 i København; hun kom som Barn i Huset hos Renteskriver, senere Toldinspektør, Etatsraad Hans Muus (f. 1758, † 1841), der 1788 havde ægtet Regine Frederikke Derrmann (f. 1751, † 1791), Enke efter hendes Morbroder Murermester og Overbrandmester i København Samuel Blichfeld (f. 1749, † 1787). Ingen Børn.

5. ANDERS (ANDREAS) KRAG MØHL, dbt. 22. Juli 1772 i Kerteminde, † 12. Nov. 1812 i Nykøbing F.; deltog i Slaget paa Reden 2. April 1801 som Overstyrmand paa Defensionsskibet „Cronborg“, 2. April 1802 Hædersmedaillen i Sølv i Anledning af 2. April 1801, var 1805 Styrmand paa Vestindien, 3. Dec. 1807 Fører af Kaper-Skonnerten „Ida“ af København, tog 16. s. M. et ballastet russisk Skib samt Fregatskibet „Europa“, „for sin brugte upassende Opførsel“ ved Erobringen af sidstnævnte Skib idømtes han en Bøde paa 50 Rdlr. til Københavns Fattigvæsen, 3. Sept. 1808 Fører af Kaperbaaden „Forsøget“ af København, tog i Okt. en Jagt „Anne Marie“ af Rostock, der indbragtes til Grønsund Færgested, 21. Marts 1809 Fører af Kaperbaaden „Søormen“ af København, fra 2. Aug. 1809 til 28. Marts 1810 var Kaperiet forbudt, 17. Nov.

- 1810 Fører af Kaperbaaden „Kiøbenhavn“ af København, satte 3. Dec. s. A. Kaperbaaden „Odense“ til Auktion paa Børsen, 30. Marts 1811 Reder for og Fører af Kaperbaaden „Judas“ af København, 15. Okt. 1812 Fører af Kaper-Luggeren „Den Flinke“ af København; g. m. MARIE MATTHIESEN, f. c. 1775, levede 1845 i København. *Børn: 4. Slægtled III.*
6. CHRISTIAN MØHL, dbt. 21. Jan. 1774 i Kerteminde; fik som ældre Ophold hos Svigersønnen Former Hans Rasmussen, hos hvem han døde; 1797 Handelsbetjent i Christiania, 1801 hos Broderen Hans Kragh Møhl i Kerteminde, senere ansat ved Toldvæsenet i Fredericia; g. m. INGER MARIE JØRGENSEN, † 27. Jan. 1839 i Fredericia. *Børn: 4. Slægtled IV.*
7. KIRSTINE NICOLINE MØHL, dbt. 1. Marts 1775 i Kerteminde, † 11. Nov. 1812 i København (hun er fejlagtigt gjort til Datter af Urmager i Kolding Nicolai Møhl i Erslews Forfatter-Lexicon Suppl. 2. Bd. S. 598); g. 28. Okt. 1798 paa Frederiksberg m. CHRISTIAN PATERMANN, dbt. 16. Okt. 1773 i Odense (St. Knud), † 18. April 1839 i København (Trin.) (S. af Smedemester JOHAN PATERMANN og METTE ANDERSDATTER); 1792 Skriver hos Byfogden i Kerteminde, kaldes 1800 Fuldmægtig ved Toldboden i København, 16. Nov. 1803 Havneskriver under Københavns Toldkammer, 9. Aug. 1826 Oplagsskriver ved Københavns Toldbod, var fra 14. Jan. 1824 til 28. Marts 1834 Medlem af „Den bestandig borgerlige Forening“, hvis Revisor han var fra 5. Jan. 1825 og et Par Aar fremefter; (g. 2° 1817 m. URSINE DOROTHEA WANSTRØM, f. 24. Dec. 1791, † 5. Juni 1859). Adopterede Købmand Hans Kragh Møhls Datter Johanne (Hanne) Martine (Marie) Møhl.
8. MORTEN BENDZ MØHL, dbt. 10. Nov. 1777 i Kerteminde; 1797 Skriverkarl i København.
9. MAREN MØHL, hjdbt. 11. Sept. 1778 i Kerteminde, begr. 6. Nov. s. A. smst.

4. SLÆGTLED

I

Købmand HANS KRAGH MØHL's Datter med INGEBORG MARTINE KRØLL:

JOHANNE (HANNE) MARTINE (MARIE) MØHL, dbt. 3. Maj 1798 i Kerteminde, † 4. Marts 1876 i København; 8. Jan. 1821 Lærerinde ved den danske Skole i Christianssted paa St. Croix; g. 1° 6. April 1819 i København m. JENS LUDVIG STOUÐ MOTH, f. 6. Juni

1794 paa St. Thomas, † efter 8 Dages Sygeleje 8. Maj 1825 i Christianssted, begr. 9. s. M. (S. af Oberstløjtnant, Generaladjutant FREDERIK MOTH og ANNA MARIA MAGDALENE STOUDE); 1. Febr. 1805 Kadet, 2. Juni 1809 Sekondløjtnant i dansk Livregiment, 12. Aug. 1814 Premierløjtnant, 28. Juni 1817 à la suite i dansk Livregiment, 4. Nov. 1818 afskediget, formedelst svageligt Helbred, efter Ansøgning i Naade af Krigstjenesten med Pension, 27. Febr. 1819 Toldkontrolør paa St. Croix, 27. Marts s. A. meddelt Krigsraads Karakter; 2° 7. Aug. 1827 m. SØREN ROSBJERG ORTWED, f. 7. April 1796 i Helsingør (St. Mariæ), † 2. Sept. 1872 i København (S. af Garnisonsauditør paa Kronborg Fæstning samt Birkedommer og Skriver ved den kronborgske Geværfabrik (Hellebæk Birk) HANS DITZEL ORTWED og CAROLINE ROSBJERG); 1813 Student fra Helsingør, 22. April 1817 teol. Examen, 11. April 1821 ord. Kateket ved V. Frue Kirke i København, 13. s. M. ord., 31. Dec. 1823 Præst ved den lutherske Menighed paa St. Croix, 25. Febr. 1824 tillige Missionarius ordinatus for Negrene paa Øen, 29. April 1829 Sognepræst til Rønne og Knudsker samt tillige Provst paa Bornholm, 4. Juni 1834 Sognepræst til St. Knuds Kirke i Odense og Stiftsprovst i Fyens Stift samt Provst for Odense Købstad og Herred (jfr. Kirkehist. Saml. 6. R. 4. Bd. S. 225), 28. Juni 1840 R. af Dbg., 24. Maj 1841 Sognepræst til Domkirken i Roskilde og Provst i det dermed forenede Domprovsti, 1. Juli s. A. tillige Provst for Sømme og Voldborg Herreder, 12. Jan. 1866 paa Ansøgning entlediget i Naade og med Pension; var i 1846 paa en 3 Maaneders Rejse til Tyskland og Frankrig og foretog i Sommeren og Efteraaret 1855 atter en Rejse i Udlandet; han beskrives hos Wiberg som human og venlig, en trofast og paalidelig Ven, besjælet af en smuk og mild Aand, Menigheden nærrede Kærlighed og Agtelse for ham; Agtelse kan man ikke sige, at hans Embedsbroder V. Brücker nærrede for ham (se hans: Mit Livs Vej I. Bd. S. 38 og 158), Ortwed havde nemlig, medens han var Præst paa St. Croix, glemt at indføre Brückers Moders Daab (Emilie Catharina Georgine Brücker, f. 15. Nov. 1824 i Christianssted) i Kirkebogen, hvilket opdagedes, da hun skulde konfirmeres, og han holdt paa, at naar Daaben ikke var indført i Kirkebogen, saa havde den ikke fundet Sted, hvorfor hun (atter) maatte døbes, hvilket skete i V. Frue Kirke 11. Dec. 1840, og 21. April 1841 blev hun konfirmeret. Nogen særdeles betydelig Mand synes Ortwed næppe at have været; allerede da han var ung, ankedes der over, at han i

sin Iver for at efterligne J. P. Mynster som Prædikant kun havde tilegnet sig dennes Svagheder (Christine Daugaard: Biskop Daugaard I. Bd. S. 265), og Mynster selv udtalte sig 1842 efter en Visitats hos ham med alt andet end Begejstring om ham. Hans Katechisation var kold, hedder det, og hans Prædiken, der bestod af „idel Moraliteter“, havde intet dybere tiltalende. Hans Tilknytning til Mynster har da antagelig væsentlig indskrænket sig til det formelle, og hans Standpunkt var i det hele rationalistisk præget (jfr. Aarbog, udg. af Historisk Samfund for Københavns Amt, 1919, S. 62; ganske det samme Indtryk gør ogsaa de af Ortwed 1837 udgivne „Prædikener, holdne ved forskjellige særegne Leiligheder for flere forskjellige Menigheder“). Han synes ikke at have ejet den fornødne Kraft til at gøre en kirkelig Indsats af virkelig Betydning paa en saa omfattende og i flere Henseender krævende Post, som Domprovstiet i Roskilde var. Biskop Martensen siger da ogsaa rent ud i Indstillingen om hans Eftermand, at Roskilde „i religiøs Henseende i høi Grad har været forsømt“, og da Ortwed tilmed i sine senere Aar var svagelig, blev det ham efter en Visitats 1861 paalagt som Medhjælper at holde en personel Kapellan, hvortil Hans Sørensen, senere Stiftsprovst i Aarhus, beskikkedes 20. Okt. s. A. (jfr. Dr. theol. Bjørn Kornerups Artikel: „Besættelsen af Roskilde Domprovsti 1866“ i Kirkehist. Saml. 6. Rk. 1. Bd. S. 686 f. med Suppl. i 6. R. 2. Bd. S. 191 f. og 205, samt 6. R. 3. Bd. S. 307). Om Ortwed, der var en meget ivrig Kortspiller, fortælles (Memoirer og Breve XLII, S. 51) følgende Anekdote: Ritmester Brechwoldt, der laa i Garnison i Roskilde, spillede stundom L'hombre med Domprovsten, og naar der under Spillet indtraf et eller andet mærkeligt Tilfælde, plejede Brechwoldt uvilkaarligt at udbryde i sin holstenske Jargon: „Gud Fader be- vares!“ og Provsten samtidig: „Det var som Fanden“! – Han og hans Hustru stiftede ved Testamente af 15. Juni 1870 og Kodiciel af 7. Marts 1874 „Domprovst Ortweds og Hustrus Legat til ugifte, fader- og moderløse Døtre af Præster i Sømme og Voldborg Herreder med c. 21.000 Kr., af hvis Renter indtil 40 Kr. skulde anvendes til Vedligeholdelse af Stifternes Gravsted paa Vor Frelsers Kirkes Assistentkirkegaard i København til 1922, 100 Kr. oplægges og nogle Livrenter udredes; efterhaanden som disse maatte ophøre, skulde der uddeles fra 4 livsvarige Portioner paa 50 Kr., der kunne forøges, til Præstedøtre fra nævnte Herreder, evt. fra Sjællands Stift, fortrinsvis af Stifternes Slægt. Hun stiftede ved Testamente

af 7. Marts 1874 „Domprovstinde Johanne Martine Ortveds Legat“ med 1.000 Kr., hvis Renter hvert Aars Oktober Flyttedag uddeles til to trængende Enker udenfor Fattigvæsenet i Roskilde. Om hans Forfatterskab se Erslews Forfatter-Lexicon II. Bd. S. 507 f. og Suppl. II. Bd. S. 597 f.

II.

Købmand (LARS) RASMUS OLSEN MØHL's Børn med DORTHEA MARIA LAURSDATTER CHRISTENSEN:

1. JOHAN OTTO MØHL, f. 15. Aug. 1794 i Kerteminde, † 22. Dec. 1865 smst.; Købmand; blev senere sindssyg og døde som Fattiglem. Ugift. I Folketællingslisten 1845 er ved hans Navn tilføjet: „General Debisk“; han har antagelig kaldt sig selv saaledes efter den fra den russisk-tyrkiske Krig 1828–29 kendte Generalfeltmarskal, Grev Diebitsch-Zabalkanskij, hvis Ry bl. a. viste sig i, at hans Portræt anbragtes paa Pibehoveder.
2. LARS CHRISTEN (CHRISTIAN) MØHL, f. 4. April 1796 i Kerteminde, † 10. Aug. 1859 i Svendborg (V. Frue); 1825 Handelsbetjent i Riga, 1829 Handelsfuldmægtig i St. Petersborg, ved sin Død Privatlærer. Ugift.
3. CHRISTEN MØHL, f. 3. Febr. 1798 i Kerteminde, † 28. Sept. 1825 smst.; 1814–16 paa Herredskontoret smst., til 1817 hos Birkedommer Hans Friis i Odense, 24. Okt. 1817 exam. jur. Ugift.

III

Kaperkaptajn ANDERS (ANDREAS) KRAG MØHL's Børn med MARIE MATTHIESEN:

1. HANNE (JOHANNE) MØHL, f. c. 1803, † 1. Maj 1869; g. 16. Dec. 1827 i København (Garn.) m. JØRGEN FREDERIK BRUUN, f. 14. Jan. 1800 i Hjarup, † 4. Marts 1852 paa Endelave (S. af pers. Kapellan, senere Sognepræst OLE FREDERIK BRUUN og CHARLOTTE CHRISTINE BRUMMER); 1817–22 i Apotekerlære, kom 1822 til København, s. A. Kompagnikirurg i Aalborg og samtidig Assistent hos Distriktskirurg J. A. Westergaard, kom 1825 atter til København, hvortil han 1828 blev forsat som Kompagnikirurg ved 2. Liv-Regiment, Foraaret 1830 kir. Examen, 29. Maj s. A. kar. Bataillonkirurg ved fornævnte Regiment, 27. Maj 1842 fra 1. Juli afskediget i Naade med Pension under Navn af Vartpenge i An-

- ledning af Reduktionen, praktiserede derefter i Horsens, fra 1848 paa Endelave (jfr. Departementstidenden 1848, S. 791 f. og 1852, S. 1087 f.).
2. CHRISTIAN PATERMANN MØHL, f. 27. Sept. 1805 i København (Helliggeist), † 11. Juni 1839 smst. (Helliggeist); cand. philol. Ugift.
  3. ANDREA BOLETTE MØHL, f. 16. Febr. 1808 i København (Helliggeist), † 11. Juli 1856 i Bredsted; g. 26. Okt. 1844 i København (St. Petri) m. CARL FRIEDERICH LANGE, f. 25. April 1818 i Burg paa Femern; 10. Marts 1841 Kopist i Generaltoldkammer- og Commerce-Collegiet, – kst. Toldforvalter i Bredsted, 26. Maj 1851 Toldforvalter smst.; 28. Okt. 1864 entlediget i Naade og med Pension i Anledning af Hertugdømmernes Afstaaelse.

IV

Toldfunktionær CHRISTIAN MØHL's Børn med INGER MARIE JØRGENSEN:

1. BIRTHA MARIE MØHL, f. 15. Aug. 1817 i Fredericia, † som lille.
2. JØRGINE OTTOMINE MØHL, f. 12. Aug. 1820 i Fredericia, † 16. Marts 1882 paa Endelave; g. m. Skræder smst. SØREN JENSEN.
3. HANSINE MARIE MØHL, f. 14. Marts 1822 i Fredericia; g. m. Former HANS RASMUSSEN; boede først i Aarhus, 1854–58 i Odense, senere i Horsens.
4. ADELIUS CHRISTIAN MØHL, f. 9. Jan. 1824 i Fredericia, † smst. Ugift.
5. KIRSTINE NICOLINE MØHL, f. 25. Jan. 1827 i Fredericia, † 16. Maj 1905 i Næstved; g. 16. Sept. 1847 i København m. Skrædermester HEINRICH EVALD SCHRØDER, f. 1. Nov. 1824 i Næstved, † 22. Jan. 1912 smst. (S. af Trompeter HANS HEINRICH SCHRØDER og PETRINE TOBIESEN).
6. CATHRINE MARIE MØHL, f. 5. Okt. 1829 i Fredericia, † 19. Okt. 1898 i København; g. m. JOHAN WILHELM OTTO HARDER, f. 17. Juli 1826 i Helsingør (St. Mariæ), † 12. Dec. 1895 paa Frederiksberg (S. af Bogholder JOHAN WILHELM HARDER og OTTINE CHRISTIANE LAWÆTZ); 1. April 1855 Kopist i Holmens Kontorer, – kst. Fuldmægtig i Orlogsværftets Kontorer, 19. Juni 1866 Fuldmægtig smst., 19. Marts 1894 afskediget fra 1. April og udnævnt til R. af Dbg.

SKRIVE- OG REGNEMESTRE I FLENSBORG

AF

AAGE BONDE

Etableringen af et folkeligt skolevæsen i Flensborg er paa det nøjeste knyttet sammen med reorganisationen af byens lærde skolevæsen i det 16. aarhundredes sidste halvdel. Omkring midten af 1500-tallet var der til byens to store sognekirker, Vor Frue og St. Nikolaj, knyttet saakaldte rektorskoler med hver 2 klasser, hvor der undervistes i begyndelsesgrundene i latin, religion, skrivning og regning. En egentlig latinskole i den form, der var foreskrevet i den slesvig-holstenske kirkeordinans af 1542, eksisterede paa det tidspunkt endnu ikke i byen, til trods for, at det netop var oprettelsen af saadanne skoler, reformatorerne lagde byernes borgerskab stærkest paa sinde. Først i aaret 1566, og kun takket være den tidl. graabrødremunk LÜTKE NAMENSENS store dotationer, blev denne mangel afhjulpet, og Flensborgs latinskole (gymnasium) aabnedes i en Lütke Namensen tilhørende ejendom paa Klostergrunden. Samtidig hermed omdannedes rektorskolerne til rene „tyske skoler“, og der ansattes ved hver af dem en skrive- og regnemester og en hjælperlærer („undermester“)¹. Dermed var i alt væsentligt gennemført den opdeling af skolevæsenet i højere skole og folkeskole, som eksisterer den dag i dag. Mens latinskolens opgave altsaa fremtidig var at forberede den del af byens ungdom, som ønskede at gaa den studerende vej, til universitetet, havde den „tyske skole“s undervisning til formaal at give resten – og størstedelen – af den flensborgske ungdom det bedst mulige grundlag for at kunne gøre fyldest i det praktiske liv, først og fremmest ved at bibringe dem færdigheder i de to centralfag, skrivning og regning. Af andre fag dyrkede de „tyske skoler“ vistnok oprindelig kun læsning og religion. Undervisningssproget var naturligvis tysk. – Offentlige dansksprogede skoler har der aldrig eksisteret i Flensborg før 1852!

Hvornaar der til de to skoler i Vor Frue og St. Nikolaj sogne er kommet en offentlig „tysk skole“ i byens tredje, mindste og fattigste sogn, St. Hans, kan ikke siges med sikkerhed. Lærergerningen har her vistnok altid været knyttet til organistembedet, og den første af organisterne, som med bestemt-
hed vides at have været skrive- og regnemester, er NICOLAY THOMSEN, om

hvem det i 1678 hedder, at han er 80 aar gammel og har tjent i 40 aar, hvorfor han nu maa have en hjælpelærer.² I hvert fald fra begyndelsen af 1600-tallet har der saaledes eksisteret en tysk skole i St. Hans sogn. Den har dog aldrig tilnærmelsesvis haft den betydning og anseelse, som skolerne i de to andre sogne havde.

Selvom der ved disse, de officielle borgerskoler i byen – i hvert fald i Vor Frue og St. Nikolaj sogne – foruden skrive- og regnemesteren almindeligvis ogsaa virkede en „undermester“, har de tre skoler næppe nogensinde været i stand til at dække behovet for elementær skoleundervisning i byen. Der har derfor bestandig ved siden af dem eksisteret private skoler, de saakaldte *bi-, klip-* eller *vinkelskoler*. De børn, som ikke fandt optagelse i byens skoler, eller som ikke havde brug for saa vidtgaende en undervisning som de „tyske skoler“s – det vil i første række sige pigerne – kunde her faa undervisning i religion og læsning, derimod – i hvert fald officielt – *ikke* i regning og skrivning. Al undervisning i disse to fag havde de autoriserede skrive- og regnemestre privilegium paa, og de vaagede nidkært over, at der ikke blev paaført dem ulovlig konkurrence fra biskolernes side.³

Efterhaanden blev overfyldningen af de tyske skoler imidlertid saa stærk, at en aflastning af dem blev en nødvendighed. Ved kgl. forordning af 26.8.1763 – den første milepæl i den moderne flensborgske folkeskoles historie! – oprettedes derfor i hvert af byens sogne et bestemt antal offentlige biskoler. Disse skulde tjene som forskoler for de tyske skoler, der fremtidig kaldtes *hovedskoler*, idet alle børn herefter begyndte deres skolegang i biskolerne, hvorfra de rykkede op i hovedskolerne, naar de var 8 aar gamle.⁴

Dermed havde betegnelsen „tyske skoler“ fuldstændig mistet sit oprindelige indhold, omend det varede længe endnu, inden navnet forsvandt. Fra at have været byens eneste anerkendte instituter for undervisning i skrivning og regning, til hvilke adgangen var forbeholdt et meget begrænset antal af byens børn, var de nu „sunket ned“ til at være led i en stor organisation af *folkeskoler* i moderne forstand. Der var nu ikke mere tale om nogen adgangsbegrænsning, og undervisningen i hovedskolerne var – bortset fra den forøgede af fagenes antal, som betingedes af aldersforskellen – ganske den samme som i biskolerne. Det eneste hensyn, der toges til de tyske skolers glørværdige fortid, var, at man betroede dem undervisningen af de større børn og overlod elementarundervisningen til biskolerne.

Skolevæsenets videre udvikling i byen i den store reformperiode fra slutningen af det 18. til ind i det 19. aarh. fulgte de retningslinier, der var angivet i 1763, blot med den forskel, at man til en deling af børnene efter alder føjede en deling af børnene efter køn, saaledes at der omkring midten af det 19. aarh. over biskolerne, der fortsat var fællesskoler og havde taget navneforandring til elementarskoler, i hvert sogn stod sideordnede hoveddreng- og hovedpigeskoler (eller -skoleafdelinger), hver med sin leder og sit særlige lærerpersonale.

Lederne af de tre tyske skoler havde fra begyndelsen officielt titlen

skrive- og regnemestre; i almindelighed kaldtes de dog blot skrivemestre eller *tyske skolemestre*. Saalænge de tyske skoler var de eneste undervisningsanstalter i byen, der gav undervisning i skrivning og regning, og de to fag var absolut alfa og omega i disse skolars undervisning, havde titlen: skrive- og regnemester virkelig et indhold, og dens bærere indtog en absolut særstilling blandt byens lærere. Titlen bibeholdtes ogsaa efter reorganisationen af skolevæsenet i 1763 – som betegnelse først for lederne af hovedskolerne, senere for lederne af hoveddrengeskolerne – men havde da mistet ethvert indhold, idet skrive- og regnemestrene nu hverken m. h. t. uddannelse, arbejde, økonomisk eller social stilling skilte sig ud fra de øvrige lærere indenfor byens folkeskolevæsen. Officielt afskaffedes titlen for St. Hans sogns vedkommende først i 1865 og for de to andre sognes vedkommende først i 1870. Herefter tituleredes alle skoleledere: rektorer.

Den tyske skole og dens afløser, borgerskolen, indtog en overordentlig betydningsfuld position i det gamle Flensborg. Byen var jo Sønderjyllands vigtigste havne- og handelsby, og det er derfor naturligt, at borgerskabet lagde megen vægt paa, at dets unge erhvervede solide kundskaber i regning og skrivning, kundskaber, som de vil faa stærkt brug for i deres senere maritime og kommercielle erhverv. Borgmestre og raad udtaler da ogsaa i 1771, at „dieses Orts die Kaufmannschaft in ihrer Maasse floriret und die dazu gehörigen Kenntnisse und andere an der teutschen Schule statthabende rudimenta dem grössten Teil der Stadteinwohner fast mehr als die Umstände in der lateinischen Schule am Herzen liegen“.⁵

Den betydning, man tillagde den tyske skole, gav sig udtryk i de gode levevilkår, man bød skrive- og regnemestrene, i den sociale position, disse indtog, og i den omhu, man viste for at faa stillingerne ved skolerne besat med de bedst mulige kræfter.⁶ Udtryk herfor er det, at vi blandt skrive- og regnemestrene i Flensborg finder et par dygtige og i samtiden højt anskrevne lærebogsforfattere, som blev befordrede til større embeder i Hamburg og Kiel, og at flere af dem har indgaaet ægteskab med døtre af det førende flensborgske borgerskab eller er blevet regnet som jævnbyrdige ægtefæller for præstedøtre.

At saa mange af regne- og skrivemestrene er kommet til Flensborg sydfra er ligeledes udtryk for skolemyndighedernes stræben efter at faa de dygtigst mulige folk til embederne i byen. Regne- og skrivekunstens templer fandtes i de store handelsstæder sydpaa, Hamburg, Lübeck o. s. v., og det var herfra, skrive- og regnemestrene hentedes til de tyske skoler, ikke blot i Flensborg, men ogsaa i kongerigets store byer. Ganske vist er kun 3 af de nedenfor nævnte skrive- og regnemestre paa viseligt født i Tyskland (2 i Hamburg og 1 i Lübeck) men de mange andre tyske navne, der er repræsenteret (Eggeling, Raffhausen, Mülleyr, Segner, Forstenberger, Brandt(?)), peger ganske tydeligt sydpaa. Det er da ogsaa karakteristisk, at der i 1613, da der var tale om at faa en afløser for NICOLAI MATTHIÆ som skrive- og regnemester i Vor Frue sogn, til valg var præsenteret 2 skolemestre fra Hamburg og 1 fra Lübeck.⁷

Mens de indkaldte tyskere kan siges, omend ikke at have haft monopol

paa, saa dog saa temmelig at have behersket skrive- og regnemesterembederne i Vor Frue og St. Nikolaj sogne i det 17. og første halvdel af det 18. aarh., fortrænges de fra omkring midten af det 18. aarh. helt af Sydslesvigere – fortrinsvis indfødte Flensborgere – og Holstenere. Om dette skyldes tilfældighedernes spil, eller at monarkiets egne børn bevidst er blevet foretrukket ved besættelsen af embederne, lader sig næppe opklare. Efter reorganisationen af skolevæsenet i 1763 var der i hvert fald ikke mere nogen rimelig begrundelse for at indkalde skrive- og regnemestre fra udlandet, idet embederne jo nu havde en ganske anden karakter end før, og fagene skrivning og regning ikke mere spillede den altdominerende rolle i undervisningen.

Det tør derimod siges, at det ikke er tilfældigt, at der før 1850 paaviseligt aldrig er blevet ansat nogen Nordslesviger eller Rigsdanser som skrive- og regnemester i Vor Frue og St. Nikolaj sogne. Man har simpelthen ikke ment, at disse havde de kundskaber i tysk, der var nødvendige for at gøre fyldest som leder af de „tyske skoler“ i de to sogne. Da stillingen som skrive- og regnemester i Vor Frue sogn var ledig i 1660, havde man ganske vist bud efter degnen HANS JOHANSEN i Varnæs, for at han kunde aflægge prøver paa sine færdigheder, men han blev – karakteristisk nok – vraget til fordel for en mand, der kom fra Neustadt! Den eneste Nordslesviger, der med bestemthed vides at have været ansat ved de „tyske skoler“ i de to sogne, er den PETER HANSEN HAJSTRUP, der døde 1672 som undermester ved skolen i Vor Frue sogn.

Først treaarskrigen bragte en ændring i dette forhold, og det er karakteristisk, at af de to skrive- og regnemestre, der blev ansat ved Vor Frue og St. Nikolaj skoler i tiden mellem de slesvigske krige, var den ene Nordslesviger og den anden – omend indfødt Flensborger – dansk uddannet og hentet til byen fra kongeriget!

En særstilling indtager St. Hans sogn, hvor der blandt skrive- og regnemestrene næppe nogensinde har været en tysker, maaske ikke engang en Holstener, men derimod mindst 2 Nordslesvigere. Dette hænger sammen med, at stillingen som skrive- og regnemester i dette, det mindste og fattigste af de flensborgske sogne, ikke havde den betydning, som de tilsvarende stillinger i de to andre sogne, hvor den velhavende købmandsstand og skipper- og styrmandsklassen var forholdsvis talrigest repræsenteret. Yderligere maatte der ved besættelsen af stillingen her ikke alene tages hensyn til ansøgenes pædagogiske, men ogsaa – og ikke mindst – til deres musikalske kvalifikationer, da embederne som organist og lærer jo her var forenet. Og for en organist har omfanget af hans kundskaber i tysk i hvert fald spillet en underordnet rolle.

Om flertallet af skrive- og regnemestrene gælder det for tiden efter 1763 – som det gjaldt for tiden forud – at de sad inde med fremragende kvalifikationer og i mange tilfælde taltes blandt landsdelens allerdygtigste lærerkræfter. Mange af dem erhvervede sig ogsaa ved deres virksomhed som lærebogsforfattere et kendt og anset navn langt ud over byens grænser.

I.

SKRIVE- OG REGNEMESTRE I VOR FRUE SOGN.⁸

1. 1566–83. WILDFANG, ARNT. D. 6. 10. 1583. Ansat 18. 10. 1566. – G. I 13. 9. 1574 m. MARGRETE ANDERS. G. II 20. 10. 1577 m. N. N. (d. 12. 11. 1583), dt. af HANS THOMSEN i Flb.⁹
2. 1584–1627. MATTHIÆ, NICOLAI. D. før 1630.¹⁰ Nævnt i kirkeregnskaberne 1584–1627.¹¹ Tog borgerskab i Flensborg 1599.¹²
3. 1627–53. JORDT, JACOB. F. Oksager, Husby s. Faar 1653 10 rdl. af kirken „auf seine Abreise“.¹³ 1654–63 skrive- og regnemester i Husum.¹⁴ – S. af „Erbgesessener“ i Oksager PETER DIEDRICHSEN JORDT.¹⁵ Fmtl. fader til sognepræst i Nustrup, magister PEDER JORDT (ca. 1629–59).¹⁶
4. 1653–57. VON RAFFHAUSEN, EBERHARD. Nævnt i kirkeregnskaberne 1653–57.
5. (1657)–60. LUNDT, HANS. Nævnt i kirkeregnskaberne 1659–60.
6. 1660–78. MÜLLEYR, JOHANNES. F. ca. 1612, begr. V. F. 17. 2. 1681 (69). Kom til Flensborg fra Neustadt.¹⁷ Var medlem af St. Nikolai skyttegilde, som han 1676 skænkede et sølvbæger.¹⁸ – G. m. N. N. (begr. 1699).¹⁹
7. 1678–(85). SEGNER, MATTHIAS. G. m. N. N. (begr. V. F. 10. 5. 1682).
8. 1685–1704. RACHWITZ, JOHANN CHRISTIAN. F. Hamburg 24. 5. 1664, d. Kiel 2. 2. 1733. Skrive- og regnemester i Kiel 1704. Udgav s. a. „Gottgeheiligte Schul-Andacht, ein Reimen-Gebetbüchlein, Catechismus Fragen, das grosse Einmahl Eins etc. begreifend“ (12°).²⁰ – G. I 1688 m. METTA MAGDALENA HENNINGSEN (dbt. V. F. 15. 9. 1664, d. 1706), dt. af købmand i Flensborg NICOLAI HENNINGSEN og GESA STRICKER. G. II 2. 12. 1707 m. ANNA DOROTHEA KRUSE (f. 25. 7. 1684, d. 18. 7. 1750), dt. af købmand HEINRICH KRUSE. Af 1. ægteskab var en søn, HINRICH RACHWITZ (f. 1699) købmand og hospitalsforstander i Flensborg, af 2. ægteskab var sønnerne HENNING HINRICH RACHWITZ (f. 1708) og CASPAR LUDWIG RACHWITZ skrive- og regnemestre hhv. i Kiel og Pløn.²¹
9. 1704–35. REDDELING, FRIEDRICH. F. Hamburg, begr. V. F. 19. 7. 1735. Var i en aarrække undermester ved skolen, inden han 19. 6. 1704 blev udnævnt til skrive- og regnemester.²² – G. m. N. N. (begr. V. F. 20. 12. 1740).
10. 1735–45. BLATT, HANS. Dbt. V. F. 29. 10. 1701, begr. sst. 19. 3.

1745. Var undermester ved skolen i 9 aar, inden han blev skrive- og regnemester.²³ – S. af skipper i Flensborg JØRGEN BLATT. – G. V. F. 11.8.1734 m. ANNA ELISABETH BEHRENS (f. ca. 1711, d. V. F. 27.11.1770), dt. af knapmager, sen. raadstjener i Flensborg JOHANN HINRICH BEHRENS og MARIA THUN. Hun g. II m. eftf. Konens broder var sognepræst i Borsfleth 1763–70 ANDREAS BEHRENS (dbt. St. Nik. 27.12.1713).
11. 1745–50. NISSEN, THOMAS. Dbt. St. Hans 8.12.1715, begr. V. F. 20.8.1750. Underlærer ved skolen, inden han blev skrive- og regnemester.²² – S. af FRANTZ NISSEN – G. V. F. 17.9.1751 m. forgængerens enke.
12. 1750–. FEHR, JOHANN FRIEDRICH (F. Hemme, Ditmarsken). Fmtl. S. af skrive- og regnemester i Hemme CHR. FEHR og CATHRINE ELISABETH. – G. V. F. 17.9.1751 m. CHRISTIANA FRIEDRICA RICHTER, dt. af advokat i Slesvig CHRISTIAN FRIEDRICH RICHTER. Fmtl. broder til skrive- og regnemester i Haderslev HEINRICH WILHELM FEHR (ca. 1730–86).
13. –1775. BOYSEN, HANS. F. Foldevraa, Husby s. ca. 1710, d. V. F. 12.8.1775. S. af NIS BOYSEN og CATHARINA PAULSEN. – G. m. INGEBURG ROLOFSEN (f. ca. 1713, d. V. F. 9.4.1788), dt. af raadstjener i Flensborg BOY ROLOFSEN og METTA HARMSEN. Fader til eftf.
14. 1775–89. BOYSEN, NICOLAI LUDEWIG. F. ca. 1747, d. V. F. 26.4.1789. S. af forg. – G. V. F. 13.7.1787 m. CATHARINA SOPHIA WALD (f. Læk 8.3.1768), dt. af sognepræst i Læk PETER HANSEN WALD og MARGARETHA CHRISTINA KOCH. Hun g. II Gelting 28.1.1791 m. REINHOLD IPSEN (1764–1842), kompastor i Gelting, sen. præst i Vabs.
15. –1829. JÜRGENSEN, MATTHIAS. Dbt. V. F. 16.3.1757, d. sst. 7.2.1829. Undermester ved skolen her og sen. skoleholder i St. Jørgen i Flensborg, inden han blev skrive- og regnemester.²² – S. af ANNA MARGARETHA JÜRGENSEN. – G. V. F. 21.1.1791 m. MARIA PREHN (dbt. Vor Frue 13.4.1756, d. sst. 25.5.1827), dt. af købmand i Flensborg PETER PREHN og ANNA CLAUTOFFT.
16. 1829–45. HERRMANSEN, NICOLAI. F. Sønderup, Adelby s. 5.10.1773, d. 3.11.1848. Dimit. seminariet i Kiel 1793, lærer i Flensborg s. a., i Grumtofte 1799, elementarlærer i Flensborg 1800. Dannebrogsmænd 1843. Pens. 1845. Har udgivet flere lærebøger.²⁴ – S. af daglønner i Sønderup LORENZ HERRMANSEN og LUCIE ELISABETH JENSEN. – G. V. F. 8.1.1794 m. CHRISTIANA ELISABETH

FRIEDERICA MØHRING, dt. af lærer i Flensborg GEORG PETER MØHRING og JOHANNE HANSEN.

17. 1845-52. JENSEN, CARSTEN. F. Øster Bargum 14. 1. 1798, d. Nien-dorf v. Altona 24. 7. 1852. Dimit. Tønder seminarium 1817, hus-lærer i Krempe og Ottensen, lærer i Glückstadt 1824. Danne-brogsmand 1845. Har udgivet lærebøger.²⁵ – S. af tømrer DETHLEF JENSEN og MARGARETHA JANNEN. – G. m. PAULINE HENRIETTE STUHR. En søn var generalsuperintendent i Holsten, dr. theol. h. c. ANDREAS DETLEV JENSEN (1826-99).
18. 1854-70. RIIS, DETLEV CHRISTIAN JOHANN AHRENT. F. Rømet, Toftlund s. 23. 12. 1819, d. Sønderborg 29. 6. 1908. Dimit. Tønder seminarium 1843, lærer i Stadum 1844, degn og lærer i Burkal 1846, førstelærer ved pigeskolen i Aabenraa 1850, skrive- og regne-mester samt førstelærer ved drengeskolen her 1854, førstelærer ved en elementarskole her 1870 og lærer ved en pigeskole her 1874. Pens. 1889.²⁵ – S. af gaardmand i Rømet JENS RIIS og ANNA MAGDALENA JAKOBSEN. – G. m. META CHRISTIANE CAR-STENSEN.

II.

SKRIVE- OG REGNEMESTRE I ST. NIKOLAI SOGN

1. 1566-. WILDFANG, PAUL. Maaske identisk med den Paul Wild-fang, der var amtsskriver i Flensborg 1593-95, herredsfoged i Nr. Gos herred 1596-1600 (afsat), og som siden var advokat i Flensborg og 5. 10. 1589 blev gift med en datter af KARSTEN RICKERTSEN.²⁷
2. HINRICUS. Nævnt som skrive- og regnemester i Flensborg latin-skoles regnskabsbøger 1578-83.²⁸
3. BRANDES, CASPARUS. D. i juni 1622. Nævnt som skrive- og regne-mester i latinskolens regnskabsbøger 1584-93.²¹ Erhverver 1595 borgerskab i byen og fritages for den alm. „Intrede“, „deßhaluen, datt he be der Kercken Nicolaj etzliche Jahre gedienett“.²⁹ Var kejserlig notar og blev 1607 valgt til deputeret borger i Flens-borg.³⁰ – G. I m. N. N. (d. 306. 1593). G. II 2. 6. 1594 m. CATRIN TÜCKENS.
4. -1598. DITMERSCHER, HANS PETERSEN. D. 13. 2. 1598. G. 16. 10. 1580 m. Mette (d. 16. 4. 1603), dt. af guldsmed i Flensborg BALTZER WEGENER.³¹ Hun g. II m. efft.
5. 1598-(1637). FORSTENBERGER, JOHANNES. Valgt til organist ved St. Nikolai kirke 1629. – G. 14. 10. 1599 m. forgængerens enke.³¹

6. 1638–71. DETRI, JOHANNES. F. Hamburg 16. ., begr. St. Nik. 10.4.1671.³² Fmtl. søn af skrive- og regnemester i Hamburg BRANDAN DETRI og ANNA BRINCK. Fmtl. broder til generalsuperintendent i Braunschweig, dr. theol. BRANDAN DETRI (1607–88) og til skrive- og regnemester i Hamburg NICOLAUS DETRI.³³
7. 1672–(1708). DETRI, PAUL. S. af forgængerren. – G. St. Nik. 8.1.1672 m. ANNA, dt. af sognepræst i Risum JOHANNES BOËTIUS og DOROTHEA BREKLING.³⁴ Fader til hofpræst og provst i Lyksborg JOHANNES DETRI (1673–1739)³⁵ og til sognepræst i Grumtoft ANDREAS DETRI (1676–1727) samt svigerfader til eftf.
8. 1708–21. OEHLERS, JOHANN CHRISTOPHER. F. Lübeck. Skrive- og regnemester i Hamburg 1721. Udgav 1717 „Offene Schreibschule, in welcher die edle Schreibkunst, vermittelt verschiedener, so Teutscher, als Dänischen, Lateinischen, Französischen, Holländischen Schriften, curieuser Fracturen und Zugwercke in Kupferfiguren der Jugend angewiesen wird“ (4°), 1721 „Das jetztlebende Flensburg, oder erster Arithmetischer Versuch“ og 1724 „Des Jetzt-lebenden Flensburgs Erste Abtheilung, In welcher die Nahmen Ihro anjetzt Glor-würdigst regierenden Königlichen Majeste p. p. . . . Durch die Arithmeticum Mercatoriam vorgestellet werden.“ (8°).³⁶ – G. St. Nik. 14.5.1708 m. DOROTHEA DETRI (dbt. St. Nik. 14.3.1686), dt. af forgængerren.
9. (1721)–40. BRANDT, JOACHIM MICHAEL. Begr. V. F. 17.2.1740. Synes at være kommet til Flensburg fra Stade i Holsten.³⁷ – G. m. ANNA MARGARETHA (begr. V. F. 12.9.1759). Fader til eftf.
10. 1740–77. BRANDT, PAUL MICHAEL. F. ca. 1717, d. St. Nik. 25.6.1777. G. I 12.2.1744 m. CATHARINA (d. St. Nik. 3.2.1758), dt. af købmand og deputeret borger i Flensburg HENNING PETERSEN og GERTRUD PAULSEN samt enke efter købmand sst. PETER PAULSEN. G. II St. Nik. 29.7.1759 METTA CATHARINA (begr. St. Nik. 14.4.1795), dt. af købmand i Flensburg THOMAS ANGEL og enke efter stiftsfoged JOHANN LEOPOLD BÜTTNER.³⁸
11. 1778–1806. GERZ, HINRICH. Dbt. Nibøl 5.6.1749, d. 1819. Pens. 1806. – S. af SIMON GERZ og GØNKE PAYSÉN i Nibøl. – G. Møgeltønder 21.8.1778 m. MARIA (f. Gallehus 21.3.1755, d. St. Nik. 15.8.1808), dt. af kniplingshandler i Gallehus, Møgeltønder s. CLAUS REIMER og HERRLICH MARIA NISSEN.
12. 1806–46. BENDIXEN, JACOB. F. Bohmstedt, Drelseldorf s. 1.5.1774, d. St. Nik. 17.7.1849. Dimit. seminarieret i Kiel, hjælpelærer ved Bartels institut i Flensburg 1797, elementarlærer i Flensburg 1798,

- skrive- og regnemester 1806. Pens. 1846. Har udgivet talrige lærebøger.⁴⁰ – S. af lærer BENDIX CARSTENSEN og MARIA JÜRGENSEN. – G. I St. Nik. 12.4.1800 m. CATHARINA MARIA KUSS (f. Sønderborg 1.1.1777, d. St. Nik. 26.8.1809), dt. af hvedebrødsbager i Sønderborg HANS ERNST KUSS og CATHARINA MARIA MARTINI. G. II St. Nik. 15.6.1814 m. BRIGITTE JENSEN (Vor Frue 10.9.1793, d. St. Nik. 30.5.1829), dt. af farver i Flensborg NICOLAY JENSEN og ANNA ASMUSSEN.
13. 1846–49. BURGWARDT, HEINRICH MATTHIAS. F. Revenstorf, Gettorf s. 22.5.1815. Dimit. Skaarup seminarium 1835, hjælpelærer ved en privatskole i Kiel, degn og elementarlærer i Heiligenhafen 1836, elementarlærer i Ottensen 1838, overelementarlærer i Altona 1842. Skrive- og regnemester her 18.11.1846, afsat 31.10.1849. Rektor i Wismar 1850. Har udgivet en række lærebøger.⁴¹ – S. af snedkermester JOHANN LUDWIG AUGUST BURGWARDT og CHRISTINE CHARLOTTE HENRIKE AGAAR.
14. 1850–70. GLÜSING, HANS JÜRGEN. F. Vor Frue 19.9.1812, d. sst. 22.1.1882. Dimit. Skaarup seminarium 1837, lærer ved et drengelinstitut i Faaborg s. a., lærer ved realskolen i Faaborg 1841, skrive- og regnemester her 1850, førstelærer ved drengeskolen her 1870. Pens. 1881. Har udgivet et par lærebøger.⁴² S. af bødkeremester i Flensborg FRIEDRICH GERHARD GLÜSING og MARIA DOROTHEA ELISABETH THOMSEN. – G. Faaborg 13.11.1846 m. HENRIETTE CHRISTINE SEVERINE SANDER (f. Faaborg 6.2.1826, d. Vor Frue 22.11.1881), dt. af købmand i Faaborg CARL HENDRIK SANDER og ELISABETH BECKER.

III.

ORGANISTER SAMT SKRIVE- OG REGNEMESTRE I ST. HANS SOGN⁴³

1. JOHANNSEN, FRANZ. Nævnt som organist i kirkeregnskabet 1580.
2. –1602. CHRISTIANI, ANDREAS. D. 24.8.1602. G. 30.6.1594 m. N. N., der II g. m. eftf.⁴⁴
3. 1602–(34). LUND, LORENZ. D. 1634. G. 20.2.1603 m. forgængerens enke⁴⁴
4. THOMSEN, ASMUS. Nævnt som „de gamle Organist“ i kirkeregnskabet 1637.
5. 1637–. LUDEWICH, JOHANNES. Nævnt som organist 1638.
6. 1638–78. THOMSEN, NICOLAY. F. ca. 1598, d. 1678.⁴⁵ Fader til

- sognepræst ved St. Nik. i Flensborg SAMUEL THOMSEN (1633–1703) og formentlig ogsaa til eftf.⁴⁶
7. THOMSEN, HANS. I embedet her i hvert fald fra 1686.⁴⁷ Nævnt som organist 1708.⁴⁸ – Fmtl. søn af forgængeren. – Datter g. m. eftf.
  8. BOCKHORST, HANS ANTON. Nævnt som organist 1721.⁴⁸ – Fmtl. søn af sognedegn og skolemester i Tyrstrup, Haderslev a. JOHANN BOCKHORST (søn af sognepræst i Vedsted ANTON MOGENSEN GAVERSLUND).⁴⁹ – G. (bevillingen til huskopulation af 18.11.1721)⁵⁰ m. MARGARETHA DOROTHEA THOMSEN (dbt. St. Hans 19.10.1690, begr. sst. 6.6.1762), dt. af forgængeren og g. II m. eftf. Broder til ham er fmtl. CHRISTIAN DITLEV BOCKHORST (1704–64), sognedegn i Tyrstrup.
  9. 1722–. ALARDUS, JOHANN LUDWIG. G. (bevilling til huskopulation af 26.6.1722)⁵⁰ m. forgængerens enke. Søn: JOHANN ALARDUS (1728–1812), sognepræst i Eggebæk.
  10. 1739–43. BRUNHOLZ, JOHANN. F. Nybøl, Sundeved 8.3.1712,⁵¹ d. St. Hans 24.5.1743. S. af skrædder i Nybøl JØRGEN CHRISTENSEN og ANNA HANSES. – G. juli 1740 m. MARIA SCHRAM (f. 18.9.1714, d. 31.5.1749), dt. af JENS SCHRAM og ANNA MARGARETHA DEDEKAM i Christiania.⁵² Hun g. II m. eftf. Broder til JÜRGEN BRUNHOLTZ (1717–77); degn i Dybbøl og til skovfoged i Klus, Bov s. CHRISTIAN BRUNHOLZ, hvis søn, ULRICH ADOLPH BRUNHOLZ (1741–87) var degn i Hanved.
  11. 1743–55. VENT, JOHANN. Dbt. St. Nik. 30.8.1716, d. St. Hans 25.5.1755. 24.10.1743 organist, skrive- og regnemester her. – S. af orgelbygger i Flensborg HANS VENT og MARIA MAGDALENA HOLST. – G. I St. Hans 22.5.1744 m. forgængerens enke. G. II St. Hans 31.10.1749 m. MARIA BRÜNING (dbt. Vor Frue 24.1.1724), dt. af vinhandler i Flensborg HENRIK BRÜNING og MARIA ELISABETH LORENZEN. Hun g. II m. eftf. Fader til HANS HINRICH VENT (1751–1814), præst i Hademarschen, og til MARIA MAGDALENA VENT (f. 1753), g. 1775 m. HANS JACOBSEN, organist og skrivemester i Nortorf. – En broder til ham, ALEXANDER VENT (1700–63) var organist og degn i Satrup i Angel. Af dennes sønner var HANS CHR. VENT (1726–59) degn i Tumbly i Angel og GEORG VENT (f. 1732) faderens eftf. i Satrup.⁵²
  12. 1756–1800. KALLSEN, HANS. F. ca. 1731, d. St. Hans 13.8.1800. Har udgivet en lærebog⁵³. – G. St. Hans 20.5.1756 m. forgængerens enke. En datter, DOROTHEA HELENA KALLSEN g. m. DETLEF PETERSEN, organist og degn i Hademarschen.

13. 1800–27. NISSEN, LORENZ. F. Vesby, Medelby s. 27.9.1772, d. St. Hans 9.3.1827. Dimit. seminariet i Kiel 1800. Har udgivet flere lærebøger.⁵⁴ – S. af Nis BENDIXEN og MARGARETHA LORENZEN (søster til sognepræst i Tolk i Angel, HINRICH MELCHIOR LORENZEN, 1744–1825). – G. St. Hans 19.4.1809 m. ELSABETH MAGDALENA MUUSMANN (f. Ejsbøl 16.8.1783), dt. af gaardmand i Ejsbøl ved Haderslev JACOB MUUSMANN og THYRA JENSEN. Konens søster, MAGDALENA MUUSMANN, g. m. A. P. WILLATZEN, distriktsskolelærer i Haderslev.
14. –1865. SCHMIDT, HANS NICOLAI. F. St. Hans 6.1.1796, d. sst. 28.2.1888. Lærer i Blankenese (ved vielsen), sen. i Krempe, hvorfra han kom hertil⁵⁵. Pensioneret 1865. Dannebrogsmænd. S. af vognmand i Flensborg HANS NICOLAI SCHMIDT og MARIA CARSTENSEN. – G. Dybbøl 7.4.1822 m. FRIEDERICA SOPHIA MEGGERSEE (f. Dybbøl 30.11.1790, d. St. Hans 24.9.1865), dt. af degn og organist i Dybbøl BERTRAM MEGGERSE og ANNA MARGARETHA KRUHL.

NOTER

¹ Chr. Voigt: Flensburg. Ein Heimatbuch I (1929), s. 336 f. J. J. Callsen: Das Flensburger Schulwesen bis 1886 (1886), s. 6. I det fig. citeret som: Callsen: Flb. Schulwesen. – ² J. J. Callsen: Literatur über Kirche und Schule in Flensburg (manuskript i Flensborg byarkiv), s. 201 f. Fremtidig citeret: Callsen: Litt. – ³ Nachrichten über das Flensburger Volksschulwesen, herausgegeben von P. L. Madsen I (1905), s. 65 f. Fremtidig citeret: Nachrichten. – ⁴ Callsen: Flb. Schulwesen, s. 9. – ⁵ Overkonsistoriets arkiv. Visitatsindberetning fra Flensborg provsti 1771 (Rigsarkivet). – ⁶ Skrive- og regnemestrene i Vor Frue sogn fik af kirken aarligt i fast løn, for at synge ved den danske prædiken, for at holde døbefonten ren m. v. i slutningen af det 16. aarh. 53 mark, 1615 110 mark og 1729 ca. 180 mark, hvortil kom skolepengene, der 1723 androg 12 sk. kvartaarligt pr. elev, offer, brændsels- og lyspenge samt accidenser for skolens medvirkning ved bryllupper og begravelser. Skrive- og regnemestrene maatte til gengæld selv lønne undermestrene. (Vor frue sogns kirkeregnskaber anf. aar; kirkekontoret i Flensborg. Flensburgensien nr. 944, II; Flensborg byarkiv). – ⁷ Vor frue kirkes regnskab anf. aar. – ⁸ I det fig. er de flensborgske sogne betegnet paa fig. maade: Vor Frue: V. F., St. Nikolai: St. Nik., St. Hans er skrevet helt ud. Iøvrigt er fig. forkortelser anvendt: f.: født, g. . . m.: gift med, d.: død, fntl.: formentlig, sstds.: sammesteds og eftfl.: efterfølger. – ⁹ Johs. Reinhusen: Annales Flensburgenses (Quellen und Forschungen zur Familiengesch. Schleswig-Holsteins, bd. 1 (1926)) anf. datoer; i det følgende forkortet: Reinhusen. – ¹⁰ I kirkeregnskabet for kirkeaaet 1612/13 nævnes „NICOLAO und JÜRGEN BERNTES de beiden dudieschen Schoellmeister“ samtidig med, at det anføres, at der er blevet udbetalt „dem dudieschen Schoelmeister EGGELINGIO“ 2 rosenobel i budpenge, 20 mark i tærepnge, 9 mark for, hvad han har fortæret i Willem Albrecht's hus, samt paa borgmesterens befaling 1 aars løn (50 mark). I

regnskabet for kirkeaaet 1613/14 anføres, at den tyske skolemester ENGELINCK har faaet udbetalt et halvt aars løn. Han er vist identisk med ovennævnte Eggelingius. I de flg. aar forekommer kun Nic. Matthiæ som tysk skolemester. Eggeling og Jürgen Berntes maa formodes at have været hjælpelærere hos eller substitutter for Nic. Matthiæ. – ¹¹ Omtales som „selig N. M.“ i O. H. Mollers uddrag af Flensburg bys „Schötebuch“ 1630 (Flensburgiens; Flensburg byarkiv). Fremtidig citeret som: Schötebuch. – ¹² Flensburg bys borgerskabsprotokol anf. aar. (Flensburg byarkiv). – En bror til Nicolai Matthiæ var LORENS MATTHIÆ, bogfører i Haderslev, svogre til ham var JACOB WENGLER og HANS MATZEN i Flensburg og en søn af ham, CLAUD MATTHIENSEN, var 1613 barber i Flensburg (Vor Frue kirkes regnskaber 1590/91 og 1605/06; Schötebuch nr. 2326, 2333 og 2967). – ¹³ Vor Frue kirkes regnskab anf. aar. – ¹⁴ Ernst Möller: Schüler und Lehrer der Husumer Gelehrtenschule 1449–1852 (Quellen u. Forschungen zur Familiengesch. Schleswig-Holsteins, 4), s. 82. Han angives her tidl. at have været købmand i Flensburg. – ¹⁵ Resolutionen betr. des Amtes Flensburg (Flensburg byarkiv nr. 962). – Faderen døde 5.8.1617 (epitafium i Husby kirke). Venligst oplyst af boghandler P. Tramsen, Flensburg. – ¹⁶ Angives at være født i Flensburg og havde en søn, der hed JACOB (P. Rhode: Saml. til Haderslev Amts Beskrivelse (1775), s. 221). – ¹⁷ Vor Frue kirkes regnskab 1659/60 (udgift til flytning af hans bohøve fra Neustadt til Flensburg). – ¹⁸ Callsen: Flb. Schulwesen, s. 49. – ¹⁹ Vor Frue kirkes regnskab anf. aar. – ²⁰ Johs. Moller: Cimbria literata I, s. 513. – ²¹ O. H. Moller: Utrykt stamtavle nr. 176 (Flensburg byarkiv). – ²² Nachrichten I (1905), s. 65 f. – ²³ Callsen: Litt., s. 121. – ²⁴ D. L. Lübker og H. Schröder: Lexikon der schlesw.-holst.-lauenb. und Eutinischen Schriftsteller 1796–1828, s. 253 og E. Alberti: Lexikon der Schlesw.-holst.-lauenb. und Eutinischen Schriftsteller 1829–66 I, s. 359. De to værker fremtidig citeret som: Lübker & Schröder og Alberti. – ²⁵ Alberti I, s. 397. – ²⁶ Nachrichten VII (1909), s. 29. – ²⁷ Otto Schütt: Geschichte der Schriftsprache im ehemaligen Amt und in der Stadt Flensburg (1919), s. 205 og Reinhusen nr. 138, 769, 1115, 1370 og 1377. – ²⁸ Zeitschrift der Zentralstelle für Niedersächsische Familiengeschichte bd. 13 (Th. O. Achelis: Die Lehrer des Flensburger Gymnasiums), s. 149 f. – ²⁹ Borgerskabsprotokollen (Flensburg byarkiv) anf. aar. – ³⁰ Otto Schütt: Gesch. der Schriftsprache . . . , s. 202. – ³¹ Reinhusen anf. datoer. – ³² Vor Frue dødsregister anf. aar. – ³³ jfr. Moller: Cimbria literata I, s. 136 og 139. – Formodningen støttes paa, at nr. 7 havde sønnerne BRANDAN (døbt St. Nik. 29.7.1683) og NICLAS (døbt St. Nik. 26.7.1682). – ³⁴ O. H. Moller: Utrykt stamtavle nr. 37 (Flensburg byarkiv). – ³⁵ Ikke som i Arends: Gejstligheden i Slesvig og Holsten I, s. 209 anført født 1675 (døbt St. Nik. 28.9.1673). Andreas Detri er døbt St. Nik. 1.11.1676. – ³⁶ Johs. Moller: Cimbria literata I, s. 469. Callsen: Flb. Schulwesen, s. 50. – ³⁷ Nachrichten VII (1909), s. 58. – ³⁸ O. H. Moller: Utr. stamtavler nr. 48, 98 og 165 (Flensburg byarkiv). – ³⁹ Nachrichten VII (1909), s. 58. – ⁴⁰ Lübker og Schröder, s. 39 og Alberti I, s. 41. – ⁴¹ Alberti I, s. 101 f. og Alberti: Lexikon der schlesw.-holst.-lauenb. Schriftsteller 1866–82, s. 93. – ⁴² Alberti I, s. 258 og Alberti: Lexikon der schlesw.-holst.-lauenb. Schriftsteller 1866–82, s. 212. – ⁴³ Det er uvist, om organisterne nr. 1–5 har været skrive- og regnemestre. Den første af organisterne, der med bestemtthed vides at have været det, er nr. 6 (jfr. indledningen). – ⁴⁴ Reinhusen anf. datoer. – ⁴⁵ Hvor intet andet er anført hidrører oplysningerne om denne og alle de foregaaende organister fra Callsen: Litt., s. 201 f. – ⁴⁶ O. H. Moller: Historische

Nachricht von der Kirche zu St. Johannis in Flensburg (1762), s. 48. – ⁴⁷ Faar børn døbt i St. Hans 1686–90. – ⁴⁸ Callsen: Litt., s. 203. – ⁴⁹ Johann Bockhorst faar 28. 11. 1700 døbt en søn ANTONIUS i Hoptrup i Nordslesvig. – ⁵⁰ Tyske kancelli. Patenten. (Rigsarkivet) anf. datoer. – ⁵¹ ifl. O. H. Møller: Utr. stamtavle nr. 206. Daabsindførselen findes ikke i Nybøl kirkebog, men forældrene er viet i Nybøl 1706 og flere børn er født her i de flg. aar. – ⁵² O. H. Møller: Utr. stamtavle (Flensborg byarkiv) nr. 206. – ⁵³ Lübker & Schröder I, s. 290. – ⁵⁴ Lübker & Schröder I, s. 403. – ⁵⁵ Nachrichten . . . XI (1913), s. 75 note 2.

OPTEGNELSER
OM RAADMAND I KØBENHAVN
JENS GREGERSEN KLITGAARDS FAMILIE

VED

C. KLITGAARD

I „Personallhist. Tidsskr.“ 8. IV. 136 ff. offentliggjorde jeg 1925 under Hovedtitel „Himmerlandske Slægter“ en Afhandling om Slægten KLITGAARD fra Nibe og Omegn, til hvilket Arbejde det maaske kan være formaalstjenligt at føje nogle Rettelser og Tilføjelser særligt vedrørende Raadmand i København JENS GREGERSEN KLITGAARD (1697–1727) og hans Descendens.

Men først skal bemærkes, at THOMAS JENSEN KLITGAARD i Strømsø (Drammen) (Side 145) blev gift 1722 (Kopulationspenge 1 Rdl. betalt 20. April 1722) med SIDSEL MARIE . . ., der blev begravet Strømsø 22. Marts 1738.

Side 147 er anført, at ANNE JENSDATTER KLITGAARD, Moder til Raadmand Jens Gregersen Klitgaard, blev gift med GREGERS JENSEN i Nibe, men dette er urigtigt. Hendes Ægtefælle hed GREGERS PEDERSEN og var ligesom hans samtidige Gregers Jensen Købmand i Nibe. Gregers Pedersen og Anne Jensdatter Klitgaards Sønnedatter BIRGITTE JENSDATTER KLITGAARD (1732–1819), gift 1750 med Sognepræst i Bloustrød, senere i Birkerød, PETER DISCHER (1722–83) har efterladt sig en lille Bog med Familieoptegnelser, hvilken ved hendes Død kom til hendes Datter ANNE CHRISTINE DISCHER, gift med Prokurator, Kancelliraad PEDER EVALD BEYER i Kbh. (død 21. April 1841), og efter hendes Død 5. Feb. 1838, kom Bogen til Fru Beyers Søsterdatters Datter CAROLINE BIRGITTE KIRSTINE HASLE¹ (død 1880), gift med FREDERIK LUDVIG MYNSTER paa Emilsminde ved Slagelse, død 1885. Deres Datter CONSTANCE MYNSTER i Frederiksværk testa-

---

¹ Peter Discher og Birgitte Klitgaards Datter ANNE DORTEA DISCHER var gift med Sognepræst i Kjeldby paa Møen NIELS BALLUM.

menterede 1933 Bogen og en Del Familieportrætter til sin Slægtning, nu Forstanderinde ved Slagelse Sygehus, Frk. ESTER HASLE, der velvilligst har ladet mig faa Afskrifter af Bogen, taget af Stadsarkivar Svend Aakjær.

Af Sognepræst Niels Ballums 3 Døtre med Anne Dortea Discher var INGER BIRGITTE BALLUM, gift med Professor HANS CHRISTIAN ØRSTED og havde 7 Børn, ANNE MARIE blev gift med Prokurator NICOLAI HASLE i København og blev Moder til CAROLINE BIRGITTE HASLE, død 1880, gift med ovennævnte F. L. MYNSTER, og BOLETTE SOFIE ELISABET BALLUM blev gift med Farver paa Christianshavn KNUD CHRISTIAN LIND og var Moder til Biskop PETER ENGEL LIND i Aalborg.

Min Far Fader var Fød paa en Selvejer Gaard ved Aarhus, nafnl. Høver,¹ og Fød dend 14. April 1662, boende i Niibe udi Jylland, og levede hans tid med ære, og ved en sagte død tog afskeed fra verden dend 11. November 1730, efter at hand hafde levet udj 67 Aar og 7/m – nafnl. GREGERS PEDERSEN.

Min Far Mor var fød i Niibe dend 13. octr. 1659 Nafnl: ANNA JENSDAATT^R KLITGAARD, levede i Gudzfrygt og ærlighed til hendes Død til d. 18. Julii 1730, i den Alder – 70 Aar 7³/₄ Maanet.

De avlede til sammen 2de Sønner og fire pigebørn, hvoraf de tvende første strax døde.

1692 dend 22. November, er min K. FASTER IDE GREGERSDAATTER bleven fød i Niibe – og kom i Egteskab med Skip^r ERLAND JENSEN i Aalborg, hand er død og efterladt sig tvende Sønner neml. JOHANES og JENS ERLANDSEN.

1694 dend 27. April: blev min FASTER MAREN GREGERSDAATTR fød i Niibe og siden kom i Egteskab med M^r. JENS BIERREGAARD sammestedt, derefter er hun død i Barnsnød.²

1695 dend 19. Octr blev min FASTER KAREN GREGERSDAATTER fød i Niibe, og kom i Egteskab med Mr SØREN POULSEN ORMSLEF, hand døde dend [...], og siden er hun kommen i Egteskab 174[.] dend [...] med Prousten WITTRUP³ i [...] Præste Gaard.

¹ I Storring Sogn, Framlev Herred. Storring Kirkebog begynder først 1754. I Matriklerne 1662 og 1688 anføres kun én Selvejergaard i Høver, og det var Niels Johansens, men der var jo ofte flere Brugere af de større Gaarde. Heller ikke Ekstraskatmandtallene fra 1670–80erne kan oplyse noget om Gregers Pedersens Forældre.

² Hun er ikke nævnt i min ovennævnte Artikel. JENS BIERREGAARD var Købmand i Nibe.

³ Sognepræst MIKAEL PEDERSEN WITTRUP i Gislum.

1697 dend 30. oct^r er min K. Fader JENS GREGERSEN KLITGAARD føed i Niibe, og kom i Egteskab med MARGARETHE BACHE siger Bache, Sahl. Controleur HINRICH HOFMANDZ Kiæreste her i Kiøbenhafn, hun var føed i Norge ved Dramen dend 13. Junii 1704; kom i Egteschab med min K. Fader dend 17. Febr. 1730 – og Døde med taal-

Raadmand i Kbh. Jens Gregersen Klitgaard (1697–1755).

Margrete Andersdr. Bache (1704–1737), gift 1730 med Raadmand i Kbh. Jens Gregersen Klitgaard.

modighed efter hendes barsel Seng, end 6 ugers tid derefter, min K. Fader til stor Sorg og lengsel dend 19. April 1737 udj hendes Alders 32 Aar 10/m og 6 dage, og dend 25. april. nest efter blev bestædiget til vores Arfve begravelsze N° 19 i Christianshafns Kirke. Hun efterlod sig 7 Børn, Nemlig 2de Sønner i forige Egteskab og 5 med min K. Fader, neml: 3de Sønner og 2de Døtre, som her neden videre om formeldes.

1725 dend 9. Junii om Aftenen Klochen 6, blev min Stiftbroder CONSTANTINUS WICHMAND HOFMAND føed, og dend 13de nestefter døbt i /: Holmens Kirke :/ – i overværelsze af Mad^m INGEBORG FLORS og Jomfrue BOEL ABIGÆL LINDGAARD – Sambt H^r Admiral PETTER RABEN, H^r Schoutbijnacht GUDE, Hr. Justitz Raad Neve og H^r Justitz R og Bygmester ERNST.

1726 dend 11. Dec. Klochen 1^{1/2} om Natten blev min Stift Broder FERDINAND ANDREAS HOFMAND føed, og den 17. nestefter døbt i Holmens Kirke, i overværelse af Fru Justitz Raad Jnde NEVES

og Jomfrue Raadmand LASSENS – Sambt Justitz Raad ERLUND, Justitz Raad BASBALLE, H^r Cancellie Raad FRANCHE, H^r Cammer Raad CLAUSEN, H^r Camer Raad GRØNVOLD og Præsten Hr. CLAUS KIEMBLER.

Denne min K. Broder døde min K. Fader til megen Hierte Sorg den 5. Majj 1740 om Aftenen Klochen 8te og det ved et uformodentlig fald i vores Gaard, hand var en fornuftig Broder, og kunde lære og begribe alt hvis hand skulle, var munter og flinck, blev begravet i Christianshafns Kirche udj vor Begravelsze No. 19.

1732 dend 22. Janu behagede det Gud at lade mig BIRGITTE JENSDAATTER KLITGAARD skue Verdens lys formiddagen imellem 9 og 10 slet, og der efter er ieg bleven døbt i Christianshafns Kirche dend 25. dito nestefter, i overværelsze af Frue Etatz Raad Jnde NEVES og Jomfrue FRANCH – sambt Hr. Conferentz Raad NIELS SLANGE¹, Hr. Raadmand GREGORIUS NIELSEN, Renteskriver CHRISTEN FLOR og Mr ANDREAS FRII[?]. – Gud veed best min tiid, hvor lenge ieg schal leve, mig skee som Herren vil.

1733 dend 8 aprili blev min K. Broder GREGERS JENSEN KLITGAARD fød om Natten imell. 9 og 10, og den 11te dito nestefter døbt i Christianshafns Kirke – i overværelsze af Frue Camere Raad Jnde BUURMESTERS og Jomfrue ELISABETH BACHE – Sambt Justitz Raad FIELSTED, Commerce Raad NIELS HENDRICHSEN, Commerce R. RAFF og Mr CHRISTOPHER LUND.

1734 dend 31. Julj blev min Kiære Søster ANNA ELISABETH JENSDAATTER KLITGAARDZ fød omtrent 12 slet Natten, og dend 4. Aug. nestefter blév døbt udj Christianshafns Kirch, i overværelsze af Mad^m ANNA Sahl. Hr. KIEMBLERS, Jomfru MARIA BECHMANDZ – og Mr THOMIS (THØNIES?) BECHER, d(ito?) LAURITZ LUND af Aalborg og Mr SØREN JØRGENSEN.

1735 dend 10de Novbr. om Morgenen Klochen 5. blev min K. Broder HENDRICH JENSEN KLITGAARD fød, og dend 16. dito, døbt udi Christianshafns Kirche i overværelsze af Fru Justitz R-Jnde OLAVI FRANCHES og Jomfrue ANNA MARIA DREYER – Sambt Justitz Raad ENEVOLD FALSEN, Politi Mester ERICH STORM, Secretaire NIELS MOSS og Mr GREGERS CHRISTENSEN, Kiøbmand.

1737 dend 3 Marti om Natten Klochen 9^{1/2} blev min Kiære Broder ANDREAS JENSEN KLITGAARD fød og dend 7de nestefter døbt udi Christianshafns Kirke i overværelsze af Frue Justitz R-Jnde

¹ Historikeren Niels Slange (1656–1737).

FALSENS og Jomfrue RAFF den Eldre, – Samt Obriste L. ANDREAS HARBOU, Cancellie Raad RAMHART og Fendrich JOHAN NEVE.

1737 dend 19. April: Døde min Kiære Sahl. Mama MARGARETE BACHE Klochen 9 om Aftenen i hendes Alders 32 Aar 10/m og 6 Dage. Min allerkiæreste Fader i sær og os efter levende 7 Børn, da saa vidt vi kunde skønne til megen Hierte Sorg, og blev dend 25. dito nest-efter bestædiget i Christianshafns Kirke udj vore Arfvelige Begravelsez udj No. 19 med behørig anstalter.

Jo ældre ieg og mine Sødschende bliver, jo meere skønner vi paa vor K. Faders imidlertid hafde Hierte Sorger, Hans omsorg og Kiærlighed for alt det os tienlig og gafnlig være kand; Sparer intet til vor underviisning, men daglig bruger Faderlig omsorg for vores beste i alt det optænkes kand, som vi skyldigst og annammer med Børne Kiærlighed og lydighed, indtil vi kand frembringe de frugter deraf, som maatte kunde glæde end saa kiær og god Fader.

Anno 1746 dend 13. Novbr: holdt ieg Christenhuen til Mon^{sr}. REIBYS Barn, Nafnlig JOHAN CHRISTIAN, som blev døbt i Ronde Kirchen, som var den første gang ieg bivaanede denne Hellige forretning.

[Ny Haand.]

Anno 1747. (Her følger Navnene paa 10 Børn, for Størstedelen Smaafolks, som Optegneren har været Fadder til i forskellige Kirker.)

[Ny Haand.]

Madam KLITGAARD¹.

En liden Søn ved Nafn JENS GREGERSEN fød A^o 1756, døde samme A^o 1756.

En liden daatter ved Nafn MARGRETHA CHATRINE fød d. 28. Novb. 1757, døde 3. Desember 1761.

En liden Søn ved Navn JENS GREGERSEN fød d. 7. Julij A^o 1760, døde d. 21. Februarij 1765.

En liden Søn ved Navn GREGERS KLITGAARD fød d. 5. Juni A^o 1762, døde d. 1 Martsij 1765.

En liden Datter ved navn MAGRETHA CHATRINE Fød d. 10 Martsij 1765.²

Min salig Man ved Navn SVEN KLITGAARD døde d. 12. Maius 1765.

¹ o: Guldsmid i Kbh. Svend Jensen Klitgaards Hustru ANNA ELISABET KLITGAARD.

² Det er hende, der nedenfor anføres som død 1769.

[Ny Haand.]

En liden datter ved navn MAGRETHA CATRINE døde d. 9 april 1769.¹

[Ny Haand.]

1771 afde ieg² brøllop med HELIG HASSING den 10. Juni og have fød en søn og en datter som bege ære døde.

(Herefter følger 10 Sider med Optegnelser af CONSTANCE MYNSTER, dat. Emilsminde 16. Jan. 1887, og hendes Moder BIRGITTE MYNSTER, født HASLE, dat. Emilsminde 21. Sept. 1859.)

Foran i Bogen staar „denne Bog var indrettet for min Daatter BIRGITTE KLITGAARD“, hvilken Paaskrift vel maa være foretaget af Raadmand Jens Gregersen Klitgaard.

Af Faddernavnene ved hans Børns Daab ses, at Familien har ført Omgang med Københavns fornemme Kredse.

---

¹ Anføres ovenfor som født 1765.

² ∅: ANNA ELISABET KLITGAARD (Datter af Raadmand Jens Gregersen Klitgaard), gift 1° med Guldsmed i Kbh. SVEND JENSEN KLITGAARD og 2° med Guldsmedsvend HEILIG CHRISTENSEN HASSING, f. i V. Hassing 1745, d. Kbh. 1808, gift 2° 1798 med JØRAN HENRIKSDTR. GRIMESTAD f. Frederikstad 1754.

HVEM VAR DEN SMUKKE MADAME MØLLER?

AV

TH. BULL

I sin Reise-Journal fra 1791 nævner JOHAN NORDAHL BRUN „den smukke Madame Møller og den raske Capitain MICHAËLSEN“ og siger, at der tales om „hvor vidt de ere komne med deres KierlighedsHaandtering, item Dag og Datum naar Brølluppet skal være, item hos hvilken Juveler Herr MICHAËLSEN tager de pretiosa, han skal forære Bruden, item hvor mange Værelser de faae og hvorledes meublerede“.

Hvem var saa denne smukke Madame Møller, som kunde bringe Nordahl Brun til at nævne hende i sin for Slegt og Venner hjemme i Bergen skrevne Reise Journal; og havde hun nogen Tilknytning til Bruns Omgangskreds i Bergen?

Der kan ikke herske Tvil om, at hun er identisk med den „CHRISTIANE FRIEDERICHE DE FRISH(!)“, om hvem min avdøde Fætter, Direktør ved Bodsfængeleet i Oslo, CONRAD FALSEN, paa Side 80 i sin i 1915 udgivne Stamtavle over Slekten Falsen gir følgende utvivlsomt paa en Familietradition baserede Oplysninger:

„gift 1.) med en Missionsprest, som døde Brudenatten ombord i et Skib, som skulde til Kina. 2.) 12/7 1786 med JOHAN MATHIAS MØLLER, Hofkonditor i Kjøbenhavn. 3.) med Etatsraad NICOLAY MICHAËLSEN i Kjøbenhavn,“ hvorefter tilføies: „Fru Møller overlevede alle sine 3 Mænd.“

Under mit Arbeide med en Bog om Biskop Johan Nordahl Brun og hans Slegt blev min Nysgjærighed vakt, da jeg læste Reise-Journalen og forstod, at den smukke Madame Møller maatte være Conrad Falsens og min Tipoldemor. Jeg bestemte mig derfor til at undersøge, om man ikke skulde kunne finde nærmere Oplysninger om hende, hendes tre Mænd og hendes Slegt. Av hendes Mænd har jeg særlig interesseret mig for min Tipoldefar, Hofkonditor Møller. Mange Slags Gjøremaal har sinket Arbeidet. Jeg betragter det ikke som

avsluttet, men udgiver, hvad jeg hidtil har samlet, da jeg mener, at noget er bedre end intet.

Megen Tak skylder jeg det danske Rigsarkiv, Hærens Arkiv og Landsarkiverne for Sjælland, Fyn og Nørrejylland for udvist Hjælp-somhed. I særlig Taknemlighedsgjæld staar jeg til Arkivregistrator ved Landsarkivet for Sjælland, Frøken Marie R. Mikkelsen, ved hvis

Hofkonditor Johan Mathias Møller.
Efter Maleri av Jens Juell.

Hjælp det bl. a. er lykkedes mig at opspore Maleriet av „den smukke Madame Møller“.

Den 5. Januar 1763 blev der i Holmens Kirke i Kjøbenhavn døbt et Pigebarn, CHRISTIANA FRIDERICA, som Datter av Kaptein JOHAN CARL FRISCH og CHARLOTTA AMALIA RAMSHARDT.

Faddere var: Kommandør REJERSEN, Kommandør FISCHER, Kaptein SEYFART, Krigsraad TOPP, Fru CARINA DAM, Kaptein FRISCHES ved Nørre Vold og Mad. SCHIØNNING.

Conrad Falsen opgiver i Stamtavlen over Slekten Falsen, at Christiana Friderica var født 30. December, men nævner intet Aarstal. Man kan formodentlig gaa ud fra, at denne Dato er rigtig og sætte hendes Fødselsdag til 30. December 1762.

Saa hører man intet om hende, før hun ifølge Holmens Kirkebog efter kongelig Bevilling blev viet i Huset den 18. Juni 1784 til den

52 Aar gamle JOHAN CHRISTOPHER KØRBITZ THOMSEN KINGO. Han var den 31. Marts s. A. udnævnt til Sogneprest til Øster Larsker og Gudhjem Menighed paa Bornholm og havde været gift to Gange tidligere. Hans Forlover hed BEYER. Brudens Forlover var hendes Far, Kommandørkaptein Frisch.

„Den smukke Madame Møller“, født Christiana Friderica Frisch.
Efter Maleri av Jens Juel.

Kingo døde 17. Juli 1784 uden at have tiltraadt sit Embede og blev begravet den 22. s. M. i Nicolai Kirke i Kjøbenhavn i Midtergangen Nr. 16. Ægteskabet, som blev barnløst, varede altsaa bare en Maaned; men fuldt saa dramatisk, som det fremstilles i Stamtavlen over Slekten Falsen, var det dog ikke. Kingo havde tidligere virket som Missionær i Vestindien. Der er saaledes en Snev av Sandhed i Slegtstraditionen.

Efter ca. to Aars Enkestand blev Christiana Friderica Frisch gift for anden Gang i Nicolai Kirke den 12. Juli 1786 med Hofkonditor JOHAN MATHIAS MØLLER, født 2. Mai 1735. Han var da Enkemand med 9 Barn.

Heller ikke dette Ægteskab blev av lang Varighed. Hofkonditoren døde allerede 10. April 1788 og blev begravet i Petri Kirke. Med ham

havde Christiana Friderica Frisch en Søn, JOHAN CARL MØLLER, født i Kjøbenhavn 17. Juli 1787.

Endelig giftede hun sig for tredie Gang den 23. December 1791 med den av Nordahl Brun nævnte „raske Capitain ved Artillerie Corpset“, NICOLAI MICHAËLSEN. Man maa forudsætte, at dette Ægte-skab har været et Inklinationsparti, og at det har været lykkeligt.

Med Kaptein Michaëlsen fik hun en Søn, GUSTAV, født i Kjøbenhavn 11. Juli 1792, døbt 8. August. Han blev Student 1811, cand. jur. 1816 og døde ugift 4. Juni 1821 paa Frederiks Hospital som Kopist i Kjøbenhavns Raadstues 1ste Sekretariat.

Den 10. September Aaret i Forveien var Christiana Friderica Frisch død av Brystsyge. Hun blev begravet 14. s. M. Familiens Bopæl var da Vandkunsten Nr. 180.

Michaëlsen døde som Oberst 27. Juli 1844 efter et Brud av Laarbenets Hals. Han var da 86 Aar gammel og boede som Enkemand i Raadhusstræde Nr. 45.

Ifølge Testamente blev Stesønnen, JOHAN CARL MØLLERS, Enke, HAAGINE MARTHE DE FALSEN, eller, hvis hun skulde være død, deres Barn Hovedarving efter ham.

Naar Familietraditionen har villet lade Christiana Friderica Frisch overleve alle sine tre Mænd, er det altsaa en Overdrivelse, idet hendes sidste Mand overlevede hende i 24 Aar.

Der findes saavidt mig bekjendt ingen Brev til eller fra Christiana Friderica Frisch, heller ikke nogen Omtale av hende ud over den ovennævnte korte Bemærkning i Nordahl Bruns Journal. At den skyldes personlig Kjendskab maa ansees for givet. Hensigten med Bruns Kjøbenhavnerreise var bl. a. at søge Forlægger til en Samling „Mindre Digte“. I den Anledning kom han i Forbindelse med kongelig Hofbogtrykker N. Møller og Søn, paa hvis Forlag Digtene udkom.

Hofbogtrykker NICOLAUS MØLLER var en ældre Bror av Hofkonditoren; og i hans Hus maa Brun have truffet den unge Enke, hvis Skjønhed og Ynde har tiltalt ham. Av hans Udtalelse kan man vel da trække den Slutning, at Madame Møller har været en kjendt og omtalt Dame inden Hovedstadens Burgeoisie.

Der synes imidlertid ogsaa at have været en anden og kanske mer nærliggende Grund for Bruns Omtale av hende. Den 30. Mars 1816 døde Kommandørinde BIRGITHA CATHARINA FRISCH født DAM som Enke efter Sjøkommandør og Indrulleringschef VON FRISCH. Dødsfaldet blev averteret i Bergen den 4. April s. A. av hendes Arving, ANNA MEINCKE RICHELIEU. Kommandørinde Frisch er den Fru Carina

Dam, der var Fadder til Christiana Friderica Frisch. Hendes Mand var Madame Møllers Farbror. Han døde og blev begravet i Bergen D. K. 16. December 1779. Dødsfaldet stod averteret i Adresseavisen: „Begravet i de Besches Grav under Taarnet Hanibal Frisch, Commandeur, Ober Lotz og Enroulerings Chef for Bergens Stift.“ I Richters Dødsfald i Danmark opgives hans Dødsdag til 3. December 1779. – 60 Aar. Det er derfor givet, at Slekten Frisch har havt Tilknnytning til Bergen, og at Madame Møllers paatænkte Giftemaal med Kaptein Michaëlsen maatte interessere Tanten deroppe.

Der findes et Portræt av Christiana Friderica Frisch malt av JENS JUEL. Jeg er tilbøielig til at tro, at det er malt under hendes Ægteskab med Møller, altsaa mellem 1786 og 1788, da der ogsaa findes et Maleri av ham, som sikkert skriver sig fra samme Tid. Begge er i ovale Rammer og av omtrent samme Størrelse.

Juel maa have været en Omgangsven av Familien. I 1792 var han Fadder til Sønnen av 3die Ægteskab; og av Sønnen av 2det Ægteskab har han malt et fortryllende Barneportræt, Gutten med Trommen. Det er malt, da Gutten var i fem-seksaars Alderen, altsaa ca. 1793–94.

Maleriet av den smukke Madame Møller eiedes av Oberst Michaëlsen ved hans Død; men gik mærkelig nok ikke i Arv til Stesønnens Enke, men ifølge Oberstens Testamente til hans Brordatter, LISE MICHAËLSENS Mand, Pastor CHRISTIAN JØRGENSEN i Helsingør. Senere er det gaaet i Arv i dennes Slekt, indtil det for nogle Aar siden blev tilbudt mig tilkjøbs og nu hænger paa min Væg.

Om Christiana Friderica Frisch's fædrene og mødrene Slekt kan følgende Oplysninger gives.

Hendes Far, JOHAN CARL FRISCH, blev født 19. Mai 1721 antagelig paa Fyn. Han blev ifølge Holmens Kirkebog efter kongelig allernaadigst Tilladelse viet i Huset den 26. April 1752 til den forældrelose CHARLOTTA AMALIA RAMSHARDT, født i Kjøbenhavn 1731, døbt 18. April i Holmens Kirke.

Hendes Faddere var: Geheimeraad ROSENKRANTZ, Obersekretær LØVENØRN, Admiral ROSEPALM, Fru Geheimeraadinde ROSENKRANTZ og Frøken WINTER. Forældrene var, Kaptein GREGORIUS RAMSHARDT og Fru ELLENA BRUUN paa Wandkunsten.

Charlotta Amalia Ramshardt døde i 1785 av Vattersot og blev begravet 23. September. Manden fik 7. October s. A. kongelig Bevilning til at hensidde i uskiftet Bo. Han døde 4. Juni 1790 av Svindsot.

Av Forseglingssprotokol Litr. C. 1785–95. Klasse I. Bo Nr. 448 faar man vide, at Skiftekommissionen den 5. Juni 1790 indfandt sig

„udi Commandeur ved Sø Etaten Johan Carl Frisches forhen tilhørende Gaard Nr. 252 i Store Kongensgade for at foretage Forretning efter bem^{te} Commandeur Frisches, som i Gaar Aftes ved Døden er afgangen“.

Han efterlod sig 3 Sønner, CARL PETER, Premierløjtnant i Søetaten, opholdende sig paa Moss i Norge, JOHAN DANIEL, Fændrik ved Norske Livregiment og GREGORIUS, som var Kopist i Admiralitetet, samt Datteren, CHRISTIANA FRIDERICA, Enke efter Hofkonditor Møller. De to hjemmeværende Sønner og Datteren med Laugværge, Kommandørkaptein Ramshardt, var tilstede tilligemed Husjomfruen, ELISABETH KEISER, og en Tjenestepige.

Det blev opgivet, at Avdøde for nogle Dage siden havde solgt sit Hus til Kleinsmed JOHAN JACOB MØLLER for 4150 Rdlr., hvoraf 50 Rdlr. var betalt; men at Kjøberen endnu ikke havde faaet hverken Skjøde eller Kjøbekontrakt. Paa Huset hvilede en 1ste Prioritets Panteobligation til Kvæsthuset paa 3200 Rdlr. Frisch havde selv købt det paa Auktion efter Bogholder JOHANNES CHRISTENSEN ifølge Skjøde av 8. Juli 1771 for 3625 Rdlr. plus paaløbne Renter 93 Rdlr. 2.-.

Christiana Friderica var altsaa 8 Aar, da Forældrene flyttede ind i eget Hus.

Saa mødte Smedemester Jacob Møller og foreviste Kvittering for de betalte 50 Rdlr. og opgav, at han ifølge Avtale skulde betale 450 Rdlr. førstkommende 11. Juni og 450 Rdlr. nestpaafølgende 11. December.

En Del av Huset var bortleiet til Skuespillerinden Madame ROSE, som betalte 42 Rdlr. i halvaarlig Leie. I Baghuset boede ogsaa to Leieboere, som tilsammen betalte 34 Rdlr. pr. Halvaar.

Den 15. Juni s. A. blev Boet efter Begjæring overdraget til Arvingerne.

Kommandørkaptein Frisch var Søn av Kaptein ved det Fynske nationale Regiment, JOHAN DANIEL FRISCH, født 31. December 1672. Ifølge Opgave fra Hærens Arkiv blev han Secondløjtnant i Dronningens Livregiment 12. Juni 1702. Han deltog som Premierløjtnant ved samme Regiment i Slaget ved Helsingborg 10. Mars 1710 og blev taget til Fange. Jfr. Dansk Personalhistorisk Tidsskrift 3. V. 26. I 1725 fik han Avsked som Kaptein.

I 1719 blev han gift med ARMGAARD SOPHIE MINSON. Han var da Enkemand og havde ialfald en Søn, JOHAN FREDERIK, som blev døbt 11. September 1715 i Holmens Kirke, samt en Datter, CHARLOTTE HEDEVIG født antagelig 1710.

Sønnen Johan Frederik blev Fændrik, senere Secondløjtnant

i Frikompagniet i Bergen ifølge Opgave fra Hærens Arkiv. Han døde 27. Januar 1754 i Norge.

I Ægteskabet med Armgaard Sophie Minson havde Johan Daniel Frisch foruden Sønnen Johan Carl en ældre Søn, Kommandør HANNIBAL FRISCH, som blev gift i Egersund 6. December 1753 med BIRGITHA CATHARINA DAM, hvis Dødsfald som før nævnt blev averteret i Bergen.

I Anciennitetsliste over Flaadens Officerer angives Hannibal og Johan Carl Frisch's Far at være Major og Tømmerlast(!) fra Norge udi Stavanger Distrikt; men Hirsch nævner i sine Officerer ikke noget om at Johan Daniel Frisch har tjenestgjort i Norge.

Johan Daniel Frisch døde i 1733, hans Enke i 1753. Begge vistnok i Middelfart.

Hvem Johan Daniel Frisch's Forældre var, har det ikke lykkedes mig at finde ud av. Men der er saa pas megen Forbindelse med Norge, at det er fristende at tro, at de har været hjemmehørende der, og da paa Vestlandet.

Hans Kone, Armgaard Sophie Minson, var Datter av Kaptein CARL SIGISMUND WILHELM DE MINSON og ANNA ELEONORE BANNER.

Kaptein Minson var, da han kom til Danmark, Premierløjtnant i Oberst Esches Regiment. Det var et tysk Regiment, som under den skaanske Krig 1675–79 var leiet av Biskopen av Münster. Det blev den 22. September 1679 indlemmet i den danske Hær og optaget i det Fynske Regiment med Garnisoner i Odense og Nyborg. Den 17. Juni 1680 avancerede Minson til Kaptein. Han døde 30. April 1689. Hans Kone, Anna Eleonore Banner opgives at være død 4. Mai s. A. Forøvrigt henvises til Danmarks Adels Aarvog for 1885 Side 85, hvor Slekten Banner er indtaget.

I Stifts Relationer indsendt til Klevenfeldt og udgivne av Fr. Krarup i Dansk Personalhistorisk Tidsskrift 1. V. 186 opgives, at Kaptein Johan Daniel Frisch's Enke, Armgaard Sophie Minson, den 30. November 1746 boede i Middelfart.

Johan Carl Frisch's Kone, Charlotta Amalia Ramshardt, var Datter av Kaptein GØRRIS (GREGORIUS) RAMSHARDT og ELENA BRUUN. Om Kaptein Ramshardt findes i Rigsarkivet i Kjøbenhavn i Marinens Arkiv Bilag N. følgende Oplysninger: Kadet 8. Februar 1715, Secondløjtnant 11. December 1791, Premierløjtnant 16. December 1726. I 1729 og 1730 kommanderede han Fregatten Hummeren, Vagtskib paa Bæltet for Nyborg. Ved Kong Frederik IV's Transport fra Korsør til Nyborg den 22. Juli 1730 blev han gratuleret

som Kaptein. Han døde 4. September 1730. Han var Søn av PETER PETERSEN RAMSHARDT, kongelig Kjøbmand paa Færøerne. Se Meddelelser om Slægten Klauman. Kjøbenhavn 1922.

Om Kaptein Ramshardts Kone, Ellena Bruun, kan bare siges, at hun giftede sig paany den 9. Oktober 1732 med Student CHRISTOPHER WERCHSMESTER, der døde som Fiscal paa St. Thomas 3. August 1737. Hun døde mellem 9. August 1738, da hun modtog et Laan, og 29. Januar 1742, da en Fordring paa Løn blev indgivet. Hvem hendes Forældre var, vides ikke.

Kaptein Ramshardt var som før nævnt Søn av Peter Petersen Ramshardt, der døde 16. Mai 1732, og Cornelia Gørrisdatter, født ca. 1670, død 1745 før 15. September, da der blev udstedt Bevilling til at hendes Lig maa om Morgenen eller Aftenen begraves og Kisten med sort Baj overtrækkes og med en liden Plade paa Laaget zires.

Hun var Datter av GØRRIS TILLUFSEN, som i Kjøbenhavns Grundtast 1661 opføres som Eier av et Hus i Kongensgade og 1668 som Eier av to Vaaninger i Magstræde. Skifte efter ham blev holdt 22. November 1679. Det er gaaet tabt, men nævnes i Skifte efter hans Kone, MAREN FREDERIKSDATTER SEENDERS. Om dem henvises forøvrig til de før nævnte Meddelelser om Slekten Klauman.

Gørris Tillufsen maa have været en velstaaende Mand, da hans 8 Barn, 3 Sønner og 5 Døtre, tilsammen arvede over 7000 Rdlr. efter hver av Forældrene. Efter Mandens Død giftede Maren Frederiksdatter Seenders sig med Bryggeren, Kommerceraad PETER KLAUMAN. Hun døde i 1683.

For Oversigtens Skyld vedføjes Christiana Friderica Frisch's Ane-tavle. Den viser, at hun har tilhørt en udpræget Militærfamilie. Baade hendes Far og Farfar var Officerer og blev gift med Officersdøtre. Man skulde derfor have ventet, at ogsaa hun var bleven gift med en Officer. Hvorledes Forbindelsen med hendes to første Mænd er kommet istand, er ikke let at forklare, men Fornuftspartier maa det jo have været.

Efter hendes første Mand, Presten Kingo, findes ikke noget Skifte, der kan vise hans økonomiske Stilling. Derimod foreviste han, da han skulde gifte sig med Christiana Friderica Frisch, et den 18. Oktober 1782 confirmeret resiprokt Testamente mellem ham og hans anden Kone, ANNA MARIA SCHMIDT, ifølge hvilket han skulde betale hendes Arvinger 25 Rdlr., hvis han vilde indlade sig i nyt Ægteskab efter hendes Død og der ingen Livsarvinger var.

Om hendes anden Mand, min Tipoldefar Hofkonditor Møller, er Oplysningerne noget fyldigere, selv om de ogsaa er sparsomme nok.

7. April 1937 blev en av de store Hvælvinger under St. Petri Kirke i Kjøbenhavn ryddiggjort og 96 der anbragte Kister nedsat i en Fællesgrav paa Kirkegaarden. Dr. phil. Alb. Fabritius, som sammen med Dr. phil. Louis Bobé og Dr. theol. Bjørn Kornerup var tilstede ved Overflytningen, har i en Artikel i Dansk Personalhistorisk Tidsskrift Række 11. I. gjengivet Pladeindskrifterne paa en Del av disse Kister, deriblandt ogsaa Hofkonditor Johan Mathias Møllers. Av den faar man vide, at han blev født 2. Mai 1735, men ikke hvor, og at han døde i Kjøbenhavn 10. April 1788.

Hvor Møller har gaaet i Lære, har jeg ikke fundet ud av. Men i 1764 maa han have drevet egen Forretning i Kjøbenhavn, for da blev en fjortenaarig Gut, PETER MYLIUS BRUUN, sat i Lære hos ham ifølge „De Bruuners Stamtavle og Slægteregeister“ udgivet ved H. P. G. K. Bruun i Dansk Personalhistorisk Tidsskrift 5. III. 106.

Saa støder man igjen paa hans Navn den 25. Januar 1768 „da det allernaadigst har behaget Deres Kongl. Majestæt at beskikke Johan Mathias Møller til at være Hof Conditor i afgangne Hof Conditor STRAUZES Stæd“. Av den i den Anledning undertegnede Kontrakt faar man høre, at han forpligtede sig til at forsyne de kongelige Tafler saavel hjemme som paa alle Reiser inden og udenlands med alle slags „gode Sorter af dygtige og rare Confiturer, samt med stødt og slagen Sukker og med alle Slags fremmede og udenlandske Frugter, eftersom de efter Aarstiderne kan skaffes“. Dertil skulde han levere Te, Kaffe, Chokolade, Limonade og andre deilige Ting, av hvad Navn nævnes kan. Derfor skulde han fra 1. Januar 1768 nyde 4800 Rdlr. Courant. Lønnen skulde udbetales ham kvartalsvis av det kongelige Zahlkammer uden nogen Avkortning.

Hvis han forrettede sin Funktion saaledes, at Hans Majestæt og de ovrigte Høykongelige Herskaber blev fornøiet med hans Servering, Leverancer og Opførsel, tillod Kongen, at Kontrakten undertegnedes som varende for hans Livstid. Da han døde som Hofkonditor, kan man vel gaa ud fra, at han har udført sit Arbeide tilfredsstillende.

Han maa være tiltraadt Stillingen noget tidligere, for allerede 13. October 1767 blev hans Bestalling udfærdiget.

Paa denne Tid giftede han sig første Gang den 16. December 1767 med CHRISTIANE HENRIETTE BERLING, født i Kjøbenhavn 3. Juli 1742, død der 24. Januar 1786. Ogsaa hendes Kiste stod i Petri Kirke og blev sammen med Mandens anbragt i den før nævnte Fællesgrav.

Stillingen som Hofkonditor har sikkert medvirket til at skaffe ham en betydelig privat Kundekreds.

Den 27. Juli 1773 fik han Skjøde paa Gaarden Nr. 283 i Vestre Kvarter = Stormgade Nr. 283, som han købte paa Auktion efter Justitsraad SIMON GOTFRIED BRUN den 15. December 1772 for 3512 Rdlr. for Tiltrædelse førstkommende Paaske Flyttetid.

Denne Gaard beboede Møller til sin Død. Paa Auktionen efter ham 19. November 1788 solgtes den til Konferensraad og Assessor i Høiesteret CHRISTIAN FRIDERICH JACOBI for 6000 Rdlr. Skjøde blev udstedt 29. Juni 1789.

Møllers første Kone var Datter av Bogtrykker i Kjøbenhavn ERNST HENRIK BERLING og CECILIA CHRISTINE GODICHE. En anden Datter var gift med Hofkonditorens Bror, Hofbogtrykker Nicolaus Møller.

Efter Christiane Henriette Marie Berling gift Møller var der Samfrændeskifte den 13. Mai 1786 ifølge kongelig Bevilling dateret 29. April 1785. Ved Skiftet mødte Enkemanden, hans Bror Hofbogtrykkeren og Halvbroren, Vinhandler JOHAN ERICH GLASSING.

Man faar der en Del Oplysninger av Interesse. Først meddeles, at Ægtefællerne havde erholdt Tilladelse til at deres 5 Døtre skulde gaa lige i Arv og Skifte med sine 4 Brødre saavel efter Far som Mor.

Boets Midler bestod i:

Huset Nr. 283 i Stormgade, som blev ansat til.....	4500 Rdlr.
Indbo, deri indberegnet Guld, Sølv og Bøger.....	2500 -
Enkemandens eget Konditori.....	7000 -
En 1ste Prioritets Obligation i Grosserer Andreas Bentzens Gaard paa Christianshavn Nr. 175, dateret 11. December 1784.....	7000 -
En Obligation dateret 18. Juli 1766, udstedt av Svogrene Johan Christian og Georg Christopher Berling med Prioritet næst efter Rdlr. 16000 i deres Bryggergaard, samt 1ste Prioritet i deres Bogtrykkeri	4000 -
	Tilsammen... 25000 Rdlr.
hvorfra gik diverse Gjæld	3400 -
	Netto Formue... 21600 Rdlr.

Det var i dette Hjem Christiana Friderica Frisch flyttede ind den 12. Juli 1786.

Til Bryllupet var skrevet to Sange, den ene fra Møllers Svogre av første Ægteskab, JOHAN CHRISTIAN, ERNST ANDREAS HARTVIG og CARL CHRISTIAN BERLING, den anden fra hans Brorsøn, E. A. H. MØLLER. De var trykt i 8vo antagelig i det Berlingske og Møllerske Bogtrykkeri og kjendes fra en Artikel av Bibliotekar H. Ehrencron-Müller i Dansk Personalhistorisk Tidsskrift 8. II. 158 ff. om „gamle danske Bryllups- og Ligvers i norske Biblioteker“. Universitetsbiblioteket i Oslo eier et Eksemplar, antagelig det eneste, av hver av dem. De indeholder intet av genealogisk eller personalhistorisk Interesse udover Bryllupsdatoen.

Det næste man hører om Ægtefællerne er, at Skiftekommissionen den 10. April 1788 mødte paa Christiansborg Slot, hvor Hofkonditoriet havde sit Tilhold, medens Møllers private Konditori antagelig blev drevet i Huset i Stormgade. Foruden hans Bror, Halvbror og Konens Bror, Løitnant Carl Frisch, mødte hans Fuldmægtig, Konditorsvenden og 3 Gutter samt for Overhofmarskalken Hofrevisoren.

Der blev paavist en Del Ting, som tilhørte Møller. Det øvrige, som tilhørte Kongen, indestod Hofrevisoren for skulde blive overleveret til den nye Hofkonditor.

Derefter begav man sig til Dødsboets Hus i Stormgade, hvor alt blev forsejlet efter at man av et Chatol havde udtaget 1000 Rdlr., som blev overleveret Enken til Bestridelse av Begravelsesomkostningerne og til Husholdningen.

Indboet var, som man kunde vente det i et velstaaende Borgerhjem. Foruden solide Møbler, Speil, Lysekroner og Taffelur var der en Del Malerier, Kobberstik og Bøger, som desværre ikke specificeres. Nogen Status faar man heller ikke.

Den 20. Mai 1788 blev Boet extraderet til de allernaadigst kongelig beskikkede Kommissærer Etatsraad og Admiralitetssekretær NIELS PERBØL og Hof- og Statsretsprokurator CHRISTIAN WOSEMOSE; og saa hører man ikke mer til det.

Dr. Kornerup, der som før nævnt, var tilstede, da Gravhøvlingen i Petri Kirke blev ryddiggjort, har fortalt mig, at han ved et Tilfælde fik se Hofkonditor Møllers Lig. Han nævnte, at Møller var en liden Mand.

Johan Mathias Møller var Søn av Bogtrykker ANDREAS MADSEN MØLLER, der døde 12. Marts 1740 i Viborg, og HEDEVIG FORTMAN, som døde i Kjøbenhavn i 1758 og blev begravet 26. Januar.

Om Bogtrykker Andreas Madsen Møller hører man første Gang, da han den 22. Februar 1737 sammen med DANIEL PAULI fik Bevil-

ling til at anlægge et Bogtrykkeri for Nørrejyland i Viborg med Eneret i 10 Aar. De kaldes begge „Bogtrykker Svenne udi Vores kongl. Residentz Stad Kiøbenhavn, som har begivet sig i fellig tilsammen“.

Bevillingen findes i det danske Rigsarkiv og er indført i Jydske Registre 1737 Fol. 208. Sagens Bilag, som muligvis kunde have oplyst om, naar og hvor han var født, er desværre ikke bevaret.

Møller døde som nævnt i 1740, saa hans Virksomhed i Viborg blev kortvarig. Skifte blev paabegyndt 13. Mai 1740 jfr. Nørlyng Herreds geistlige Skifteprotokol. Barnas fødte Værge var deres Farbror, PETER ANTONII MØLLER. Enkens Laugværge hed JACOB GRAAE og maa formodes at være den senere Provst og Sogneprest til Grundfør og Spørring JACOB JØRGENSEN GRAAE, som fra 1736–44 var Kapellan ved Søndre Sogns Kirke i Viborg.

Skifteforretningen blev standset, da Enken fremviste en kongelig Bevilling av 29. April s. A. om at maatte hendsidde i uskiftet Bo, jfr. Viborg Bys Skifteprotokol.

I den paabegyndte Skifteforretning nævnes, at „Justitsraad Dyssel som Gaardens Eiere begierte det Kammer, hvorudi Bogladen er, ryddelig til sin Fornødenhed i Snapsting“. Justitsraad ARNOLD CHRISTIAN DYSEL til Vinderslevgaard og Marsvinslund var i 1735 Borgermester i Viborg og blev senere Etatsraad og Landsdommer. Han maa have eiet flere Eiendommer i Viborg jfr. Viborgs Kiøbstads Historie, saa man ikke med Sikkerhed kan sige, hvor det Møllerske Bogtrykkeri har været beliggende.

Ellers kan bare oplyses, at Andreas Madsen Møller og hans Kone fik et dødfødt Barn i Viborg. Det blev nedsat i Domkirken 12. October 1739. Selv blev Møller begravet sammesteds i „Kirke Gulvet“ den 21. Marts 1741. Jordpaakastelsen foretoges av Herr H. STEUNER.

I Ursins Bog „Stiftsstadten Viborg“ gives følgende Oplysninger om det Møllerske Bogtrykkeri: „Ved et Rescript af 4. October 1737 tillodes det, at Vers og Smaapiecér kunde approberes til Trykken af Biskoppen, Rector eller Lector, saa Manuscriptet ikke behøvede at sendes til Kiøbenhavn.“ Aar 1738 udkom i Qvarto „det privilegerede Nørrejylandske Bogtrykkeries første Prøve ved Wadskjær“. Den første Bog næst efter Prøvetrykket var Tychonius's Liigprædiken over Trelund. Den sidste Bog, der vides udkommet fra dette Trykkeri, er „Lyches bodfærdige Sjel“ i tretten Sange.

Nyt Skifte efter Andreas Madsen Møller blev holdt i Kjøbenhavn og sluttet 15. December 1741, da Enken ønskede at gifte sig igjen.

Av dette Skifte fremgaar det, at hun var flyttet til Kjøbenhavn efter Mandens Død. Hun boede tilleie hos sin Bror, Tobakspinder CLAUS FORTMAN, i hans Hus i Frederiksbergsgade. Hun havde medbragt Mandens „Bogtrykker Redskab og Materier“, som av Bogtrykker i Kjøbenhavn Niels Hansen Møller var værdsat til 588 Rdlr., og fortsatte Forretningen der. Boets øvrige Indbo beløb sig til 58 Rdlr. 4. 8. Da der var en Gjæld paa 826 Rdlr. 4. 15, blev der et Underskud paa ca. 180 Rdlr. Da Enken tilbød sig lidt efter hvert at betale denne Gjæld, fik hun fri Raadighed over Boet.

Man faar vide av Skiftet, at Ægteparret havde tre Sønner, NICOLAUS i sit 8de, JOHAN MATHIAS i sit 6te og PETER i sit 5te Aar. De var alle født, før Forældrene bosatte sig i Viborg, og da Faren i 1737 blev kaldt Bogtrykkersvend i Kjøbenhavn, er de vel født der. Peter maa være død tidlig, da man ikke hører mer til ham. Nicolaus er den senere Hofbogtrykker. Barnas Formynder var Farbroren, Perlestikker PETER ANTHON MØLLER.

Av Fortegnelsen over Bogtrykkere i Kjøbenhavn fremgaar det, at Hedevig Fortman drev Bogtrykkeriet der fra 1741-42. Den 17. Januar 1742 blev hun ifølge St. Petri Kirkebog viet til CHRISTOPH GEORG GLASSING, som saa drev Forretningen til sin Død i 1752. Han blev begravet 26. Juni s. A. og var da 39 Aar gl. Hedevig Fortman døde i 1758 og blev begravet i St. Petri Kirke 26. Januar s. A.

Ifølge Forseglingsprotokollen blev hendes Bo forseglet 20. Januar 1758. Hun efterlod sig tre Sønner, Nicolaus og Johan Mathias Møller samt JOHAN ERICH GLASSING. Det blev vedtaget, at Nicolaus Møller skulde fortsætte Bogtrykkeriet og gjøre sine Brødre Regnskab for det. I Behandlingsprotokollen meddeles derefter, at Hedevig Fortmans Stervbo var til Behandling 14. Februar 1758. Nicolaus Møller mødte der og procederede et Indlæg, som hans Brødre havde paategnet og var fornøiede med. Retten samtykkede deri, og Sagen blev stillet i Bero indtil videre. Senere hører man intet mer til den.

Som nævnt havde Andreas Madsen Møller en Bror, PETER ANTHON MØLLER født 1712. Han blev 1. Juli 1766 kongelig Hof Brodeur og Perlestikker. Hans Kone hed LOVISE CATHARINA SANDERS. De havde bare et Barn, Datteren ELISABETH, som døde ugift 20. August 1769. De søgte da og fik under 6. October s. A. kongelig Bevilling til at oprette Testamente, hvad de gjorde i 1777. Han døde 1779 og blev begravet 20. Januar. Hans Enke døde 23. December 1790.

Testamentet viste en Formue paa over 50000 Rdlr., hvorav Mesteparten gik til veldædige Formaal. De to Brorsønner, Hofbog-

trykkeren og Hofkonditoren var hver betænkt med 500 Rdlr. Deres Halvbror, Johan Erich Glassing fik 200 Rdlr.

Efter de Oplysninger, som saaledes foreligger, maa man slutte, at denne Slekt Møller har været dygtige og anseede Mænd. Det ser ud som de selv har arbeidet sig frem i Livet og er blevet velstaaende tildels rige Mænd. Ethvert Forsøg paa at følge Slekten længer bagover i Tiden har desværre hidtil vist sig haabløst.

Heller ikke om Hedevig Fortman har det været mulig at finde Oplysninger, som kan kaste Lys over hendes Slekt. Det lille man ved skriver sig fra Skiftet efter hendes Bror, Tobakspinder Claus Fortman. Han døde 24. Januar 1769 i Huset i Frederiksbergsgade, som da var overtaget av hans Søstersøn, Hofbogtrykker Møller.

Skiftet blev holdt 8. Mars s. A. Blandt hans Arvinger nævnes en Bror, JOHAN HENRICH FORTMAN, Hattemager i Danzig, hvis Søn, Hattemagersvend NICOLAUS FORTMAN, mødte ved Skifteforhandlingen. Man kan vel derav slutte, at naar baade Johan Henrich og hans Søster Hedevig Fortman havde en Søn, der hed Nicolaus, har deres Far formodentlig været en NICOLAUS FORTMAN.

Boet efter Tobakspinder Fortman er ikke av særlig Interesse. Det viste en Formue paa 3695 Rdlr. -. 6, hvorfra gik diverse Gjæld 297 Rdlr. 3. 14. Hver av Hedevig Fortmans tre Sønner arvede 188 Rdlr. 4. $7\frac{5}{9}$.

Naar jeg har anstillet saa vidt indgaaende Undersøgelser om denne Slekt Møller, er det, fordi jeg tænkte mig, at der kanske paa en eller anden Maade kunde være en Slektsskabsforbindelse mellem Hofkonditor Møller og Christiana Friderica Frisch, som kunde forklare deres Ægteskab.

Hvad jeg hæftede mig ved var, at Christiana Friderica Frisch, som det vil sees av vedføjede Tavle, gennem Slekten Ramshardt var beslægtet med Familien Mathiesen, i hvilken ogsaa hendes Søn, Johan Carl Møller, blev indgiftet.

Nu havde Hofkonditorens første Kone Christiane Henriette Marie Berling, en Søster, som hed WENDELIA, der var gift med Hofbogtrykker Nicolaus Møller. Navnet Wendele forekommer i de kjendte kjøbenhavnske Borgerfamilier KLAUMAN og MATHIESEN. Wendelia Berlings Morfar hed JØRGEN MATHIESEN GODICHE. Spørgsmaalet blev da, om man kunde paavise noget Slektsskab mellem ham og Slekten Mathiesen.

Han var Bogtrykker og gift med MARIE CATHARINA MEYER.

GØRRIS TILLUSEN
† 1679 Skifte 22/11
MAREN FREDERIKSDTR.
SEENDERS † 1683

CARL SIGISMUND WILHELM DE MINSON Kaptein ved Fynske Infanteri- regiment † i Middelfart 30/4 1689	g. m. ANNA ELEC- NORE BANNER † 4/5 :689(?)	PETER PETERSEN RAMSHARDT Kgl. Kjøbmand paa Færøerne † 16/5 1732	g. m. CORNELIA GØRRISDTR. f. ca. 1670 † 1745
---	--	---	--

JOHAN DANIEL FRISCH gift ca. 1719 Kaptein ved det Fynske nat. Regi- ment f. 31/12 1672 † i Middelfart(?) 1733	med ARMGAARD SOPHIE MINSON † i Middelfart(?) 1753	GØRRIS (GREGORIUS) RAMSHARDT Kaptein i Søetaten † 4/9 1730	g. m. ELLENA BRUUN † mellem 1738-42
Kommandørkaptein JOHAN CARL FRISCH gift i Kjøbenhavn født 19/5 1721 † i Kbhvn. 4/6 1790 69 Aar gl.		26/4 1752 med CHARLOTTA AMALIA RAMSHARDT f. i Kbhvn. 1731 døbt 18/4 † der 1785 begr. 23/9. - 54 Aar gl.	

CHRISTIANA FRIDERICA FRISCH
født i Kjøbenhavn 30/12 1762, døbt 5/1 1763, død der 10/9 1820

gift 1) i Kjøbenhavn 18/6 1784 med Sognepræst JOHAN CHRISTOPHER KØRBITZ THOMSEN KINGO f. 1733 † 17/7 1784, 54 Aar gl.
gift 2) i Kjøbenhavn 12/7 1786 med Hofkonditor JOHAN MATHIAS MØLLER, f. 2/5 1735 † i Kbhvn. 10/4 1788.
gift 3) i Kjøbenhavn 23/12 1791 med Oberst NICOLAI MICHAËLSEN, f. 1758 † i Kbhvn. 27/7 1844, 86 Aar gl.

<p>GØRRIS TILLUFSEN Borger i Kjøbenhavn † 1679</p>	<p>g. m. MAREN FREDERIKSDATTER SEENDERS † 1683</p>
<p>CORNELIA GØRRISDATTER f. ca. 1670 † 1745 g. m. PETER PETERSEN RAMSHARDT Kgl. Kjøbmand paa Færøerne † 16/5 1732</p>	<p>PETRONELLE (PERNILLE) GØRRISDATTER f. ca. 1671 † paa Tjøtto 4/8 1719 g. m. JØRGEN MATHIESEN Foged i Helgeland f. i Kjøbenhavn 1663 † i Bergen 1742</p>
<p>GØRRIS (GREGORIUS) RAMSHARDT Kaptein i Søetaten † 4/9 1730 g. m. ELLENA BRUUN † mellem 1738 og 1742</p>	<p>HENRIK MATHIESEN Magistratspræsident i Bergen f. 1698 † 12/6 1763 i Bergen g. m. ANNA ROLFSDATTER GREVE f. i Bergen 3/2 1697 † der 28/6 1757</p>
<p>CHARLOTTA AMALIA RAMSHARDT f. i Kjøbenhavn 1731, døbt 18/4 † der 1785 begr. 23/9, gift der 26/4 1752 med: JOHAN CARL FRISCH Kommandørkaptein f. 19/5 1721 † i Kjøbenhavn 4/6 1790</p>	<p>JØRGEN MATHIESEN Lagmand f. i Bergen 1725 døbt 5/11 † i Christiania 1764 bgr. 26/11, gift i Christiania 23/10 1758 m.: KAREN HAAGENS DATTER NIELSEN f. i Christiania 1735 døbt 2/6 † der 1766 begr. 20/3</p>
<p>CHRISTIANA FRIDERICA FRISCH f. i Kjøbenhavn 30/12 1762 † der 10/9 1820 gift der 2) 12/7 1786 med: JOHAN MATHIAS MØLLER Hofkonditor f. 2/5 1735 † i Kjøbenhavn 10/4 1788</p>	<p>ANNA HENRIKKE PETRONELLE MATHIESEN f. i Christiania 1762 døbt 22/11 † i Aker 18/3 1825 gift i Christiania 22/11 1781 med: ENVOLD FALSEN Justitiarius i Over Hofretten f. i Kjøbenhavn 17/10 1755 † i Christiania 16/11 1808</p>
<p>JOHAN CARL MØLLER g. i Christiania Oberstlöitnant og Felttöimester f. i Kjøbenhavn 17/7 1787 † i Christiania 14/11 1841</p>	<p>11/2 1809 med HAAGINE MARTHE FALSEN f. i Stegen 11/4 1790 † i Christiania 12/3 1856</p>

Hans Far igjen hed MATHIAS JØRGENSEN GODICHE og var ogsaa Bogtrykker. Han levede samtidig med den danskfødte Foged i Helgeland JØRGEN (HENRIKSEN) MATHIESEN. Men, saavidt jeg kan se, er ethvert Slektskab mellem dem udelukket og dermed ogsaa mellem Christiana Friderica Frisch og Johan Mathias Møllers første Kone.

Jeg har ogsaa tænkt mig en anden Mulighed. Som nævnt hed

Slekten Ramshardts Stammor MAREN FREDERIKSDATTER SEENDERS og Hofkonditor Møllers Farbrors Kone LOUISE CATHARINA SANDERS. Ligheden mellem de to Navn er stor. Hvis de bare er en forskjellig Skrivemaade for en og samme Slekt, vilde man kanske der kunde have fundet en Forklaring paa et Bekjendtskab mellem Militærslekten Frisch og Haandværkerfamilien Møller. Det har heller ikke lykkedes mig at finde dette. Tilbage staar da bare den kanske helt naturlige Mulighed, at Bekjendtskabet skyldes, at Kommandørkaptein Frisch har kjøbt sit Bagværk hos Hofkonditoren, som paa den Maade har lært Kommandørens smukke Datter at kjende.

Efter Christiana Friderica Frisch's tredje Mand, Oberst Michaëlsen findes der et Testamente dateret 12. Februar 1844. Dette Testamente giver en Del Oplysninger om, hvorledes Hjemmet saa ud ved hans Død. Rigtignok indtraf den mange Aar efter at han blev Enkemand. Han døde ogsaa i en anden Leilighed end den han og hans Kone boede i; men Indboet har sikkert stort seet været det samme, som da hun levede. En kort Omtale av, hvad der fandtes, kan derfor give et Indblik i, hvorledes det Hjem har været, hvori min Tipoldemor levede den sidste Halvdel av sit Liv.

Av Værelser nævnes Dagligstuen, Salen, Cabinettet, Entrestuen med Entréen og Sovekammeret. Der kan have været flere Rum, som ikke er nævnt, fordi Testamentet bare specificerer de Ting, som skulde tilfalde en Del Slektinger av Obersten med Angivelse av, hvor de befandt sig, medens Størsteparten, som skulde gaa til Hovedarvingen, ikke omtales.

Følgende Bøger nævnes: alle Holbergs, Baggesens, Ingemanns, Rabechs, Grundtvigs, Provsterne Høyer og Gutfelts, Professor Steenwinckels, Schiller og Walter Scotts Værker, Carl Bernhards Noveller, alle Fortællinger av Forfatteren til en Hverdagshistorie, Beckers Verdenshistorie, For Sandhed, Østs Arkiv og Det almindelige danske Bibliotek.

Av Malerier, særlig Portrætter av Oberstens Slekt, var der ikke saa faa. Maleriet av hans Kone hang i Cabinettet. I Salen hang Kongens, Dronningens, Thorvaldsens og Professor Juels Portrætter m. fl.

Der nævnes Lysekroner i Dagligstuen og Cabinettet; men der har sikkert været fler, ialfald i Salen. Der var ogsaa mange Speil og solide Møbler. Av Penge borttestamenterede han 1000 Rdlr. samt eftergav Brørsønnen Kammerjunker GUSTAV MICHAËLSEN det Beløb denne ved hans Død maatte skyldes ham.

Al den øvrige Eiendom, av hvad Navn nævnes kan, være sig Penge,

Obligationer, Møbler, Løsøre, Efecter og udestaaende Tilgodehavender tilfaldt Stesønnens Enke, Fru MARTHE HAAGINE MØLLER som Hovedarving.

Hvormeget dette kan have beløbet sig til, vides ikke; men seet i Forhold til, hvad der ellers var borttestamenteret, maa det have været en ganske respektabel Arv.

Stesønnen, Christiana Friderica Frisch's eneste gjenlevende Barn, Oberstløjtnant JOHAN CARL MØLLER, kom som ung Officer til Norge, hvor han giftede sig og forblev efter Adskillelsen fra Danmark i 1814. Han døde 14. November 1841 (jfr. Stamtavlen over Slekten Falsen).

Hvilken Interesse kan nu denne Hofkonditor Johan Mathias Møller og Christiana Friderica Frisch og deres Slekt have i vor Tid udenfor den engere Familierekreds?

Dertil kan svares, at fra Hofkonditorens Forældre, Bogtrykker Andreas Madsen Møller og Hedevig Fortman, nedstammer gennem Hofbogtrykker Nicolaus Møllers Sønnedatter, WENDELIA CHRISTIANE LOUISE MØLLER gift med Sorenskriver HANS LEIERDAHL NANSEN som deres Sønnesøn, FRIDTJOF NANSEN; og fra Christiana Friderica Frisch i hendes Ægteskab med Hofkonditor Møller gennem deres Sønnedatter Johanne Elisabeth Møller gift med Ingeniør løjtnant og Havneassistent CHRISTIAN BALTHAZAR FALSEN som deres Dattersøn Havforskeren Professor JOHAN HJORT.

HOLCK'SKE SLÆGTER – OG PROBLEMER

AF

HARALD HOLCK

I de 25 Aar, der er gaaet, siden jeg skrev min Artikel i P. T. 1923 (p. 239–54), er den deri givne korte Orientering med Hensyn til Holck'ske Slægter ved en Række i Trykken fremkomne Arbejder og andre Undersøgelser paa adskillige Punkter blevet ganske forældet. En udførligere Redegørelse for de ofte ret indviklede Forhold vil formentlig ogsaa være ønskelig.

I N. S. T. I (1928) p. 179–86 fremkom der (i C. M. Munthes Art. om norske Slægtsvaaben) et Stykke om den norske adelige Slægt BOLT, hvori det bl. a. hævdedes, at Erkebisp ASLAK BOLT (ca. 1375–1450) i Virkeligheden var af Slægten RØMER, hvis Vaaben, et lodret delt Skjold med en halv Lillie i det ene Felt og to Bjælker i det andet, han ogsaa førte (medens Bolt-Vaabenet viser et lodret delt Skjold med en halv Lillie i det ene Felt og to Sparrer i det andet). Dette Resultat blev tiltraadt i N. S. T. VI (1938) p. 249 af Henning Sollied i hans indgaaende Artikel RØMER-GYLDENLØVE. Det er rimeligvis kun ASLAK BOLTS Vaaben, der har foranlediget Nyt dansk Adelsleksikon (1904) til at anføre, at andet Felt i Vaabenet for BOLT eller HOLK har to Sparrer *eller Bjælker*.¹

Det (paa Grundlag af E. Eliesons Afhandlinger) i P. T. 1923 p. 250–51 anførte om SLÆGTERNE BOLT og HOLK, der begge førte den halve Lillie og de to Sparrer, er nu ganske forældet. I en Artikel

---

¹ Det er herefter urigtigt, naar det, med Støtte i Leksikonet, i P. T. 1923 p. 250 anføres, at Præst i Vesteraalen OLUF WILLEMSSØN († ca. 1547), der førte de 2 Bjælker i 2. Felt, var en Bolt eller Holk. Den sammesteds nævnte MOGENS MIKKELSSØN, der 1581 blev Præst i Vesteraalen (Hassel), er efter A. E. Erichsen „Trondhjem Katedralskoles Historie“ (1911) Søn af Hr. MIKEL MOGENSSØN til Hassel, og efter N. S. T. I p. 207 er PEDER HOLK MIKKELSSØN, der 1597 var Kannik i Trondhjem, Søn af Hr. MIKKEL SIGURDSSØN (HOLK) til Skogn af Slægten fra Myklebust.

om Gaarden Tom i Raade af N. Stene (N. S. T. VII (1940) p. 76–100), hvori argumenteres mod tidligere hævdede Anskuelser, omhandles ogsaa Bolterne og Holkerne, af hvilke de sidste, der nævnes p. 94–96, efter hans Opfattelse „helst maa anses som“ en Gren af Bolterne med andet Familienavn; det siges bl. a. her, at den i P. T. 1923 nævnte Sira EYVIND TIOSTOLFFSSON (hvis Fader var TIOSTOLF SKJELDULVSSON paa Faale) næppe – som af E. Elieson hævdet – kan have været en HOLK, idet hans Slægt vistnok førte et Vaaben med en gaaende Hest.

I samme Bind paabegyndtes Henning Sollieds kildekritiske Under-søgelser over Slægten BOLT (N. S. T. VII, p. 26–65, p. 261–85 og 289–309 – Stamtavle p. 306–07); de afsluttes i det følgende Bind (VIII p. 58–85 – Stamtavle p. 84). Den unge dybtgaaende Forsker, hvis Død i 1945 var et stort Tab for den genealogiske Videnskab, har i dette Arbejde, hvori hele Kildematerialet fremsættes og gennem-gaas, maattet bryde Staven over en Mængde tidligere Resultater og Hypoteser, og han har her skabt et Værk, hvis Resultater sikkert i det væsentlige vil blive staaende. De faatallige HOLKER – væsentligt Familie kredsen om Biskop GUNNAR TIOSTOLVSSON HOLK i Oslo, f. ca. 1415, der som Provst ved Mariakirken i Oslo havde været Norges Kansler – eller formodede HOLKER omtales VIII, p. 79–83 (en Fejltagelse i Artiklen „Tom i Raade“ rettes p. 81; Sira EYVIND nævnes ikke blandt Holkerne).

Det skal iøvrigt her kun anføres, at KOLBEIN paa Flesberg 1333 herefter opføres som Slægtens Stamfader; hans Søn ASLAK, der nævnes i Oslo 1358 og 59, er den første af Slægten, der vides at have kaldt sig BOLT og forseglet med Bolt-Vaabenet. Imidlertid vides Hr. HAAKON OGMUNDSSON, der nævnes i Tidsrummet 1309–46 som Ridder, Rigsraad og Sysselmand i Tønsberg, men ikke kalder sig BOLT, allerede 1343 at have forseglet med Bolt-Vaabenet. H. Sollied berører Muligheden af, at han var en Broder til KOLBEIN, men er dog mest tilbøjelig til at antage, at en Søster til ham var gift med KOLBEIN paa Flesberg. – Den ældste kendte Bærer af HOLK-Navnet er HALDOR HOLK i Skee Sogn i Viken 1387 og den første Holk, der vides at have ført Bolt-Vaabenet, TIOSTOLV GUNNARSSON HOLK, der havde Jordegods i Viken; han nævnes 1411–12, menes født i 1380-Aarene og død efter 1454, og synes at have hørt hjemme i Borge i Østfold; han var Biskop GUNNAR HOLKS Fader. – Sollied ses ikke at have udtalt sig om Forbindelsen mellem HOLKERNE og BOLTERNE. (I N. S. T. X (1946) findes p. 336–38 et Stykke om „Inger Ottesdotters (Rømer) mormøderne och släkten Bolt“.)

- Om **SLÆGTEN FRA MYKLEBUST** fremkom der allerede i N. S. T. I (1928) vigtige Oplysninger i en Artikel af Henning Sollied „Gamle ætter i Sogn“, hvori Slægterne SOOP og HOLK omhandles i Afsnittet p. 201–216, sidstnævnte Slægt p. 205–209, 214 (Stamtavle) og 216. Heri dokumenteres den i P. T. 1923 p. 254 bl. a. paa Grundlag af Jordbesiddelse fremsatte Antagelse, at Provsten, Hr. ZACHARIAS CHRISTOPHERSSØN HOLCK (ca. 1580–ca. 1658, nævnt i Kommunitetets Matrikel 1604) til Veø i Trondhjem Stift var en Sønnens Søn af Godsejeren PEDER TIL MYKLEBUST („Møcklebostadh“) i Nordfjord, der levede paa Overgangen mellem 1400 og 1500 Tallet.

Af dennes Efterkommere blev 4 Sognepræster til Skogn i Trondhjem Stift og een Kapellan i Skogn. Den i P. T. 1923 p. 250 nævnte Kaptajn HENRICH HOLCK opføres som Søn af Hr. HENRICH ZACHARIASSØN HOLCK (ca. 1617–71), der efterfulgte sin Fader som Sognepræst i Veø og var gift med A. P. D. K. (Initialer paa en Sølvkande 1669 ved Siden af hans Initialer). Om Kaptajn i 2. Trondhj. nat. Inf. Rgt. HENRICH HOLCK (1664–1718), der efter H. Sollied 1689 blev gift med ELLEN SVENSDATTER SCHEEN, kan iøvrigt oplyses følgende: I hans militære Biografi i Oblt. Hirschs bindstærke Manuskript i Det kgl. Bibliotek om danske og norske Officerer 1648–1814 oplyses det bl. a., at han døde 16/11 1718, og at hans Enke 7/8 1724 fik anvist 50 Rdl. aarlig. Ved Folketællingen 1701 boede han som Fændrik paa Gaarden Øyen i Surendal og havde Børnene IØRGEN, 8 Aar gl., HENRICH 4 Aar gl., og OLUF, 4 Aar gl. Efter Nordmøre Tingprot. 5/10 1723 mødte afgangne Kapt. HENRICH HOLCKS Hustru KAREN ved Høsttinget for Surendalen og begærede Tingsvidne om, at hun i kgl. Maj.^s Tjeneste havde mistet sin Mand og 2 Sønner og nu med sine 3 Sønner og 2 Døtre ikke har andet at leve af end, hvad godt Folk giver hende, og at hun nu bor paa en Husmandsplads i Surendalen. Den ANNA HENRICHSDATTER HOLCK, som efter Hirsch var gift med CASPAR CHRISTOPHER LEHM, der 1718 blev Premierløjtnant i 2. Trondhj. nat. Inf. Regt., maa sikkert have været deres Datter.

Hr. ZACHARIAS CHRISTOPHERSSØN HOLCK havde endvidere Sønnen CHRISTOPHER († ca. 1663), der drev Gaarden Flovik, som Hr. Z. havde ejet. CHRISTOPHERS ældste Søn IOHANNES, f. 1639, er maaske den IANUS CHRISTOPHORI Nidrosiensis, der blev imm. ved Kbhvns Universitet 14/11 1657 e schola Nidrosiensis. CHRISTOPHERS næstældste Søn ZACHARIAS (1640–1725) fik Gaarden. Den i Collins Notater nævnte IACOB ZACHARIASSEN HOLCK, 1716 paa Røsand i Gagnat Skibrede, Nordmøre (ved Eidsøren i Veø Præstegæld), maa sikkert

være hans Søn og død før 1725, da han ikke omtales i Skiftet. En anden Søn var HENRICH ZACHARIASSEN HOLCK, der døde ugift som en velhavende Mand og arvedes af sine to Søstre (Skifte 18/9 1732 i Christianssund).

CHRISTOPHERS 3. Søn AAGE, der af H. Sollied angives f. 1645, men ved Mandtallet 1666 siges at være 10¹/₂ Aar gl., blev Købmand i Lillefosen (Christianssund). Over denne Gren af Slægten findes en haandskrevet Stamtavle af Forst. Jakob Horneman i Statsarkivet i Trondhjem; heri omtales dog kun AAGE CHRISTOPHERSSEN H.'s Søn CHRISTOPHER, f. 1681, medens dennes Brødre, der efter N. S. T. I (1928) p. 208 var CHRISTEN, f. 1683, FREDERIK, f. 1685, og AAGE, f. 1691, ikke nævnes. I N. S. T. VII (1940) p. 333 siges det, at Købmand i Lillefosen CHRISTOPHER AAGESEN HOLCK, f. 1683, var gift med MARITTE HENRIKSDATTER, † før 1719. J. Horneman kalder hende SVENNING, men her angives hendes Forældre at være Handelsmand paa Strømsholmen HENRIK NILSEN og MAREN CHRISTENSDATTER MECHELBORG. Efter hendes Død blev CHRISTOPHER gift med ELISABETH IOHANDTR. THUE. Af 1. Ægteskab var der 2 Sønner, HENRICH CHRISTOPHER, † 1724, 15 Aar gl., og CHRISTEN, † 1731, 20 Aar gl., hvis Skifte giver en Række Oplysninger om Familien. Kun Sønnen af 2. Ægteskab IOHAN CHRISTOPHER (1717–50), Student, Købmand i Christianssund, førte denne Slætgren videre. – Om Christopher Aagesen Holcks Broder AAGE kan følgende oplyses: „Norske Indlæg“ 19/2 1714 omfatter en af Commis Capitaine Jan Wessel jr. d. 16/11 1713 udarbejdet Liste over hans Skibsmandskab paa „Dend Waagende Thrane“; her nævnes Baadsmænd AAGE HOLCK, og af J. E. Brodahls „Trøndersk Personallistorie“ ses det, at der d. 25/10 1715 blev betalt for Styrmand AAGE AAGESEN HOLCKS Bryllup til Vor Frue Kirke i Trondhjem. D. 11/4 1718 betales der til Kirken for Begravelse af et Barn af ham og d. 22/7 1722 for Begravelse af AAGE AAGESEN, endelig 15/1 1723 for Begravelse af MARGRETHE AAGESDATTER. – Iøvrigt omtaler Hornemans Stamtavle heller ikke den i General-Postamtets Forestillingsprotokol 1/2 1754 blandt Ansøgere til Postmesterembedet i Christianssand nævnte Commandér Sergeant ved 1. Trondhj. Rgt. IOHAN CHRISTOPHER HOLCK, der „for at nyde Civil employ har søgt at gjøre sig habil i Pennen“. Han maa dog vistnok høre til Christianssund-Holckerne. – I Stamtavlen er heller ikke nævnt en Søn af Købmand IOHAN CHRISTOPHER HOLCKS SØN Hr. SØREN HAGERUP HOLCK til Edø, CHRISTOPHER BUDE HOLCK, om hvem Delgobe har noteret, at han blev døbt 12/9 1793 og druknede 17/11 1830.

Sidstnævntes Broder SØREN HAGERUP HOLCK (1791-1827) kom til Danmark, hvor han døde som Sognepræst til Sandby paa Sjælland; han har en ret stor Efterslægt her i Landet. En Søn af ham var Sognepræst til Vor Frelsers Kirke i København IOHAN CHRISTOPHER HOLCK, hvis Sønner var Provst SØREN HAGERUP HOLCK i Brønshøj, Inspektør ved Frederiksborg-Museet, Arkitekt VILHELM THANING HOLCK, Sognepræst IOHAN CHRISTOPHER HOLCK i Naskov og Amtsforvalter AXEL NICOLAI HOLCK i Maribo. En Stamtavle over hele den danske Gren af Christianssundslægten findes i „Godsejer Jørgen Jørgensens Efterslægt“, udgivet som Manuskript 1935 ved L. Jul. Suhr. Medlemmer af denne Slægtsgren har forsegleet med Mursparrevaabenet.

- Hr. ZACHARIAS CHRISTOPHERSSØN HOLCK til Veø maa sikkert have haft flere Børn end de hidtil kendte.

Her kunde maaske nævnes den ERICH ZACHARIASSØN, f. ca. 1608, der i 1646 og 1666 boede paa Myklebust i Eid. Efter Oplysning af M. Rogne er der med Kniv (som Drengetidsfordriv) udskaaet et Skjold i Bordpladen paa en Korstol i Veø Kirke. Med store Bogstaver staar i den øverste Del af Skjoldet C. Z. H. (CHRISTOPHER ZACHARIASSØN HOLCK), derunder et masteløst Skib, der fylder lidt over den nederste Halvdel af Skjoldet, og i Skjoldets nederste Spids med meget mindre Bogstaver E. Z. (formentlig ERICH ZACHARIASSØN). - Man kan rimeligvis gaa ud fra, at C. Z. H. ikke har turdet indlade sig paa at kopiere hele Faderens komplicerede Vaabenmærke, eller ikke har haft Tid dertil, og derfor har skaaet sine Forbogstaver paa det Sted, hvor den øverste Del af Hr. Z's Mærke skulde være, se nærmere p. 88.

Naar henses til, at Hr. Z's Moder var SYNNØVE ANFINNSDATTER SOOP, hvis Broder var Hr. ZACHARIAS SOOP, hvorfor Navnene ANFINN og ZACHARIAS hyppigt forekommer i hans Forældres Efterslægt, ligger det nær at antage, at Personer med disse Navne stammer fra hans Forældre, og naar de forekommer i Romsdalen og paa Søndmøre, hvor de nævnte Navne paa den Tid næppe ellers brugtes, stammer fra ham.

I Akerø Præstegæld laa en Gaard Store Kløfset, som hørte til Veø Præstebol. Her boede i Tiden fra 1647 til 1655, da han døde, en ANFIND med en Søn OLUF; Enken MARTE KNUSDATTER giftede sig med en KNUD, med hvem hun havde 3 Børn, deraf en, der hed ANFIND, jfr. hendes Skifte 18/12 1680, hvor ogsaa hendes Søn OLE ANFINDSØN nævnes. ANFIND paa Store Kløfset har rimeligvis været Hr. ZACHARIAS' Søn.

Hr. ZACHARIAS har vistnok ogsaa haft en Datter, der var gift

med BIØRN ELLINGSSØN KLOKKER paa Stensaa i Veø; de havde en Søn ZACHARIAS, f. 1661. En Søn af sidstnævnte har rimeligvis været den OLLE ZACHARIASSEN, der 1732 paa Skiftet efter CHRISTEN CHRISTOPHERSSEN HOLCK i Christianssund købte noget af Familie-Sølvtojet, som ellers kun blev købt af den afdødes Slægt.

Maaske har en anden Datter af Hr. Z. været gift med Lensmand KNUD CHRISTOPHERSSØN AARAM i Veø; hans Søn var vistnok ZACHARIAS KNUSSØN ØDEGAARD i Vaagø Sogn, Akerø Præstegæld, der ejede Gaarden Helset i Akerø samt Refsaas, havde en betydelig Formue og døde 1704, 34 Aar gl.; han efterlod sig kun en Datter, GURI, for hvem hendes Farbrødre, Lensmand ERICK KNUSSØN FRIISVOLD i Rødven, Eid Sogn i Romsdalen, og Lensmand OLE KNUSSØN TOKLE i Grytten, Hen Sogn i Romsdalen, var Formyndere. En Broder til dem var formentlig LARS KNUSSØN TOKLE i Hen Sogn.

Se iøvrigt nedenfor om ANNE sl. Hr. BIØRNS og Hr. PEDER HOLCK.

– Den i P. T. 1923 p. 240 omtalte PAULUS ZACHARIÆ er ikke Søn af Hr. ZACHARIAS HOLCK; han kaldtes WILLANDUS og blev Præst i Ifø.

– I P. T. 1923 nævnes blandt „løsevne Holcker“ den ZACHARIAS BIØRNONIS HOLCHIUS, der 16/11 1657 blev immatrikuleret ved Københavns Universitet e schola Nidrosiensi (han var iøvrigt under Københavns Belejring indskrevet i Studenterregimentet, var endnu i Januar 1659 i København og menes at have deltaget i Kampen i Stormnatten 11. Febr. 1659, se E. Marquard „Kjøbenhavns Borgere 1659“, Kbhvn. 1920). Hans Familie kan nu nærmere angives: Ifølge Overformynderiprot. for Trondhjem 1625–1725 blev der 12/12 1662 holdt Registrering efter ANNE Sl. Hr. BIØRNS. Det fremgaar, at hun havde 2 Sønner: Hr. ZACHARIAS og Sl. CHRISTOPHER BIØRNSEN „wed wercket“ (Røros?), samt vistnok en Datter, hvis Datter KIERSTEN NIELSDATTER ULFUEN (vel fra Gaarden Ulven i Bergens Stift) nævnes. CHRISTOPHER havde først været gift med SUSANNA, med hvem han havde en umyndig Datter, der „efter Farmoderens accort“ blev opfostret hos OLLUF ARNESSØN Vefuer; med sin anden Hustru, der endnu levede, havde CHRISTOPHER to umyndige Børn.

Om denne Hr. ZACHARIAS og hans Broder kan for Tiden intet yderligere oplyses, medens det om ANNE sl. Hr. BIØRNS dog kan angives, at hendes Begravelse („Jord og alle Klokker“) blev betalt til Vor Frue Kirke i Trondhjem 2/12 1662.¹

¹ Naar det i Art. P. T. 1923 siges, at de første Kirkebøger fra Trondhjem er fra 1704, er dette nu misvisende, idet en Trolovelsesprotokol for Aarene 1679–1728 fra Trondhjem Domkirke er kommet for Dagens Lys; desuden har J. E. Brodahl

Men hvem var da Hr. BIØRN og hans Hustru ANNE? Efter Børnenes Navne maa man regne med, at en af dem hører til Myklebust-Slægten, og efter hvad der kan skønnes heraf og af kendte Tidsangivelser, er det – selv om andre Muligheder ikke kan udelukkes – nærliggende at antage, at Hr. ZACHARIAS CHRISTOPHERSSØN HOLCK til Veø var Fader til en af dem. Jeg vilde nærmest tro, at ANNE var hans Datter (Skifte efter Hr. Z. C. H. er ikke bevaret) eller i alt Fald hørte til hans nærmeste Slægt. Hr. BIØRN kan nemlig være den BERNHARDUS (BIORNO) IOHANNIS, Norvegus, der blev immatrikuleret 27/9 1624 fra Roskilde. Efter H. H. Schous Registre til Københavns Universitets Matr. var det ham, som 1627 aflagde Ed som Kapellan (Comminister) i Solberg og senere blev Sognepræst (Pastor) til Morland. Af „Gøteborg Stifts Herdaminne“, Gøteborg 1878, af C. W. Skarstedt (p. 601, 750, 815–16) fremgaar det, at BIØRN IENSSEN blev Pastor i Morlanda 1631 og døde 1650, og at hans Fader var IENS BIØRNSSON (Joannes Ursinus Marstradiensis), der blev Comminister i Solberga 1601, Pastor i Tegneby 1603 og døde 25/5 1630. Efter hans Død blev Pastoratet i Tegneby, der ogsaa omfattede Morlanda, delt, og BIØRN (den ældste Søn) fik Morlanda, medens den yngste HENRICH fik Tegneby; om ham og hans Familie giver Skarstedt nærmere Oplysninger.

– Efter Trondhjem Domkirkes Trolovelsesprot. begærede PEDER ANDERSEN HOLCK 6/12 1697 Trolovelse med DORTE CATRINE GABEL. Vidner var THOMAS (IUEL?) og CLAUS FÆSTER. PEDER havde en Søn HENRICH, f. ca. 1700. To samtidige Kippere (Bødkere) og „Skruere“ i Trondhjem ZACHARIAS ANDERSEN og ANFINN ANDERSEN (førstnævnte med Sønnen ANFINN) var maaske hans Brødre. Navnene tyder paa Forbindelse med HOLCKERNE i Veø og Haram. Til Vor Frue Kirke i Trondhj. betaltes der iøvrigt 19/6 1709 for en ANFIND PEDERSENS Bryllup; ogsaa han var Kipper.

– I Artiklen Soop-Holk i N. S. T. 1928 nævnes, jfr. P. T. 1923 p. 249, to Brødre af Hr. ZACHARIAS til Veø, nemlig Hr. SIGURD CHRISTOPHERSSØN HOLCK, f. ca. 1578, immatrikuleret i Greifswald 1602, Kapellan til Skogn, og Hr. ANFINN CHRISTOPHERSSØN HOLCK. Hr. SIGURD havde Sønnen ANFINN, der blev immatrikuleret ved Københavns Universitet 4/10 1628 fra Trondhjem Skole („Amphion

---

under Titlen „Trøndersk Personalhistorie I–II“ i 1935 udgivet Ekstrakter af trondhjemske Kirkeregnskaber, hvori angives Tidspunktet for Betalingen for kirkelige Handlinger: til Vor Frue for Begravelser i Tiden 1651–1732 og for Bryllupper (og Barsedaab) 1653–1732, og til Domkirken for Begravelser 1679–1729 og 1762–83. Der er dog indenfor de nævnte Tidsrum adskillige Lakuner.

Sigvardi Nidrosiensis“) og derefter Præst til Kvæfjord, senere Vicepastor til Trondenes, jfr. N. S. T. II (1930) p. 213-14, hvor han og hans Familie nærmere omtales. Hans eneste Barn med KIRSTEN NIELSDATTER var MARGRETHE, der i sit Ægteskab med Hr. AUGUSTINUS GABRIELSSØN RØG havde mindst 6 Børn, deriblandt den berømte Medailleur MICHEL RØG. Arkivar E. Horneman har noteret, at Hr. ANFINN første Gang var gift med MARGRETHE OLSDATTER RØG, og at hans 2. Hustrus Familienavn var RASK. – COLBANUS SIGVARDI Nidrosiensis, immatrikuleret fra Trondhjem 9/7 1624, IVARUS SIGVARDI Nidrosiensis, immatrikuleret 20/7 1627, der 1652 var Præst til Skjerstad i Salten, og ISAACUS SIVARI Nidrosiensis, immatrikuleret fra Trondhjem 9/7 1628, kunde mulig ogsaa være Hr. SIGURDS Sønner.

Hr. ANFINN CHRISTOPHERSSØN HOLCK, der nævnes i Kommunitetets Matrikel 1610, maa være den yngste af de 3 Brødre (medens SIGURD er den ældste). Han blev 1617 residerende „Pastor“ i Haram paa Søndmøre; i Artiklen N. S. T. 1928 angives han at være død 1647, men efter senere Meddelelser fra M. Rogne og H. Sollied døde han først 1659. Ingen af Hr. ANFINNS Efterkommere (kfr. dog nedenfor S. 100) brugte Slægtsnavnet, men kaldte sig efter de Gaarde (hovedsagelig i Haram, Roald og Borgund Sogne), paa hvilke de boede. (Lærer M. ROGNE, tidligere Nardosletta, Trondheim, der nedstammer fra Hr. ANFINN Mand af Mand, har gennem en Aarrække samlet et meget omfattende Materiale til en Stamtavle over dennes talrige Efterkommere og andre Efterretninger om de nordenfjeldske Holcker, og en hel Del af de i denne Artikel givne Oplysninger skyldes ham). Af Hr. ANFINNS hidtil kendte Sønner opføres den ældste, LARS, i Skattelisterne 1646-49 som boende paa Harams Præstegaard Kjerstad som Bruger af en Del af Jorden, i de 2 første Aar sammen med den næstældste Broder SIURD; i 1652 nævnes LARS paa Rønstad. 1652-60 nævnes den yngste Broder PEDER som Gaardbruger paa Kjerstad. Den næstungste af de 4 Brødre hed CHRISTOPHER. – LARS havde Sønnen GUTTORM HARAM, der ikke vides at have efterladt sig Sønner. SIURD ANFINSSØN RØNSTAD, f. ca. 1617, blev gift med Enken efter OLE RØNSTAD, hvis Gaard han overtog. Han var Lagretsmænd og døde ca. 1688; han efterlod sig 3 Sønner, OLUF HURLEN, CHRISTOPHER SÆT og ANFINN RØNSTAD, af hvilke de 2 sidste døde barnløse, medens OLUF har endnu levende Efterkommere i Mandstammen. CHRISTOPHER ANFINSSØN RØNSTAD, der var født ca. 1618 og blev gift med en Datter af KNUD PEDERSSØN RØNSTAD, døde 1687 og havde 2 Sønner, KNUD og LARS, der vistnok døde unge. Han vides ikke at have efterladt sig agnatisk Efterslægt; en Datter af ham førte

Gaarden med ind i sit Ægteskab. PEDER ANFINSSØN KJERSTAD døde ca. 1662, og hans 12 Aar gamle Søn blev derefter opfostret hos OLUF OSTNES i Haram; denne Søn, ANFINN PEDERSSØN (1650-1712) boede paa *Løken* i Haram; agnatiske Efterkommere af ham lever endnu.

Af Hr. ANFINN HOLCK'S agnatiske Efterslægt kan nævnes Brødrene CARL AAKRE (1845-98), der var Bankchef og ejede Gaarden Aakre, og ELIAS OLAUS ROGNE (1849-1919), der boede paa sin Odelsgaard Rogne og var Handelsmand, Baadfører, Mejeribestyrer, Herredskasserer og Indehaver af flere andre offentlige Hverv. Sidstnævntes Søn er Lærer MARTINUS OLAUS ROGNE, f. 1885, Forfatter af en Række historiske og genealogiske Arbejder. Dennes Fætter, Grosserer MARTINUS OLAUS AAKRE, f. 1883, (Søn af JOHAN AAKRE, f. 1851) er en af de betydeligste Fiskehandlere paa Søndmøre.

- I den oftnævnte Artikel i N. S. T. 1928 omtaler H. Sollied ogsaa HOLCKERNE PAA GAARDEN LØVØEN i Aafjord (jfr. P. T. 1923 p. 252). Af Skiftet i 1548 efter PEDER TIL MYKLEBUST (D. N. XI. 674) fremgaar, at hans ene Datter, „Hustru“ MARITA, der da var Enke og havde 2 voksne Sønner og 3 Svigersønner (hvis Navne ikke angives), boede i Løvøen, som ikke var blandt de Gaarde, der omhandlede ved Fordelingen paa Skiftet. Som tidligere nævnt, var det denne Gaard, som OMUND ANDERSSØN HOLK i 1479 skænkede Reinskloster mod, at hans Slægt beholdt Brugsretten. Hans Søn ANDERS OMUNDSSØN i Løvøen nævnes 1520 og OLUF ANDERSSØN i Løvøen 1563. Sollied nævner ogsaa PEDER PEDERSSØN i Løvøen ca. 1645, hans Hustru og Børn, blandt hvilke var HANS PEDERSSØN HOLCK (1626-87), Handelsmand paa Løvøen (om hvis nærmeste Efterslægt der nu kan henvises til N. S. T. VIII (1942) p. 252-54). Han bemærker i sin Artikel, at MARITA kan have været gift med ANDERS OMUNDSSØN, men at det, da Navnet HOLCK dukker op i hendes Broder Hr. SIGURDS Efterslægt, maaske er rimeligere at antage, at hendes Fader PEDER selv har været af Slægten HOLK, f. Eks. en anden Søn af OMUND ANDERSSØN HOLK; hvis ikke, maatte vel Hr. SIGURD have været gift med en Holk, f. Eks. med en Søster til Hustru MARITAS Mand. H. Solliéd meddelte mig kort efter, at PEDER I LØVØEN nævnes i et Mandtal 1617 fra Fosen, at han rimeligvis ikke var den PEDER TØGERSØN i Løvøen, der nævnes i Skattemandtal 1613, samt at han kan have været Sønneson af Hustru MARITA. Hans Søn PEDER PEDERSSØN i Løvøen, der var gift med BARBRA HANSDATTER og allerede nævnes 1617, og som iflg. Lensregnskab fra Fosen døde 1657, ejede iflg. Lensregnskab 1648 bl. a. flg. Odelsgods: Grøttingen 2 Øre, Svinningen 1 Sp. 1 Øre, Hestviken 1 Øre og af Pante- og Købegods: Hosen

3 Sp., alt henhørende til Holk-Godset fra 1548. (De nævnte Ejendomme havde dels – hovedsagelig – tilhørt „Hustru“ MARITA, dels hendes Søster „Hustru“ BOTILDA, dels, for Hosens Vedkommende, Broderen Hr. SIGURD PEDERSSØN.) Endelig meddelte Sollied, at PEDER PEDERSSØN i Jørgensvaag, som 1624 med sine „Medarvinger“ havde pantsat Tippen (der i sin Tid tilfaldt Hustru BOTILDA), maatte være identisk med PEDER PEDERSSØN i Løvøen.

Samtidig kom han dog ind paa en helt ny Mulighed, idet han henledte Opmærksomheden paa, at der i D. N. V. 723 og VI 492 findes to Breve af 24/1 1444, udstedt paa Ekornhol om Overdragelse til TORALFA HAAKONSDATTER fra hendes 4 Børn af $\frac{1}{2}$ Markbol i Gaarden Trauten i Odalen og hendes Videresalg deraf; i det første Brev nævnes blandt Børnene PEDER SIGURDSSØN (se videre D. N. VI 559 – hvor en anden Søn af hende, HARALD AMUNDSSØN, der i 1444 var udenlands, nævnes 1463 –, III 1174 og XIII 162). Ekornhol i Odalen hørte til det Gods, PEDER TIL MYKLEBUST ejede, og da hans Søn hed SIGURD, kunde dette tyde paa, at der forelaa en Slægtskabsforbindelse, muligvis kunde endda PEDER SIGURDSSØN være Farfader til PEDER TIL MYKLEBUST.

I N. S. T. VIII (1942) p. 82 nævnte Sollied imidlertid OMUND ANDERSSØN HOLK som Stamfader for den Holk-Æt, hvis Hovedgaarde var Løvøen og Myklebust, men begrundede ikke Udtalelsen nærmere. Naar det samtidig anførtes, at intet tyder paa nogen Slægtsforbindelse mellem denne Slægt, „der førte en Baad („Holk“) i Vaabenet“, og den Holk-Slægt, der førte Bolt-Vaaben, kan det bemærkes, at Navnet OMUND eller AMUND jævnlig forekommer i BOLT-HOLK-Slægten, samt at det nævnte Vaaben med „Holken“ (et *Skib*) overhovedet ikke er fundet i ren Form og i det hele først optræder 1633 hos Hr. ZACHARIAS HOLCK til Veø, der har anbragt en Vase med 3 Blomster (hans mødrene Vaaben, SOOP) over Skibet, jfr. P. T. 1923 p. 254. Efter min Opfattelse er det et rent sindbilledligt Vaaben, som han uden Kendskab til et fædrene Vaaben selv har dannet sig, maaske fordi han skulde bruge et saadant som Sidestykke til sin Hustru LUCIA HENRICHSDATTERS Vaaben.¹ Der henvises iøvrigt til mit lille Stykke om Indskrifter og Vaabenmærker i Veø Kirke i N. S. T. X (1946) p. 323–25, hvori

¹ Dette Vaaben, der findes paa flere Steder i Veø Kirke og paa Sølvtoj, viser en heraldisk Lillie, paa eet Sted 3 Lillier. Det kan tænkes, at hun har hørt til Slægten BILDT, der if. Nyt dansk Adelslexikon er den eneste Slægt, der oprindeligt har ført een, senere 3 Lillier. Til denne Slægt hører HENRIK BILDT til Hassinggaard, der nævnes 1580 og senest 1612 og var død 1618; han var gift med MAREN PRIP, † ca. 1650.

bl. a. argumenteres imod H. Sollieds Opfattelse af Hr. ZACHARIAS' Mærke som Forældrenes (p. 324 l. c. staar ved en Trykfejl „Forfædrenes“) Alliance-Vaaben under Henvisning til det ejendommelige i, at hans Søn Hr. HENRICH, der forsejler med samme Mærke, herefter skulde bruge sine *Bedsteforældres* Alliance-Vaaben, og til at Hr. Z.'s Broder Hr. ANFINN til Haram benytter et helt andet Mærke. I den nævnte Artikel omhandles ogsaa Spørgsmaalet om Hr. HENRICH'S Hustru.

Om *Slægten paa Løvøen* i Aafjord findes iøvrigt yderligere Oplysninger i Lensregnskaberne for Trondhjems Stifts 1548–63. Herefter skattede OLUF ANDERSSØN paa Løvøen i 1558 af Halvdelen af Løvøen, ANNE af Resten. „PEDER I LØVØEN“ betalte s. A. „Drengeskate“ (var altsaa ugift). I 1563 betaler, i den angivne Rækkefølge, følgende Skibsskat som Skippere, eller Styrmand paa egen Jagt: 1) OLUF ANDERSSØN paa Løvøen, 2) PEDER ANDERSSØN, 3) IOHAN OLSSØN paa Løvøen. Skønt det ikke udtrykkelig angives, at PEDER ANDERSSØN bor i Løvøen, maa dette efter al Rimelighed være Tilfældet; han maa vistnok være Broder til OLUF. IOHAN OLSSØN kunde være Søn af OLUF eller maaske gift med ANNE (om hvem intet ellers vides). Det maa rimeligvis være denne PEDER ANDERSSØN, der er Fader til PEDER PEDERSSØN i Løvøen. Sidstnævnte skulde herefter være Sønesøn af ANDERS OMUNDSSØN HOLK paa Løvøen, men da han i 1648 ejer en stor Del af de Ejendomme, Hustru MARITA fik ved Skiftet 1548, maatte det vel – hvis han da ikke ved Køb eller Arv fra Slægtninge udenfor den opstigende Linie har erhvervet disse – desuden antages, at han stammede fra MARITA, der 1548 boede i Løvøen og herefter maaske

Flere af Slægten har ved denne Tid været knyttet til Norge. De i Leksikonet nævnte 2 andre adelige Slægter, der har ført 3 Lillier i udelt Skjold, kan af kronologiske Grunde ikke komme i Betragtning her. – Nyt dansk Adelslexikon nævner 17 Adels-slægter og 1 Vaabenbrev-Slægt, der har ført een oprejt Lillie i udelt Skjold. Af disse synes der dog i denne Forbindelse efter de om Slægterne foreliggende Oplysninger vistnok kun at kunne blive Spørgsmaal om den lidet kendte norske Slægt RUSTUNG, som først træder frem med ENDRID RUSTUNG, der var Raadmand i Bergen 1486, og hvis sidste kendte Mand var TORMOD MADSEN til Strøm 1613, der efter Thiset var gift med ANNE PEDERSDTR. (MAANESKJOLD). Men iøvrigt forekommer Mærket med een Lillie hyppigt i norsk middelalderlig Heraldik, og nye Oplysninger vil i det hele kunne fremkomme, naar det norske Seglmateriale for Tiden efter 1377 maatte blive offentliggjort. – Det er imidlertid mindre sandsynligt, at et Medlem af en Slægt, der kun fører een Lillie, vilde – som LUCIA HENRICHSDATTER – lade et Skjold med 3 Lillier udkære paa en Korstol i Kirken, medens det lettere kunde forstaas, at den, der førte de 3 Lillier, af pladmæssige eller dekorative Hensyn, andre Steder havde indskrænket sig til at anbringe een Lillie. – Spørgsmaalet maa indtil videre betragtes som uløst; det bemærkes herved, at ogsaa en Del borgerlige Slægter har ført Lillien.

har været gift med ANDERS OMUNDSSØN HOLK. Men dette sidste maatte formentlig udelukke, at hendes Fader PEDER TIL MYKLEBUST kunde være Søn af OMUND ANDERSSØN HOLK; et Slægtskab har der dog rimeligvis været, da en væsentlig Del af PEDERS Ejendomme laa i Stoksund, Aafjorden. – En „MARGRETE I LØVØEN“ døde 1626 og blev begravet i Lurö (Norske Samlinger II p. 502).

– I en Artikel af Dr. phil. Ellen Jørgensen i Historisk Tidsskrift 7. Række, 6. Bind, om danske studerende ved Tysklands Universiteter i Middelalderen omtales det p. 208, at de fattige Studenter oftere skrev Bøger af for velstillede Studiefæller, og det anføres, at 2 Bøger, der tilhørte MAGNUS SIGGESØN HOLK og nu gemmes i Strengnæs Stiftsbibliotek, er skrevet af Roskildeklerken Johannes Frost Aar 1437 i Greifswald, hvortil Rostock-Universitetet paa den Tid var flyttet. – Det kan ikke for Tiden afgøres, til hvilken Slægt han hører.

– Efter en af Arkivar E. Horneman i Trondhjem fremsat Hypotese skulde OMUND ANDERSSØN HOLK paa Løvøen have haft en Datter (hun kaldes i alt Fald AMUNSDTR.), som blev gift med en AMUND, der formodes at være Ætling af Slægten TRE ROSER, født udenfor Ægteskab. Deres Søn skulde være SIGURD AMUNDSSØN, † 1573, Sognepræst til Værdalen (g. m. MARGRETE HANSDATTER), hvis Søn var Mag. HANS SIGURDSSØN HOLCK, † 1592, Sognepræst til Inderøen, fra 1586 til Domkirken i Trondhjem; han førte et Vaaben, i hvis Skjold saas to Roser og mellem disse en afkortet smal „Skraabjælke“ i Retning fra Skjoldets øverste (heraldisk) venstre Hjørne. Det vides ikke, om hans Sønner AMUND og MOGENS, der begge var Præster i Inderøen, kaldte sig HOLCK. – Da Magisteren aabenbart er opkaldt efter Morfaderen, ligger det iøvrigt nær at tænke sig, at denne har været en HOLCK.

– Den i P. T. 1923 p. 252, jfr. P. T. 1892 p. 173, nævnte Hr. PEDER HOLCK, der ikke omtales hos Erlandsen, var utvivlsomt Præst i Folden Annex (Præstegaarden laa i Rørstad i Salten Fogderi), dog ikke Sognepræst, men residerende Kapellan; *det* var i alt Fald hans Sviger søn og formentlige Efterfølger Hr. NIELS SLANGERUP ved sin Død. Hr. PEDERS Enke MARGARETHA KNUSDATTER blev 1666 i Rørstad trolovet og 1667 gift med Hr. IVER ESTENSSØN til Skjerstad, i hvem hun fik den 3. Præst til Ægte. I Folketællingen 10/4 1666 fra Rørstad nævnes da ogsaa „Præsteenken“, 52 Aar gl., med Sønnen ANDERS PEDERSSØN, 14 Aar gl., og Hr. NIELS HANSSØN SLANGERUP, 48 Aar gl. Den ANDERS HOLCK, der 13/2 1696 tog Borgerskab som Snedker i Bergen, maa være Hr. PEDERS og MARGARETHAS Søn ANDERS, og at

Faderen virkelig var Præst i Folden sandsynliggøres ved, at ANDERS i 1696 angives født i *Salten* i Nordland. I Forstander Jakob Hornemans Samlinger i Trondhjem Statsarkiv identificeres Hr. PEDER imidlertid med PEDER PEDERSSØN i *Løvøen*, der angives gift 1) med BARBARA HANSDATTER (Henriksdtr?), 2) med MARGRETHE KNUDDATTER og som Fader til begges Børn. Men dette kan ikke være rigtigt. PEDER PEDERSSØN i *Løvøen* omtales aldrig som Præst i de foreliggende Kilder (Mandtalt og Lensregnskab), og han døde, if. Lensregnskab fra Fosen, 1657, medens Hr. PEDER maa være død adskillige Aar senere, idet Hr. NIELS SLANGERUP først tiltraadte 1664.

Det maa endvidere være urigtigt, naar det i en af Forstander Hornemans Stamtavler angives, at PEDER HANSSØN HOLCK paa *Løvøen*, f. 1662, havde en Søn ELIAS PEDERSSØN HOLCK, der blev gift med ANNE IOHANSDATTER. Sidstnævnte blev nemlig gift 22/11 1670 i Skjerstad med en ELIAS PEDERSSØN HOLCK, som maa være den i P. T. 1923 p. 252 nævnte Søn af Hr. PEDER HOLCK, ELIAS HOLCK STEMLAND, der efter Folketælling 1701 boede paa Gaarden Stemland i Skjerstad Herred i *Salten* og var 53 Aar gl. (f. ca. 1648). Horneman angiver ogsaa, at ANNE døde 1714 i . . . land i *Salten* uden Børn (og at hendes Halvbroder IOEN KRISTENSEN SØFRE arvede hende).

Efter Oplysninger, der (udover P. T. 1892 p. 173) i det væsentlige skyldes H. Sollied, A. M. Wiesener og M. Rogne, havde Hr. PEDER HOLCK flg. Børn: 1) SARA, gift 10/11 1665 med res. Kapellan til Folden Hr. NIELS HANSSØN SLANGERUP, f. ca. 1618, † 1687; hun blev begravet i Folden 22/8 1723, 82 Aar 1 Md. og 13 Dage gl. (og betegnes da som Enke paa Nordfolden Gaard); hun var altsaa født 1641. 2) CHRISTEN paa *Støvsæt* (i Skjerstad Fjording); han nævnes ikke i Folketælling 1701 og er vel da død forinden. 3) ELIAS, jfr. ovenfor. 4) ANDERS. Til de ovenfor givne Opl. om ham kan føjes, at han i Aarene 1681–83 nævnes som Fadder i Folden, og at han var gift med CATHARINA LUDVIGSDATTER, f. i København, † i Bergen, begr. 17/10 1702 (Korskirken). Han døde allerede 1697 (Skifte i Bergen 23/11 1697), Hustruen 1702 (Skifte 23/10 1702). De havde flg. Børn, for hvem ESKILD OLSSØN 1702 var Formynder: ØLLEGAARD, døbt K. K. 27/7 1690, PEDER, døbt 4/12 1692, og IENS, døbt 31/3 1695; han var 1702 i Nordland. Som 5) kan utvivlsomt opføres PEDER HOLCK, efter hvem Skifte holdtes i Bergen 21/8 1696, og som var gift med ANNE NIELSDATTER, der var i Live 1702. Deres Søn var HERMAN HOLCK, f. i Bergen 17/1 1673, † i Bergen 27/10 1702 (Skifte 4/11 1702), gift m. KIRSTEN OLSDATTER, der overlevede ham; de havde ingen

Børn i 1702, men havde haft en Søn PEDER, døbt K. K. 8/10 1699. En anden Søn af PEDER og ANNE, HANS HOLCK, var umyndig 1696 (ANDERS HOLCK var hans Formynder); i 1702 var han i Nordland. Som 6) kan sikkert opføres en hidtil kun fra Børnenes Patronymika kendt HENRICH HOLK, hvis Søn HENRICH (if. Skifte i Bergen 22/8 1732 efter MARGRETHE ANDERSDATTER WULF, der var gift med OLE ESKILDSSØN) var gift med GIERTRUD ANDERSDATTER WULF.

Sidstnævnte HENRICH havde 1732 flg. Børn: ANDERS, myndig, REGINE, 25 Aar gl., og MARTHE MARIE, 14 Aar gl., alle i Jylland. Efter V. Holms Samlinger i Landsarkivet f. Sjælland m. v. tog HENRICH HENRICHSEN HOLCK, f. i Bergen, Borgerskab som Skomager i Nykøbing Falster 12/7 1702; hans Hustru GIERTRUD ANDERSDATTER WULF blev begr. i Nykøbing 6/12 1720. Som deres Børn nævnes ANDERS, døbt i Nykøbing 4/11 1707, og MARTHA MARIE, døbt i Nykøbing 11/12 1718, mellem disse var 5 Børn (alle døbt i Nykøbing), der døde som smaa, deriblandt HENRICH, IENS og ABIGAEL. Ingen REGINE nævnes her blandt Børnene. Efter det lange Ophold i Nyk. F. maa han vist være vendt tilbage til Norge og have giftet sig paany: Efter Søndmøre Tingbog 1729 udsteder Skomager i Volden HENRICH HOLCK en Panteobl. for 24 Rigsdaler med Pant i hans Ejendom Vinjevoll i Ørsten, Søndmøre, og i Søndmøre Pantebog 1728 nævnes HENRICH HENRICHSEN HOLCK og hans Hustru ANNE OLSDATTER GLAD. Omkring 1705 blev (efter Opl. fra Gartner S. C. Berle) REGINE HENRICHSDATTER HOLCH gift med IENS POVLSEN BERLE i Bergen; hun blev begravet 23/5 1749 i Bergen og havde 12 Børn, deriblandt HERMAN WULFF BERLE, døbt 4/10 1708, til hvem GIERTRUD WULFF stod Fadder. Blandt Fadderne til hendes Børn nævnes HENDRICH HENDRICHSSØN, NIELS HENDRICHSSØN og THRINE HENDRICHSDATTER, der sikkert alle har været hendes Søskende.

Den i P. T. 1923 p. 252 nævnte GEORGIUS PETRI HOLCHIUS kunde være Søn af Hr. PEDER HOLCK; han blev ganske vist imm. 7/6 1649 v. Kbhvns. Universitet fra *Christiania*, og da han kan antages født ca. 1632, er der et Spring mellem ham og Hr. Peders ældste kendte Barn SARA, der blev født 1641; men der er jo flere af hendes Søskende, hvis Fødselsaar ikke kendes.

Hr. PEDER HOLCKS Afstamning kendes ikke for Tiden, men da Navnet PEDER jævnlig forekommer i Slægten fra Myklebust, og han selv har en Søn HENDRICH, kan det tænkes, at han var Broder til Hr. HENRICH ZACHARIASSØN HOLCK til Veø. Derimod kan han af kronologiske Grunde næppe være identisk med Hr. PEDER MIKKELSSØN HOLK til Skogn.

– Med Hensyn til TØNSBERG-HOLKERNE bemærkes, at nuværende Byfoged i Oslo H. Gram i sin Tid velvilligst har gjort mig opmærksom paa, at den i P. T. 1923 p. 251 nævnte „lille Ole Holck“ 1651 efter P. T. 1885 p. 252 maa være død før 1715 uden at efterlade sig Livsarvinger, samt at det ikke kan være rigtigt, at Tønsbergborgeren OLUF IVERSSØN HOLCK'S Enke, der i sit senere Ægteskab med GIERT MEIDELL (ca. 1600–96) blev Stammer for den vidtforregnede Slægt Meidell, hed ELEN WINGE, saaledes som det med ringe Støtte i A. T. Gløersen: Slægten Meidell (1900) siges i H. K. Steffens: Norske Slægter (1915) p. 164, men at det paa Grundlag af Schjerven-Skødets Oplysninger (P. T. 1923 p. 251) kan fastslås, at hun hed ELEN CHRISTOPHERSDATTER STOCKMANN og var Datter af Provsten, Hr. CHRISTOPHER HANSSØN til Stokke (se P. T. 1882 p. 211).¹ Ved Skiftet i Skien efter GIERT MEIDELLS 2. Hustru ELSEBE PEDERSDATTER nævnes Gæld til Svogeren Hr. HANS CHRISTOPHERSSØN STOCKMANN „paa OLUF HOLCK'S Mødrenearv“ (det er den fornævnte „lille Ole Holck“). Skødet af 23/8 1652 paa Gaarden Schjerven er i det hele meget interessant, idet Skødeudstederne har arvet den efter sl. LUCIA HANSDATTER BAAD, der, if. Stamtavlen over Tønsberg-Holkerne i P. T. 1885 p. 255, 1596 blev gift med Borgmester IVER NILSSØN i Tønsberg, hvis Moder var RANDI HOLK. De dalevende Arvinger efter LUCIA var herefter: LUCIA HANSDATTER BAAD, g. m. Kaptajn i Akershus Ing. Regt. IACOB TESSIN, og MAREN HANSDATTER BAAD, hvis Formyndere var Raadmand HENRICH CLAUSSØN KRUSE i Tønsberg (hvilket passer til et Notat af Delgobe, hvorefter deres Fader HANS BAAD var gift med MAREN CLAUDATTER). Endvidere fhv. Borger i Christiania sl. LAURITS IVERSSØN HOLCK'S 5 Børn, hvis Formyndere var CHRISTOPHER LANG og SØREN SØRENSØN TVILLING, Borgere i Christiania, og OLUF HOLCK'S efterlodte 3 Børn, for hvem HANS CHRISTOPHERSSØN, Sognepræst til Stokke, IØRGEN IBSEN og IENS LAURITSØN, Borgere i Tønsberg, var Formyndere. Endelig Raadmand i Tønsberg IENS INGVORDSSØNS Børn (for hvem Faderen var Formyndere) og Børnene af fhv. kgl. Maj.⁵ Tolder i Tønsberg HANS HVIDT (der var Formyndere for sine Børn). – Stamtavlen i P. T. 1885 faar herved ikke uvæsentlige Tilføjelser; man kan vel bl. a. gaa ud fra, at Raadmanden og Tolderen var gift med hidtil ukendte Døtre af IVER og LUCIA.

Det kan endnu tilføjes, at IVERS Broder, Borgmester i Tønsberg LAURITS NILSSØN (HOLK?) if. Notat af Delgobe havde flg. Børn: 1) IENS, f. 25/II 1594, † 26/12 1603, 2) LAURITZ, f. 21/3 1596, † 8/I

¹ Ifr. nu Art. „Stockman, Holch, Meidell“ i N. S. T. XI. (1948) p. 259 ff.

1597, 3) RANDI, f. 18/9 1597, † Decbr. 1603, 4) ANDERS, f. 13/2 1599, 5) IØREN, f. 22/8 1600, † 4/2 1601, 6) IOHANNE, f. 2/8 1602, og 7) OLE, f. 24/9 1603. – Notatet er dog ikke klart; de nævnte Data vedrører vistnok snarere Daab og Begravelse.

(Til Supplering og Videreførelse af Stamtavlen i P. T. 1885 har jeg iøvrigt yderligere faaet mange Oplysninger fra Ch. Delgobes og E. A. Thomles Notater og Wilh. Lassens personalhist. Samlinger samt fra H. Gram).

I N. S. T. I (1928) p. 243 findes nogle Oplysninger om Slægtens Stamfader Borgmester OLUF HOLK og hans Hustru, og som hans formentlige Datter nævnes SIDSEL OLUFSDATTER, gift med Borgmester i Oslo CHRISTEN BERTELSEN MULE.

I en Artikel i N. S. T. V. (1936) giver S. H. Finne-Grøn p. 28 nye Oplysninger om den fornævnte fra Tønsberg stammende Handelsmand LAURITZ IVERSEN HOLCK i Christiania, † 1649, der var gift 2 Gange og havde 5 Børn: BERTEL, MARIE, MARGRETHE, SARA og HANS. Han maa tidligere have været bosat i Tønsberg, idet E. A. Thomle har oplyst, at LAURITS IVERSEN HOLK (som Byfoged?) aflagde Regnskabet for Tønsberg By 1637–38.

I N. S. T. VIII (1942) p. 82 udtaler H. Sollied, at der synes at være Grund til at antage, at Tønsberg-Holkerne paa en eller anden Maade har været knyttet til den gamle Adelslægt HOLK. Det kan herved bemærkes, at Thomle har noteret, at der allerede 1320 nævnes en LAURITS HOLK i Tønsberg. – Af de paa Stamtavlen i P. T. 1885 p. 255 opførte 6 Generationer af Holker er iøvrigt de 3 sidste kognatiske Descendenter.

– Den HANS HOLCK, som 1588 tog Borgerskab i *Bergen* og i Raadhusprotokollen nævnes som Laugretsmand 9/4 1594 sammen med Jørgen Lauritzen, hører maaske til Slægten. (Iøvrigt tog Skomagerne IOHAN HOLCKEN og FRANTZ HOLCK Borgerskab i *Bergen*, henh. 1579 og 1607).

– KØBMAND LAURITZ TRONSSØN HOLCK og hans Søn Købmand ELIAS HOLCK, begge i Christiania (jfr. P. T. 1923 p. 252), hører muligvis ogsaa til Tønsberg-Slægten. LAURITZ havde efter P. T. 1885 p. 178 ogsaa en Datter ELISABETH, gift med Købmand NILS GUNDERSØN paa Bragenæs. E. A. Thomle har i denne Forbindelse noteret følgende: „18/10 1666 (Retspr. 155) Henrik Tolner af Amsterdam stævner 25/9 1666 CLAUS TRONSEN og NILS GUNDERSEN paa Bragenæs ang. Sl. ELIAS LAURITSENS Arv“. ELIAS betegnes som „fordum Borger

her i Staden“ (Christiania), og det anføres, at **CLAUS TRONSEN** var hans Farbroder.

- Til Tønsberg-Holckerne hører maaske den af Oblt. Hirsch nævnte **PREMIERLØJTNANT OLE THORSEN HOLCK**, der senest stod ved 2. Smaalehn. nat. Inf. Rgt. og fik Afsked 23/12 1720. Efter Mønsterskriverens Priseregnskab var det ham (og ikke som af Hirsch anført Prlt. **OLE IVERSEN HOLCK**), der var ombord paa Skytsskibet „Hielperinden“ under Affæren ved Marstrand 23/7 1719. (Ved samme Komp. (Kaptajn Stubs) stod Korporal **GERT OLSEN HOLCK**.) Af Krigskanc. ref. S. 11/3 1720 Nr. 4 fremgaar det, at han var blevet haardt saaret i højre Arm ved Elfsborg og var udygtig til Krigstjeneste, og at han, der havde Kone og Børn, nu søgte sin Afsked med Pension paa Grund af Alder og Svaghed efter 27 Aars Tjeneste.

Han maa være den Sergeant **OLE THORSEN HOLCK**, der efter Notat af E. A. Thomle d. 11/6 1702 blev gift i Ielsø med **ELSEBET NARING** og havde Børnene: 1) **GIERT**, døbt Ielsø 17/8 1702, gift ibd. 27/12 1728 m. **STENVOR OLSDATTER** (Søn: **SVEND**, døbt Ielsø 14/5 1730), 2) **CATHRIE SOPHIE**, døbt Ielsø 17/8 1702 (Tvilling), 3) **OLE**, døbt Ielsø 15/4 1704, 4) **LORENTS**, døbt Ielsø 11/4 1706, gift ibd. 11/7 1728 m. **RAGNHILD INGEBRETS DATTER** (Børn: **OLE**, døbt Ielsø 18/4 1729, og **ELSE**, begr. Ielsø 7/4 1734). Som 5) kan vist tilføjes **THORE OLSEN HOLCK**, gift Ielsø 24/6 1728 m. **ANNE OLSDATTER**. - I denne Forbindelse bemærkes, at Tønsbergborgeren **OLUF IVERSEN HOLCK**, f. ca. 1671, † 1722, (der havde 8 Børn) havde en Søn **GIERT**, døbt 19/10 1719.

- Muligvis kan ogsaa den af Hirsch omtalte **PRLT. OLE IVERSEN HOLCK** høre til Tønsberg-Holckerne; han var senest ansat ved Valderske Komp. i 2. Oplandske nat. Inf. Rgt. og fik Afsked 25/10 1723, efter at han 30/8 1723 havde søgt Till. til at sælge sin Plads for 200 Rd.; han oplyste, at han havde tjent mere end 20 Aar og omtalte sin tiltagende Svaghed (Krigskanc. ref. S. 11/10 1723 Nr. 6).

I N. T. f. G. I p. 21 nævnes som viede i Eidsvold 4/5 1741 **Holzforster IOHAN BARTHOLD GERLACH** og Mademoiselle **DORTHEA OLEA HOLCH**. D. 27/6 1743 er **GERLACH** og Lieut. **HOLCH** Forlovere ved et Bryllup. Wilh. Lassen har noteret, at Lieut. **OLE HOLCH** blev begravet i Eidsvold 10/7 1752, 74 Aar gl., og hans Enke 13/8 s. A., 79 Aar gl. Han kunde tænkes at være identisk med Prlt. **OLE IVERSEN HOLCK**, der indtraadte i Hæren ca. 1702, altsaa da fornævnte Lieut. **OLE HOLCH** var ca. 24 Aar gl., men denne kaldes ganske vist ikke Premierløjtnant.

– Efter Notat af E. A. Thomle blev der 5/2 1737 holdt Skifte i Laurvig efter „MAREN HOLLÆNDERS“, der var død 7/1 s. A. Hun var gift med FICH WOLDENBERG og Datter af HENRICH HOLCK. Hendes Brødre var IENS HOLCH ved Aalborg og TORDEL HOLCH ved Aalborg. Det er muligt, at disse hører til Tønsberg-Slægten, af hvilke flere paa samme Tid har haft Tilknytning til Laurvig. Men den nævnte HENRICH HOLCH kunde bl. a. ogsaa tænkes at være identisk med Kaptajn HENRICH HOLCK; Børnenes Navne tyder dog ikke derpaa.

– Om MAJOR OLE BOYESSØN HOLCK'S SLÆGT, jfr. P. T. 1923 p. 248–49, er der i N. S. T. V (1936) p. 44–46 af Finne-Grøn offentliggjort nye Oplysninger. Herefter er Majoren, der var født 1666 og døde 29/10 1725 (se Krigskan. ref. S. 26/11 s. A. Nr. 5), Søn af Hr. BOYE IENSSØN fra Larvik, der blev Kapellan i Frederiksstad 1654, og SOPHIE OLUFSDATTER HOLCK, hvis Fader var OLUF HOLCK i Frederiksstad, der med sin Hustru, en Datter af Borgmester i Frederiksstad CORNELIUS TIDEMANSEN, havde faaet flere Gaarde i Tune Skibrede og døde 1632. Forfatteren udtaler, at det næppe er tvivlsomt, at denne OLUF HOLCK hører til *Tønsberg-Slægten*, og henviser herved til OLUF LAURITZEN HOLCK af denne Slægt, der var født 1541 og døde som Lagmand i Frederiksstad, hvor hans Enke blev gift med Lagmand IENS NIELSEN (MULE). – E. A. Thomle har overfor mig berørt Muligheden af, at SOPHIES Fader kunde være en Søn af Enken og IENS NIELSEN, opkaldt efter hendes første Mand. – I en Note nævner Finne-Grøn en OLE HANSEN HOLCK (Skifte 14/1 1656 paa Frederikshald), der havde Børnene HANS og SIRI, og hvis Broder ANDERS HANSEN HOLCK havde Sønnerne OLE og ZACHARIAS HOLCK. Det sidste Navn kunde dog tyde paa Forbindelse med Hr. ZACHARIAS HOLCK til Veø.

Majorens Søn Hr. EILER PETER HOLCK til Ørlandet (f. 1708, † 1759) – han skriver selv HOLCH og forsegler med Monogram – havde efter Forstander Jakob Hornemans utrykte Stamtavle over Slægten en Søn CHRISTIAN FRIIS H., f. 1751, der ifølge Delgobe blev Købmand i Nordland, og efter Familiemeddelelser var Fader til Styrmand EILERT PETER HOLCK, begr. i Fana 10/1 1830, 60 Aar gl., hvis Datter PAULINE (1806–68) var gift med Skipper JOHS. JOHANNESSEN. Deres Søn EILERT PETER JOHANNESSEN i Bergen havde en Søn ERLING PAUL HOLCK-JOHANNESSEN, der blev en kendt Skuespiller i Christiania og kaldte sig ERLING HOLCK.¹ – En Datter af Hr. EILER

¹ I Efteraaret 1947 har en Styrmand HOLCK JOHANNESSEN ved Bergens Dampskibsselskab gennem Justitsdepartementet faaet Bevilling til at føre Slægtsnavnet HOLCK.

PETER HOLCK var ANTOINETTE AUGUSTA HOLCK (1747–1843), der 1772 blev gift med „China-Kaptajn“ ANDREAS COLDING fra København. I P. T. 1944 p. 19 ff. har T. A. Colding skrevet om „Den ældre Del af Familien COLDING fra Askø Degnebolig“. En af Kaptajnens Sønner var herefter Overlærer i Aalborg, Professor EILER PETER HOLCK COLDING, hvis Søn var Sognepræst FREDERIK IDÆUS HOLCK COLDING til Raklev, og denne Navneforbindelse forekommer endnu i Slægten. I Artiklen (hvoraf nogle Fejl p. 35 er berigtiget ved det foran oplyste) gives der p. 31–38 – foruden fyldige Oplysninger om Kaptajnen og hans Hustru – en udmærket Skildring af Hr. EILER PETER HOLCK, nedskrevet af hans nævnte Datter ANTOINETTE AUGUSTA.

Major OLE BOYESSØN HOLCK i Trondhjem havde endvidere Sønnen, Major ALBRET CHRISTOPHER HOLCK (1710–64), der i sit Segl har Kanoner og Kugler, se P. T. 1923 p. 249, og hvis to Sønner ROBERT og OLUF CHRISTOPHER begge blev Hørere ved Latinskolen i Trondhjem, men OLE B. H. maa sikkert have haft endnu en Søn OLE, idet der i Trondhjem forekommer en „Jægtemand“ (Jægteskipper) ALBERT CHRISTOPHER OLSSEN HOLCK, der formentlig er opkaldt efter Majoren af samme Navn. Han blev efter Notat af Delgobe gift 1) med ELEN MARIE JACOBSDATTER BONDICH, 2) med BERET OLSDATTER, f. 1749, og fik en Datter ANNA DOROTHEA, der blev døbt i Vor Frue Kirke 28/7 1771 (med samme Navn som en Datter af Hr. EILER PETER HOLCK). Han havde iøvrigt endnu en Søn OLE, døbt i Frue K. 18/9 1772, begr. 13/12 s. A. Dennes Moder var ELLEN JACOBSDATTER, † 1774, med hvem A. C. O. H. var blevet gift 1771.

Af Major OLE BOYESSØN HOLCK'S Brødre og deres Efterslægt, vides kun een at have benyttet dette Slægtsnavn, nemlig Brodersønnen BOYE NILSEN HOLK (Skifte i Frederikshald 16/6 1740), Søn af ANNE IENSDATTER WINTER, Salig NILS BOYESENS. Han efterlod sig ingen Sønner.

– Med Hensyn til OBERSTLØJTNANT OLE HOLCK'S SLÆGT og de af denne benyttede Segl henvises til P. T. 1923 p. 239–48 og p. 253–54; i denne Artikel er der tillige gjort Rede for Fejl i tidligere trykte Arbejder og i Jak. Hornemans meget unøjagtige, skrevne Stamtavle i Trondhj.s Statsarkiv.¹ Senere har jeg skrevet den i D. A. A. 1925

¹ Samtidig berigtiges nogle Fejltagelser i P. T. 1923: P. 239: Brygger ANDREAS HOLCK blev døbt 3. Søndag i Fasten 1725 (d. v. s. 4/3). Efter Dødsanmeldelse i Adresseavisen Nr. 133 for 1803 døde han 6/4 1803, 78 Aar 4 Mdr. gl., hvilket stemmer med den paa Gravfanen, se Afbildning i D. A. A. 1925, angivne Fødselsdag 24/12 1724 (Juleaften, som næppe kan være galt opgivet). – P. 247, Note: Krigskanc. ref. S. 10/2 1755, læs 10/12 1755. – P. 251, L. 6 f. n.: det, læs der. – Den nøjagtige Titel paa

optagne Stamtavle over en Gren af Slægten (von Holck; om Adelspatentets Historie henvises til P. T. 1923 p. 240-42) og i P. T. 1926 p. 35 ff. „Af Herredsfoged CARL HOLCK'S Papirer“ samt i P. T. 1946 p. 93-95 om andres Brug af det i Art. P. T. 1923 nævnte Løvehoved-Vaaben. I P. T. 1946 p. 95-96 findes nogle Opl. om Brygger ANDREAS HOLCK'S Datter ALHED ELISABETH, gift HIRSCHNACH. I en Art. af A. M. Wiesener om „Slekten Carlheim på Vestlandet“ i N. S. T. IX (1944) p. 227 ff. omhandles Oblt. OLE HOLCK'S Døtre, gift CARLHEIM og HEYM; det sidste Navn er dog fejlagtigt opført som: „Hein (von Heinen)“, jfr. N. S. T. X (1946) p. 325-26. (Det i Tidsskriftet „Vosseygdene“ 1930 p. 50-53 trykte Stykke om „Oblt. Ole Holck og hans slegt“ er forældet og fuldt af Fejl. – Forf. var vist da næsten blind). I 1948 har jeg dels udsendt en zinktrykt skematisk Oversigtstavle over Oblt. Ole Holck's Slægt, til hvis Historie jeg har samlet et ret stort Materiale, dels en kortfattet duplikeret Stamtavle i Tekstform, omfattende ogsaa Børnene af de Kvinder, der er født Holck.

En stor Del af Slægten har virket i Danmark, deriblandt den i den danske Adel optagne Gren. De mest kendte af Slægten i Norge er vistnok: Brødrene Generaladjutant OLE ELIAS H. (1774-1842) og Generalmajor KNUD KRAFT H. (1789-1870), samt sidstnævntes Sønner Skoledirektør i Hamar Stift OLE ELIAS H. (1831-1909) og Skolebestyrer i Bergen LORENTZ HOLTERMANN H. (1821-92), og i Danmark: Kommandør i Sætaten, Konsul i Tunis CARL CHRISTIAN H. (1758-1816), hans Søn Herredsfoged PETER CARL CHRISTIAN H. i Fredericia (1802-65) og dennes Søn Professor ved Kbhvns. Univ. CARL GEORG H. (1834-68), samt Kaptajn, Generalkonsul i Siam CARL CHRISTIAN JENS VILHELM H. (1854-1934). En kort Oversigt over Slægtens Officerer og Embedsmænd findes i P. T. 1923 p. 253-54.

Efter Oblt. OLE HOLCK'S egne Optegnelser var han født 20/11

Mag. Froschels p. 246 nævnte Bog findes i en Afhandling i Kirkehist. Saml. 3. IV. p. 458-64. Ejeren af det ommeldte Eksemplar IFFUER ANDERSEN boede ikke i Giortzhuus, men – rigtigt læst – i „Hiortholmb“, en Gaard i Brekke Sogn, hvor han nævnes 1644 i en Skatteliste. (En Datter af Oblt. OLE HOLCK blev ca. 1749 gift m. Kapt. KNUD KRAFT, der ejede Gaarden Brekke). – Ad Stamtavlen D. A. A. 1925: ELEN ROSENDAHL blev trolovet i Frederiksstad, gift i Frederikshald – ikke omvendt (samme Fejl i N. S. T. 1946 p. 318); Anna M. Kragh, læs: ANNE M. KRAG; OLAVA MARIE HOLCK blev gift 1754 m. Christian Carlheim, f. 1731; Ph. T. 1923 p. 139, læs: p. 239; Laura Antonia Gregersen, læs: L. ANTONIE G. Paa *Henvisningerne* blev ikke læst Korrektur; de mange Fejl er rettet i et Særtryk.

1687 i Trondhjem og blev d. 10/4 1712 i Frederiksstad troløvet med ELEN IENSDATTER ROSENDAHL, der var født 5/12 1690 i Frederikshald, og til hvem han blev viet 6/5 1712 i Frederikshald. Om denne Slægtens Stammer skriver Oberst H. P. Tønder i sin Beretning (P. T. 1883 p. 75 ff.): „Hindes Nafn Ellen de Rosendahl og skal være af Baronelig Familie, seer Heroisk ud, goed Væckst og kongelig Næse; for Et Fruentimær meere End ordinair forvogen“, og fortæller nogle Historier om hendes Mod og djærve Optræden.¹

Indledningen til Oberst H. P. TØNDERS Brev, der maa være skrevet efter Oblt. Ole Holcks Død i 1759, (P. T. 1923 p. 246), har foraarsaget mange besværlige Undersøgelser og vist sig at være meget misvisende, men den indeholdt dog een Oplysning, der har faaet Betydning for Opklaringen af det hidtil uløste Spørgsmaal om, hvem der var Oblt. OLE HOLCKS Forældre, nemlig at hans Moder døde 2 Dage efter hans Fødsel. I en Brevveksling med M. Rogne henledte jeg Opm. paa denne Oplysning og endvidere paa, at Ole Holck flere Gange har underskrevet med sammenslyngede Forbogstaver, der maatte tydes som O. og I., samt paa et Notat af Horneman, hvorefter ANFINN IACOBSEN HOLCK i 1693 købte Handelslejet Lovunden i Lurøy i Helgeland, og bad ham velvilligst nærmere undersøge Trondhjems Overformynderi- og Skifteprotokol, (der i sin Tid forgæves var eftersat efter Navnet Holck). Efter at han i Overformynderiprot. 1687 havde fundet en Arving OLUF ISACHSSØN, hvis Fader skulde være Formynder, og jeg derefter i Brodahls fornævnte Bog havde set, at „ISACH OLUFF-

¹ Det er endnu ikke lykkedes at finde noget om hendes Forældre. Faderen er forgæves eftersøgt i Norske Registre 1670-1711 incl. og Norske Tegnelser 1670-1709 incl. Kirkebøger fra de nævnte Byer fra den Tid findes ikke, og Riksarkivet i Oslo har velvilligst meddelt, at der vel er opbevaret flere Skattemandtal fra Halden omkring 1690 og for Frederiksstad fra 1685 og 1717, men at ingen ROSENDAHL findes nævnt her; flere genealogiske Samlinger i Riksarkivet og Statsarkivet i Oslo er ligeledes forgæves eftersat. Naa, det er jo muligt, at Slægtsnavnet ikke har været brugt. En Sønnesøn har optegnet, at hun hørte til en adelig Familie, der forlod sine Ejendomme i Bohuslen ved Afstaaelsen til Sverige og flyttede til Frederikshald. Landsarkivet i Gøteborg har i den Anledning foretaget en Undersøgelse m. H. t. Godser og større Gaarde i Bohuslen uden at finde nogen ROSENDAHL, men har iøvrigt efter Kirkebøgerne meddelt, at en Regimentsauditør ERIK ROSENDAHL døde 27/1 1711 i Foss Forsamling, hvor ogsaa en Dreng IOHAN KRISTIAN R. døde 18/11 1704, samt at en ANDERS ROSENDAHL nævnes i 1716 og 1717 i Lane-Ryrs Forsamling. Forbindelse med ELEN ROSENDAHL er altsaa ikke tilvejebragt; det er imidlertid rimeligt, at de nævnte Personer hører til den Slægt ROSENDAL, der omhandles i G. Elgenstiernas „Den introducerade adelens ättartavlor“; i denne er Navnene ERIK og ANDERS fremtrædende; der nævnes endda en anden Regimentsauditør ERIK ROSENDAL, der døde som Herredshøvding paa Aaland 1/6 1705.

SENS Quinde“ var blevet begravet i 1687 i Trondhjems Domsogn og Betalingen erlagt den 8/12 s. A., naaede han ad mange snørklede Veje en fuldt dokumenteret Løsning af Problemet.

I N. S. T. X (1946) p. 313-19 foreligger nu Resultatet af denne smukt gennemførte Undersøgelse. Herefter er Oblt. OLE HOLCKs Forældre Kipper (Bødker) i Trondhjem ISAACH OLUFSSØN (OLSSØN), † 1716, og CIRSTEN IACOBSDATTER, født i Romsdalen, med hvem han blev trolovet 9/6 1684 (Trondhj. Domk. Trolovelsesprot.). Hendes Broder er den nævnte ANFINN IACOBSSØN HOLCK, der var født i Akerø Præstegæld i Romsdalen og ligeledes var Kipper i Trondhjem, men ogsaa omtales som Købmand og Nordlandshandler. (Det var under det rige Sildefiskeri 1670-90, der skabte et stort Behov for Sildetønder.) Hans Hustru MALENE KNUDSATTER var født i Veø Præstegæld i Romsdalen. Navnet ANFINN viser tydeligt hen til den Slægt, hvortil Hr. ZACHARIAS HOLCK til Veø og Broderen Hr. ANFINN hørte. (Hr. ZACHARIAS var iøvrigt i 1622 Fadder hos Hr. CHRISTEN BERNHOFT til Akerø.) I Artiklen peges der paa, at OLE HOLCKs Morfader IACOB efter Alderen kunde være en Søn af Hr. ZACHARIAS til Veø, og det anføres bl. a., at der paa den Tid ikke i Romsdalen fandtes nogen anden Holck, han kunde være Søn af, samt at Hr. Z.'s Sønneson af samme Navn havde en Søn IACOB, som kunde tænkes opkaldt efter OLE HOLCKs Morfader, men at Kirkebøgerne i Akerø er gaaet til Grunde ved Kirkens Brand, og at den eftersøgte IACOB endnu ikke er fundet i nogen samtidig Kilde. - M. Rogne antager, at han var gift m. CATHARINA, Datter af Akerø-Præsten CHRISTEN BERNHOFT og ANNA ARREBO, Søster til Biskoppen. Det kan herved bemærkes, at en af Oblt. OLE HOLCKs Døtre hed KIRSTEN CATHARINA.

Senere har M. Rogne imidlertid meddelt, at der i Lensregnskabet for Romsdals Føgderi for Aaret 1615 under „Sagefald aff geistlige Personer“ anføres følgende: „Hr. ANFINDT CHRISTOPHERSEN HOLCK for hand belaae sin troloffuede Fæstemøe KATRINNE IACOBSDOTTER bøder 10 Rixdaller.“ *Deres* Søn har efter al Sandsynlighed været den forgæves eftersøgte IACOB HOLCK, der saaledes er blevet opkaldt efter sin Moders Fader; han gav jo ogsaa sin Søn Navnet ANFINN. Han er den første af Slægten, der bærer Navnet IACOB. Som ovenfor anført er IACOBs kendte Børn født i Romsdalen, og det kan tilføjes, at Hr. ANFINNS Søn SIURD i Haram kaldte sin ældste Datter CATHARINE, hvilket Navn paa den Tid var fremmed i Haram.

Efter foranstaaende maatte Oblt. OLE HOLCK have Slægtsnavnet fra Moderen, hvis da ikke hans Fader skulde vise sig ogsaa at være

en HOLCK, f. Eks. en Sønesøn af den fornævnte ISAACUS SIVARI NIDROSIENSIS, imm. 1628; denne kaldes dog vistnok ikke Holck i bevarede Kilder, og det er formentlig ikke konstateret, at han er Søn af Hr. SIGURD CHRISTOPHERSSØN HOLCK til Skogn.

ISAACH OLUFSSØN forseglede med et Bomærke, der viser en ligebenet Trekant, fra hvis Midtpunkt udgaar to paa Benene vinkelrette Kors.

Efter senere Oplysninger fra M. Rogne var den WILLIAM HUNTER, der var Forlover ved ANFINN IACOBSSØN HOLCK'S Trolovelse i Trondhjem 28/11 1682 med MALENE KNUDSDATTER, i 1680 blevet gift i Trondhj. (Domk.) med MARITHE OLSDATTER BLIX, Enke efter Præsten ved Trondhjem Hospital IENS GRØN, † 1669. Hun var vistnok Datter af OLUF HAAGENSEN BLIX, der i 2 Aar fra 1654 var Kapellan i Akerø og derefter rejste til Nordland; han maa have hørt til Blix-Slægten fra Jemtland. (En Lensmand LAURITZ IONSSØN BLIX i Akerø nævnes 1620.) Rogne er herefter kommet ind paa den Tanke, at ISAACH OLUFSSØN, der i særlig Grad var knyttet til Personer i Trondhjem, der stammede fra Romsdalen og Jemtland, kan have været Søn af Hr. OLUF BLIX.

- Af FAMILIEGRUPPER, DER ENDNU IKKE HAR KUNNET KNYTTES TIL DE KENDTE SLÆGTER, kan iøvrigt nævnes en Familie i Roan Sogn i Bjørnør, der efter Opgivelse fra en Descendent stammer fra IENS HOLCK, der var Skibspræst, blev fanget og ført til Algier, men udløst af den danske Stat; han skal senere være blevet Præst i Norge; han blev gift med METTE SOPHIE og fik en Datter METTE, der blev trolovet med Handelsmand ANDREAS PAASCHE i Skjerø, Bjørnør, af hvem hun fik Gaarden Sørgjerde. Deres Søn var IENS CHRISTIAN HOLCK, Klokker i Roan Sogn, gift med ELLEN OLSDATTER NES i Roan, der efter Folketælling 1801 var født ca. 1789. De havde flg. Børn, alle født i Roan: IENS HOLCK, JACOB HOLCK, OLE HØVIK HOLCK, ELLEN IONETHA HOLCK (g. m. OLE ANDREAS PAASCHE) og MARTHA ELISABETH HOLCK. - Skibspræsten kan utvivlsomt ikke være den i P. T. 1923 p. 248 nævnte Kapellan IENS HOLCK i Toistrup; han havde ganske vist ogsaa en Datter METTE; men hun blev 30/1 1731 gift i Veilby Kirke med Fændrik MOGENS BRUUN til Nørrebjærggaard. Han er sikkert heller ikke identisk med den theologiske Student IENS HOLCK, der blev „ihjelstukken“ 1706 i Ørkedalens Præstegaard (Erlandsen I. p. 201). Men han kan maaske være den IENS IØRGENSEN, hvis Søster ELSE IØRGENSEDTR. af *Christianssund* if. Norske Tegnelser 29/12 1708 tidligere havde faaet kgl. Bevilling til at indsamle Penge i flere Kirker til Broderens „Rançon fra Algier i Barbariet“, hvortil han blev ført for fire

Aar siden „af Tørkiske Søe Røvere fangen“. Kronologisk set er det ikke særlig nærliggende, men dog muligt, hvis Ægtemændene har været betydeligt ældre end deres Hustruer.

- D. 5/7 1791 tog **GULDSMEDEMESTER OLE HOLCK**, f. i Trondhjem, Borgerskab i Bergen og døde (efter A. M. Wiesener: Dødsfald i Bergen 1765-1850) 29/6 1820, 66 Aar og 6 Mdr. gl., efter i 19 Aar at have været gift med **INGER CHATARINA LAMPE**; hun og en Søn overlevede ham. **OLE H.** blev døbt 29/12 1753 i Vor Frue K. i Trondhjem og efter Optegnelser af Ch. Delgobe gift med sin nævnte Hustru 11/10 1801; han døde efter Delgobe 25/6 1820. De havde Sønerne **OLE IOACHIM**, f. 28/7, døbt i K. K. i Bergen 10/8 1810, † 19/8 s. A., og **IENS IOCHIM**, f. 21/1, døbt K. K. 7/2 1817. Guldsmedens Brødre var **IENS**, døbt 2/11 1755 i Frue K. i Trondh., og **IOHAN**, døbt 24/4 1762 sammesteds, og deres Forældre var **IENS IENSEN HOLCK** og **ELISABETH OLSDATTER**. - Det maa være „søfarende Ungkarl **IENS IENSSEN HOLCH**“ og Pige **LISBETH OLSDATTER HOVERBERG**, der blev gift 1/2 1752 i Vor Frue Kirke i Trondhjem.

- Af „**LØSREVNE HOLCKER**“ i Norge kan der iøvrigt være Grund til at nævne **MARGARETA HANSDATTER „HAALCK“**; hun var gift med Hr. **MOGENS PEDERSSØN HERDAL** til Sunne, † 1666, hvem hun overlevede, jfr. N. S. T. III (1931) p. 78 og X (1946) p. 211. Endvidere en Baadsmand eller Bøsseskytte **ASLACH OLUFSEN HOLCK** fra Orlogsskibet „Falcken“, der 1676 nævnes blandt de danske Fanger i Sverige (Indkomne Breve til Krigskollegiet S.-T. 1676), samt **GUNHILD BRYNHILSDATTER HOLCK**, f. i Frederikshald 29/9 1673, † paa Kongsberg 7/5 1763, gift med **CHRISTEN SMIDT** (Wilh. Lassens Saml.), og Skrædder **CHRISTIAN HOLCK** af Frederiksstad, hvis Enke **ANNA SOPHIA** 21/10 1729 fik Bevilling til at drive hans Profession (Thomle). I „Den norske sjøfarts historie“, Oslo 1923 ff., nævnes (III, 1, p. 116) **MARKUS MARKUSSEN HOLCK** som Skibsbygger i 1790-Aarene og først paa 1800-Tallet; maaske stammer han fra Tønsberg-Holkerne, idet **ELLEN IVERSDATTER HOLCK** fra Tønsberg efter 1726 blev gift med en **MAR-KUS** fra Kongsberg.¹

¹ Baade i officielle Aktstykker og andetsteds forveksles ofte Navnene Holck og Halck (eller Halcke). De i P. T. 1923 p. 250 nævnte: **MATHIAS HOLCK**, Prokurator i Trondhjem 1685 (se om ham P. T. 1881 p. 46), og Fændrik i Tr. nat. Inf. Rgt. **NIELS IENSEN HOLCK**, aftakket 1700 (Hirsch), hed saaledes i Virkeligheden begge **HALCK**; sidstnævnte maa være den Løjtnant **NIELS IENSEN HALK**, hvis Begravelse betales 5/4 1702 til Trondhjems Domkirke. Et Notat af Thomle nævner ogsaa en

- I D. A. A. 1925 fremkom den længe savnede Stamtavle over **MURSPARRE-HOLCKERNE** (i hvis Indledning ogsaa nævnes **NIELS HOLK**, der 1334 førte en for begge Ender afhugget Træstamme, tidligere opfattet som en Sten, og en anden Slægt **HOLK**, der kun kendes fra Tidsrummet 1378 til ca. 1440 og førte et skægget Mands-hoved, medens den i N. d. A., jfr. P. T. 1923 p. 250, nævnte **MATTIS OLSSØN (OLOFSON)**, der som Høvedsmand paa Tønsberg 1502 førte Mursparren - men paa Hjælmen et Blaamands-hoved - ikke omtales).

Den ældste kendte Mursparre-Holck er Marsken **ERIK HOLCK** 1315. Faste Stamrækker foreligger først fra Midten af 1400-Tallet med Barritskov-Linien og Rønhave-Linien. - Kun Slægtens grevelige og friherrelige Linier lever endnu i Mandsstammen, de førstnævnte alene i Udlandet.

Det bemærkes, at der i denne Stamtavle savnes nærmere Oplysninger om nogle Sønner af **STEEN HOLCK** († 1704) til Gedsholm i Luggude Herred i Skaane. Hans Fader **EILER** til Gedsholm (c. 1597-1648) var gift med **RIGBORG BILLE** til Billesholm, hvilket henleder Tanken paa den i P. T. 1923 p. 248 nævnte **CARL HOLCK**, der i 1725, da han stod Fadder, var „Inspector“ paa Billesholm (i Norra Wram Sogn), og hvis Søn **GUSTAF**, der ejede en lille Gaard i Sødra Wram, efter Familietraditionen befalede sine Sønner at bortkaste Navnet Holck, da deres Kaar ikke var passende for en Adelsmand. **CARL HOLCK** ses ikke født i Norra Wram, og ved hans Vielse i Lund omtales han kun som Ungkarl fra Billesholm, og hans Forældre nævnes ikke. - En Sønnesøn af **GUSTAF HOLCK** var Lektor ved Lund Katedralskole **GUSTAF ANDERSSON** (1812-1864), hvis Døtre paany antog Navnet Holck.

- Iøvrigt dukker Navnet op ogsaa andetsteds i Skaane uden at kunne sættes i Forbindelse med Mursparre-Holckerne: Efter Lunds

---

LEO FREDERIK HOLCK som Stadsvejer i Bergen 29/11 1799, men if. H. Ostermann: (norske) Examinati juris 1736-1814 blev **LEO FRIDERICH HALCK** 30/3 1778 exam. jur. Endvidere nævnes i Steffens: „Norske Slægter 1915“ Toldbetjent **CARL IAKOB HOLCK** og i O. Holtermann: Slægtsbog for Familien Holtermann: Toldbetjent, tidligere Løjtnant **CARL IACOB WALDEMAR HOLCK** (1791-1853), Søn af Generalauditor **CHRISTIAN ALB. HOLCK**. Ogsaa disse hedder **HALCK**, jfr. Hirschs store Manuskript, der opregner en lang Række af Officerer af Navnet **Halck**.

I denne Forbindelse kan bemærkes, at H. Krag har oplyst, at det af Stifts-befalingsmand Hans Kaas' Kopibog tydeligt fremgaar, at **CARSTEN PEDERSEN HOLCK** 1690 var Vice-Sorenskriver i Namdal, men at han i Virkeligheden hed **HOLT** eller **HOLTE**. - H. K. Steffens: „Slægten Aall“ nævner Foged i Moss **HANS KNUDSEN HOLCK** († før 1715). Hans Navn maa imidlertid have været **HOLST**, idet H. Krag har fundet en **ARNE HANSEN HOLST**, der angives at være Søn af Fogden **HANS KNUDSEN**.

Stifts Ordinationsbog blev en **ANDREAS TRUGOTI HOLCK** d. 1/11 1661 præsteviet til Tjeneste i Stångby (muligvis den **ANDREAS TRUGILLI**, der 6/5 1654 blev imm. fra Helsingør). Ifølge velvillig Meddelelse fra Landsarkivet i Lund begynder Stångby Kirkebog imidlertid først 1689, og i Kirkeregnskaberne 1661–69 er intet Spor fundet af ham (Regnskaberne for 1670–79 mangler), saa lidt som i andre der berørende Aktstykker.

– Fra Skaane, hvor der iøvrigt i Luggude Herred ligger en Landsby Holk, stammer ogsaa en Familie, af hvilken Portør **JENS PETER CHRISTIAN HOLK** af Sorø, f. 3/2 1866 i Hjortevang i Lyngesogn (Sorø Amt) og hans Søn (nuværende Stationsforstander i Skælskør) **MOGENS KRISTIAN HOLK**, f. 3/1 1891 i Kbhvn., 18/6 1906 fik *kgl. Bevilling* til at hedde **HOLCK**. Ifølge velvillige Oplysninger fra Familien var **J. P. C. H.**, der 5/10 1890 blev gift i Frue Kirke i Kbhvn. med **ANE MARIE JENSEN**, f. 15/9 1862 i Fuldbysogn pr. Sorø, eneste Søn af **MÅNS JÖNSSON (HOLK)**, f. 1/9 1817 i Hørby Sogn i Skaane, † 13/3 1867, og **JOHANNE JENSEN**, f. 28/10 1826 i Lyngesogn, † 5/5 1880. **J. P. C. H.** havde ialt 4 Børn, deriblandt Maskinmester **ERIK GUNNAR H.**, f. 1894 og **EILER JOHANNES H.**, f. 1896.

– Siden Midten af 1700-Tallet har flere Grene af **OBERSTLØJTNANT OLE HOLCKES SLÆGT** og siden Begyndelsen af 1800-Tallet en Gren af **CHRISTIANSUND-HOLCKERNE** (af Slægten fra *Myklebust*) været bosat i Danmark. Om disse henvises til det foran anførte.

– Men der har her i Landet levet adskillige andre Slægter af Navnet Holck:

SERGEANT SØREN HOLCKES SLÆGT omhandles i et Manuskript „Familiebogen“, begyndt af Premierløjtnant **ANDREAS HOLCK** og fortsat af hans Søn Major **ANDREAS HOLCK**, af dennes Hustru og af hans Søn Købmand **JOHAN GEORG HARALD HOLCK**. Af „Familiebogen“ findes 2 Eksemplarer, der supplerer hinanden; de ejedes 1915 af Justitsraadinde **ANNA MARGRETHE HOLCK**, f. **BENZEN**, i København, Enke efter Købmandens Søn, Folketingsmand, Redaktør **ANDREAS ULRIK OXHOLM HOLCK** (1844–1907). Yderligere Oplysninger er senere modtaget fra flere af Slægten, ligesom Stamtavlen er suppleret fra andre Kilder.

Af „Familiebogen“ fremgaar, at **SØREN HOLCK** døde 9/3 1761 i Blegind ved Aarhus, 67 Aar ÷ 2 Dage gl. (altsaa f. 11/3 1694), og hans Hustru i Linaa 28/2 1775, 78 Aar gl. (Man kommer i denne Forbindelse til at tænke paa „Holckenborg Gaarde“ i Linaa Sogn, Aarhus Amt.) Hans Stilling, Sergeant ved „det Syder Jydske nat.

Reg.“ ved Kapt. Kaalunds Komp., fremgaar af Krigskanc. ref. S. 29/11 1758 B. Nr. 7, der omhandler Sønnen Sergeant ANDREAS HOLCKs Andr. om Pension for Faderen ved hans forestaaende Afskedigelse; denne havde tjent i Krigs- og Fredstid siden 1713; han havde yderligere 3 Sønner, ligeledes i Militærtjeneste.

Hustruens Navn, BERTHE ANDERSDATTER, ses af Krigskanc. ref. S. 20/5 1761 B.^c 9; hvor ANDREAS HOLCK, nu Commandér-Sergeant ved Artilleriet, ansøger om, at hun maa beholde Faderens Pension (2 Sldr mdl.); det angives her, at Faderen efterlod sig 5 Børn, hvoraf – foruden Ansøgeren – en Datter, „som er taabelig og ey kand Reede Sig selv“, og 2 Sønner, en ved Cavalleriet som Rytter og en ved Artilleriet som Constabel.

Den her nævnte ANDREAS HOLCK, f. 11/4 1726 i Lundum ved Horsens, † 7/5 1781 paa Kronborg, havde tjent sig op fra „Gemeen“ til Sergeant i Sjæll. Inf. Regt.; i 1753 blev han Sergeant ved Artilleriet i Helsingør, hvor han 4/3 1773 blev „Premier- og Tøyhuus-Lieutenant“; 26/6 1750 var han i Citadellet Frederikshavn blevet gift med ANNA CATHARINA SCHANDRUP, f. 20/2 1730 i Helsingør, † 20/4 1785 ibd.

De havde 6 Børn (deriblandt 2 Døtre BIRGITTE MARGRETHE og ANNA CATHRINE, der begge blev gift med Bataillonskirurg, senere Distriktskirurg i Arendal CARL GERHARD FRIES, (se Carøe: Kirurger 1738–85)), men af Sønnerne blev kun een voksen, Major ANDREAS HOLCK. Han var født paa Kronborg 28/5 1767 og døde 23/10 1846 (begr. i Kalundborg). Han blev gift 1) 2/4 1792 (1790?) i Søbækshus under Krogerup Gods med CONRADINA LEM, f. 21/4 1772, † 28/3 1802 (Datter af Forvalteren paa Krogerup HERMAN LEM og ANNA DOROTHEA KØLBEL), 2) 18/8 1810 i Dragør med CATHARINA ELISABETH MOLDRUP, f. 12/3 1793, † 30/1 1874, (Datter af Toldinspektør, Major OVE GEORG FREDERICH DE MOLDRUP og CHRISTIANE ELISABETH SOPHIE JUEL).

I disse Ægteskaber havde han ialt 15 Børn, blandt hvilke nævnes Konsumtionsinspektør i Slagelse FRIEDERICH CARL EMIL H. (1792–1857), g. m. ANNA MARGRETHE GRARUP, SOPHIE HENRIETTE H. (1794–1828), g. m. Kancelliraad OVE MOHR, Aabogaard, JULIANE KIRSTINE H. (1796–1850), gift 1) med Løjtnant, Grev ADAM WILHELM JOHANNES MOLTKE, 2) med Premierløjtnant, senere Toldinspektør CARL ERHARD HADERUP, Kontorchef i Tallotteriet, Kammerraad ANTHON FREDERICH ADAM H. (1796–1836), g. m. Rigskomtesse LOUISE WILHELMINE ELISABETH RANTZAU, Proprietær ANDREAS HERMANN FREDERICH H., Ørskovgaard, (1811–1900), hvis

Signet viser en brudt Egestamme, fra hvis ene Side en frisk Gren skyder ud, og som var gift med BIRGITHE SAGER, f. HVIDTFELDT, Haraldskjær, (se Saml. til jydsk Hist. og Topografi 3. R. V. p. 71-72 og 107), samt fornævnte Købmand og Postekspeditør i Odder JOHAN GEORG HARALD H. (f. 1814), g. m. ELISE MARGRETHE OXHOLM. En Søn af disse sidste var Grosserer i København ALFRED CARL CHRISTIAN H. (1857-1935), blandt hvis Børn er Forfatteren ALERED FREDERIK OXHOLM H. og Professor HARALD GROTH OXHOLM H. i Nebraska. – En Dattersøn af Proprietær ANDREAS H., JØRGEN HVIDTFELDT HOLCK NIELSEN, fik ved *Øvrighedsbevis* af 14/1 1907 tillagt Navnet HOLCK som Efternavn.

– I Tilknytning til Omtalen af denne Slægt, der i de første Generationer har været en udpræget Soldaterslægt, skal her nævnes en Del spredte Holcker i Militærtjeneste: D. 21/4 1713 blev „NIELS HOLCHS Drengbarn af Capt. Bildis comp. af fodgarden“ begravet, 6 Aar gl. D. 28/8 1711 blev „Constabel IENS HOLCHS(?)“ begravet, 30 Aar gl. (Garn.). Fra en senere Tid kan nævnes IENS SVENDSEN HOLK, Konstabel af 2. Art. Komp. Nr. 45, der 26/5 (eller 26/10) 1792 i Holmens Kirke blev gift m. MAREN HANSDATTER.

– Om KONSTABEL HANS HOLK OG HANS EFTERSLÆGT kan følgende oplyses: Konstabel HANS HOLK ved 4. Art. C. Nr. 113 og hans Hustru IOHANNE MARIA OLSDATTER havde 18/12 1791 Sønnen FRANTZ IENSEN til Daaben i Holmens Kirke. Denne har efterladt sig nogle Optegnelser, begyndt 1813, sluttet 1836, som tilhører en af hans Efterkommere, Forretningsfører CARLO JOHANNES HOLCK (Søn af Tømrermester i København CARL FERDINAND HOLCK (1869-1913)), der har meddelt yderligere Oplysninger om en Gren af Familien ned til Nutiden. Optegnelserne af FRANTZ IENSEN HOLK – i hvilke Forældrene ikke omtales – viser, at han har været udkommanderet med forskellige Orlogsskibe, at han 31/5 1813 i Christianssand Domkirke blev gift med Pigen ANNE HELENE HENDRICHSDATTER, at de i 1814 afsejlede derfra til København, og at han i 1825 blev Underkanoner. (I 1815 kaldes han i Holmens Kirkebog Konstabel, i 1832 Løber.) Endvidere, at han havde 9 Børn, deraf 5 Sønner: 1) JOHAN HENDRICH, f. 30/6 1817 paa Fødselsstiftelsen (if. Holmens Kb. † som Konstabel af Artilleriet 17/7 1853, gift med FREDERIKKE CAROLINE LARSEN, vist hende, der efter „Dødsf. i Danmark 1902“ i P. T. 1903 døde 6/10 1902), 2) FRANTZ FERDINAND, f. 19/9 1820 (Murer, † 9/1 1869 (Trinitatis Kb.), g. m. ANE KIRSTINE OLSEN, f. 25/2 1822; han havde en Søn af samme Navn (1844-97), der var Maskinmester paa

Frederiksberg og Fader til fornævnte Tømrermester C. F. H.), 3) CARL THEODOR, f. 1/10 1824 (Arbejdsmand, † 1884), 4) ADOLF MARTIN WILHELM, f. 28/10 1826, 5) HARALD JULIUS, f. 19/10 1831 (Bødker i Christiania, var if. Folketælling 1865 gift med KAREN KARLSDATTER, 49 Aar, f. i Christiania; de havde da Sønnen Harald T., 8 Aar gl. = HARALD THEODOR, f. 19/4 1857). - Slægtens Medlemmer, der fra Midten af 1800-Tallet skriver sig HOLCK, har for Størstedelen tilhørt Haandværkerstanden.

- Endelig kan her nævnes MUSKETER ved Artillerikompaniet paa Kronborg PETER HOLCK, der, efter velvillig Meddelelse fra L. J. Suhr, d. 13/12 1792 blev gift i St. Mariæ Kirke i Helsingør med ANNA MARIA MOGENSDATTER, og af hvis 6 Børn, der kan følges i St. Mariæ Kirkebog, PETER CHRISTIAN blev døbt 24/5 1797, WILHELM FERDINAND 7/1 1803. Faderen (der senere betegnes som Underjæger, Overjæger og Vægter) og Moderen var ved Folketællingen 1801 begge 32 Aar gl.

- Sergeant SØREN HOLCK synes at stamme fra Jylland, og her støder man hyppigt paa Familiegupper af dette Navn, navnlig i Randers Amt. Saaledes har L. J. Suhr fra *Feldballe* Kirkebog oplyst, at MICKEL HOLCK'S Datter AN-DORTHE blev døbt 15/6 1749, at han selv blev begravet 17/2 1751, og at SØREN HOLCK (næppe Sergeanten) fik en Søn MICKEL døbt 17/3 1754. Han har endvidere fra Kirkebogen for *Støvring* Sogn givet en Række Oplysninger, hvoraf meddeles fig.: IENS HOLCK'S efterladte Enke MAREN ANDERSDTR. blev 22/4 1751 gift m. Bødker IENS LASSEN. En Søn af hendes første Ægteskab er rimeligvis Indsiddet CHRESTEN IENSEN HOLCK, der døde 15/4 1799, 53 Aar gl. (f. ca. 1746), og en Søn af det andet Ægteskab Aftægtsmand NIELS IENSEN HOLK, der døde 13/12 1829, 75 Aar gl. (f. ca. 1754). Af disse havde vistnok kun CHRESTEN en Søn, der blev voksen, nemlig IENS, døbt 4/10 1789, † 12/2 1815, da han kom syg hjem til Moderen; han var da Soldat ved 1. jyske Regiment. En Boelsfæster SØREN KRISTENSEN HOLK, der døde 29/7 1840, 65 Aar gl. (f. ca. 1775) var fra Linde Sogn. Endelig nævnes Fæstegaardsmand NIELS PEDERSEN HOLK, † 9/11 1832, 56½ Aar gl. (f. ca. 1776), gift m. ANE NIELSDTR. Han er rimeligvis Fader til Boelsmand paa *Støvring* Mark CHRISTIAN HENRIK NIELSEN HOLK, † 21/3 1877, 61 Aar gl. (f. ca. 1816), gift 30/10 1841 m. MARIANE ANDERSDTR. En af hans Sønner, Fyrbøder ANDERS CHRISTIANSEN i Kbhvn., f. 2/5 1858, fik 5/11 1909 *kgl. Bevilling* for sig og sine Børn til at kalde sig HOLK, da han ikke som sine Søskende var døbt Holk. Hans Brødre var NIELS HOLK, f. 8/5 1851, (fm.

den Gaardmand NIELS KRISTIANSEN HOLK paa Støvring Mark, der 29/3 1875 blev gift i Randers med KIRSTINE NIELSEN), SØREN HOLK, f. 23/5 1857, Overportør ved Statsbanerne, Helsingør, og PEDER HOLK, f. 19/12 1860, Snedker i Hjørring.

– I Randers Amt boede ogsaa Gaardejer CHRISTEN HOLK JENSEN, Allelev, Lyngby Sogn, hvis Søn BERTINUS HOLK JENSEN, f. 18/10 1886, Gaardejer i Trustrup, Lyngby Sogn, ved *kgl. Bevilling* af 6/11 1915 fik Navnet ændret til BERTINUS JENSEN HOLCK. Allerede tidligere – for i alt Fald to af Brødrenes Vedk. skete det i 1906 – havde hans 4 Brødre ved *Øvrighedsbeviser* faaet ændret deres Navn til EMIL (JENSEN) HOLCH (!) (han var Købmand i Grenaa), JENS SEVERIN JENSEN HOLCK, SØREN JENSEN HOLCK og MARINUS JENSEN HOLCK. Den næstsidste er formentlig identisk med Kasserer SØREN CHRISTENSEN HOLCH (!), der døde 13/6 1923 i Kbhvn. – Det bemærkes, at der i Ginnerup Sogn ved Grenaa (Randers Amt) ligger nogle Huse, kaldet Holkjær Huse.

– I 1906 fik endvidere Landpost JENS HANSEN og hans Broder Skomager HANS PETER HANSEN, begge af Segalt Mark i *Skjødstrup* Sogn, Randers Amt, ved *Navnebevis* tillagt Navnet HOLCK. Nogle af sidstnævntes Børn havde oprindelig dette Navn som Mellemnavn, et af dem endog som Fornavn.

– Som Ejere af Huset „Lille Hald“ i *Tovstrup* By i Gjern Herred, Aarhus Amt, nævnes i Aarene 1804–80 bl. a. BIRTE HOLK og senere JØRGEN HOLK (Aarhus Stifts Aarbøger 1909 p. 86).

– **INDREMISSIONÆR PAUL JENSEN**, kaldet HOLCK, har meddelt, at han, der var født 12/10 1856 i Brabrand (Søn af Arbejdsmand JENS POULSEN, kaldet HOLCK, der døde i Linaa, Aarhus Amt, ca. 1890 omkring 70 Aar gl., og INGER MARIE, f. POULSEN), ved *Navnebevis* af 8/3 1906 fik tillagt Navnet HOLK. Han var gift 1) 25/11 1887 med MARIE MICHAELINE BOLETTE CHRISTINE KJÆR, f. 3/1 1861, † 27/9 1903, Datter af Provst K. i Skjern, 2) 1/11 1905 m. KAREN MARIE SOPHIE HENNINGSEN, f. 15/7 1870, Datter af Købmand, cand. pharm. Th. H. i Nyborg, og havde i disse Ægteskaber 10 Børn. Da han døde 4/7 1922, efterlod han sig 7 Børn, deraf 2 Sønner.

– I *Hjørring* boede JOHAN CHR. HOLK, hvis Datter ANNA PAULINE HOLK (HOLCK) nogle og tyve Aar gl. blev henrettet 20/3 1801 for „Heksemordet i Brigsted“ (Voer Herred, Aarhus Amt); hendes Brødre var Handskemager NIELS HOLK og Snedskersvend CHR. HOLK (Aarhus Stifts Aarbøger 1909 p. 19 ff.).

– (Ved *Øvrighedsbevis*, udstedt 11/4 1916 i Aarhus fik Postekspedient

HANS FREDERIK JENSEN, Fredericia, og Frk. FREDERIKKE MARIE JENSEN, Aarhus, Tilladelse til at føre Familienavnet **HOLKE** i Stedet for JENSEN.)

- I Ringkøbing Amt ligger i *Bølling* Sogn en Gaard „Store Holk“ og et Hus „Lille Holk“. Under en Brevveksling 1923 med den da 84-aarige Sognefoged LAURIDS HOLK i Stauning, meddelte denne, at han havde sit Navn fra „Store Holk“, hvor hans Morfader, Gaardejer LAURIDS HOLK boede i Begyndelsen af 1800-Tallet. Denne havde flg. Sønner, 1) JENS HOLK, der fik Gaarden efter Faderen og døde ugift 1873, ca. 76 Aar gl., 2) SØREN HOLK, der boede i Nabo-sognet Faster og var gift, men kun havde Døtre, og 3) SØREN SKONNING HOLK, der boede i Nørre Vium Sogn; han havde 2 Døtre og Sønnen PEDER SØRENSEN (ikke kaldet Holk), der boede i Ringkøbing og var gift, men ingen Børn havde. LAURIDS HOLK paa „Store Holk“ havde endvidere 2 Døtre, af hvilke den ene CLARA MARIE HOLK blev gift med en Jordbruger VILLUM CHRISTENSEN. Deres Søn var min Hjemmelsmand LAURIDS CHRISTIAN VILLUMSEN kaldet HOLK, der i 1875 fik *Bevilling* til at føre Efternavnet **HOLK**; han blev født 30/5 1839 i Fiskebæk i *N. Vium* og var Gaardejer i Stauning, Sognefoged og Lægdsmand. I sit Ægteskab med METTE LARSEN fra Sønderby i Stauning Sogn havde han - foruden 2 Døtre - Sønnen LARS CHRISTIAN HOLK, f. c. 1873, der var Gaardejer i Strandby i Stauning, Sognefoged og Lægdsmand og med sin Hustru KRISTIANE havde 2 Døtre og en Søn NIELS CHRISTIAN HOLK.

I „Lille Holk“ boede en anden LAURIDS HOLK, der i 1923 var bosat i Sædding, og NIELS HOLK, som var født omkring 1840 og senere boede i Faster Sogn.

- **AGENT HANS HOLCK'S SLÆGT**, hvorom henvises til Beerling Liisbergs „Agent Holck, de fattiges Tolk“, Kbhvn. 1908, O. Dyrhauge: Slægten Dyrhauge, 1915, og til P. T. 1923 p. 248 (om en anden Gren af Slægten, hvori Navnet tidligere forekommer), hører hjemme paa Fyen ved Holckenhavn, hvorfra Navnet er taget. Agentens Slægt uddøde vistnok i Mandslinien med hans Sønner. Om 2 af disse kan yderligere oplyses, at PETER HOLCK, der ved Faderens Død 1783 var ansat paa Acciseboden, blev døbt 13/8 1756 (PEDER) i Nicolai Kirke i Kbhvn. og døde 8/2 1816 (Frue K.); han betegnes da som kgl. Pensionist (Richter kalder ham fhv. Portkontrollør, et andet Sted - med fejlagtig Dato - Maleværkskasserer). D. 19/8 1799 blev „Controlleur“ Peter Holck gift i Huset (Helliggeist) med CHRISTINE DAVID, døbt 28/8 1741 i Frederiksberg Kirke (Datter af Acciseskriver

IOEN DAVID og BIRGITHE MARIA SPEN). Hun døde 29/8 1816, 73 Aar gl. og kaldes da CHRISTINE WEDEL HOLCK, f. DAVIDSEN, afgangne Maleværksskasserer HOLCKs Enke. Ingen af Navnet Holck underskriver Bekg. om Dødsfaldet (Adr. Avisen Nr. 211). Om den anden Søn IOHANNES HOLCK, døbt 14/7 1767 (Nic.) kan meddeles, at han 3/6 1799 betalte for Copulering i Huset (Helliggeist); han betegnes da som Chirurgus. Han var allerede 1/6 1799 blevet indrullet som „Doctor“ paa det private Skib „Iohanne“ for 20 Rdl. mdl. til en Ostindierejse 1799–1801 (Opl. fra Forf. Kay Larsen). Han døde paa en lignende Rejse, vistnok i 1808, idet Skiftet angives foretaget 1808–09. D. 8/10 1809 blev ANNA CHARLOTTE HOLCK, f. BOSLUND, Enke efter Chirurgen, i St. Petri tyske Kirke viet til Enkemand, Smedemester JOHAN CHRISTOPHER KNECK. Den Datter af Agent HANS HOLCK, der if. Beering Liisberg kaldes IOHANNE MARIE, maa formentlig være Datteren ANNE MARIA, der blev døbt i Nic. Kirke 5/11 1761; en vistnok hidtil ukendt Datter er FRIDERICA SOPHIA CHARLOTTE, døbt 24/9 1765 (Nic.). Datteren FREDERIKKE CHRISTIANE HOLCK havde i sit første Ægteskab bl. a. en Søn, Marineløjtnant HANS PETTER CHRISTIAN DAHM, der senere blev Lærer i Drammen, og af hvem der endnu findes Efterkommere i Norge.

– Fra Fyen stammer maaske ogsaa DEGNEN EILER HOLCHS SLÆGT, der, vistnok kun med een Undtagelse (hans Søn HANS, f. 1738, † 1795, Skoleholder i Gimsing, der stavede Efternavnet HOLCK), bestandig har skrevet sig HOLCH. Over denne Slægt har Viceskoleinspektør J. P. Søgaard i Kbhvn. udarbejdet en utrykt Stamtavle, og fra Amtsfuldm. MOGENS HOLCH er senere modtaget en Række supplerende Oplysninger. I Hans Poulsens „Hardsyssels Degnehistorie“ 1930, p. 94–95 og p. 99, findes nogle Opl. om Slægten, disse er dog i alt Fald m. H. t. Stamfaderens Børn ikke helt korrekte, bl. a. er den anførte BODIL ikke hans Datter. Stamfaderen EILER HOLCH, Degn i Vejrum (Ringkøbing Amt), døde dér i Decbr. 1780, 78 Aar og nogle Maaneder gl. Han blev gift 1) 7/12 1732 i Vejrum med KIRSTINE MARIE HØYER, f. 4/11 1711 i Idum, begr. 21/7 1751 i Vejrum, (Datter af Sognepræst i Idum MATHIAS HØYER og BODEL IENSDATTER STADELIN), 2) med ANNA BOLETTE SKOUBOE (SKOUSBOE, SCHOUBOE), døbt 22/1 1703 i Viborg, begr. 4/6 1789 i Vejrum (Datter af dav. Fuldm. hos Konsumtionsinspektøren i Viborg IESPER NIELSEN SKOUBOE (SKOUSBOE) og fm. BODIL CHRISTENS DTR.). I 1727 blev han Student fra Odense Gymnasium, og i denne Skoles Distributions-Protokol for Legater med tilhørende Kvitteringsbog kaldes han 1718 og føl-

gende Aar afvekslende EILER LAURITZEN og EILER LARSEN, indtil han i 1724 kaldes EILER HOLCH; selv skriver han sig først 1725 HOLCH. Han kunde mulig være opkaldt efter Baron EILER HOLCK (†1696) paa Holckenhavn. Det er hidtil ikke lykkedes at finde hans Afstamning; Kirkebøgerne i Odense og Nyborg, samt Vindinge og Refsvindinge Sogn (hvor der ligger en Gaard „Holk“) og Vejrum er forgæves eftersat. Amtsfuldmægtig Mogens Holch har gjort opmærksom paa, at der i Garnisons Kirke i København d. 1/7 1702 blev døbt to Tvillinger, EILERT CHRISTIAN og ANNA CATHARINA, Børn af CHRISTIAN BURGEMEISTER, af Oberst Boseths Kompagni, og hans Hustru ELSEBE PEITERSTOCHTER, og tænker sig Muligheden af, at denne EILERT CHRISTIAN kunde være Degnen EILER HOLCH, hvis Søn HANS' førstefødte Søn hed EILER CHRISTIAN, og som selv havde en Datter ANNA. Naar han kaldes EILER LAURITZEN, kunde dette tænkes at være efter en Plejefader. Hans sene Studentereksamen kunde tyde paa en uregelmæssig Opvækst. Han angives 23/6 1727, da han faar et Stipendium paa 20 Rdl. og 6 Rdl. til Rejsepenge „formedelst hans store Fattigdoms Skyld“, at være 24 Aar gl., og EILERT CHRISTIAN fra Kbhvn., der formentlig er blevet døbt faa Dage efter Fødselen, kunde endnu d. 23/6 1727 være 24 Aar gl. Men der er ogsaa et andet Spor at følge: J. C. Bloch nævner i „Den fynske Geistligheds Historie“, Odense 1787, p. 400, at Tolder PEDER HOLCH i Faaborg 1719 blev gift med Borgmester i Faaborg IACOB IØRGENSENS Datter METTE MARIE, f. 11/2 1684, † 10/9 1744, Enke efter Inspecteur HANS HENRICH WULFF; hun blev 1731 gift med Msr. HANS ANCHER til Vormarksgaard. Her har man maaske en nær Slægtning af Degnen EILER HOLCH. - I de 4 næste Generationer var de kendte Medlemmer af Slægten næsten alle Lærere (og Købmænd) eller gift med saadanne, bortset fra HANS CHRISTIAN HOLCH (1837-1906), der var Borgmester, By- og Herredsfoged i Nykøbing F. og Folketingsmand, senere Landstingsmand. Af hans 11 Børn kan nævnes Borgmester i Esbjerg KNUD ØRBÆK HOLCH, hvis 3 Sønner alle er Jurister, Læge HANS NIEMANN H. i Odense, Lektor ERIK NELLEMANN H. i Kbhvn., cand. jur. JENS AUGUSTUS H. (gift med Skuespillerinden CHRISTEL FROST) og Konsul i Bahia CARL GEORG H. - Borgmesterens 2 Brødre, Købmændene EILER CHRISTIAN H. (f. 1836) og GUSTAV THEODOR H. (f. 1838) har ogsaa nulevende Efterslægt. 5 Mænd af Slægten udvandrede til Amerika og har Efterkommere der.

- Ved *kgl. Bevilling* af 7/9 1905 fik Brødrene Stenhugger JØRGEN JØRGENSEN, Tangaa, f. 19/8 1872, Gaardbestyrer JAKOB JØRGENSEN,

Frørup, f. 5/2 1874, og Murer JENS CARL MARIUS JØRGENSEN, Tangaa, f. 8/7 1883, samt førstnævntes Søn KARL JENSENIUS JØRGENSEN, f. 8/8 1904, der alle var født i Øxendrup Sogn, Svendborg Amt, Tilladelse til at føre Slægtsnavnet HOLCK. Familien havde i flere Slægtled været hjemmehørende i Vindinge Sogn og var kun kendt under Navnet HOLK, med hvilket Børnene af Brødrenes Farbroder, Tømrer JOHAN JØRGENSEN i Hjulby, var døbt.

– Paa Lolland og Falster har Navnet HOLK været meget udbredt. Om HAANDVÆRKERSLÆGTEN HOLCK FRA NYSTED kan paa Grundlag af Familieoptegnelser og Dokumenter, samt Oplysninger, meddelt i 1914 af Murermester RASMUS EMILIUS HOLCK i Nysted og senere af Kommunalærerinde MARIE CHRISTIANE HOLCK i Kbhvn., oplyses følgende:

Den første af Slægten i Nysted var PEDER RASMUSSEN HOLCK (saaledes skriver han sig selv). D. 18/12 1797 attesterer Murermester Niels Rasmussen, Saksjøbing, at „Peder Rasmussen“, født i Vaabensted, har været i Lære 1791–94 og derefter arbejdet hos ham i 3 Aar som Svend. D. 1/1 1806 faar „Peder Rasmussen Holk“ Borgerskab i Nysted som Murermester. Hans Enke ANNE ANDREA PEDERSDATTER faar 20/6 1828 Bevilling til at sidde i uskiftet Bo. (Mandens Navn staves da „Holck“.) Han havde 2 Sønner: 1) RASMUS PEDERSEN HOLK, f. i Nysted 10/8 1798, † efter 1868, der var Koffardikaptajn, bosatte sig i Bremen og giftede sig der, men siden kom til Baltimore, hvor han paany indgik Ægteskab, 2) CHRISTEN PEDERSEN HOLCK (1801–78), Murermester i Nysted. Af dennes Sønner blev tre: ANDERS PEDER (1822–78), CARL CHRISTIAN (1825–1906) og RASMUS EMILIUS (f. 1850), Murermestre i Nysted, een: HANS JØRGEN (1841–95) Murer i Nysted; en anden Søn ANDREAS VILHELM (1836–1900), der ogsaa var Murer, rejste 1863 til Amerika, hvor han senere fik en mindre Farm. To Sønner blev Snedkermestre i København: JENS (1827–1915) og JOHANNES LUDVIG (1845–1905). En Søn af R. E. H. er Arkitekt JOHANNES CHRISTIAN HOLCK, i mange Aar folkevalgt Borgmester i Nysted. En Søn af H. J. H. er Murer HANS JØRGEN HOLCK i Stege, hvis Søn er Kommunalærer i Stege AAGE HANS PETER HOLCK. Af JENS HOLCKS Børn kan nævnes den foran omtalte Kommunalærerinde MARIE C. H., Snedkermester i London VILHELM CHRISTEN H., Gravør i Kbhvn. VALDEMAR CHR. FREDERIK H. (af hvem Regnskabschef ved „De forenede Bryggerier“ VICTOR JOHAN GREFSTAD H. er en Søn), Snedker JOHAN FREDERIK H. i Brasilien, og Guldsmed JENS HENRIK H., der døde 1894 paa en Rejse i St. Petersburg. Søn-

ner af JOHANNES LUDVIG er Inkassator ved Vejviseren ALFRED PETER RASMUS H. og Sadelmagermester i Stege HANS WILLIAM H.

Slægtens Stamfader i Nysted PEDER RASMUSSEN HOLCK var altsaa født i Vaabensted, antagelig ca. 1776-77. En Gennemgang af Vaabensted Kirkebog - for Aarene 1770-80 særlig nøjagtigt - har ikke bragt ham for Dagen, men RASMUS CHRISTENSEN HOLCK af Kraarup er efter al Sandsynlighed hans Fader. Mellem dennes 2 sikre Børn KAREN MARIE, døbt 6/11 1774, og IØRGEN, f. 13/2 1778, er der Plads til PEDER RASMUSSEN HOLCK. (En Broder til denne er vistnok ogsaa „RASMUS CHRISTENSEN“s Søn CHRISTEN, døbt 19/7 1767.) RASMUS HOLCK blev døbt 9/7 1741 i Vaabensted og begr. 9/12 1778, 37^{1/2} Aar gl., han blev gift 8/5 1767 med KAREN IØRGENDATTER; Forlovere ved Trolovelsen 12/4 s. A. var IØRGEN FYHN og HANS CHRISTENSEN, begge af Vaabensted, den første formodentlig Brudens Fader, den anden rimeligvis Broder til Brudgommen. En sikker Broder til RASMUS CHRISTENSEN HOLCK er PEDER HOLCK, døbt 27/2 1752, senest Fadder hos RASMUS HOLCK i Kraarup i 1778. Deres Fader var CHRISTEN RASMUSSEN, f. ca. 1717, † i Kraarup, begr. 26/2 1763, 45 Aar 5 Mdr. gl.; han blev trolovet 1738 Fer. 3^{tia} Paschat med KAREN PEDERSDATTER, ved hvilken Lejlighed CHRISTEN MORTENSEN og PEDER HOLCK er Forlovere. Denne ældre Peder Holck kunde tænkes at være hendes Fader, fra hvem Navnet da kunde stamme. Da ANNA PEDERSDATTER af Kraarup 19/1 1735 bliver trolovet med CHRISTEN PEDERSEN, er Forloverne PEDER CHRISTENSEN og PEDER IØRGENSEN HOLCK af Kraarup; *hun* maa i alt Fald have været Peder Holcks Datter. Han blev begravet 22/3 1746 ca. 70 Aar gl. (altsaa f. ca. 1676). PEDER HOLCKES Hustru blev begr. 2/3 1743, 62 Aar gl.

I det angivne Tidsrum ses Navnet HOLCK ellers ikke at forekomme i Vaabensted Kirkebog. Da det imidlertid (efter Opl. fra L. J. Suhr) forekommer adskillige andre Steder paa Lolland-Falster, er det meget muligt, at CHRISTEN RASMUSSEN, f. ca. 1717, selv har heddet Holck. Efter Maribo Kirkebog bliver PEDER HOLCK af Refshale begravet 6/6 1708, 82 Aar gl. (f. ca. 1626), og 20/3 1703 bliver RASMUS HOLCK'S Søn OLUF døbt; han bliver senere gift i Maribo (vistnok 27/12 1729, da der den Dag var udlyst) med DORTHE ANDERSDATTER og er vel den OLE HOLCK, der 6/11 1749 vies til KIRSTEN IØRGENDATTER. Den nævnte RASMUS HOLCK er formodentlig født omkring 1680 og kunde saaledes være Fader til fornævnte CHRISTEN RASMUSSEN, f. ca. 1717, maaske ogsaa til den ANDERS RASMUSSEN HOLCK, der 21/1 1728 bliver gift i Maribo med ANNE IENS DATTER. Iøvrigt findes der

i 1700- og 1800-Tallet en Mængde andre Holcker i Kirkebøgerne fra Maribo, Sakskeborg, Rødby, Nakskov, Nykøbing F., Hunseby, Stokkemærke, Thoreby, Engestofte (hvor der bl. a. nævnes en ANDERS HOLCK, begr. 2/8 1771, 77 Aar gl., altsaa født 1694) – og rimeligvis paa adskillige endnu ikke nævnte Steder, baade her og i andre Landsdele. Bl. a. fremgaar det af P. Petersens Manuskript „Lolland-Falsters Navneværk“ i Det kgl. Bibl., at Navnet forekommer i Hjelm (Majbølle Sogn) allerede 1532 og i Vejleby, hvor Gaardmand PEDER HOLCK nævnes 1728. Iøvrigt nævnes bl. a. Gaardmand PEDER HOLCK i Hunseby 1688, Gaardmand ANDERS HOLCK i Refshale 1723 og Gaardmand OLE HOLCK i Engestofte samme Aar.

– Hr. HANS RASMUSSEN MARCHER til Nyker paa Bornholm var gift med ELISABETH SOPHIE HOLCK, der efter Lampe var en Datter af Baron EILER HOLCK, men efter D. A. A. 1925 var en uægte Datter (f. 20/1 1693) af dennes Hustru INGEBORG DOROTHEA VIND, fra hvem han 1692 blev separeret. Præstens Søn EILER HOLCK MARCHER, døbt 22/2 1717, kaldes ved sin Vielse paa Bornholm til HELVIG (Hedevig?) CLEMENS DATTER FUNCH 5/9 1748 „Hr. EJLERT HOLCH, Sognepræst til Strandebarm i Bergens Stift“. Lampe, der kalder ham EILER HOLCK MARCHER, oplyser, at han havde en Søn MORTEN ANDREAS MARCHER, døbt 12/11 1755, der „skal være bleven Officer“ ligesom en anden Søn IØRGEN HOLCK MARCHER. Dette er aabenbart ogsaa rigtigt: Den første avancerede under Navnet MARTIN ANDREAS HOLCK til Generalmajor, se P. T. 1923 p. 240, og døde 24/6 1831, 76 Aar gl. i Kbhvn. (Frelser K.). D. 6/10 1792 fik han (Enkekassen Nr. 3644 i Nr. 8749) Tilladelse til at ægte Skibskaptajn WEST BOHNS Enke, f. Thomsen, (IOHANNE FRIDERICA, døbt 14/8 1755 i Holmens Kirke, Datter af Sr EGGERT THOMSEN og DORTHE THOMAS DATTER FRIIS); hun døde 18/2 1830 i Kbhvn. (Frelser K.). Efter Anmeldelsesprotokol 14 p. 259 var 3 af hans Nevøer MARCHER ved Testamente, konf. 11/5 1830, indsat til hans Arvinger. – Hos Hirsch nævnes JØRGEN DIDERICH HOLCK, Ritmester og Chef for Nannestadske Komp. 1804, der blev i Norge 1814. Det er utvivlsomt den anden Søn af Præsten til Strandebarm. Det norske Riksarkiv har i sin Tid meddelt, at han var født i Norge ca. 1759, og iøvrigt oplyst, at han paa Grund af Gigtsvaghed fik Afsked efter Ansøgning 29/9 1814 og døde paa Gaarden Gislevoll i Ullensaker 27/2 1837. Boet blev ekstraderet Enkemadam SOPHIE SAL WAHLBOM, der ved Testamente var indsat til hans Universalarving.

– Af „LØSREVNE“ HOLCKER kan – foruden de i P. T. 1923 p. 248 nævnte MICHAEL HOLCK (Raadmand i Kbhvn. 1292), Amtsskriver og

Ridefoged THOMAS HOLCK († 1676) og Kapellan i Tøistrup IENS HOLCK (hvis Datter blev gift 1731) – nævnes følgende: I „Förteckning öfver Handlingar om Skåne...“ af L. B. Falkman (Manusk. i Rigsarkivet) anføres: „Konung Hans bref til OLOF HOLK, Embetsman på... , att Konungen vill vara i Skåne och der samla så mycket Krigsfolk kring sig som möjligt, i anseende til upproret i Sverige. Kphmn. Torsdagen efter allar helgons dag 1507.“ Denne Oluf Holk kendes vistnok ikke andetsteds fra. Maaske kan der være Tale om en Forveksling med Oluf Holgersen (Ulfstand), der 1484–1517 var Hovedsmand paa Nykøbing Slot og siden 1493 ejede Ørup i Ingelstad Herred i Skaane. – Skipper GERT HOLK blev i Oktb. 1535 stævnet for Hamburgs Raad, fordi han havde sejlet til Trondhjem, „hvilket dog var forbudt under Fortabelse af Liv og Gods“, jfr. Festskrift ved Trondhjems 900 Aars Jubilæum 1897 (Art. af A. Bugge p. 25). – SIMON HULKE (HOLCK), Diakon i Ø. Hever 1620–31 og IACOB HÖLCK (HOLCK), Præst i Münstersdorf 1769–82, derefter i Itzehoe. (C. F. Arends „Geistligheden i Slesvig og Holsteen“, Kbhvn. 1932). – IESSE-NUS HOLCK, Hatterslebiensis Holsatius, imm. i Greifswald 10/3 1610 (Kirkehist. Saml. 4. R. VI. p. 502). – IENS HOLCK, Skovrider i Skanderborg Len, afsk. 1631 (P. B. Grandjean: „Kgl. danske Forstembedsmænd før 1660“). – Smed CHRISTIAN HOLCK (HOLCH) paa Vandkunsten i Kbhvn. og hans Hustru MARIA HANSDATTER fik 1/8 1689 døbt Datteren MARGRETHE og 11/8 1691 Datteren KIRSTEN; den førstnævnte maa være Pige MARGRETHE CHRISTIANSDATTER HOLCH, der 5/11 1711 blev viet i Huset „hos August Christophersen Smid paa Vandk.“ til Ungkarl, Købmand TORBEN ADSERSEN STATZ; Grovsmed paa Vandkunsten CHRISTIAN HOLK blev begravet 14/8 1704, 46 Aar gl. (Vor Frue). – LARS LARSEN HOLCK og BARBARA HENRICHSDATTER BUSCH fik 13/10 1739 døbt en Søn HENRICH (Trin. K., Kbhvn.). – I F. E. Hundrups Stamtavler i Rigsarkivet nævnes HOLCHER BERTELSEN HOLCH, Brændevinsbrænder i Kbhvn., g. m. INGER PEDERSDATTER, † 16/3 1774, 52 Aar gl. En Søn af ham er maaske den Brændevinsbrænder NIELS HOLK, Laxegade 311, der er Forlover ved en Vielse i Holmens Kirke 30/12 1793. – Monsieur ALEXANDER HOLCK solgte 10/4 1764 sin Ejendom, Nørregade Nr. 382 i Horsens (Saml. t. jydsK Top. og Hist. 3. R. V. Bind p. 1–2 og 18). – Af et hundredaarigt Notat paa Grundlag af 2 Breve fra 1842 fra en fhv. Institutbestyrer i Landsberg ANDREAS v. HOLCK fremgaar bl. a., at han blev født ca. 1786, og at hans Fader, der var Major ved Danske Livregiment(?) og laa i Garnison i Helsingør, derfra blev kastet til Frederikshald, hvor han og hans Søster

AUGUSTA blev født. Moderen døde ved hans Fødsel, og Faderen giftede sig igen med en Enke med Formue, hvorfor han tog Afsked og flyttede til Holsten; han døde ca. 1803. Disse Oplysninger synes imidlertid ikke at passe paa nogen mig bekendt Officer HOLCK eller HALCK. Det tilføjes, at der i Hirsch' Militærpersonalia ikke nævnes nogen Officer HOECK. (Dette Navn har nemlig ligesom Navnet Halck givet Anledning til Forveksling. Efter Smaalandske Registre fik Sognepræst til Ulkebølle paa Als PETER PETERSEN HOLCK 16/7 1778 Konfirmation paa sit Kaldsbrev; men efter O. F. Arends: Geistligheden i Slesvig og Holsten, Kbhvn. 1932, hed han HOECK).

Ovenstaaende er et Uddrag af mange Aars Optegnelser til Orientering om de forskellige danske og norske Holck'ske Slægter, af hvilke en Del ikke tidligere er behandlet i den personalhist. Litteratur. Det har desværre, navnlig paa Grund af Emnets meget betydelige Omfang, i mange Tilfælde ikke været muligt at gaa ind i nærmere Undersøgelser, og det er givet, at senere Efterforskninger bl. a. vil kunne bringe adskillige hidtil ukendte Slægtsgrupper for Dagen. Ved den her givne Oversigt over de vigtigste, mig bekendte Resultater med Hensyn til disse Slægter (med Fremhævelse af en Række endnu uløste Spørgsmaal) vil der imidlertid være tilvejebragt et tiltrængt Grundlag for videre Undersøgelser.

JOHAN HOLMERS KALENDEROPTEGNELSER

VED

THOMAS OTTO ACHELIS

Den 7. April 1552 blev JOHAN HOLMER født i Slesvig som Søn af Borger PETER HOLMER; hans Fader døde i Slesvig paa Langfredag (29. Marts) 1605, 87 Aar gammel, han maa derfor være født omkring 1518. Dennes Fader, JOHAN „HOLMER“, var Indbygger i Nørrestapel. Slægten har faaet sit Familienavn fra Hjemstavn; „Holmer“ er Manden fra Stapelholm. Gennem fire Generationer er Sønnen opkaldt efter Farfaderen:

Johan „Holmer“ fra Nørrestapel,

Peter Holmer, Borger i Slesvig, ca. 1518–1605,

Mag. Johan Holmer, 1552–1631, Præst i Slesvig og Sønderstapel (Süderstapel),

Peter Holmer, Købmand i Leipzig, født 1. November 1585.

Mag. Johan Holmer havde en yngre Broder GEORG, som ligeledes kalder sin ældste Søn PETER efter Farfaderen, Borgeren Peter Holmer i Slesvig. To Gange har denne Peter Holmer været gift, først med en MARIE, anden Gang fra 25. Maj 1577, 49 Aar gammel, med CATHRYNE, Datter af afdøde Borger PETER SCHRYUER i Slesvig. Endnu, da han var 60 Aar gammel, fik han en Datter. I alt havde han 10 Børn, 4 Sønner og 6 Døtre. Den ældste Søn, JOHAN, hvis Kalenderoptegnelser her skal udgives, er gaaet Videnskabens trange Vej; hans yngre, lige nævnte Broder Georg har været gift. Om en anden Broder, JÜRGEN, ved vi intet nærmere¹. PETER, den yngste, blev kun tre Aar gammel. Den yngste Datter, MARGARETHA, døde, kun et halvt Aar gammel; de andre Døtre blev gift med ansete Mænd: ANNA, den ældste, med Sognepræsten JOHANNES LUCHT i sin Fødeby Slesvig, WYBE med Borgeren JÜRGEN BRASEN sammesteds, MARIA med JOHAN SCHUBE, Sognepræst i Meldorf, senere i Brokdorf i Münsterdorf Provsti, CATHARINA med Konrektor ved Slesvig Domscole GEORGIUS KOCH og CHRISTINA med Sognepræsten LAURENTIUS FABRICIUS i Haddeby ved Slesvig.

Det var Johan Holmers Søskende og Svogre. Han selv har fra 1570 besøgt Pædagogiet i Slesvig og er efter fire Aar rejst til Wittenberg. Ti Dage tog Rejsen fra Slien til det kurfyrstelige Universitet ved Elben. Der forblev

han et Aar. Derefter tog han i Marts 1575 til Strassburg. Her havde Byens Magistrat 1566 omdannet den af JOHANNES STURM ledede Skole til et Akademi²; dertil havde Kejseren føjet Ret til at kreere Baccalaureer og Magistre i Filosofien. Nitten Dage varede Rejsen – sandsynligvis ad den gamle Handelsvej over Erfurt, Frankfurt, Worms og Speyer. – To Aar forblev Holmer i Byen ved Ill. En Maaned før sin Bortrejse blev han Magister. Tilbage kom han til sin Fødeby og blev her ansat som Konrektor ved den Skole, hvis Elev han tidligere havde været. Fra 1582 var han tillige Kapellan. 1584 blev han Sognepræst i Sønderstapel, og her levede han indtil sin Død i August 1631, i 47 Aar.

1580 har Holmer i Lübeck købt et Eksemplar af Andreas Hondorffs 1579 i Leipzig trykte Bog „Calendarium Sanctorum et Historiarum, in welchem nach Ordnung gemeiner Calender durchs gantze Jar aller heiligen Lehrer und Märterer Leben, Bekenntnis und Leiden beschrieben. Auch viel aus heiliger Schrift und andern Scribenten glaubwürdige Historien Geschichte darzu gesetzt“³. I Foliantens Margin har Holmer skrevet „Liber Joh. Holmeri Slesv. emptus Lubecae 3 Anno 1580“. I denne Bog har Holmer næsten ved hver Dag til den trykte Tekst givet Efterretninger. De er først senere indført i Bogen, derfor findes der tit Optegnelser fra senere Aar før Bemærkninger fra tidligere Tider, f. Eks. den 7. Januar læses først noget fra 1591, derefter fra 1571, den 13. Januar fra 1587, 1578 og 1593 og den 30. Januar fra 1583, 1582 og 1619.

Af de oprindelige Optegnelser er to Blade bevaret, som bliver (eller blev) opbevaret i en lille Lomme bag i Bogen. Paa Forsiden af det ene Blad staar Efterretninger fra 1571, 1572 og 1575, paa Bagsiden fra 1573, 1575 og 1586, paa det andet Blad fra 1571, 1581, 1583, 1585 og 1588. Her hersker det nedertyske Sprog, medens i Bogen foretrækkes det højtyske⁴. Desforuden læses paa Sedlerne Bemærkninger, som ikke fuldstændig er gengivet i den trykte Bog⁵; ogsaa det modsatte kan være Tilfældet⁶. Den sidste Indførelse paa en Seddel stammer fra 6. Mai 1578; derefter maa Holmer have overført sine Notitser fra Sedlerne i den trykte Bog. Kalenderoptegnelserne har for Slesvig By og Landet mellem Slien og Eideren en lignende Betydning, som Organist REINHUSENS Annaler for Flensborg. Særlig i Tiden fra Tilbagekomsten fra Strassburg i April 1577 til sit Bryllup i November 1584 har Holmer været ivrig at samle Notitser; der er 75 Indførelser fra denne Tid, som er gengivet nedenfor. I Stapelholm vedblev Holmer at samle, hvad han har hørt, indtil Januar 1631. Efter hans Død har Svigersønnen og Efterfølgeren CHRISTIAN HANSMANN ejet Bogen og deri 1661 indført sin Kones Død; hun var Johan Holmers Datter. Hansmann døde 1675. Vi ved, at senere Provst JOHANN MELCHIOR KRAFFT i Husum har ejet Folianten, og efter hans Død har Rektor OLAUS MOLLER i Flensborg købt den. Hvor har den været fra 1655? Sandsynligvis i Sønderstapel, thi Krafft, som stammede fra Wetzlar, har været Diaconus der fra 1698 til 1706. Og nu kan vi ogsaa formode, at Folianten fra 1655 til 1698 har været i Sønderstapel: Først hos

Hansmanns Efterfølger og Svigersøn JOHANN GROSSMANN fra Hof 1675-1688 og derefter hos hans Efterfølger og Svigersøn CASPAR MÜLLER fra Flensborg, som enten allerede 1698 har overladt Arvestykket til Krafft eller har beholdt det til sin Død i 1729, hvorefter Krafft har faaet Bogen. Efter Mollers Død er Bogen kommen til Universitetsbiblioteket i Kiel. For nogle Aar siden har jeg afskrevet Holmers Kalenderoptegnelser, som Rektor WILLERS JESSEN i Egernförde, der i mange Aar har arbejdet med Stapelholms Historie, havde gjort mig opmærksom paa. Helt ukendt var Holmers Notitser ikke, NOODT har benyttet dem 1752 i sine „Beyträge zur Erläuterung der Civil-, Kirchen- und Gelehrten-Historie der Hertzogthümer Schleswig und Holstein“; Moller har i „Schleswig-Holsteinische Anzeigen“ 1764 udgivet en Fortegnelse af Kirkerne i Slesvig By fra Middelalderen og JOHANN ADRIAN BOLTEN har givet faa korte Uddrag i Bogen om Stapelholm⁷.

De følgende Sider giver Holmers Kalenderoptegnelser, ordnet efter Aarene, ikke, som i Originalen, efter Dage.

Udeladt er de Notitser, som han har taget fra trykte Kilder og alt, hvad han fortæller om fremmede Fyrster og om Videnskabsmænd⁸.

1533, 22. IV. ist M. PETRUS SCRIBA, ein guter mathematicus, philosophus und medicus zu Schleswig geboren Hor. 4 post m. 30.

1536, 16. IV. ist PAULUS CYPRAEUS oder KUPFERSCHMIT Doctor utriusque Juris und Canonicus Slesvicensis geboren, Hora 6 pomeridiana Slesvici.

1539, 9. XI. ist zu Anclam in Pommern geboren JOACHIMUS BOCKHOLT, der Pastor zu Croppe gewesen bei 30 Jaren, hernach zu Henstede in Dithmarschen, wo er den gestorben Anno 1604 den 3. Martij⁹.

1547, 11. VI. Inter 1. et 2. postm. ist M. HILDEBRANDUS EMYNGA Canonicus Slesvicensis et Rector scholae geboren.

1548, 3. III. ist JÜRGEN BRASE, mein Schwager zu Schleswig geboren, der herna seinem Vetter MARX BRASEN nicht allein gefolget, das er Rathsverwandter zu Schleswig geworden, sondern auch zum Bürgermeistern erwelet, welchem Amt er rühmlich fürgestanden¹⁰.

1550, 3. III. ist PETER SCHRYUER Bürger und Wundarzt zu Schleswig und meyner Stiffmoderen Vader gestorffen, aetat. 56, quem secutus frater CLAUS SCHRYUER die 16 eiusdem mensis.

1552, 27. IV. ist JOH. HOLMER to Schleswig geboren, Hor. 3.15 vespert., der zu Strassburg in Magistrum promoviret und darna in patria 7 Jar Conrector scholae und Diaconus gewesen, und endlich Pastor tho Süderstapell geworden¹¹.

1554, 22. VI. ist D. REINHOLDUS WESTERHOLT, Thumbher und auch Pastor zu Schleswig gestorben¹².

1555, 24. III. ist zu Schleswig geboren ANNA, PETER HOLMERN Bürgers Tochter, die hernach M. JOHANNES LUCHT Pastor zu Schleswig gefreyet; was Dominica Laetare¹³.

1557, 27. I. ist zu Anclam geboren LUCAS, meines soceri D. JOACHIMI BOCKHOLTEN Bruder¹⁴.

1561, 10. VIII. ist JOHANNIS SCHOMAKERN Sohn LAURENTIUS zu Schleswig geboren.

1562, 8. IV. ist D. BARTHRAMUS SCHREIBER, Thumbher und Senior des Thumb-Capittels zu Schleswig, gestorben, Hor. 2 à meridie.

1562, 1. X. ist Doctor JOHANNES CARNARIUS, Thumbher zu Schleswig und Herzogen Adolphen zu Schleswig, Holstein Leib-arzt . . .¹⁵.

1563, 9. IX. ist an diesem Tage geboren JOHANNIS SCHOMAKERN zu Schleswigk Tochter MARIA.

1564, 30. III. ist H. JOCHIM BUCHHOLT geordinirt zum Pastoren zu Croppe von dem Ehrwürdigen und vielgelarten Doctori Paulo ab Eitza superintendente¹⁶.

1565, 5. XI. hefft H. JOCHIM BOCKHOLT Pastor zu Croppe syn Hochtydt gehalten mit syner ersten Husfruwen TEBBE, S. JÜRGEN SCHRÖDERN Herdesvageden nagelatener Tochter, und JACOB SEDINGENS Steffdochter¹⁶.

1565, 20. III. am Sonnabende ist SEBASTIANUS CORPER Canonicus Slesvicensis, et secretarius Jllustriss. principis Adolphi, gestorben, mane Hor. 6.

1566, 2. I. ist JOHANNIS SCHOMACHERN zu Schleswig Sohn JOST den ersten geboren, im Mittage¹⁷.

1566, 12. VIII. ist CAECILIA MARX GUEDEN Hargesvagt zu Croppen Tochter geboren.

1566, 29. IX. ist H. RUDOLPHUS KATZWICK Pastor zu Schleswigk in der Pest gestorben¹⁸.

1566, 10. XI. ist CATHARINA H. JOCHIMS BOCHHOLTEN Pastoren zu Croppen Tochter, meine Hausfraue geboren Vesperi inter 5 et 6. Ihre Gefattern sind gewesen PETER BRUCKER, F. G. VOGT zu Hütten, PETER BOYESEN, Bürger zu Flensburg und Her FRANTZ JUNGKERN (?) von der Lohe, Pastoren zu Rendesburg Hausfrauen, ANNA SCHRÖDERS, H. JOCHIM fruwen Suster und WYBE SYVERTS von Hone *ἑτεροστιχον* SVnt fere Martl. o professa pvra Cta CeLebrL OrbIs vt aCCepit te Catharina pza¹⁹.

1566, 22. XI. ist PALM BOCKHOLDT, Radesverwandter zu Anclam, H. JOCHIM BOCKHOLTEN Vatter gestorben.

1567, 19. IV. ist M. JOHANNES LUCHTIUS zum Prediger gottliches Worts geordiniret und ist erstlich Pastor geworden zu Haddebuy und in beiden Clostern zu Schleswig, im Jungfrauen und im Grauen Closter, hernach aber Pastor in der Thumbkirche zu Schleswig²⁰.

1567, 25. V. hat mein geliebter Vater PETER HOLMER, Bürger zu Schleswig, sein ander Hochzeit gehalten mit S. PETER SCHRYUER nachgelassener Tochter CATHRYNEN, war der erste Sonntag nach Trinitatis.

1567, 13. XI. ist das Paedagogium zu Schleswig solenniter fundirt und introducirt praesente illustrissimo principe Domino Adolpho.

1568, 30. V. ist MARIA HOLMERS, PETER HOLMERS Bürgers zu Schleswig Tochter auf Sontage Exaudi geboren, mane, ist die erste von der 2. Frauen.

1568, 28. VI. hefft CATHARINA, meynes Soceri Hern JOACHIMI BOCKHOLTEN Pastoren zu Croppen Schwester Hochtidt zu Anclam gehalten mit MELCHIOR SCHULERN, Schreibern.

1568, 29. VII. ist GEORG BOCKHOLT, Hern JOACHIMI BOCKHOLTEN Pastoren zu Croppen Sohn, geboren, Morgens umb 3 Uhr. Sein Gefaddern sein gewesen Doct. PAULUS VON EITZEN Superintendentens, GABRIEL SIBBERN Bürgermeister in Rendesburg, GOSCHE ODEFEYE, Caspeltvogt zu Bergenhusen, HANS OHM, Hardsvogt zu Hon, ANNA JOHANNES OHMS von Rendesburg, MAGRETE SCHRÖDERS und CATRYNE BUMIES²¹ zu Croppe.

1569, 19.²² prima deposition celebrata Slesvici in curia Episcopi, et initiati primum Superintendentis filius PAULUS ab Eitzen et JOHANNES et GEORGIUS VOLCKMARUS fratres.

1569, 6. III. ist zu Schleswig geboren JOHANNIS SCHOMAKERN Sohn JODOCUS 2.

1570, 2. III. ist JOHANNES HOLMER und MICHAEL SCHRYUER junior²³ studiosus zu Schleswig in M. JOHANNIS LUCHTII professoris Graecae linguae gedeponiret (Ex Notand. Luchtii).

1570, 10. XII. hat M. JOHANNIS LUCHTIUS Verlöbnuß gehalten mit PETER HOLMERN zu Schleswig Tochter ANNA, ihres Alters 25.

1571, 7. I. ist PETRI VAGETS Landevogts in Stapelholm Verlöbnes zu Croppe gehalten worden mit der tugentsamen Jungfrauen ANNA SCHRÖDERS, S. JÜRGEN SCHRÖDERS nachgelassenen Tochter.

1571, 7. I²⁴ des Sondages na Hilligen Dre Koenige (8. Januar) ist PETER VAGETS Vogt Johannis Landtvageden im Stapelholm Sohn und ANNA SCHRÖDERS, JACOB SEEDINGS Steeffdochter ehr geloffte

tho Crophe gehalten worden. Ao. 77 sind beide oldern PETER VAGEDES gestoruen, de Moder im sulven Jar.

1571, 17. VIII. ist zu Schleswig geboren JOHANNES SCHUMACHERS Tochter WUME (?).

1571, 2. IX. hat PETER VOGT Landvogt in Stapelholm Hochzeit gehalten zu Süderstapel, mit der tugentsamen Jungfrauen ANNA SCHRÖDERS von Crophe.

1571, 2. IX.²⁵ Den 2. Sondag na Trinitatis ist den 2. Septembris hefft gedachte PETER VAGET und syne brudt ANNA SCHRÖDERS tho Süderstapell ere ehelyckes Bylager gehalten.

1571, 7. X. hat M. PETRUS SCHREIBER, mathematicus und professor zu Schleswig²⁶, Verlöbniß gehalten zu Rendesburg mit TEBBA S. JOAN OHMS zu Rendesburg nachgelassener Tochter.

1571, 14. X. hat M. JOHANNES LUCHTIUS, pastor vicarius und professor zu Schleswig, Hochzeit gehalten mit ANNA PETER HOLMERN Tochter.

1572, 20. V. ist zu Rendesburg gestorben TEBBA, JOHAN OHMS nachgelatene Tochter und M. PETRI SCHREIBERS vertrauete Braut, davon der Bräutigam dies Distichon gemacht:

Heu funesta dies atro carbone notanda,

Heu Thebbam sponsam sustulit illa meam.

1572, 4. VI. ist zu Crophe christlich im Hern entschaffen die Tugentsame Matrone, CATHARINA SCHRÖDERS, JACOB SEDINGS Hardsvogts zu Crophe eheliche Hausfrauen. Am Middeweken morgen zwischen 3 und 4.

1572, 4. VI.²⁷ am Middeweken ist de godtselige Matrone CATHRYNA SCHRÖDERS, JACOB SEDINGES (H. O. Møller tilføjer: „Hardsvogts zu Croph“) geleuede Husfruwe tho Crophe christlich im Herren entschlafen (H. O. Møller tilføjer: „A. 1585, 27. Aug. † zu Slesv. Jacob Seding von Croph m. Schwieger Mutter Stiefvater“).

1572, 7. VI. am Sonnabend ist CATHARINA, die 1. dieses Namens, PETER VOGTS des Landvogts im Stapelholm Tochter geboren.

1572, 7. VI.²⁸ is PETER VAGEDENS erste Tochter CATHRYN gebaren den 7. Juni am Sonawende (Tilføjelse) und herna Ao. 85 gestoruen.

1572, 9. VII. ist SYLE oder CECILIA, M. JOCH. LUCHTIJ gottselige Mutter christlich zu Eckerenforde gestorben umb 10 in der Nacht.

1572, 25. XII. I. feria nativitatibus inter 5 et 6 vespertinam ist M. JOHANNIS LUCHTIJ primogenitus filius, TIMOTHEUS geboren.

1573, 6. I. ist M. GEORGIJ CRUSIJ²⁹ Rectoren der Scholen tho (?) Schleswig Verloffniß gehalten mit MAGDALENEN WESTERHOLTS

Hern REINHOLDEN nachgelatener Tochter und DETLEFF LUTEN Steeffdochter.

1573, 24. IV. ist M. BRUNO EMPORUS³⁰ Cappelan zu Schleswig und ANTONIJ KRAMERN Bürgern daselbest (Sohn) gestorben.

1573, 4. V. ist CHRISTINA meine Schwester, PETER HOLMERS zu Schleswig Tochter, geboren paulo ante primam meridianam, auff einem Mondach für Pffingsten.

1573, 8. V. ist M. HIERONYMUS CYBRAEUS Thumbher und Archidiacon zu Schleswig gestorben, in der Nacht zwischen 12 und 1³¹.

1573, 6. IX. hat M. GEORGIUS CRUSIUS, Rector scholae Slesvicensis, Hochzeit gehalten mit MAGDALENE WESTERHOLTS.

1573, 2. X. ist JOHAN des Landvogts im Stapelholm PETER VAGEDES Sohn geboren, zu Süderstapel zwischen 9 und 10.

1573, 2. X.³² am Frydage is PETER VOGEDES SOHN f. VAGET JOHAN, Morgens twischen 9 und 10 geboren.

1573, 24. X. ist PETER, H. JOACHIMI BOCHHOLTEN Pastorn zu Croppen Sohn geboren, umb 3 Uhr des Morgens.

1573, 17. XI. ist ABELL JOHANNIS SCHUMACHERN Ratsverwandten zu Schleswig Tochter geboren, Hora 1 meridie.

1574, 14. II. ist NICOLAUS KOPPERSCHMIT, Bürgermeister zu Schleswigk und Thumbinspector, M. HIERONYMI CYPRAEI et Doct. PAULI CYPRAEI gestorben.

1574, 10. III. ist an diesem Tage geboren Fraeulein ELIZABETH Hertzogen ADOLPHEN zu Schleswig, Holstein Tochter, die auch Anno 1587 bald nach Ihrem Hern Vatter gestorben, den 13. Jan.

1574, 16. IV. habe ich M. JOH. HOLMER mich von Schleswig aus vom Vatter und nach Wittenberg begeben meine studia zu continuiren und bin eodem angelanget 26 eiusdem mensis Aprilis.

1574, 29. IV. ist HANS VON FRAMM (?)³³, ein feiner Bürger zu Schleswig und alter Diener Hertzogen Adolphen gestorben.

1575, 1. I. ist CUNRADUS HOGREIUS Thumbher zu Schleswig, so Herzog Adolphen paedagogus gewesen, inter prandendum vom Schlag geruret, und darauff in der Nacht gestorben³⁴.

1575, 5. I. am Middage zwischen 12 und 1, ist PETER VAGEDES des Landt Vogedes Sohn J. Vaget JOHAN gestorben.

1575, 5. I.³⁵ am Middeweken des Auenedes der H. Dren Köninge, Middages twische 12 und 1 ist PETER VOGEDES Sohn, J. VAGET JOHAN in godt verscheden, Synes olders Eines Jars 11 weken.

1575, 11. I. sind zwo Schwestern und Jungfrauen URSULA und DOROTHEA, D. CAESARIS EMYNGAE lectoris zu Schleswig Töchter mit

einer Magt auff der Schley, als sie auf dem Eise sich verlustiren wollen, ertrunken.

1575, 14. III. discessi ego JOH. HOL. studiosorum ergo Viteberga Argentinam, dahin ich gekommen den 2. Aprilis auff Pasch Abendt.

1575, 2. IV. Veni ego JOH. HOL. Argentinam auff Osterabend.

1575, 13. VIII. ist ANNA H. JOACHIMI BOCKHOLTEN Pastoren zu Croppen meines soceri Tochter geboren inter 11 et 12 noctis.

1575, 21. VIII. ist meine Schwester VYBE JÜRGEN BRASEN ehelich versprochen.

Et eodem anno et die umb 3 Uhr auff dem Namiddage ist MARINA M. JOH. LUCHTIJ, meines Schwagers Tochter, geboren.

1575, 23. X. am Sonntag Abendt ist ANNA PETER VAGETS, des Landvogts in Stapelholm Tochter geboren, was den 23 dach octobris.

1575, 23. X.³⁶ am Sondage Auent ist PETER VAGEDEN Dochter ANNA geboren.

1575, 23. XII. ist CATHARINA MARX GUDEN Hargesvot zu Croppen Tochter geboren.

1576, 25. I. ist H. HENRICUS SCHWERING zu Nübel Pastor und lector chori Slesvicensis gestorben inter X et XI meridianam³⁷.

1576, 23. IX. auff dem 14. Sondach nach Trinitatis hat JÜRGEN BRASEN Hochzeit gehalten mit meiner Schwestern WYBE HOLMERS.

1577, 7. II. ist TIMOTHEUS M. JOHANNIS LUCHTIJ erstgeborener Söhnken gestorben, seines Alters 2 Jhar, 1 Monat und 13 Tage.

1577, 17. II. ist an diesem Tag in Doctorem utriusque Juris zu Basell creeret PAULUS ab Eitzen Junior³⁸.

1577, 7. III. bin ich JOHANNES HOLMER zu Strassburg solenniter in Magistrum liberalium artium promoveret Decano THEOPHILO GOLIO professore Ethices und habe tertium locum gehabt. Meine Mitt-Candidati sein gewesen

I. MARCUS SYBLINUS Lauffenbergensis, II. ISRAEL STÄHELIN Ellingensis, III. JOHANNES HOLMERUS Slesuicensis, IV. JACOBUS ORTHINI KIRNENSIS, V. LEONHARDUS SEVIKINGER (?) Wilstadiensis, VI. JOHANNES THEOBALDUS JUGUITER (?) Argentinensis.

1577, 14. IV. bin ich JOHANNES HOLMER von Strassburg wieder mit guter Gesundheit zu meinen Eltern und guten Freunden angekommen.

1577, 15. IV.³⁹ am Mandage sint PETER VAGEDEN twe Tueschen (?) geboren, de balde na der gebordt gestoruen.

1577, 16. IV. bin ich M. JOH. HOLMER in conrectorem scholae Slesuicensis introducirt von M. BARTHOLOMAEUS EMBS, Lectore

capituli, et inspectore scholae iusto, praesentibus aliis Canonicis, M. JOH. LUCHTIO et aliis collegis.

1577, 22. IV. ist an diesem Tage zu Gottorff gestorben Hertzog CHRISTIANUS zu Schleswig-Holstein, der das vorige Jahr geboren.

1577, 23. IV. ist an diesem Tage MARX GUEDEN Hargesvot zu Croppen Sohn MARX geboren.

1577, 28. IV. auff diesen Tag, war Jubilate, hat D. ENWALDUS THUROUW Hochzeit gehalten mit seiner andern Frauen ABELL, ANDERß SULFFGRAUEN zu Schleswig Töchteren⁴⁰.

1577, 3. VII. ist mein Halbbruder PETER HOLMEREN zu Schleswig Sohn, PETER geboren, so hernach in der Jugend gestorben.

1577, 4. VIII. ist an diesem Tage zu Schleswig geboren LUDOLPH JOHANNIS SCHOMACHERN Sohn, inter 1. et 2 noctis.

1577, 4. XII. ist an diesem Tage geboren zu Schleswig ANNA, D. BERNHARDI SOLTOWEN Thumbhern zu Schleswig und F. G. Kammermeistern Tochter.

1578, 13. I. hat TYLO RYPEN F. G. Kornschreiber zu Gottorff Verlöbniß gehalten mit BARTRAMI SCHRYUERN Bürgern zu Schleswig Tochter, meiner Stiefmuttern Freudinnen.

1578, 2. II. ist an diesem Tage M. HILDEBRANDI EMYNGAE Canonici zu Schleswig und Rectoris Scholae Sohn HIERONYMUS geboren.

1578, 20. III.⁴¹ synt . . . PETER VAGEDEN Twillinge geboren.

1578, 18. V. ist an diesem Tage gestorben THOMAS CALUNDT Burgemeister zu Schleswig, mein insonderst günstiger Her und Freundt.

1578, 8. VIII. ist an diesem Tage das neue Wergk zwischen Husum und Eiderstete geschlagen.

1578, 5. X. hat an diesem Tag, war der 19. Sonntag nach Trinitatis, Hochzeit gehalten zu Schleswig TYLO RYPEN F. G. Kornschreiber, mit BARTRAM SCHREIBERN Bürgern zu Schleswig Tochter, CHRISTINA.

1578, 13. XI. ist an diesem Tage gestorben PAUL SCHREIBER, meiner Stiefmuttern Bruder zu Schleswig.

1578, 31. XII. ist an diesem Tage geboren meine Schwester MARGARETHA, die hernach in der Jugend gestorben, PETRI HOLMERN Bürgern zu Schleswig Tochter, sup. 144 a⁴².

1579, 2. VI. ist an diesem Tage gestorben PETRI HOLMERS zu Schleswig Tochter MARGRETHA. meine Joh. Holmeri Schwester von der Stiefmutter. Inf. 349 b⁴³.

1579, 19. VII. Sontags für Jacobi hat MATTHIAS KOCK, F. G.

Mundkoch, mit meiner Stiefmutter Schwester GUNDEL SCHREIBERS zu Schleswig Hochzeit gehalten.

1579, 28. X. ist an diesem Tage geboren H. JOACHIMI BOCKHOLTEN, Pastoren tho Croppen Tochter URSULA, die Ander. Ere Gefaddern sind gewesen JACOB SEDING, ELERT LOUEDANTZ von Husum, M. BARTHOLEMEI EMBS Husfrue ELIZABETH, MARGARETA SYUERTS von Hone, und MARX GUDEN Tochter SYLE.

1579, 4. XII. ist zu Schleswick JOHANNIS SCHOMACKERN Tochter CATHARINA geboren.

1580, 3. II. hat VILHELM VERBRACKEN der Fürstinnen Hofschneider Verlöbniß gehalten mit meiner Freundinnen, MARIA, JOH. SCHUMACHERN zu Schleswig Tochter.

1580, 15. III. ist TYLE RYPEN Kornschreibern zu Gottorp Sohn, NICLAS zu Schleswig geboren.

1580, 21. III. ist JÜRGEN BRASEN erstgeborene Tochter MARINA die 1. (?) zu Schleschwig (!) auf diese betrübte Welt gekommen.

1580, 24. VI. ist mein Bruder PETER, zu Schleswig, gestorben, beinahe drei Jhar alt.

1580, 24. VI. hebbe Ich M. Johannes Holmer myn erste Predigt zu Haddeby, auff mynes lieben Vattern Anhalten gethan.

1580, 17. VIII. ist D. ENWALDUS THUROW⁴⁴ Pastor zu Schleswig, in seiner Predigt auf der Cantzel von Gottes Hand geruret, und bald darauff umb Mittag, als er zu Haus aus der Kirchen getragen, gestorben.

1580, 6. IX. ist M. JOH. LUCHTIJ Tochter CECILIA zu Schleswig geboren.

1580, 25. IX. war des Sontages für Michaelis, hat WULFF KALUNDT⁴⁵ Zölner zu Gottorff mit Doct. Pauli ab Eitzen Superintendenten Tochter MARGARETHEA Hochzeit zu Schleschwig (!) gehalten.

1580, 1. X.⁴⁶ ist Herzog JOHANNES der Elter, Herzog ADOLPHEN Her Bruder zu Hadersleben gestorben in der Nacht, und herna Anno 87 den 14. Feb. zu Schleswig seinem Hern Vateren König FRIEDRICH beigesetzt.

1580, 2. X.⁴⁶ ist JOHANNES der Elter, Hertzog zu Schleswick Holstein etc. in Hadersleben gestorben, zwischen 11 und 12 auf den Abendt und zu Schleswig begraben.

1580, 4. XI. ist M. JOHANNES LUCHT zu einem Pastoren zu Schleswig in Hern ENWALDI THOUROUVII Stede gefodert und angenommen.

1581, 11. IV. ist D. LAURENTIUS ADDI⁴⁷ mein Contubernalis und

Commensalis zu Wittenberg, in Pastoren in Witzwort in Eiderstede geordinirt.

1581, 28.V. hat WILHELM VORBRACKEN Hochtydt gehalten zu Schleswig mit JOHANNIS SCHUMACHERN Tochter MARIA.

1581, 16. IX. ist D. JOACHIMUS WARDINCKHUSEN⁴⁸ in pastorem zu Campen geordinirt.

1581, 23. IX. ist D. JOHANNES VOLCKMARUS⁴⁹ in Pastorem geordinirt.

1581, 21. X. ist zu Schleswig geboren D. PAULI CYPRAEI Canonici Sohn HIERONYMUS⁵⁰.

1581, 29. X. hat D. JOACHIMUS WERDINCKHUSEN Hochzeit zu Schleswig mit CATHRYNE W. . . .

1581, 1. XII. hat ANNA VAGET im Stapelholl zum 2. mall Zwiuling gehabt.

1581, 1. XII.⁵¹ am Frydage sind am Frydage sind PETER VAGEDEN noch Twellinge geboren ein Soeneken und Tochterken.

1582, 6. I. ist die gottselige Matrone CHRISTINA SCHREIBERN, S. PETER SCHREIBERN tho Schleswig, nachgelassene Wittwe gestorben.

1582, 31. I. ist CATHARINA SCHUTEN, ENWALDI SCHUTEN zu Schleswig Hausfraue gestorben.

1582, 6. IV. hat DETLEFF DOSE Verlöbnis gehalten mit S. THOMAE KALUNDT'S Bürgermeistern zu Schleswig nachgelassener Tochter EMERENTIA.

1582, 10. VI. hat HENNING VAGT Hochzeit gehalten mit HASCHEN HANSEN Caspeltvogts zu Aruede Tochter ANNA.

1582, 9. VII. ist Marx meines Schwagers GEORG BRASEN Sohn zu Borne auff dem Dorff, in der Pestzeit geboren, circa 6 vespertinam.

1582, 16. VII. ist M. JOH. LUCHTIJ Pastoren zu Schleswig Tochter SYLKE, vel CAECILIA tempore pestis gestorben.

1582, 5. VIII. ist JÜRGEN BRASEN zu Schleswig Tochter MARIEN die . . in der Pest zu Borne auff dem Dorff in den Kinderpocken gestorben.

1582, 10. IX. ist MARX DOUEN, MARX GUNDE zu Croppen Tochter MAN SYLEN gestorben.

1582, 30. IX. ist der alte Senior D. JOHANNES SCHMITER⁵², Diaconus zu Schleswig, der in seinen jungen (?) Jaren Hoffprediger zu Gottorff und Pastor zu Breckling (?) gewesen, in der Pest gestorben.

1582, 4. XI. ist M. JOH. HOLMER zu einem Cappellan in den olden Senioren D. JOH. SCHMITER, der in der Pest gestorben, vom

Erbaren Rath zu Schleswig consensu capituli et communit suffragio omnis civitatis geeschet.

1582, 20. XI. hat zu Anclam in Pommern D. JOACHIMI BOCKHOLTEN Bruder Hockzeit gehalten mit ANNEN MÖLLERS, einer Witwen.

1582, 25. XI. ist DETTLEFF SYUERTS, HANS SYVERTS oder HANS OHMS Hargesvotg zu Hon Bruder gestorben.

1582, 12. XII. ist Hern JOACHIMI BOCKHOLTEN Pastoren zu Croppen erste geliebte Hausfraue christlich aus diesem Jammerthal abgeschieden.

1583, 12. I. bin ich M. JOH. HOLMER in ministerium ecclesiae geordiniret von dem ehrwürdigen und hochgelarten Doctore PAULO AB EITZEN Superintendenten dioceseos Slesuicensis.

1583, 31. I. mane inter 7 et 8 est HEINRICH M. JOHANNIS LUCHTII Pastoren zu Schleswick Sohn geboren.

1583, 15. III.⁵³ ist an diesem Tag DETLEFF DOSE, mein insonders guter Freundt zu Ratsmann zu Schleswyk erkoren und hernach den 20. eiusdem zum Bürgermeister.

1583, 13. IV. ist TYLL RYPEN F. G. Kornschreiber zu Gottorff Sohn BARTRAM zu Schleswig geboren, und hernach den 27. gestorben.

1583, 27. V. hat DETTLEFF DOSE Hochzeit gehalten mit EMERENTIANA S. THOMAE KALUNDES Bürgermeistern zu Schleswig nachgelasener Tochter. An demselbigen Jahr und Tag ist auch MARX GUEDEN Hardeßvotg zu Croppen Tochter SYLE Hochzeit gewesen mit MARX DOUWEN.

1583, 9. VI. hat DAVID HENNINGES F. G. Balbirer Verlöbniß gehalten mit MARICKE JENSEN HANS JENSEN Bürgern zu Schleswig nachgelassener Tochter.

1583, 26. VII. ist an diesem Tage geboren zu Hadersleben JOHANNIS Königes in Dennemarcken FRIDERICI 2. Sohn, welcher in der Muschow bei dem Grossfürsten gestorben. Vide infra 288 a⁵⁴.

1583, 26. VII. ist WILHELM VORBAKEN Sohn HEINRICH zu Schleswig geboren. Seine Gefätteren sein gewesen: JÜRGEN BRASE zu Schleswig, JÖRGEN BÜCKHOLT zu Rendesburg und HENNING VOGTS Fruw ANNA.

1583, 1. IX. hat Her LAURENTIUS ADDI Pastor zu Witzwort, mein alter Stubgesel Hochzeit gehalten mit der tugentsamen Witwe CATHARINA.

1583, 15. IX. hat HANS ALSEN Trommeter Hochzeit gehalten zu Schleswig mit MARGRETEN zu Hon, HANS OHM zu Hon Schwester.

1583, 22. IX. hat Doctor PAULUS VON EITZEN der Jünger Thumb-

her zu Schleswig Hochzeit gehalten mit BERENT MÜNDE⁵⁵ Ratshern zu Schleswig Tochter GESCHA.

1583, 13. X. hat PETER TOLLITZ Bürger zu Schleswig Hochzeit gehalten mit CHRISTINA TAMSEN, myner Medderen⁵⁶, S. HANS TAMSEN nachgelassener Tochter.

1583, 21. X. am Mondage ist WYBE VAGEDES, PETER VAGEDES des Landvagades in Stapelholm geboren. Ihr Gefatteren sein gewesen: HENNING VAGEDES zu Eruede Hausfrau ANNA, H. JOACHIM⁵⁷ Pastoren zu Croppen Tochter CATHRYNA, und JESPER ODEFEY.

1583, 31. X.⁵⁸ am Mandage ist PETER VAGEDES Dochter WYBE thor Welt geboren. den 22 Sondags gedofft. Ere Vaddern sindt gewesen HENNEKE VAGEDES Fruwen ANNA, H. JOCHIMS tho Croppen Dochter CATHRYN und JASPER ODEFEY.

1583, 1. XII. hat HANS zu HOHN Hochzeit gehalten mit EVA SCHUBOEN von Itzeho.

1583, 9. XII. hab Ich JOH. HOLMER Verlöbnis gehalten mit ERN JOACHIMI BUCHHOLTEN Pastoren zu Croppen Tochter CATHARINA.

1584, 13. IV. bin ich JOH. HOLMER zu Süderstapell mit meiner Hausgnade zu Süderstapell angekommen und in mein Dienst getreten.

1584, 17. V. hat STYN HANS BUURFAGET zu Norderstapel, mein Freundt, mit meiner F. Freundinnen, CLAUS FRAMEN zu Meggersehen Tochter TEBBE Hochzeit gehalten.

1584, 24. V. hat mein Collega und Diaconus zu Süderstapell, D. HERMANNUS JOKEGIOS⁵⁹ Hochzeit gehalten mit S. MARTINI TEKLENBORGII meines Antecessoren nachgelassener Tochter ENGELL.

1584, 31. V. auff Exaudi hat D. JOACHIMUS BOCKHOLT Pastor zu Crophe, Hochzeit gehalten zu Rendeßburg mit S. BLASII RÖVERN zu Rendeßburg nachgelassener Tochter BARBARA.

1584, 31. VII. ist M. HILDEBRANDI EMYNGAE Thumbhern und Rectoren Scholae Slesuicensis Hußfruwe WYBE apoplexia gestorben.

1584, 4. X. hat HANS WESTERHOLT Bürger zu Schleswig Hochzeit gehalten mit ANNA WITTERN, DETLEFF BITEN (?), des Bräutigams Stieffvatteren Freundinnen.

1584, 25. X. hat GEORG MAß, mein guter Freundt, Staller im Strande, Hochzeit zu Husum gehalten mit CASPARI HOYERN Stallern in Eiderstede Tochter MARIA.

1584, 1. XI. hat BALTHASAR ODEFEYEN Hochzeit gehalten zu Bergenhusen mit SYLE, MARX GOUDEN zu Croppen Tochter, und MARX DOUWEN nachgelassene Witwe.

1584, 15. XI. ist M. JOHANNIS HOLMER Pastoren tho Suderstapell Hochzeit mit CATHARINA des gnedigen Hern Pastoren tho Croppen JOACHIMI BOCKHOLT Tochter gehalten zu Schleswigh auff dem Rathause, darauff viel ehrliche fürnehme Leute erschienen sind.

1585, 14. II. Her BORCHERT VON DER STEINBERG Hausvogt zu Schuauestede⁶⁰ Hochzeit gehalten mit MAGRETE VON HON, HANS TIMMERMANN (?) zu Schleswig nachgelassener Wittwen.

1585, 26. II. ist JÜRGEN BRASEN meines Schwagern zu Schleswig Tochter MARIEN die 2. geboren.

1585, 13. V. am Donnerdage Abendt umb 8 ist in Godt dem Hern selichen entschlaffen die gottfürchtige junge Jungfraw CATHARINA SCHRÖDERS, des erbaren Herrn Landvogts, sowie Vogts in Stapelholm geliebte Tochter, ihres Alters im 13. Jhar.

1585, 13. V.⁶¹ am Donnerdage ist in Godt dem Heren Selichlyken gestorben de godefrüchtige junge Junckfraw CATHRYN SCHRÖDERS des Erbaren Heren Landvagedes, PETER VAGEDEN leue Tochter des Auendes umm 8, eres Olders im 13. Jare.

1585, 24. VIII. ist BALTHAZAR ODEFEYEN zu Bergenhusum erster Sohn GOSCHE geboren.

1585, 27. VIII. ist in Gott dem Heren Christlich eingeschlaffen JACOB SEDING⁶² von Croppe, zu Schleswick, meiner fruen Mutter Stiffvatter. Anno 1585 ist zu Schleswig gestorben DETLEF LUTHEN Rathsverwandter Hußfruen ANNA, so weilandt H. REINOLDEN Westerholten Pastoren zu Schleswig gehadt.

1585, 27. VIII.⁶³ zu Slesv. JACOB SEDING von Cropp. m. Schwiegermutter Stiefvater.

1585, 7. IX. ist Hern BERNHARDI SOLTAUEN Thumheren zu Schleswigk Sohn JOHAN gestorben.

1585, 26. IX. Sondages für Michaeli hat GABRIEL SIBBEREN der Junge Hochzeit gehalten zu Rendeßburg mit CLAUS GUEDEN Tochter CATHARINA⁶⁴.

1585, 1. XI. ist JOH. HOLMERI erster Sohn PETER geboren zu Süderstapell, des Morgens, circa 7.

1585, 21. XI. hat ELLER SYBBEREN zu Rendesburg Hochzeit gehalten mit CARSTEN TIMMEN Bürgermeistern Tochter CATHARINA.

1586, 6. V. ist PREBEN (?), H. JOACHIMI BUCHHOLTEN und Pastoren zu Croppen Sohn, zu Anclam in Pommern bei seines Vatteren Bruder gestorben vide seq. pag.⁶⁵.

1586, 7. V. ist zu Anclam in Pomern gestorben Hern JOACHIMI BOCKHOLDEN Pastoren zu Croppen Sohn bei CHRISTIAN BOCKHOLT,

darhen ehm der Vader synes Studerendes und Lernendes halben geschicket hadde.

1586, 14. V. ist an diesem Tage gestorben zu Schleswig gestorben (!) HANS WESTERHOLTZ ein junger Bürger.

1586, 23. X. am Sondage Morgen, zwischen 2 und 3 ist PETER VAGEDES, des Landvogts in Stapelholm Tochter CATHARINA, die 2. dieses Namens geboren. Ihre Gevatteren sein gewesen JOCHIM DALDORP, CATHRYNA SOLTOWEN und MARGERETA SIEVERTS, BORCHERT des Hausvoget zu Schwabsteden Hausfrauen⁶⁶.

1586, 23. X.⁶⁷ am Sondage Morgen twischen 2 und 3 ist PETER VAGEDES Dochter CATHARINA, de ander dysses Namens geboren. Ere Vadderen syn gewesen JOCHIM DALDORP, CATHARINA SOLTOWEN und MARGRETE SYVERTS, Borchert des Hußvagedes tho Schwawesteden frawe.

1587, 19. II. hat M. HILDEBRANDUS EMYNGA Canonicus Slesuicensis et Rector scholae Hochzeit gehalten mit seiner ander Ehegeding MARGRETA ROTTMANN⁶⁸ (?) von Itzeho.

1587 (eller 1597?), 11. V. ist die tugentsame Matrona ERN BERNHARDI SOLTAUWEN Hausfrauen CATHARINA im Kindbette, nachdem sie den 7. furher Zwillinge gehadt, christlich von diesem Jammerthall geschieden.

1587, 13. VI. ist zu Gottorff gestorben FRIDERICUS Hertzog zu Schleswick, Holstein zwischen 10 und 11 Vormittags seines Alters 17 Jahr, und den 27. Julij beigesetzt.

1588, 6. I. ist meines Collegae D. HERMANNI JOKEGIJ Tochter ANNA geboren.

1588, 6. V. ist ADOLFF VAGT, PETER VAGTS des Landvagedes in Stapelholm Sohn zu Suderstapell geboren. Syne gefadderen syn gewesen M. JOH. HOLMER, der Pastor, ELIAS SPIES F. G. Amptschryver tho Gottorp, und WOBBE ODENFEYE tho Bergenhusum.

1588, 6. V. am Mandage ist ADOLFF PETER VAGEDES Sohn geboren, das Vaddere gewesen ELIAS SPIES⁶⁹, H. JOHAN HOLMER Pastor und WOBBE ODENFEYEN tho Bergenhusum.

1588, 19. V. Dominica Exaudi hat BERNHARDUS SOLTOUEN⁷⁰, F. G. Cammermeister und Thumher zu Schleswig Hochzeit gehalten zum Kyell mit des Bürgermeisters N. TÖKEN Tochter CLARA.

1588, 24. X. ist ANDREAS SULFFGRAUE Ratsverwandter zu Schleswig gestorben.

1589, 12. III. ist Er. JOACHIMUS MENTZIUS⁷¹ Pastor zu Henstede zur Erden bestediget, nachdem er den . . . vorher in Gott verstorben.

1589, 11. IV. hat CATHARINA ABELL SPIES⁷² F. G. Cammermeistern Tochter Hochzeit gehalten zu Schleswig mit HEINRICH Sager⁷³ F. Landschreibern in Dithmarschen zur Heide.

1589, 11. IV. Eodem Anno hat auch Hochzeit gehalten zu Husum JOHANNES WEGENER⁷⁴ Rathsverwandter daselbst mit seiner Frauen.

1589, 27. IV. ist M. JOHANNIS HOLMERI Pastoren zu Süderstapell Tochter MARINA I geboren, zwischen 12 und 1 im Middage am Sondage Cantate.

1589, 9. VII. ist D. MARTINUS HOPPENSACK⁷⁵ Pomeranus und Cantor zu Schleswig mein older Collega und vorher in Juventute Pastor gestorben.

1589, 30. X. hat DETLEFF MAAß von Ekelendorff Verlöbniß gehalten zu Lunden mit FREDERICH STRUCKEN⁷⁶ Landschreibern in Dithmarschen Tochter ANNA.

1589, 3. XI. ist DETLEFF LUCHT, weilandt Königinnen Sophien Secretarius zum Kyll und Ratsher daselbst christlich entschlaffen zu Plön.

1590, 9. II. hat meines soceri D. JOACHIMI BOCKHOLTEN Bruder LUCAS BOCKHOLT in Pomern zu Anclam Hochzeit gehalten mit der edlen Jungfrauen ELISABETH WOLTBERGES.

1590, 23. IV. Donnerdages in den Paschen ist PETER DORNS zu Nordstapelen verlobniß gehalten worden mit meines Schwagern PETER VAGEDEN im Stapelholm geliebter Tochter ANNA.

1590, 3. VI. hat mein lieber Vater meine geliebte Süster MARINA in der Kercken D. JOHANNI SCHUBAEO⁷⁷ zugesagt, in Jegenwart M. JOH. LUCHTIJ Pastoris, DETLEFF DÖNSEN Bürgermeister, PETER KALUNDES Ratsverwandten, JÜRGEN BRASEN des Schwagers, JOH. SCHOMAKERN, JOCHIM SCHWERTFEGER und MATTHIAS KOCK.

1590, 21. VI. hat an diesem Tage, war der erste Sontag nach Trinitatis DETLEFF MAAß zu Eckerendorff Hochzeit gehalten mit FREDERICH STRUCKEN⁷⁸ von Lunden Tochter ANNA.

1590, 3. IX. ist meines Collegen D. HERMANNI JOCKEIJ Sohn Marten geboren Hor. 9 fere ante meridiem.

1590, 3. X. ist mein alter discipulus ALEXANDER SPIES ein feiner junger Gesell, ELIAE SPIESEN⁷⁹, F. G. Amptschreibern zu Gottorff⁸⁰ gestorben.

1590, 18. X. am 18. Sontag nach Trinitatis ist PHILIPPUS, Hertzog zu Schleswig Holstein, Stormarn und der Dithmarschen, zu Gottorp im Friede entschlaffen, mane circiter 6, an der Schwindsucht, nach-

dem er nach seinem Her Brudern FRIDERICI das Regiment erlanget und kurtz zuvor sich von der Ritterschafft zu Flensburg hatte huldigen lassen. Darauff HERMANNUS SCHRÖTER Diaconus zu Schleswig dis *ἑτεοστυχον* gemacht.

Octobris bIs qVIaqVe levat, bIs qVatVor Stoll LVCes
Ve .ro.a.ess flore PhILLippe Iabes⁸¹.

1590, 18. X. eodem anno et die hat PETER DORN zu Norderstapell Hochzeit gehalten mit der tugentsamen Junckfrauen ANNA VAGETS, PETER VOGEDEN Landvogten in Stapelholme Tochter.

1591, 17. I. ist meines Vaters Bruder ARP zu Norderstapel gestorben.

1591, 12. II. ist M. JOHANNIS HOLMERI Pastoren tho Suderstapell JOACHIM geboren, Hora 4,45 post meridiem, der den 16. hernach gestorben. Vide . . .⁸².

1591, 16. II. ist JOACHIM M. JOHANNIS HOLMERI Sohn, nademe he des Morgens syner Schwackheit haluen twischen 2 und 3 de Döpe entfangen, darna umb 9 gestoruen.

1591, 25. II. ist M. HIERONYMUS . . .⁸³, Pastor zur Heide in Dithmarschen gestorben.

1591, 27. VI. hefft D. JOHANNES SCHUBAEUS⁸⁴ Diaconus tho Meldorp Hochtydt geholden tho Schleswick mit MARINA, PETER HOLMERS tho Schleswick Tochter.

1591, 1. VIII. ist PETER DORN zu Süderstapelen Tochter Margareta geboren.

1591, 5. IX. hat JOH. FRIDERICH⁸⁵ Secretarius principis zu Schleswig Hockzeit gehalten mit der tugentsamen Jungfrauen GESA SPIES, des Amptschreibern zu Gottorffen ELIAE SPIESSEN geliebter Tochter.

1591, 12. IX. hat HIERONYMUS FRIESENDORFF⁸⁶, der alten Hertzoginnen zum Kiell secretarius Hochzeit gehalten zu Schleswigh mit der tugentsamen Jungfrauen ANNA, des Ehrwürdig und Wollgelarten M. ERASMI HEITMAN Archidiaconi des Thumb-Capitels zu Schleswig geliebten Tochter.

1591, 3. X. hat D. NICOLAUS STRUCKMAN zu Schleswigh Hochzeit gehalten mit der tugentsamen Frauen MARGARETE, S. NICOLAJ OSTEREICHEN nachgelassener Wittwe.

1591, 4. X. ist meines Soceri D. JOACHIMI BOCKHOLTEN Bruder CHRISTIANUS zu Anclam in Pomern in der Pest gestorben, als ihm seine liebe Hausfrauen vorhin den 1. Oct. abgestorben war.

1591, 21. XI. GEORG BOCKHOLT Hochtidt geholden tho Rendes-

borch mit der dogensamen Junkfruwen MARGARETEN Seligen ASMUS
LENSCH tho Rendesb. nagelatener Dochter.

(Fortsættes).

NOTER

¹ Paafaldende, men ikke enestaaende er, at de to Sønner i Grunden har det samme Navn. - ² Akademiets Matrikel savnes. Gustav C. Knod, som har udgivet Universitetets Matrikel 1621-1793 vilde give en alfabetisk Liste af Akademiets Studenter (Die alten Matrikeln der Universität Strassburg, Bd. I (1897), S. XXX, Anm. 2; Die alten Matrikeln . . . Bd. III (1902), S. III), men han døde, inden han blev færdig med denne Opgave (A. Schulze, Die örtliche und soziale Herkunft der Strassburger Studenten 1621-1793 (1926), S. 9, Anm. 8). - ³ Jfr. Möller, Kirchengeschichte, Bd. 3 ² (1899), S. 139. A. 1, H. Böhmer, Luther im Lichte der neueren Forschung, ³ (1914), S. 23, Anm., Deutsche Literatur, udgivet ved Heinz Kindermann, Reformation, Bd. 7 (1942), S. 148/9, L. Andresen, Geschichte der Stadt Tondern (1939), S. 274, A. 13. - ⁴ Jfr. 7/1 og 2/9 1571, 4/6 og 7/6 1572, 23/10 1575. - ⁵ Jfr. 13/5 1585. - ⁶ Jfr. 2/10 1573. - ⁷ Bolten, S. 361/2. - Bogen i Univ. Bibl. Kiel har Signaturen 2° H. eccl. univ. 592. - ⁸ Jeg giver kun ganske korte Hensvisninger i Anmærkningerne til Teksten. Arends betegner Gejstligheden i Slesvig og Holsten (1932). - ⁹ Arends I 104. - ¹⁰ J. v. Schröder, Geschichte der Stadt Schleswig (1827), Beilagen S. 49: 1590 Borgmester. - ¹¹ Arends I 359. - ¹² Arends II 360. - ¹³ Arends II 36. - ¹⁴ Jfr. 11/7, 169. - ¹⁵ Jfr. Nordelbingen V 1,93. Han døde 1. X. 1562. - ¹⁶ Arends I 104. - ¹⁷ Raadmand Johannes S. i Slesvig (1572): Quellen und Forschungen XIV (1928), S. 326. - ¹⁸ Arends I 125. - ¹⁹ Jfr. E. Bruhn, Koldenbüttel (1928), S. 134. - ²⁰ Arends II 36. - ²¹ Maaske Bonnick, jfr. Sønderjydske Skatte- og Jordebøger i Reformationstiden (1895-99), S. 304. - ²² Paa en løs Seddel; Maanedsbetegnelsen mangler. En Johannes Volckmarus Holsatus er indskrevet i Wittenberg 30. III. 1584, maaske Præst i Ulvesbøl (fra 1582?), † 11. II. 1614. - ²³ Vistnok Michael Michaelis Schleswicens., imm. Witten-25/9 1571. - ²⁴ Paa en løs Seddel bag i Bogen. - ²⁵ Som Anm. 24. - ²⁶ Jfr. A. Sach, Die schola trivialis s. particularis und das paedagogium publicum in Schleswig (1873), S. 12. - ²⁷ Som Anm. 24. - ²⁸ Som Anm. 24. - ²⁹ Arends I 177. - ³⁰ Arends I 94; Konrektor i Flensborg 1580, ikke 1579; Fader til Kantor Antonius B. i Aabenraa (ca. 1647-1655). - ³¹ DBL ², V 469. - ³² Som Anm. 24. - ³³ Maaske Hans von Bremen, som blev Borger i Slesvig 1540. - ³⁴ *Husum, stud. Wittenberg 1529, Konrektor Slesvig 1552, Professor ved Pædagogiet 1567, † 1. I. 1575. Fader til Martinus H., stud. Wittenberg 1581, og til Simon H., stud. Rostock 1587, Rektor Tønning, Diak. Kotzenbüll 1594, Past. Buphever 1604, Past. Königsbüll 1606, Past. Tating 1618, † 10. VII. 1624. - ³⁵ Som Anm. 24. - ³⁶ Som Anm. 24. - ³⁷ Arends II 300. - ³⁸ DBL ², VI 277. - ³⁹ Som Anm. 24. - ⁴⁰ Arends II 318. Fmtl. Søn af Ewald Thurau, Kapelan ved St. Johannis i Lüneburg 1549, senere Andenpræst sstds., † 13/6 1576 (P. T. 1944, S. 33). - ⁴¹ Som Anm. 24. - ⁴² 2/6 1579. - ⁴³ 30/12 1578. - ⁴⁴ Jfr. Anm. 40. - ⁴⁵ Quellen und Forschungen zur Geschichte Schleswig-Holsteins, B. 15, S. 11. - ⁴⁶ Hertugen døde om Natten mellem Kl. 12 og 1, jfr. Achelis, Haderslev i gamle Dage, Bd. I (1926), S. 99. - ⁴⁷ Arends I 24. - ⁴⁸ Arends II 380. - ⁴⁹ Arends II 340, P. i Ulvesbüll. - ⁵⁰ DBL ², X, 470; Fødselsaar og -dag hidtil ukendt; stud. Leipzig 1596, Wittenberg 1596, Marburg 1599, Padua

1599, Heidelberg 1605, Leiden 1629. – ⁵¹ Som Anm. 24. – ⁵² Arends II 232 og 275 (som to Personer!). – ⁵³ Ifølge venlig Meddelelse af Hr. Bysekretær E. Petersen i Slesvig blev han Raadmand allerede 1582. – ⁵⁴ Jfr. ^{28/10} 1602. – ⁵⁵ Borgmester i Slesvig 1585, 1586 (Schötebuch, ifølge Meddelelse af Hr. Bysekretær E. Petersen i Slesvig). – ⁵⁶ = Modersyster (Mensing III 605). – ⁵⁷ = Joachim Bockholt. – ⁵⁸ Som Anm. 24. – ⁵⁹ Arends I 413; Svf. til Paulus Frisius, Præst ved Vajsenhuset i Hamborg. – ⁶⁰ Quellen u. Forsch. z. Gesch. S. H., Bd. 14, S. 78, Anm. 58. – ⁶¹ Som Anm. 24. ⁶² Indskrift i Slesvig Domkirke anfører 28/8 1586, se A. Sach, Geschichte der Stadt Schleswig (1875), S. 189. – ⁶³ Som Anm. 24. – ⁶⁴ M. Gude, Slekten Gude (1935), S. 58 har 25/11 1585. – ⁶⁵ 7/5 1586. – ⁶⁶ Jfr. 15/12 1585. – ⁶⁷ Som Anm. 24. – ⁶⁸ Hans Rottmann, Borgmester i Itzehoe fra før 1554 til mindst 1568 (R. Hansen, Geschichte der Stadt Itzehoe, S. 235). – ⁶⁹ Quellen u. Forsch. z. Gesch. S.-H., Bd. 14, S. 62. – ⁷⁰ Quellen u. Forsch. z. Gesch. S.-H., Bd. 14, S. 437/9. – ⁷¹ Arends II 69; Dødsdatoet mangler. – ⁷² Quellen u. Forsch. z. Gesch. S.-H., Bd. 14, S. 438 f. – ⁷³ Sstds., Bd. 14, S. 439, Bd. 15, S. 373. – ⁷⁴ Husumer Urkundenbuch (1939), S. 318. – ⁷⁵ Vistnok stud. i Greifswald 1561, Kantor 1588. – ⁷⁶ Quellen u. Forsch. z. Gesch. S.-H., Bd. 15, S. 472/3. – ⁷⁷ Arends II 250. – ⁷⁸ Jfr. Anm. 76. – ⁷⁹ Quellen u. Forsch. z. Gesch. S.-H., Bd. 14, S. 62. – ⁸⁰ Her mangler Ordet „Sohn“. – ⁸¹ Jeg kan ikke læse Ordene. – ⁸² Henvisningen mangler; jfr. 12/2 1591. – ⁸³ Navnet (Müller) mangler; jfr. Arends II 96. – ⁸⁴ Arends II 250. – ⁸⁵ Quellen u. Forsch. z. Gesch. S.-H., Bd. 14, S. 251. – ⁸⁶ Sstds. Bd. 14, S. 62. –

BIDRAG TIL D. G. MONRADS LEVNED

I.

AF

BJØRN KORNERUP

Historikernes Interesse for D. G. MONRAD, den magtfulde Bispeskikkelse og den i Danmarks Skæbne saa dybt indgribende Statsmand, har i de senere Aar været stærkt stigende. Har det maaske været paafaldende længe, før end Opmærksomheden mere indgaaende henvendtes paa denne ejendommelige Personlighed, saa kan man til Gengæld fra den sidste halve Snes Aar nævne ikke mindre end tre dygtige Arbejder, tre Disputatser, der alle har D. G. Monrad til Emne: 1936 POVL BAGGES Afhandling „Studier over D. G. Monrads Statstanker“, 1944 SVEND HAUGES „Studier over D. G. Monrad som religiøs Personlighed“ og 1947 ASGER NYHOLMS „Religion og Politik, en Monrad Studie“.

Vigtige Bidrag til Forstaaelse af Monrads Liv og Personlighed er ogsaa i de senere Aar fremkommet andetsteds. Lorenz Bergmann har leveret en grundig Gennemgang af Dr. Hauges Disputats i „Kirkehistoriske Samlinger“ 6. R. V, 27-129, og i „Danske Magazin“ 7. R. III har Aage Friis og Just Rahbek offentliggjort A. F. Kriegers, Monrads og P. Vedels meget værdifulde, indbyrdes Brevveksling 1846-88, medens nærværende Forfatter har meddelt Monrads Breve 1875-80 til Kultusminister J. C. H. Fischer (i „Kh. Saml.“ 6. R. III, 319-86).

Skønt man maaske skulde tro, at alle Kilder til Monrads Historie nu var fremdraget og benyttet, lader der sig dog hist og her finde et og andet Bidrag, som fortjener at kendes. Som et saadant skal nedenfor først meddeles nogle Erindringer om Monrad, som findes i Litteraturhistorikeren, Professor NICOLAJ BØGH'S efterladte Papirer¹.

---

¹ Nicolaj Bøgh har ret indgaaende beskæftiget sig med Monrad i sin Bog „Christian Winther, et Livsbillede“, saaledes II, 344-7, 349-50; III, 177-8, 283-4.

Blandt disse, der nu gemmes i den til de Rahbekske Mindestuer knyttede Haandskriftssamling, er et lille Hefte med Titlen „Hørt og oplevet“, paabegyndt i December 1885. Forskellige Steder i dette Hefte har Bøgh optegnet dels sine egne Erindringer om Monrad, dels hvad han havde hørt af andre, især af Provst, siden Stiftsprovst, C. L. Tobiesen i Danmark.

Da denne Mand, som af Bøgh betegnes som „Monrads ældste og bedste Ven“ lige fra Skoledagene¹, mærkelig nok overhovedet ikke nævnes i de ovenanførte, grundlæggende Arbejder om Monrad, vil det være rimeligt med et Par Ord at minde om hans Data, og det saa meget mere, som han kun sjældent omtales i Litteraturen².

CHRISTOPHER LEBERECHE TOBIESEN³, født 1807, var en Præstesøn fra Vindinge og gik i Skole i Vordingborg, hvor han maa have truffet sammen med Monrad, der besøgte denne Bys Skole 1826. Næste Aar blev Tobiesen Student herfra, medens Monrad først 1830 afgik til Universitetet som privat dimitteret af Præsten C. D. L. Westengaard i Pedersborg. Som Teologistuderende maa de begge igen være mødtes i Hovedstaden. Efter at have taget Attestats blev Tobiesen Kapellan i Steenstrup i Fyen, derpaa 1836 Sognepræst i Hodde-Tistrup, hvorfra han 1845 forflyttedes til Torstrup og Horne, idet han samtidig blev Provst. Efter 22 Aars Præstegering i Vestjylland kom han 1858 til Lolland som Sognepræst i det store Kald Danmark-Tillitse og blev ogsaa her Provst. 1884 udnævntes han tillige til Stiftsprovst for Lolland-Falsters Stift, men tog allerede 1885 sin Afsked efter at have været i gejstligt Embede i over 55 Aar. Han døde 1893 paa Frederiksberg. Fra 1871 til 1885 havde han igen staaet i nærmere Forbindelse og Samarbejde med Monrad i dennes anden Bispeperiode.

C. L. Tobiesen var en kraftfuld og betydelig Personlighed, i kirkelig Henseende Repræsentant for et konservativt, positivt Standpunkt, nidkær og tro i sin præstelige Gerning. Særlig udmærkede han sig dog som Administrator, ikke blot paa det kirkelige Omraade, men ogsaa som Kommunalmand. 1848 havde han desuden været Medlem af den grundlovgivende Rigsforsamling. Baade ved sin Forkyndelse,

¹ Jvfr. nedenfor S. 143, 149.

² Et Par enkelte Notitser om ham findes i Personalhistorisk Tidsskrift 4. R. IV, 7 og i Christine Daugaard, Biskop Daugaard II, 95, 150.

³ Jvfr. Max Groshennig og Th. Hauch-Fausbøll, Danmarks Præstehistorie 1884-1911 I, 131-4 (med de der citerede Udtalelser). Jvfr. ogsaa de nedenfor S. 159-60 aftrykte Visitatsbogsoptegnelser. Et Portræt af C. L. Tobiesen findes i Sofus Elvius, Danmarks Præstehistorie i Aarene 1885-1914 S. 138.

sin praktiske Virksomhed og sin faste Karakter forstod Tobiesen at skabe Respekt om sig¹. I historisk Henseende vil Meddelelser fra en saadan Mand sikkert være af ikke ringe Betydning. Af de nedenfor gengivne Optegnelser fremgaar det, at han har omfattet D. G. Monrad med megen Hengivenhed og Beundring, uden at han dog paa nogen Maade opgav sin personlige Selvstændighed over for ham.

I.

NICOLAJ BØGHS OPTEGNELSER OM D. G. MONRAD

Ved Overrejsen fra Korsør til Nyborg i Juli 1886 fik jeg en Samtale med Vilhelm Birkedal om Monrad². Han fortalte, at denne hans Ven i sine Studenterdage kom op til ham og talte saa begejstret om Kristendommen, at Taarerne flød ham ned ad Kinderne, og han sagde, her ikke var til at leve i saadant et Filisterland som Danmark, han vilde gaa som Missionær til Grønland. Saa gik der nogen Tid, og en Dag mødte Birkedal Monrad paa Vesterbro. De fulgtes ad, og Monrad sagde: „Jeg vil have, Du skal vide det; jeg har ganske forladt Kristendommen“. Da Birkedal vilde vide, hvorledes det var gaaet til, fik han det Svar, at Monrad i lang Tid var kommen i H. C. Ørsteds Hus, og hans nuværende Standpunkt var Resultatet af Samtaler med Ørsted³. „Jeg vil nu tage min Embedsexamen, men jeg kan aldrig blive Præst.“ Dette negative Standpunkt varede i flere Aar.

Da Monrad blev kaldet fra Paris for at overtage Konseilspræsidentiet⁴, rejste han, Dagen efter at dette var ordnet, til Sorø for at

¹ Jvfr. hertil Visitatsoptegnelserne nedenfor S. 160.

² Den bekendte Valgmenighedspræst i Ryslinge Schøller Parelus Vilhelm Birkedal (1809–92) hørte fra ca. 1830 til Monrads nærmeste Venner. Den her omtalte Episode har Birkedal siden væsentlig overensstemmende, men med færre Enkeltheder berettet i sine Personlige Oplevelser i et langt Liv I, 1890, S. 113–14. Om Kildeværdien af den se Nyholm S. 26, Note 37.

³ Om Monrads Paavirkning gennem Professor Hans Christian Ørsted (1777–1852) jvfr. Hauge S. 19–20; Nyholm S. 7, 22 f.

⁴ I Februar 1860. Monrad blev ikke den Gang Konseilspræsident, men 24. Februar Kultusminister (Nyholm S. 205 f.). Det er dog sandsynligere, at Tidspunktet for denne Episode skal henføres til efter 6. Maj 1859, da Monrad første Gang var blevet Kultusminister under C. C. Hall (sst. S. 202), og i den Anledning var ivrig for at faa Chefsposten ved Det kgl. Teater besat. Hertil udnævntes 17. Juni 1859 Gehejmekonferensraad Frederik Ferdinand Tillisch (1801–89), (indtil 1864). Jvfr. Johanne Luise Heiberg, Et Liv gjenoplevet i Erindringen, 4. Udg., III, 85 ff.; IV, 242. Th. Overskou, Den danske Skueplads VII, 1 ff.

faa Bojesen¹ til at være Chef for Det kongelige Teater. Bojesen stillede en Masse Betingelser, blandt Andet: Høedts Fjærnelse fra Alt, som hans Skuespillerstilling ikke bragte ham ind i, Anna Niensens Søster Jfr. Brenøes, hans Svigerindes, Afskedigelse, ligeledes August Niensens, hans Nevøs, ligeledes Bournonvilles² og Ballettens Ophævelse, undtagen til Brug for Operaen, o. s. v. – Alt blev indrømmet af Monrad, men dog vægrede Bojesen sig, da det kom til Stykket.

Dec. 1886. Stiftsprovst Tobiesen fra Lolland fortæller, at da han sammen med de andre lollandske Præster var hos Monrad for at lykønske denne paa hans 70de Aarsdag³, sagde Tobiesen, der er Monrads Skolekammerat: „Vil Du nu ikke skrive Noget om Dit Liv?“ Monrad: „Det har jeg dog ikke tænkt paa“. Tobiesen: „Jamen, da vil jeg dog sige Dig, at det bør Du gjøre; naar man har ført saa bevæget et Liv som Du og grebet saa meget ind i Forholdene, trænger vi Andre til at høre Dig gjøre Rede, navnlig om 1864 og især nu, da Hegermanns Bog er fremkommen“⁴.

Et Par Aar efter sagde Monrad til Tobiesen: „Nu har jeg tænkt paa at klare for mig i 64. I den Anledning skrev jeg til Estrup om at faa Statsraadsprotokollen udlaant, men han nægtede mig det. Saa bad jeg om at faa en Afskrift af Hvad jeg har sagt i Statsraads-møderne, men ogsaa det blev afslaaet“. („Heraf kommer hans Vrede mod Estrup“⁵, sagde Tobiesen). „Men kunde Du saa ikke gaa en anden Vej?“ spurgte T. Monrad: „Du mener vel Kongen. Nej, jeg

¹ Rektor i Sorø, siden i Roskilde, Etatsraad Ernst Frederik Christian Bojesen (1803–64) var fra sin Ungdom stærkt teaterinteresseret, senere gift med en Søster til kgl. Skuespillerinde Anna Nielsen.

² Frederik Høedt (1820–85) var ikke længere Skuespiller, men Instruktør ved Det kgl. Teater. (Om Monrads Villighed til at fjerne Høedt se Fru Heiberg, anf. Skrift III, 86). – Vilhelmine Brenøe, debuteret 1857 (jvfr. Overskou VI, 431; VII, 80). August Nielsen, debuteret 1852 (jvfr. Overskou VI, 383). August Bournonville (1805–79) var fra 1848 alene kgl. Balletmester.

³ Jvfr. S. 143. – Monrad fyldte 70 Aar den 24. November 1881.

⁴ General Cai Ditlev Hegermann-Lindencrone (1807–93) havde polemiseret mod Monrad i to Skrifter „Om Krigsaaret 1864 og dets Indflydelse paa vort Hærvæsen“, 1874, og „Betragtninger i Anledning af D. G. Monrads politiske Breve“, 1875. Jvfr. Nyholm S. 365 ff. Om Hegermann-Lindencrone har Monrad udtalt sig i sine „Politiske Breve“ 1–4, 1874, S. 50 ff. og i det Skrift, der her er Tale om, „D. G. Monrads Deltagelse i Begivenhederne 1864, en efterladt Redegørelse udgivet ved Aage Friis“, 1914, S. 228 ff.

⁵ Jvfr. Monrads og Konsejlspræsident J. B. S. Estrups Brevveksling i anf. Redegørelse S. XVI–XVII, XXII.

har henvendt mig til Udenrigsministeren Rosenørn-Lehn¹ og bedt ham om at faa Depecherne fra og til London, og det har han lovet mig; har jeg *dem*, saa kan jeg nok huske Hvad jeg har sagt i Statsraadsmoderne“.

„Senere har jeg ikke hørt Noget om denne Sag“, sagde Tobiesen til mig². „Inden jeg nu rejste fra Lolland³, besøgte jeg Monrad, men da jeg sagde ham Farvel, var det i den Tro, at vi ikke saas mere. Hans Aandsliv er nok endnu klart, men han lider af stadig Søvnighed. Skjønt han om Natten sover sine 9–10 Timer, bliver han atter meget søvniq Kl. 12–1. Da jeg havde siddet og talt en Time med ham, sagde jeg: „Hør nu, Monrad, nu er Du træt; nu gaar jeg ind med Din Kone i Dagligstuen, saa skal Du hvile Dig imens“. Og da vi en Time efter kom tilbage, laa han indsvøbt i et Tæppe og sov paa Sofaen“.

Monrad døde Mandag Morgen d. 28de Marts 1887. Han var, som sædvanlig, staaet op, hans Hustru var samme Morgen rejst til sin døende Moder⁴, hans Søn til Sjælland, og han havde drukket Te med sin Datter, men klagede over, at han allerede igjen var søvniq; han gik da ind i sin Stue og lagde sig paa sin Sofa; lidt efter kom Datteren derind: han var staaet op og havde sat sig i sin Stol; det nye Testament, som han havde villet læse i, var faldet ud af hans Haand. Dødskampen begyndte, men varede kun fem Minutter⁵.

I mine Drengenaar saa jeg Monrad i gamle Etatsraad Puggaards Hus⁶; men jeg har ikke videre Indtryk af, at han sagde Meget. Efter at han var kommen hjem fra Ny Zeeland og var bleven Præst i Brøndby, var jeg engang sammen med Casses⁷ og Flere kjørt til Brøndbyøster, for at høre ham prædike. Der er ofte nok talt om de store Modsætninger i Monrads Natur; Modsætningerne traadte og-

¹ Lensbaron Otto Ditlev Rosenørn-Lehn (1821–92), Udenrigsminister 1870–92. Jvfr. Redegørelsen S. XVIII.

² Den her givne Datering for Nedskrivningen af Monrads „Redegørelse“ holder ikke Stik. Af andre – dokumentariske – Kilder fremgaar det, at han havde afsluttet sit Arbejde før sin 70. Fødselsdag (den 24. November 1881). Redegørelsen udkom dog ikke før 1914 (anf. Skrift S. XV–XXII).

³ Stiftsprovst Tobiesen fik sin Afsked 28. December 1885.

⁴ Hofjægermesterinde Anna Tutein f. Eckardt døde 31. Marts 1887.

⁵ Jvfr. Johs. Fibiger, Mit Liv og Levned, som jeg selv har forstaaet det, S. 374.

⁶ Etatsraad Hans Puggaard (1788–1866).

⁷ Formentlig Etatsraad, Justitiarius i Overretten, Dr. jur. Andreas Lorentz Casse (1803–86).

saa stærkt frem den Dag, jeg her taler om. Vi stode Alle paa Kirkegaarden, da en aldeles utrolig rædsom gammel Karosse kom kjørende og holdt nede ved Laagen. Skolelæreren gik ned og lukkede Døren til Vognen op, og ud kom Monrad med et livligt: „Sikken et dejligt Vejr det er idag!“ Han havde Storkorset paa Præstekjolen, og denne Pragt stak af mod Vognen og Omgivelserne. Han kom op over Kirkegaarden og hilste paa Alle, som stod der, men uden at gjøre Bekjendtskabet til Casses gjældende. Lidt efter gik vi ind i Kirken, som var ualmindelig lille og tarvelig; den første Salme blev sunget, og fra et med Gardiner indhegnet, firkantet Rum ved Begyndelsen af Koret, hvor Stolestaderne endte, kom Monrad frem og gik for Altret. Han prædikede den Dag over Mariæ Bebudelse – en Prædiken, som senere er trykt i hans Postil¹, men ikke ganske som vi hørte den; jeg har i det Hele ved at sammenligne *de* af hans trykte Prædikener, som jeg har hørt ham holde, bemærket, at han improviserede meget paa Prædikestolen, og *det* var tit det Bedste. Under hans Tale synes han egentlig ikke at se bestemt paa Nogen. Øjnene – de store, klare, forunderlige – blinkede uafbrudt; men saa direkte formaaede han at gaa hver Tilhører ind paa Livet, at jeg tror, det havde været temmelig umuligt at slippe ud af Kirken, bort fra ham, selv om man ogsaa havde villet. Modsætningerne i hans Foredrag vare meget stærkt fremtrædende: snart var han konverserende, næsten spøgende, næsten leende, og Stemmen havde da dette lidt lespende, lidt sødlig og dog noget skarpe nede fra Halslydene; strax efter, i unaturlig hurtig Overgang, hævede han sig til den vældigste Patos med mægtige Orgeltoner i Lyden, og man troede da ikke rigtig paa Ægtheden deri²; den første Maade syntes at være ham langt mere naturlig.

Den lille, usle Kirke, Bondemenigheden, den landlige Fordringsløshed – alt Dette stod i stærk Modsætning til den overlegne, næsten mægtige Personlighed, den høje Dekoration og den – som det syntes – teatralisk beregnede Veltalenhed.

Medens Monrad var Præst i Brøndby, blev hans Kone³ lagt ind paa Diakonissestiftelsen – eller Frederiksberg Hospital – for at

¹ D. G. Monrad, Prædikener paa alle Søn- og Helligdagene i Aaret samt i Fasten, 1878, S. 202–10.

² Monrads svulmende Patos kunde undertiden minde „lovlig meget . . . om den „überschwengliche“ Svulst, der kendetegnede tysk Skuespilkunst før Josef Kainz“ (Frederik Graae, Falster Minder I, 49).

³ Monrads første Hustru Emilie Nathalie, f. Lütthans (1815–71). Om hende jvfr. Nyholm S. 38 ff., 354.

opereres – jeg tror for en Kræftknude. Dagen efter Operationen kom Monrad og begyndte at tale om alle andre Ting; først længe efter spurgte han om, hvorledes hans Kone – til hvem han endnu ikke maatte kom[me] ind – havde det. Og dog elskede han højt denne Kone; men Verden maatte ikke faa Indtryk af, Hvad der laa ham paa Sinde.

Dengang da hans Svigersøn Professor Frederiksen¹ gik fallit, tog Monrad her til Byen for at gjøre sin Indflydelse gjældende i Frederiksens Favør. Han gik da ogsaa op til den sjofle Kommerceraad Heymann², til hvem Frederiksen stod i Pengeforhold. Efter at have gjort en indtrængende Anmodning, som ganske blev afvist, slog Monrad pludselig over i en konverserende ligegyldig Tone og sagde: „Det er en stor Malerisamling, De har“.

I den første Tid, da Monrad anden Gang var Biskop paa Laaland og Falster, vare hans Pengeforhold saa derangerede, at der kun blev kjøbt, Hvad der skulde bruges i Huset halvpundevis, da Ingen i Nykjøbing vilde give Bispens Kredit. Han begyndte at save Træerne om i Bispegaardens Have for at bruge dem til Brændsel. Nu begyndte Monrad at gaa paa Frierfødder, f. Ex. paa Fuglesang, hvor Frøken Marie Neergaard³ fængslede ham meget. Han lod sig der i Selskaberne drille med [hende?] og lo da satirisk, men smigret. Her fik han Nej. Jeg var en Dag i Selskab hos Grosserer Rudolph Puggaards⁴, hvor Hother Hages Enke⁵ skulde have været; hun sendte Afbud „paa Grund af indtrufne Forhindringer“. Hun havde faaet Telegram fra Monrad, der friede til hende, og hun gav ham pr. Telegraf Ja. Samme Eftermiddag rejste han til hendes Forældre Tuteins paa Marien-

¹ Nationalekonomen, Professor Niels Christian Frederiksen (1840–1905) var optaget af storstilede, men usikre Spekulationsforetagender, men maatte 1877 gaa fallit. Han var gift med Monrads Datter Ada Maria (1841–1915). Jvfr. Kirkehistoriske Samlinger 6. R. III, 327–8, 335.

² Kommerceraad, siden Etatsraad, Isaac Wulff Heyman (1818–84), Medlem af Repræsentantskabet for „Industribanken“, der havde givet Frederiksen betydelig Kredit. Han var dog kendt baade som en virksom og filantropisk interesseret Personlighed.

³ Johanne Marie Lucie Neergaard (1841–1932), Stiftsdame i Vallo, Datter af Amtmand, Kammerherre Johan Ferdinand Neergaard († 1849) til Fuglsang.

⁴ Grosserer Christopher Rudolph Puggaard (1818–85).

⁵ Emmy Tutein (1832–94), gift 1856 med Politikeren, Byfoged i Stege Edvard Philip Hother Hage (1816–73).

borg¹. Tutein har fortalt C. St. A. Bille², af hvis Mund jeg har det, at han (T.) var inde til et Festmaaltid i Stege, da der kom ridende Bud, om han strax vilde komme hjem. Han, der troede, at der var en Ulykke paafærde, skyndte sig afsted. Da Vognen holdt og han gik op ad Hovedtrappen paa Marienborg, stod Monrad der og sagde: „Det var godt, De kom! Jeg er her for at bede Dem om Emmys Haand“. Tutein formaaede ikke strax at orientere sig. Monrad ønskede at faa Pengeforholdene ordnede hurtigst mulig, da han skulde videre til Kjøbenhavn for at holde Bryllup. De kom ind i Tuteins Stue. „Vi kan vel gaa ud fra, at Ægteskabet bliver barnløst“, sagde Tutein (Monrad var *da* 64 Aar, hun 43). „Det véd jeg da slet ikke! Hvorfor det?“ svarede Monrad.

Næste Formiddag var han i Kjøbenhavn, og om Middagen viede P. A. Fenger ham i Frelser Kirke³; det siges, at Fenger gav ham en stræng Tiltale. Til Middag meldte Monrad med Kone sig hos de intetanende Frederiksens, hans Datter og Svigersøn, og om Aften[en] rejste han tilbage til Nykjøbing. Folkevittigheden sagde, at han havde holdt Guldbryllup.

Stiftsprovst Tobiesen, Monrads ældste og bedste Ven, siger, at det har været et meget lykkeligt Ægteskab, „ret som et Ægteskab skal være“; de delte Alt med hinanden, og hun var ham til stor Støtte. Med Hother Hage var hun aldrig ret falden sammen i Sympati; men hun forstod Monrad og han hende⁴.

Da Monrad blev 70 Aar, lode Stiftets Præster ham modellere og hugge i Marmor. Ewens⁵ var i den Anledning ovre i Bispegaarden for at udføre dette Hverv. E. har fortalt mig, at Monrad sjoflede ham i de første Dage i en saadan Grad, at han havde Lyst til at tage bort igjen. Han fik Spisestuen til at modellere i, og her stillede han paa egen Haand, uden Model, en Skitse op efter Portrætter. Da Monrad

¹ Hofjægermester Peter Adolph Tutein (1797–1885) til Marienborg paa Møen, gift med Anna Eckardt (1810–87).

² Amtmand i Holbæk, Kammerherre Carl Steen Andersen Bille (1828–98).

³ Vielsen fandt Sted i Vor Frelser Kirke paa Christianshavn 16. Februar 1875 og forrettedes af Sognepræsten Peter Andreas Fenger (1799–1878). Fra 1854 havde Fengers Forkyndelse haft megen Betydning for Monrad, jvfr. Hauge S. 101, 232, 262.

⁴ Jvfr. Monrads egne Ord om hans anden Hustru: „en storslaaet, høihjertet Kvinde, der deler mine Interesser, og med hvem jeg kan føre et virkeligt aandeligt Samliv“ (Nyholm S. 378).

⁵ Billedhuggeren Otto Frederik Theobald Ewens (1826–95). Hans Buste af Monrad stammer fra 1882.

saa *den*, begyndte det Hele at interessere ham, og han sad nu meget villig Model, ja blottede endogsaa sin Hals helt ned paa Brystet og lignede da en fed gammel Romer. Medens han sad Model, læste Bispinden højt for ham Johannes Fibigers „Graabroderen“¹; flere Gange afbrød Monrad Læsningen og sagde: „Læs *det* om igjen, *det* forstod jeg ikke“. Naar det saa var sket, sagde han: „Naa, *det* er *det* Samme, der er ingen Mening i *det*; læs kun videre!“

Om Aftenen spillede de „trekantet Whist“.

Ewens vilde gjerne høre hans Mening om mange Ting og spurgte ham dygtig ud, men fik altid til Svar: „Ja, hvad mener *De*?“ Naar Evens saa sagde sin Mening, svarede Monrad: „Aa, ja saamænd!“ – Han bebrejdede E., at han læste for meget Aviser. „Ser *De*, jeg holder ét Kvartal af „Fædrelandet“, ét af „Berlingske“, ét af „Dagbladet“, ét af „Dagens Nyheder“, saa har jeg *det* Hele, saa véd jeg, hvordan *det* er. Og saa læser jeg alle Telegrammerne i „Laalands og Falsters Stiftstidende“; dermed er *det* gjort, saa er jeg med paa Omraaderne herhjemme“.

For nogle Aar siden var jeg i et stort Selskab med Monrad hos Lorens Frølichs; der var Ploug, Sven Grundtvig, Brygger Jakobsen, M. Goldschmidt, Andreas Munch, Fru Hall², o. s. v. – Da Monrad kom ind med sin Kone, stod Ploug i Døren, han gik igjennem; men de To hilste ikke paa hinanden, hvorimod Ploug talte ret livlig med Fru Monrad. Saa kom Monrad til Goldschmidt; Frølich sagde: „Jeg ved ikke, om de to Herrer kjender hinanden?“ Monrad: „Ja, jeg

¹ Præsten Johannes Fibiger (1821–97)’s „Graabroderen“, en Fortælling i seksten Sange, kom 1880. I sine Memoirer (Mit Liv og Levned, som jeg selv har forstaaet *det*, 1898, S. 374), hvori han har givet en Karakteristik af Monrad, bemærker Fibiger om denne, at han „læste med Interesse mine Bøger“. I Monrads Visitatsbog under 18. Juni 1882 hedder *det*: „Pastor Fibiger er som bekjendt en fremragende Personlighed. Han forener alvorlige Studier med digterisk System. For Tiden studerer han den ægyptiske Mythologie. Ved Siden heraf færdes han meget i Menigheden og tager sig af de Syge og Sorrigfulde. Iøvrigt paavirkes maaske hans Opfattelse af Kristendommen for meget af hans mythologiske Studier“.

² Maleren Lorenz Frølich (1820–1908). Gæsterne: Digteren Carl Ploug (1813–94), Professor Svend Grundtvig (1824–83), Brygger, Dr. phil. Jacob Christian Jacobsen (1811–87), Digteren Mëir Aron Goldschmidt (1819–87), den norske Digter Andreas Munch (1811–84; om hans Ophold i Danmark se Edmund Gosse, Two visits to Denmark 1872, 1874, 1911, p. 241–4, 314–16), Augusta Marie Frederikke Hall, f. Brøndsted (1816–91), gift med C. C. Hall. Af de anførte Aarstal fremgaar, at Selskabet maa have fundet Sted senest 1883. Jvfr. ogsaa nedenfor S. 146, 147.

ved ikke . . .“. Goldschmidt: „Jeg har i alt Fald appelleret til Biskoppens Naade, dengang De var Kultusminister“. Monrad: „Saa – aa? Det erindrer jeg ikke“. Dermed vendte han Goldschmidt Ryggen. Jeg huskede godt de to store Artikler om og imod Monrad i „Nord og Syd“¹; men dem lod det ikke til, at Frølich kjendte.

Ingen talte *til* eller med Monrad. Han havde Fru Frølich tilbords, men var kun lidet talende. Efter Bordet stod jeg og talde med Fru Hall, og Monrad stod lige ved Siden af. Jeg spurgte hende om hendes Mands Befindende og sagde blandt Andet: „Han er jo ganske aandsklar?“ Hun svarede i Ansigtet paa Monrad: „Det er han rigtignok; *det* kan Du bare vide deraf, at han mener, Monrad er gal“.

Da Herrerne kom ind at ryge Tobak i to Værelser, bleve de Fleste i det Første, hvorimod Monrad trak sig ind i det andet; der kom han da i Snak med A. Munch, hans Sommer-Omgangsfælle fra Laaland-Falster. Jeg sad med Ploug, Goldschmidt og Flere i en Kreds i første Værelse. Sven Grundtvig kom da ind og sagde: „Nej, kom ind og hør paa en Diskurs mellem Monrad og Munch; det er ubetaleligt“. Jeg gik derind og hørte da Munch sige: „Hvor kan Deres Højærværdighed som kristen Biskop forsvare det?“ (Der var Tale om Monrads Optræden i Rigsdagen sammen med Venstre). Monrad: „Jeg véd ikke noget Sted i Bibelen, hvor der staar, jeg ikke maa gjøre det“. Munch: „Læser De da Bibelen efter Bogstaven?“ Monrad: „Hvad vil det sige? Hvor staar det i Bibelen, at jeg ikke maa gjøre, Hvad jeg har gjort?“ Monrad indlod sig ikke paa Tingene, men blev ved at gaa udenom Sagen, og saa snart Lejlighed gaves, gik han ind til Damerne. Her slog han sig paa nogle unge Piger og spøjte med dem.

Da jeg senere kom til at tale med ham og takkede ham for hans Prædikener, sagde han: „Ja, de har jo gjort Lykke ogsaa i England og Tyskland“. Jeg sagde, jeg havde hørt, at han havde holdt saa gode Ordinationstaler paa Laaland og spurgte, om han ikke vilde udgive dem. Da svarede han sarkastisk: „De Taler, man holder paa Laaland, dem skriver man ikke“, hvilket Svar forargede mig ikke saa lidt, og jeg ser nu, da han har udgivet sine „Ordinationstaler og Prædikener“², at det heller ikke – heldigvis – har været ganske paalideligt, da han dog i alt Fald har skrevet nogle af dem.

¹ Nord og Syd, udg. af M. Goldschmidt, II, 1848, S. 53–65; III, 1856, S. 65–88.

² D. G. Monrad, Ordinationstaler og Prædikener, 1887.

I hele det Selskab den Aften taledede han ikke med en eneste af sine gamle Venner og befandt sig aabenbart ilde. Da han samme Vinter havde udtalt sig og handlet lovlig usandt i Rigsdagen, og han umiddelbart derefter indbød et Selskab af gode Venner: Dr. Emil Hornemann, Professor Lehmann¹, o. Fl., sagde *Alle* Nej og lode ham vide Grunden. – Professor Henrik Scharling, der som Rector magnificus² var tilstede ved et meget stort Aftenselskab hos Kronprinsen, oplevede dér, at Monrad kom hen for at hilse paa en General, der da vendte ham Ryggen med *de* Ord: „Jeg ønsker ikke at gjøre noget Bekjendtskab med Dem gjældende“.

Det var jo til Monrads store Skade, at han efter sin Hjemkomst fra Ny Zeeland ikke hélt opgav Politikken, men tværtimod af al Magt higede efter at komme ind i den for at kunne spille offentlig Rolle. Kong Christian d. Niende fortalte engang Præsten N. G. Blædel³, at han havde faaet et Brev fra Monrad med indtrængende Anmodning til Kongen, at han vilde gjøre M. til kongevalgt Medlem af Landstinget; han anførte, at hans Døtre saa gjerne ønskede at tilbringe Vinteren i Kjøbenhavn, og at han selv gjerne vilde benytte de offentlige Biblioteker. Dette fornærmede Kongen, han vidste ikke, om Monrad vilde gjøre Nar ad ham, og han valgte ham ikke⁴.

Saa stillede Monrad sig til Folketingsvalg i Helsingør og faldt. I 1872 kom Stiftsprovst Tobiesen en Dag ind til Bispegaarden i Nykjøbing. Monrad sagde: „Det var rart, Du kom; jeg har nemlig for to Timer siden faaet et Brev om at stille mig til Folketingsvalg i Roskilde“. Tobiesen: „Naa, har Du *det*?“ Monrad: „Det er ikke noget Svar“. Tobiesen: „Der er heller Ingen, der har spurgt mig“. Monrad: „Sikke Noget! Jeg mener jo, jeg vil høre Dit Raad“. Tobiesen: „Saa skal Du ogsaa faa det. Da Du forrige Aar faldt i Helsingør, sørgede alle Dine underordnede Præster og Skolelærere meget derover, og vi ser yderst ugjærne, at Du falder igjen“. Monrad: „Det skal I heller ikke faa at se; thi jeg stiller mig ikke uden at have sikret mig Stemmer nok“. Tobiesen: „Du kan aldrig stole paa Bøndernes

¹ Professor, Dr. med. Claus Jacob Emil Hornemann (1819–90). – Professor, Lic. med. Georg Carl Heinrich Lehmann (1815–90).

² Professor, Dr. theol. Carl Henrik Scharling (1836–1920) var Rector magnificus 1884–85.

³ Sognepræst ved Garnisonskirken i København, Dr. theol. Nicolai Gottlieb Blædel (1816–79).

⁴ Det skal dog især skyldes Estrups Modvilje (Monrad, En Redegørelse S. XXIII).

Stemmer, dertil er de for afhængige af hverandre“. Monrad: „Du skal ikke komme til at opleve, at jeg falder anden Gang“¹.

Alligevel skete det; men Monrad nævnede det aldrig senere til Tobiesen. Støttet af Venstre valgtes han saa i 1882 ind i Folketinget. Faa Dage efter traf Tobiesen ham paa en Visitats og sagde da: „Ja Monrad, jeg skulde vel egentlig gratulere Dig, men det kan jeg ikke; jeg tror, det Hele vil blive Dig en stor Skuffelse“. Monrad: „Det skal Du slet ikke tro, for jeg venter mig Ingenting“. Tobiesen: „Det Svar tager jeg ikke imod; ventede Du Dig ikke Noget, saa havde Du heller ikke stillet Dig“.

Monrad rejste saa til Rigsdagen, forbandt sig mere og mere med Venstre og spillede sine Kaart daarlig. Da han kom hjem, sagde Tobiesen til ham: „Hør, Monrad, jeg hører, Du har Din Plads i Tinget midt imellem Hørup og Brandes². Nu skal jeg dog sige Dig Noget: hvis der blev stillet mig det Valg at sidde daglig dér eller i Forbedringshuset, saa valgte jeg det Sidste“. Monrad: „Aa, Du er nu ogsaa altid saa skarp; man maa ikke dømme Menneskene saa haardt“. Tobiesen: „Har jeg da heller ikke Lov til at hade det Onde? de er onde, de er mig noget af det Gemeneste og Vederstyggeligste paa Jorden, og jeg foragter dem af mit inderste Hjærte“. Monrad: „Aa, Du kjender dem jo ikke“.

Da Monrad saa igjen skulde ind til Rigsdagen, sagde han til Tobiesen: „Nu blev jeg igrunden hellere hjemme“. Tobiesen: „Aa, Du udretter jo Noget derinde“. Monrad: „Hvad mener Du med *det*?“ Tobiesen: „Jeg har hørt, at Brandes har ladet sine Børn døbe; det maa jo være Din Paavirkning, som har bevirket det“. Monrad (i Alvor): „Det tror jeg virkelig Du tager fejl i; jeg har slet ikke paa-virket ham“. Tobiesen: „Det maa dog være saadan; Du er vist det eneste kristne Menneske, han er kommen i Berøring med, saa han maa have det fra Dig. Rejs Du nu kun ind og se at faa ham døbt med“. Monrad: „Det skal nok være Spøg, Tobiesen“.

Under Rigsdagssamlingen herinde holdt Skat Rørdam³ en Søndag en Donnerprædiken mod de Kristne, der for at opnaa politiske Øjemed forbandt sig med de værste Gudsfor nægttere; Monrad sad

¹ Jvfr. hertil Nyholm S. 356 ff.

² Folketingsmændene Viggo Hørup (1841–1902) og Dr. phil. Edvard Brandes (1847–1931).

³ Den senere Biskop over Sjællands Stift, Dr. phil. et theol. Thomas Skat Rørdam (1832–1909) var 1880–86 Sognepræst ved Helligaandskirken i København.

som sædvanlig i den øverste Stol, og Alle maatte tænke paa ham og rettede tydelig deres Øjne mod ham; men han lod som Ingenting.

Stiftsprovst Tobiesen var i Audiens hos Kristian d. Niende for at takke, fordi han var bleven Dannebrogsmænd¹. Kongen sagde da: „De kjender jo godt Monrad; hvad siger De dog om ham?“ Tobiesen: „Ja, jeg kan med Sandhed udtale for Kongen, at – alle andre danske Biskoppers Dygtighed ufortalt – er der Ingen, der kommer paa Højde med Monrad i Dygtighed; baade hans Præster og Skolelærere sætter høj Pris paa ham, og vi ønsker, vi maa beholde ham længe“. Kongen: „Ja, hans Dygtighed kjender jeg jo; jeg skylder ham jo Meget fra 1864; men da han ménte, at vi skulde slaas lige til Kongens Nytorv, maatte jeg afskedige ham“. Tobiesen: „Det kan være, det vilde have været godt for det danske Folk, om det nogle Maaneder før var blevet klart for Kongen, at Monrad her ikke var sin Plads voxen“. Kongen: „Det tror jeg, De har Ret i. Men min Mening, da jeg før spurgte Dem om Monrad, var jo forresten Monrad i hans nuværende Stilling med Venstre; hvad mener De dog om ham dér? Han er mig en Gaade, og jeg vilde sætte megen Pris paa, om De kunde give mig et klarere Blik paa ham“. Tobiesen: „Ja, hvad jeg dér kan sige, beder jeg Kongen kun at opfatte som en individuel Mening. Jeg skal sige, hvorledes jeg selv opfatter ham. Der er jo to Magter, som i os Alle strider om Herredømmet, Kjødets mod Aanden, Djævelen mod Engelen, det Onde mod det Gode. Som Alt nu hos Monrad er storslaaet, saa er ogsaa Modsætningerne det. Naar han er i Guds Hus, naar han skriver sine Prædikener, naar han forretter sin Gjerning som Biskop, saa er han hélt ud et Guds Barn, saa giver han sig ganske hen deri. Naar han saa kaster sig ind i Politikken og ud i Verden, saa bliver han helt et Verdensbarn. Stemningen raader tit hos ham meget mere end Karakteren“. „Det er en meget god Forklaring,“ sagde Kongen, „og jeg takker Dem for den.“ „Ja,“ svarede Tobiesen, „jeg sætter paa mange Maader Monrad meget højt og jeg véd, han regner mig for sin bedste Ven, saa jeg har kun udtalt denne Dom, fordi min Konge ønskede at høre min Mening, ikke fordi, jeg egentlig har Lyst til at fælde Dom over Monrad.“

Naar Monrad var her i Byen, gik han hver Søndag i Helliggeisteskirke. En Søndag, da en ganske ung Præst prædikede, og der maaske

---

¹ Stiftsprovst Tobiesen var blevet Dannebrogsmænd 16. Oktober 1883 i Anledning af sit 50-Aars Embedsjubilæum.

kun var en Snes Tilhørere, saa jeg som sædvanlig Monrad sidde i den øverste Stol; han sang Salmerne stærkt med. Det var Skat Rørdam, som drog ham dertil. Naar Biskop Fog¹ prædikede, hørte han *ham*.

Som bekendt studerede han Kirkefædrene². Engang kom Stiftsprovst Tobiesen til ham i Bispegaarden; Monrad trak ham da hen til en Reol og sagde: „Her skal Du se, her har jeg faaet Kirkefædrene; sikken en Række! Nu sætter jeg mig ned og siger som den rige Mand: „Æd, drik og vær glad!““ (Monrad tog nok sit Bibliotek med til Ny Zeeland, men fik det ikke tilbage med³. Senere havde han kun en lille Bogsamling).

Da Tobiesen havde Halvhundredaarsjubilæum, sagde han til Monrad: „Hør Monrad, jeg vil bede Dig som min ældste Ven og Skolekammerat, om Du vil komme til mig den Dag“. „Naa, jeg forstaar, Du vil gjerne have Lidt saadan her i Knaphullet“. T.: „Kjender Du mig ikke bedre end at Du tror, jeg er saadan en Nar! Nej! jeg vilde have bedt Dig, om Du vilde have taget mig og min Familie til Alters; men nu skal Du ikke gjøre Dig nogen Ulejlighed“⁴.

Tobiesen siger, at det kun var Faa, Monrad sluttede sig til; men mod disse Faa var han ogsaa sjældent trofast og kærlig; han taalte deres Udtalelser, selv naar disse gik imod ham, og han var stor nok til at ville høre Sandhed. Men selv overfor sine Venner holdt han ikke af at svare, men desto mere af at spørge; hvert Spørgsmaal vendte han gjerne som Spørgsmaal mod den Spørgende.

Paa Visitatser i Præstegaarden[e] gav han sig meget af med

---

¹ Biskop over Sjællands Stift, Dr. phil. et theol. Bruun Juul Fog (1819–96).

² Jvfr. Kirkehistoriske Samlinger 6. R. III, 362. Nyholm S. 386, 394, 441.

³ Det kan dog kun have været en Del af sit Bibliotek, Monrad førte med sig til New Zeeland, idet han før Afrejsen havde ladet bortauktionere 1352 Nr. af sin Samling (Fortegnelse over en, Biskop Monrad tilhørende, Samling af . . . Bøger . . ., 1865).

⁴ Jvfr. S. 148. I Monrads Indstilling, der er dateret „p. t. Kjøbenhavn den 4. Oktober 1883“, hedder det, at han i Anledning af Tobiesens 50-Aars Embedsjubilæum indstiller, „at der forundes denne nidkjære og dygtige Embedsmand et Tegn paa Majestætens Naade derved, at han bliver udnævnt til Dannebrogsmænd. Skulde denne Indstilling blive bifaldt, bedes Korset sendt til Stiftsprovst Koføed-Hansen, for at det af ham kan blive overrakt Tobiesen den 21. Oktober“ (Kirke- og Undervisningsministeriets Arkiv, 1. Dept., Journal JJ (1883) Nr. 1349).

Familiemedlemmerne og spurgte nysgjerrig om mange smaa Ubedydeligheder. Sad han ved et Middagsbord, og der ved den anden Ende blev talt livlig, havde han ingen Ro, før han fik at vide, Hvad der taltes om og blev lét ad. Han udmærkede sig just ikke ved Takt.

Der fortælles, at da Monrad under de mest primitive Forhold opholdt sig paa Ny Zeeland, paatog han sig at vaske Linnedet, fordi ingen Anden havde Lyst til at gjøre det.

En ung Skolelærer kom engang bekymret til ham som Biskop og spurgte ham om, Hvad han skulde gjøre; thi det forekom ham selv, at hans Arbejde ikke bar den rette Frugt. Monrad svarede ham: „De skal holde af Børnene!“¹

General C. Hegermann-Lindenchrone² fortæller mig, at han af Monrads egen Mund har følgende Meddelelse: Da Kristian d. Niende havde bestøget Tronen og ikke vilde underskrive Forfatningen, gik Monrad til ham, da han efter sin egen Mening havde stor Evne til at „imponere og tvinge Menneskene“. Han søgte at gjøre det indlysende for Kongen, at han burde underskrive, Hvad hele Folket ønskede hans Underskrift paa, og Hvad hans Forgænger utvivlsomt vilde have underskrevet. Kongen svarede: „Jeg kommer jo lige fra England, jeg kjender jo slet ikke, Hvad denne nye i Rigsdagen vedtagne Forfatning indeholder, og De vil vel ikke, jeg skal begynde min Regering med en Løgn?“ Monrad arbejdede sig nu op i Patos, og alt som han steg i Deklamationen, saa han et Smil pible frem om Kongens Mund. Da han var paa det Højeste, gik Kongen ganske rolig hen og lagde sin Haand paa hans Skulder med de Ord: „Bange machen, gilt nicht“. Nu var det Monrad, der blev imponeret, og i det Samme udrød han til Kongen: „Deres Majestæt, fra dette Øjeblik af er jeg Deres Mand!“ – Det varede da heller ikke ret længe, før han var Konsejlspræsident.

2.

Der findes ikke bevaret mange Breve fra D. G. Monrads unge Dage. Det vil da næppe være uden Interesse at lære at kende et Brev,

¹ Jvfr. J. C. Freudendal, Biskop D. G. Monrad, 200 Smaatræk, 1890, S. 139.

² Jvfr. S. 139. – Den 18. November 1863 underskrev Christian IX Fællesforfatningen, den 31. December s. A. udnævntes Monrad til Konsejlspræsident. Jvfr. Nyholm S. 235 f., 241 f.

skrevet saa tidligt som den 8. Juni 1837, medens han endnu laa paa Borchs Collegium. Tilmed har dette Brev hidtil undgaaet Monrad-Forskernes Opmærksomhed, antagelig fordi det henligger i samme, ikke almindelig bekendte Samling¹ som de ovenfor aftrykte Optegnelser.

Brevet er vel dateret, men savner uheldigvis Udskrift eller tydelig Angivelse af Adressat. Hvem kan det da være skrevet til? Hele Tonen er stærkt fortrolig og vidner i Forening med forskellige direkte Udtalelser om, at det maa være rettet til en nær, mangeaarig Ven, som nu ved anden Bopæl var fjernet fra Hovedstaden.

Det kunde derfor ligge nær at tænke sig, at Brevet var skrevet til den ovenfor omtalte C. L. Tobiesen, der just et halvt Aar tidligere (den 6. December 1836) var blevet udnævnt til Sognepræst i Hodde nogle Mile fra Ringkøbing, og det saa meget mere, som der i Brevets Slutning omtales Muligheden af en Rejse til denne By. Den sidste Omstændighed leder dog snarere Tanken hen paa en anden af Monrads meget nære Ungdomsvenner, VILHELM BIRKEDAL, der den 31. Januar 1837 var blevet ordineret Kateket i Ringkøbing.

Denne Formodning lader sig vistnok imidlertid hæve til historisk Vished, naar man ser, at Birkedal i sine Memoirer² – om end i noget friere Form – aftrykker et Par Linier, som genfindes i dette Brev. Derved synes Identificeringen baade af Brev og Adressat at lade sig fastslaa.

Forøvrigt maa det siges, at Brevets hele Tone svarer meget godt til den Skildring, Birkedal giver af sit og Monrads indbyrdes Forhold i disse Aar. Han fremhæver saaledes, at han selv var den af Ungdomsvennerne, som Monrad sluttede sig „nærmest og inderligst“ til; Birkedal levede – siger han – „i det ængeste Fortrolighedsforhold“ til Monrad, idet de delte alt vedrørende udvortes og indvortes Anliggender. Efter at Birkedal var blevet overflyttet til Ringkøbing, korresponderede de jævnlig, og „fra hans Breve aandede det gamle, uforandrede Venskab“³.

Den 8de Juni 1837. Borchs Collegium No. 14.

Min dyrebare Ven!

Det er ikke det heldigste Øieblik, som jeg har valgt til at skrive Dig til, da jeg er udmattet af og sløv af en Tandpine, som har plaget mig i Nat, men

¹ Sst. findes bl. a. ogsaa Brudstykker af Monrads egenhændige Manuskript til hans „Politiske Breve“ (til Brev Nr. 5-7).

² Jvfr. nedenfor S. 150 Note 2.

³ Vilhelm Birkedal, Personlige Oplevelser i et langt Liv I, 110-111, 116.

da jeg saa tidt midt i Jordens Nød og Elendighed har tyet til Dig, saa vil jeg ogsaa trods den f- Tandpine nu skrive til Dig. Der er dog ingen Ting paa Jorden, der er saa slem som Tandpine; hvad er al Hjerter-Sorg og Hoved-Sorg mod den Qval, som en Tand kan foraarsage os? Hvis jeg vidste, at man paa et vist Sted blev straffet med Tandpine, da skulde jeg nok vogte mig for at komme derved. Jeg spille i Mandags Fjer-Bolt med Sophie Ørsted¹, og var de følgende Dage gandske forunderlig beklemt, men da gjorde den lille Tand Oprør, og nu trækker jeg Aanden gandske let. Du veed nok, hun var paa Listen, der desværre er svunden forfærdelig ind.

I Nat, da jeg laae med Tandpine, syntes det mig, at den syge Tand var et uregelmæssigt Verbum i Hophal², som jeg ikke kunde komme ud af. Du maa vide jeg er færdig med det Halve af en grammatisk Afhandling, der, hvis den bliver antaget, vil gjøre mig til magister³.

Det er ellers en meget farlig Ting at spille Fjederbolt, især i Sommermaanederne; jeg har dog taget mig meget omhyggelig iagt for at see paa de grønne Træer og kommer meget sjelden udenfor Stadens Volde; men hun har ogsaa noget gandske eget Tiltrækkende i sine Øine. Hertil kommer, at jeg i Hegels Phænomenologie des Geistes er kommen til et Afsnit: die schöne Seele⁴, hvilket underordnede Standpunkt jeg endnu ikke har faaet angeret. Du kan heraf see, hvor taknemlig jeg maa være for Tandpinen; thi man bliver dog til Slutningen træt af at skuffes ved de evigt svindende Drømme, og min Sjel befinder sig vel i det stille evigt-rolige Rige, hvor Lidenskab og Begjerlighed forstumer, og hvor Sandhedens Sol bestandig hæver sig høiere og høiere, jo længere man vandrer der⁵.

Og bliver end stundom Aanden træt og Hjertet blødt, saa er det Vederqvælgelse for Tanken, at den kan ile hen til en trofast Ven og Veninde⁶, om de endogsaa ere fraværende. Og saaledes sidder jeg nu her og er hos Eder i Eders lille Bolig, og det synes mig nu, at Eders Dags Arbeide er til Ende,

¹ H. C. Ørsteds Datter Sophie Wilhelmine Bertha Ørsted (1821–89), 1843 gift med senere Stiftamtmand, Kammerherre Frederik (Fritz) Christian Emil Dahlstrøm (1815–94).

² Det er dette Sted, som i Birkedals Gengivelse (anf. Skrift I, 116) lyder saaledes: „I Nat kunde jeg ikke sove for en Tands Oprør, der pinte mig. Det syntes mig hele Natten, at denne Tand var et uregelmæssigt Verbum i Hofal, som jeg ikke kunde faa Bugt med“. Naturligvis kan dog ikke den Mulighed udelukkes, at Monrad kan have brugt væsentlig det samme Udtryk i to samtidige Vennebreve. – Hofal er en Verbalform paa Hebraisk, den til Hifil (Kausativ) svarende passiviske Form (jvfr. Johs. Pedersen, Hebræisk Grammatik §§ 28, 40).

³ Monrads Magisterafhandling kom 1838 under Titel: De formis quiescentibus linguarum Semiticarum commentationis pars prior.

⁴ G. W. F. Hegel, Phænomenologie des Geistes (Werke II, 1832) S. 476 ff.

⁵ Om Monrads stærke Betagelse af Hegel i disse Aar, jvfr. Nyholm S. 24 ff.

⁶ Birkedøl var 4. April 1837 blevet gift med Emilie Christiane Meyer (1815–89), Datter af Urtekræmmer i København, Kaptajn Johan Frederik Meyer († 1831).

og Aftenens Fred kalder Eder sammen, og medens jeg nu sidder her, da lyder maaskee hos Eder kjære, gamle Toner, som ofte ogsaa lød for mig; men medens det hos mig fremkalder Tanken paa et fjernt Hisset, som Sjelen stunder til, og hvorefter det undertiden føler en ret inderlig Forlængsel, saa ere de hos Eder Billedet paa den Harmonie, som allerede nu omsværmer Eder, og som skal omsvæve Eder fremdeles i Livet.

Min Tanke føler sig tit ret vederqvæget ved at dvæle hos Eder, og det synes at være mig et Tegn paa, hvor nøie I ere forenede, at jeg ikke kan tænke paa nogen af Eder særskilt; men at I i min Tanke bestandig sammensmelte til eet Billede.

Du kan troe, min dyrebare Ven, at jeg er ret taknemlig for al din Kjærlighed imod mig, og jeg er ogsaa vis paa, at om der end skulde hengaae mange Aar, inden vi sees, saa ville de dog ei formaae at blegne Farverne i vort friske Ungdoms-Venskab.

Og hvis det nu skulde hende sig, at vi aldrig saaes mere, thi tit skilles Veiene langt fra hinanden, og tit bortkaldes man, før man venter det, troer Du dog ikke, at vi eengang skulle gjenfinde hinanden og skulle glæde os over hinanden, omendskjøndt Blikket blev saa klart, at det kunde trænge ind til Hjertets Inderste.

Jeg er vis paa, at om Du end vilde opdage mangan Svaghed og mangan Feil, saa vilde Du ei see andre Følelser imod dig end trofast Venskab.

Den 1ste Juli. Rikke Brøndsted har i denne Tid været ene inde i Byen, og jeg har haft ret megen Glæde af dette kjære Barn¹. – Jeg har med megen Fornøielse læst Macbeth med hende paa Engelsk; det er forbausende at see, hvorvidt en fast urokkelig Villie kan bringe det. – Hun længtes meget efter Iselinge, men beherskede denne Længsel saaledes, at man slet ikke kunde mærke det, indtil den endelig brød saa voldsomt ud, saa hun fik Lov til at reise med mig til Iselinge²; det var en fornøielig Tour at reise med dette glade Væsen – jeg var en Aften paa Iselinge og saae den friske blomstrende A. M. –³. Hall to har faaet Lov at tage Auditeur-Examen og tænker paa at gifte sig til Efteraaret⁴.

---

¹ Frederikke Koës Brøndsted (1818–97), Datter af P. O. Brøndsted, gift 1840 med Michael Treschow (1814–1901) til Lyngbæksgaard og Karsholm.

² Brøndsteds Døtre blev efter deres Moders Død opdraget paa Iselingen hos deres Moster Marie, f. Koës (1790–1858), gift med Godsejer, Krigsassessor Holger Halling Aagaard (1785–1866). Om Monrads Forhold til dem se Birkedal, Oplevelser I, 112.

³ Anna Mathea Aagaard (1820–1904), 1841 gift med Skolebestyrer, Dr. phil. Martin Hammerich (1811–81).

⁴ Den senere Minister, Gehejmekonferensraad Carl Christian Hall (1812–88) blev 1837 Auditor i Hæren og ægtede s. A. (1. December) Marie, f. Brøndsted. Han kaldes „Hall to“ til Forskel fra den ældre Broder, siden Provst og Sognepræst paa Frederiksberg, Peter Elias Hall (1805–91).

Barfoed er Patriot og skriver om Peder Syv¹. – Kramer tumler om i Tilværelsen, anstiller Reflexioner, og har den bindende Forretning i vort Samfunds Stumper². – Gamle Bloch har fornyet sine Faderglæder; vi have saaledes mistet vort Hjem for Øieblikket, og den forøgede Børne-Sorg vil vel gjøre det vanskeligt at gjenfinde dem³.

Jeg kommer slet ikke fra Byen, førend jeg er færdig med min Afhandling, hvilket jeg haaber at skulle skee sidste August. Derpaa gjør jeg en lille Tour til Odense, og hvis jeg kunde følge min Lyst, til Ringkjøbing, men derpaa bør jeg desværre slet ikke tænke.

Lad mig derfor see, at du erstatter mig dette Savn ved at skrive snart til mig. – Jeg befinder mig særdeles vel paa Sjæl og Legeme, og nyder ret Livet iaar. Gid jeg maa høre det samme fra Dig, og gid Du maatte kunne tilføie, hvad jeg ei kan, det timmelige Velfærd. – Catechesen⁴ hilses paa det Kjærligste

fra din trofaste Ven

D. G. Monrad.

NB. Allen – Birch – Levinsen hilse⁵.

3.

Medens der i de ovennævnte Monogramer over D. G. Monrad gives en indgaaende Behandling af Monrads Stilling til Religion og Litteratur, til Politik og Administration, savner man en dybere-gaaende Fremstilling af hans Forhold til de Præster, hvis Biskop han

¹ Litteraten og Politikeren Povl Frederik Barfod (1811–96) syslede i sin Ungdom med Tanken om at skrive en Biografi af Peder Syv, uden dog at faa noget større publiceret (jvfr. Fr. Winkel Horn, Peder Syv, en literærhistorisk Studie, S. 8. Vilh. Birkedal, Personlige Oplevelser I, 132–3).

² Formentlig Cand. jur., senere Assessor i Lands-, Over- samt Hof- og Stadsretten Ludvig August Kramer (1808–65), Student fra Borgerdydskolen i København 1827 (V. Richter, Juridisk og statsvidenskabelig Stat, 1881, S. 182). „Vort Samfund“ er sikkert den lille, fastsluttede Studenterkreds, som baade Birkedal og Monrad tilhørte (Vilh. Birkedal, Personlige Oplevelser I, 68–9, 108). Den kaldtes almindeligvis „Tylvten“, jvfr. Frederik Barfod, Et Livs Erindringer, 1938, S. 34, 121 ff.; om Kramer sst. S. 123, 126, især S. 163 f.

³ Formentlig en Broder til deres Studiefælle Lic. theol. Jørgen Victor Bloch, Silkekræmmer Christen Lauritz Georg Bloch, boende paa Østergade Nr 55 (Folketællinger for København 1840 og 1850. Vilh. Birkedal, Personlige Oplevelser I, 97. Frederik Barfod, Et Livs Erindringer S. 124 f., 127, 132, 133–36).

⁴ Spøgende Udtryk („Kateketinden“).

⁵ Historikeren, senere Professor, Dr. phil. Carl Ferdinand Allen (1811–71), Monrads nære Ven fra Regensdagene. – De andre er formentlig Frederik Christian Carl Birch (1812–89), siden Etatsraad, Dr. phil., Rektor ved Metropolitanskolen, og Niels Levinsen (1809–57), siden Adjunkt ved Frederiksborg lærde Skole.

var i Lolland-Falsters Stift. Ikke mindst i hans anden Bispeperiode (1871–87) var der i dette Stift ansat en Række ejendommelige, kulturprægede Præsteskikkelser. Saaledes virkede her Dr. L. N. Boisen i Vesterborg, C. L. Galschiøt i Stokkemærke, H. F. Helweg i Købelev, Immanuel Barfod i Vaabensted, Johan Wegener og senere P. M. Lund i Halsted, Thorgeir Gudmundsen i Nysted, H. P. Kofoed-Hansen i Toreby, H. P. G. Koch i Riserup, Johannes Fibiger i Ønslev, Jens Vahl i Nørre Alslev for blot at nævne de mest bekendte. Det var da sikkert Umagen værd at søge at tegne et Helhedsbillede af Monrads Forhold til disse Mænd, ikke mindst maaske ved at sammenstille hans Udtalelser om dem i hans Visitatsbogsoptegnelser¹.

Som et lille Bidrag til Belysning af dette Emne skal der i det følgende meddeles nogle ikke tidligere kendte Breve fra Monrad til to ansete, af ham højt agtede Præster i Lolland-Falsters Stift, Sognepræsten i Sønder Kirkeby-Sønder Alslev, siden i Nørre Vedby-Nørre Alslev HANS PETER GYLLEMBOURG KOCH (1807–83) og Sognepræsten i Tirsted-Skørringe-Vejleby NICOLAI CLAUSEN-BAGGE (1788–1860)². Originalerne til disse Breve er for nylig skænket til Rigsarkivet.

Foruden ved at belyse Biskop Monrads venskabelige Forbindelse med de nævnte to Præster og ved at indeholde flere personligt farvede Ytringer er Brevene især interessante ved de Meddelelser, de giver om Monrads Beskæftigelse med engelske Kirkeforhold (hvad hans Biografer ikke har været tilstrækkeligt opmærksomme paa). Man ser af dem, at allerede i 1850'erne var Monrad stærkt optaget af at lære engelsk kirkelig Litteratur at kende og interesserede sig navnlig for at faa foranstaltet udgivet en dansk Oversættelse af THOMAS ARNOLDS Prædikener (ved H. P. G. Koch)³.

Det er sikkert i høj Grad betegnende for Monrad, for hvem et

---

¹ Visitatsbogen for 1843–77 findes i Landsarkivet for Sjælland m. m., for 1878–91 ved Bispeembedet. Jvfr. Nyholm S. 496.

² Nærmere Karakteristik af disse Mænd i de S. 159 ff. aftrykte Visitatsbogs-optegnelser. Et Portræt af N. Clausen-Bagge findes gengivet i Lolland-Falsters historiske Samsunds Aarbog for 1922 S. 5; hans Levned sst. 1941 S. 10–36.

³ 1855 kom i Kbh. „Prædikener af Dr. Th. Arnold, forhen Rector i Rugby. Oversatte fra Engelsk af H. P. G. Koch“. (150 S.). – Thomas Arnold (1795–1842) var fra 1828 Rektor ved Skolen i Rugby. Han virkede tillige som en meget indflydelsesrig Prædikant; især var hans Prædikener i Skolekapellet berømte. I Trykken udkom 1829–34 tre Samlinger af disse. Jvfr. iøvrigt Arthur Penrhyn Stanley, *The Life and Correspondence of Thomas Arnold*, 14. ed., 1–2, 1887, især I, 142 ff.

rummeligt Kirkebegreb var ejendommeligt¹, at han netop omfattede en saa typisk Forkæmper for engelsk Bredkirkelighed som Arnold med megen Sympati. Forøvrigt kan det bemærkes, at Monrad – modsat Flertallet af sine Samtidige i Danmark – udmærkede sig ved Kundskaber i Engelsk. Allerede som Skoledreng havde han lært sig Engelsk, og 1837 formaaede han – som et tidligere meddelt Brev viser – at læse selv Shakespeare paa Originalsproget².

Til Sognepræst N. Clausen-Bagge.

a.

Nykjøbing, d. 20. Septbr. 1853.

Kjære Pastor Clausen Bagge!

Det gjorde et smerteligt Indtryk paa mig at erfare Deres begavede Søns³ Død; jeg havde dog endnu Haab om at han skulde blive saa stærk, at han kunde have virket til Glæde for Dem og os alle. Ogsaa for mig vil han høre til disse venlige Minder, hvis Erindring har noget quægende for Sjælen.

Med Høiagtelse

Deres hengivne

D. G. Monrad.

b.

Nykjøbing p. F., d. 5. Octbr. 1853.

Kjære Pastor Clausen!

Da jeg gjør mig Flid for at faae foranstaltet et Udvalg af Arnolds Prædikener oversat⁴, saa haaber jeg at De ikke har noget imod, at jeg beholder de Bøger, Deres Søn har laant mig, Vinteren over. Jeg erindrer ikke, om De selv giver Dem af med Engelsk. Skulde det ikke være Tilfældet, vilde det være mig kjært, om De vilde afhænde nogle af de engelske Bøger til mig. De vilde derved komme til god Brug ikke alene for mig selv. Det gjorde mig ondt, at jeg ikke traf Dem paa min Visitats. – Det er tidsnok, naar jeg til

¹ Jvfr. L. Bergmann i Kirkehistoriske Samlinger 6. R. V, 87, 121-4.

² Nyholm S. 5. Ovenfor S. 153.

³ Cand. theol. Henrik Georg Clausen-Bagge døde i Rubbelykke Præstegaard 16. September 1853, 30 Aar gammel, af Tuberkulose. Jvfr. Lolland-Falsters historiske Samfunds Aarvog for 1921 S. 13 f., 22; 1943 S. 114-29. „Til Henrik Georg Clausen-Bagges Minde“, Maribo 1853.

⁴ Jvfr. S. 155. I Fortalen til den nævnte Oversættelse oplyses det, at Tanken om at gøre Arnold bekendt i Danmark først var udgaaet fra cand. theol. Clausen-Bagge, „hvis Tab alle de beklage, der havde lært ham at kjende“. I det Øjemed havde han selv fra England medbragt det Eksemplar af Arnolds Værker, som siden blev benyttet ved Oversættelsen.

Foraaret faaer Værket om Niniveh tilbage. Med venligst Hilsen til Deres Familie.

Deres hengivne
D. G. Monrad.

c.

Nykjøbing, d. 10. Octbr. 1853.

Kjære Pastor Clausen!

Imorgen stiller jeg mig, og dersom jeg bliver valgt, hvad jeg jo rigtignok antager, saa reiser jeg samme Dag til Kbhvn, for at kunne deeltage i De-batten af Forfatningssagen paa Onsdag¹. Jeg tør derfor anmode Dem om at sende til Pastor Koch Sønderkirkeby pr. Nykjøbing Arnolds Prædi[ke]ner 3: de øvrige af samme². Det vilde være mig kjært, naar jeg kommer hjem eller bliver hjemme, at modtage en Fortegnelse over Deres Søns engelske Bøger. – Det har været mig en sand Glæde, at jeg ved at gjøre et Forsøg paa at faae Arnold gjort bekjendt for det danske Publicum gaaer ind paa en Idee af Deres mig saa kjære Afdøde.

Med venligst Hilsen

Deres med særdeles Høiagtelse hengivne
D. G. Monrad.

d.

Kjøbenhavn, den 11. Juli 1856.

Ret mange Tak for Deres venlige Breve af 8. d. M. Nogen Adresse behøvedes ikke, da jeg jo nok kjender Stemningen blandt Venner og Ikke-Venner, og jeg ikke har Grund til at antage, at jeg i de to Aar skulde have forspildt enten Velvillie eller Uvillie³. Men hvor venligt og indbydende end min tidligere Stilling end [!] har vinket ad mig som en tryk Havn, saa har jeg dog ikke dristet mig til at forlade den Gjerning, hvortil jeg nu engang er sat og, hvor meget er begyndt og Intet fuldendt. Jeg har derfor bestemt ikke at forlade min nuværende Stilling, og har maattet bede vor Herre om at tænke paa Fremtiden.

Endnu engang: Tak for alt beviist Venskab.

Med venligst Hilsen til Deres Datter

Deres med særdeles Høiagtelse hengivne
D. G. Monrad.

¹ Monrad blev 11. Oktober 1853 genvalgt som Folketingsmand for Maribo Amts 4. Kreds, allerede den 12. Oktober tog han Ordet under 1. Behandling af Udkastet til Kongeriget Danmarks Grundlov (Rigsdagstidende, Forhandlinger paa Folkethinget 1853–54 Sp. 181). Jvfr. Nyholm S. 169 ff.

² Jvfr. S. 155, 136.

³ Der er formentlig Tale om et Forsøg paa igen at faa Monrad til Biskop over Lolland-Falsters Stift, fra hvilket Embede han var blevet afskediget den 26. April 1854. Nu var hans Eftermand Jørgen Hiort Lautrup død den 11. Juni 1856. Siden 1855 var Monrad Overskoledirektør for Københavns Skolevæsen og Chef for Kultusministeriets 3. Departement.

Til Sognepræst H. P. G. Koch.

Humletofte pr. Kongens Lyngby, d. 24. Juli 1854.

Kjære Ven!

Jeg har nu talt med Boghandler Lund¹, og han lader villig til at overtage sig Forlaget af Deres Oversættelse af Arnolds Prædikener og ogsaa at udrede derfor et passende Honorar. Han vilde imidlertid naturligviis gjerne see Manuscriptet, og jeg maa derfor anmode Dem om at tilsende mig samme. Med samme Leilighed forventer jeg da ogsaa at modtage den sidste Prædiken og dertil svarende Deel af Arnold. Jeg haaber vist, at De vil faae Fornøielse af dette Arbeide.

Jeg har nu prædiket een Gang i Kjøbenhavn, men det var mig ikke rigtig hyggeligt; jeg følte mig noget fremmed. Dog haaber jeg, at dette efterhaanden skal tabe sig. Næste Gang 3: gde S. e. T. prædiker jeg i Frue Kirke²; Tryde er med stor Beredvillighed kommet mit Ønske³ imøde. Gad havde ikke faa Betæneligheder at overvinde; Martensen⁴ fandt, at det i kirkeretlig Henseende ikke kunde forbydes mig at prædike, men „at det ikke var behageligt“. Derimod talte han ikke om, hvad der var kirkeligt eller kristeligt. Mine politiske Venner kunne paa den anden Side heller ikke finde sig i, at jeg prædiker, og ere uvillige over, at jeg ikke vil følge Skjæbnens Vink og overgive mig udelukkende til Politiken. Jeg haaber imidlertid at kunne gaee roligt min egen skjæve Gang. Der ere dem, hvem det i høieste Maade forundrer, at jeg prædiker, uagtet jeg jo ikke længer er nødt til det⁵. – Hvad jeg sagde sidst i Helliggeistes Kirke, har jeg i Sinde at lade trykke, da det jo er en Art Tiltrædelses-Prædiken⁶. – I denne Uge haaber jeg, at blive færdig med Psalmebogen⁷. – Hele Familien ligesom ogsaa jeg selv, befinder sig vel. Baade min Kone og jeg ere ret taknemmelige over, at Gud har havt tilrede for os denne deilige lille Eiendom. I Løverdags reistes Hovedbygningen og fik sin Krands⁸. – Hils Fader⁹, naar De seer ham. Det er

¹ Boghandler Jacob Lund, boende paa Hjørnet af Store Købmagergade og Helliggeiststræde 56.

² Manuskriptet til denne Prædiken, holdt 13. August 1854 i Vor Frue Kirke, er endnu bevaret (Nyholm S. 494). Referat hos Hauge S. 137-8.

³ Rettet fra: mine Ønsker.

⁴ Sognepræsten ved Vor Frue Kirke, kgl. Confessionarius, Dr. theol. Eggert Christopher Tryde (1781-1860). – Sognepræsten ved Helligaandskirke, siden i Stouby-Hornum Christen Pram Gad (1801-77). – Sjællands Biskop Hans Lassen Martensen (1808-84).

⁵ Jvfr. Nyholm S. 175.

⁶ D. G. Monrad, Prædiken, holden i Kjøbenhavn 5te Sondag efter Trinitatis 1854. Jvfr. Hauge S. 132 f.

⁷ Gennemgang af et af Roskilde Konvent udarbejdet Forslag til en ny Kirkepsalmebog. Resultatet af Monrads Arbejde blev et selvstændigt Forslag: „Evangelisk-kristelig Psalmebog. Ny Udgave“. 1854. Jvfr. Nyholm S. 157, 174.

⁸ Om Hummeltofte se nærmere Nyholm S. 175.

⁹ Fhv. Kopist Otto Sommer Monrad (1780-1863).

hans Fødselsdag 1ste August. Med venligst Hilsen til Deres Kone, Søster, Pastor Sidenius¹ og andre fælles Venner.

Deres hengivne
D. G. Monrad.

[Udskrift:] Velærværdige Hr. Pastor Koch, Sønder Kirkeby, Nykjøbing Falster.

TILLÆG

AF D. G. MONRADS VISITATSBOGSOPTEGNELSER

a.

OM C. L. TOBIESEN

1872 26. Maj.

„Præsten Provst Tobiesen prædikede kraftigt og godt over Dagens Evangelium. Ungdommens Svar og Læsefærdighed var tilfredsstillende“.

1882 4. Juni.

„Efter at have antaget Capellan har Provst Tobiesen gjenvundet sit gamle Helbred og sin gamle Kraft. Der er en smuk Samvirken mellem ham og hans begavede Capellan Valeur“².

[Hertil kan føjes følgende Udtalelser af Biskop C. S. W. Bindsbøll:]

1859 12. Juli.

„Han er en begavet Prædikant, taler med Kraft, Frihed og Naturlighed, som ikke bliver uden Indflydelse. . . . Menigheden har lært at sætte Priis paa sin nye Præst“.

1862 18. Septbr.

„Sognepræsten, Provst Tobiesen holdt en opbyggelig Prædiken over Matth. 6, 33. Han er en Prædikant, der samler Tilhørere i Guds Huus. Han taler som en Mand, der har Hjerte baade til at føle Sandheden af, hvad han forkynder, og til at tale frit ud, hvad han veed og føler. . . . Sognepræsten er respecteret og afholdt af sin Menighed“.

¹ Formentlig Sognepræst i Nykøbing F., siden i Østofte, Christian Sidenius (1810-85).

² Johannes Meller Valeur (1852-1913), personel Kapellan i Dannemarretillitze 1880, siden Sognepræst i Langaa-Vinge-Torup.

1867 22. Septbr.

„Sognepræsten, Provst Tobiesen, tog af Dagens Evangelium, Anledning til i sin Tale at besvare de Spørgsmaal: „ere vi virkelig Christne? og hvoraf vide vi det?“ Det var en meget alvorlig, streng Prædiken, der muligviis lettere havde fundet Indpas hos Tilhørerne, hvis det ikke havde manglet den lidt paa Afrunding. . . Kirkebøgerne vare førte med megen Orden; der fandtes ikke een Uoverensstemmelse. Kirkerne besøges stadigt og ret flittigt af Menighederne. Forholdet mellem Sognepræsten og hans Sognefolk skjønedes at være godt. Han er en nidkjær Præst, og lægger Energie for Dagen i al sin Embeds-Virksomhed. Men om det gode Forhold end stundom derved kan forstyrres, gjør Erkjendelsen af hans Dygtighed sig dog snart gjældende“.

b.

OM H. P. G. KOCH¹

1850 14.-15. Juli. Sønder Kirkeby og Sønder Alslev.

„Sognepræsten talte over Dagens Text. Hans Tale udmærkede sig ved kirkelig Sands og megen Selvtænkning. Hans Foredrag var jævnt og naturligt. Ungdommens Svar var særdeles tilfredsstillende. Menigheden var talrigt forsamlet“.

1871

„den 9. Juli 5. Søndag e. T. visiterede jeg N. Vedby Kirke. En talrig Forsamling var tilstede. Provsten prædikede med sin sædvanlige Trofasthed og Paalidelighed. Ungdommen havde god Læsefærdighed og svarede meget saavel ved min som Præstens Catechisation“.

1875 27. Juni. N. Vedby.

„Provst Koch har alle Betingelser for en gavnlig Virksomhed som Landsbypræst. Hans Prædiken er klar, jævn, inderlig, rolig og har det eiendommelige Præg, der kun fremkommer, hvor den bæres af en Overbeviisning, der har varet et helt Liv igjennem. Ikke desto mindre synes det ei at lykkes ham at vække Menigheden af den dybe nordfalsterske religiøse Ligealdighed“².

¹ Erindringer om Monrads Visitater i Nørre Vedby 1878 (uannmeldt) og 1879 er meddelt af T. Løgstrup i Dansk Kirkeliv, medens Tiderne skifter, red. af Johs. Nordentoft, 1932, S. 97 ff.

² Hermed kan jævnføres de af mig i Kirkehistoriske Samlinger 6. R. V, 248 ff. meddelte „Optegnelser fra Riserup Præstegaard 1798-1842“, især S. 269 f., 277 f.

1879 20. Juli. Nørre Vedby.

„Provst Kochs Ord komme altid saa vægtige og indtrængende; man mærker, at de bæres af et langt Livs Erfaring“.

[Hermed kan sammenholdes en Udtalelse af Biskop C. S. W. Bindsbøll:]

1867 29. Septbr. Nørre Vedby.

„Provst P. G. Koch . . . er en meget god Prædikant, der har Øie for den herskende Christendoms svage Sider og Mod nok til uforbeholdent at udtale sig derom og blotte dem, hvormed han forbinder et paa fortsat Granskning grundet Kjendskab til den hellige Skrift. . . . Kirkerne besøges ret stadigt af Menighederne; men, uagtet deres Sognepræst prædiker til Opvækkelse, kan man dog ikke regne Menighederne til de opvakte; snarere har der overfor hans Bestræbelser viist sig en Oppositions-Aand, som neppe ret selv veed, hvor den vil hen, men som indtil videre nøies med ikke at ville derhen, hvor Præsten vil have den. En saadan Opposition traadte saaledes virksomt frem ved hans Bestræbelser for at faae den nye Psalmebog indført“.

c.

OM N. C. CLAUSEN-BAGGE

1850 4.-5. Aug. Tirsted-Skørringe-Vejleby.

„Sognepræst [Clausen-Bagge] holdt over Luc. 19, 41 i et reent Foredrag en klar og forstandig Prædiken over Luc. 19, 41-44 [sic!]. Menigheden var talrig forsamlet, Ungdommens Svar var særdeles tilfredsstillende“.

FORTEGNELSE OVER DANSK GENEALOGISK LITTERATUR I AARET 1947

VED

ALBERT FABRITIUS

- Jfr. Dansk Tidsskrift-Index. Udgivet af Statens Bibliotekstilsyn
XXXIII, 1947. Kbh. 1948.
Avis-Kronik-Index. Red. af E. Allerslev Jensen og K. Høyer
Nielsen. 8. Aarg. 1947.

1947.

- Kirstein Gregersen: Fasterholt Slægten. Oprindelse og Sidelinier samt
Slægterne fra Fasterholt, Birkebæk, Skovbjerg, Harrild og Sand-
feldgaard. Koldby 1947. 4to. (178 S. – Ill.).
Thorvald Lund: Kohavegaard Slægten Vejstrup. Karen og Morten
Rasmussen og deres Efterkommere. Pennetegninger ved Karen
Broholm. Odense 1947. 8vo. (89 S. – Ill.).
C. Krarup: Stamtavle over Slægten fra Kællerød. – Tillægsblad Nr. 1.
Slagelse 1947. 8vo. (8 S.).
Gunnerius Tollefsen: Jacob Andreas Andersen og Hustru Martha
Bierch's Ættlinger. Aarh. 1947. 8vo. (22 S. – Ill.).

-
- ANDRUP – Chr. Møller Hansen: Købmands-Slægten Andrup i Lemvig.
En kort historisk Fremstilling. Lemvig 1947. 8vo. (202 S. – 7
Billedtbl.).
BADEN – C. Bunch-Christensen: Familien Baden. Efterretninger om
Ernst von Badens Efterkommere. Ringsted 1947. 4to. (76 S. –
9 Tvl.).
BENDSEN – (Karl Winther): Stamtavle over Efterkommerne af Gaard-
ejer, Sognefoged Anders Hansen Bendsen og Karen Kirstine
Hansdatter, Keldby Sogn. (Stege 1947). 4to. (44 S. – Ill.).

- BERNER – Jørgen H. Berner: Slekten Berner i Norge. (2. Utg.). Oslo 1947. 4to. (121 S. – Ill.).
- BIE – Lorentz Bie: Stamtavle over den norsk-danske Slægt Bie. Udg. ved Louis E. Grandjean. Kbh. 1947. 8vo. (53 S. – Ill.).
- BLOCH – Aage Brask: Niels Bloch i Rold og hans nærmeste Slægt. En gammel jydsk Selvejer- og Herredsfogedslægt. Kbh. (Ringkøbing) 1947. 8vo. (205 S. – 2 Tvl.).
- BRINCK – se Damm.
- BØLLE – Den Bølge-Orning-Grønvoldske Families Stamtavle. (Oslo 1947). St.-Fol. (1 Bl. fot. efter haandskr. Original).
- CHRISTENSEN – Slægten fra Hollensted. (Forord af Alfred Jensen og Ulla Pedersen). Aabenraa 1947. 8vo. (80 S. – Ill.).
- CHRISTENSEN – H. K. Rosager: Sognefoged Hans Christensen Vejstrup og hans Slægt. Ved Thøger Dissing. Efter Thøger Dissings Død fuldført af Slægtsudvalget ved . . . Odense 1947. 8vo. (163 S. – Ill.).
- CHRISTENSEN – Olav Christensen: Henrik og Gunnar Fangel Christensens Anetavle. Haderslev 1947. 4to. (32 dupl. Bl.).
- CLEMEN – 1837. 26. Maj. 1937. Slægtsregister med Tilføjelser 1947. [Familien Clemen]. Kalundborg 1947. 8vo. (14 S.).
- DAMM – Slekten Damm. Av Ingeborg Flood. – i 100 år. N. W. Damm & Søn 1843–1943. Et firmas historie. Oslo 1947. S. 405–13, jfr. 120. – Heri endvidere Slægterne Brinck (S. 414 f.), Høeg (S. 415–19) og Nissen (S. 413 f.).
- GRAVESEN – G. Th. Gravesen: Gaarde og Slægter. Skildringer af Hjemstavnen. Udgivet paa Foranledning af Gaardejer Graves Kielsgaard, Kelstrup og Gaardejer Karl Kielsgaard, Kelstrup. [Nykøbing M. 1947]. 8vo. (176 S.).
- GRØNVOLD – se Bølle.
- HANSEN – se Jacobsen.
- HANSEN – Hans Konow: Stamtavle over Etatsraad A. N. Hansen's Efterkommere. Kbh. (Skjern) 1947. 8vo. (154 S. – 14 upag. S. – 2 Billedtlv.).
- HANSEN – Marius Jager Andersen: Anders Hansen og gamle Niels Andersen fra Janderup. Slægtsbog. Varde 1947. 8vo. (300 S. – Ill.).
- HELM-PETERSEN – Familien Helm-Petersen fra Odense. (Ringsted 1947). 4to. (16 upag. S. – Ill.).
- HOUMØLLER – Sven Houmøller: Den vendsysselske Slægt Houmøller. Kbh. 1947. 8vo. (51 S. – Ill.).

- HOUMØLLER – Sven Houmøller: Ahnetavle for Else, Lis og Sven Houmøller. Kbh. 1947. 4to. (20 S. – dupl.).
- HØEG – se Damm.
- JACOBSEN – Henning F. Kiær: Stamtavle over Bødkermester Lars Jacobsens Slægt paa Amager, samt over Slægten Hansen fra Wilders Plads. (Kbh.) 1947. 8vo. (56 S. – Ill. – 1 Tvl.).
- JENSEN – Sigvald Madsen: Slægten. Kristen Jensen og Hustru Mette Marie Madsdatter, Kaarup. Holbæk 1947. 8vo. (44 S. – Ill.).
- JESPERSEN – Johan C. Sulkjær: Slægtstavle over Familien Jespersen fra Ø. Sneftrup i Ørre Sogn. Herning 1947. 8vo. (48 S. – Ill.).
- LANGKILDE – J. V. Langkilde: Stamtavle over Familien Langkilde. (Fakse 1947). 8vo. (65 Bl. – S. 67–74. – 4 Tvl.).
- LARSEN – Laurids Larsen: Slægt og minder II. Middelfart 1947. 8vo. (44 S. – Ill.).
- LETH – Fr. Tobiesen: Slægten Leth fra Stege. Trykt for Familien. Kbh. 1947. 8vo. (53 S. – Ill.).
- LUND – Ingeborg Flood: Presteslekten Lund fra Stod. 2. utg. utarbeidet av . . . på grunnlag av Aagaat Daae's stamtavle utkommet i Trondhjem 1918. Oslo 1947. 4to. (127 S. – Ill.).
- MELBYE – (Pouline Nielsen): Stamtavle over en gammel Bogense-Slægt (Melbye). Vejle 1947. 8vo. (35 S. – Ill. – 1 Tvl.).
- NIELSEN – (Vibeke Flarup): Slægtsbog for Lars Henrik Nielsen og Hustrus Efterkommere. Udg. i Hundredaaret for Lars Henrik Nielsens Kone Olines Fødsel og til hendes Minde. Hillerød 1947. 8vo. (41 S. – Ill.).
- NISSEN – se Damm.
- NISSEN – (Eduard August Nissen:) Den sønderjydske Boelsmand Lorenz Nissen og Hustru Sitzel (Cidsel) Nissdatters Slægts-historie fra ca. 1700 til 1946. Samlet og udg. af deres Sønnens Sønnensøn. Fredericia 1947. 8vo. (61 S.).
- ORNING – se Bølle.
- RASMUSSEN – Andreas Fynning: Hans Jørgen Rasmussen in memoriam. 1847. 7. Februar 1947. [Ahnetavle for H. J. Rasmussens Børn]. (Kbh. 1947). (1 Tavle).
- SØNDERGAARD – Stamtavle over Slægten udgaaet fra Søndergaard i Trabjerg, Borgbjerg Sogn. Privattryk. Brande 1947. 8vo. (41 S. – Ill.).
- THOMSEN – Stamtavle efter Rasmus Thomsen. Hørve (1947). 8vo. (18 Bl.).

TØTTRUP – Vagn Riisager: Krøniken om Tøttrupperne paa Dueholm 1732–1845. Arkivstudier og Familietradition. Nykøbing M. 1947. 8vo. (20 S. – Ill.) (Særtryk af Morsø Folkeblad).

Supplement til Stamtaflefortegnelsen for 1930.

THOSTRUP – Chr. Bendix Thostrup: Bendix Bech Thostrups Slægtetog. [Kbh.] 1930 ff. 4to. (167–70 Bl. Register. maskinskr.).

Supplement til Stamtaflefortegnelsen for 1944.

GRÜNER – L. P. W. Grüner: Slægtetog, afsluttet 1867. Odder 1944. 4to. (IV – 39 maskinskr. Bl.) (Kun fremst. i 6 Eksempl.).

ZEUTHEN – Slægten Zeuthen 1943. Samlet paa Foranledning af Ingeniørerne Ch. og R. Zeuthen med Bistand af T. A. Karbo. U. St. 1944. (1 Tavle).

Supplement til Stamtaflefortegnelsen for 1946.

C. Krarup: Stamtavle over Slægten fra Kællerød. 2. forøgede Udg. Slagelse 1946. 8vo. (281 S. – Ill.).

ANDERSEN – Th. Thomsen: Slægtsbog [Efterkommere af Gaardmand Niels Andersen i Kirkeby, Velling (1634–99)]. (Aars 1946). 4to. (65 løse Tvl. – Uden Tit.bl.).

LUNN – |:Stamtavle over Familien Lunn:| U. St. [1946]. 4to. (1 Tvl. – Lystryk).

MAMMEN – (Sigurd Mammen): Stamtavle over den ældste Slægt Mammen fra Randers. Horsens 1946. 8vo. (44 S.).

SVENDSEN – Ove Dragsted: Jens Svendsen 1843 14. Januar 1943. Bidrag til en levnedsskildring med slægtstavler og illustrationer. Samlet av . . . Vignetter av Kirsten Dragsted. Kbh. 1946. 4to. (63 S. – Ill. – dupl.).

ANMELDELSER

Efterretninger om Slægten Bertouch i Danmark og Norge. Samlet for Familien af Rud. Bertouch-Lehn. Trykt som Manuskript. Kbhvn. 1944.

Blandt de slægtshistoriske Arbejder, der er fremkommet under Besættelsen og derfor ikke er blevet kendte i videre Kredse, er ogsaa den af Baron R. Bertouch-Lehn paa Lungholm, Ejer af Hørbygaard, tidligere Gesandt i Tokyo, udgivne Familiebog.

Den seneste Tids hjemlige genealogisk-biografiske Litteratur kan opvise flere Exempler paa, at der indenfor den danske Adel vedvarende findes Ætlinge, der har ydet en værdifuld personlig Indsats i Granskningen af deres Slægts Historie og med betydelige pekuniære Ofre bragt Udbyttet af deres Studier til almen Kundskab.

Den nys afdøde Lensgreve F. AHLEFELDT-LAURVIG har forfattet og udgivet Monografier af sin Slægts mest fremtrædende Medlemmer, det ufuldendte bindstærke Værk om Storkansler F. Ahlefeldt, General F. Ahlefeldt og hans Datter Elise, gift med Frihedshelten Lützow. Lensbaron H. BERNER-SCHILDEN-HOLSTEN har, i Samarbejde med Bibliotekar, Dr. phil. ALB. FABRITIUS, gjort udførlig rede for sin Slægts Agnater og Cognater samt, hvad der giver hans omfangsrige familiehistoriske Værk almen kulturhistorisk Værd, fremstillet det intime dagligdags Liv i Fædrenes Sale og Stuer ved endnu bevarede synlige Minder, Bohave og Brugsgenstande af alle Slags, gengivne i meget talrige, udmærket reproducerede Afbildninger.

Baron Bertouch-Lehns store og statelige Bog er Udbyttet af en mangeaarig pietetsfuld Fordybelse i hans Slægts Fortid, som har nedfældet sig i en tiltalende, fængslende Form og iklædt et smukt typografisk Udstyr. Stamrækken er stringent opstillet generationsvis efter det eneste forsvarlige, oftere fravegne, men nu hævdvundne System, der bl. a. er indført i Danmarks Adels Aarbog.

Paa den i Aarbogen for 1896 meddelte Stamrække føres Slægten tilbage til JEAN II BERTHOUT Greve af Magens, † 1421. I Naturalisationspatentet af 1777 for ERNST ALBRECHT VON BERTOUCH og Søskende paaberaabes Familiens Herkomst fra Frankrig. Med prisværdig kritisk Sans afstaar Baron Bertouch-Lehn fra at prøve Rigtigheden af Traditionen om at hans Slægt skulde være udvandret fra Brabant til Belgien, derefter til Sydtyskland og herfra igen til Danmark. Som Familiens ældste eftervislige, til Danmark indkomne Stam-

fader angives GEORG DE BERTOUCH (1668–1743), født i Helmershausen i Franken, først Dr. jur. 1693 i Kiel for en Afhandling om Skuespil og Operakunst i retslig Betydning, derefter i dansk Militærtjeneste, senest General-løitnant og Kommandant paa Akershus. Hans Søn, Kammerherre, Oberst CARL RUDOLPH DE BERTOUCH (1709–65) er Fader til ERNST ALBRECHT VON BERTOUCH (1745–1815), Geheimekonferensraad, Gesandt i Polen og senest Amtmand i Tønder, mest bekendt ved sine i Rigsarkivet bevarede værdifulde Samlinger til den danske Adels Genealogi – og Kammerherre, Ritmester FREDERIK JULIAN CHRISTIAN VON BERTOUCH (1761–1831). Sidstnævnte havde i Ægteskab med Elisabeth Catharine Baronesse Lehn til Søholt Sønnen POUL GODSKE LENSBARON BERTOUCH-LEHN til Baroniet Sønderkarle (1796–1881), ophøjet 1819 i dansk friherrelig Stand – Baron Rud. Bertouch-Lehns Oldefader.

Poul Godskes Fader var den første i Slægten, hvis Hu stod til Landlivet Paa Søholt opførte han en ny Hovedbygning og dyrkede her Musik og Litteratur sammen med sin aandeligt interesserede og vindende Hustru.

Blandt Husets Sommergæster var Thorvaldsen og Oehlschläger. I 1816 gjorde Poul Godske sammen med Digteren en Udenlandsrejse paa et Aar, som kostede Faderen 4000 Rdlr. Rejsen gav Oehlschläger Stof til den ikke just smigrende Figur Frantz Lehn i hans Tragedie „Tordenskjold“, hvad Familien, som let forstaaeligt, tog ham ilde op.

Baron Bertouch-Lehn skriver livfuldt og fængslende om sine Oplevelser i diplomatisk Tjeneste i Frankrig, sit Ophold i Mexiko, men især om de Aar, han tilbragte som Gesandt i Tokyo, og sikkert vilde der have været Stof til en hel læseværdig Bog. Til Texten slutter sig en fyldig Samling af Breve, der giver mangt og meget. Et betydeligt Noteapparat vidner om Forf.s dybt-gaaende Kendskab til trykte og utrykte Kilder. Illustrationsstoffet omfatter Familieportrætter, Prospekter og nedarvede Erindringsgenstande ulasteligt gengivne. Et omhyggeligt udarbejdet Register slutter Bogen.

„Slægten Bertouch“ er ved sit Anlæg og Indhold en værdifuld Berigelse af den danske personhistoriske Litteratur og kunde have fortjent at kendes af mange udover Familiens snævre Kreds.

Det var at ønske, at Forf. yderligere gav en Fremstilling af de ældste Led af Slægten Lehn, dens Forretningsdygtighed og vidtspændende finansielle Transaktioner og store Jorderhvervelser.

L. B.

Frederik Hegel, Erindringer, I-II, 1946-47.

I sine Karakteristikker af Samtidige særtegner Goethe først deres ydre Fremtoning og slutter herfra til indre Egenskaber.

I bevidst eller ubevidst Pagt med dette store Forbillede tager F. Hegel med en ikke almindelig Iagttagelsesevne og støttet til en stærk Hukommelse sin Udgang hyppigst fra Vedkommendes fysiske Apparition. I første Række lægger han megen Vægt paa Staturen og drager højst omtvistelige Slutninger

i Retning af Legemshøjdens Indflydelse paa Karakteren. „Smaa Mænd,“ hedder det, „er ofte meget ærgerrige og forfængelige, og Forfængelighed hos Mænd er, efter min Erfaring i Livet, en Mands upaalideligste Karaktertræk. De er som Regel uberegnelige i deres Program og uanet saarbare. Man ved aldrig, hvor man har dem. Jeg tilstaar, at jeg altid har været lidt bange for smaa Mænd.“ Jac. Paludan skal have sagt, at hos alle smaa Mænd nynner det Dagen lang inden i dem: middelhøj. F. Hegels Indtryk af Nic. Blædel er, at han var saare ærgerrig, „dertil var han ret lille af Vækst og havde ikke erhvervet sig den sikre selvglade Facon som f. Ex. Borgmester Kaper.“ Anker Larsen er lille af Skikkelse; var det ikke for hans stærke Blik, lagde man ikke Mærke til ham. Høje Mænd som Cavling siges at have en ofte godmodig Indstilling overfor Mennesker.

Haandens Udseende, Form og Pleje skænker Forf. særlig Opmærksomhed. Bjørnsøns Hænder var hvide og velplejede. Han var glad i dem; Sønnens derimod korte og fregnede. Aakjær havde smaa og buttede Hænder, næsten feminine, og Fingerspidserne smalle, spidse og haarde. Om Krøyer siges: „Skar man Hænderne ud af hans Portrætter og hængte dem op alene, saa vilde enhver, der kendte Modellerne intimt, kende dem igen og aldrig et Sekund være i Tvivl om hvis de var.“ Som Exempler nævnes Portrætter af Schandorph, Drachmann, Bjørnson, Lie og Brandes. Havde Krøyer indskrænket sig til at male berømte Mænds Hænder, var han blevet verdensberømt.

Endelig er ogsaa Haandskriften af Indflydelse paa Forf.s Bedømmelse af Personen, om Skriften er meget artistisk og frigjort, ompræget af Maalbevidsthed, Forfængelighed eller indre Uro, hvorfor da ogsaa Bogen er ledsaget af Haandskriftprøver.

Efter dette at dømme har den unge Forfatter, der med sit første Manuskript i Haanden bly og bange er gaaet over Forlagsdirektør F. Hegels Tærskel, været udsat for en streng Mønstring.

Over to Tredjedele af Erindringerens første Del, der her alene gøres til Genstand paa Grund af dens biografiske Karakter, optages af Portrætrids af de mange, F. Hegel har kendt eller kommet i Berøring med. Dette brogede Billedgalleri minder om et gammeldags Fotografialbum med Portrætter, skarpe og slørede i Flæng, i Format fra Kabinet- og Visitkortstørrelse ned til det, man kalder Frimærkebilleder. Hver enkelt Karakteristik har en monumental Overskrift, hvilket ganske vist er orienterende, men virker forflovene, naar den kun følges af faa Linjer. Med afgjort Udbytte læser man den udførlige Omtale af Bjørnson som Digter, Skribent og Folketaler, om Glansen og Eventyret i hans Skikkelse og det store Pust, der udgik fra ham, naar han talte sig varm i Glæde og Sorg. Ogsaa Karakteristikken af Drachmann er illuderende. Krøyer skildres smukt som den blide Drømmer, hvem Livet tog saa haardt paa og som levede højt oppe over Menneskene. Netop det samme Indtryk gjorde han paa mig ved vort sidste Møde paa Skagen. Der ydes Knud Rasmussen uforbeholden Anerkendelse af hans Vovemod

og prægtige Karakteregenskaber. Jeg er enig med F. Hegel i, at Doktorgraden ligesom gjorde ham mindre, og bifalder hans Misbilligelse af at man „lidt hysterisk“, proklamerede ham som „Danmarks Knud“. Hans Skikkelse kom for hans virkelige Venner paa Afstand ved den Sværm af Snobber, der ved overstadige Fester trængte sig ind paa ham, hvorved han kom til at drikke Dus med mange, der stod hans Livs lysende Indsats fjernt.

Mod andre Karaktertegninger kan rejses alvorlige Indvendinger. Uvenlig og uforstaaende er hans Omtale af Sophus Michaelis som en ængstelig, agtpaaagivende, tyndslidt Mand. Hvem der som jeg har staaet ham nær i mange Aar, siddet sammen med ham i Bestyrelse og ledsaget ham paa Forfatterkongresser, kan vidne om hans mange fortræffelige Egenskaber, hans mangesidige og delvis dybe Viden, Beskedenhed og Tysthed i sin Færd, blottet for Misundelse og offervillig, dertil i Besiddelse af et stille Lune. Ubillig er ogsaa Hegelss haarde Bedømmelse af Henri Nathansen, med hvem jeg har siddet paa Skolebænk sammen.

Bogen indledes med Minder fra Forf.s Barndom og Ungdom i et kunstnerisk Hjem, der drog saa mange navnkundige Mænd og Kvinder fra en svunden Kulturperiode til sig. Med Interesse læser man F. Hegels rammende Karakteristik af Faderen. Dennes Husholdningsbog giver mange kuriøse Oplysninger om Datidens Prisbillighed og beskedne Krav til Livsnydelser. Hvem der har kendt Fru Julie Hegel, glædes ved Sønnens varmtføjte, fintmærkende Skildring af denne stille, stærke og hjertevindende Kvinde, der var Sjælen i det vidtfavnende Hjem paa Skovgaard.

L. B.

Slægtshistoriske Studier i Sønderjylland. En Vejledning ved Johan Hvidtfeldt. (Skrifter, udgivne af Historisk Samfund for Sønderjylland. – Nummer 9). U. St. [1948] (34 S.).

Som Led i de af Historisk Samfund for Sønderjylland udgivne Skrifter har Landsarkivar HVIDTFELDT udsendt en kort Vejledning i sønderjysk Slægts-historie. Fremstillingen slutter sig naturligt til den af Forfatteren i Samarbejde med Dr. TROELS FINK for faa Aar siden udgivne værdifulde Vejledning i Studiet af Sønderjyllands Historie og er tilpas elementært holdt til at yde den begyndende Slægtsforsker en fortrinlig Støtte i hans Arbejde uden at afskrække ham ved tekniske Detailler. Da Hvidtfeldt først og fremmest tager Sigte paa den nordslesvigske Befolkning, hvis Afstamning er rent dansk, ligesom den største Del af dens Tilvækst, er det væsentlig danske Kilder, hvortil der henvises, foruden naturligvis til det specielt sønderjyske trykte og utrykte Materiale; den tyske Slægtslitteratur lades ude af Betragtning.

Selvom dette i og for sig maa karakteriseres som en Svaghed, idet den tyske Litteratur ikke vil kunne undværes, hvis man bevæger sig ret langt fra Bondebefolkningen, skal det anlagte Synspunkt dog ikke angribes her; ogsaa for Anmelderen staaer det som det naturligste at dele Stoffet paa denne Maade, idet Oversigten derved væsentlig lettes, og det lille Afsnit om Syd-

slesvigs Slægtshistorie, hvormed Oversigten afsluttes, viser med tilstrækkelig Tydelighed, hvor stor Forskellen er paa de to Befolkningsgrupper.

Som man paa Forhaand maatte vente, tilfredsstillter Vejledningen et hvert rimeligt Krav, og der er næppe Tvivl om, at Hvidtfeldts lille Oversigt vil blive stærkt benyttet og bidrage til den Spredning og Fastholdelse af Interessen for dansk Personalhistorie, som er absolut nødvendig, dersom Forskningen her i Landet skal opretholde sin hidtidige Standard. Det er da ogsaa glædeligt ved Gennemgangen af Hvidtfeldts Bog at se, i hvor høj Grad Sønderjyderne selv deltager i Arbejdet med Landets genealogiske Udforskning – Pastor H. HEJSELBERG PAULSEN, C. MAIBØLL og AUG. KORSE har hver for sig ydet en god Indsats paa dette Felt.

ALBERT FABRITIUS.

AXEL NØRLIT: *Skifteprotokoller i Landsarkivet for Sjælland m. m. for Amter, Amtstuer, samt Godser og Institutioner paa Sjælland, Samsø og Møn*. Registratur og Stednavneregister. Kbh. 1948. (136 S.). (Forfatterens Forlag).

Et hvert Hjælpemiddel til genealogisk Forskning hilses med Glæde, og AXEL NØRLIT, der gennem snart en lang Aarrække har været de Besøgende paa Landsarkivet en god Støtte gennem sit fortrolige Kendskab til Arkivets Bestand, skal have Tak for det Arbejde, han her har udført. Arbejdet i Arkiverne volder jo altid visse Vanskeligheder, ikke mindst for Begynderen, fordi de Detailler i Udviklingen, der naturligt bevares – og skal afspejle sig – i Arkivordningen kan være vanskelige at faa tilstrækkeligt Overblik over, endsige at tilegne sig fuldt ud.

Et af de mest brydsomme Problemer, Slægtsforskeren bliver stillet overfor, er Skiftevæsenets Ordning – ikke alene rummer den ældre Tids Deling af Skiftejurisdiktionen mellem forskellige Instanser talrige Faldgruber, men ogsaa den topografiske Ordning volder undertiden meget store Vanskeligheder. Kan Københavns Skiftevæsen være besværligt at finde rundt i i Tiden før Struensees Reformer, saa er Landet endnu vanskeligere, idet det afgørende Spørgsmaal her jo ikke er, hvor den paagældende døde, men til hvilket Gods han hørte, og da Gaardene jo som oftest havde adskilligt Strøgods, er der hyppigt mange Muligheder.

Det er paa dette Punkt, Axel Nørlit har sat ind. Sikkert oprindeligt til eget Brug har han udarbejdet et Stednavneregister til Skifteprotokollerne for private Godser og Institutioner, og dette er derefter, sognevis ordnet, blevet trykt, saaledes at man, naar man søger et Skifte, straks vil kunne se, hvilke Godser eller Institutioner, der har haft Jord, det paagældende Sted, og hvilke Protokoller, der saaledes vil være at tage i Betragtning.

Nørlits Bog indledes med en meget nyttig Oversigt over Skiftejurisdiktionens Fordeling og bringer derefter en Registratur over de i Amts- og Amtstuearkiverne, samt Gods- og Institutionsarkiverne bevarede Skifteprotokoller og -sager, og derefter kommer saa – som nævnt ordnet efter Sog-

nene – et Stednavneregister til de private Skifteprotokoller, ledsaget af et Suppleringsregister over Navne, som ikke med fuld Sikkerhed har kunnet stedfæstes.

Som det fremgaar af Titlen, omfatter Registret Sjælland, Samsø og Møn, derimod ikke Lolland-Falster og Bornholm, der jo dog ogsaa falder ind under det sjællandske Landsarkivs Virkeomraade; for Bornholms Vedkommende gør særlige Forhold sig gældende, idet Skiftejurisdiktionen paa Landet her var centraliseret i en særlig Skifteskrivertjeneste, men Lolland-Falster havde man gerne set inddraget under Registreringen.

ALBERT FABRITIUS.

AAGE BRASK: *Niels Bloch i Rold og hans nærmeste Slægt*. En gammel jydsk Selvejer- og Herredsfogedslægt. Kbh. (Ringkøbing) 1947. (205 S. – Ill.) (Ejnar Munksgaard). (Kr. 10).

Udforskningen af danske Slægtskabsforhold i ældre Tid byder paa meget store Vanskeligheder og stiller Forskeren overfor talløse Gaader, som aldrig med fuld Sikkerhed vil kunne løses. Det er derfor af ikke ringe Betydning at den, der gaar i Gang med saadanne Opgaver, forener Grundighed og Taalmodighed med en nøgtern Vurdering af Stoffets Bæreevne – har Fantasi og Kombinationsevne parret med Kritik.

I denne Henseende føler man sig behageligt beroliget ved Læsningen af den Bog, Godsejer BRASK nu har udsendt som et Biprodukt af sit Arbejde med Kjellerups Historie. Forfatteren gør i sit Forord Rede for de Vanskeligheder, han har været stillet over for, og er selv klar over, at der kan være grebet fejl med Hensyn til Identificeringen af Personer med de samme Navne, men han mener tillige – og ikke uberettiget – at Udsendelsen af de Resultater, han er naaet til, har sin Værdi, og i hvert Fald vil kunne give Stødet til, at andre ved Enkeltundersøgelser fremskaffer korrigerende og supplerende Oplysninger.

Emnevalget er godt og lidet opdyrket; det drejer sig her om en Storbondeslægt – BLOCH fra Himmerland – hvis Blod flyder i mange gode danske Slægters Aarer, og Bogen har saaledes saavel ved sit Anlæg og Udførelsen som ved sit Emne en bredere historisk og genealogisk Interesse. Den kan i denne Henseende, omend ikke i Omfang, sidestilles med Klitgaards Kjærulfske Studier.

Udgangspunktet er Herredsfogeden i Hindsted Herred NIELS BLOCH i Rold (1526/73), hvis Hustru Kirsten Jensdatter formentlig var en Søster til Biskop JENS PEDERSEN SKJELDERUP, om hvem Forfatteren formoder, at han har Navnet fra Skellerup ved Hobro, ikke som tidligere antaget fra Skeldrup paa Fyn. Af Niels Blochs Sønner var den mest fremtrædende Sognepræsten ved Viborg Domkirke Magister JENS NIELSEN BLOCH (d. 1580), gennem hvis 5 Døtre, CIDSEL, Dr. med. JOHANNES PALUDANS, INGER, Magister JENS PEDERSEN (LØVENBALKS) og senere Dr. med. PEDER IVERSENS, DOROTHE, Magister

PEDER RIMBOLDTSENS, MARIE, Magister PEDER ERICHSEN STEENS og KAREN, Hr. LAUST MIKKELSENS, flere Præsteslægter kan tælle Niels Bloch blandt deres Aner.

Af Niels Blochs andre Sønner skal her nævnes SØREN NIELSEN BLOCH i Store Arden, der blev Herredsfoged i Hindsted Herred efter Faderen, og hvis Søn Herredsfoged JENS SØRENSEN BLOCH var Fader til Herredsfoged SØREN JENSEN BLOCH. Denne Slægt lever endnu gennem Sønnen, Sognepræst FREDERIK BLOCH (se V. A. Bloch: Stamtavle over Søren Blochs Descendenter).

Ogsaa en anden af de i Nutiden kendte Slægter Bloch – Maleren Carl Blochs og Sceneinstruktøren William Blochs Familie – stammer, omend paa Spindesiden, fra Niels Bloch i Rold. Denne Slægt har hidtil været ført tilbage til Handelsmanden PEDER JØRGENSEN BLOCH i Randers og hidtil utrykte Oplysninger har tilladt at følge Linien tilbage til dennes Farfaders Fader JOHAN JENSEN BLOCH (d. 1709), Degn i Falslev. Det er nu godtgjort, at Falslev-Degnen var Søn af Sognepræst i Borup og Hald, Jubellæreren JENS JENSEN BLOCH, hvis Forældre var Magister Jens Pedersen (Løvenbalk) og Inger Nielsdatter Bloch.

Bortset fra Oplysningerne om denne sidste Linie har Godsejer Brask ikke ført sit Arbejde ned efter Aaret 1700, og selvom det havde været af stor Værdi at faa en fuldstændig Stamtavle over de her hen hørende Personer af Navnet Bloch, saa er det dog uden Tvivl den vanskeligste Del af Opgaven, der her er blevet løst paa saa fortræffelig en Maade.

ALBERT FABRITIUS.

Stamtavle over Etatsraad A. N. Hansens Efterkommere. Samlet og udarbejdet af Hans Konow. Kbh. (Skjern) 1947. (154 S. – Ill. – 6 Tvl.). (Ejnar Munksgaard i Kommission).

Etatsraad A. N. HANSEN (1798–1873), Grundlæggeren af det bekendte Handelshus A. N. Hansen & Co., har af sit Ægteskab med den engelske Præstedatter EMMA GRUT efterladt talrige Efterkommere, iblandt hvilke ikke faa har gjort sig bekendt fortrinsvis indenfor Handels- og Ingeniørverdenen. En Oversigt over denne Slægtskreds blev udgivet allerede 1882 af LOUIS HANSEN, men det forløbne Aaremaal med den store Tilvækst, som det har bragt, gør det dog naturligt, at en Nyudgave nu ser Lyset – at det tillige er blevet en ny Udgave skyldes den Grundighed og Omhyggelighed, hvormed Forfatteren, Grosserer KONOW, Odense, er gaaet til Værks. Resultatet er blevet en genealogisk vel funderet Publikation, og tillige baade en interessant og nydelig Bog, takket være „Udenværkerne“ og den typografiske klare og smukke Opstilling.

Udenværkerne er, foruden en kort Oversigt over A. N. Hansens og Emma Gruts Afstammingsforhold, en kort Biografi af A. N. Hansen selv og nogle meget personlige Erindringer af et af Børnebørnene, som i faa Streger

tegner et overordentligt levende Portræt af A. N. Hansen intime. Videre følger Optryk af en Artikel i Illustreret Tidende om A. N. Hansens Sønner (af Pseudonymet Emeritus), og endelig en grundig statistisk Beskrivelse af Efterslægten, af hvilken det fremgaar, at Descendenterne i første Række har helliget sig det praktiske Liv – af 82 voksne Mænd har 22 været beskæftiget ved Handels- og Bankvæsen, 16 som Ingeniører og 10 som Militære. Sluttelig er Stamtavlen ledsaget af 11 Anetavler med summariske Oplysninger for A. N. Hansen og ti i Slægten indgiftede Personer (af Slægterne BERRY, BULL GOTSCHALK, GRUT, HEILMANN, HOSKIÆR, DE JONQUIÈRES, PLUM, WESTENHOLZ og WULFF).

Af A. N. Hansens Agnater fører de fleste nu Efternavnet Grut; af Kognaterne træffes ikke faa kendte borgerlige Slægter som BENZON, BRUN, CARSTENSEN, DINESEN, GRØN, HEIN, KNUDTZON, MALTHER-BRUUN, MØHL-HANSEN, TEGNER, TUXEN og WESTENHOLZ og adelige som NEERGAARD og REVENTLOW. Af Descendensen har ikke færre end tre sat Livet til i Krigen, SVEND CARSTENSEN, som faldt i Irak og LUDVIG REVENTLOW og KIM MALTHER-BRUUN, der jo begge blev henrettet i Ryvangen 6. April 1945.

Den fortræffelige lille Bog betyder en værdifuld Forøgelse af vor genealogiske Litteratur.

ALBERT FABRITIUS.

Den vendsysselske Slægt Houmøller. Ved Sven Houmøller. Kbh. 1947. (51 S. – Ill.). – LAURITZ PETER HOUMØLLER: *Min Levnedsbeskrivelse i korte Træk.* Udgivet af Familien ved Sven Houmøller. Kbh. 1947. (31 S. – Ill.). – SVEN HOUMØLLER: *Ahnetavle for Else, Lis og Sven Houmøller.* Kbh. 1947. (20 S. – dupl.).

Det er et ikke ubetydeligt Stykke Arbejde, hvormed den unge Bibliotekar SVEN HOUMØLLER nu beriger vor personalhistoriske Litteratur; han demonstrerer herved, at Frederiksberg Kommunebibliotekers velkendte Interesse for Personalhistorien ikke blot har en biblioteksmæssig, mod Publikumsbetjeningen vendt, Side, men er forbundet med Sagkundskab hos Personalet, hvad Bibliotekerne iøvrigt allerede tidligere har vist ved Udgivelsen af en genealogisk „Læs med Plan“-Oversigt (ved AASE THOMSEN) og ved sin mønstergyldige Fortegnelse over Frederiksbergs genealogiske Bogbestand.

Slægten HOUMØLLER, der har Navn efter Gaarden Houmølle i Ovtrup Sogn paa Mors, føres tilbage til JOHAN JENSEN ÅBO (1703–80), der formentlig er indvandret fra Sverige eller Finland. I sine ældre Generationer har Slægten væsentlig beskæftiget sig med Garverivirksomhed, bedst kendt i Nutiden er den gennem Brødrene JENS ANDREAS (1853–1935) og LAURITZ PETER HOUMØLLER (1855–1929), der 1883 stiftede Frederikshavns Jernstøberi- og Maskinfabrik, som lededes af den yngre af Brødrene, medens den ældre, der sad i en stor Engros-Handel i Holstebro og desuden var Direktør for Holstebro Bank, var økonomisk Interessent i Foretagendet.

Om Frederikshavns Jernstøberi giver de nævnte Optegnelser af Lauritz Peter Houmøller en Del Oplysninger. Disse Erindringer er vel ikke af betydelig litterær Værdi, men Udgivelsen er dog vel motiveret ved det levende Billede, der her oprulles af en ung, dygtig Haandværker, som uden anden Startkapital end sin Vilje til at bryde sig en Bane, kunde skabe en stor Virksomhed, der navnlig synes at have været indstillet paa Fabrikation af Motorer og mindre Skibsmaskiner, samt Mejeri-Dampkedler.

I Tilslutning til disse to smaa Bøger, som er nydeligt trykt hos Nordlunde i København, er udgivet en duplikeret Anetavle for Forfatteren og hans to Søstre, komplet for 32 Aners Vedkommende, men iøvrigt for adskillige af Linierne ført ret langt tilbage. Begge de genealogiske Arbejder er – naturligvis – forsynede med Navneregistre.

ALBERT FABRITIUS.

Slægten Leth fra Stege. Ved Fr. Tobiesen. Trykt for Familien. Kbh. 1947. (Thaning og Appel i Kommission). (93 S. – Ill.).

Som saa mange andre trykte Arbejder er ogsaa den foreliggende Stamtavle blevet forsinket af Trykkeristrejken og har først omtrent et Aar senere end Bestemmelsen oprindelig var kunnet se Lyset.

Den her behandlede af de ikke faa Slægter, der fører Navnet LETH, var i ældre Tid væsentligst knyttet til Landbrugsvirksomhed og føres tilbage til Byfoged i Stege MICHEL GROTSSEN (eller GRAFFUERSEN) LETH (d. 1732), som var født i Randers. Af hans Børn skal nævnes Herredsfoged over Sunds og Gudme Herreder CHRISTIAN LETH (1698–1763) og Forpagter MORTEN LETH (1703–80), af hvilke den sidste er Stamfader til den nulevende Slægt; hans Søn FRANTZ JOCHUM LETH (d. 1836), der ejede Aaløkkegaard ved Odense, døde 82 Aar gammel som Landvæsenskommissær og Etatsraad og var i sit 3. Ægteskab med ANNE MARIE LANGE (af Ørbæklunde-Slægten) Fader til Justitsraad LAURITZ CHRISTIAN FRIEDERICH LETH (1794–1865) og til Fyrinspektør CHRISTOPHER ADOLPH LETH (1796–1868), som igen var Fader til Grosserer CHRISTOPHER ADOLPH LETH (1836–1917) og til FREDERIKKE LOUISE LETH (1834–1916), Forfatteren FRANZ VON JESSENS Moder.

Af Spindelinerne er første Generation medtaget, hvorved Interessen for Arbejdet naturligt udvides; det er navnlig Slægterne FOG, HASTRUP, JUHL og WILHJELM, der paa denne Maade inddrages, men det kan jo ikke nægtes, at denne Mellemlinje for genealogisk Fremstilling – ikke mindst ved Anvendelsen af den generationsvise Opstilling – viser sig i systematisk Henseende mindre heldig. Den ideale Fremstilling maa være den bredere, virkelige Efterslægtstavle, hvis Opstilling dog som Regel udkræver et saa stort Arbejde og saa betydelige økonomiske Krav, at den forbyder sig selv – i Mangel heraf er den rent agnatiske Efterslægtstavle at foretrække; at man gaar Mellemlinjen skyldes dog vel som oftest Erkendelsen af, hvor nært Kvin-

dernes Børn ofte er knyttet til deres Moders Forældre og Slægt, et Synspunkt, der dog er de strengere genealogisk-metodiske Forestillinger uvedkommende.

Overlæge TOBIESEN har ladet dette Arbejde nyde godt af den Omhyggelighed, der i det hele præger hans personalhistoriske Forfatterskab, og han har tilmed haft den fortræffelige Idé at ledsage Stamtavlen med en Ikonografi – en med ganske korte Beskrivelser forsynet Fortegnelse over Portrætter af de i Stamtavlen omtalte Personer – en Idé, der i høj Grad bidrager til at øge Interessen for det foreliggende Arbejde.

ALBERT FABRITIUS.

SMAA MEDDELELSER

FREDERIKKE LOUISE CHARLOTTE KOMTESSE DANNESKIOLD-SAMSØE

(3. Febr. 1737—13. Juli 1821)

Blandt Kvindeskikkelserne i det danske Aristokrati i Tiden fra Struensee-perioden, den franske Revolution og op til Napoleonskrigene fængsler Komtesse FREDERIKKE DANNESKIOLD-SAMSØE Opmærksomheden ved det ærefulde Omdømme, Samtidige har givet hende i deres efterladte Optegnelser. Det gælder hendes Aandskultur og Skønhed, Beundringen for den Rankhed og moralsk uangribelige Holdning, hun bevarede gennem en omskiftelig Tilværelse, og hendes Kærlighedshistorie.

Hendes Fader var Generaladmirallieutenant Greve FREDERIK DANNESKIOLD-SAMSØE, som Oversekretær i Søetaten under Christian VI ubestridelig fortjent af sin dygtige Ledelse af vort Søforsvar. Afskediget ved Kongens Død levede han som Privatmand, indtil han i 1760 blev beskikket til Overhofmester ved Sorø Akademi, en Stilling, han kun beklædte i fire Aar. Ved Tronskiftet 1766 blev han Medlem af Konseillet og atter sat i Spidsen for Søetaten, men efter et Aars Forløb maatte han træde tilbage og boede de sidste Aar af sit Liv hovedsagelig paa sit Gods Marselisborg ved Aarhus, tynget af Gæld, hidført af hans store Repræsentationsudgifter og Hang til Ødselhed.

Ved sin Uomgængelighed og Stridbarhed skabte han sig overalt Fjender eller dog Modstandere. REVERDIL betegner ham som en Mand, der saa alting sort med sit galdesyge Sind og kun levede i Tanken om Hævn.

Under de Sygdomme, der i Sorø hjemsøgte ham, Hustruen og Datteren, hans eneste Barn, som han omfattede med største Æmhed, skænkede den ellers saa menneskefjendske Mand sin fulde Tillid til Familiens Huslæge, JOHAN THEODORUS HOLM, en Stadskirurgs Søn fra Nyborg. Efter tilendebagte Studier ved fremmede Universiteter havde Holm bestaaet medicinsk Embedsexamen og var i 1762, trediveaarig, bleven beskikket til Medikus ved Sorø Akademi og kort efter til Professor ved samme i Botanik, Naturvidenskaberne og Medicin.

I det daglige Samvær mellem den sex Aar yngre Komtesse og Holm udviklede der sig en gensidig Tilbøjelighed, som, efter hvad der fortælles, førte til en hemmelig Forlovelse. Ved Hustruens Død i 1763 sad Grev Danne-

skiold „alene tilbage“ med Datteren. Strax efter hans Afgang fra Akademiet blev Holms Professorat nedlagt, og Greven bad da Kongen om at bevilge ham 600 Rdl. i Pension, indtil Akademiet kom i Drift igen. „Tvende Gange“, skriver Danneskiold, „haver Holm reddet mit Liv, og af Venskab for mig lod han sig nok overtale til at henbringe denne Tid hos mig“. Holm forlod Sorø i April 1765 og tog Ophold hos Greven paa Marselisborg. Danneskiold omtaler sin Husfælle som en Mand, „hvem man ikke kan rose nok for hans Omsorg og Hengivenhed for Syge, retskaffen af Hjerte og af Sæder“. Under sin anden korte Embedstid skaffede Greven sin Yndling i 1767 Udnævnelsen til Direktør i Generalpostamtet. Det følgende Aar blev Komtesse Danneskiold heftig syg, og uden Tvivl har Holm tilset og plejet hende. I sin Angst for at miste hende skriver Faderen: „Min Datter, der ved sin Dyd var en bedre Skæbne værdig, har delt min Landflygtighed og mine Lidelser. Ved sin Sygelighed lader hun mig føle Døden tusind Gange i min Frygt for, at den skulde ramme hende, hvilket vilde være den haardeste af alle de Prøvelser, der er vederfaret mig.“ Datteren kom sig dog og skulde overleve Faderen i et halvt Aarhundrede.

I Følelsen af sit nære Endeligt lagde han i et Brev, dateret 22. Novbr. 1769, Holms Skæbne i A. G. Moltkes Haand med følgende, meget sigende Linjer: „Den, der skal forlade et Land for at søge et nyt, har altid noget at sige dem, der bliver tilbage. Saaledes gaar det ogsaa mig. Da jeg ikke ved, om Ds. Excellence faar mine Breve, hvad jeg tvivler paa, vil De tillade mig at slutte med et Par Ord til Fordel for en Mand, hvem jeg agter og elsker, nemlig HOLM. Maatte De gøre ham lykkelig; han fortjener det. Det er min sidste Bøn.“ Grev Dannekiold døde 18. Juli 1770. Samme Aar, 21. Decbr., holdt Holm Bryllup med SOPHIE MAGDALENE VON SCHRÖDERSEE, Datter af Enkedronning Juliane Maries nyadlede Kasserer. Ogsaa Holm optoges i Adelsstanden (1781), blev Hofchef hos Enkedronningen og Generalpostdirektør. Som Botaniker og særlig Svampekender har han sat sig et Minde ved det af ham udgivne Pragtværk over Svampe. Hans Bo opviste en betydelig Kasse-mangel.

Komtesse Danneskiold giftede sig aldrig. Hun var en dyb Natur, og det er betegnende, at hun aldrig dansede. „Med en Resignation, hvori maaske en tidlig Hjertesorg har haft Del, trak hun sig tilbage fra den Verden, hvor hendes Rang og Skønhed hjemlede hende en udmærket Plads“, hedder det i Orla Lehmanns Livserindringer.

Om Bevæggrunden, en eller flere, til hendes Forsagelse, er man henvist til Gisninger. Den stærke Følelse, hvormed Grev Danneskiold lige til det sidste omfattede Datteren og Holm, kunde tyde paa, at de har bøjet sig for Indvendinger fra hans Side mod deres ægteskabelige Forbindelse, der vanskeliggjordes baade ved Standsforskelle og begges Ubemidlethed.

¹ Danske Magazin 5, V, 397, 400 ff. Danske Samlinger 2, II, 206 ff., 213 f. Suhm, Skrifter XV, 224 f.

Grev Danneskiolds Pengesager var ved hans Død i den sletteste Forfatning. Han havde laant 19.000 Rdlr. af Akademiets Midler, og efter hans Død blev Datteren tilholdt at afdrage denne Gæld med at betale, det første Aar 4000 Rdl., og de tre følgende 5000 Rdlr. aarligt. Yderligere havde han oppebaaret 1220 Rdlr. udover den Pension, der tilkom ham indtil hans Dødsdag. Denne Sum blev hende dog eftergivet. Udover en hende tillagt Pension af Postkassen fik hun efter Faderens Begæring bevilget 600 Rdlr. aarlig.

I 1777 nedsattes en Arrangementskommission til Behandling af hendes Pengesforhold. Hun boede 1783 i København paa Hjørnet af Gothersgade og Adelgade Nr. 20, hos Enken efter Inspektør ved Sorø Akademi HURTIG-KARL, Fader til den juridiske Professor og Legatstifter.

Fra Skatkammeret var det bleven hende da tilmeldt, at hun, hvis hun vilde nyde de hende bevilgede 7000 Rdl. til Betaling af Faderens Gæld, aarlig maatte betale 1676 Rdl. af sin Pension, der beløb sig til ialt 2044 Rdl., nemlig af Postkassen (oftere forhøjet) 1300 Rdl., hvoraf hun svarede 130 Rdl. Skat, og af Skatkammeret 876 Rdl. efter Afkortning. Der blev saaledes efter hendes Fremstilling kun lidt over 300 Rdl. aarlig til Livsfornødenheder. Førnævnte Aar tilskrev hun Arveprinsen om at hjælpe hende, da hun var forladt, faderløs og eneste tilbagebleven af Børnene efter en Mand, „hvem han stedse havde vist megen Naade“. Da hun gerne vilde handle redeligt i alt og ikke vilde komme i ny Gæld, opstillede hun en Beregning over sine aarlige Udgifter, der beløb sig til ialt 1122 Rdlr., under hvilken Sum det var hende umuligt at kunne leve standsmæssigt.

Hendes Budget, der er oplysende om, hvad en enlig fornem Dame krævede til Husbehov paa hendes Tid, fordeler sig paa følgende Udgiftsposter.

Kost og Husleje var anslaaet til 500 Rdlr.. Tjeneren maatte til Kostpenge, Lønning og Livré have 190 Rdl. Varmeforbruget var beregnet til 12 Favne Brænde à 6 Rdl. „Et Fruentimmer til Selskab og Opvartning“ kostede 40 Rdl. Til Kaffe, og Sukker opføres med en Udgift af 80 Rdl. Læge og Offer til Præsten angives til 50 Rdl. Til Skatter, Klæder og Linned og daglig „Haandskilling“ krævedes 150 Rdl. Da hun boede langt fra Kirken og ikke havde Raad til at holde Heste og Vogn, kostede Kørselen derhen 40 Rdl.

Allerede Dagen efter hendes Ansøgnings Datering tilskrev Arveprinsen GULDBERG saaledes: „Vedlagte fra Comtesse Danneskiold viser, at man ikke kand gjøre Afkortningen saa stor, som man havde tænkt: ringere for hende at leve af end hun foreslaaer, er vel ikke mueligt; og at Sagen endes, ville ieg gierne; thi hun er i stor Nød“¹.

Hovedkilden til Oplysning om Komtesse Danneskiolds senere Skæbne er Orla Lehmanns Meddelelser. Ifølge disse solgte hun alle sine Herligheder,

¹ Danske Assignationskontors Resolutioner 1770, Nr. 36 og 38.

lige indtil Halvdelen af den Livrente, hun i Faddergave havde faaet af Kongen. Derefter tingede hun sig i Kost i Kalundborg hos Forældrene til hans Morfader, Amtsfuldmægtig PEDER BECH¹, for hvilke hun havde fattet Godhed ved at finde Logis hos dem paa sine Rejser mellem København og Aarhus. Den Gang fandtes der i Kalundborg ikke noget Gæstgiveri, og Smakken til Aarhus maatte ofte i flere Dage vente paa gunstig Vind. Da ORLA LEHMANN'S Mormoder blev gift, fulgte hun med hende og ledede hans Moders Opdragelse² indtil hun flyttede til hans Forældres Hus, hvor hun som Medlem af den Lehmannske Familie opholdt sig til sin Død, omfattende de opvoxende Børn med den ømmeste Kærlighed.

„Hendes skønne Skikkelse, hendes fine Væsen og livlige Hukommelse, som naturligvis med Forkærlighed dvælede ved Minder fra længst forsvundne Dage, gjorde hende til et interessant Element i Hjemmet.“ Hos sig havde hun en gammel Jomfru, Datter af en Major SCHWINGS³, der var fulgt med hende gennem flere Menneskealdre og opnaaede en Alder af over halvfems Aar, oplivende ved sin Humor og sit djærve Sprog.

Komtesse Danneskiold blev i 1814 valgt til Priorinde for Gisselfeldt Kloster, hvilken Værdighed hun beklædte til sin Død i 1821. Lensgreve Danneskiold Samsøe paa Gisselfeldt bekendtgør hendes Død i Adresseavisen med følgende Ord: „Enhver, der kjendte den Afdøde, agtede hende og ønskede, at hun, der saavidt hendes Evner tillod det, var sine trængende Medmenneskers Velgjører, endnu maatte have levet længe.“ I „Fædrelandsk Nekrolog“ for dette Aar blev hun af F. Thaarup mindet som en højagtet, veltænkende, ædel Dame, der ved sin Faders Død havde overtaget dennes Gæld, anslaaet til 16–17.000 Rdl., som hun omsider ved at leve indskrænket redelig afbetalte.

LOUIS BOBÉ

OLEARIUS – OEHLENSCHLÄGER

I sine Livserindringer har ADAM OEHLENSCHLÄGER fremsat Formodningen om at han var af samme Slægt som ADAM OLEARIUS, der foretog den persianske Rejse. Digteren følte sig bestyrket i denne Antagelse, fordi

¹ Han købte 1792 Kalundborg Slots Ladegaard for 70.000 Rdl., død 23. Marts 1818 som Etatsraad og Borgmester i København; gift 16. Sept. 1786 i Kalundborg, „i Hds. Naade Comtesse Danneskiolds iboende Hus“ med SUSANNE THEODORE GOTTLIEB, f. 1757 i Kalundborg, dbt. 2. Marts, † 13. Juni 1818, Datter af Apoteker VINCENT DAVID GOTTLIEB og LUCIA HØBERG.

Dam og Schæffer, De danske Apothekers Historie III, 26 ff. F. Algreen Ussing, Efterretninger om Kalundborg, 1869, 132.

² FREDERIKKE LOUISE BECH, f. 2. Febr. 1787 i Kalundborg, † 9. Maj 1834 i Kbhvn., gift 8. Maj 1809 med Kollegiedeputeret, Konferensraad MARTIN LEHMANN (1775–1856).

³ ELISABETH STAMPE SCHWINGS, f. 1750, † 11. Dec. 1842, 92 Aar gl.

Olearius var Bibliotekar hos Hertugen af Holsten-Gottorp og tjente samme Herskerhus som hans Forfædre. Oehlenschlägers ældste kendte Stamfader var Organist i Rensefeldt ved Eutin, død 1696. Olearius' Efterslægt uddøde formentlig med hans eneste Søn, men han havde en Broder, om hvem intet vides. Oehlenschläger (Oehlschläger) er, som bekendt, Betegnelsen for en Profession, Oliebanker eller – Presser og Navnet er derfor ikke helt sjældent i Tyskland. I Danmark lever flere Familier Oehlenschläger, der intet har at gøre med Digterens Slægt.

Om Adam Olearius kan henvises til Ed. Grosse, Jahresbericht der Realschule zu Aschersleben, ib. 1867 og Prof. C. O. Bøggild-Andersens instruktive Artikel i (Nyt) Biografisk Leksikon. – Mange Enkeltheder til hans Biografi vil kunne findes i de senest fra Rigsarkivet til Statsarkivet i Kiel beklageligvis afgivne gottorpske Kammerregnskaber, af hvilke jeg i sin Tid har gjort nedenstaaende Notater¹. Af særlig Interesse for Danmark er Olearius' Medvirken ved Fremstillingen af de to, engang saa berømte „Monumenta mathematica“, de Gottorpske Globes, som han har beskrevet. Den større Globus var af Kobber, 11 Fod i Gennemsnit, udvendig overtrukket med en hvid, fast Masse, hvorpaa var fremstillet Jorden med dens Lande, Stæder, Floder og Søer. Indvendig saas Himlen med alle bekendte Stjerner, udførte i smukke Figurer af forgyldt Sølv. Paa Globens Axe hang et rundt Bord, omgivet af en Bænk, paa hvilken 10 Personer bekvemt kunde sidde og se Stjernehimlen dreje sig om sin Axe og følge Stjernernes Op- og Nedgang. Det rent mekaniske Arbejde udførtes 1652–58 under Olearius' Tilsyn af den kunstfærdige Mekanikus ANDREAS BÖSCH fra Limburg². Maskineriet sattes i Bevægelse ved et Drivværk af Vand. Globen var opstillet i et Lysthus i persisk Smag i den saakaldte Globushave.

I 1668 saa Corfitz Braem begge Globes, hvorefter han noterer i sin Rejse-dagbog: I Biblioteket vises sphæra copernicana, gjort af Messing af Andreas Bösch fra Limburg efter Olearii Anordning. Om Aftenen ginge vi udi Fyrstens Have, hvor vi saa den store Globus, hvorudi 12 Personer kan sidde

¹ Brev fra A. Olearius til Jakob Preusser, dat. Tramünde 16. Juni 1643 (Gottorp Arkiv 220). Kmrgrskb.: 1645, Febr.; 1647, Febr. (til Trykning af I. Flemings Digte; 1650, Dec., Rejse til Holland, vel for at forhandle med B. Paludan i Enckhuyzen om Købet af dennes Kunstammer (Katalog i Gl. kgl. Saml. 3467, 410); 1651, Marts udbetalt (hertil) 263 Rdl., 1653, Okt., 6. Dec. (Rejseudgifter til Reval), 1655, 9 (Bryllupsgave til Broderdatteren); 1657, 295 (103–04) (Landkort til Atlas Major); 1658, 226 ff. (Bøger); 1665 (Titel til Beskr. af Kiel). – I Kmrgrsk. 1652 (manglede i Rækken, fandtes 1896 i Arkivet paa Gülzow, Lauenburg, tilh. Grev E. Kielmansegg) opføres Olearius som Hofmathematicus og Bibliotekar med 500 Rdl. med en Substitut Benjamin Knoblauch.

² Om ham se Zeitschrift des Harzvereins für Gesch. XIV, 1881. Udgifter: :Gottorp Kammerregnskab 1652, 45; Kobberstikker Otto Koch: für geschlagene Kupferplatten zum grossen Globo; 1656, 15. Dec.; 1657, 7. Febr., 853, 884 f., 906, 927 f., 940–46, 955, 967; 1658, 384, 447, 451, 532, 545 f., 561, 598, 654.

ved et Bord, og drives alle Planeter og det ganske ved Vand, uden til Globus terrestris og indentil coelestis¹. I 1671 blev den flyttet til Hertugens Kunst-kammer og i 1700 repareret², kom derefter til København og blev 1716 af Kong Frederik IV skænket Czar Peter under dennes Besøg. I 1752 anfører Prof. Chr. Gottlieb Kratzenstein, paa den Tid Professor ved Akademiet i Petrograd, at han under sin Ledelse har genfremstillet af Asken den her ved en Brand ødelagte store Globus i en meget aneligere Tilstand end tilforn. Globus'en fandtes 1836 i Marineakademiet i Czarskoje-Sels³, og da Tyskerne under den anden Verdenskrig ved Belejringen af Petrograd var naaet der-til, slæbte de den bort for at føre den til Gottorp, og dens senere Skæbne er ukendt⁴.

Den mindre Globus „*Sphæra Copernicana*“ af Kobber, var fremstillet efter Kopernikus' System med Solen som Centrum i Universet, Fixstjernerne og de bevægelige Stjernebilleder; Jordkuglen drejede ved et Urværk sig rundt i 24 Timer. Planeterne var fremstillet af massivt Sølv. Denne Globus kom 1750 til Kunstammeret i København, hvorfra den 1825 udleveredes til Observatoriet, der i 1854 indsendte den til Smiths mekaniske Etablis-sement, hvor den blev istandsat med stor Dygtighed. Da Omkostningerne her-ved fandtes altfor store, overlod man Globus'en til Firmaet, der afhændede den til J. C. JACOBSEN, som i 1879 skænkede den til Frederiksborg National-museum⁵.

I Aaret 1669 var Olearius i København, og blev vel modtaget af Kon-gen⁶. Han døde 22. Febr. 1671 i Slesvig og blev begravet 12. Marts i Dom- kirken, hvor der paa en Pille i en svimlende Højde er anbragt et smukt olie- malet Portræt af ham⁷. Hans Hustru overlevede ham til 1676, begravet 21. Marts fra Slesvig (Friedrichsberg (Kirkebogen: „uxor insipiens“).

Af Adam Olearius' Børn kendes:

1. SOPHIE MARGRETHE, f. 6. April 1643, † 25. Okt. s. A.
2. MARIE ELISABETH, † 1682, bgr. 10. Febr. i Domkirken; g. 25. Sept. 1664

¹ Thottske Saml. 1926 4to. O. Sirén, N. Tessins Studieresor i Danmark, Stock- holm 1914 Dagbok.

² Gottorpske Kmrqsk. 1671 Jan.: Globus coelestis et terrestris in 4 Theile unter den Boden der neuen Kunstammer zu setzen 100 Rdl. Kmrqsk. 1680, 20. Marts, Bilag.

³ Efterl. Reventlowske Familiepap. VIII, Till. S. 7.

⁴ Sitzungsberichte der Kais. Akademie der Wissenschaften. Wien, 1854, S. 565.

⁵ Industriforeningens Maanedskrift 1879, 161 f. Det nationalhistoriske Museum paa Frederiksborg 1898, 22 f. Harald Mortensen i Samleren 1936, 199 f. og vel- villige Meddelelser af samme Forfatter.

⁶ Christopher Gabel til J. A. Kielman 1669, 10. Okt.: „Hr. Olearius ist annoch alhie und contentiret I. K. M. mit seinen Wissenschaften solcher gestalt, dass ich wohl vermercke, dass I. K. M. ihn gerne länger umb sich sehen; wird aber morgen mit der Spiel Jachten sich von hinnen begeben“ (J. A. Kielmans Arkiv (Rigsark.).

⁷ Portræt i Statens Museum for Kunst, afb. i Harry Schmidt, Jürgen Ovens, Kiel, 1922, Abb. 26; S. 185, 228.

- m. hertugelig Hofraad BURCHARD NIEDERSTÄTT, f. 22. Jan. 1627, † 1684 i Slesvig, bgr. 12. Okt.
3. PHILIP CHRISTIAN, f. 14. April 1658; fik 1669 Beneficium paa Livstid paa Færgen i Wollersund, imm. 1670 og 1682 i Kiel, anfører i en Supplik til Hertugen, af 14. April 1671, at han har tilsat 200 Rdl. ved Udgivelsen af Skrifterne Inauguratio Academiæ Kiloniensis og en holstensk Bibel, hvilket Beløb ogsaa anvistes ham¹. I 1675 udgav han et Hyldestdigt til Griffenfeldt. Hans 1685 indgivne Ansøgning om Bekræftelse af det ham tildelte Privilegium blev besvaret med, at han i disse Tider ikke havde bevist sig mod Hertugen, som han burde, hvorfor Sagen udsattes². I 1689 blev han Dr. med. i Erfurt.

LOUIS BOBÉ

ET BREV⁴ FRA B. S. INGEMANN ANGAÆNDE
DIGTEREN CHR. WILSTER

Kjere Kammerjunker v. Wilster⁵

Kiøbenhavn.

Kronprindsessegaden 2det Huus til Højre fra Tværgaden.

✓ Det glæder mig, at man var fornøiet med Inscriptionen⁶. Hav om muligt Øie med, at den kommer aldeles correct paa Steenen! Sangen til Thorvaldsen, som her følger tilbage, finder jeg smuk og mener, den bør optages i Samlingen⁷. Men det 1ste Vers synes mig mindre heldigt, især dets 2 sidste Linier. Dette 1ste Vers tror jeg uden Skade kunde udelades.

¹ Ad. Olearius til H. Schmieden; orig. Indb. til Bryllup (Gen. her. Arkiv, Rigsark.).

² Kammerexpeditioner 1671, 5. Marts, 3. April.

³ Ib. 1685, 5. Marts (Kiel), Ph. C. Olearius, Traur Schrifft bey dem Ableben M. E. Niederstättin filia, Slesv. 1680, og Epicedium M. E. Niederstättin matre, Slesvig 1682.

⁴ Brevet, der længe har været i min Slægts Eje, findes nu i Det kgl. Bibliotek.

⁵ ERNST HENDRICH GLODE (CLAUDE) DE WILSTER, f. i Kbhvn. 1808, † sst. 1881 som Generalmajor, var en yngre Broder til Chr. Wilsters Hustru. Dansk Biogr. Leks. XXVI, p. 27.

⁶ Ingemanns Digt paa Wilsters Grav:

„Han Oldtidsskjælde Ungdomsliv gjengav,

mens selv han sank i tidlig Grav.

Sku opad, Kjærlighed! Sec fremad Savn!

Hist blomstrer frisk hans Liv – og her hans Navn.“

Th. Hansen: Sorø etc., Kbhvn. 1883.

⁷ Samlingen er Chr. Wilster: Digtninge, 3. Samling, Kbhvn. 1840. Bogen indledes med en Biografi over Wilster af Kaptajn ALBRECHT CARL ADOLPH FROMMØLLER. Erslews Forfatterlexikon, 1847, B. II, p. 379.

Og nu kun et venligt Levvel for denne Sinde. Jeg har i denne Tiid travlt med Directør-Functioner, da Waage¹ endnu er borte.

Planen med en Godtkjøbs-Udgave af Chr. Wilsters Euripides² vilde jeg ret ønske maatte realiseres. Hvorvidt det uden Risico kan skee, maa Boghandleren bedst kunne bedømme. Naar han med et anstændigt Honorar vilde modtage Forlaget, vilde det vist saaledes være bedst for Deres Søster³, da der ved eget Forlag er baade Risico og Bryderie, og meget derved gaar i Skudderudder.

Venligst Hilsen fra min Kone og

Deres hengivne

B. S. Ingemann.

Sorø d. 29. Marts 1840.

¹ WAAGE, GEORG HOLGER, 1793–1842, Direktør for Sorø Akademi. Dansk Biograf. Leks. XXIV, p. 606.

² CHR. WILSTER indsendte 30. Maj 1839 Ansøgning til „Fonden ad usus publicos“ om 200 Rbdr. til Udgivelse af 6 Tragedier af Euripides. (No. 625/1839, J. Nr. 2459/9). Han oplyser heri, at Trykningsudgifterne til dette Bind vil være over 300 Rbdr., og at den udstedte Subskriptionsindbydelse har givet et saa ringe Udbytte, at ikke en Gang tredje Parten af Omkostningerne er dækket ved samme.

I Forestilling af 24. Aug. 1839 foreslaas, at den ønskede Sum gives Wilster, som ikke tidligere har modtaget noget af Fonden, og dette approberes ved kgl. Resolution af 27. Aug. s. A. Fonden ad usus publicos, udgivet af Rigsarkivet ved Henny Glarbo. B. III, 1947, p. 547 f.

Euripidesoversættelsen, Wilsters 3. Storværk (Hartvig Frisch i D. biogr. Leks.), indeholder imidlertid 8 Tragedier, fordi Wilster trods sin fremskridende Brystsyge utrættelig arbejdede paa Værket, som han naaede at fuldende paa nær de sidste 40 Vers af „Hippolytos“ før sin Død 11. Jan. 1840.

Bogen udkom i 1840 paa Oversætterens Forlag, trykt hos Bianco Luno, i Kommission hos C. A. Reitzel. Udgivelsen besørgedes af Wilsters Ven og Kollega RUDOLPH JOHANNES FREDERIK HENRICHSEN. Dansk Biogr. Leks. X, p. 111. Wilsters Forord er dateret Dec. 1839, Henrichsens „Efterskrift“ 5. Febr. 1840; 17 Aar senere kom 2. Udgave uden Ændringer paa Reitzels Forlag.

³ CHARLOTTE KETTY DE WILSTER, Digterens Hustru og Kusine, f. i Kbhvn. 21. Nov. 1806, † i Sorø 9. Marts 1893. Danmarks Adels Aarboeg XLV, p. 162.

FR. TOBIESEN

SPØRGSMAAL OG SVAR

(Eventuelle Svar bedes tilsendt Redaktionen, der vil sende dem videre til Spørgeren og offentliggøre dem i Tidsskriftet.)

SPØRGSMAAL

1.

SOMMERSCHILD

Kaptein ved drabantgarden i Kjøbenhavn HENRIK PETER SOMMERSCHILD efterlod sig ved sin død (begr. i Roskilde 1761) en datter KIRSTINE MARIE SOMMERSCHILD, som var gift med en leutnant REIMER DIETRICH VON KALISCH (Calisch?), som i 1740 havde begyndt sin militære løbebane ved Falsterske geworbne Inf. Rgt. og som 1. Juli 1774 blev dimitteret fra 3. sjællandske Bataljon.

Er det muligt gennem tidsskriftet at faa nærmere oplysning om denne Reimer Dietrich von Kalisch og hans hustru Kirstine Marie Sommerschild samt om deres eventuelle efterslegt?

HENRIK SOMMERSCHILD. .

2.

BRINCK

Blandt spørgsmål i P. T. i året 1890 findes fra kgl. fuldm. Axel Kielland bl. a. dette:

„NIELS PEDERSEN BRINCK, f. 1692, † 1755 (6), Herredsfoged for Sunds og Gudme Herreder, fra 1740 Eier av Tidselholdt Gods, Cancelliassessor; gift med WIBEKKE CHRISTIANE HANSDATTER HJORT. Kan nogen Oplysning meddeles om hans Oprindelse?“

Jeg har søkt forgjeves efter oplysning om foreldre til denne herredsfoged Niels Pedersen Brinck. Besvarelse i P. T. av kgl. fuldm. Axel Kiellands spørgsmål har jeg ikke funnet.

Av Trap, Kongeriget Danmark, s. 795–796, ser jeg at Tiselholt gård og gods (206 Td. H.) av DANIEL KELLINGHUSEN i 1740 ble tilskjøtet Herredsf. Niels Petersen Brinck der tilkøbte Vejstrup Kirke, og at gården (233 Td. H.) efter hans død 1755 solgtes i 1756 for 25.000 Rd. til krigsråd CLAUS PLUM. Videre ses at det ved alteret i Vejstrup kirke finnes Ligsten over Kancelli-assessor Niels Brinck til Tiselholt † 1755.

Jeg kjenner til to barn av Niels Pedersen Brinck og h. Wibekke Christiane Hansdatter, nemlig døtrene

ELLEN DORTHEA NIELSDATTER BRINCK døpt 1727 20/7 Lunde i Sydfyn død 1786 8/6 begr. 15/6 Rönninge som enke efter sogneprest til Rönninge og Rolfssted NIELS CHRISTIAN BENDZ som døde 1778 11/8 Rönninge.

BOLETTE CATHRINE NIELSDATTER BRINCK døpt 1732 30/4 Stenstrup død 1769 8/4 som hustru til regimentskvartermester VALDEMAR GUSTAV HÖEG som døde 1769 1/5 Svendborg.

I et arbeide om foged i Orke- og Guldalen Jacob Johan Bendz's forfedre og efterslekt vilde jeg gjerne kunne gi de opplysninger som det allerede i 1890 var spørsmål efter fra kgl. fuldm. Axel Kielland. I hans Familien Kielland, Christiania 1897, s. 100, leses: „... Ellen Dorthea Brinck, f. 15/6 1727, † 8/6 1786 (Datter af Kancelliassessor Niels Pedersen Brinck til Tisselholt og Wibeche Christiane Hansdatter Hjort – af Slægterne Pontoppidan, Boson, Friis).“ Hvordan Ellen Dorthea Brinck, som her hevdet av Kielland, har noen Pontoppidan blandt sine forfedre, er ukjent for meg. Kanskje en av Niels Brincks forfedre var en Pontoppidan?

OTTO STRÖM.

3.

LORENTZEN

Jeg vilde være taknemlig, hvis nogen kunde være mig behjelpelig med nedennævnte spørsmål:

1. Brødrene JACOB og PETER LOREN(T)ZEN kom fra Schleswiig til Bragernes (Drammen) ca. 1770. Jacob L. oppgis født i Kappeln 21/9 1738 og Peter L. iflg. kirkeboken for Bragernes „født i Flensborg 7.1.1742“.

Kirkebøkene i Flensborg har været undersøkt, men uten resultat, så det sansynlige er at også Peter L. som „flensborger“ er født i Flensborgs nærhet, nemlig som broren i Kappeln. Imidlertid går kirkebøkene her tilbake kun til 1765. Prestenes private optegnelser for den tid er også undersøkt, men er svært mangelfulde, mangler bl. a. oftest etternavn, og er delvis uleselige, – Er der nogen som har kjennskap til slekten og de tidligere ledd?

2. Peter L.s yngste sønn GOTTFRIED, f. Bragernes 15/11 1791, oppgis ved folketellingen her i 1801 å „bivaane Grabenstein Publique skole“. Han døde i Köbenhavn efter 1850, hvor han skal ha vært gift og ansatt som „kornmåler“. Har Gottfried L. efterkommere i Danmark?

Taknemlig for eventuell imøtekommenhet
GEORGES E. LORENZEN.

4.

KRAG

ANDERS PEDERSEN, f. i Nakskov 1608, Student fra Ribe Skole 1628 (immatr. 28/9), Sognekapellan i Nakskov 1640 (ord. 2/2), begr. i Kirken smst. 19/1 1658, g. 13/2 1642 m. Formanden ANDERS ANDERSEN KRAGS Enke

ANNE JAKOBSDATTER, begr. i Kirken 27/1 1690. Anders Pedersens Børn og mulig han selv antog Navnet Krag.

Undertegnede vil være taknemmelig for Oplysning om, hvem Anders Pedersen var Søn af, eventuelt om hans Søskende.

O. KRAG.

5.

BRASCH

MOGENS WENDELBOE BRASCH tog 13. Juli 1775 dansk juridisk Eksamen.

Han er tænkeligt S. af Sognepræst til Lime, Rødding Herred MOGENS WENDELBOE, der døde 7. Okt. 1743, og som egentlig hed Brasch, hvilket Navn en Datter af ham ogsaa førte. Præstens Søn Mogens fremstilledes i Rødding Kirke 22. Juli Aaret efter Faderens Død. Moderen ægtede 2. Gang Sognepræst til Rødding og Kraiberg HANS SINDING, død 1769. Wiberg har ikke hendes Død. Magdalene Matzen, Slægten Brasch, S. 7 og 62, gør denne Dreng identisk med en Mogens Brasch, der ejede Aarupgaard ved Horsens, Tamdrup Sogn, og siger, at han døde i ung Alder efterladende sig to Børn. Hvorvidt han har ejet Aarupgaard er meget tvivlsomt, men han boede der i alt Fald 1767 og 1770, altsaa før han tog Eksamen, og var gift med MAGDALENE WELLEJUS, vist en Søster til PETER NIKOLAI WELLEJUS, der 1768 købte Aarupgaard. Dam og Schäffer, Danmarks Apoteker, II, 395, nævner HANS CHRISTIAN BRASCH, f. 6. Maj 1769 paa Aarupgaard, Søn af Licent.(!) jur. Magnus Brasch og Magdalene Wellejus.

Jeg søger Oplysninger om, hvorvidt exam. jur. Mogens Wendelboe Brasch er identisk med Magnus eller Mogens Brasch paa Aarupgaard og om hans senere Skæbne.

H. HJORTH-NIELSEN.

6.

BERREGAARD – CHRISTIANY – NANDRUP – SCHMIDT

1. FREDERIK MICHAEL BERREGAARD var født den 1. Maj 1785 paa Kjølbjgaard som Søn af Kammerherre FREDERIK BERREGAARD til Stamhuset Kjølbjgaard og dennes første Hustru SOPHIE ANTOINETTE AUGUSTA SEHESTED. Han anføres i Adelsaarbogen for 1919 kun som Student 1805, medens han i Kroghs Danske Majorater anføres som Premierløjtnant af Kavaleriet. Begge Dele er forkerte. Hundrup meddeler i Dimitterede fra Slagelse lærde Skole, at Berregaard netop *ikke* blev Student, og dette bekræftes yderligere af nævnte Skoles Discipelprotokol og Studentermatriklen. Hirsch meddeler i sit store Værk om Officerer i den dansk-norske Hær, at Berregaard *aldrig* har været dansk Officer, men tilføjer, at han muligvis har været i preussisk Tjeneste. – Ved Arkivundersøgelser har jeg truffet Berregaard anført som Løjtnant (1807), som Landmand (1808–10), som Kaper (1811), som Student (1816) og som Landmand (1825); han døde den 12. Dec. 1826.

Det søges oplyst, *hvor* han døde, og enhver Oplysning om, hvor han levede, og hvad han var, har min Interesse.

2. PETER ANDREAS CHRISTIANY levede ca. 1813–28 i Skælskør som fh. Løjtnant. Han var gift med JOHANNE CAROLINE WITTASECK, med hvem han havde fire Børn, alle fødte i Skælskør.

Hvad var Christiany, hvornaar og hvor var han født, hvornaar og hvor blev han gift, og hvornaar og hvor døde han før 1843. Hvornaar og hvor døde hans Hustru efter 1850?

3. PEDER MADSEN NANDRUP var født den 17. Sept. 1775 paa Kovstrup som Søn af Proprietær, exam. jur. EGGERT SØRENSEN NANDRUP og Hustru ANNE ELISABETH VON POST. Han fik Borgerskab som Guldsmid i Viborg 1802. men opgav hurtigt dette; i 1807 blev han i Holmens Kirke i Kbh. gift med ABEL BERTHELSEN, og efter dette Tidspunkt vidnes intet om ham. – Enhver Oplysning har Interesse.

4. JACOB (CHRISTIAN RASMUSSEN) SCHMIDT var født ca. 1765 og døde 1829 i Østbirk. Efter oprindelig at have været Jæger paa Lundbæk blev han 1801 Sogndegn og Organist i Østbirk. – Hvornaar og hvor var han født, og hvem var hans Forældre?

OTTO VILH. SOMMER.

7.

BOOLSEN – MEISLER

Kommandersergent i Dronningens Livregiment i Glückstad, CHRISTIAN (Christoph) BOOLSEN, født 1739, død 11/10 1804 sst., gift 5/9 1783 med ANNA SOPHIA MARGR. DRATHZIEHERN, død efter 1804. C. B. er Søn af EINER BOOLSEN og ANNA EINERSEN, Christiania. Oplysninger søges vedr. disse to.

Bagermester i Kbh. AHRENT LARSEN MEISLER, født 2/11 1735 paa Ørkedalen i Norge, død 27/3 1785 i Kbh. Gift 15/5 1765 med DORTHEA MØLLER, født 1744, død 19/5 1814 i Lyngby. Hans og hendes Forældre søges.

JOHS. BOOLSEN.

SVAR

I.

VOIGT

(Spørgsmaal Nr. 2, 6. R. I, 1911, S. 272).

Hidtil har man kun kunnet føre Gartner-Slægten Voigt tilbage til Gartner og Slotsforvalter paa Frederiksberg JØRGEN FRIDERICH VOIGT (ca. 1674–1744), som antages indvandret sydfra (jfr. Albert Fabritius i Biografisk Leksikon XXVI, S. 224). Men ifølge Frederik Rostgaards Optegnelser om sin Slægt (Langebeks Excerpter 184a, Kgl. Bibl.) var J. Fr. V. Søn af LAS FOGED paa Søgaard og Hustru BODIL RICHELSDATTER.

Sidstnævnte var atter Datter af Bonden RICHEL PETERSEN i Rinkenæs og var 1667 Husholderske hos sin Farbroder, Forvalter LORENTZ PETERSEN paa Hørsholm, tidligere Søgaard, der som bekendt var første Ægtefælle til Fr. Rostgaards Moder, CATHRINE ASMUSDATTER ARENDRUP fra Flensborg (1636-1672) (jfr. Biografisk Leksikon XX, S. 193, og Patriciske Slægter II, S. 10). – En anden Farbroder var ifølge Rostgaard DIEDRICH PETERSEN, Skovinspektør og Skytte hos Storkansler Frederik Ahlefeldt i Graasten, vel nok identisk med DIRICK PETERSEN SCHÜT i Fausbøl (Uge Sogn), hvis Hustru KIRSTEN PETERS-DATTER STRUCK døde i sin Hjemby Aabenraa under Krigsurolighederne i 1658. Familien har saaledes været nært knyttet til Ahlefeldt'erne paa Graasten-Søgaard.

Som Søkende til J. Fr. V., der betegnes som Gartner paa Frydendal, nævner Rostgaard LORENTZ VOIGT, Lakaj hos Kongen (ifølge Hinch Proviant forvalter paa Akerhus 1710), og CATHRINE VOIGT, gift med MARQUART PETERSEN, Bonde i Felsted.

Bekræftelser paa ovenstaaende kan dog hverken findes i Klipleve eller Felsted Kirkebøger, som begynder henholdsvis 1666 og 1684.

CARL LANGHOLZ.

GENEALOGEN THEODOR HAUCH-FAUSBØLL

1879-1948

Den 30. Marts 1948 døde Genealogen, Direktør TH. HAUCH-FAUSBØLL – ramt af et Hjerteslag sank han om i en Sparekasse paa Nørrebrogade, og hermed afsluttedes et virksomt og paa mange Maader betydningsfuldt Liv – et Liv og et Virke, der ikke var blottet for tragiske Drag.

Th. Hauch-Fausbøll var opvokset i et Præstehjem; rundet af de to Kulturslægter, hvis Navne han forenede, var han paa Forhaand disponeret for sin fremtidige Livsgerning. Han tog Studentereksamen i normal Alder og begyndte ogsaa et Universitetsstudium, som han imidlertid aldrig fuldførte. Den personalhistoriske Interesse, som Faderen indpodede i ham, og som bragte ham til fra Drengesaarene (han sagde selv fra sit 12. Aar) at samle Slægtsoplysninger, var for stærk. Han debuterede i Aaret 1900 – 21 Aar gammel – med en Artikel i nærværende Tidsskrift (Er Familien Akeleye uddød?); samme Aar paabegyndte han Udsendelsen af et Tidsskrift „Personalhistoriske Samlinger (Genealogisk Tidsskrift)“ I–VIII (1900–14), som var i Gang indtil den første Verdenskrig, og 1901 startede han „Personalhistorisk Bureau“, som efter Sprængningen af „Genealogisk Institut“ indgik i „Dansk genealogisk Institut“ (1909), for hvilket han blev administrerende Direktør, og som mere og mere blev hans private Virksomhed med Navneforandringsager som den økonomiske Basis. ELVIUS ufortalt maa Hauch-Fausbøll karakteriseres som vor første egentlige Erhvervs-genealog.

Som Debutartikelen viser, interesserede Hauch-Fausbøll sig fra første Færd for Adels-genealogien, en Interesse, som han aldrig helt opgav, men heller aldrig fik noget rigtigt Udbytte af. Hans Virksomhed som Redaktør af „Dansk Adelsblad“ og hans nære Forbindelse med Baron C. ЗΥΤΡΗΝ-АДЕЛЕР aabnede ham vel visse Muligheder, men da THISET i 1917 døde, kunde der dog ikke godt være Tale om andre end LOUIS BOBÉ som hans Efterfølger i Adels Aarbogens Redaktion. Samme Aar havde Hauch-Fausbøll udgivet sin „Haandbog over den ikke naturaliserede Adel“ (2. Udg. 1933), som blev temmelig haardt medtaget af Kritikken, og som næppe heller overalt – særlig hvad Valget af Slægterne angaar – kan staa for en nærmere Prøvelse. I dette som i enkelte andre Arbejder (Richelieu, Trolle) viste han en

Afhængighed af Slægternes egen Tradition, som i nogen Maade kom til at skade hans Anseelse.

Hans store Produktion rummer imidlertid saa mange fortræffelige Arbejder og giver et saa fortjenstfuldt Bidrag til Borgerskabets Genealogi, at hans Navn vil være sikret mod Forglemmelse.

Af den vidtspredte Produktion skal først og fremmest nævnes et enkelt Bidrag til Publiceringen af Kildemateriale, den nyttige Udgave af „Slesvigske Kirkebogsuddrag“, Samlingsværket „De kongelige danske Ridderordener og Medailler“ (1929) og hans udmærkede Studenterjubilæumsskrifter. Fremmedelementerne i den danske Befolkning har sysselsat ham en Del, især Eng-lændere, Franskmænd og Italienerne i Danmark har han samlet, og i Tids-skrift for jødisk Historie har han givet værdifulde Bidrag til Jødernes Historie i Danmark i det 17de Aarhundrede, en Interesse, der førte til et frugtbart og nyttigt Samarbejde med JOSEF FISCHER. Endelig fortsatte han WIBERGS og ELVIUS' Arbejder med „Danmarks Præstehistorie 1884-1911“ (1912-32), som han udgav sammen med MAX GROSHENNIG.

Hans mest betydende Indsats blev imidlertid Udforskningen af de „patriciske“ Slægters Genealogi, og der har næppe været nogen dansk Genealog, som har erhvervet sig et saa dybtgaaende og omfattende Kendskab til det højere Borgerskabs Slægtskabsforhold og Personhistorie som han. Paa dette Omraade har han dels publiceret store Slægtsmonografier som „Den Hagemannske Slægtebog“ (1905), „Af Slægten Browns Historie“ (1918), „Holger Petersens Slægtebog“ (1918, sammen med P. F. RIST), „Familien Philipsen i Pilestræde“ (1920, sammen med JOSEF FISCHER), „Slægten Hasselbalch“ (1930) og flere andre, dels har han udgivet en Række rene Stamtavler, Slægten Dinesen (1934), Schrader (1937), Tegner (2. Udg. 1937), Hans Puggaards Slægt (1938), Dahlerup (1939) og mange flere, hvortil kommer et stort Antal Stamtavler i „Patriciske Slægter“ (II-V, 1911-31) (sammen med HIORT-LORENZEN og S. NYGÅRD).

Endelig maa nævnes Slægthaandbogen (1900-13), der udkom som Til-læg til Genealogisk Tidsskrift, og som desværre aldrig blev ført helt til Ende. Med dette stort anlagte Forsøg paa at skabe en dansk borgerlig Slægtskalender fremførte han noget nyt i dansk Slægtsforskning, og det maa beklages, at Hauch-Fausbøll, som i sjælden Grad besad Forudsætningerne for at løse denne Opgave, aldrig videreførte Tanken og skænkede dansk Slægtsforskning den periodisk tilbagevendende Slægtskalender, som vor Litteratur savner.

Som Flertallet af sine Forgængere og samtidige har Hauch-Fausbøll været for stærkt optaget af det praktiske Arbejde til i større Grad at beskæftige sig med Genealogiens Teori og Systematik, hvad der vel ogsaa hænger sammen med den manglende videnskabelige Træning. Han forsøgte dog i Slægten Dinesen (1934) og i „En vestsjællandsk Bondeslægt“ (1935) at anvende det navnlig i Sverige knæsatte tabellariske Opstillingsprincip, og han har tidligt interesseret sig for Anetavlen, saaledes at den Række af Oversigtstavler, som

han bragte i Dansk Adelsblad og i Genealogisk Tidsskrift, utvivlsomt har været medvirkende til Genoplivelsen af Anetavlestudiet.

Jævnside med denne flittige Virksomhed leverede han i en lang Aar-række Slægtsoversigter til Dagspressen, hvorved han samtidig med at gøre sit Navn kendt i videre Kredse, i ikke uvæsentlig Grad bidrog til at sprede Interessen for slægtshistoriske Emner i Befolkningen.

Skal man placere Th. Hauch-Fausbøll i dansk genealogisk Forskning, vil det ligge nærmest at betragte ham som LÆNGNICKS Arvtager – det er paa den borgerlige, nærmere bestemt, patriciske Genealogis Omraade, at hans Hovedindsats ligger, og dansk Slægtsforskning er ham paa dette Felt megen Tak skyldig for fortrinlige Undersøgelser og nøjagtige Redegørelser.

Naar Hauch-Fausbøll, trods denne Indsats, alligevel næppe kommer til at staa for Eftertiden som sin Samtids førende Forsker, hænger dette sammen med hans tragiske Livsskæbne. De rige Løfter, som den unge Forsker – der tillige var en smuk og charmerende Mand – gav ved sin Fremtræden og i sine første af Arbejdsmod og frisk Initiativ prægede Aar, blev delvis brudt, da et Angreb af australsk Sovesyge omkring 1920 nedbrød hans Legemskraft; han rettede sig vel noget i de første Aar, men var dog mærket for Livstid, og den, der fulgte ham, kunde navnlig gennem de sidste 10 Aar ikke undgaa at gribes af Medynk med hans Skæbne. Men selvom Sygdommen saaledes stedse forringede hans Arbejdskraft, saa formaaede den dog aldrig at knække hans Livsmod, og hans uegennyttige Hjælpsomhed overfor baade ældre og yngre Forskerkolleger var lige virksom.

1927 indvalgte han i Bestyrelsen for Samfundet for dansk Genealogi og Personalhistorie, hvor han havde Sæde til sin Død, og omtrent samtidig blev han Direktør i Understøttelsesanstalten for den trængende Efterslægt efter Medlemmerne i den civile og adskillige Stænders Enkekasse, hvor hans genealogiske Sagkundskab og hans levende Interesse for Sagen gjorde megen Gavn.

ALBERT FABRITIUS.

GUSTAF ELGENSTIERNA

Palmesøndag d. 21. Marts 1948 afgik Samfundets Æresmedlem GUSTAF MAGNUS ELGENSTIERNA ved Døden efter et Hospitalsophold paa 14 Dage.

Elgenstierna var født 26. August 1871 i Vestra Vingåker, Södermannlands län. Han traadte ind i det svenske Postvæsenes Tjeneste og blev 1908 Postexpeditør, 1915 første Postexpeditør, 1919 Kontrollør og virkede til 1937, da han tog sin Afsked, som Registratør i Generalpoststyrelsen, hvor han varetog Hvervet som Chef for dennes Arkiv, en Stilling, hvortil hans omfattende historiske Interesser gav ham fortrinlige Kvalifikationer. Ved Siden af denne sin Embedsgerning var han i Aarene 1906–11 Bogauktionskommissær og lagde i denne Virksomhed Grunden til det store Bibliotek, som han efterlod

sig ved sin Død. Desuden var han Genealog i Riddarhuset. Hans levende personhistoriske Interesser gav sig Udslag i en rig Forfattervirksomhed. Her skal blot nævnes nogle enkelte af de Bøger, han har udgivet siden 1896, da hans første Bog, Släkten Petersohn, udkom, saaledes ätten Galle, Köping stads tjänstemänn, Om borgerlige släktvapens förekomst i Sverige, og siden 1911 de aarlige Udgaver af Svenska släktkalendern, Sveriges Adels Kalender, ligeledes hvert Aar, men hans Hovedværk er det i Aarene 1925–36 udgivne Den introducerade svenska adelns ättartavlor I–XI, en ny Udgave af Anrep's store Værk. Desuden mange Afhandlinger i forskellige Tidsskrifter.

Overfor danske Forskere viste Elgenstierna altid en stor Imødekommehed, og adskillige af os vil med største Glæde mindes den store Elskværdighed, som han og hans elskelige Hustru og to Døtre altid lod os blive til Del i deres skønne Hjem, Villa Elghem paa Lidingö. Elgenstierna var en varm Ven af Danmark, og da Budskabet om vort Lands Befrielse fra Voldsherredømmet naaede frem til Stockholm, var Flaget paa Villa Elghem et af de første, der gik til Tops som Hilsen til Broderlandet.

H. Hj.-N.

PROFESSOR, FIL. DR. ARNO CEDERBERG

Fra Finland kommer Budskabet, at vort „Samfund“s Æresmedlem, Professor, fil. dr. ARNO CEDERBERG er afgaaet ved Døden den 19. Oktober 1948. Cederberg, der var født den 2. Juli 1885 og efter afsluttede Universitetsexamina tog den filosofiske Doktorgrad 1912, virkede 1913–19 som Professor i finsk og nordisk Historie ved Universitetet i Helsingfors, 1919–28 som Professor i estnisk og nordisk Historie i Dorpat, 1929–33 som tilfornordnet Professor i almindelig Historie i Helsingfors, 1934–35 som ekstraordinær Professor i finsk og baltisk Historie sst. og endelig fra 1935 til sin Død som Professor ordinarus i finsk og skandinavisk Historie sst. Foruden til sin akademiske Virksomhed fandt Professor Cederberg Tid til at bestride talrige andre Hverv, der blev lagt paa hans Skuldre. Han var saaledes Formand for den estniske Arkivkommission 1920–21 og Chef for Arkivkonsejlet i Estland 1921–24.

Professor Cederberg efterlader sig en omfattende Produktion specielt vedrørende Karels Historie og den finske Selvstændighedsbevægelse i det 18. Aarhundrede. Desværre er kun en mindre Del af dette Forfatterkab tilgængeligt for ikke-finskkyndige Læsere. Blandt Cederbergs Arbejder paa Svensk kan her nævnes „Några drag ur den genealogiska forskningens historia i Finland“ (1938), „Akademiska interiörer från Åboårene 1777–1781“ (1943) og „Porthanforskningen och dess viktigaste uppgifter“ (1944).

Som rimeligt var, modtog den afdøde Historiker mange Beviser paa Anerkendelse. Nævnes kan det saaledes, at han var Æresdoktor fra Uppsala, Medlem af Finska Vetenskapsakademien og optaget i Kungliga Samfundet för utgivande af handskrifter rörande Skandinaviens historia (i Stockholm).

Skønt oprindelig politisk Historiker nærde Prof. Cederberg stor Forstaaelse for Kultur- og Personalhistorie og beklædte 1934-42 Posten som Formand („ordförande“) i sit Hjemlands „Genealogiska Samfundet“. Med Iver deltog han i Arbejdet for gennem en bedre Ordning af Arkivvæsenet at gøre Historiens Kilder tilgængelige, og ikke for intet betegnede han „Arkivforskning“ som sin kæreste Syssel. Han var dertil en Mand, der nærde en levende Interesse for sit Fædrelands Forbindelse og Samarbejde med det øvrige Norden. Han var Medlem af Komitéen til Granskning af Nordens historiske Lærebøger 1933-38 og deltog i den finske Forening „Norden“s Arbejde. Sikkert ikke faa danske Historikere vil fra Kongresser i Ind- og Udland mindes Professor Cederbergs venuesæle Skikkelse, hans elskværdige Imødekommenhed og hans bestemte Fastholden ved fællesnordiske Synspunkter.

For vort „Samfund“ faldt det naturligt at vælge Professor Cederberg til Æresmedlem 1939, og ofte fik man i Danmark Vidnesbyrd om, at han fulgte vort Arbejde med Forstaaelse. Da han sidste Gang var her i Landet – for at tale paa Finlands 30-Aars Frihedsdag den 6. December 1947 –, ytrede han Ønsket om en Gang at komme til at holde Foredrag i „Samfundet“. Dette Ønske skulde han ikke faa opfyldt, og for sit eget Vedkommende har han nu erfaret Sandheden af det Ord, han ved samme Lejlighed nedskrev i en Vens Stambog: præsens imperfectum, futurum perfectum.

BJØRN KORNERUP.

INDSENDTE BØGER

Sveriges Ridderskaps och Adels Kalender. 1947. Utgiven av Gustaf Elgenstierna. Sjuttionde årgången. Stockholm. Albert Bonniers Förlag. 1497 S.

Frederiksberg gennem Tiderne. I. 1946. Udgivet af Historisk-topografisk Selskab for Frederiksberg. I Kommission hos Gyldendal. 160 S. + 1 Kort.

Larsen-Ledet, Mit Livs Karrusel. II. Ung Journalist. Gyldendal. Kbhvn. 1947. 291 S.

Morten Borup, Johan Ludvig Heiberg. I. Barndom og Ungdom. 1791–1825. Gyldendal. Kbhvn. 1947. 249 S.

Breve og Aktstykker vedrørende Johan Ludvig Heiberg. Første Bind. 1806–1825. Gyldendal. 1946. 174 S. + 2 Tvl.

Johanne Louise Heiberg, Peter Andreas Heiberg og Thomasine Gyldembourg. En Beretning støttet paa efterladte Breve. 4. gennemsete Udgave. I–II. Gyldendal. Kbhvn. 508 S. + Tvlr.

Dyrlæge P. Jensens Hundredaarsdag. Ved H. C. Frydendahl. Fynsk Hjemstavns Forlag. Krarup, Espe. 1946. 88 S., Ill.

P. Lauritsen, A. D. Jørgensen, Sønderjyllands Historiker. Hans Personlighed og Folkegerning. Gyldendal. Kbhvn. 1947. 246 S. + 2 Pl.

H. C. Andersen, Romerske Dagbøger. Ved Paul Rubow og H. Topsøe-Jensen. Gyldendal. Kbhvn. 1947. 176 S. + 1 Pl.

Agnes Henningsen, Kærlighedssynder. Erindringer. Gyldendal. Kbhvn. 1947. 211 S. + 1 Pl.

De danske Apotekers Historie. Apotekerne i Danmark og Island og deres Indehavere siden Oprettelsen og indtil Aaret 1922. Af E. Dam. Fortsat og udgivet af A. Schæffer. IV. Bind. Apoteker oprettede i Tidsrummet 1901–1922. Andet Halvbind. Ejnar Munksgaards Forlag. I Kommission. Kbhvn. 1947. S. 361–766 + XLVIII. Ill.

Frederik Poulsen, I det gæstfrie Europa. Liv og Rejser indtil første Verdenskrig. Gyldendal. Kbhvn. 1947. 279 S. Ill.

Michael Hartvig, Meinert Ruben og Hustrus Forfædre. En Anetavle med Biografier og historiske og biografiske Oplysninger. Kbhvn. 1948. 51 Folioblade. Dupl.

Harald Holck, Stamtavle over Oberstløjtnant Ole Holcks Slægt. Udgivet som Manuskript. 1948. 56 Folioblade. Dupl.

Jørgen Swane, Købmand i Fredericia, Justitsraad Bertel Bruun 1767–1827 og Magdalene Barbara Bröchner's 1768–1831 samlede Descendens. 6. Udg. 88 S.

Oberstløjtnant Ole Holck's Slægt. Oversigtstavler A og B. Udarbejdet af Harald Holck delvis paa Grundlag af Familieoptegnelser og -meddelelser. Sluttet Dec. 1947.

Ribe Katedralskoles Historie. Studier over 800 Aars Skolehistorie. Af Bjørn Kornerup. I. (1145–1660). Gyldendalske Bogh., Nordisk Forlag. Kbhvn. 1947. 498 S. Ill.

Morten Borup, Johan Ludvig Heiberg. II. Manddom. 1825–1839. Gyldendal 1948. 243 S. Ill.

Breve og Aktstykker vedrørende Johan Ludvig Heiberg. Ved Morten Borup. Andet Bind. 1825–1839. Gyldendal 1948.

Danske politiske Breve fra 1830'erne og 1840'erne. Udgivet af Det kongelige danske Selskab for Fædrelandets Historie ved Povl Bagge og Povl Engestoft. II. 1841–1844. I Kommission hos Gyldendal. Kbhvn. 1948. 567 S.

Michael Hartvig, Meinert Ruben og Hustrus Forfædre. En Anetavle med Biografier og historiske og genealogiske Oplysninger. 51 S. Dupl. Fol.

Uforglemmelige Breve fra de ældste Tider til vore Dage indeholdende karakteristiske og betydningsfulde Meddelelser, intime Billetter og Brevserier fra mange af Verdenshistoriens mest fremtrædende Personligheder og nogle kendte samtidige, udvalgte, sammenstillede og udgivne med biografiske og historiske Oplysninger af M. Lincoln Schuster og Knut Hagberg. Oversat til Dansk ved Per Lange. Gyldendal 1948. 351 S.

Grundtvigs Erindringer og Erindringer om Grundtvig. I Udvalg ved Steen Johansen og Henning Høirup.

Grundtvig-Studier. Udgivet af Grundtvig-Selskabet af 8. September 1947. Under Redaktion af Henning Høirup.

TIL MEDLEMMERNE

Hr. Ingeniør JØRGEN GLØERSEN, Oslo, har meddelt Samfundet, at han i sin Tid med Forbillede i Richters 100 Aars Dødsfald og Wieseners Dødsfald i Bergen i ledige Stunder har ekstraheret Dødsfald og andre personhistoriske Oplysninger fra Dødsannoncer og Gravskrifter i norske Aviser, dels ogsaa Proklama i „Norske Intelligenssedler“ 1763–1825, „Drammens Tidende“ 1816–25, „Christianssandske Ugeblade“ 1780–88, „Kristianssands Adressekontors Efterretninger“ 1790–1825 samt en Del spredte Aargange af „Den norske Rigtstidende“ og „Trondhjems Adressekontors Efterretninger“ fra Tiden før 1825. Dette Eksstraheringsarbejde, der oprindeligt var planlagt at skulle føres frem til og med Aaret 1825 omfattende samtlige tilgængelige af den Tids norske Aviser, Bergens undtagne, maatte Hr. Gløersen desværre

standse i 1942 af flere Grunde, men det allerede indsamlede Materiale, der er kartotekvis ordnet, omfatter i sin nuværende Skikkelse mellem 8 og 9000 Sedler og Hr. Glöersen har ofte gennem det kunnet yde norske Slægtsforskere værdifuld Bistand.

Hr. Glöersen har nu meddelt Samfundet, at han, som han siger „blant annet som en liten gjengjeld overfor den velvilje mine mange henvendelser av genealogisk art til danske arkiver, biblioteker og enkeltpersoner alltid er möt med“, med Glæde vil stille sig til Tjeneste med Oplysninger fra Kartoteket, ogsaa naar det gælder Forespørgsler fra vore Medlemmer.

Samfundet har Grund til at glæde sig over dette Tilbud fra Hr. Glöersens Side og til at udtale en hjertelig Tak herfor. Det er et nyt Bevis paa den Fællesskabets Aand, der hersker mellem vore to Landes Slægtsforskere, og som forhaabentligt vil blive benyttet i den Aand, det er fremsat i.

Hr. Ingeniør Jørgen Glöersens Adresse er: Drammensvejen 97 B, Oslo.

Antikvar Otto Vilh. Sommer, Birkholmvej 33, Vanløse, har meddelt Samfundet, at han stiller Restoplaget af den af ham i 1943 udgivne „Stamtavle over Slægten Redsted i Danmark“ til Medlemmernes Disposition mod Indsendelse af Kr. 3.50 i Frimærker (incl. Porto) til hans forannævnte Adresse.

RETTELSE OG TILFØJELSE

ad „Slægten Claudius“, II. IV. 187.

Lb. Nr. 2: Gift 2) Fastelavn 1650 (24/2) m. CECILIA, gift 1) 6/6 1740 Edda Jacobi. – Lb. Nr. 10: HERLICH, bgr. 16/1 1689 i Højst. – Lb. Nr. 25: Gift m. BIRGITTE THOMASDATTER, død 7/4 1711, bgr. 14 4 i Eltang K., 81 Aar, hun gift 1) m. Sognepræsten i Lintrup JACOB SØRENSEN. – Lb. Nr. 28: død 6/9 1693, bgr. 13/9. – Lb. Nr. 35: Gift m. ENCEBORG, død 17/12 1691, bgr. 29/12. – Lb. Nr. 37: død 29/1 1691, bgr. 4/2. – Lb. Nr. 38: CLAUDIUS, bgr. 25/9, CATHARINA MAURITIUS, f. 1/5 1669, bgr. 28/3 1693. 3 Børn. – Lb. Nr. 39: Gift m. Sognefoged og Sandemand INGVAR JOHNSEN. – Lb. Nr. 41: Gift 1735 i Hjerpsted m. CECILIA BAHNSEN. – Lb. Nr. 43: lever 1718. – Lb. Nr. 43 a: AGATHE, lever 1718. – Lb. Nr. 46: f. 16/4 1687, døbt 20/4. – Lb. Nr. 46 a: en Pige. – Lb. Nr. 47: f. 31/12 1690, Nøddaab s. D., fremstillet 13/1 1691. – Lb. Nr. 48: døbt 5/11. – Lb. Nr. 49: døbt 1/12 1696. – Lb. Nr. 50: Nøddaab s. D., fremstillet 24/5. – Lb. Nr. 51: f. 13/9 1699, døbt 25/9. – Lb. Nr. 52: døbt 22/6. – Lb. Nr. 53: f. 4/9 1703, døbt 13/9. – Lb. Nr. 54: døbt 26/7. Gift 2) 25/11 1739 i Flensborg (Sct. Nicolaj) m. Købmand CHRISTIAN VON DER WETTERING, f. i Flensborg, døbt 16/12 1705 (Sct. Nicolaj),

---

(THOMAS V. D. W. og ELISABETH JOHANSEN). – Lb. Nr. 24: 2 Døttre. – Lb. Nr. 21: gift m. BERTEL GIESSENBERG af Tønder, død i Tønder 25/4 1684, bgr. 2/5 paa Emmerlev Kgdr.

ad „Oberstløjtnant Ole Holcks Slægt“, (8. II.).

I den skematiske Oversigtstavle rettes Skibskaptajn OLAF WIDDAL HOLCKS Fødselsaar til 1881 og hans Hustrus 2det Fornavn til THERESIE.

ad „Om Personbetegnelse i Slægtskabstavler“ (12. II.).

Paa S. 109, L. 3 f. n. rettes Dronning ALEXANDRINE 1/1* til Dronning Alexandrine 1/2*.

---

ad Lb. Nr. 46 a: I S. Løgum Kirkebog mangler et Blad omfattende Tiden 28. Okt. 1687–25. Marts 1688. Lb. Nr. 47 er indført i Kbg. saaledes: 1690 d. 31. Dec. hora semi undecima vespertina nata e filia nostra tertia ...

SAMFUNDETS ANLIGGENDER

Til

Sekretæren i Samfundet for Dansk Genealogi og Personalhistorie
Hr. Museumsinspektør H. Hjorth-Nielsen.

Herved bedes De at ville underrette den ærede Bestyrelse for Samfundet om, at jeg er bestemt paa at nedlægge mit Hverv som dets Formand senest fra Udgangen af dette Aar at regne og samtidig at udtræde af Bestyrelsen. Min Tilbage træden er udelukkende begrundet ved min høje Alder og Bevidstheden om, at de vanskelige Tidsomstændigheder kræver en yngre og mere energisk Ledelse.

Ved min Afgang føler jeg Trang til at bevidne Bestyrelsen min dybeste Erkendtlighed for den Velvilje og Overbærenhed, den stedse har vist mig i et Samarbejde uden Mislyd. Denne Tak gælder særlig Medlemmerne af Skriftudvalget D'Hrr. Overarkivar, Dr. theol. Bjørn Kornerup og Arkivar S. Nygård, der i en lang Aarrække har røgtet deres Hverv med største Kyndighed og Samvittighedsfuldhed. En hjertelig Tak skylder jeg ogsaa Hr. Museumsinspektør Hjorth-Nielsen, Samfundets mangeaarige Redaktør og Sekretær, som med aldrig svigtende Dygtighed og Pligtopfyldelse har varetaget sine Embedsforretninger. Hr. Kontorchef Clementsen har som dets Kasserer ved sin indsigtfulde Forvaltning af Samfundets Finanser gennem en lang Aarrække Krav paa dets Erkendtlighed.

Jeg beder den ærede Bestyrelse om ikke, udover en Meddelelse i Tidsskriftet, at ville markere min Afgang, forvissat om mine Kollegers venlige Erindring. Paa næste Bestyrelsesmøde vil der, endnu i Løbet af Efteraaret, kunne, uden min Nærværelse, træffes Valg af min Eftermand og drøftes øvrige Forandringer i Styrets Funktioner.

Samfundet, til hvilket jeg har været knyttet ved stærke Baand i det lange Tidsrum af tresindstyve Aar, vil Resten af mine Dage være Genstand for min trofaste Interesse, og mine varmeste Ønsker om dets Trivsel og Velfærd ville følge dets Virke.

København, 1. August 1948.

(sign.)

LOUIS BOBÉ.

I August Maaned er der udsendt Meddelelse til Medlemmerne om, at Bestyrelsen paa Grund af de gennem de sidste Aar stadig stigende Priser paa

Bogtrykarbejde og Papir har set sig nødsaget til at forhøje Medlemskontingentet fra Kr. 12.- til Kr. 15.-, for norske Medlemmer, der er Medlemmer af „Norsk slektshistorisk Forening“, fra Kr. 10.- til Kr. 12.-.

Samtidigt meddeltes det Medlemmerne, at Samfundets hidtilværende Sekretær, Museumsinspektør H. HJORTH-NIELSEN, efter eget Ønske fratræder Hvervet som Sekretær fra Nytaar 1949, hvilket Hverv derefter overtages af Bibliotekar, dr. phil. ALBERT FABRITIUS, Cort Adalersgade 3, København K., Tlf. Palæ 4211, bedst Kl. 17-18.

Medlem af Samfundets Bestyrelse, Arkivar S. NYGÅRD har meddelt, at han paa Grund af Alder ønsker at udtræde af Bestyrelsen.

Paa et d. 1. December afholdt Bestyrelsesmøde vedtoges det at udnævne Samfundets tidligere Formand, Kgl. Ordenshistoriograf, dr. phil. LOUIS BOBÉ til Samfundets Æresmedlem.

Paa samme Møde har Bestyrelsen valgt Overarkivar i Rigarkivet, dr. theol. BJØRN KORNERUP til sin Formand fra 1. Januar 1949.

Endvidere har Bestyrelsen suppleret sig med Redaktør, cand. mag. POVL ENGELSTOFT, Professor ved Universitet, dr. jur. STIG IUUL og Redaktør T. VOGEL-JØRGENSEN.

I Aarets Løb har efternævnte indmeldt sig i Samfundet:

Landsretssagfører, Branddirektør K. BRUUN ANDERSEN, Ærø, Forfatter JOHS. BOOLSEN, Bangsbostrand pr. Frederikshavn, Politimester M. FUGL, Frederikshavn, Direktør LOUIS E. GRANDJEAN, Kontrollør SEJER KÜHLE, fhv. Søfartschef ved Statsbanerne C. H. NEERGAARD, Bibliotekar KÅRE OLSEN, Fru ELSE GRØNNING RASMUSSEN, Provst, mag. art. VAGN RIISAGER, Harridslev pr. Randers, Boghandler V. ROSENKILDE og MOGENS SLETTING, Fanny Bay. B. C., Canada.

Samfundet har derefter 335 Medlemmer, deraf 275 i Danmark, 44 i Norge og 16 i det øvrige Udland. Det tilsvarende Antal var Aaret forud 336 Medlemmer.

Tirsdag d. 19. Oktober afholdt Samfundet i Forbindelse med Historisk Samfund et velbesøgt Møde i Metropolitanskolen, Frue Plads, hvor Fil. mag. SVEN ERIK ÅSTRÖM, Hälsingfors, holdt Foredrag „Universitetsudbildning som socialt fenomen“. Efter Foredraget samledes Mødets Deltagere til en Fælles-spisning i Studenternes Spisestuer.

Samfundets Bestyrelse bestaar fra 1. Januar 1949 af nedennævnte Medlemmer:

Højesteretsdommer	A. DRACHMANN	Museumsinspektør	H. HJORTH-NIELSEN.
Kammerherre, Hofjægermester. Lensbaron	H. BERNER SCHILDEN HOLSTEN.	Professor ved Universitetet,	dr. jur. STIG IUUL.
Kontorchef i Danmarks Nationalbank	O. H. CLEMENTSEN, Kasserer.	Postmester	C. KLITGAARD.
Redaktør, cand. mag.	POVL ENGELSTOFT.	Overarkivar i Rigsarkivet,	dr. theol. BJØRN KORNERUP,* Formand.
Bibliotekar, dr. phil.	ALB. FABRITIUS,	Overbibliotekar, dr. phil.	H. G. TOPSØE-JENSEN.*
Sekretær.*		Redaktør	T. VOGEL-JØRGENSEN.

De med * betegnede Herrer danner Skriftudvalget.

Samfundets Revisorer er Overretssagfører ST. HETSCH og Kontorchef i Finansministeriet A. FALK-JENSEN.

FORTEGNELSE OVER MEDLEMMERNE
AF
SAMFUNDET FOR
DANSK GENEALOGI OG PERSONALHISTORIE
(1. NOVEMBER 1948).

Æresmedlemmer.

Kgl. Ordenshistoriograf, dr. phil. LOUIS BOBÉ.
Ridderhusgenealog, Universitetssekretær, fil. dr. h. c., Friherre TOR
CARPELAN, Helsingfors.
Arkivraad, fil. dr. JOHAN AXEL ALMQUIST, Stockholm.
Professor, dr. phil. HALVDAN KOHT, Oslo.
Grosserer TH. BULL, Oslo.

Korresponderende Medlemmer.

DURCHMAN, OSMO, Kansliråd, Bibliotekar i Styrelsen for Genealogiska Samfundet i Finland, Helsingfors.
HILDEBRAND, BENGT, Docent, fil. dr., f. d. Redaktør af Personhistorisk Tidsskrift, Stockholm.
KELLINGHUSEN, HANS, Professor, Arkivraad ved Statsarkivet i Hamburg.
SOLLIED, P. R., Ingeniør, Oslo.

Medlemmer i Danmark¹.

HS. MAJESTÆT KONGENS HAANDBIBLIOTEK.

AALBORG HAANDVÆRKERFORENINGENS BIBLIOTEK, Aalborg.
AARHUS CENTRALBIBLIOTEK.
ABILDGAARD, ARNE, Grosserer.
ABILDGAARD, J., Apoteker, Nykøbing Falster.
AHLEFELDT LAURVIGEN, ADOLPH, Greve.
ANDERSEN, ARTHUR, Landsdommer.
ANDERSEN, A. E., Civilingeniør, Nørre Aaby.

---

¹ Hvor ingen Bopæl er anført, er denne København.

- ANDERSEN, J. OSKAR, dr. theol., Professor v. Universitetet.
ANDERSEN, K. BRUUN, Landsretssagfører, Braddirektør. Ærø.
v. ANTONIEWITZ, WILHELM, Genealog, Køge.
ASSENS AMTSBIBLIOTEK, Assens.
BARTH, E. D., Overretssagfører.
BAY, BJØRN B., Prokurist, Sundby pr. Nykøbing Falster.
BENTZON, A. DRACHMANN, Højesteretsdommer.
BENZON, TOVE, Frue, Vedbæk.
VON BENZON, AAGE, Vekselerer.
BERLINGSKE TIDENDES ARKIV OG BIBLIOTEK.
BERNER SCHILDEN HOLSTEN, H. Lensbaron, Kammerherre, Hofjæger-
mester, Langesø.
BERTELSEN, OSKAR, Tandtekniker, Viborg.
BIBLIOTEKET, Silkeborg.
BIBLIOTEKET, FOR THISTED BY OG AMT, Thisted.
BIBLIOTEKET FOR VEJLE BY OG AMT, Vejle.
BIE, P., Driftsinspektør.
BILGRAV, K. A., Bygningskonstruktør, Birkerød.
BINZER, K., Enkefrue.
BJØRLING, PETER, Hospitalstjenestemand.
BLACK, SOPHUS, fhv. Telegrafbestyrer, Rungsted Kyst.
BLICHFELDT-PETERSEN, A., Aktuar, Aarhus.
BLOCH, CARL, Mariager.
BLOM, ERIK, Dyrnlæge.
BLÆDEL, FINN H., Sekretær.
BOECK, H., Kaptajn, Kammerjunker.
BOKKENHEUSER, C. P., Oberstløjtnant.
BONDE, AAGE, Bibliotekar, Aarhus.
BOOLSEN, JOHS., Forfatter, Bangsbostrand pr. Frederikshavn.
BORNHOLMS AMTS BIBLIOTEK, Rønne.
BRAMMER, TAGE, Amtsforvalter, Slagelse.
BRASK, AAGE, Godsejer, cand. jur., Christianslund pr. Randers.
BROCH, E., Lærer, Bjerringbro.
BRUUN, A., Sagfører, cand. jur., Køge.
BRYNDUM, V. G. F., Stadsingeniør, Horsens.
BÜTZOW-ROHDE, G., Grosserer.
CALOV, BENT G., Bankbogholder, Kalundborg.
CARLSEN, OLAF, dr. phil., Forfatter, Sølyst pr. Skanderborg.
CARLSEN, HOLGER C., Ingeniør, Kærgaarden, Vorupkær pr. Randers.
CARØE, FINN, cand. jur., Sagførerfuldmægtig, Sønderborg.
CENTRALBIBLIOTEKET, Holstebro.
CENTRALBIBLIOTEKET FOR SYDVESTJYLLAND, Esbjerg.
CENTRALBIBLIOTEKET FOR HJØRRING AMT, Hjørring.
CENTRALBIBLIOTEKET, Lemvig.
CENTRALBIBLIOTEKET FOR MARIBO AMT, Nykøbing Falster.
CENTRALBIBLIOTEKET, Næstved.
CENTRALBIBLIOTEKET, Skive.
CENTRALBIBLIOTEKET, Viborg.

- CHRISTENSEN, OLAV, Kommunefuldmægtig, Haderslev.
CHRISTENSEN, R. E., Overlæge, Faaborg.
CHRISTENSEN, WILL., dr. phil., fhv. Arkivar i Rigsarkivet.
CLAUSEN, HOLGA, Frue, Konsulinde, Hellerup.
CLAUSEN, JULIUS, cand. mag., Bibliotekar.
CLEMENTSEN, O. H., Kontorchef i Danmarks Nationalbank.
DAHL, AAGE, Sognepræst, Horsens.
DAHL, SVEND, Rigshibliotekar.
DINESEN, T., Ingeniør, Hillerød.
DRAGSTED, OVE, Direktør.
EHRENCRON-MÜLLER, H., Bibliotekar.
EHRENREICH-HANSEN, C., Frk., Randers.
ERRI, JØRGEN, Dyr læge, Endelave.
ERUP, VILHELM, Bogholder.
ESMER, EINAR, Grosserer.
FABRITIUS, ALBERT, dr. phil., Bibliotekar ved det kgl. Bibliotek.
FALK-JENSEN, A., Kontorchef i Finansministeriet.
FELUMB, SV. CHR., Kapelmester.
FILTENBORG, P., Sognepræst, Fole.
FINSEN, EYVIND, Ingeniør.
FISCHER, JOSEF, Bibliotekar.
FISCHER-NIELSEN, P., Driftsleder, Odder.
FLENSBORG, ANDREAS, Boghandler, Roskilde.
FLØYTRUP, E. ST., Skovrider, Tranekær.
FORENINGEN TIL UDGIVELSE AF DANMARKS ADELS AARBOG.
FOSS, E., Frue, Aalsgaarde.
FREDERIKSBERG KOMMUNALBESTYRELSES HAANDBIBLIOTEK.
FREDERIKSBERG KOMMUNEBIBLIOTEKER.
FRIIS, AAGE, dr. phil., Professor.
FRIIS, NIELS, Redaktør.
FRIIS-PETERSEN, H., Grosserer, Aarhus.
FROM, LARS P., Bogbindermester, Odense.
FUGL, M., Politimester, Frederikshavn.
FUSSING, HANS H., dr. phil., Lektor.
FYHN, HANS, Fabrikant.
FÆRØ AMTS BIBLIOTEK, Thorshavn.
GARNISONSIBLIOTEK, DET KGL.
GENTOFTE KOMMUNEBIBLIOTEK.
GLADSAKSE KOMMUNEBIBLIOTEK.
GLAHN, H. EGEDE, Kontorchef.
GLENTHØJ, R. A. L. T., Sognepræst, Kirke Helsinge pr. Gørlev.
GOTSCHALK, J. F., fhv. Fuldmægtig i Finansministeriet, Esbønderup.
GRANDJEAN, LOUIS E., Direktør.
GRUM-SCHWENSEN, A., Stads- og Havneingeniør, Fredericia.
GRUT, ANDREAS, Grosserer, Birkerød.
GRØNNING-RASMUSSEN, C. O., Fuldmægtig.
GRØNVALD, F. C., Direktionsekretær.
HADERSLEV CENTRALBIBLIOTEK, Haderslev.

- HADERUP, ERNST, Civilingeniør, Aarhus.
HAHN-THOMSEN, C., Apoteker, Nørre Alslev.
HANSEN, E. JUEL, Sparekassefuldmægtig, Odense.
HARBOU, N., Dommer.
HARRIES, O., Dommer, Svendborg.
HARTMANN, JØRGEN B., mag. art.
HEISE, CARL, Højesteretssagfører.
HEISE, TORKIL, Landsretssagfører.
HENRIKSEN, J. V., cand. jur., Ekspeditionssekretær.
HERLUFSHOLMS SKOLES BIBLIOTEK, Næstved.
HETSCH, STEPHAN, Overretssagfører.
HILLERØD FOLKEBIBLIOTEK, Hillerød.
HJERSING, KNUD, Sekretær.
HJORTH-NIELSEN, H., Museumsinspektør.
HOLCK, HARALD, Kontorchef i Statsministeriet.
HONNENS DE LICHTENBERG, G., Kaptajn.
HORNEGAARD, HANS, Kommunelærer, Rungsted Kyst.
HORSENS CENTRALBIBLIOTEK, Horsens.
HVIDT, L. N., Dispachør.
HYBERTS, WILLIAM, Randers.
HÆRENS ARKIV.
HØEG, EILER, Læge, Jægerspris.
HØEGH-GULDBERG, Fritz, Legationssekretær.
HØRRING, JOHS., Landsretspræsident, Ordensskatmester, Viborg.
HØRSHOLM KOMMUNEbibliOTEK, Hørsholm.
INGEMANN, S., Godsejer, Egebjerggaard pr. Kappendrup.
IUL, STIG, dr. jur., Professor.
JENSEN, CHR., Gas- og Vandmester, Aarhus.
JENSEN, C. A., mag. art., Museumsinspektør.
JESSEN, FRANZ VON, Redaktør.
JOHANSEN, FRITS, Direktør.
JOHANSEN, JOHS., Snedker, Odense.
JØRGENSEN, CARL, Organist, Riisskov.
JØRGENSEN, HARALD, dr. phil., Arkivar i Rigsarkivet.
KALUNDBORG CENTRALBIBLIOTEK, Kalundborg.
KINDT, G., Frue, Haslev.
KIÆR, H. F., Kommandørkaptajn.
KJØLBY, A., cand. phil., Forfatter.
KLITGAARD, C., Postmester, Hjørring.
KOCH, POUL, Intendant i Flaaden.
KOLDING BIBLIOTEK, Kolding.
KONOW, HANS, Grosserer, Odense.
KORNERUP, BJØRN, dr. theol., Overarkivar i Rigsarkivet.
KORSE, AUG., Lærer, Broager.
KRAG, O., fhv. Gesandt, Kammerherre.
KRAK's Legat.
KROGH-JENSEN, G., dr. phil., Stadsbibliotekar.
KVINDELIG LÆSEFORENING.

- KÜHLE, SEJER, Kontrollør.
KØBENHAVNS KOMMUNES FOLKEBIBLIOTEKER. (2 Ekspl.).
KØBENHAVNS STADSARKIV.
LANDSARKIVET FOR FYN, Odense.
LANDSARKIVET FOR NØRREJYLLAND, Viborg.
LANDSARKIVET FOR SJÆLLAND.
LANDSARKIVET FOR DE SØNDERJYDSKE LANDSDELE, Aabenraa.
LANGEBÆK, C. H., Tandlæge.
LARSEN, ALFR., Grosserer, Nakskov.
LASSEN, NIELS B., Direktør, Aarhus.
LINDBERG-NIELSEN, CARL, Arkivar, cand. mag., Viborg.
LINDHARD, TH., Landinspektør, Haderslev.
LINVALD, A., Rigsarkivar.
LOLLAND-FALSTERS HISTORISKE SAMFUND, Søllested.
LOUW, A. CH., Direktør.
LUDVIGSEN, VIGGO, Kioskejer, Nørre Sundby.
LUJA, A., Hovedkasserer.
LUND, HANS, Højskoleforstander, Rødning.
LYNGBY BIBLIOTEK, Lyngby.
MAIBØLL, CHRISTIAN, pens. Lærer, Jejsing.
MARIBO STIFTMUSEUM, Maribo.
MARQUARD, E., cand. mag., fhv. Arkivar i Rigsarkivet.
MARSTRAND, W., Civilingeniør, Akademisekretær.
MEYER, KARSTEN, Højesteretssagfører.
MIDDELFART FOLKEBIBLIOTEK, Middelfart.
MOLBO, ERIK, stud. mag.
MÜLLER, OLUF, mag. scient., Odense.
MYRHØJ, A. M. S., Overlærer, Kalundborg.
MØNS FOLKEBIBLIOTEK, Stege.
MØRKEBERG, H. H., Sagfører.
NATIONALHISTORISKE MUSEUM PAA FREDERIKSBORG, DET, Hillerød.
NATIONALMUSEET.
NEERGAARD, C. H., fhv. Søfartschef ved Statsbanerne.
NEIENDAM, ROBERT, Teaterhistoriker.
NIELSEN, C. A., Arkitekt.
NIELSEN, SIGISMUND, stud. mag.
NESSEN, HARALD, Civilingeniør.
NORDJYDSKE LANDSBIBLIOTEK, DET, Aalborg.
NORDSJÆLLANDS CENTRALBIBLIOTEK, Helsingør.
NORRIE, J. W. GORDON, Kaptajn.
NUTZHORN, FR., Overassistent.
NYGAARD, POVL, Genealog.
NYGÅRD, S., fhv. Arkivar i Rigsarkivet.
NYKØBING MORS FOLKEBIBLIOTEK, Nykøbing Mors.
NYSTRØM, EILER, dr. phil., fhv. Arkivar i Rigsarkivet.
OBELITZ, BREDO, Prokurist.
ODENSE CENTRALBIBLIOTEK, Odense.
OLSEN, KÅRE, Bibliotekar.

ORDENSKAPITLET'S SEKRETARIAT.

PARUP, P. F., Godsekspeditor, Horsens.

PEDERSEN, MARTHA, Frue, Aarhus.

PERVIL, JØRGEN, Assistent.

PETERSEN, ARNE, Herlev.

PETERSEN, HARRY, Assistent ved Statsskovbruget.

PLUM, DANIEL, Fuldmægtig.

PLUM, INGER MARIE, Frk.

PONTOPIDAN, A., Hærarkivar, Kammerjunker, Kaptajn, Klampenborg.

PORSVIG, V., kst. Overlærer.

POULSEN, HEEGAARD, stud. mag.

PRANGE, KNUD, Fabrikant, Aarhus.

PUST, SVEND, Bibliotekar.

QUAADE, POUL, cand. jur., Sekretær i Finansministeriet.

RAADHUSBIBLIOTEKET.

RANDBØLL, HANS F., Direktionssekretær.

RANDERS CENTRALBIBLIOTEK, Randers.

RASMUSSEN, ELSE GRØNNING, Fru.

RASMUSSEN, K. WINKEL, Fuldmægtig.

RASMUSSEN, S., Lærer, Vridsted.

REPHOLTZ, KNUD, Læge, Kleitrup pr. Hobro.

RIGSARKIVET.

RIGSDAGENS BIBLIOTEK.

RIISAGER, VAGN, Provst. mag. art., Harridslev pr. Randers.

RODE, E., Overretssagfører.

ROSENKILDE, V., Boghandler.

ROSKILDE BIBLIOTEK, Roskilde.

RUBBECK, H. N., Overlærer, Forstander.

RØRSIG, P. M., Lærer, Hallund, Brønderslev.

SCHRØDER, PER, Civilingeniør.

SCHÆFFER, AAGE, Apoteker.

SEERUP, ASGER, Politimester, Ringkøbing.

SEIDEL, WILHELM, Kunstmaler.

SJÆLLANDS STIFTSBIBLIOTEK, Roskilde.

SLOTTVED, AXEL, dr. med., Overlæge, Kolding.

SMITH, J., fhv. Amtsassessor.

SOMMER, OTTO VILH., Antikvarboghandler.

SORØ AKADEMIS BIBLIOTEK, Sorø.

SPRECHLER, H. W., Direktør, Premierløjtnant.

VON SPRECKELSEN, OTTO, Revisor, Viborg.

STATENS LÆRERHØJSKOLE.

STATSBIBLIOTEKET, Aarhus. (2 Ekspl.).

STATSMINISTERIET.

STRANDBYGÅRD, J. B., Civilingeniør, Aarhus.

STRICKER, S. M., Hoteldirektør, statsaut. Vejer og Maler, Christiansfeld.

STUDENTERFORENINGENS BIBLIOTEK.

SUNDBO, ARNE, Borgmester.
 SWANE, J., Amsforvalter, Vejle.
 SVENDBORG BY OG AMTS BIBLIOTEK, Svendborg.
 SØLLERØD KOMMUNEBIBLIOTEK, Holte.
 SØNDERBORG CENTRALBIBLIOTEK, Sønderborg.
 SØNDERJYDSKE LANDSBIBLIOTEK, DET, Aabenraa.
 SØRENSEN, P-B., Fabrikant.
 TEGNER, L. F., DIREKTØR, Troense.
 TEIST, F., Højesteretssagsfører.
 THAULOW, TH., Kammerjunker, Oberstløjtnant.
 THISET, OLIVIA, Fruc, Klampenborg.
 THOMSEN, C. J. T., Overretssagsfører, Aarhus.
 THOMSEN, EJNAR, Professor.
 TOBIESEN, FR., dr. med., Overlæge.
 TOPSØE-JENSEN, H. G., dr. phil., Overbibliotekar.
 UNIVERSITETSBIBLIOTEKETS 1. AFD.
 URNE, HENRIK, cand. jur., Sekretær i Justitsministeriet.
 WAD, LEO, cand. mag., Aalborg.
 WEBERG, O., cand. polyt., Maskiningeniør.
 VEMMETOFTE KLOSTERS BIBLIOTEK, Faxe.
 WEILBACHS KUNSTNERLEKSIKON, REDAKTIONEN AF.
 WERNER, HANS, mag. art., Afdelingschef.
 WILLADSEN, POUL, Grosserer.
 VIND, O., Kammerherre, Hofjægermester, Sanderumgaard pr. Marslev.
 WINKEL, C. T., Civilingeniør.
 VOGEL-JØRGENSEN, T., Redaktør.
 VORDINGBORG KOMMUNEBIBLIOTEK, Vordingborg.
 WRIGHT, H. K., Civilingeniør.
 ZAHRTMANN, H. C., Assistent ved Post- og Telegrafvæsenet.

Medlemmer i Norge¹.

AALL, C., Kammerherre, Ulcloss.
 BERGENS MUSEUMS BIBLIOTEK, Bergen.
 BERGENS OFFENTLIGE BIBLIOTEK, Bergen.
 BULL, FRANCIS, Professor.
 DAAE, ANDERS, Apoteker, Rena.
 DEICHMANSKE BIBLIOTEK, DET.
 DRAMMENS FOLKEBIBLIOTEK, Drammen.
 ENGELSTAD, EJA, Frue, Bækkelagshøgda.
 FREDERIKSSTADS FOLKEBIBLIOTEK, Frederiksstad.
 GLØERSEN, JØRGEN, Ingeniør.
 HAGEN, GUNNAR, Revisor.
 HEIBERGSKE SAMLINGER, DE, Alma.
 HOLST, J. C., INGENIØR.
 HORN, K., Frk., Bibliotekar.
 HERNES, THORLEIF HANSTEEN, Drammen.

¹ Hvor ingen Bopæl er angivet, er denne Oslo.

IRGENS, AAGE, cand. oecon., Bankdirektør, Sandefjord.
 JOHNSON, GUDRUN, Frk.
 KOMMUNEBIBLIOTEKET, Stavanger.
 KRAG, HANS, Drøbak.
 MATHISSEN, JØRGEN, Godsejer, Eidsvold.
 MEIDELL, S. S., cand. jur., Direktør, Vinderen.
 MOLDE FOLKEBIBLIOTEK. Molde.
 MUNTHE, W., Overbibliotekar, Vinderen.
 NORMANN, FREDERIK, Inspektør, Nesna.
 RIIBER THAULOW, P., Overretssagfører, Vikersund.
 RIKSARKIVET, Oslo.
 RYNNING, CARSTEN, Departementssekretær.
 RØNNE, CATO KRAG, Konsulent ved Kirke- og Undervisningsministeriet.
 SANDBERG, J., Generalsekretær.
 SCHMIDT, OLAUS, Forfatter, Trondheim.
 SOLBERG, GEORG, Fylkesbetjent, Drammen.
 SOLLIED, RAGNA, Frk., Bergen.
 SPANGEN, CHRISTIAN, Tandlæge, Gardvik.
 STATSARKIVET, Bergen.
 STATSARKIVET, Hamar.
 STATSARKIVET, Kristianssand.
 STATSARKIVET, Oslo.
 STATSARKIVET, Trondheim.
 SØRENSEN, OTTO, Vagtmester, Sarpsborg.
 TILLIER, ODD, cand. oecon.
 TRONDHEIMS FOLKEBIBLIOTEK, Trondheim.
 UNIVERSITETSBIIBLIOTEKET. (2 Ekspl.).
 VIDENSKABERNES SELSKABS BIBLIOTEK, DET KONGELIGE NORSKE, Trondheim.

Medlemmer i det øvrige Udland.

BULL, JENS, Minister, Haag.
 GOTTLIEB, EIGIL, Bankier, Montreux.
 GOTTLIEB, ANNA CHARLOTTE, Frue, Stockholm.
 GÖTEBORG STADSBIBLIOTEK, Göteborg.
 HINTZE, GOTTFRIED, Huvudsta, Sverige.
 KUNGLIGA BIBLIOTEKET, Stockholm.
 LANDBOKASAFN, Reykjavik.
 ST. LUCAS SOCIETY. Leiden.
 RAND, MOGENS, Ingeniør, Bombay.
 RIKSARKIVET, Stockholm.
 STELLING, MOGENS, Fanny Bay. B. C., Canada.
 STOCKHOLMS STADS BIBLIOTEK, Stockholm.
 UNIVERSITETSBIIBLIOTEKET, Lund.
 UNIVERSITETSBIIBLIOTEKET, Uppsala.
 UNIVERSITY OF ILLINOIS, Urbana, U. S. A.
 UNIVERSITY OF MINNESOTA, Minneapolis, U. S. A.

REGNSKAB FOR AARET 1947

	Kr. Ø.		Kr. Ø.
Saldo fra forrige Aar	175,38	Trykning af Hæfterne	5.129,40
Tilskud fra den danske Stat	600,00	Honorar for Bidrag 1.-4. Hæfte	830,00
" " Alfred Good's personalhistoriske Fond	200,00	Omkostninger ved Udsendelse af Hæfterne	290,41
" " Dansk-historisk Fællesfond	440,99	Papir og Tryksager	82,30
Medlemskontingent	3.454,12	Porto	344,32
Salg af ældre Aargange af Tidsskriftet, Publikationer m. m. .	226,80	Diverse Omkostninger	102,25
Indvundne Renter	163,62	Møder	250,00
Solgte Obligationer	1.837,13	Saldo overføres til næste Aar	69,36
	7.098,04		7.098,04

Samfundet ejer den 31. December 1947:

Kr. 2.000,00 3 $\frac{1}{2}$ % Østifternes Kreditforenings Obligationer, 16. Serie
1. Afd.
(heraf Kr. 1.000,00 testamentarisk Gave fra Hendes
Majestæt Enkedronning Lovisa).

Kr. 2.000,00 er Totusinde Kroner.

København, den 30. April 1948.

Ovenstaaende Regnskab har vi gennemgaaet og sammenholdt med de os forelagte Bilag, og vi har intet fundet at erindre. Formuen har vi befundet at være tilstede. Obligationerne lyder paa Samfundets Navn.

København, den 7. Maj 1948.

(sign.) **Stefan Hetsch.**

saamt:

Kr. 400,00 4 % Husejer Kreditkasse Obligationer, 2. Afd., 5. Serie.
" 100,00 4 $\frac{1}{2}$ % Husejer Kreditkasse Obligationer, 2. Afd., 5. Serie.
" 1.000,00 4 $\frac{1}{2}$ % Københavns Kreditforenings Obligationer, 8. Serie.
" 3.998,08 kontant.

Kr. 5.498,08 er Femtusindefirehundredenitiotte Kroner o8 Øre,

indestaaende i Overformynderiet iflg. testamentarisk Gave fra Overretts-
sagfører Paul Hennings Enke, Fru Lina Hennings, født Limpert. Kapi-
talen udleveres først ved en Rentenyders Død.

(sign.) **O. H. Clementsen.**

(sign.) **A. Falk-Jensen.**

REGISTER

AF

ALBERT FABRITIUS

Personerne anføres som Hovedregel paa deres Slægtsnavn, et saadant, der ikke er opstaaet alene ved at sætte „sen“ til Faderens Fornavn, en Skik, der for Landboernes Vedkommende varer til ca. 1828, jfr. Forordn. af 30. Maj s. A. Føres et saadant Slægtsnavn ikke, anbringes Vedkommende paa Fadersnavnet, eller bliver eventuelt at udelade, naar han ikke i Teksten er nærmere bestemt.

Desuden udelades de Personers Navne, om hvem intet af videre Betydning siges i Teksten, f. Eks. Førere for Hærafdelinger, Konger og andre, i hvis Tjeneste de i Teksten nævnte Personer staa, Forfattere, hvis Værker citeres o. s. v.

Kvinder anbringes som Hovedregel paa deres Pigenavn, kun undtagelsesvis tillige paa Mandens Navn og i saa Fald med Henviisning fra Pigenavnet; er dette ikke noget egentligt Slægtsnavn, bliver det eventuelt at udelade.

Er Navnene latiniserede, bibeholdes denne Form i Registret, medmindre Teksten oplyser, hvorledes de skal gengives paa Dansk.

Nævnes en Person flere Gange paa samme Side, antydes det, hvor saadant anses fornødent, i Registret ved et mindre Tal foroven, til højre for Sidetallet.

Fyrster sættes paa deres Navn, ikke paa Landets, medmindre dette anses mest praktisk, da tillige derpaa.

Sammensatte Efternavne, f. Eks. Lente-Adler, sættes paa første Dels Begyndelsesbogstav, altsaa i det nævnte Tilfælde paa L.

Partikler som von, de, des, de la, zum o. s. v. ses der bort fra; Eks.: des Vignes sættes under V.

Begynder Efternavnet med le eller la, sættes det derimod som Regel under L. Er Partiklen smeltet saaledes sammen med Navnet, at et nyt Ord er dannet, f. Eks. Dupuy, anbringes Navnet paa Partiklens Begyndelsesbogstav, her altsaa D.

De efter spansk Skik sammensatte Efternavne (Moderens Slægtsnavn tilføjet efter Faderens) anbringes under det første Led.

Lokaliteter og Institutioner, hvorom Teksten har Bemærkninger af særlig Betydning, er optaget i Registret.

Åbo, Joh. Jensen, Gdmd. 173.
Aagaard, Anna Mathea, g. Hammerich
153. – Holger Halling, Krigsass. 153.
Aakjær, Jeppe 168.
Aakre, Carl, Bankchef 87. – Joh. 87.
– Martinus Olaus, Gross. 87.
Aaram, Knud Chrfsen., Lensmd. 84.
Addi, Laurentis, Sgpr. 126, 128.
Adolph, Hertug 126.
Agaar, Christ. Charl. Henr. g. Burgwardt
50.
Alardus, Joh., Sgpr. 51. – Joh. Ludw.
Organist 51.
Allen, Carl Ferd. Historiker, 154.

Alsen, Hans, Trompeter 128.
Amundsson, Sigurd, Sgpr. 90.
Ancher, Hans 111.
Anders, Margr., g. Wildfang 46.
Andersen, Anfinn, Bødker 85. – Jac.
Andr. 162. – Niels, Gdmd. 165. –
Petra, g. Tøttrup 22. – Zacharias,
Bødker 85.
Anderson, Gustaf, Lektor 103.
Andrup, Slægten 162.
Anfindsøn, Ole 83.
Angel, Metta Cathr., g. Brandt 49. –
Thomas, Kbm. 49.
Anker Larsen, J., Digter 168.

- Arendrup, Cathrine Asmusdt., g. Rostgaard 188
 Arnesen, Ida Cathr. Nath., g. Grüner 31.
 Arnessøn, Oluf, Væver 84.
 Arnold, Thomas, Rektor 155 f.
 Arrebo, Anna, g. Bernhøft 100.
 Asmussen, Anna, g. Jensen 50.
 Baad, Hans 93. – Lucia Hansdt., g. Nielsen 93. – Lucia Hansdt., g. Tessin 93. – Maren Hansdt. 93.
 Bache, Elisabeth 58. – Margr., g. Klitgaard 57, 59.
 Baden, Slægten 162. – Ernst v. 162.
 Bagger, Søren Nic., Prok. 28.
 Bahnsen, Cecilia 196.
 Ballum, Anne Marie, g. Hasle 56. – Bølette Sofie Elis., g. Lind 56. – Inger Birg., g. Ørsted 56. – Niels, Sgpr. 55 f.
 Banner, Anna Eleon., g. Minson 67, 75.
 Barfod, Fr. 154. – Immanuel, Sgpr. 155.
 Basballe, Michael, Justrd. 58.
 Bech, Frederikke Louise, g. Lehmann 179. – Peder, Amtsfuldm. 179.
 Becher, Thomas (Tønnies?), 58.
 Bechmand, Maria 58.
 Becker, Elis., g. Sander 50.
 Behrend, J. W. 36.
 Behrens, Andr. Sgpr. 47. – Anna Elis., g. Blatt 47. – Joh. Hinr. Rdstj. 47.
 Bendixen, Jac., Lærer 49. – Nis 52.
 Bendsen, Slægten 162. – Anders Hansen, Sgfgd. 162.
 Bendz, Niels Chr., Sgpr. 185.
 Bentzen, Andr., Gross. 70.
 Benzon, Slægten 173.
 Berle, Herman Wulff 92. – Jens Povlsen 92.
 Berling, Carl Chr. 71. – Chr.e Henr., g. Møller 69. – Ernst Andr. Hartv. 71. – Ernst Henr., Bogtr. 70. – Georg Chr.f. 70. – Joh. Chr. 70 f. – Wendelia, g. Møller 74.
 Berner, Slægten 163.
 Bernhøft, Christen, Sgpr. 100.
 Berntes, Jürgen, Hjælpe lærer 52 f.
 Berregaard, Fr., Kmhr. 186. – Fr. Mich. 186.
 Berry, Slægt 173.
 Berthout, Jean II, Greve af Magens 166.
 Bertouch, Slægten 166 f. – Carl Rud. de, Kmhr. 167. – Ernst Albr. v. 166 f. – Fr. Julian Chr., Kmhr. 167. – Georg de, Gen. lt. 167. – Louise v. 15–18.
 Bertouch-Lehn, Poul Godske, Lensbaron 167.
 Beyer, Peder Evald, Prok. 55.
 Bie, Slægten 163.
 Bierch, Martha, g. Andersen 162.
 Bierregaard, Jens, Kbmd. 56.
 Bildt, Henrik t. Hassinggaard 88.
 Bille, Carl Steen Andersen, Amtmd. 143. – Rigborg, g. Holck 103.
 Bille Brahe, Joh. Chr., Amtmd. 28.
 Bindesbøll, G. S. W., Biskop 159, 161. – Jac. Hornemann, Amtsforv. 27.
 Birch, Fr. Chr. Carl, Rektor 154.
 Bircherod, Joh.e Marie, g. Christensen 35.
 Birkedal, Emilie Christiane 152. – Vilh. 138, 151 f.
 Biten, Detleff 129.
 Bjørnsen, Jens, Sgpr. 85.
 Bjørnson, Bjørn 168. – Bjørnstjerne 168.
 Blatt, Hans, Lærer 46. – Jørgen, Skp. 47.
 Blichfeld, Samuel, Murerstr. 36.
 Blix, Laur. Jonssen, Lensmd. 101. – Marithe Olsdt., g. Hunter 101. – Oluf Haagensen, Kpl. 101.
 Bloch, Slægten 163, 171 f. – Carl, Maler 172. – Christen Laur. Georg, Silkekr. 154. – Cidsel, g. Paludan, 171. – Dorethe, g. Rimboldtsen 171. – Fr., Sgpr. 172. – Inger, g. Løvenbalk 171. – Jens Jensen, Sgpr. 172. – Jens Nielsen, Sgpr. 171. – Jens Sørensen, Hrdsgd. 172. – Joh. Jensen, Degn 172. – Jørgen Victor, Lic. theol. 154. – Karen, g. Mikkelson 172. – Marie, g. Steen 172. – Niels, Hrdsgd. 163, 171 f. – Peder Jørgensen, Hndlsmd. 172. – Søren Jensen, Hrdsgd. 172. – Søren Nielsen, Hrdsgd. 172. – Wm., Sceneinstr. 172.
 Blædel, Nic., Journalist 168. – Nic. Gottl., Sgpr. 146.
 Bockholt, Anna 124. – Cath., g. Holmer 120, 129 f. – Cath., g. Schuler 121. – Chr. 130, 133. – Georg 121, 133. – Joachimus, Sgpr. 119 f. 123, 128–30, 132 f. – Lucas 120, 132. – Palm, Rdm. 120. – Peter 123. – Preben 130. – Ursula 126. – Antonius 54.
 Bockhorst, Chr. Ditl., Degn 51. – Hans Anton, Organist 51. – Joh., Degn 51.
 Bodum, Anna Sophie Jensdt. 3.
 Boëtius, Anna, g. Detri 49. – Johs., Sgpr. 49.
 Bohn, West, Skibskapt. 114.
 Boisen, L. N., Sgpr. 155.
 Bojesen, Ernst Fr. Chr., Rektor 139.
 Bolt, Aslak, Erkebiskop 79.
 Bom, Maren, g. Krag 34.
 Bondich, Ellen Marie, g. Holck 97.
 Boolsen, Chr.f. Kom.serg. 187. – Einer 187.
 Borch, Peter, Dir. 1, 20.
 Borchsenius, Frue 12.
 Borgstrøm, Cause, Frue 1, 11.
 Boslund, Anna Charl. g. Holck 110.
 Bournonville, August, Balletmstr. 139.

- Boyesen, Peter 120. - Hans, Lærer 47.
Boysen, Nic. Ludw., Lærer 47. - Nils 97. - Nis 47.
Braem, Corfitz 180.
Bræis, Ingeb. Cathr., g. Wichfeld 13.
Brandes, Casparus, Lærer 48. - Edv., Dr. phil. 147.
Brandt, Joach. Mich., Lærer 49. - Paul Michael, Lærer 49.
Brasch, Hans Chr. 186. - Mogens Wendelboe 186.
Brasen, Jürgen, Bgmstr. 117, 119, 124, 126-28, 130, 132. - Maria 127, 130. - Marina 126. - Marx 127. - Marx, Rdmd. 119.
Breckwoldt, Joh. Joach., Major 39.
Brekling, Dor., g. Boëtius 49.
Brenøe, Vilhelmine, Skuespillerinde 139.
Brinck, Slægten 163. - Anna, g. Detri 49. - Bolette Cathr., g. Høeg 185. - Ellen Dorteia, g. Bendz 185. - Niels Pedersen, Hrdsgd. 184.
Brix, Bartoline Jac. 12, 23.
Brucker, Peter, Fgd. 120.
Brummer, Charl. Christ., g. Bruun 23, 40.
Brun, Slægten 173. - Joh. Nordahl, Biskop 61.
Brunholz, Chr., Skovfgd. 51. - Joh., Organist 51. - Jürgen, Degn 51. - Ulr. Ad., Degn 51.
Bruun, Charl. Marie, g. Tøttrup 23 f. - Ellena, g. Ramshart, 65, 67, 75. - Jørgen Fr. Læge 40. - Mogens, Fændrik 101. - Ole Fr., Sgpr. 23, 40. - Peter Mylius, Konditor 69. - Simon Gotfr., Justrd. 70.
Brücker, Emilie Cath. Georgine 38. - V., Præst 38.
Brüning, Henr., Vinhdl. 51. - Maria, g. Vent, 51.
Brøndsted, Augusta Marie Fr., se Hall. - Frederikke Koës, g. Treschow 153. - P. O., Arkæolog 153.
Buchwald, Charl. Wilh., g. Erlandsen 9.
Bull. Slægt 173.
Bumies, Cathr. 121.
Burgemeister, Chr. 111. - Eilert Chr. 111.
Burgwardt, Heinr. Math., Lærer 50. - Joh. Ludw. Aug., Snedkermstr. 50
Burmeister, Elisabeth 58.
Busch, Barbara Henriksdt., g. Holck 115.
Buurfaget, Styn Hans 129.
Bückholt, Jørgen 128.
Bülow 6. - F. v. 19.
Büttner, Joh. Leop., Stiftsgd. 49.
Bøgh, Nicolai 136-150.
Bølle, Slægten 163.
Bösch, Andreas, Mechanikus 180.
Calundann, Jens Math. B., Prok. 12.
Calundt, Emerentia, g. Dose 127. - Peter, Rdmd. 132. - Thomas, Bgmstr. 125, 127. - Wulff, Tolder 126.
Carlheim, Chr. 98.
Carnarius, Johs., Domhr. 120.
Carstensen, Slægten 173. - Bendix, Lærer 50. - Maria, g. Schmidt 52. - Meta Chr.e, g. Riis 48. - Svend 173.
Casse, Andreas Lor., Etrd. 140.
Cavling, Henrik, Journalist 168.
Cederberg, Arno, Prof. 192 f.
Christensen, Slægt 163. - Dort. Maria, g. Møhl 35. - Gregers, Kbmd. 58. - Gunnar Fangel 163. - Henrik 163. - Johs., Boghld. 66. - Jørgen, Skræder 51. - Laurs, Kbmd. 35.
Christian IX, Konge 146, 148, 150.
Christian til Slesvig-Holsten 125.
Christiani, Andreas, Organist 50.
Christiany, Peter Andr. 187.
Christoffersen, Hans, Sgpr. 93.
Claudius, Slægten 196 f.
Clausen, Kmr. 58. - Ane, g. Nielsen 6.
Clausen-Bagge, Henrik Georg, cand. theol. 156. - Nicolai, Sgpr. 155-57, 161.
Clautofft, Anna, g. Prehn 47.
Clemen, Slægten 163.
Colding, Andreas, Kapt. 97.
Corper, Sebast., Sekr. 120.
Cruse, Georg, Rektor 122 f.
Cypræus, Hieronymus, Archidiak. 123, 127. - Nic., Bgmstr. 123. - Paulus, Dr. jur. 119, 123, 127.
Dahlstrøm, Fr. Chr. Emil, Stiftamtmd. 152.
Dahm, Hans Peter Chr., Søltnt. 110.
Daldorp, Jochim 131.
Dam, Birg. Cathr., g. Frisch 62, 64, 67.
Damm, Slægten 163.
Danneskiold-Samsøe, Fr. Gr., Oversekr. 176. - Frederikke Louise Charl., Ctse, 176-79.
David, Christine, g. Holck, 109. - Joen, Acc.skr., 110.
Dedekam, Anna Margr., g. Schram 51.
Dermann, Regine Fr., g. Muus 36.
Detri, Andr., Sgpr. 49. - Brandan 53. - Brandan, Gen.superint. 49. - Brandan, Lærer 49. - Dor., g. Oehlers 49. - Johs., Hofpr. 49. - Johs., Lærer 49. - Nic. 53. - Nic., Lærer 49. - Paul, Lærer 49.
Dinesen, Slægten 173.
Discher, Anne Cathr., g. Beyer 55. - Anne Dorteia, g. Ballum 55 f. - Peter, Sgpr. 55.
Ditmerscher, Hans Petersen, Lærer, 48.
Domp, Dorteia Poul., g. Lindholm 33.
Dorn, Margarete 133. - Peter 132 f.
Dose, Detleff, Rdmd. 127 f.

- Douen, Marx 127-29.
 Drachmann, Holger, Digter 168.
 Drathziehern, Anna Sophia Margr., g. Boolsen 187.
 Dreyer, Anna Maria 58.
 Dyssel, Arnold Chr., Justrd. 72.
 Dönsen, Dettlef, Bygmstr. 132.
 Eckardt, Anna, se Tutein.
 Eggelinc, Hjelpe lærer 52 f.
 Einersen, Anna, g. Boolsen 187.
 Eitzen, Margaretha ab, g. Calundt 126.
 - Paulus ab, dr. jur. 124, 128. - Paulus v., Superint. 121, 126.
 Elgenstierna, Gustaf 191 f.
 Elisabeth af Slesvig-Holsten 123.
 Embs, Bartholomaeus, Mag. 124, 126.
 Emporus, se Kramcr.
 Emynga, Caesar 123. - Dorothea 123. - Hieronymus 125. - Hildebrand, Rektor 119, 125, 129, 131. - Ursula 123.
 Engel, Chr. Ferd., Kbmd. 23, 31. - Mariane Elis., g. Tøttrup 21, 23, 25. - Marie Henr., g. Tøttrup 31.
 Erichsen, Niels, Læge 2.
 Erlandsen, Frid. Christ. Charl., g. Tøttrup 9. - Jens 56. - Johs. 56.
 Erlund, Chr., Justrd. 58.
 Ernst, Joh. Conr., Bygmstr. 57.
 Eskildsen, Sophie Wilh. Fleuric, g. Tøttrup 22.
 Estensson, Iver, Sgpr. 90.
 Estrup, J. B. S. 139, 146.
 Evens, Otto Fr. Theobald, Billedhg. 143. Faartoft, Kbmd. 12.
 Fabricius, Laurentius, Sgpr. 117.
 Falsen, Chr. Balth., Ingeniørft. 78. - Enevold, Justrd. 58. - Enevold, Overretsjust. 76. - Haagine Marthe de, g. Møller 64, 76, 78. - Mette Christine 58 f.
 Fehr, Chr., Lærer 47. - Heinr. Wilh., Lærer 47. - Joh. Fr., Lærer 47.
 Fenger, Peter Andr., Sgpr. 143.
 Fibiger, Johs., Sgpr. 144, 155.
 Fisker, Henrik Lorentz, Kmd. 62.
 Fjeldsted, Michael, Justrd. 58.
 Flor, Chr., Rtskr. 58. - Ingeborg 57.
 Fog, Slægten 174. - Bruun Juul, Biskop 149.
 Foged, Las 187.
 Forstenberger, Johs., Organ. 48.
 Fortman, Claus, Tobakspinder 73 f. - Hedevig, g. Møller 71-74. - Joh. Henr., Hattemg. 74. - Nic., Hattemgsv. 74.
 Fram, Claus 129. - Tebbe, g. Buurfaget 129.
 Framm, Hans v. 123.
 Franche, Kancred. 58. - Ol. 58.
 Frederik VII, Konge 28.
 Frederik til Slesvig-Holsten 131.
 Frederiksen, Niels Chr., Prof. 142 f.
 Friderich, Joh., Sekr. 133.
 Fries, Carl Gerh., Distr.kir. 105.
 Friesendorff, Hieronymus, Sekr., 133.
 Friis (?) Andr. 58. - Dorthe, g. Thomsen 114.
 Friisvold, Erik Knudsen, Lensmd. 84.
 Frisch, Carl Peter, Premlt. 66, 71. - Charlotte Hedvig 66. - Christiane Fr., g. Møller 61-78. - Gregorius, Kopist 66. - Hannibal, Kmdr. 64 f., 67. - Joh. Carl, Kmdr.kapt. 62, 65, 75 f. - Joh. Dan., Fændrik 66. - Joh. Dan., Kapt. 66, 75. - Frisch, Joh. Fr., Seklt. 66 f.
 Frisius, Paulus, Præst 115.
 Frost, Christel, Skuespillerinde, 111. - Johs., Klerk 90.
 Frølich, Lorenz 144 f.
 Funch, Helvig, g. Marcher 114.
 Fyhn, Jørgen 113.
 Fæster, Claus 85.
 Gabel, Dorte Catr., g. Holck 85.
 Gad, Christen Pram, Sgpr. 158.
 Galschiøt, C. L., Sgpr. 155.
 Gaverslund, Anton Mogensen, Sgpr. 51.
 Gerlach, Joh. Barth., Holtzforster 95.
 Gerz, Hinr., Lærer 49. - Simon 49.
 Giessenberg, Bertel 197.
 Gjerdrum, Hans 6.
 Glad, Anne Olsdatter, g. Holck 92.
 Glassing, Chrf. Georg, Bogtr. 73. - Joh. Erik, Vinhdl. 70, 73.
 Glüsing, Fr. Gerh., Bødkermstr. 50. - Hans Jürgen, Lærer 50.
 Godiche, Cecilia Christ., g. Berling 70. - Jørgen Mathiesen, Bogtr. 74. - Mathias Jørgensen, Bogtr. 76.
 Goldschmidt, Meir Aron, Digter 144 f.
 Gotschalk, Slægt 173.
 Gottlieb, Susanne Theod., g. Bech 179. - Vincent David, Apoteker 179.
 Graae, Jac. Jørgensen, Provst 72.
 Grarup, Anna Margr., g. Holck 105.
 Gravesen, Slægten 163.
 Gregersdatter, Ide, g. Jensen 56. - Karen, g. Ormslef 56. - Maren, g. Bierregaard 56.
 Gregersen, Laura Antonie 98.
 Greve, Anna Rolfsdt., g. Mathiesen 76.
 Grimestad, Jøran Henriksdt., g. Hassing 60.
 Grossmann, Joh., Sgpr. 119.
 Grundtvig, Svend, Prof. 144 f.
 Grut, Slægten 173. - Emma, g. Hansen 172.
 Grüner, Slægten 165. - Harald Laur. Chr., Løjtn. 31. - Laurits Peter Winding, Præst 31. - Otto Peter Traugott, Kapt. 31.
 Grøn, Slægten 173. - Jens, Sgpr. 101.

- Gronvold, Slægten 163. - Kmr. 58.
 Gude, Catharina 124. - Catharina, g.
 Sibbern 130. - Cecilia 120. - Claus
 130. - Marx, Hrdsgfd. 120, 124-29. -
 Syle 126-29.
 Gudmundsen, Thorgeir, Sgpr. 155.
 Gundersen, Nils, Kbmd. 94.
 Gørrisdatter, Cornelia, g. Ramshart 68,
 75 f. - Petronelle, g. Mathiesen 76.
 Haalck, se Holck.
 Haderup, Carl Erh., Toldinsp. 105.
 Hajstrup, Peter Hansen, Lærer 45.
 Hage, Edv. Philip Hother, Byfgd. 142.
 Halck, Carl Jac. Vald., Toldbetj. 103.
 - Chr. Alb., Gen.aud. 103. - Leo Fr.,
 Stadsvejer 103. - Mathias, Prok. 102.
 - Niels Jensen, Ltnt. 103.
 Hall, Augusta Marie Fr. 144 f., 152. -
 C. C., Konseilspræs. 144 f. 152. - Peter
 Elias, Pr. 153.
 Hammerich, Martin, Skolemd. 153.
 Hans, Prins til Danmark 128.
 Hans d. æ., Hertug 126.
 Hansen, Slægter 163 f. - A. N., Etrd.
 163, 172 f. - Amund, Sgpr. 90. -
 Chrf., Pr. 93. - Hasche, Kspvg. 127.
 - Joh.e, g. Møhring 48. - Mogens,
 Sgpr. 90.
 Hansmann, Chr., Sgpr. 118.
 Haram, Guttorm 86.
 Harbou, Andr., Oblt. 59.
 Harder, Joh. Vilh., Boghld. 41. - Joh.
 Wilh. Otto, Fuldmgt. 41.
 Harmsen, Metta, g. Rolofsen 47.
 Hasle, Caroline Birg. Kirst., g. Mynster
 55 f. 60. - Ester, Forst. 56. - Nic.,
 Prok. 56.
 Hassing, Heiling Christensen, Guldsmed
 60.
 Hastrup, Slægten 174.
 Hauch-Fausbøll, Th., Genealog 189-
 91.
 Hegel, Fr. Forlagsbhndl. 167-69. - Ju-
 lie 169.
 Hegermann-Lindencrone, Cai Ditl., Gen.
 139, 150.
 Heilmann, Slægten 173.
 Hein, Slægten 173.
 Heitman, Anna, g. Friesendorff 133. -
 Erasmus, Arkidiak. 133.
 Hejlsberg Paulsen, H., Sgpr. 170.
 Helm-Petersen, Slægten 163.
 Helweg, H. F., Sgpr. 155.
 Henningsen, David, Barber 128.
 Henningsen, Karen Marie Sophie, g.
 Holk 108. - Metta Magd., g. Rach-
 witz 46. - Nic., Kbmd. 46. - Th.,
 Kbmd., cand. pharm. 108.
 Henriksen, Niels, Komrd. 58.
 Herdal, Mogens Pedersen, Sgpr. 102.
 Herrmansen, Lor., Dagløner 47. - Nic.,
 Lærer 47.
 Heymann, Isaac Wulff, Etrd. 142.
 Hildebrand, Charitas Elis., g. Tøttrup 1 f.
 - Conrad, Superint. 3. - Conrad Niel-
 sen, Sgpr. 3. - Margr. Elis., g. Erich-
 sen 2.
 Hincheldej, Chr., Just.rd 13. - Karen,
 g. Tøttrup, 13-18.
 Hjort, Joh., Havforsker 78. - Wibekke
 Christiane, g. Brinck 184.
 Hofgaard, Laurentia, g. Hincheldej 13.
 Hofmand, Const. Wichmand 57. - Ferd.
 Andr. 57. - Hinr., Kontr. 57.
 Hogreus, Conr., Domhr. 123. - Marti-
 nus 134. - Simon, Sgpr. 134.
 Holch, se Holck.
 Holck, Aage, Kbmd. 82. - Aage, Styrmd.
 82. - Aage Hans Peter, Komm.lærer
 112. - Adolf Martin Wilh. 107. - Al-
 bert Chrf. Olssen, Jægteskpr. 97. -
 Albret Chrf. 97. - Alexander 115. -
 Alfred Carl Chr., Gross. 106. - Alfred
 Fr. Oxholm, Forf. 106. - Alfred Peter
 Rasmus, Inkassator 113. - Alhed Elis.,
 g. Hirschnach 98. - An-Dorthe 107.
 - Anders 92. - Anders 94. - Anders
 114. - Anders, Gdmd. 114. - Anders
 Christiansen, Fyrbøder 107. - Anders
 Hansen 96. - Anders Omundsson 87,
 89 f. - Anders Peder, Murerstr. 112.
 - Anders Pedersen, Snedker 90. - An-
 ders Rasmussen 113. - Andreas, Bryg-
 ger 97. - Andreas, Institutbest. 115.
 - Andreas, Major 104 f. - Andreas,
 Prem.lt. 104 f. - Andreas Herm. Fr.,
 Propr. 105. - Andreas Trugotii, Sgpr.
 104. - Andr. Ulrik Oxholm, Redak-
 tør 104. - Andr. Vilh., Murer 112. -
 Anfinn Chrfsen, Sgpr. 85. - Anfinn
 Jacobsen 99. - Anfinn Sigurdson, Sgpr.
 85. - Anna, g. Lehm 81. - Anna
 Cathr., g. Fries 105. - Anna Dorothea
 97. - Anna Maria 110. - Anna Pau-
 line 108. - Anthon Fr. Adam, Kon-
 torchef 105. - Antoinette Augusta, g.
 Colding 97. - Aslach Olufsen, Bdsmd.
 102. - Augusta 116. - Axel Nic., Amts-
 forv. 83. - Bertel 94. - Bertinus Jensen
 108. - Birg. Margr., g. Fries 105. -
 Birte 108. - Bodil 110. - Boye Nielsen
 97. - Carl 103. - Carl Chr., Kmdr. 98.
 - Carl Chr., Murerstr. 112. - Carl
 Chr. Jens Vilh., Gen.kons. 98. - Carl
 Ferd., Tømrerstr. 106. - Carl Georg,
 Konsul 111. - Carl Georg, Prof. 98.
 - Carl Th., Arbmd. 107. - Carlo
 Johs., Forretningsfører 106. - Cathrine
 Sophie 95. - Christen 82. - Christen
 82, 84. - Christen 91. - Christen 113.

- Christen Friis, Kbm. 96. - Christen Jensen, Inds. 107. - Christen Pedersen, Murerstr. 112. - Chr., Grovsmed 115. - Christian, Skrådder 102. - Chr. Smed 115. - Chr., Snedkersv. 108. - Chr. Henrik Nielsen 107. - Chr. Chr. 81. - Chr., Kbm. 82. - Chr. Bjørnsen 84. - Chr. Budde 82. - Clara Marie, g. Christensen 109. - Dorthea Olea, g. Gerlach 95. - Eiler 103. - Eiler, Baron 114. - Eiler, Degn 110. - Eiler Chr. 111. - Eiler Johs. 104. - Eiler Peter, Sgpr. 96. - Eilert Peter, Styrm. 96. - Elias, Kbm. 94. - Elias Pedersen 91. - Elisabeth, g. Gundersen 94. - Elis. Sophie, g. Marcher 114. - Ellen Ionetha, g. Paasche 101. - Else 95. - Emil Jensen, Kbm. 108. - Erich Zachariassen 83. - Erik, Marsk 103. - Erik Gunnar, Maskinmstr. 104. - Erik Nellemann, Lektor 111. - Erling, se Holck-Johannesen. - Frantz, Skomager 94. - Frantz Ferd., Maskinmstr. 106. - Frantz Ferd., Murer 106. - Frantz Jensen 106. - Fr. 82. - Fr. Carl Emil, Kons.insp. 105. - Friderica Sophie Charl., g. Dahm 110. - Gert, Skpr. 115. - Gert Olsen 95. - Giert 95. - Gunhild Brynhilsdt., g. Smidt 102. - Gunnar Tiostolvsen, Biskop 80. - Gustaf 103. - Gustav Th. 111. - Haldor 80. - Hans 92. - Hans 94. - Hans 96. - Hans, Konstabel 106. - Hans, Laugretsm. 94. - Hans, Skolehd. 110. - Hans Chr., Bgmstr. 111. - Hans Jørgen, Murer 112. - Hans Niemann, Læge 111. - Hans Pedersson 87. - Hans Peter Hansen, Skomager 108. - Hans Sigurdsson, Sgpr. 90. - Hans Wm., Sadelmager 113. - Harald Groth Oxholm, Prof. 106. - Harald Jul., Bødker 107. - Harald Th. 107. - Henrik 81. - Henrik 96. - Henrich 115. - Henr., Kapt. 81. - Henr. Chr. 82. - Henrich Henrichsen 92. - Henrik Pedersen 85. - Henrik Zachsen 82. - Henrich Zachsen, Sgpr. 81. - Herman 91. - Holger Bertelsen, Brbr. 115. - Jacob 101. - Jacob Jørgensen, Gdbest. 111. - Jacob Zachsen 81. - Jens 91. - Jens 93. - Jens 96. - Jens 101. - Jens 102. - Jens 107. - Jens, Gdejer 109. - Jens, Kpl. 101. - Jens, Kpl. 115. - Jens, Konstabel 106. - Jens, Skibspr. 101. - Jens, Skovrider 115. - Jens, Snedkermstr. 112. - Jens, Stud. 101. - Jens Aug., cand. jur. 111. - Jens Carl Mar., Murer 112. - Jens Chrestensen 107. - Jens Chr., Klokker 101. - Jens Hansen, Landpost 108. - Jens Henr., Guldsmed 112. - Jens Joachim 102. - Jens Jensen 102. - Jens Peter Chr., Portør 104. - Jens Poulsen, Arbm. 108. - Jens Sev. Jensen 108. - Jens Svendsen, Konstabel 106. - Jensenius 115. - Johan 102. - Joh. Chr. 108. - Joh. Chr., Kmdserg. 82. - Joh. Chr., Kbm. 82. - Joh. Chr., Sgpr. 83. - Joh. Chr., Sgpr. 83. - Joh. Fr., Snedker 112. - Joh. Georg Harald, Kbm. 104, 106. - Joh. Hendr., Konstabel 106. - Joh. Jørgensen, Tømrer 112. - Johanne 94. - Johs. 81. - Johs., Kirurg 110. - Johs. Chr., Bgmstr. 112. - Johs. Ludv., Snedkermstr. 112. - Jul. Kirst., g. Moltke, 105. - Jørgen 81. - Jørgen 94. - Jørgen 108. - Jørgen 113. - Jørgen Didr., Ritmstr. 114. - Jørgen Hvidtfeldt 106. - Jørgen Jørgensen, Stenhg. 111. - Karen Marie 113. - Karl Jensenius 112. - Kirsten Cath. 100. - Knud Kraft, Genmaj. 98. - Knud Ørbæk, Bgmstr. 111. - Lars Chr., Gdejer 109. - Lars Larsen 115. - Laurids 109. - Laurids, Gdejer 109. - Laurids, Sgfgd. 109. - Lauritz 93. - Laurits Iversen 93. - Lauritz Iversen, Hdlsmd. 94. - Laurits Nielsen, Bgmstr. 93. - Lauritz Tronsson, Kbm. 94. - Lorents, 95. - Lorentz Holtermann, Skolebest. 98. - Måns Jönsson 104. - Magnus Siggesen 90. - Margaretha Hansdt., g. Herdal 102. - Margrethe 94. - Margr. Aagesdt. 82. - Margr., g. Røg 86. - Margr., g. Statz 115. - Marie 94. - Marie Chr.e, Kommunelærerinde 112. - Marinus Jensen 108. - Markus Markussen, Skibsbg. 102. - Martha Elis. 101. - Marthe Marie 92. - Martin Andr., Genmaj. 114. - Mette, g. Bruun 101. - Mette, g. Paasche 101. - Michael, Rdmd. 114. - Mickel 107. - Mogens Chr., Stat.forst. 104. - Niels 106. - Niels 109. - Niels, Brbr. 115. - Niels, Handskemg. 108. - Niels Chr. 109. - Niels Jensen 107. - Niels Kristiansen, Gdmd. 108. - Niels Pedersen, Fæster 107. - Olaf Widdal 197. - Olava Marie, g. Carlheim 98. - Ole 94. - Ole 95. - Ole 96. - Ole, Gdmd. 114. - Ole, Guldsmed 102. - Ole Boysen, Major 96. - Ole Chr., Hører 97. - Ole Elias, Gen.adj. 98. - Ole Elias, Skoledir. 98. - Ole Hansen 96. - Ole Høvik 101. - Ole Iversen, Prem.lt. 95. - Ole Joachim 102. - Ole Thorsen, Prem.lt. 95. - Ole Thor-

- sen, Sergeant 95. - Oluf 96. - Oluf 113. - Oluf Andersson 87. - Oluf Iversen 93, 95. - Oluf Lauritzen, Lagmd. 96. - Omdund Andersen 87. - Paul Jensen, Indremiss. 108. - Pauline, g. Johannesen 96. - Peder 91. - Peder 92. - Peder 113. - Peder 114. - Peder, Gdmd. 114. - Peder, Kpl. 90. - Peder, Snedker 108. - Peder, Tolder 111. - Peder Andersen 85. - Peder Jørgensen 113. - Peder Pedersson 87. - Peder Rasmussen, Murerstr. 112. - Peter, Kontr. 109. - Peter, Musketer 107. - Peter Carl Chr., Hrdsgd. 98. - Peter Chr. 107. - Peter Petersen, Sgpr. 116. - Randi 93. - Randi 94. - Rasmus Christensen 113. - Rasmus Pedersen, Koff.kapt. 112. - Rasmus Emilius, Murerstr. 112. - Regine 92. - Robert, Hører 97. - Sara 94. - Sara, g. Slangerup 91. - Sigurd Chrfsen, Kpl. 85, 101. - Siri 96. - Sophie Olufsd., g. Jensen 96. - Sophie Henr., g. Mohr 105. - Steen 103. - Svend 95. - Søren 109. - Søren, Overportør 108. - Søren, Sergeant 104. - Søren, Sergeant 107. - Søren Hagerup, Pr. 83. - Søren Hagerup, Sgpr. 82 f. - Søren Jensen 108. - Søren Kristensen, Boelsfæster 107. - Søren Skonning 109. - Thomas, Amtsskr. 115. - Thore Olsen 95. - Tiostolv Gunnarsson 80. - Torkel 96. - Valdemar Chr. Fr., Gravør 112. - Victor Joh. Grefstad, Regnskabsfører 112. - Vilh. Chr., Snedkermstr. 112. - Wilh. Ferd. 107. - Vilh. Thaning, Arkitekt 83. - Zacharias 81. - Zacharias 96. - Zacharias Bjørnsen 84. - Zach. Chrfsen, Sgpr. 81. - Øllegaard 91. -
- Holck Colding, Eiler Peter, Prof. 97. - Fr. Idæus, Sgpr. 97.
- Holck-Johannesen, Erling Paul, Skuespiller 96.
- Holcken, Joh., Skomager 94.
- Holk, se Holck.
- Holke, Frederikke Marie 109. - Hans Fr. Jensen, Posteksp. 109.
- Holm, Jacob Laur.sen, Sgpr. 6. - Joh. Theod., Læge 176. - Mette 6.
- Holmer, Anna, g. Lucht 117, 120-22. - Arp 133. - Cath., g. Koch 117. - Christ., g. Fabricius 117, 123. - Georg 117. - Joachim 133. - Joh. 117. - Joh., Sgpr. 117-19. - Johannes 121. - Margaretha 117, 125. - Maria, g. Schube 117, 121, 132 f. - Marina, 132. - Peter 117. - Peter 117, 125 f. - Peter, Kbmnd. 117. - Wybe, g. Brasen 117, 124.
- Holmskiold, se Holm.
- Holst, Arne Hansen 103. - Frederikke Sophie, g. Møhl 36. - Hans Knudsen 103. - Maria Magd., g. Vent 51.
- Holt, Carsten Pedersen, Vice-Sorenskr. 103.
- Hon, Hans zu 129. - Margrete zu, g. Alsen 128. - Margrete v., g. Steinberg 130.
- Hone, Syvert von 120, 126.
- Hoppensack, Martinus, Kantor 132.
- Hornemann, Claus Jac. Emil, Prof. 146.
- Hoskiær, Slægten 173.
- Houmøller, Slægten 163, 173. - Else 164. - Jens Andreas, Bankdir. 173. - Lauritz Peter, Jernstøber 173. - Lis 164. - Sven 164.
- Hoverberg, Elisabeth Olsdt., g. Holck 102.
- Hoyer, Casper, Staller 129. - Maria, g. Mass 129.
- Hulke, Simon, Diakon 115.
- Hunter, William 101.
- Hurlen, Oluf 86.
- Hvidt, Hans, Tolder 93.
- Hvidtfeldt, Birg., g. Sager 106.
- Hoeck, Peter Petersen, Sgpr. 116.
- Høeberg, Lucia, g. Gottlieb 179.
- Høedt, Fr., Instruktør 139.
- Høeg, Slægten 163. - Vald. Gust., Rgmtskv.mstr. 185.
- Hölcke, Jacob, Præst 115.
- Hørup, Viggo, Politiker 147.
- Høyer, Kirst. Marie, g. Holch 110. - Math., Sgpr. 110.
- Ibsen, Jørgen 93.
- Ingebretsdatter, Ragnhild, g. Holck 95.
- Ingemann, B. S., Digter 182 f.
- Ingvordson, Jens 93.
- Ipsen, Reinh., Sgpr. 47.
- Isachsen, Oluf 99.
- Iversen, Peder, Dr. med. 171.
- Jacobi, Chr. Fr., Kfdr. 70. - Edda 196.
- Jacobsen, Hans, Organist 51. - J. C., Brygger 144, 181. - Lars, Bødker 164. - Anna Magd., g. Riis 48.
- Jannen, Marg., g. Jensen 48.
- Jensen, Slægt 164. - Andr. Detl., Superintendent. 48. - Ane Marie, g. Holck 104. - Bjørn, Sgpr. 85. - Boye, Kpl. 96. - Brigitte, g. Bendixen 50. - Carsten, Lærer 48. - Christen Holk, Gdejer 108. - Dethleff, Tømrer 48. - Erland, Skp. 56. - Gregers, Kbmnd. 55. - Henrik, Sgpr. 85. - Lucie Elis., g. Herrmansen 47. - Maricke, g. Henningsen 128. - Nic., Farver 50. - Søren,

- Skræder 41. - Thyra, g. Muusmann 52.
 Jespersen, Slægt 164.
 Jessen, Frantz v., Journalist 174. - Wil-
 lers, Rektor 119.
 Johannesen, Eilert Peter 96. - Johs.,
 Skpr. 96.
 Johannis, Bernhardus, Sgpr. 85.
 Johannsen, Franz, Organist 50.
 Johansen, Elis., g. v. d. Wetering 197.
 - Hans, Degn 45.
 Johnsen, Ingvar, Sgfgd. 196.
 Jokegios, Anna 131. - Hermann, Diakon
 129, 131 f. - Marten 132.
 Jonquières, de, Slægten 173.
 Jordt, Jac. 53. - Jac., Lærer 46. - Pe-
 der, Sgpr. 46. - Peter Diedr.sen,
 Erbgess. 46.
 Juel, Chr.e Elis. S., g. Moldrup 105. -
 Jens, Maler 65. - (?), Thomas 85.
 Juguiter, Johs. Theobaldus, Mag. 124.
 Juhl, Slægten 174.
 Jürgensen, Anna Margr. 47. - Maria,
 g. Carstensen 50. - Math., Lærer 47.
 Jørgensen, Chr., Sgpr. 65. - Inger Ma-
 rie, g. Møhl 37. - Jacob, Bgmstr.
 111. - Søren 58.
 Kalisch, Reimer Dietr. v., Løjtn. 184.
 Kallsen, Dor. Hel., g. Petersen 51. -
 Hans, Organist 51.
 Kalundt, se Calundt.
 Kaper, Ernst, Bgmstr. 168.
 Kappel, Else, g. Wadskjær 8.
 Katzwick, Rudolph, Sgpr. 120.
 Keiser, Elisabeth, Husjfr. 66.
 Kellinghusen, Dan. 184.
 Kiembler, Anna 58. - Claus, Sgpr. 58.
 Kingo, Joh. Chrf. Korbitz, Sgpr. 63, 68,
 75.
 Kirnensis, Jac. Orthini, se Orthini.
 Kjerstad, Peder Anfinsson 87.
 Kjær, Marie Michaeline Bolette Christ.,
 g. Holk 108.
 Klauman, Peter, Brygger 68.
 Klingenberg, Fr. Chr., Kmjkr 6.
 Klitgaard, Andreas Jensen 58. - Anna
 Jensdt., g. Pedersen 55 f. - Anna Elis.
 58. - Anna Elis., g. Klitgaard, g.
 Hassing 59 f. - Birgitte Jensdt., g.
 Discher 55, 58. - Gregers Jensen 58.
 - Henrik Jensen 58. - Jens Gregersen,
 Rdmd. 55-56. - Sv. Jensen, Guldsmed
 59. - Thomas Jensen 55.
 Klokke, Bjørn Ellingsen 84. - Olle
 Zach.sen 84. - Zacharias 84.
 Knakkegaard, Ole, Kbmd. 8.
 Kneck, Johan Chrf., Smedemstr. 110.
 Knoblauch, Benjamin 180.
 Knudtson, Slægten 173.
 Koch, Georgius, Konrektor 117. - H. P.
 G., Sgpr. 155, 157-61. - Margr. Christ.
 47. - Mathias, Mundkok 125, 132.
 Koës, Marie, g. Aagaard 153.
 Kofoed-Hansen, Hans Peter, Stiftspr.
 149, 155.
 Kopperschmidt, se Cypræus.
 Korse, Aug. 170.
 Koustrup, Claudiane, g. Steenberg 30.
 Krafft, Joh. Melch., Pr. 118.
 Kraft, Knud, Kapt. 98.
 Krag, Anders Andersen, Kpl. 185. -
 Anne M. 98. - Birthe Maria, g. Møhl
 34. - Hans Andersen, Kbmd. 34. -
 Michel Hansen, Skpr. 34.
 Kramer, Anton 123. - Bruno, Mag. 123.
 - Ludvig Aug., Ass. 154.
 Kratzenstein, Chr. Gottl., Prof. 181.
 Kruhl, Anna Margr., g. Meggersee 52.
 Kruse, Anna Dor., g. Rachwitz 46. -
 Heinr., Kbmd. 46. - Henrich Clau-
 sen, Rdmd. 93.
 Kræfting, Anne, g. Phister 6.
 Krøll, Ingeborg Mart., g. Møhl 35.
 Krøyer, P. S., Maler 168.
 Kuss, Cathr. Maria, g. Bendixen 50. -
 Hans Ernst, Bager 50.
 Kølbel, Anna Dor., g. Lem 105.
 Lampe, Inger Cathr., g. Holck 102.
 Lang, Chrf. 93.
 Lange, Anne Marie, g. Leth 174. - Carl
 Fr., Toldforv. 41.
 Langkilde, Slægt 164.
 Larsen, Slægt 164.
 Lassen, Jens, Bødker 107.
 Lauritsen, Jens 93.
 Lautrup, Jørgen Hiort, Biskop 157.
 Lawaetz, Ottine Chr., g. Harder 41.
 Lehm, Caspar Chrf., Prem.lt. 81.
 Lehmann, Georg Carl Heinr., Prof. 146.
 - Martin, Kfrd. 179. - Orla 177-79.
 Sisilie, g. Tøttrup 21.
 Lehn, Elis. Cath., g. Bertouch 167.
 Lem, Conradina, g. Holck 105. - Her-
 man, Forv. 105.
 Lensch, Amus 134. - Margarete, g.
 Bockholt 134.
 Leth, Slægten 164, 174. - Charitas Elis.,
 g. Møller 3 f. - Chr., Hrdsgd. 174.
 - Chrf. Ad., Fyrinspektør 174. - Chrf.
 Ad., Grosserer 174. - Frantz Joch.,
 Godsejer 174. - Frederikke Louise, g.
 Jessen 174. - Laur. Chr. Fr., Just.rd.
 174. - Michel Grotzen, Byfgd. 174. -
 Morten, Forp. 174. - Sejer Olesen,
 Dg. 3.
 Levinsen, Niels, Adjunkt 154.
 Lind, Knud Chr., Farver 56. - Peter
 Engel, Biskop 56.

- Lindegaard, Boel Abigael 57.
 Lindholm, Axel 33. – Jørgen Chr.,
 Kbmnd. 33. – Mads Larsen, Skomager
 33.
 Lohé, v. d., Frantz 120.
 Lorentzen, Gottfried 185. – Jacob 185.
 – Peter 185.
 Lorenzen, Hinr. Melch., Sgpr. 52. –
 Marg., g. Bendixen 52. – Maria Elis.,
 g. Brüning 51.
 Louedantz, Elert 126.
 Lucht, Cecilia 126 f. – Detleff, Rdmd.
 132. – Heinrich 128. – Johs., Sgpr.
 117, 120-22, 124-27, 132. – Marina
 123. – Timotheus, 122, 124.
 Ludewich, Johs., Organist 50.
 Lund, Slægt 164. – Chrif. 58. – Jacob,
 Boghdl. 158. – Laur. 58. – Lorenz,
 Organist 50. – P. M., Sgpr. 155.
 Lundt, Hans, Lærer 46.
 Lunn, Slægten, 165.
 Luthe, Detleff, Rdmd. 123, 130.
 Lütthans, Emilie Nathalie, se Monrad.
 Løvenbalk, Jens Pedersen, Mag. 171.
 Løvenørn, Poul Vendelbo, Oversekr. 65.
 Maaneskjold, Anne Pedersdt., g. Rustung
 89.
 Maass, Detleff 132.
 Maibøll, C. 170.
 Malthe-Brunn, Slægten 173. – Kim 173.
 Mammen, Slægten 165.
 Martensen, H. L., Biskop 39, 158.
 Marcher, Eiler Holck, Sgpr. 114. – Hans
 Rasmussen, Sgpr. 114. – Jørgen Holck
 114. – Morten Andr., se Holck.
 Martini, Cath. Maria, g. Kuss 50.
 Mass, Georg 129.
 Mathiesen, Anna Henrikke Petr., g. Fal-
 sen 76. – Claus, Barber 53. – Henrik,
 Præsident 76. – Jørgen, Fgd. 76. –
 Jørgen, Lagmd. 76. – Marie, g. Møhl
 37.
 Matthiæ, Lorens, Bogfører 53. – Nic.,
 Lærer 44, 46.
 Matzen, Hans 53.
 Mauritius, Cath. 196.
 Mechelborg, Maren, g. Nilsen 82.
 Meggersee, Bertr., Degn 52. – Friederica
 Sophie, g. Schmidt 52.
 Meidell, Giert 93.
 Meisler, Ahrent Larsen, Bagermstr. 187.
 Melbye, Slægt 164.
 Meldahl, Eleon. Bang., g. Tøttrup 7.
 – Melch., Hosp. forst. 7.
 Mentzius, Joach., Sgpr. 131.
 Meyer, Emilie Chr.e, se Birkedal. – Hen-
 riette Regine, g. Reinhold 32. – Joh.
 Fr., Urtekr. 152. – Marie Cathr., g.
 Godiche 74.
 Michaëlis, Sophus, Digter 169.
- Michaëlsen, Gustav, cand. jur. 64, 77.
 – Lise, g. Jørgensen 65. – Nic., Oberst
 64, 75, 77.
 Michelsen, Peder, Felbereder 34.
 Mikkelsen, Laust, Sgpr. 172. – Mogens,
 Præst 79. – Peder Holk, Kannik 79.
 Minson, Armgaard Sophie, g. Frisch 66.
 75. – Carl Sigism. Wilh., Kapt. 67,
 75.
 Mogensen, Mikkel, Præst 79.
 Mohr, Ove, Kanc.rd. 105.
 Moldrup, Cathr. Elis., g. Holck 105. –
 Ove Georg Fr., Major 105.
 Moller, Olaus, Rektor 118.
 Moltke, Adam Vilh. Johs., Greve 105.
 Monrad, Ada Maria, g. Frederiksen 142.
 – D. G., Biskop 136-161. – Emilie
 Nath. 141. – Otto Sommer, Kopist
 158.
 Moss, Niels, Sekr. 58.
 Moth, Fr., Oblt. 38. – Jens Ludv. Stoud,
 Toldkontr. 37 f.
 Mule, Christen Bertelsen, Bgmstr. 94. –
 Jens Nielsen, Lagmd. 96.
 Mulvad, Amtstuefuldm. 30. – Cathr.
 Marie Charl. 30. – Hans Fr. Math.
 30. – Kirst. Marie 30. – Matias Steen-
 feldt, Propr. 24-26, 29. – Olaf Th.
 Andr. 30.
 Munch, Andreas, Digter 144 f.
 Muus, Hans, Toldinsp., Etrd. 36.
 Muusmann, Elis. Magd., g. Nissen 52.
 – Jac., Gdmd. 52. – Magd., g. Wil-
 latzen 52.
 Müller, Caspar, Sgpr. 119. – Hierony-
 mus, Sgpr. 133.
 Mülleyr, Johs., Lærer 46.
 Münden, Berent, Rdmd. 129. – Gescha,
 g. Eitzen 129.
 Mynster, Constance 55, 60. – Fr. Ludv.
 55 f. – J. P., Biskop 39.
 Møhl, Adelius Chr. 41. – Anders Krag,
 Kaperfører 36. – Andrea Bol., g. Lange
 41. – Cathr. Marie, g. Harder 41. –
 – Christen, exam. jur. 40. – Chr.,
 Hdlsbetj. 37. – Chr. Patermann, cand.
 philol. 41. – Gertrud, g. Vendelboe
 35. – Hanne, g. Bruun 40. – Hans
 Chr., Kmrd. 35. – Hans Kragh, Kbmnd.
 35. – Hansine Marie, g. Rasmussen
 41. – Joh. Otto, Kbmnd. 40. – Johan
 Otto Rasmussen, Kbmnd. 34. – Joh.e
 Mart., g. Moth, 2° Ortved 37 f. –
 Johs., Mægler 35 f. – Jørgine Otto-
 mine, g. Jensen 41. – Kirst. Nic., g.
 Patermann 37. – Kirstine Nic., g.
 Schrøder 41. – Lars Chr., Handels-
 betj. 40. – Lars Rasmus Olsen, Kbmnd.
 35. – Maren, g. Krag 34. – Morten
 Bendz, Skriverkarl 37. – Nic., Urma-

- ger 34. - Peder Rasmussen, Hdlsmd. 34. - Rasmus Olsen, Felbereder 34. Møhl-Hansen, Slægten 173. Møhring, Christiana Elis. Fr., g. Herrmansen 47. Møhring, Georg Peter, Lærer 48. Møller, Andreas Madsen, Bogtr. 71 f. - Anna, g. Bockholt 128. - Charl. Sørine Clem. Pauline 31. - Dorthea, g. Meisler 187. - Ernst Andr. Hartv. 71. - Joh. Carl, Oblt. 64, 74, 76, 78. - Joh. Chr., Propr. 26, 30. - Joh. Jac., Kleinsmed 66. - Joh. Math., Hofkonditor 61-78. - Joh.e. Elis., g. Falsen 78. - Nic., Hofbogtr. 64, 70, 73 f. - Niels Hansen, Bogtr. 73. - Peder Christensen, Kbmd. 4. - Peter 73. - Peter Antonii, Perlestikker 72 f. - Poul Ulr. Ernst Tøttrup 31. - Wendelia Chr.e Louise, g. Nansen 78. Nansen, Lütke, Legatstifter 42. Nandrup, Eggert Sørensen, exam. jur. 187. - Peder Madsen 187. Nansen, Hans Leierdahl, Sørenskr. 78. - Fridtjof, Polarforsker 78. Naring, Elsebet, g. Holck 95. Nathansen, Henri, Digter 169. Neergaard, Slægten 173. - Joh. Ferd., Kmhr. 142. - Johanne Marie Lucie 142. Nes, Ellen Olsdt., g. Holck, 101. Neve, Justrd. 57. - Etrdinde 57 f. - Joh., Fændrik 59. Niederstät, Buchard, Hofrd. 182. Nielsen, Anna, Skuespillerinde 139. - August, Skuespiller 139. - Gregorius, Rdmd. 58. - Iver, Bgmstr. 93. - Karen Haagensdt., g. Mathiesen 76. - Lars Henrik 164. - Maren Tøttrup, g. Riis 6. - Ole, Kbmd. 5. - Oluf (Ole), Kbmd. 6 f. - Henrik, Hdlsmd. 82. Nissen, Slægten 163. - Frantz 47. - Herrlich Maria, g. Reimer 49. - Lorenz, Boelsmd. 164. - Lorenz, Lærer 52. - Thomas, Lærer 47. Nyholm, Dorth., Skolebest. 1, 14. - Jochum Severin, Læge 11. - N., Agent 27. Odefeyen, Balthasar 129 f. - Gosche, Kspvgt. 121, 130. - Jesper 129. - Wobbe 131. Ogmundsson, Haakon, NRR. 80. Ohm, Hans, Hrdsfgd. 121, 128. - Johs. 121. - Tebba, g. Schreiber 122. Olearius, Adam, Rejsende 179-82. - Marie Elis., g. Niederstät 181. - Philip Chr., Dr. med. 182. - Sophie Margr. 181. Olesen, Andr., Stud. 7. Olivarius, Frue 17. Olsdatter, Stenvor, g. Holck 95. Olufsen, Isach 99. - Niels, Kbmd. 5. - R., Apoteker 1, 14. Ormslef, Søren Poulsen 56. Orning, Slægten 163. Orthini, Jacobus (Kirnensis), Mag. 124. Ortwed, Hans Ditzel, Garn.aud. 38. - Søren Rosbjerg, Stiftspr. 38 f. Osterreich, Nicolaj 133. Ostnes, Oluf 87. Oxholm, Elise Margr., g. Holck 106. Paasche, Andreas, Hdlsmd. 101. - Ole Andreas 101. Paludan, Jac., Digter 168. - Johs., Dr. med. 171. Patermann, Chr., Oplagsskr. 35, 37. - Joh., Smedemstr. 37. Pauli, Dan. 71. Paulsen, Cath., g. Boysen 47. - Gertrud, g. Petersen 49. - Peter, Kbmd. 49. Paysen, Gönke, g. Gerz 49. Pedersen, Anders, Kpl. 185. - Anfind, Bødker 85. - Anfind 87. - Gregers, Kbmd. 55 f. Perbøl, Niels, Adm.sekr. 71. Petersen, Detlef, Organist 51. - Diedrich, Skovinsp. 188. - Henning, Kbmd. 49. - Marqvart 188. - Richel 188. Philip til Slesvig-Holsten 132. Phister, Ane Helene, g. Tøttrup 6. - Ferd. Jochumsen, Sgpr. 6. Ploug, Carl, Digter 144 f. Plum, Slægten 173. - Claus, Krigsrd. 184. Post, Anne Elis. v., g. Nandrup 187. Poulsen, A., Propr. 8. Prehn, Maria, g. Jürgensen 47. - Peter, Kbmd. 47. Prip, Maren, g. Bildt 88. Puggaard, Chrf. Rud., Gross. 142. - Hans, Etrd. 140. Raahauge, Bodil Margr., g. Engel 23, 31. Raben, Peter, Adm. 57. Rachwitz, Caspar Ludw., Lærer 46. - Henning Hinr., Lærer 46. - Hinr., Kbmd. 46. - Joh. Chr., Lærer 46. Rademacher, Niels Grønbek, Maler 23. Raff, Komrd. 58. Raffhausen, Eberhard v., Lærer 46. Ramshart, Kanc.rd. 59. - Charl. Am., g. Frisch 62, 65, 75 f. - Gregorius, Kapt. 65, 67, 75 f. - Peter Petersen, Kbmd. 68, 75 f. Rantau, Louise Wilh. Elis., g. Holck 105. Rask, Kirsten Nielsdt., g. Holck 86. Rasmussen, Hans, Former 37, 41. - Hans Jørgen 164. - Knud, Polarforsker 168 f. Reddelling, Fr., Lærer 46.

- Reiby, Joh. Chr. 59.
 Reimer, Claus, Kniplingshdl. 49. – Maria, g. Gertz 49.
 Reinhold, Anton Ludv. Aug. Wilh. Gust., Propr. 32. – Henr. Conr. Aug., g. Tøttrup 32.
 Rejersen, Chr., Kmd. 62.
 Resen, Joh.e Elis., g. Vendelboe 35.
 Revelius, Andreas Chr., Sgpr. 7.
 Reventlow, Slægten 173. – Ludvig 173.
 Rhoad, Anders, Felbereder 34. – Kirsten And.dt, g. Möhl 34.
 Richelieu, Anna Meincke 64.
 Richter, Chr. Fr., Adv. 47. – Christ.c Fr., g. Fehr 47.
 Rickertsen, Carsten 48.
 Riis, Christen, Propr. 6. – Detl. Chr. Joh. Ahrent, Lærer 48. – Jens, Propr. 6. – Jens, Gdmd. 48.
 Rimboldtsen, Peder, Mag. 172.
 Rogne, Elias Olaus, Hndlsmd. 87. – Martinus Olaus, Lærer 87.
 Rolofsen, Boy, Rdstj. 47. – Ingeb., g. Boysen 47.
 Rosbjerg, Caroline, g. Ortved 38.
 Rose, Elisabeth Cathrine, Skuespillerinde 65.
 Rosendahl, Ellen 98 f.
 Rosenkrantz, Charlotte Amalie 65. – Iver, Ghrd. 65.
 Rosenpalm, Andreas, Adm. 65.
 Rosenorn-Lehn, Otto Ditlev, Udenrigsmin. 140.
 Rosted, Cathr. Andr. Mich., g. Grüner 31.
 Rostgaard, Fr. 187 f.
 Rothe, Carl 17.
 Rottmann, Hans, Bgmstr. 135. – Margreta, g. Emynga 131.
 Rustung, Endrid, Rdmd. 89. – Tormod Madsen 89.
 Rypen, Bartram 128. – Niclas 126. – Tylo, Kornskr. 125 f., 128.
 Røg, Augustinus, Sgpr. 86. – Margr., g. Holck 86. – Michel, Medailleur 86.
 Rømer, Kmrrd. 17.
 Rønstad, Anfin 86. – Chr.f. Anfinssøn 86. – Knud Pedersen 86. – Ole 86. – Sigurd Anfinssen 86.
 Rørdam, Thomas Skat, Biskop 147.
 Röver, Barbara, g. Bockholt 129. – Blasius 129.
 Sager, Birgitte, se Hvidtfeldt. – Heinrich, Landskr. 132.
 Sander, Carl Hendr., Kbmd. 50. – Henr. Christ. Sev., g. Glüsing 50.
 Sanders, Louise Cath., g. Møller 73, 77.
 Schandrup, Anna Cathr., g. Holck 105.
 Scharling, Carl Henr., Prof. 146.
 Scheen, Ellen Svendsdt., g. Holck 81.
 Schiønning, Frue 62.
 Schmidt, Anna Maria, g. Kingo 68. – Hans Nic., Lærer 52. – Hans Nic., Vognmd. 52. – Jac. Chr. Rasmussen, Degn 187. – Rasmus, Propr. 29.
 Schmiter, Johannes, Diakon 127.
 Schomaker, Abel 123. – Catharina 126. – Jodocus 121. – Johs., Rdmd. 120, 123, 126 f., 132. – Jost 120. – Laurentius 120. – Ludolph 125. – Maria, g. Verbracken 120, 126 f. – Wume 122.
 Schram, Jens 51. – Maria, g. Brunholz 51.
 Schreiber, jfr. Schryuer. – Barthramus, Domhr. 120. – Gundel, g. Kock 126. – Paul 125. – Petrus 119, 121 f. – Peter 127.
 Schryuer, Bartram, 125. – Cathr., g. Holmer 117, 121. – Christina, g. Rypen 125. – Claus 119. – Michael 121. – Peter 117, 119.
 Schröder, Anna, g. Vogt 120-22. – Catharina 130. – Catharina, g. Seding 122. – Hans Heinr., Trompeter 41. – Heinr. Ewald, Skrædermstr. 41. – Jürgen, Hrdsfgd. 120 f. – Margrethe 121. – Tebbe, g. Bockholt 120.
 Schrødersee, Sophie Magd. v., g. Holm 177.
 Schröter, Hermann 133.
 Schube, Joh., Sgpr. 117, 132 f.
 Schuboie, Eva, g. Hohn 129.
 Schuler, Melchior, Skr. 121.
 Schumacher, se Schomaker.
 Schute, Enwald 127.
 Schwering, Henrich, Sgpr. 124.
 Schwertfeger, Jochim 132.
 Schwings, Elis. Stampe 179.
 Schüt, Dirick Petersen 188.
 Scriba, Petrus, Mag. 119.
 Sedingen, Jacob 120-22, 126, 130.
 Seenders, Maren, g. Tillufsen 68, 75-77.
 Segner, Math., Lærer 46.
 Sehested, Antoinette Aug., g. Berregaard 186.
 Sevikinger, Leonhardus, Mag. 124.
 Seyfart, Carl Fr., Kapt. 62.
 Sibbern, Eller 130. – Gabriel d. y. 130. – Gabriel, Bgmstr. 121.
 Sidenius, Chr., Sgpr. 159.
 Sieverts, Margrethe 131.
 Sigurdsen, Mikkell, Sgpr. 79.
 Sigvardi, Colbanus 86. – Isaacus 86. – Ivarus 86.
 Sinding, Hans, Sgpr. 186.
 Skjelderup, Jens Pedersen, Biskop 171.
 Skjeldulvsson, Tiostolf 80.
 Skouboe, Anna Bolette, g. Holch 110. – Jesper Nielsen, Fuldm. 110.

- Slange, Niels, Kfrd. 58.
 Slangerup, Niels, Kpl. 90. – Niels Hansen 90 f.
 Soltau, Johann 130.
 Soltow, Anna 125. – Bernhard, Dr., 125, 130 f. – Cathrine 131.
 Sommerschild, Henr. Peter, Kapt. 184. – Kirstine Marie, g. v. Kalisch 184.
 Soop, Synnøve, g. Holck 83. – Zacharias, Sgpr. 83.
 Spen, Birg. Marie, g. David 110.
 Spies, Abel, Kammermstr. 132. – Alexander 132. – Catharina, g. Sager 132. – Elias, Amtskr. 131-33. – Gesa, g. Friderich 133.
 Stadelin, Bodel, g. Høyer 110.
 Statz, Torben Adersen, Kbmd. 115.
 Steen, Peder Erichsen, Mag. 172.
 Steenberg, Frederikke Ferd., g. Tøttrup 12, 24-26, 30. – Joh. Busch, Agent 12, 30.
 Steinberg, Borchert v. d., Husfgd. 130.
 Stemland, Elias Holck 91.
 Stockmann, Elen Chrf.dt., g. Meidell 93. – Hans Chrf.sen, Sgpr. 93.
 Storm, Erik, Politimstr. 58.
 Stoud, Anna Maria Magd., g. Moth 38.
 Strauz, Hofkonditor 69.
 Stricher, Gesa, g. Henningsen 46.
 Struck, Anna, g. Maass 132. – Frederich, Landskr. 132. – Kirsten Petersdt., g. Schüt 188.
 Struckmann, Nicolaus, Dr. 133.
 Stuhr, Pauline Henr., g. Jensen 48.
 Sulfgrauen, Abel, g. Thurouw 125. – Anders 125, 131.
 Svendsen, Slægt 165.
 Syblinus, Marcus, Mag. 124.
 Syuerts, Dettleff 128. – Hans 128.
 Sähelin, Israel, Mag. 124.
 Sæt, Chrf. 86.
 Søfre, Joen Kristensen 91.
 Søndergaard, Slægt 164.
 Sørensen, Hans, Stiftspr. 39. – Jacob, Sgpr. 196.
 Tamsen, Christina, g. Tollitz 129. – Hans 129.
 Tegner, Slægten 173.
 Teklenborg, Engel, g. Jokegios 129. – Martin, Sgpr. 129.
 Tessin, Jacob, Kaptajn 93.
 Thomsen, Asmus, Organist 50. – Eggert 114. – Hans 46. – Hans, Organist 51. – Joh.e Frid., g. Holck 114. – Marg. Dor., g. Bockhorst 51. – Maria Dor. Elis., g. Glüsing 50. – Nic., Organist 42, 50. – Rasmus 164. – Sam., Sgpr. 51.
 Thorvaldsen, Albert, Billedhg. 167.
 Thostrup, Slægten 165. – Bendix Bech 165.
 Thue, Elis., g. Holck 82.
 Thun, Maria, g. Behrens 47.
 Thurouw, Enwaldus, Dr. 125 f.
 Tidemandsen, Cornelius, Bgmstr. 96.
 Tillisch, Fr. Ferd., Ghkfrd. 138.
 Tillufsen, Gorris, Kbmd. 68, 75 f.
 Timm, Carsten, Bgmstr. 130. – Catharina, g. Sibbern 130.
 Timmermann, Hans 130.
 Tiostolffson, Eyvind 80.
 Tobiesen, Chrf. Leberecht, Stiftspr. 136-40, 146-48, 159 f. – Petrine, g. Schrøder 41.
 Toft, Peder, Fisker 9.
 Tokle, Lars Knudsen 84. – Ole Knudsen, Lensmd. 84.
 Tollitz, Peter 129.
 Topp, Krigsrd. 62.
 Tranekjær, Anton Ludv. Ferd., Læge 22. – Ingrid 22.
 Treschow, Michael, Godsejer 153.
 Tronsen, Claus 94 f.
 Tryde, Eggert Chrf., Konfess. 158.
 Tutein, Anna 140, 143. – Emmy, g. Monrad 142. – Peter Ad., Hofjgmstr. 143.
 Tuxen, Slægten 173.
 Tvilling, Søren Sørensen 93.
 Tückens, Catr., g. Brandes 48.
 Tøgersen, Peder (i Løvoen) 87.
 Tøke, Clara, g. Soltow 131. – N., Bgmstr. 131.
 Tøttrup, Slægten 165. – Alex. Carl Georg 32. – Anders Christensen, Godsejer 1-5, 7. – Andrea Poulina Fr., g. Voetmann 24 f., 29. – Andr. (Anders), Godsejer, Kapt. 6-13, 23. – Andr. Fr. Ferd. 31. – Andr. Fr. Ferd., Propr. 32. – Anne Elis., g. Knakkegaard 8. – Anne Helene Cathr. 21. – Caritas Elis. Hildebrand, g. Hansen 8. – Cause, se Borgstrøm. – Charitas Hyllebrandt 22. – Charles Marius 30. – Charly 22. – Chr. Engel 32. – Chr. Gerh., Bogtr. 15, 21. – Christiane Margr. 33. – Claudiane 21, 30. – Edvard, Faktor 18, 20-22. – Ellen 22. – Emma 22. – Emma Marg. Helene, g. Tranekjær 22. – Ferd., Hrdsgd., Et.rd. 6 f., 13-21. – Flora Alvine, g. Lindholm 33. – Frederikke Henr. Car. Sophie Wilh., g. Møller 26, 30. – Fritz Marius 32. – Gustav Reinh. 32. – Harald Vald., Skatteopr. 31 f. – Ida Georgine 21 f. – Jac. Birger 32. – Karen 21. – Karen 32. – Karl Emil, Læge 17, 21 f. – Maren And.dt., g. Olufsen 5. – Margr. 32. – Nic. Chr., Propr. 7 f. – Olavia Charl. Wilh., g. Mulvad 1, 24 f., 29. – Poul Charles 32. – Poul Fr.,

- Kapt. 15 f., 21. - Poul Ulr. Ernst 11, 30. - Poul Ulr. Ernst, Gdjr. 24. - Poul Ulr. Ernst, Godsejer 1, 8, 21, 23-29. - Poulina 32. - Povel Ulr., Godsejer 6 f. - Richard 22. - Simplicia Henr. 32. - Sophie Bang 8. - Thora 32. - Thora Alvide Rosalia, g. Grüner 24, 26, 31. - Thorv. Chr., Propr. 12, 24-26, 30. - William Alex., Elektr. 22. - Willy 22.
- Ulfstand, Oluf Holgersen 115.
Ulfuen, Kiersten Nielsdt. 84.
Waage, Georg Holger, Dir. 183.
Vadskjær, Peder Nielsen, Propr. 8.
Vaegt, se Vogt.
Vahl, Jens, Sgpr. 155.
Wahlbom, Sophie 114.
Wald, Cath. Sophie, g. Boysen 47. - Peter Hansen, Sgpr. 47.
Valeur, Johs. Meller, Sgpr. 159.
Vandborg, Dor. Margr., g. Nyholm 11.
Wanstrøm, Ursine Dor., g. Patermann 37.
Wardinckhusen, Joachim, Sgpr. 127.
Wegener, Baltzer, Guldsn. 48. - Joh., Sgpr. 155. - Johs., Rdm. 132. - Mette, g. Ditmerscher 48.
Vejstrup, Hans Christensen, Sgfgd. 163.
Wellejus, Magd., g. Brasch, 186. - Peter Nik., Godsejer 186.
Vendelboe, Hans Andersen, Bager 35. - Mogens, Sgpr. 186.
Wengeler, Jac. 53.
Vent, Alex., Degn 51. - Georg, Organist 51. - Hans, Orgelbygger 51. - Hans Chr., Degn 51. - Hans Hinr., Sgpr. 51. - Joh., Organist 51. - Maria Magd., g. Jacobsen 51.
Verbracken, Heinrich 128. - Vilhelm, Hofskræder 126-28.
Werchsmester, Chr., Fiskal 68.
Westengaard, C. D. L., Sgpr. 137.
Westenholz, Slægten 173.
Westerholt, Hans 129, 131. - Magdalene, g. Cruse 122 f. - Reinholdus, Sgpr. 119, 123, 130.
Wettering, Chr. v. d., Kbm. 196. - Thomas v. d. 197.
- Wichfeld, Bolette Barth., g. Wichmann 14. - Elis. Georgine, g. Tøttrup 13. - Thomas Fr., Ob. 13.
Wichmann, Poul, Sgpr. 14.
Wildfang, Arnt, Lærer 46. - Paul, Lærer 48.
Wilhelm, Slægten 174.
Willandus, Paulus Zachariæ 84.
Willatzen, A. P., Lærer 52.
Willemsson, Oluf, Præst 79.
Wilster, Charlotte Ketty 183. - Chr., Digter 182 f. - Ernst Hendr. Claude de, Gen.maj. 182.
Vind, Ingeborg Dor., g. Holck 114.
Winter, Anne Jensdt., g. Boyesen 97.
Wittaseck, Johanne Car., g. Christiany 187.
Wittrup, Mich. Pedersen, Sgpr. 56.
Voetmann, Charl. Marie 29. - Niels, Propr. 8, 25 f., 29. - Poul Ulr. Ernst 29. - Wolhart, Prok. 12, 29.
Vogt, Adolf 131. - Anna, g. Dorn 124, 132 f. - Catharina 122. - Henning 127, 128 f. - Johan 123. - Petrus, Ldsfgd. 121 f., 124, 127, 130-33. - Wybe 129.
Voigt, Cathrine, g. Petersen 188. - Jørgen Fr., Gartner 187. - Lorentz, Gartner 188.
Volckmarus, Georgius 121. - Johannes 134. - Johannes, Sgpr. 121, 127.
Woldenberg, Fich 96.
Woltberg, Elisabeth, g. Bockholt 132.
Wosemose, Chr., Prok. 71.
Wulf, Giertr. Andersdt., g. Holck 92. - Margr. Andersdt., g. Eskildsson 92.
Wulff, Slægten 173. - Hans Henr., Insp. 111.
Zeuthen, Slægten 165.
Zietam, Kbm. 24.
Zyphen-Adeler, C., Baron 189.
Ødegaard, Guri 84. - Zacharias 84.
Oehlschlæger, Adam, Digter 167, 179 f.
Oehlers, Joh. Chr., Lærer 49.
Ørsted, Hans Chr., Prof. 56, 138, 152. - Sophie, g. Dahlstrøm 152.

DØDSFALD I DANMARK I AARET 1947

MEDELTA AF
NIELS FRIIS

TILLÆG TIL PERSONALHISTORISK TIDSSKRIFT
68. AARGANG
(12. RÆKKE 3. BIND)
1948

KØBENHAVN
BIANCO LUNOS BOGTRYKKERI
1949

DØDSFALD I DANMARK I AARET 1947

MEDELTE AF NIELS FRIIS

De vigtigste af de i nedenstaaende Liste over Dødsfald i Danmark i Aaret 1947 anvendte Forkortelser er følgende:

B. = Barn, Br. = Broder, D. = Datter, E. = Enke, F. = Fader, g. m. = gift med, H. = Hustru, M. = Mand, Mo. = Moder, S. = Son, Sst. = Søster; bgr. = begravet, bkg. = bekendtgjort, MB. = Medlem af Borgerrepræsentationen (i Provinsen: Byraadet), MF. = Medlem af Folketinget, ML. = Medlem af Landstinget, MSH. = Medlem af Sø- og Handelsretten, tjg. = tjenstgørende, * = forhenværende, afskediget, ikke tjenstgørende; FS. = Frederiksberg. Skifteret, KS. = Københavns Skifteret, NBS. = Nordre Birks Skifteret, SBS. = Søndre og Amager Birks Skifteret. Hvor den afdødes Hjemsted ikke er angivet, er dette Storkøbenhavn (København, Frederiksberg og Gentofte Kommuner).

Iøvrigt henvises til Forordet til Fortegnelsen over Dødsfald i Danmark i Aaret 1944, Pers. Tidsskr., 66. Aarg., 11. Række, 6. Bind, Till.

Hans Majestæt Kong Christian X (Carl Frederik Albert Alexander Vilhelm) til Danmark og Island, de Venders og Gothers, Hertug til Slesvig, Holsten, Stormarn, Ditmarsken, Lauenborg og Oldenburg, død 20. April 1947 Kl. 23.20 paa Amalienborg Slot i København.

Hans kongelige Højhed Prins GUSTAF ADOLF OSCAR FREDRIK ARTHUR EDMUND, Sveriges Arvefyrste, Hertug af Västerbotten, død i Kastrup Lufthavn den 26. Januar 1947 Kl. 15.35.

Aaberg, Valdemar, Mægler, Korsør, 5.10.; H: Karen.	Adler-Lund, Fr., Journalist, 21.2.
Aagaard, Erik, Gaardejer, Skottrup, bkg. 20.7.	Admiraille, Laura, bkg. 9.7.
— Fr., Købmand*, Soborg, 3.9.	Adolph, Ove, Snedkerm., 28.10.
— Georg, 3.1.; H: Agnete, f. Balslev.	Ahlefeldt Laurvig, Fr., Forf., Kmhr., Hofjægerm., Lensgreve, 27.5.
— Johs., Købm., Forstander, Kolding, 24.12.	Ahlstrand, Chr., Restaurator, 22.1.
— Olga, Frøken, 11.10.	Ahrenkilde, Karen E., 21.2.
Aagesen, Herman, Borgm.*, Rønne, bkg. 27.2.	Ahrens, Aug. Otto, Fabr., bgr. 16.3.
Aarfelt, Herluf, Billedskærer, 9.1.	Albech, Charlotte, 15.1.; M: Carl A.
Aasted, Anna, Major i Frelsens Hær, 12.1.	Albeck, Vilh. Theodor, Kontorchef, FS., 8.4.
— Lovise, f. Harboe, E. e. Lektor, bgr. 18.3.	Alberti, Sophie, Frøken, 17.6.
Aastrup, Tage, Gross., Lyngby, 21.8.	Allerup, Charlotte E., 17.2.; S: Borge.
Abel, Anna Christiane, f. Myhre, bkg. 14.3.	— Villy Robert, Boghandler, KS. 15.3.
Abelstedt, Johs., Bagerm., Norresundby, bkg. 28.5.	Alsing, Erik Anton Johan, Koncertsanger, KS. 1.7.
Abramczyk, Paulina Elsa, E., KS. 13.1.	Alsöw, K., Revisor, Trælsthdl.*, bkg. 23.2.
Adler, Hanna, Rektor*, Frøken, 4.1.	Alstrup, Niels Andersen, Kaptajn, Aalborg, 7.9.
	Amdrup, G. C., Viceadmiral, Grønlandsforsker, 16.11.; H: Karen.
	St. Amory, Harriet, f. Krieger, 24.1.

- Ammentorp, C. E. A., Stiftamtmand*, Kammerherre, 23.9.
- Amorsen, Carl, Lektor*, Roskilde, 3.10.
- Amstrup, Anders, Mobilhandler*, 17.11.
- C. E., Postmester*, Fjerritslev, 20.12.
- Andersen, A. C., Læge, Odense, 16.4.
- A. J., Gdr., Sogneraadsform., Tommerup, 9.8.
- Aage H., Stationsforst., Skodsborg, 21.10.
- Anders, Skyldraadsform., Murerm., Nyborg, bkg. 5.1.
- C. F., Postmester*, Valby, 6.5.
- Einar, Teglværksejer, Stenstrup, 2.3.
- Frode G., Slagteridir., Skive, 6.8.
- H. C., Direktør, Paris, 5.8.
- Jacob, Overpostinspektør*, 7.3.
- Karl E. H. A., Sognepræst, Gyrestinge, 25.9.
- Liselotte, f. Jessen, 1.12.
- N. K., Dyr læge, Skern, bkg. 4.6.
- Niels, Direktør, Odense, 12.11.; H: Erika.
- Olga, Oberstinde, f. Fabian, KS. 2.1.
- Peter, Amsraadsmedl., Sogneraadsmedl., Ørsted, bkg. 7.6.
- Svend, Dir., Nakskov, 16.10.; H: Ellen.
- Victor, Pianist, Aarhus, 23.6.
- Andersen-Alstrup, Th., Generaldirektor*, 28.2.
- Andreasen, Erik, Adjunkt, cand. mag., Esbjerg, bkg. 28.11.
- N. Chr., Fængselsforv., Nyborg, bkg. 3.5.
- Andresen, E. G., Dir., cand. pharm., 20.4.
- Angkærskov, Johs. Kærulf, Overlærer, 19.10. i Rorvig.
- Anker, Marie Margr., E. e. Dommer, K. S., 12.5.
- Anker-Møller, Johs., Bankfuldm., 6.12.
- Ankersen, Gerda Ingerslev, Adjunkt, cand. mag., 24.11.
- Ankerstad, Chr., Gross., 15.1.
- Ankerstjerne, Gustav, Repræsentant, 5.1.; H: Jenny.
- Anning, V., Kontorchef, 14.1.
- Appel, Hans, Landbrugslærer, Skovvang, 15.11.
- Appelby, Isabella, Sprogl., bkg. 23.12.
- Arenfeldt, J. F., Godsejer, Sæbygaard, 21.4.
- Arlaud, F. Louis, Kaptajn, 1.6.
- Arnskov, Poul, Kobm., St. Heddinge, 11.5.
- Arntzen, Asbjorn, Civiling., NBS. 1.4.
- Arsim, Nancy Christiane, f. Johansen, FS. 5.3.
- Asche, Emilie, f. Odemar; M: tysk Dr. jur., 14.1.
- Augsborg, A. S., Dir., Ing., Roskilde, bkg. 26.12.
- Augustinus, Ludvig, Fabrikant, 11.10.
- Aunfelt, P., Kommuelærer*, 20.6.
- Astrup, Alice, M: Dyr læge, Præsto, bkg. 9.11.
- Averhoff, Walther Hugo, Læge, 31.10.
- Avrach, Max, Gross., 13.2.; H: Rose.
- Baadh, Busser, bkg. 20.6.; F: Læge, Skalborg.
- Baastrup, Knud Ingerslev, Civiling., Aarhus, 27.2.
- Bach, Kristian, Fabr., Bjerringbro, 29.4.
- N. C., Kontorchef, 19.7. i Give.
- Bache, Erling, Forf., 11.1. i Sverige; H: Vibeke.
- Bachmann, Carl Th., Maler, bkg. 7.11.
- Backhausen, Axel, Bogtrykker, Horsens, 11.7.
- V. T., Trafikkontrolør, 10.2.
- Bade, Clara, Provstinde, Aabenraa, bkg. 2.1.
- Bagger, J Carl M, Stationsforstander*, 6.8.
- Peter, Kunstmaler, bkg. 25.1.
- Thyra Blædel; M: Kommuel., bkg. 20.6.
- Bahner, F. A., Repræsentant, 28.10.
- Bahnsen, Anna, f. Haastруп, E. e. Apoteker.
- Bak, N. M., Kreditforeningsdir.*, Aarhus, 14.6.
- Balle, Anna, Oldfrue, Frk., Aarhus, 12.11.
- R. S., Hotelejer, 25.11.; H: Mary.
- Balleby, J. G. M., Dir., Ejendoms-mægler, KS. 7.5.
- Ballisager, Marie; M: Sparekassedir., Stensballe.
- Balslev, Elisabeth, f. Fabricius-Voigt; M: Sognepr., Ejby, 3.7.
- Mathilde, E., Ribe, 2.12.
- Baltzer, M. L., Murerm., 26.11.
- Bang, Aage, Apoteker, Aarhus, 9.2.
- Bette, E. e. Sagfører, Branddir., Esbjerg, 11.12.
- Chr., Fiskeeksportør, Frederikshavn, 13.3.
- Chr. Fr., Dommer, Sæby, 31.5.
- Ellen, f. Juncker, 24.9.
- Ferd., Organist*, Espergærde, bkg. 8.5.
- Helene, E. e. Maskinhandl., Skive, bkg. 28.1.
- Kirstine, E. e. Kobm. i Aarup, Ans, bkg. 23.12.

- Mary, E. c. Postm., Esbjerg, 23.6.
 Bank, Christian, 6.11.
 Banke, Louise, Klasseletterikoll., Aarhus, bkg. 6.11.
 — Regine, bkg. 19.11.; M: Biblioteks-kons., Forf.
 Bardram, Christine, 21.2.
 Barford, Halfdan B., Kommandor, Kmh., 14.11.; H: Helga, f. Pagh.
 — Thorkil, Forfatter*, bkg. 29.11.
 — Vald., Agent, KS. 17.6.
 Barfoed, Ellen Olga, 9.11.; M: Vilh. B.
 — Gunner Falck, Driftsbest., 21.7.
 v. Barner, Elisa Maria, KS. 10.3.
 — Emmy, 2.11.; D: Edele.
 Bartholdy, Anna Kirstine E., KS. 21.4.
 Bartram, H. H., Dir., Aabenraa, bkg. 9.10.
 Bartel, Marie, Sprogl., Froken, 11.1.
 Basse, T., Skibsreder, Kaptajn, 19.6.
 Baumann, Sophie, f. Binzer, NBS. 13.5.
 Baumgarten, Caroline Marie Elisabeth, KS. 3.5.
 — Fritz, Salgschef, KS. 24.4.
 — Poul M., Kobm., Odense, 29.10.; H: Emilie.
 Baunsgaard, P. E. A., Bagerm.*, 29.1.
 Bay, H. W., Læge, 5.8.; H: Karen.
 — Karen, E. e. Læge H. W. B., 14.9.
 — Knud Quistgaard, Oberstløjtn., Aarhus, 4.6.
 Bech, Alfred, Bogtrykker, 21.9.
 — Carl Chr. J., Driftsbest., 7.10.
 — Ellen Marie, f. Schmit, Lyngby, 16.11.
 — Georg, Bankfuldm., 1.2.
 — Peter Mandrup Tuxen, 6.9.
 — Rud. Johs., Radiotekn., KS. 19.3.
 Beck, Dagmar, Froken, 14.2.
 — Eline, Horsens, bkg. 4.6.; E. c. Indremiss.
 — Georg, Kobmand, Sonderborg, bkg. 28.11.
 Becker, Elfriede Emilie, FS. 24.11.
 — Maria, E, bkg. 18.12.
 — Sv. Aa., Provst, Dr. theol., 29.5.
 Beckett, Edele, f. Schack, 4.1.
 Beenfeldt, Cathy, Frue, Penthale, bkg. 25.8.
 Beermann, Caroline, f. Metzton, 22.2.
 — Jul., Skuesp., KS. 3.7.
 Begtrup, Eline, Hojskoleforst.*, Snoghoj, 13.7.
 Behrend, Holger, Overinspektør, 13.10.
 Behrens, Holger Bjerrum, Ing., 27.1.; H: Karen.
 — Rob. Th. Jul., Fabriking., KS. 27.12.
 Bellmann, Emilie Kristina Gunilla, NBS. 23.4.
 Bendix, Agnete, Skive, bkg. 2.1.; M: Pastor emer.
 — C., Tommerhandler, Holstebro, 15.1.
 — Georg S., Gross, 7.2.
 — Ida V., Direktrice*, Frue, 14.9.
 — Margrethe, E., f. Monsted, 3.7.
 — Olga, f. Bing, 22.2.
 Bendtsen, Ruth, Pastorinde, Vorbasse, bkg. 31.3.
 Bennetzen, O. G., Fabr., Randers, 22.7.; H: Selma.
 Bennike, Gerda Elisabeth, Oberstinde; M: Helge.
 Bente, Herman, Red., Fotograf, 2.9.
 Benzen, Chr. Jacob Carl, Jernstober, 6.12.
 — Hakon, Løjtnant, KS. 19.4.
 — Svend Vald. Alfr., Civiling., NBS. 24.6.
 Bentzon, Sv., Dommerfuldm.*, Holstebro, 26.4.
 Benzon, C. Noe, Arkitekt, 22.1.
 v. Benzon, Dagmar Rosencrone, 22.1.
 Bereny, Charlotte Wiehe, Skuesp., 4.9.
 Berg, Erna, E. c. Bankdir., Odense, 20.7.
 — Marie Baldorf, 29.8.; M: Andreas.
 — O., Adm., Oberstløjtn., Kmjkr., Helsingør, 28.5.
 — Octavius, Kobm., Vejle, bkg. 5.2.
 — P., Fabrikant, Toftlund, bkg. 23.10.
 Berggreen, Benedick, f. Severin, E. c. Sproglerer, FS. 8.4.
 — Dagny, E. c. Sognepr. C. R. B., bkg. 19.6.
 Bergh, Augusta, f. Springer, 8.12.
 Bergstrom, Dora, f. Rauer, 8.10.; S: V. Rauer B.
 Berkow, Jorgen, Læge, V. Kippinge, 25.9.
 Berling, Edv. A., Smed, 1.2.
 Berner, Johanne Mathilde, 13.10.
 Berner-Schilden-Holsten, Louise, Enkebaronesse, Holstenshus, 4.12.
 Berthelsen, J. R., Kaptajn i Fodf., 30.11.
 Bertram, Ellen Aurelia Marie, f. Larsen, NBS. 2.5.
 Besser, Johs., 10.8.
 Bestle, Selma, Etatsraadinde, 30.6.
 Beuschau, Jens, Kobm., Rodovre, 15.12.
 Beyer, Hans, Maskinhandler, MB.*, Aabenraa, bkg. 2.7.
 Bidsted, Agnes Emilie, f. Kruse, 8.12.
 Bidstrup, Alfred, Vicekonsul, Ronne, bkg. 20.12.
 Bierberg, E. F. W., bkg. 18.7.
 Bierfreund, Aage, Ingeniør, 13.8.
 Biilmann, Sofie Fleming, Lærerinde*, FS. 19.3.

- Bilde, Oscar Michael, Præst, Lojt., 22.8.
 — Vincens, Aarhus, 1.2.
 Bille, Anne, E. e. Fabr., Maribo, bkg. 4.6.
 — Anton, Gaardejer, Sædinge, bkg. 7.11.
 — Victor, Skibsf.*, 29.1.
 Bille-Brahe, Ellinor, f. Lerche, Amtmandinde, 4.9.
 Bille-Brahe-Selby, Caroline, Komtesse, Dalkildegaard, 9.12.
 Billing, Georg, Skolebetjent, 15.2.
 Bindsbøl, Lauri, Frue, 27.10.
 Bindseil, Kr., Slagelse, 25.1.
 Bing, Bertel, Redaktor, cand. jur., 28.5.
 Binzer, Charles Emil, Elektroinstallator, 14.10.
 Birch, Elna Johanne Petra, f. Holm, E. e. Gross, F. S. 12.5.
 — Johanne Margr. Jenny, E. e. Hofjuvelerer, 28.3.
 Birk, Henning Pagh, Arkitekt, Hjørning, bkg. 9.5.
 — Olga Marie, f. Ostenfeld, E. e. Landinsp., 26.1.
 Birkedal, Johanne, f. Sahlertz, Fotograf*, FS. 28.3.
 Birkedal, Jorgine, Næstved; M: Faktor, bkg. 21.11.
 Bischoff, Karoline, Trikotagehdl., Frue, Holstebro, bkg. 8.5.
 Bisgaard, Troels, Postassistent, KS. 11.4.
 — Vald., Dir., Hasserris, bkg. 7.8.
 Bitsch, Juliane Charlotte, Maribo; M: Lærer, bkg. 13.8.
 Bjerager, Knud, Læge, 26.7.
 Bjerg, P. L., Pastor emer., Tanderup, bkg. 10.3.
 Bjerke, Hjalmar, Kontorchef i Rodeforv., NBS. 10.11.
 Bjerkes, B. C., Kontorchef* v. Orloværftet, 23.2.
 Bjerre, Chr., Gdr., Rentier, Borbjerg Kirkeby, bkg. 5.6.
 — Ellen, f. Toft, Enkepastorinde, FS. 30.5.
 Bjerregaard, Anna, bkg. 15.2.; M: Ove C. B.
 — Anton, Dir., Bogtr., 6.8.
 — K. J., Res. Kap. v. Sct. Johs. K., bkg. 29.12.
 — Paul Bang, Cand. pharm., 11.8.
 — Paula, E. e. Stadsdyrl., Faaborg, 27.9.
 — Peder, Danseinstr., Aarhus, 28.5.
 Bjerrum, Hertha Margr., E. e. Realskolebest., Skern, 18.1.
 Bjerrum, Kirsten, Esbjerg, bkg. 24.1.
 BJORKE, Emanuel, Kontorchef i Mag., 18.12.
 Bjornestad-Nielsen, L. O., Trafikkontrollor, bkg. 3.7.
 Bjornow, Preben, stud. jur., 13.9.
 Black, Marie, E. e. Lektor F. B., Odense, 1.2.
 Blad, Laura, Plejemoder*, 10.12.
 Blands, H., Fabr., Horslunde, 17.9.
 Blankensteiner, Elvira, E., Helsingor, bkg. 15.1.
 Blicher, Peder, Landm., Tvede, bkg. 26.3.
 Blicher-Nielsen, Johanne, cand. pharm., 10.11.
 Blichfeld, Harald, Fabr., 11.11.
 — Siegfrieda, f. Jespersen, 25.10.
 Blichmann, M. Th. Snedkerm., NBS. 25.11.
 Bloch, Carl, Bankkass., Ringkøbing, bkg. 21.1.
 — August, Dir., bkg. 11.1.
 — Inger, f. Astrup, E. e. Apoteker, KS. 29.4.
 — P. Chr., Fabr., 30.11.
 Blomsterberg, Louis, Driftsing., 29.11.
 Blume, Noline, Lærerinde*, 30.7.
 Boalth, Jutta Elisabeth, Froken, FS. 17.11.
 Boas, Alex, Gross., 11.8.
 Bock, J. J., Propr., Hillerod, bkg. 28.12.
 — Otto, Restaurator, 2.5.
 Boeck, Franziska Christiane, f. Wiemann, bkg. 1.3.
 Boertmann, Emilie, Froken, 18.2.
 Boesen, Emmy, f. Gudnitz, 12.1.
 — Georg, Forretningsf., 27.9.
 Bohlmann, Aage, bkg. 4.9.
 Boisen, Astrid, f. Meissen, Odense; M: Auditor C. C. M. B.
 Bojsen, I. P. L., Gross., Brabrand, 17.5.
 Bojsen-Møller, Mulle, f. Helsingreen, 10.12.; M: Boje.
 Bolvig, Martin, Dir., Hasserris, 10.8.
 Bom, Peter, Skibsf., Thuro, 28.7.
 Bondegaard, Emily, Frue, 19.2.
 Bondéne, Henri, 13.11.
 Borch, Knud, Ass., 9.10.
 Borberg, Svend, Forfatter, Redaktor*, 7.10.
 Borby, Johs., Viceskoleinsp., Lyngby; H: Anna, f. Koppel.
 Borchsenius, Emma Lydia Cathrine, FS. 23.4.
 Borgert, Karen Marie, f. Andersen, 19.2.
 Borre, Carsten, stud. mag. KS. 24.11.
 Borrye, C., Lærerinde, Fakse, bkg. 2.7.
 Borum, Andr., Smedem., Dronningborg, bkg. 11.8.

- Borup, L. Chr., 1.8.; H: Anni.
 — Petra Ottilia, f. Marstrand, 1.1.
 — Tage Hansen, Sekr., KS. 23.4.
 Boserup, Lilian, 23.11.; Mo: Kirsten.
 — Mathilde Petrea, Politiaass., KS. 15.3.
 Boye, Chr., Landsretssagf., Slagelse, bkg. 11.10.
 — Emilie, f. Heilmann, Frue, Næstv.; M: LRS. 14.1.
 Boye-Albertsen, A., Forstelærer, Bjernæs, 31.12.
 Boyesen, Ernst, Forretn.best., 25.10.
 Brabrand-Kaster, Mary, f. Fischer, NBS. 6.5.
 Bradt, Anna Charlotte, Musikl.*, FS. 11.4.
 Brahe, Dagmar, 11.10.; M: J. P. B.
 — Caroline, E., Randers, 23.11.
 Bram, Lave, Borgm.*, Frederiksværk, bkg. 29.3.
 Brammer, Eva, f. Dain, bkg. 19.9.; M: Poul P. B.
 Brandholt, Christine, E. c. Borgm., Esbjerg, bkg. 25.10.
 Brandt, Cecilie, Asylbest.*, KS. 13.5.
 — Emma E., KS. 12.5.
 — Fr., Sadelmagern., Ronne, bkg. 24.12.
 — Franciska, E., 17.1.
 — Rudolf, Redaktor, Faaborg, 13.8.
 — Wilh., Barberm., 13.1.; H: Clara.
 Brasen, Ax., 17.9. i New York og H:
 — Irene, 22.10. i New York.
 Brask, Jens, Gdr., Mejeribest., bkg. 8.5.
 Braun, Thorleif S., Fabr.*, bkg. 17.3.
 Breckwoldt, S. M., 17.2.
 Bredekjær, Julie, E. e. Forstander, Tune, 3.11.
 Bredsdorff, Axel, Kunstmaler, Birkerød, 8.2. i Randers.
 Bredsten, P. P., Dir., Odense, bkg. 25.3.
 Bregendahl, Kristian, Mejeriejer, KS. 12.5.
 Breidahl, Meta, bkg. 22.1.; M: Forf. Ax. B.
 Breitenstein, Axel, Molleejer*, Bogo, 7.2.
 Brejl, Jessie, Tonder, bkg. 25.3.; M: Amtsskolekons.
 Brendstrup, Elisabeth, f. Schreiber, 6.2.
 Brennecke, Alb. Conr. Emanuel, Kredslæge, KS. 10.6.
 Brentegani, L., Stenhuggerm., Sollerød, 14.1.
 Brinch, Olga Margrethe Kirstine, E. e. Boghandler, KS. 20.3.
 — Poul, Cigarhdl., 16.10.; H: Agnes.
 Brincken, Dagny, Skuesp., KS. 21.3.
 Brinck-Seidelin, J., Overretssagf., Odense, 10.6.
 Brinckmann, Agnes, E. e. Kobm., Aalb., bkg. 9.3.
 — Else Margr., Sygepl., Hvalso, 17.1.
 — Rudolph, 12.2.
 — Sophie, f. Bendix, 16.10.
 Brix, Borge O., Civiling., 26.1. i Kastrop.
 — Ruth Hauberg, 29.11.
 Brix, Steffen, Birkefuldm.*, NBS. 23.4.
 Brixtofte, N. P., Mejeribest., Hersted, 26.11.
 Brock, O., Bogholder, Fredericia, bkg. 23.12.
 Brødersen, Franz, Gross., MB., Flensborg, bkg. 17.1.
 Broe, Helga, Oversygepl., Grenaa, bkg. 4.1.
 Brohm, Poul Vilh. Constantin, Forpagter*, 2.2.
 Bronée, Johs., Guldsmed, Svendborg, bkg. 17.5.
 Brorson, S. L., Læge, 1.10.
 Broust, A. C., cand. pharm., 18.8.
 — Alfr., Proprietær*, Roskilde, bkg. 11.3.
 Bruhn, Jakob Adolf, Kaptajn, Stollig, bkg. 11.3.
 — Margrethe, Oberstinde, KS. 14.4.; M: K. H. J. B.
 Brun, Tyge, Dommerfuldm., Varde, bkg. 1.2.; H: Maja.
 Brunke, Charles, Toldinsp.*, Ronne, 25.9.
 Bruselius, Emilie Sofie Marie, KS. 17.4.
 Brusendorff, Augusta, E. c. Lektor, Odense, bkg. 13.6.
 Bruun, Alfr., Gdr., Ulballe, bkg. 30.12.
 — Anna, Boghandler, Marstal, bkg. 18.10.
 — Anna Marie, f. Rygaard, 28.7.
 — Christine, E., 2.2.
 — Emil, Skibsing., cand. jur., 31.1.; H: Gudrun.
 — Helene, Førstekontorleder*, Aarhus, bkg. 23.6.
 — Jorgen, Gross., Aarhus, bkg. 20.9.
 — Kirstine, Bogense, E. c. Forp., bkg. 15.3.
 — Lambert Daniel Chr., Manufakturhdl., FS. 7.6.
 — Otto, Dir., Farum, 24.5.
 — Peter Andr., Tapetserm.*, 7.2.
 — Sigfred K., Radiotelegr., 6.10.
 — Tony, f. Kjær, 17.11.
 Bruzelius, Karla, 9.11.
 Brüel, L. B., Statsskovrider*, 17.7.; H: Augusta.
 — Margr., E. e. Arkitekt Rs. B., Haslev, bkg. 28.6.
 Brødstrup-Holm, Mary, 25.6.; M: Chr.

- Bræstrup, Ernestu, 8.10.
 Brochner, Arild, Læge, bkg. 14.4.
 Brochner-Mortensen, Ingrid, f. Schæfer, Fredericia, 5.12. E. efter
 — J. W., Mægler, Vicekonsul, Fredericia, 6.4.
 Brondum, Clara, f. Abildgaard, E., bkg. 11.1.
 — Rosa, f. Christensen, 4.10.
 Bronniche, Meta Marie, Lærerinde*, FS. 19.3.
 Bronnum, Emil, Isenkræmmer, MSH. 3.4.
 Brons, Emma, f. Strarup, 15.2.
 Bronsted, Johs. N., Professor v. Univ., 17.12.; H: Louise.
 Buch, Christine, E., 27.1.
 — Ed. Kindt, 4.2.
 Buchardt, Olga, f. Christensen, 17.11.
 Buchreitz, Gudrun, Aabenraa, bkg. 14.5.; M: Rektor.
 Bucka, Helene, 16.11.
 Budach, P., Gaardejer, Overso v. Sankelmark, bkg. 24.3.
 Budtz-Jørgensen, Anna, Professorinde, KS. 13.3.
 Buemann, Marie, E. e. Sagf., Hobro, 19.8.
 Buhl, Thyra Camilla Alfr., f. Thomsen, FS. 14.4.
 Bunckenburg, Augusta Therese Anna, KS. 13.5.
 Bundgaard, Fr., Hotelejer, Skorping, 19.5.
 — Johs. N., bkg. 20.9.; H: Iris.
 Buntzen, Aage, Kasserer, 9.9; H: Jenny.
 — Svend, Civiling., Vicekons. 22.6.
 Busch, Borge, Bogtr., Aarhus, bkg. 18.4.
 Busch-Larsen, Marie, Enkepastorinde, bkg. 28.3. Fredensborg.
 Butenschon, Karen, Frue, 5.8.
 Butzbach, Wilh., Sanitetsraad, Dr. med., Aabenraa, bkg. 8.10.
 Buur, Julie, E. e. Skoledir., 18.5.
 Buus, Kr., Seminarielærer, Vordingborg, bkg. 13.11.
 — Lars Knudsen, Skibsf., 23.12.
 Büchner, Ed., Regissor*, Balletdanser*, KS. 17.3.
 Bügel, Amalie Vilhelmine, E. e. Konsul, S. Thomas, 15.1.
 v. Bülow, Emil, Roskilde, 17.2.
 — Fr., Landbr.kand., Norslund, 22.7.; H: Hertha.
 Bülow, Julie Antoinette, E., f. Tornøe, bkg. 22.7.
 Byriel, Marius, Amtsraadsmedl., Gdr., Lyngby v. Sporup, 18.12.
- Bækgaard, Soren, Sognepræst, Skjern, 18.6.
 Bærentzen, Maja, f. Laybourn, 21.10.
 Bødtger, Hans, 17.1.; H: Margr.
 Bogely, Hans Henr., Overinsp., 30.7.
 Bogh, Else, Pastorinde, 14.10.; M: Sv. B.
 — Olaf, Fuldm. i Generalpostdir., cand. jur., 20.3.
 Bonnelycke, Erik G. V., Overass., FS. 18.4.
 Borgesen, A. J., Murer., bkg. 12.11.
- Çahlin, Sv. Aa., 8.8.; H: Ida.
 Capiço, Frantz Georg, Maskining*, 10.5.; H: Justine, f. Barth.
 Carlsen, Marie, Pastorinde, Ringe, bkg. 13.5.; M: J. Kj.
 Carstens, Godtfred Chr. Vermund, Journalist*, FS. 7.5.
 — Henrik Otto M., Maskinm., KS 22.3.
 — Louise, E., Hillerød, E. e. Lektor, bkg. 3.3.
 Caroe, Johs., Res. Kapellan, Bov, 25.1.
 Caspersen, J. P., Forstelærer*, Lade-gaardskov v. Graasten, bkg. 17.1.
 Cassias, Thurvi, Frederiksværk, bkg. 20.9.; M: Stationsforst.
 Castenschiold, Vita, Sygepl., 9.2.
 Castenskiold, Sophie, Kammerherreinde, bkg. 10.12.
 Cederberg, Maria Louisa, E., KS. 20.5.
 Chalet, Louis, Malerm., NBS. 2.5.
 Chramer, Clara, 6.10.; M: Adolf.
 Christens, Carl, Apoteker*, Næstved, 31.12.; H: Johanne.
 Christensen, Aage, Læge, Rudkobing, bkg. 18.6.
 — Åge A., Hotelejer, Dir., 26.12.
 — Aksel, Redaktionssekretær, 5.9.
 — Chr., Tomrerm., Hobro, bkg. 11.11.
 — Evald, Ing., Bombay, d. i Kbh., bkg. 23.11.
 — Frantz, A. H., Toldforvalter*, 11.1.
 — H. Lützhof, Sygehuslæge, Koldby, 6.9.
 — Marius, cand. pharm., Herning, bkg. 16.6.
 — N. C., MF*, Lodderup, bkg. 6.5.
 — Nic., Rentier, Dybbøl, 24.12.
 — Niels, kgl. Hofskrædderm., Aarhus, bkg. 11.9.
 Christiansen, Helene, Skuesp.*, E. e. Teaterdir., Viborg, bkg. 6.5.
 — Hjalmar, Nervalæge, Aarhus, bkg. 10.4.
 — Rs., Red.* af Underofficersbladet, bkg. 29.6.

- Christoffersen, Henry, Operasanger, Sangpædagog, KS. 22.9.
- Christophersen, Doris, f. Wätzold, E. c. Arkitekt C. C., 19.11.
- Gerda, Teaterdir., 13.3.
- Claudi, Will., Biografdir., Holbæk. 23.9.
- Clausen, Astrid, Odense, bkg. 13.11.; M: Dommerfuldm. Jorg. C.
- Frits, Læge*, Bovrup, 7.12.
- Clausen-Bagge, Karen Marie, Sygepl., 21.1.
- Clemmensen, Frederikke, E. c. Overlæge, bkg. 9.7.
- Cohn, Hans, Dir., 31.7.
- Ida, f. Levison, bkg. 5.8.
- Cohrt, Elna, f. Eskildsen, 7.12.
- Colding, Camilla, 25.1.
- Maren Kirstine, f. Redsted, 6.7.
- Svenning, Gdr., Alsted, bkg. 1.12.
- Søren Horsager, Færgcejer*, Sallingsund, bkg. 5.12.
- Colliander, Alma Betty, E., 20.7.
- Cornelius, Chr. E., Olderm., Entreprenør, 8.3.
- Holger, 10.8.
- Cortsen, Eberhard, Murer., 27.6.
- Cortz, Arthur, Bager., Næstved, bkg. 11.6.
- Cortzen, Will., Gross., Skaade, 7.5.
- Cosmus, J. M., Insp., Køge, bkg. 17.10.
- la Cour, J. C. A. Dornonville, Ritm., bkg. 15.3.
- Crank, M. A., Maskinm., 12.1.
- Creutz, Hans Johan, FS. 3.11.
- Crome, Marie, Aarhus, 7.10.; M: Paul C., Civiling.
- Crone, Johan, Slagterm., Viborg. bkg. 23.12.
- Julie Johanne Aurelia, E., KS. 15.4.
- Cronfelt, Sv. Aa., Translator, 25.9.
- Cruse, Axel Bang, 21.8.
- Culmsee, Olivia Camilla, f. Ottesen, E., KS. 3.3.
- Daell, Christen, Gross., 24.12.; H: Ingeborg.**
- Dahl, Agnes, f. Nuppenau, bkg. 28.8.
- Agnes K., Distriktsjordemoder, bgr. 23.5.
- Anders Sofus Johs., Gross., Nøstrup, 1.7.
- Jens, Kobm., Odense, 9.7.
- Karen, 21.10.; Sst: Sigr. Weidlich.
- M. A., Prokurist, Horsens, bkg. 19.9.
- Magnus, Trikotagefabr., Sognef., Engesvang, bkg. 22.2.
- Marie, 21.7.; M: Ingvar.
- Dahlerup, Henriette Susanne Wilhelmine, Froken, FS. 30.5.
- Dal-Pedersen, Sejer, Lektor, Birkerød, 5.10.
- Dalberg, Emily Elvira, Lotterikoll., KS. 30.10.
- Dalsgaard, Niels, Kobm., Vejer og Maaler, Nibe, 24.4.
- Dalsgaard-Hansen, Betty, Frederiksværk, bkg. 26.8.
- Dalsgaard-Olsen, Nico, f. Reventlow, Klasselotterikoll., Esbjerg, 23.8.
- Damgaard [Petersen], Erna, Forf., 16.9.
- Damm, Leo A., Lektor, Civiling., cand. jur., bkg. 7.9.
- Damsgaard, C., Hotelejer, Aalborg, 16.1.
- Damsgaard-Sørensen, Poul, Professor, Dr. agro, 18.1.
- Danbo, J. M., Korpsolf., 11.1.
- Danckert, Hans, Dir., Fredericia, 26.5.
- Danly, Carl C., Fabrikant*, 1.7.
- Danneskiold-Samsøe, Ove, cand. polit., Greve, 8.4.
- Davidson, Ove T., Vinhandler, 1.7.
- Debell, Ellen, Espergærde, 2.8.
- Deleuran, Anna, Fruc, Aarhus, bkg. 25.9.; M: Postmester.
- Demuth, E. F. L., Gross., Næstved, NBS. 23.4.
- M. K., f. Andersen, 14.1.
- Denker, O. E. W., Sognepræst*, Allesø, bkg. 7.10.
- Dennov, Jens, Dir., 26.1. i Kastrup.
- Detlefsen, Chr. P., Laboratorieforst., 9.8.
- Deutzer, Harriet Albertine, KS. 13.5.
- van Deurs, Annalise, f. Thorn, 20.6.
- Ingeborg, f. Hoffgaard, 3.10.
- Dhenke, Henrik, Kommuneleder*, 29.12.; H: Kristine.
- Dich, Martine, Froken, 26.11.
- Diderichsen, Kristian, Dommer, Næstved, 12.1.
- Dieckmann, T. P., Lærer*, 14.10.
- Dinesen, Bjørn G. L., Kommuneleder, KS. 4.7.
- Marie, Forf., 9.10.
- Dirckinck-Holmfeld, f. Lowzow, Enkebaronesse, FS. 16.5.
- Dircks, Peter, Skibsf.* i OK., 13.2.
- Dithmer, Alexandra, E., 7.11.
- Ditlevsen, Dagmar, 1.10.; D: Gr. Haselbalch.
- Dittmer, Herm., Prokurist, Odense, bkg. 8.11.
- Dohm, Birthe Margr. 13.10.
- Dokkedal, Niels, Murer., 15.2.
- Donovan, Anna Josephine, f. Wennecke, FS. 1.5.
- Dons, Andreas, 19.1.
- Drachmann, Otto, Ingeniør, 16.7.

- Dragsted, Emma, E. e. Solvsmed, KS. 17.3.
 Drechsel, Katharina, E., KS. 11.8.
 Drejer, Metha Louise, f. Holm, KS. 20.1.
 Drescher, Fritz, Fabr., Ing., KS. 3.5.
 Dresmer, Carl Chr., Stationsforst.*, Odense, 27.11.
 Drewsen, Eline Victoria, E., KS. 5.11.
 Dreyer, Meretha, f. Nissen, NBS. 2.5.
 Drost, Ellen Margr., f. Tommerup, E. e. Kulgross., KS. 27.12.
 Duch, Marie, E. e. Konditor, 17.11.
 Due, Johanne, Lærerinde, Løjt Kirkeby, bkg. 3.4.
 Dundorf, Lilian, f. Skott, 19.12.
 Duvantier, C. V., Direktør, 14.10.
 Duvier, Sigrid, 30.9.
 Dybdal, Pauline, Stiftamtmandinde, KS. 15.2.
 Dyggve, Ejgil V. P., Ingeniør, 5.7.
 Dyhr, Johan P., Bagerm.*, KS. 8.7.
 Dyring, Edith Zuleima, f. Møller, NBS. 6.5.
 Døcher, Bodil, f. Svane, 13.11.
 Dolpher, Rigmon, Ing., KS. 3.2.; H: Maria.
 Døssing, Th., Gesandt, Biblioteksdir.*, Moskva, 18.4.
Ebbesen, Anna, Odense, E. e. Sognepr., bkg. 3.3.
 Eberlein, Laura Juliane, f. Larsen, E. e. Toldkontr.
 Eckerlund, Eleonora Kirstine Augusta, f. Wulff, KS. 11.11.
 Eckermann, Mette, E., 19.1.
 Edsberg, Marie, E. e. Herredsfuldm. i Ringk., 11.2.
 Egeberg, Marie Carstensen, 12.7.; D: Ellen Carstensen R.
 Egede, M. C. H., Forp., Vemmetofte, 1.6.
 Eggert, K. H. P., Pastor emer., 25.1.
 Ehler, Ellen, 25.7.; M: Viggo.
 — Karen Johanne, f. Højfeldt, bkg. 27.3.; M: Politimester.
 Ehlers, Charles, Faktor* v. Berl. Tid., 23.10.
 — Harriet, Froken, Skodsborg, NBS. 2.1.
 Ehlert, Niels, Boghandler, Bogense, bkg. 11.8.
 v. Ehrenfels, Ebba Stiegnitz, f. Lassen, Sangpædagog, 14.9.
 Eibe, Manna, f. Johnson, 1.2.
 — Marie Elisabeth, Lotterikoll., E. e. Civiling., KS. 20.5.
 Eisemann, Vict., Slagterm., 27.8.
 Eisenhardt, Vittoria, 19.1.
 Eistrup, Jens, Vicekonsul, Kobm., Randers, 27.5.
 Elberling, Carl Axel, Antikv.hdl., NBS. 28.10.
 — Maria, Kontorfuldm., Frk., 24.2.
 Elkjær, Andreas, Politikomm.*, Vejle, bkg. 19.4.
 Elle, H. E. K., Postmester*, KS. 13.5.
 Ellegaard, J. J. J., Kaptajn, 27.12.
 Elling, Johan, Bogbinder, 6.9.
 Ellinger, Oscar, Professor, 5.4.
 Elmenhoff, Chr., Bladudg., cand. jur. 29.1.
 Elsberg, Ludv., Forsikringsdir., 11.1.
 Elsinger, Mary, 6.9.; M: Chr. E.
 Elster, Evar, f. Harthoft, KS. 17.5.
 Elving, Elisabeth, bkg. 28.1.; M: Hans E.
 Emmeluth, Wilh., Slotsforv., Claus-holm, 13.5.
 Emphy, Adda Lilian, f. Egelund, KS. 6.2.
 Engel, Aage, Hovedkass.*, N. York, 2.8.
 — Bernh. Vilh., Murerm., KS. 11.3.
 Engelbrecht, Alfrida, E., 19.2.
 — Hans, Gdr.*, NBS. 22.12.
 Engelstoft, Ingefred, f. Lauesgaard, M: LRS, Helsingør, bkg. 6.10.
 Enné, Jes, Hovedbogholder, 19.10.
 Erichsen, Hjalmar, Civiling., 26.12.; H: Valborg.
 Eriksen, A. C. Møller, Postmester, Hedehusene, 27.8.
 — Erik, Pastor emer., 7.4.
 Ernst, Jac. Chr., Maskinm., 2.2.
 Ernst, Louis, Generalmajor, 15.3.
 Erso, Edv., Overbanem., Slagelse, 5.1.
 Erthmann, A. Juul, Maler, 9.6.
 Ervo, Jens L. A., Arkivar, Forf., 21.5.
 Escherich, Andrea, 27.10.; M: Henrik.
 Esdal, J. C. J., Dragerform., bgr. 26.4.
 Eskesen, P. G., Sagf., Dir., 15.3.
 Eskildsen, Claus, Forf., Seminarie-lærer*, Tønder, 7.10.
 Esmann, Anna, f. Holst, 5.1.
 Evers, Agnes Michaela Carla, f. Mik-kelsen, 30.7.
 — Anna Karen, f. Gamst, 7.8.
 Eykens, Antonine, Møller, St. Lihme, bkg. 30.12.
 Eyser, Johan, Bibl. v. Univ.bibl., bkg. 1.11.
Faarup, Johs., Kobm., Randers, bkg. 3.3.
 Faber, Anna Margr., 30.11.
 — Bodil, f. Viggo Johansen, 9.5.; E. e. Overlæge.
 — Cecilie, E. e. Statskonsulent, KS. 24.1.

- Faber, Eleonora, f. Levinsen, Enke-
pastorinde, 21.7.
— Ettie, f. Nissen-Sommersted, 31.12.
Fabricius, A. C., Postm., Nr. Sundby,
bkg. 27.11.
— Karen, E., 24.11.
Fabricius-Nielsen, S., Konventualinde,
Slagelse, bkg. 23.5.
Fabritius de Tengnagel, Julie, E. e.
Løjtn., KS. 16.4.
Falkedal, Nic. Th., Konservator, KS.
12.9.
Falkmann, Erneste, E. e. Gross., bgr.
23.3.
Fang, Helga, Massose*, 28.11.
Fangel, Julie, E., 22.2.
Fastrup, Niels, Forretningsf., KS. 9.5.
Fechtenburg, J. A., Pastor emer.,
Odense, bkg. 16.4.
Fehrmann, Ellen, Frue, 26.1. i Kastrup,
M: Skibssprov.hdl.
Feldthausen, Th., Borgm.*, Kobber-
smedem., Vord.borg, 31.5.
Fels, Thyra, E., 23.11.
Fenger, Th. Mary Hedvig Henriette,
E. e. Ing., bgr. 7.6.
Fensley, Anna, 1.1.
Ferdinand, Diedrich, Bankdir., Graa-
sten, bkg. 26.11.
Ferslew, Ejnar, Kapelmester, 2.2.; H:
Ingeborg.
— Vita, 16.1.
Feveile, A. F. H., Amtsløge*, 19.6.
Fibiger, Louise, bkg. 9.9., Nyk. F.;
M: Kontorchef.
Fich, Helga, f. Hansen, FS. 30.12.
— Gurli Ingeb. Adele, Telegrafkon-
trollør, Frk., FS. 8.8.
— Helga, E. e. Provst, Mesinge, 29.12.
— Poul Otto, Kunstmaler, KS. 25.9.
Fiedler, Hans, Dir., Komp., 8.11.
Filskov, Thorv., Ing., South Amboy,
bkg. 14.10.
Fink, Kirsten, f. Holst Knudsen; M:
Docent, Aarhus, bkg. 13.6.
Fischer, Camilla, 12.8.: M: Andreas.
— Elise, f. Olsen, 11.9.
— Fransigne Justine Vilhelmine, f.
Enoch, NBS. 27.5.
— Herm. Fr. Winslow, Vicekons., bgr.
19.3.
— Ragnhild Dorteia Elisab., KS. 9.6.
Fischer-Nielsen, J., Læge, 11.9.
Fisker, J., Konsulent, Kollekolle, 18.2.
Fjeldborg, Oluf Chr., Skibsf.*, 16.2.
Fjeltoft, Frances Hedvig Ingeb. Isabel
Johanne, f. Howitz, NBS. 1.4.
Flamand, Holger, Maskinm., KS. 29.4.
Flarup, Niels, Gaardejer, Sjørring, bkg.
16.6.
Fleck, Elise Charlotte, f. Ek, 8.7.
Fleinert, Pauline J., f. Lynburg Falch,
14.9.
Flensted, Ruth, cand. pharm., Esbjerg,
23.8.
Flodin-Wrem, Dagmar, 23.2.
Foersom, Peter, Fabr., Aabyhoj, 25.5.
Fogh, Jens Moller, Husm., Hurup, bkg.
4.6.
Folkmann, Knud, Lærer, 27.9.
Foltmann, Mathilde, 14.1.; M: Th. F.
Forchhammer, Marie Christine Emilie,
Frk., FS. 16.4.
Formann, Ella Reich, Forstander*,
Hillerød, bkg. 24.2.
Forsberg, Dagmar, f. Hassel, 10.2.
— Fr., Civiling., Aarhus, 21.6.
Foss, Holger B., Repr., KS. 17.5.
Frack, Christopher, Gross., 22.12.;
H: Clara.
Frandsen, Frithjof V. A., Sognepræst*
v. Simeons K., 7.4.
— P. G., Tomrerm., Marslev, 2.4.
Frank, Niels Agathon, Retaurator, 7.2.
Frederiksen, Alfr. Jorgen, Skovrider*
p. Lystrup, 15.9.
— A. P., Trafikm., Raadm., 30.6.
— E. C., Apoteker, Vraa, bkg. 5.9.
Frehe, Bertha, f. Jorgensen, 10.2.
Freudenthal, Vilh., Slagterm., 12.8.
Fridericia, L. S., Prof. v. Univ., Dr.
med., 26.2.
Friediger, M. M., Overrabiner, Dr. phil.,
9.4.
Friis, Alberta Louise, Oberstinde, 28.12.
— Augusta Sophie, f. Lehmann, E. e.
Landsretspræsident B. S. F., 22.8.
— Else, Sygeplejerske*, KS. 24.3.
— Gunda, f. Jorgensen, 24.12.; M:
Ebbe.
— Hansigne, E., Næstved, bkg. 7.11.
— Nanna, 15.1.
— Preben, 30.10.; H: Inger.
— Soren, Restaurator, Hellerup, 30.8.
— Soren, Bagerm., Helsingør, bkg.
16.6.
Friis-Hansen, Anna, E. e. Præst, 14.1.
Frimer-Larsen, V. J., Missionær, cand.
theol., Kina, 9.2.
Frisenette, Inger, 29.8.
Fritzner, Ida, Frue, KS. 31.3.
— Otto Andreas, 30.8.
Froberg, Hertha Lindholm, 25.8.
Froda, Frode Benjamin, Kapt. i Sov.,
29.10.; H: Harriet, f. Schytte.
From, Laura Hulda Odalia, E. e.
Fængselsinsp., bgr. 29.4.
— Niels, Ejendomsægler, 14.9.
Fromgaard, Kis, Aarhus, M: Kri-
minalass., bkg. 23.12.

- Frost, Lars Anton, Kriminalass., KS. 21.5.
- Frostenson, Georg, Læge, 10.5.
- Froulund, Viggo Preben Th., Redaktor, KS. 9.7.
- Fryd, Axel, Pastor emer., Aarhus, 14.4.
- Frydendahl, A. J., Købm., Haderslev, bkg. 2.10.
- Emma, f. Schulze, 18.1.
- Frydendahl, H. C., Forf., Forstekerer, Krarup, 2.7.
- Fuchs, Johanne, f. Damm, 14.1.
- Funder, G., Fabr., Molholm, bkg. 23.12.
- Futtrup, Peder, Kreditforen.repr., Nr. Nissum, 4.5.
- Færch, Bertel, Gdr., Skatteraadsform., Mejlbj. v. Hobro, 30.3.
- Fonskov, Chr. P., Sparekassedir., Ud-deler, Vamdrup, bkg. 13.5.
- Fonss, Edele, f. Gyldenkrone, Hof-jægermesterinde, 31.12.
- Esther, Frue, Nyborg, bkg. 28.2.
- Karsten, Landsretssagfører, 18.5.
- Gaarn, Hugo, Undervisningsleder, 5.9.; H: Ellen.
- Gad, Anna Gustave, f. Ernberg, fS. 19.3.
- Anna Margr., 10.10.; E. e. Over-retssagf.
- Dagmar, E., 10.12.
- Helen Scott, E. e. Birkedommer, KS. 4.3.
- Karen Marie, 10.1.
- Louise Dorothea, f. Fog, KS. 20.3.; M: Godsinsp.*.
- Urban, Forf., Dir., 26.12.
- Gade, Anna, Frue, Sonderborg, E. e. Fabr., bkg. 26.9.
- Gerda, f. Halling, 7.12.
- Viggo, Murerm., 14.2.
- Gall, Asta Isabella Eleonora, Biograf-dir., Sæby, 13.11.
- Galster, Helga, Lotterikoll., KS. 8.3.
- de la Garde, Fritz Mazar, Toldbetjent, KS. 8.4.
- Louise Mazar, f. Glahnson, 9.12.
- Garwitz, Grethe, f. Andersen, 7.8.
- Gatzwiller, Hilda Vilhelmine, fS. 19.3.
- Gay, Ove, Kunstmaler, 25.3.
- Gebuhr, Alb., Snedkerm., 10.12.
- Thora, 14.7.
- Geddey, U. C., Skolekons., bgr. 8.3.
- Gelfer, Georg, Antikvitethandler, bkg. 11.11.
- Gerken, Poul Harry, Dir., Civiling., Bruxelles, 7.8.; H: Inger Abraham-sen.
- Gerres, Sigrid (Bech Knudsen), Forf., Horsens, 13.11.
- Gerstrom, Maja Storm, 4.6. i La Plata.
- Gether, Thea, f. Norgaard, 5.8. i Haslev.
- Gethmann, Cathrine Augusta, f. Bon-ten, KS. 11.2.
- Geyer, Sigrid, f. Commichau, 23.7.
- Giersing, Ejnar, Afdelingsingenior, cand. polyt., KS. 21.4.
- Gissemand, Poul Martin, Vognmand, KS. 31.10.
- Gjedde, P. J., Toldkontrolør*, cand. polit., KS. 2.6.
- Gjerrild-Olsen, Edith, f. Fjeldsted, 18.8.
- Gjersoe, Nils W., Dir., 17.7.
- Gjerulff, Nanna, 6.11.
- Gjodesen, Niels, Kontorchef u. Mag., 8.9.
- Gjodsbøl, H. E. N., Lektor, Lyngby, bkg. 18.4.
- Gjodwad, Soren, Vinhandler, 10.12.; D: Bodil.
- Glahn, Louise, Frk., Soro, bkg. 27.12.
- Mette Marie, E. e. Propr., Vejle, bkg. 10.9.
- Sig. Egede, Ing., 31.8.; H: Gudrun.
- Glavind, Anders, Gdr., Sognefoged, bkg. 13.5.
- Anders, Kommunelærer, Aarhus, bkg. 19.12.
- Gleditsch, Karl Fr., Cigarfabr.*, 31.12.
- Glincke, Harald Ivan, Sekr.* v. Me-talindustrien, 15.8.
- Glud, Einar, Amtsforv.*, 5.2.
- Povl Axel, Godsejer, Jensgaard, 15.12.
- Glædemark, H. J. H., Dr. phil., 17.3.
- Glesel, Ingeborg, f. Fritzsche, 24.9.
- Glæsner, Wilh., Assistent*, 15.2.
- Goldschmidt, Hugo, Speditor, 23.2.; H: Lilly.
- Sophie Mihka, Rentier, KS. 1.4.
- Goos, Annemor, 12.9.; M: Poul G., Sorup.
- Elisabeth, 23.12.
- Gormsen, Carl Chr., Skoleinsp.*, cand. mag. 18.1.
- Gotenborg, Ebba, 22.11.; M: Arkitekt.
- Gottlieb, Elin Beata, bkg. 7.8.; M: Philip G.
- Else, 16.9.; M: J. C. G.
- Gottschalk, Joh. Magnus, Kunst-maler, KS. 8.1.
- Gram, Hans, Rentier, Nustrup, bkg. 20.11.
- Grandjean, Anna, E., 20.7.
- Ingeborg, 13.7. i London; S: Vin-cens.
- Granner, Holger Chr., Ing., Dir., Horsens, 28.2.
- Gredsted, Agner, Forstkand., 25.9.

- Green, Rud. Sophus, Kontrolør, KS. 23.5.
- Gregersen, Agnethe, E. c. Toldforv., 19.12.
- Gregersen, C. A. M. G. T., Dir., NBS. 6.5.
— Chr., Hojskoleforst., bkg. 13.4.
— J. P., Dr. med., 14.12.
— Knud, Dir. f. Luftfartsvæsenet, cand. jur., 21.10.
- Greibe, F. V., Gross., 26.1.
- Gresel, Dora, E. c. Urtekr., 7.1.
- Grimm, Cathrine Louise, Komml.*, KS. 20.5.
- Grimmelmann, Anna, E., 10.2.
- Grosche, Johanne Henriette, f. Voss, E. c. Stftst., 6.10.
- Grosen, Anders, Sognef., Gdr., Hadbjerg, bkg. 27.3.
- Grum, Oscar, Stævningsmand*, NBS. 1.7.
- Grumstrup, Axel, 1.8.; H: Elisabeth.
- Grundtman, Ida, f. Hofman, Aalborg, 23.1.
- Grunnet, Sonne Elisabeth, f. Grønbech, 30.8.
- Græsted, A., Driftsleder i ØK, Siam, 25.9. i Roskilde.
- Gron, K. J., Pastor emer., Thorshavn, 12.1.
— Peter, Forretningsf., Horsens, bkg. 7.6.
- Grønbech, Karen Ida, Allinge, 2.1.
— Lise, 17.7.; M: Poul G.
- Gronberg, Augusta, f. Wienecke, 20.11.; M: Holger.
- Gronbæk, Didrik, Gaardejer, Tvis, bkg. 25.2.
- Gronning, Georg, Gross., Odense, bkg. 6.10.
- Gronvold, Poul, Kontorchef i Finansmin, cand. polit., 21.4.
- Guldmann, Poul Schade, Tegner, 17.7.
- Gullov, Kristine Marie, f. Ingvartsen, bkg. 24.8.
- Gulmann, Johanne, f. Jakobsen, 5.10.; M: Torben.
- Gundmann, Willy, Malerm., 3.9.
- Gundorf, E., Landsretssagf., Aalborg, bkg. 13.11.
- Gunnerson, F., Musickl., Frue, 27.6.
- Gyde Jørgensen, Dora, Oberstinde, 15.10.
- Gyldenhoj, Hans, Hotelejer, 2.11.
- Gyldmark, Merry Jensine, bkg. 24.5.; M: Organist.
- Gärtner, Hilding, O. S., 6.2.; H: Hedvig.
— I., Faktor, 15.7.
- Gærum, Wilhelmine, E. c. Gross., 22.1.
- Gotzsche, Johan, Revisor, KS. 1.7.
- Haas, Einer Bang, Grosserer, 26.12.
- Hafn, N. Chr., Dir., cand. polyt., 17.5.
- Hag, Julius, Skibsmægler, Sønderborg, 24.6.
- Hage, C. F., Hofjægerm., Godsejer. Rydebeck, 3.8.
- Hagemeister, C. A. G. P., Gross., Helerup, bkg. 7.2.
- Hagen, Agnes, f. Hestbech; M: Civiling., 23.10.
— Chr., 20.7.
— Mary, f. Carstensen, E. c. ORS. J. H., 22.6.
- Haghfelt, Ingrid Asta, f. Harild, E. c. ORS., FS. 16.4.
- Hahn, Ferd., Købm., Holstebro, 2.4.
— Johanne Sophia, f. Kiersing, E., FS. 27.6.
- Halby, Chr. Georg, KS. 16.4.
- Hald, Jørgen, Husejer, ML.*, Dybvad, bkg. 26.1.
— Ove, Tommerhandler, KS. 5.4.
- Halfdaner, Poul, Typograf, bkg. 17.9.
- Halkier, Astrid, 15.3.; M: Kai H.
— Balduin, 8.2.
- Hallas, Vald., Gross., 22.12.; H: Nanna, f. Geist.
- Halling, F. A., Keramiker, Underdir.*, 25.3.
- Halling, Ingeb., Musickl., Aarhus, bkg. 18.6.
- Halse, Johanne, E., 3.7.
- Hamborg, Peter, Gdr., St. Hamborg v. Herning, 30.6.
- Hammeken-Jensen, Else, f. Schjoldan Heinze, 10.2.
- Hammer, Antoinette, Musickl., Roskilde, 13.9.
— Ludvig, Forf., bkg. 23.2.
- Hammerich, Martin, Kontorchef i Nationalbanken, 24.2.
- Hammershøj, Emma, Kommunekererinde*, Frk., Svendborg, 26.6.
- Hanberg, Alma Viktoria, f. Jonsson, 22.1.
- Handberg, Carl, Kontorchef*, Sagfører, Viborg, 25.8.
- Hannestad, J. C., Stationsforst., Brande, 13.5.
- Hansen, A., Stadsdyrl.* i Skagen, bkg. 14.2.
— Adelina, f. Büron, 27.8.; Br: Jean Hersholt.
— Adolf Johs., Dir. i De danske Sukkerfabr., 5.7.
— Alb. Marius, Pastor emer., Roskilde.
— Anton, Kgl. Kapelmusikus*, 16.2.; H: Camilla.
— Axel C. H., Billetkass. i DSB., 21.7.
— C. Modeweg, Pastor emer., 23.8.

- Hansen, Chr. P., Konsul, Guatemala, 17.3.
 — Dagmar Holm, cand. pharm., Aarhus, bkg. 5.12.
 — Ernst, Domkantor*, 28.2.
 — H. Chr., Købm.*, MB.*, Haderslev, bkg. 28.12.
 — H. D., Oberstlojtn., Dir., cand. jur., 11.7.
 — H. Holberg, Sten- og Billedhugger, 18.11.
 — H. L., Toldforv.*, Strib, 9.7.
 — H. Pultz, Dir., Ringkøbing, 21.12.
 — Halvor, Ledningsinsp., Holte, 10.1.
 — Hans Jorgen, Amtsskolekons., MF.*, Soro, 16.6.
 — Hans Theilade, Telegrafbest.*, 14.2.
 — Johs., Skovrider*, Give, bkg. 14.9.
 — L. Bonnevie, Forstander, Reballegaard, bkg. 26.12.
 — Markus Fr., Dir., Kolding, 26.12.
 — R., Postmester*, Middelfart, 20.11.
 — Viggo, Dir., 11.10.; H: Edith, f. Lassen.
 — Villi, Skoleinsp.*, Aarhus, bkg. 21.9.
 Hanslev, Aage Imm., Sek., cand. jur., FS. 13.1.
 Harboesgaard, Gudrun, f. Jastrau, 27.10.; M: Aage.
 Harder, Alfr., Skibsf.* i D.F.D.S., 14.2.
 — S. E., Installator, Vejle, bkg. 16.12.
 — Vald., Telegrafkontr.*, NBS, 14.10.
 Harding, Gudrun, 19.12.; M: Edw.
 Harfot, Agnes, Bogholder, bkg. 7.9.
 Harhoff, J. C. W., Kontorchef* v. D.S.B., 21.3.
 Harritz, J. P., Købm., Aarhus, 16.5.
 Harrsen, Wilh., Godsejer, Sorup, 23.11.
 Hartmann, Chr., Afdelingschef*, 1.9.; H: Ellen.
 — Henry, 24.1.; H: Olga.
 — Max, 11.12.
 — Sv. H., 16.1.; H: Marie.
 Harttung, Nina, Kommandørinde, bkg. 5.7.
 — Vilhelm, Kommandør, 28.2.
 Hartung, Sv., 21.12.; H: Elvira.
 Hartung-Nielsen, Nancy, 11.9.; M: M. H.-N., Kolding.
 Hartz, Aage, Oberst i Fodf., 7.12.
 — Anne Kirstine, E., 18.9.
 Hasle, Theodora Rash, Fotograf*, Rodby, 15.2.
 Hassel, Fridolin, 22.1.; H: Marie.
 Hasselbalch, J. T., Propr., Linderumgaard, 30.9.
 Hasseris, Karen, f. Knudsen, E., bkg. 12.10.
 Hastrup, Else Birgitte, FS. 8.4.; M: Prokurist.
 Hastrup, Mutte, f. Nyholm, 5.4.
 Hauberg, Sonja, Forfatterinde, 2.8.; M: Rich. Mortensen.
 Haugsted, Ellen Margr., f. Larsen, E. e. Snedkerm.
 — Emilie, E., 27.12.
 — Otto, Insp., Odense, bkg. 8.3.
 Haunstrup, Marius, Grosserer, 7.12.
 Haupt, Hub. Gerh., Porcellænsmaler, NBS, 2.9.
 Hauptmann, Emilie C. V., Frøken, 19.12.
 Hauschildt, Vilh., Købm., Frederikshavn, bkg. 4.7.
 Hauskov, Jens, Skatteraadsform., Gdr., Bjerg, Nr. Nisum, bkg. 19.2.
 Haut, Caroline Amalie, Musikl., KS, 3.6.
 Have, C. H., Lærer*, Lohals, bkg. 7.5.
 Haxthausen, Ida, f. Rosen, Borgmesterinde, 28.8.; S: Prof.
 — Tut Octavia, 15.8.; M: Einar.
 Hecke, Erich Wald., Professor, NBS, 18.2.
 Hedegaard, Niels M., Skoleinsp., Aakirkeby, 2.11.
 — Olga, Sprogl., cand. theol., Risskov, bkg. 9.2.
 Hedemann, Elisabeth, Frøken, 20.7.
 Hedin, Anna, f. Mehlsen, 7.7.
 Heemose, Olga, Fabr., 25.2.
 Heeschen, J. Chr., Insp., 18.8.
 Hegelund, Harald, 9.2.
 Hegerlund, Olga, f. Ladefoged, 3.8.
 Hegermann-Lindencrone, Cai, Teaterchef, 11.8.; H: Dorothea, f. Poulsen.
 Heichelmann, V., Maskinm.*.
 Heide, Johanne, Rudkøbing, 19.11.; M: Anton.
 Hein, Gertrud Adelheid, f. Thäslér, FS. 13.10.
 — Poul, Buntmagerm., 26.2.; H: Gudrun.
 Heindorff, Heinrich, 19.9.; H: Mathilde.
 — Peter, Skovfoged*, Vejle, bkg. 31.12.
 Heine, Gerh., Ass. i D.D.L., 28.8.
 — Inger, f. Falbe-Hansen, 7.1.
 Heinisch, Dagmar Francisca, f. Jensen, E., KS. 5.5.
 Heinrichy, Jacobine, f. Steinmetz, 5.8.
 Heinze, Ebba Valborg, 23.10.; M: Joh. Heitmann, Anna, 10.12.
 Helgo, Henry Bernh. Viktor, Dir., 4.7.
 Hellesen, W. O., Dommerfuldm.* i Roskilde, bkg. 2.10.
 Hellmuth, Arthur, Disponent, 27.2.
 Helms, Manny, f. Jensen, 30.11.; M: F. A. H.
 Helper, Maria, E., 8.10.

- Helsing, Juliane Marie, E. e. Kobbersmedem., KS. 21.3.
- Helsted, Augusta, f. Funck, E. e. Kontorchef, FS. 14.4.
- Ax. Em. Konstruktør, KS. 16.4.
- Helweg, Sv. Johnstrup, 17.12 i Amerika; Mo: Elisab., f. Johnstrup.
- Helweg-Larsen, Gunnar, Legationsraad, Stockholm, 23.8.; H: f. Herløv-Müller.
- Hemmeth, Ingward, Prokurist, 30.12; H: Signe.
- Hempel, Inger Margr., Kontorfuldm., MB.*, KS. 8.4.
- Hendil, H. P. V., Postkontr., Translator, KS. 12.5.
- Henriksen, Alf., Red., Svendborg, 20.11.
- Ellen Margr., Tandlæge, 15.1.
- Hans, Dyrlægge, Stenløse, 8.2.
- Robert, Kunsthandler, 16.6.
- Henriques, Rolf Vilh., Hovedkass., NBS. 6.5.
- Hentrich, Otto Gustav, 16.8.
- Hermansen, C. J., Kontorchef, Odense, bkg. 20.12.
- Hersdorf, Borge, Tegner, 20.10.
- Herskind, Olga Petra Andrea, f. Meyer, NBS. 23.4.
- Hersom, E. M., Maskining.* v. D.S.B. 30.7.
- Hertel, Elna Steen, Billedhuggerinde, 22.2.
- Hertz, Hanna Sophie, E. e. Provst, Finderup, bkg. 21.5.
- Otto Emil, Gross., 26.8.
- Hertz-Christensen, Olga, 19.1.
- Heskjær, Chr., Lektor*, cand. mag., 10.5.
- Heslet, Hans Lind, Civiling., 29.10.
- Hesse, Selma, f. Michelson, 17.9.
- Heydenreich, Henrik, Overass., Aabenraa, bkg. 7.7.
- Heyman, Jørgen, 7.10. i Brasilien.
- Hilarius-Kalkau, Ingeb. M., Forst., Kbh., bkg. 18.2.
- Hillers, Anna, f. Trap, 15.2.
- Hinderup, Rob. Arup, Optiker, Struer, bkg. 11.11.
- Hink, Chr., Bogholder, 24.1.
- Hinsch, Ellen, E., bkg. 28.10.
- Hirschfeld, Josua Leiser, Gross., NBS. 18.3.
- L. H., Gross., 15.3.; H: Pouline.
- Hirsfelt, Axel, Gross., Intendant, 8.12.; H: Ninna.
- Hjort, Victor S. C., Dir., Malmö, 27.3.
- Hjorth, Elna, f. Rieneck, 28.10.; M: Holger.
- Elvine, 15.1.; M: Imm. H.
- Kr. Volmer, Antikvarbogh., KS. 17.10.
- Hjorth, Lilly, f. Frederiksen, 16.1.
- Niels, Branddir.*, Landbr.kand., Birkelse, 24.4.
- Hjørring, Vilhelmine, f. Bruun, 13.11.
- Hoeck, Louise, Frue, Bjerndrup, bkg. 10.2.
- Hoff, Poul Ditlev, Insp., 20.2.
- Hoffmann, Jørgen, Rentier, Kollerup, bkg. 26.8.
- Hoffskov, Jens, Sparrekassdir.*, Bække, bkg. 19.3.
- Hofman-Bang, Esther Marie, KS. 26.3.
- Holbek, Carl G. Tang, Bageriejer*, Horsholm, 25.1.
- Holberg, V. B. M., Bokseinstruktur, KS. 17.3.
- Holch, E. N., Lektor*, cand. theol. 21.7.
- Holle, Helge Allan, 1.8.
- Holling, Aksel, Red.sekr., Hillerød, 29.6.
- Holm, Alexandra, 25.6.; M: Hans Nobel H.
- Anna Elisab., f. Almind, 9.8.
- Anna Jensine, KS. 9.4.; M: Pastor emer.
- August, Vognmand, 2.7.
- Daniel Rosendahl, Civiling., NBS. 9.7.
- Knud Johan, Fhv. kinesisk Postdir., 22.7.
- L. H. N., Postmester*, 13.4.
- Tove Sofie, f. Thorsen, KS. 10.3.
- Holmberg, Fanny, f. Desler, 14.7.
- Holst, Andrea E. M., f. Jensen, 29.1.
- Asger Sadolin, Repr., KS. 10.3.
- Harald, Gross., Roskilde, 17.12.
- Laur., Repræsentant, 18.10.
- Mathilde Axelline, KS. 11.4.
- Holst-Knudsen, Jens, Købm., Randers, 20.11. og H:
- Olga, f. Fusager, 5.12.
- Holstebro, A. B., Dir., Brabrand, 17.8.
- v. Holstein, N. A., Kaptajn, KS. 28.1.
- Holt, A., Lektor*, Horsens, 28.11.
- Noline, Restauratrice, Hillerød, 17.1.
- Holten-Andersen, Nic., Dir., Civiling. 25.11.
- Hornhaver, Esther, 26.2.
- Horsbøll, Kathrine Mathilde, Snedkerm., 4.5.
- Horsens, Signe, Hospitalsinsp., Frue, Herlev, 18.6.
- Houmann, Chr., 13.7.
- Hurtigkarl, Edw., Restauratør*, KS. 20.11.
- Husted, Chr., Læderhandler, Hillerød, 25.6.

- Husted, Kristen, Direktør, 18.11.: H: Rina.
- Huusfeldt, Axel Tage, Bagerm., 20.1.
- Hvalsoe, Erik, Seattle, Washington, 4.8.
- Hvass, Agnete, f. Abildgaard, Dalsgaard v. Mammen, 16.3.
- Niels, Gaardejer, Lomborg, bkg. 21.1.
- Hvid, Anna Sylvester, 20.7.
- Thora, f. Steenberg, 30.8.; E. e. Dir.
- Hyden, Ida, 4.2.; M: J. O. H.
- Høeberg, Astrid, 22.2.; M: kgl. Kammeranger.
- Hoeg, Christiane, E. e. Fyrm., Risskov, 26.6.
- Elise E., Sobjerghus v. Sorø, 11.2.
- Kay, Assurandør, cand. jur., 27.8.; H: Rigmor.
- Høeg-Hansen, A., Arkitekt, Frederiksværk, 30.8.
- Høffer, Ragnhild, f. Bakka, 18.11.; M: Paul.
- Høfner, Else Marie, E., Skanderborg, 2.4.
- Høfter, Jensine Jeannette, E. e. Provst, Grove, KS. 20.12.
- Hogsted, P., Frimenighedspræst, Aarhus, bkg. 22.3.
- Høker, Astrid Elise, f. Sell, 11.9.
- Høigaard, H. N., Provst, Sognepr.*, Fjeldso, 10.5.
- Høj, Lars P. N., Gross., 18.12.
- Højer, Elis B., 9.8.; H: Jenny, f. Andersen.
- Højgaard, N. Chr., Gdr., Sogneraadform., Nr. Sahl, bkg. 19.3.
- Hørup, Valborg Margreta, f. Otto, KS. 21.5.
- Host, Agnes, 13.1.
- Hoy, Amalie Elisab., Konsulinde, f. Martens, 2.8.
- Kirsten Helene, Husholdningsl., NBS. 9.7.
- Hoyberg, Viggo E., Blikkenslagerm.*, 28.11.
- Høyer, A., Tommerhdl.* i Silkeb., Hadsten, 17.1.
- Albert, Mineralvandsfabr., Aarhus, 25.11.
- Ellen, 6.12.
- Johanne, Kontorfuldm., bkg. 13.10.
- Johannes Peter, Smedem., KS. 9.1.
- Ludovica, Komm.lærerinde*, 14.2.
- Mary Elisabeth, Thisted, 8.4.; M: Ralph L. H.
- Høymark, Victor, Kaptajn, 30.7.; H: Alice.
- Ibenfeldt, Ejnar E., Købm., bkg. 31.3.
- Ibsen, Jul. Teilmann, Forvalter, 20.2.
- Th. J., Direktør, 13.2.
- Ilford, Silius, Gross., 10.2.
- Illum, Anna Marie, bkg. 24.2.
- Laura Frederikke, f. Hansen, E. e. Tomrerm.
- Ingwersen, Johanne, Rektor*, 27.10.
- Ingvorsen, C. F., Kontorchef, 24.6.
- Irgens, Harald Chr., 11.2.; H: Kristine.
- Irminger, Caroline, 21.7.; D: Caroline I.
- Irmscher, Agnes Dorothea Henny, KS. 20.5.; M: Bagerm.
- Pauline, 19.11.; Froken.
- Isaksen, Johanne, Overlærer, Aalborg, bkg. 10.12.
- Iversen, Axel, Direktør, 5.2.
- W. A., Postmester*, Kalundborg, 21.11.
- Viggo E., Kasserer*, Viborg, bkg. 14.5.
- Jacobsen, Aage, Læge, Borgmester*, Nysted, 29.7.
- Bitten, Bondo, f. Gravesen, 21.11.
- Peer Goe, Gross., 21.12.
- Jakobsen, Laur. Jakob, Magister, Ramlose Sand, 3.12.
- Janensky, Henr. M. R., Dir., KS. 20.3.
- Jarlov, Sofie, E., f. Lange, 5.1.
- Jarmer, Fritz Vilh., Bogtr., 19.2.
- Jensen, A. M., Lektor*, cand. mag., Ribe, 24.7.
- Alf., Skoleforstander, Nexø, bkg. 23.2.
- Carl Vilh., Civiling., 10.10.
- Einar V., Stationsforst.*, Odense, 6.9.
- Ernst, Stationsforst., Rode Kro, bkg. 14.7.
- Georg, Amtsbogholder, Haderslev, bkg. 24.1.
- Georg E., Købm., Svendborg, 7.12.
- Gustav, Kommunelærer*, 16.10.
- H. Lund, Ing., Dir., Sønderborg, bkg. 28.12.
- Hans, Postm.*, Løjtn., bkg. 12.4.
- J., Bankdir., Bogense, bkg. 31.12.
- Jens Grønabæk, Kvægavlskonsulent, Holbæk, bkg. 12.10.
- J. K., Landbrugsskoleforst.*, Darup, bkg. 21.12.
- J. P., Dyr læge, MF.*, Terslev, 15.12.
- Johs., Overlærer, Aalborg, bkg. 23.12.
- Karl Vilh., Civiling., 10.10.
- M., Sagf.*, Faarup, bkg. 10.10.
- Martin, Fabrikant, Svendborg, 1.9.
- Niels, Restauratør, bkg. 28.12.

- Jensen, Orla J., Postkontr., KS. 19.6.
 — Petrine, f. Frandsen, bkg. 16.9.; M: Red. Bertel J., Hong.
 — Simon, Tømmerm., Horsens, 8.10.
 — Svend, Boghandler, Kolding, 1.6.; H: Amalie, f. Pors.
 — Thorkild, Skoledirektor, 25.8.; H: Olga.
- Jensen-Kleis, Jørgen, Sparekassedir., MF*, Klejs.
- Jeppesen, S. Dam, Civiling., Stensballe, bkg. 11.2.
- Jepsen, Niels Svanholm, Tandlæge, cand. pharm., 13.2.
- Jernfelt, H. S., Kaptajn, 28.1.
- Jespersen, Holger Bloch, Civiling., Vicekons., Baltimore, 30.6.
 — Karen, Forstanderinde*, 19.2.
 — Margr. Michella, Skuesp., NBS. 27.5.
 — Niels C., Viceborgm., Socialinsp., Esbjerg, 2.3.
- Jessen, Wilh., Konsul, Købm., bkg. 6.12.
- Johansen, Elvira Blangstrup, bkg. 29.11.; M: Chr.
 — Ingeborg, Generalkonsulinde, bkg. 26.9.
 — J. M., Dir. f. Hovedstadens Brugsforening, 19.2.
 — Jens, Sparekassedir., Skagen, bkg. 14.11.
- Juel, Holger, Assistent, KS. 5.5.
- Juel-Berg, Knud, Inspektør, 15.8.
- Juhl, Ellen Maria, Skolebest., KS. 20.11.
 — Ove Broch, Gross., KS. 21.5.; H: Vibeke, f. Herskind.
- Jul-Olsen, R., Stationsforst., 23.11.
- Junge, Gerda, Frue, Aarhus, bkg. 22.9.
- Justesen, H. F., Ing., 26.10.; H: Mathilde.
- Julso, Th., Kontorchef, Virum, 13.1.; H: Paula J.
- Jusjong, Johanna, bkg. 6.11.; M: André.
- Juul, Christine, E., 20.2.
 — Inger, f. Lind, 28.1., Vejleford; M: Forf. Ole J.
 — Johannes H., Amtsforvalter*, 9.5.
- Jürgensen, Detlef, Gross., 13.5.
- Jürs, Vald., Civiling., KS. 20.11.
- Jæger-Ley, Will. Ad., Forstkand., KS. 1.7.
- Jähnig, Karen, 19.2.
- Jørgensen, Astrid, Skolebest., 1.10.
 — Axel, kgl. Kapelmusikus, 8.9.
 — Emil L. P., Rodemester, 23.3.
 — J. C., Skoleinsp.* v. Duevejs Sk., bkg. 25.6.
 — Ingvar, Biografdir., 24.6.; H: Ingeborg.
- Jørgensen, Julius, Insp. v. Ass. Kirkegaard, 9.7.
 — Lucas, Branddir., Holsted, 27.12.
 — N. P., Kreditforeningsdir., Odense, bkg. 28.2.
 — Poul Johannes, Professor, Dr. jur. h. c., 31.7.
 — Tormod, Skoleforst., cand. mag., bkg. 3.10.
 — Vilh., Godsejer, Taarnborg, Korsør, 17.12.
- Jorn, Mathilde, f. Lüthgens, 11.2.
- Kaaber, Anna, Froken, 21.10.
- Kaae, Elisabeth, 20.1.
- Kaas, Chr., Tlgr.kontr.* i Libau, 14.9.
- Kabell, H., Ingeniør, Hillerød, bkg. 6.10.
- Kaiser, Inger, f. Jacobsen, Skanderborg, 6.7.; M: Fr. K.
- Kallerup, Viggo, Gross., 19.2.
- Kallesøe, P. A., Fuldm.*, 9.3.; H: Gerda, f. Schmidt.
- Kamp, Mads, Købm., Thim., bkg. 15.10.
- Kann, Chr., Skovrider, bkg. 29.10.; H: Assi.
- Karmark, Wm., Gross., 10.1.
- Karstens, Jens Aage H., Afdelingschef, Frbg., bkg. 30.6.
 — Johanne, Koncertsangerinde, Frbg., 4.5.; M: Aage.
- Kastbjerg, Mathilde, Frk., Svendborg, 13.10.
- Kastrup, Alice, cand. mag., bkg. 3.5.
 — Ingeborg, f. Westerberg, 23.10.
- Kauffmann, Sofi, Frue, Aarhus, bkg. 2.9.; M: Dir. Carl L. K.
- Kausch, Hygretha, 6.2.
- Kehler, Emmy, bkg. 12.8.; M: Korps-officiant.
- Kehlet, Else, f. Svobodar, M: Restaurator, KS. 24.3.
 — Chr. F., Antikvarboghl., KS. 12.6.
- Keller, Emil Viggo, Musiker, KS. 20.5.
- Kelly, John W., katolsk Præst, Helsingør, 6.8.
- Kiel, Axel, Købm., Koge, bkg. 20.6.
- Kier, Harald, 17.12. i Herfordshire; F: Dir. Olaf K.
- Kierulff, Asta, 9.2.
 — Ingeborg, f. Larsen, 13.11.; M: Sv. K.
- Kiilberg, B., Sygepl.* E., M. 22.1.
- Kinch, Poulina Agnes Sasan, f. Cairns, NBS. 23.4.
- Kinze, Ingeb. Rosalie, Ass.*, Kalundborg, 17.1.
- Kirchheiner, Else, 14.2.; F: Læge V. Røber-Christensen.

- Kirchhoff, Ad. Einar, Kaptajn, 13.12.
 Kirchmann, E. L. V., Lokomotivf.,
 KS. 1.9.
 Kirk, Ole, Gaardejer, Ulfborg, bkg. 9.5.
 Kirk-Jensen, Marie, Konsulinde, 7.12.
 Kirkebjerg, Valborg, 2.12.; M: Niels K.
 Kirkeby, Esther, Oversygepl.*, Vejle,
 13.9.
 Kirkeskov, Else Kirstine, bkg. 24.2.;
 M: LRS.
 Kiær, Minna, Kammerjunkerinde, 3.8.
 Kjeldskov, Marie (Misse), Harpenist-
 inde, 9.4.
 Kjellerup, Chr., Organist, Violinist,
 KS. 10.11.
 Kjerulf, Ragnhild, 19.7.
 Kjær, Einar, Indenrigsmin., Bron-
 derslev, 18.6.
 — Henriette, f. Koopmann, 12.7.
 — Holger, Fabr., 19.11.; H: Gunhild.
 — Peter L., Dir., cand. jur., 8.5.
 — Poul Ove, ORS., 27.9.; H: Ellen.
 Kjærbolling, Nan, bkg. 10.1.
 Kjærgaard, Alvilda, f. Friis, 10.2.; M:
 Chr. K.
 Kjoller, H. C., Dir., Vordingborg, 17.2.
 — Mogens, Redaktor, Odense, bkg.
 14.2.
 Kjolseth, N. B., Pastor emer., 1.11.
 Klee, Elisabeth, f. Berg, 16.2.
 Klein, Amalie Hildegard, E. e. Fabr.,
 KS. 22.3.
 — Johanne, Frøken, 5.10.
 — Vald., Øre- og Halslæge, 30.1.
 Kliim, Dagmar, 3.8.; D: Edith.
 Klingsey, Christiane, f. Harboe, 29.12.
 Klingspor-Bentzen, C. C., Kaptajn, 8.1.
 Klitgaard, Vald., Gross.*, 18.1.
 Klíxbüll, Inger Marie, bkg. 21.2.; M:
 Ing. A. K.
 Klug, Betty, f. Jacobsen, 11.2.
 — Oluf, 21.8.; H: Anna.
 Klæbel, Alb. Martin, Overass., NBS.
 13.5.
 Knie, Anton, Kobm., Horsens, bkg.
 17.6.
 Knipp, Peter, Gross., KS. 19.3.
 Knorr, Kaj, Afdelingschef*, KS. 13.3.
 Knox, Johanne, f. Thiele, E. e. Dom-
 mer, NBS. 23.4.
 Knudsen, Gunder, Komp., Operasæn-
 ger, bkg. 27.11.
 — Hans, Landskabsmaler, Slagslunde,
 bkg. 6.1.
 — Kuno, Læge, Tollose, bkg. 3.10.
 — N. C., Lærer*, Viborg, 13.3.
 — Olga, Lærerinde, ML., Vejle, 26.9.
 Knoffer, Thora, Frøken, 17.1.
 Koch, Agnes, E., 1.10.
 — Hans Peter, Restaurator, 17.9.
- Kock, Julie, Sonderborg, bkg. 23.12.;
 M: Kobm. J. H. K.
 — Sofie, E., Æroskobing, bkg. 4.10.
 Kock-Petersen, Peter Corn, Fabr., KS.
 3.5.
 Koefoed, H. A. Sonne, Overlærer, Aal-
 borg, bkg. 18.12.
 — Rigmor Herdis Irene, 11.11.
 Kofod, Th., Folketingssekr. 17.7.
 Kofoed, J., Overhornbl.*, Helsingør,
 bkg. 1.9.
 Kohorn, Heinrich, Civiling., SBS. 17.3.
 Kolbye, Ida, 13.2.; M: Fabrikbest.
 Kold-Christensen, W., Dir., Fredens-
 borg, 31.8.
 Kolling, Johanne Caroline, E. e. Skue-
 sp., bkg. 31.1.
 Kolster, N. P., Overlærer, Aalborg,
 27.12.
 Kolte-Sørensen, Karl Aage, Torpedo-
 underkvarterm., 25.1. v. Sdr. Lyng-
 vig.
 Konow, Frantz, Læge, Sonderborg,
 3.10.; H: Karen, f. Jantzen.
 Kopp, Ax. L., Dir., 17.4.
 Koren, Karen Elise, KS. 6.5.; M: Vice-
 konsul.
 Kornerup, Birthe Kirstine, 14.11.
 Kornerup-Bang, Poul, Tomrerm.,
 25.10.; H: Carla.
 Krabbe, Anna, Stiftsdame, 24.7.
 Krag, Emma Margr. la Costa, f. Gad,
 E. e. Læge, KS. 23.4.
 Krag-Møller, H. V., Sagf., Risskov, bkg.
 5.2.
 Kragelund, Gotrik, Skibsing*, Flens-
 borg, bkg. 1.12.
 Kragh, Hedevig, f. Fogelstrom, 2.2.
 — Helma Johanne, E. e. Gross., KS.
 29.3.
 Krak, Birthe Sofie, E., 17.12.
 Kranker, Ellen, E. e. ORS., KS. 10.3.
 Krarup, Astrid Thora, f. Krohn, 2.7.;
 M: Kapt.
 — Dagmar, FS. 2.6.; M: Pastor emer.
 O. F. K.
 Kraul, Andrea, E., bkg. 28.1.
 — Charles, 8.10.; H: Anna.
 — Marie, Frue, Damefrisør, Horsens,
 7.3.
 Krebs, Carl Friederich, Fuldm.*, FS.
 23.5.
 Kreipke, Edel Johanne, f. Qvist, 22.10.
 Kreiser, Elisab., f. Sachsen, 23.7.
 Krenchel, J. C. G., Apoteker, Vester-
 borg, 28.1.
 — Mary, Etatsraadinde, Fredericia,
 bkg. 2.4.
 Kretzschmer, Harald Theofil, Smedem.*,
 25.12.

- Krieger, Ellen Julia, f. Gyldenkrone, NBS. 1.4.
- Kringelbach, Arne, Redaktor, 2.8.
- Johanne, bkg. 22.5.; M: Kredslæge*.
- Kristensen, J. Møller, Plantor*, bkg. 22.5.
- Kr. Back, Skoleinsp., Herning, bkg. 27.3.
- Kristoffersen, Axel, Skuesp.*, 9.10.
- Krog-Meyer, Nanna, bkg. 6.5.; M: Pastor emer., Sorø.
- Krog, Marie, 11.10.; M: N. J. K., Ebeltoft.
- Krogh, Fr., Politiaass., Vordingborg, bkg. 24.2.
- Kromann, Nielsine, E. c. Fotograf J. N. K., Nordby, 17.6.
- Kronholm, Laur., Eksp.sekr. 5.2.
- Krossing, Anna Juliette, f. Jacobsen, 16.2.; E. e. Maskining.
- Kruse, Marie Antonie, 30.9.; E. c. Stationsforst. L. V. K.
- Kruuse, Ellen Marie, KS. 27.5.; M: Lektor, Rungsted.
- Krüger, Carl Edvard, 17.8.
- Chr., Gross., bkg. 24.6.
- Kroyer, Cecilie, E., 18.9.
- Kunst, Caja, f. Taftteberg, Silkeborg, 28.6.
- Kyst, Alfr., Kunsthandler, 3.9.; H: Hansine.
- Kähler, Carl A., Veksellerer, 27.6.
- Källgren, Joh. Rik. Emilius, Dir., NBS. 15.4.
- Käsner, W., Murerm., Horsens, bkg. 17.4.
- Kohl, Emanuela, Odder, 17.11.; E. c. Astronom Thv. K.
- Kohn, Emma Elise, f. Bohnstedt, 12.2.; D: Ellen.
- Georg, Typograf, 4.2.
- Köhne, Viggo, 3.9.
- Kolbæk, Synnove, Fot., Holbæk; bkg. 23.9.
- Lachmann, Henriette, 15.1.; M: Dir. Karl L.
- Ladefoged, Markus, Gdr.*, Oddense, bkg. 24.12.
- N. P. Nielsen, Ass., 24.1.
- Ladegaard, C. J. M., Sognepræst, Snestrup, 23.6.
- Lagoni, Erik, Bankfuldm., KS. 7.5.
- Iver, Overpostbud, Aabenraa, bkg. 2.1.
- de la Laing, Gilbert, Maskininsp., 20.4.
- Lakjer, Carl, Lektor*, cand. mag., Rungsted, 6.6.
- Eleonora Marie, f. Andresen, 9.1.
- Lambek, C., Forf., Realskolebest.* i Horslunde, bkg. 10.10.
- Lambertsen, L. T., Kontorchef, Kaptajn, 1.2.
- Lambrecht, Anita Augusta, f. Walter; M: Skræderm., KS. 19.3.
- Landau, Asta Johanne, f. Holmquist, 10.8.; M: Politim., Færøerne.
- Landt, Aage, 30.10.; Br: Povl.
- Astrid, 14.2.; M: Poul.
- Langballe, Johanne, f. Dalgas, Enkepastorinde, Aarhus, 11.2.
- Lange, Agnete, Oberstinde, KS. 16.4.
- Andreas, 11.2.
- Aug., Underdir.*, 1.2.
- Emilie, 22.6.; D: Ida Thede.
- Ernst Aug. Vilh., Entrepr., NBS. 13.5.
- H. A. Brandt, Vognmd., 20.7.
- Jens Thobias Thyge, Ing., Skovshoved, 13.7.
- Johs., Konsul, 22.12.
- Vilhelmine, Frøken, Rahbeksminde, 26.10.
- Langermann, I. E., Fabr., 15.8.
- Langhoff, Anna, Frøken, Longelse, bkg. 3.2.
- Langkilde, Thv., Skibsmaskinm., Odense, 13.1.
- Lanning, Carl, Apoteker, Aalborg, bkg. 22.8.
- Larsen, Alfr. Andkjær, Red., cand. jur., bkg. 21.1.
- Axel, Kontorchef* i D.F.D.S., Esbjerg, 6.8.
- Axel Hoeg, Læge, Svendborg, 24.6.
- C. P., Dir.*, MB.*, Randers, bkg. 25.2.
- Carl Emil, Lærer*, cand. mag., Nærum, NBS. 1.4.
- E. H. E., Postmester, Nyk. F., bkg. 8.11.
- F. V. R., Stadsdyrl.*, FS. 19.3.
- Hans, Propr., Ibstrup, 13.12.; H: Olga.
- Helene, Gehejmeetatsraadinde, 1.6.
- Helga, MF., Raadmand, 13.12.
- Holger, Pastor emer., KS. 2.7.
- Kay, Forfatter, 26.10.
- Magnus, Kontorchef i D.F.D.S., 17.11.
- Thorvald, Kunstmaler, Vekso, 30.5.
- Vald., Sparekassedir., Kobm.*, Køge 20.1.
- U. P. A., Havnemester, Fruens Bøge, 13.11.
- Lassen, Loulou, Journalist, Fru, 10.5.
- Søren Peter, cand. theol., Selleberg, 26.12.
- Laub, Eli, f. Laub, Lotterikoll., KS. 17.5.

- Lauridsen, Knud, Dir., Stockholm, bkg. 16.4.
 — Peder, Vandrelærer, bkg. 3.7.
 Laurant, Marie Louise, Odense, bkg. 3.5.; M: LRS.
 Lauritzen, Henri, Gross., 16.12.
 Laursen, Lauritz, MF.*, Astrup, bkg. 4.2.
 — Laust, Læge, 12.2.; H: Augusta.
 Lavigne, Otto Johs., Murersv.*, 31.1.
 Laybourn, Mathilde, f. Nielsen, E. e. Gdr., Ejby, 8.2.
 Ledermann, Abr., Direktor, bkg. 4.6.
 Leffland, Karen Marie Emilie, f. Frederiksen, 24.1.
 Lehmann, Augusta, Overlærer, Froken, Roskilde, bkg. 20.8.
 — Emil Rich., Drejerm.*, KS. 6.5.
 — Emma Margr., f. Nickolin, 25.7.
 Lehn-Schiøler, Ivar, Overretssagf., 4.10.
 Leisner, Marie, E. e. Skibsf., Nyborg, 27.6.
 Lemaire, Carl A., Dir., Ing., 5.1.
 Lendorf, Alma Emilie, Frk., 23.8.
 Lengart, Marcus, Red., FS. 31.3.
 Lenzing, Anne Margr., 26.1.
 Leopold, Axel, Fabrikant, 3.11.
 Lerche, Carla Mary, 7.2.; E. e. Gross.
 — Thorv., Købm.*, Slagelse, 9.10.; H: Gerda.
 Leth, Søren, Hotelejer, Fredericia, bkg. 3.1.
 Lewenhaupt, Carl Gustaf, Greve, KS. 15.4.
 Levin, Eva, f. Metz, 30.10.; E. e. Gross.
 Lichtenberg, Ella, Lærerinde, 23.7.
 Liisberg, Sv., Pressefotograf, 29.8.; H: Vera, f. Kokfelt.
 Lillienberg, Andrea, 13.9.; M: E. V. L.
 Lind, Emmy Marie, f. Schollert, Nyborg, 30.10.
 Lind, Jens Tyge, Dommer, Slagelse, 15.1.
 — Josva, Trikotagefabr., Ikast, bkg. 19.4.
 — Ruth, f. Rønstrom, 10.10.
 Lindberg, Carl Vilh., Ing., 16.2.
 Lindboe, E. N., Vognfabr., 28.8.; H: Malvine.
 Linde, Marius R., Handelsgartner, Faxe Ladepl., 23.2.
 Lindegaard-Hansen, Henrik, Kontorchef, 30.10.; H: Alma.
 Lindgreen, Jens, Købm., Horsens, bkg. 6.5.
 — Jeppe, Betjentform.*, H: Dagmar.
 Lindgren, Ida, Sygepl., 20.12.
 Lindhard, Johannes, Prof., Dr. med., 11.10.; H: Bodil, f. Pontoppidan.
 — Poul Fr. Emil, Fuldm.*, KS. 4.6.
 Lindhart, Emma, E., 26.8.
 Lindsprog, Ole Chr. M., Kordegn*, KS. 6.9.
 Lindstrom, Ane Marie, Slagelse, bkg. 20.11.; E. e. Kantor.
 Lintsoe, Metha Barbara Marie, KS. 16.5.; M: Arkt.
 Linné, K. S. F., Speditor, 17.11.
 Linnemann, Helga Marie, f. Fritz, 11.2.
 Lippert, Carl Chr., Maskinfabr., FS. 7.6.
 Lisch, Helga, f. Bek, Neder Hornbæk, 3.11.
 Lissau, Chr. F., Repræsentant, Vejle, bkg. 25.10.
 List, Sibrandt Duhn, Konsul, Jamaica, 26.12. i N. York.
 Lodebeck, Stefana, Malerinde, kld. Harboe, KS. 17.6.
 Loerges, Heinrich, Maler, 15.4.
 Lohse, Alfride, f. Feldborg, 13.12.
 — Curt, 10.12.
 — Remie, 7.11. i U.S.A.
 Lomholt, Einar, Statistiker, cand. polit., 2.5.
 London, Arthur, Malerm., 12.2.
 Lorentzen, Agnes Vilhelmine, f. Lassen, KS. 27.12.
 — H. M. L. Cloos, Fiskeeksportør, Frederikshavn, 26.5.
 — Hedvig, f. Mogensen, 20.12.
 Lorenz, Paul, Fabrikant, 25.1.
 Lotinga, Harry, Skuesp., 11.11.
 Ludwig, Henn. Aug. Alfr., Cigarhdl., 4.8.
 Lumbye, Noline, f. Knutzen, E. e. Tobaksfabr., 18.7.
 Lund, Adler, Lektor, Roskilde, bkg. 3.2.
 — Ane Sophie, E. e. Købm., Faxe Ladepl., bkg. 21.10.
 — Anna, Klosterfrøken, Stovringgaard, bkg. 31.3.
 — C. N., Driftsbest., Vejle, bkg. 12.8.
 — Cecilie, Oversygepl.* i Marinen, 6.12.
 — Emil Mogens, Civiling., Karrebækstorp, 2.8.
 — Heinrich, Fabriksleder, 14.1.
 — I., Indremiss.*, 19.11.
 — Jacob Laur., Overofficiant, KS. 2.1.
 — Jessie, Dansel. Thisted, bkg. 13.5.
 — Johanne, E., Taulov, bkg. 15.10.; S: Prof., Dr. phil. F. L., Filadelfia.
 — Karen, E. e. Gross. Ax. V. L., 26.6.
 — Synnove, Forst. f. Silke. Husholdn.sk., 2.11.
 — Thorvald E. C., Dir., FS. 7.6.
 — With., Propr., Fuglesgaard, 3.11.; H: E. M.

- Lund, Will., Overretssagf., 21.2.
 Lundback, Laura, Afd.sygepl., Aalb., bkg. 12.11.
 Lundbye, Chr. L., Stiftamtmand*, 22.5.
 Lundin, Carl Will., 27.1.
 Lunding, Carl Gustaf, Gross., KS. 13.3.
 Lundquist, Erik Ahlmann, Fuldm. i D. Spareselsk., 5.7.
 Lunn, Kai, Assurandor*, NBS. 20.5.
 Lunoe, E., Forp., Margrethelund, bkg. 20.3.
 Luplau, Lorentz, 1.2.
 Lübecke, Hermann, Fabrikant*, 6.9.
 Lybecker, Alfred, Fuldm., 14.1.; H: Helga.
 Lyhne, Chr., Købm., Herning, 14.9.
 — Knud, Byraadssek., Socialinsp., cand. jur., Roskilde, 30.12.
 Lykke, P. Andrup, Maskinfabr., Lissabon, bkg. 29.3.
 Lyngborg, Kristine, Dyrslæge, Korup, bkg. 10.12.
 Lyngby, Asbjørn, Forstander, Frederikshavn, bkg. 16.12.
 Lyngbye, Helga Elisab., f. Hansen, 18.1.; M: Chr. L.
 — Mary, Ringkøbing, 17.5.; M: Chr. L.
 Lyng, Gertrud Marie, 22.12.
 — J. P., Lærer*, Silkeborg, bkg. 23.8.
 Lynged, A. M., Fotograf, Roskilde, 10.10.
 Lütken, Olivia Anne, Forf., Frue, FS. 14.3.
 Lützen, A., Boghandler, Svendborg, bkg. 2.4.
 Lützhöft, Carl Joh., Skræderm.*, KS. 6.3.
 Lænkholm, Ingeb. Dagm. Margr., f. Andersen, bkg. 4.6.; M: Sognepr.
 Løchte, Anna, f. Jørgensen, 2.9.
 Lofgren, Joh. Chr., Overhaadsm.*, 23.11.; H: Mathilde.
 Lohr, Augusta Sofie, Organist, KS. 10.3.
 Lonholdt, Ane Marie, f. Ronnow.
 — Charles Georg Laur., Kunstmaler, Kbh., bkg. 13.6.
 Lönnqvist, Agnes, f. Bauditz, Farum, 22.7.; M: Joel L.
 Losekrug, Kay, Gross., 16.8.
 Lovgreen, L. P. L., Stabstambour* i Livgarden, 17.3.
 Maag, Julius, Slotsgartner, Fredensborg, 17.11.; H: Laura, f. Lautrop.
 Maaloe, Laur., Genealog, bkg. 16.6.
 Maardt, Holger, Kapt., Ing., 15.2.
 Mackeprang, H. G., Flyveklarerer, London, 26.1. i Kastrup.
 Mackeprang, Johanne, f. Thune, Klampenborg, koll., 23.7.; S: Holger.
 Madelung, Henrik, Gross., 19.7.; H: Margrethe.
 Madsen, A. Bendix, Oberstløjtn. i Fodf., 17.8. i Grønland.
 — Hans, Dyrslæge, Fakse Ladepl., bkg. 27.3.
 — Hans, Forstander f. Arbejdsskolen, 18.2.
 — Niels G., Skibsing., 22.11.
 — Victor, Direktør, Dr. phil., 16.7.
 — Viggo, Skibsf. i O.K., Bangkok, bkg. 26.8.
 Madsen-Koch, N. P., Konditor, 30.8.
 Madslund, H. A. L., Overing., cand. polyt., FS. 28.3.
 Magnus, Sigm. Ervin, Forfatter, KS. 1.4.
 Magnussen, Otto Holstein, bkg. 31.12.
 le Maire, Bertha, E., KS. 1.9.
 Malling, Dora, f. Hedley, 7.2.
 Malm, Sverre, Civiling., 29.11.
 Malta-Müller, Karen, E., KS. 6.1.
 Malthe-Bruun, M. E., Kommandorkaptajn, 6.1.
 Manley, Antoinette, f. Jørgensen, 9.10.
 Mantzius, Aage, Lektor, cand. mag., 5.10.; H: Ingeb., f. Engel.
 Marcher, Augusta, Rungsted, 9.12.; M: Chr. M.
 Markussen, Markus, Sekr.*, Landsretssagf., 30.7.; H: Anna.
 Marquardsen, Carl Johs., Overgendarm, Krusaa, bkg. 17.6.
 Marston, Helga Ingeb., f. Richter, KS. 5.5.; M: Arkitekt.
 Martensen, Edith, f. Faber, 7.12.
 — F. V., Socialinsp.*, Slagelse, 26.4.
 Martensen-Larsen, Minna, f. Lundin, NBS. 2.5.
 Marx, Betty Edith H. S., f. Jørgensen, FS. 23.6.; M: Kontorchef.
 Mathiesen, Carl L. P., Kolonibest.*, SBS. 6.6.
 Mathison-Hansen, E. S., Pianostemmer, FS. 12.5.
 Matzen, Elith, Kunstmaler, 19.11.
 Maxen, Kirstine, f. Johnsen, 17.1.
 Mayland, Peter, Toldforvalter*, bkg. 24.12.
 Mazanti, Johs. Soph. Krogh, Formand, KS. 6.12.
 Medley, Laura Marie, Roskilde, 3.10.
 Meincke, Otto Ludvig, Insp., bgr. 15.6.
 Meinertz, Jes H., 2.8.; H: Laura.
 Meinig, Eva, Kommunal.*, 17.12.
 Meisner, Maria Vilhelmine, f. Fæster, FS. 7.6.
 Melander, Margr., 27.1.; M: Edv.

- Melchior, Bertha Katarina Elisab., Tlgr.ass., 1.11.
- Meldahl, Henriette, Lærerinde*, KS. 3.3.
- Margrethe, 3.10.
- Melgaard, Ingvar, Gross., Farum, 21.6.
- Mellerup, Eiler, 24.2.; H: Ella.
- Melskens, Kamma, 3.12.
- Melton, Poul, Gross., bkg. 16.5.
- Menck, Gerda, f. Lyboe, 23.7.
- Mentz, Caroline, E. e. Kommune-læge, 27.10.
- Metz, Abraham, Fabr., Konditor, bkg. 7.5.
- David, Gross., KS. 19.3.
- Metzlaß, Anna, E., bkg. 17.8.
- Metzsch, Ove, Fabr., 12.12.
- Meulengracht, M. P., Fabrikant, 21.6.
- Meyer, Adolph, H., Overlæge, Dr. med., 16.6.
- Carl O., Hovedrepr., bkg. 29.7.; H: Astrid.
- Elise Marie, f. Sorensen, E. e. Distr.læge, KS. 3.6.
- Fanny Andrea, f. Svensson, KS. 13.5.
- Ingeborg Catharina, f. Abel-Ingerslev, 14.11.
- Kai, Tandlæge, 3.1.; H: Edith.
- Kirsten Noe Fenger, f. Ipsen, 25.2.; M: Kontorchef Ad. M.
- Margrethe, f. Duus, 12.12.
- Margrethe, Frøken, 14.9.
- Mary., E., 27.1.
- Meyer-Hane, F. C. C., Korsanger*, KS. 15.9.
- Agnes, E. e. forrige, KS. 18.9.
- Michaelis, Gustav, 8.2.; H: Ingeborg.
- Michaelsen, Aage, Gross., 9.8.
- Jørgen, Dyrklæge, Gasbjerg, bkg. 16.12.
- Michelsen, Peter, Dir.* i Store Nordiske, 26.6.
- Middelboe, Poul, Fabr., 27.4.
- Mielche, Victor, 12.7.; S: Hakon M.
- Miethe, Wilh., Skotojsfabr., 20.2.
- Mika, Barbara, E., 20.1.
- Mikkelsen, S. M., Hoteldir., Aarhus, bkg. 8.12.
- Milkau, Catharina, Forstanderinde, KS. 29.3.
- Milthers, Else, Frue, Skivum, bkg. 15.3.
- Mimer, Jørgen, Sagfører, 16.10.
- Mindermann, Mary Alvilda, Kass., Frøken, 28.11.
- Modeweg-Hansen, Carl, Pastor emer., 23.8.
- Mogensen, Louise, Okonoma i D.R.K., Ostroda, Polen, bkg. 19.11.
- P. L., Apoteker, Reykjavik, 4.4.
- Molde, Emma Jacobine Vilh., E. e. Skattedir., bkg. 16.5., d. i Soro.
- Moldenhawer, Marie Elisab., Skolebest.*, 27.10.
- Mollerup, Chr., Overtjener, 13.1.
- Moltke, Ingeborg, f. Valentiner, Grevinde, FS. 27.5.
- Moltzen, Meta, f. Schytte, KS. 4.3.
- Monrad, Marie, Kommune-læge*, 3.7.
- Moore, Grace, Filmskuesp., Operasangerinde, 26.1. i Kastrup.
- Morland, Preben, Læge, 4.12. i Thule.
- Morvad, Axel, Dir., Aarhus, bkg. 26.6.
- Morville, Ragnhild, f. Snerding, Viborg, 8.1.; M: LRS.
- Mosolff, Johs. Jørgen Aug., Plantagecjer, Birkerød, 28.12.
- Mossberg, Marie, f. Waldstrom, 17.1.
- Mostrup, Peder, Avlsdyrkommiss., Randers, 23.5.
- Mouritsen, Viggo, Tommerhdl., Mariager, 20.2.
- Movin, Carl Johs., Tandlæge, Odense, 16.10.; H: Anna.
- Mulvad, Johanne Mathilde, 8.11.; M: Carl.
- Munch, Emma, E., bkg. 2.9.; S: Mogens.
- Estrid, f. Moller, FS. 4.7.
- Marie, Provstinde, bkg. 4.6.
- Munck, Povl, Direktør, 31.10.; H: Olga, f. Pospischil.
- Mundeling, Erhardt, Cirkusdir.*, Bjergringbro, bkg. 23.5.
- Munk, Pauline, f. Boesen, Klasse-lotterikoll., 8.1.
- Munksgaard, I. P., Overpakm.*, Struer, bkg. 7.1.
- Kristine, E. e. Trikotagefabr., 6.4.
- Yelva, Malerinde, 20.9.
- Muus, Niels, Overlæge*, Dr. med., 11.5.
- Muusmann, Magna, Frøken, FS. 28.4.
- Mygind, Signe, f. Leth, KS. 19.3.
- Svend, Gross., 11.6.
- Müller, Anton Alois, Skibsf.*, NBS. 1.4.
- Nanna, Frøken, 11.2.
- Oscar Fritz, Propr., NBS. 10.6.
- Th., Gartner, Lyngby, 4.2.
- Münster, Gustav, Gross., 15.9.
- Münter, Johanne, f. Schack, Kammerjunkerinde, bkg. 3.5.; S: Gregers.
- Mobius, F. A., Lokomotivf., Fredericia, bkg. 15.9.
- Molgaard, Jens, Overlæge, San Francisco, bkg. 23.8.
- Moller, Aa. Barfoed, Viceskoleinsp., 11.9.
- Andr. P. Chr., Journ., FS. 16.6.
- Arne, cand. pharm., Nakskov, bkg. 2.9.

- Møller, Arne, Seminarieforst., Dr. phil., Haderslev, 5.2. i Odense.
- Astrid Marie Lemberg, f. Henningesen, FS. 20.6.
- Aug. Holger, Trafikkontr.*, FS. 2.7.
- C. E. S., Civiling., Holte, NBS. 15.4.
- Carl, Forretningsf., MB., Ringkøbing, bkg. 9.8.
- Charles Fernando, Kontorchef*, NBS. 1.4.
- Charlotte Maria, f. Brammer, FS. 21.5.
- Emmy, f. Clemmesen, bkg. 10.8.
- Emmy Margr. Ida, Musikl., KS. 26.11.
- Felix, Bogtr., Roskilde, bkg. 3.6.
- Frederik, Stationsforst.*, Fredericia, 5.12.; H: Margr.
- H. V. Kragh, Sagf., Aarhus, 30.1.
- Hansine, f. Lindblad, Off. i Frelsens Hær, 27.1.
- Ida, Kgl. Kammersangerinde, 10.8.
- Inga Augusta, f. Meyer; M: Prof. K. O. M.
- Inge, exam. pharm., 30.1.
- Juliane, 23.11.; M: L. S. M.
- Julius Kirketerp, Læge, Oksbol, 18.11.
- Laur. Hasselriis, 5.7.
- N. D. Linnemann, Forp.* af Daldund, 18.2.
- Petra Sidney, bkg. 14.1.; D: Alice Bryld.
- Sv. Sigfr. Willemoes, Driftsinsp.*, KS. 18.6.
- Svend, Apoteker, mag. scient., NBS. 17.6.
- Toni Agnes, 23.11.
- Valdemar, Tegner, Skuesp. v. d. kgl. Teater, 16.2.
- Vera Thora Fernanda, f. Klemmert, KS. 19.6.
- Møller-Hansen, J. P., Dyr læge, Kallundborg, 10.11.
- Møller-Holst, I. S., Dir., 16.11.
- Monnicke, Peter Vald., Husejer, Snedkerm., 14.1.
- Mørk, I. G., Landsretsfuldm.*, Sønderborg, bkg. 13.4.
- Mørk, A. V., Postmester*, Brabrand, 13.5.
- Mørk-Hansen, Johs., Kobm., Rudkøbing, 29.7.
- Mørkeberg, C. V. S., Læge, Vordingborg, bkg. 20.6.
- Nagel, Walter, Impresario, 2.9.
- Nancke, Adelaide, 19.2.; E. e. Transl., Helsingør.
- Nathanson, Aage Nathanel, Gross., FS. 23.4.
- de Neergaard, Carl Peter, Husejer, 14.10.
- Louise Bruun, f. Bardenfleth, Kammerherreinde, 4.11.
- Neergaard, Emilie, 17.4.; E. e. OR.ass.
- Erik, bkg. 30.6.; F: Dommer, Nykøb. S.
- Neergaard-Petersen, Andrea, f. Hvass, 23.9.
- Nees, Astrid, f. Daniel, 23.2.
- Nellemann, Johanne Louise, 19.10.; Br: Ludvig.
- Karen, Randers, bkg. 22.9.; F: Rentier.
- Nerland, Stella Valentin, 28.11.; M: H. V. N.
- Nervo, Jenny, bkg. 9.3.; E. e. Flyver, Journalist.
- Netterstrom, Ottilie, f. Gotzsche, E. e. Gross., KS. 5.5.
- Neukirch, Georg, Læge, Bagsværd, KS. 16.9.
- Neumann, Gerda, Sangerinde, 26.1. i Kastrup.
- Kirsten, 8.9.; M: Poul.
- Martha, Froken, 4.2.
- Neuenschovander, Eva, 16.9.
- Neye, Ane Margr., E., KS. 5.5.
- Nickolin, Akse, stud. mag., NBS. 29.7.
- Nielsen, Alfr., Sagf.*, MB., Ebeltoft, bkg. 28.3.
- Andreas, Forstander, Halvorsminde, 12.10.
- Anna, Enkepastorinde, f. Kyed, Aarhus, 12.6.
- Carl, Landbrugskonsulent, Gentofte, bkg. 24.2.
- Edith, Næstved; M: Dommerfuldm. Iver N., bkg. 11.11.
- Erik, Billedhugger, Tisvilde, 28.1.
- H. L., Toldforvalter*, Næstved, 11.7.
- Johs., Dir., MB., Rudkøbing, bkg. 2.7.
- Johs., Politifuldm., Sekr. i Udenrigsmin., bkg. 27.12.
- Johs., Biografejer, Skive, bkg. 19.8.
- K. Skov, Fabr., Odense, 18.10.
- Kr., Husm., MA.*, Veflinge, bkg. 3.5.
- L. Chr., Forf., Typograf, bkg. 7.11.
- Lauritz, Overbibliotekar, Dr. phil., 15.7.
- Magnus, Kgl. Kapelmusikus, 6.10.
- Niels Chr., Postmester*, KS. 24.11.
- Otto Absalon, Amtsskolekons., Ostermarie, KS. 19.12.
- Th., Dir., Aalborg, bkg. 10.9.

- Niemeyer, Helga Wittenburg, 4.10.
 Nilsson, Ivan, Bagerm., 21.10.
 Nislev, C. O., Sparekassedir., 17.6.; H: Laura.
- Nissen, Aage, Læge, Vodder, bkg. 31.10.
 — Nis, Gaardejer*, Sparekassedir., Nordborg, bkg. 9.2.
 — Tage, Læge, Nykobing F., bkg. 9.12.
 Noach, Anna Marie Frederikke, f. Hansen, E., NBS. 20.5.
 Noël, Vald., Godsejer, Juulskov, 30.9; H: Else, f. Haxthausen.
- Nordklint, Mary, f. Frandsen, 5.2.
 Nordlunde, Eyvind, Sekr., FS. 4.7.
 Nordmann, Helene, 7.9.; Br: Statsgeolog*.
- Nordstrom, Gerda Emilie, KS. 8.3.; M: Overinsp.
- Norholt, Olga, 21.8.; S: Povl.
 Normann-Hansen, C. M., Læge, Forf., 27.4.
- Norrild, J., Forstander*, 21.12.
 Norrmann, Axel, Malerm.*, 11.11.; H: Amanda.
- Nortoft, Alfr., Musikh., 16.1.; H: Bodil.
 Nybolle, Hans Cl., Professor v. Univ., FS. 22.8.
- Nyegaard, Vald., Blikkenslagerm., 13.2.
 Nyemann, Kirsten, 26.2.
 Nygart, Frode, Læge, KS. 4.2.
 Nyholm, J. C., Postmester*, 21.5.
 — J. C. W., Skoleinsp.*, cand. theol., 14.10.
 — S. V., Provst, Pastor emer., Holte, 13.11.
 — Signe, Viceskoleinsp., 18.1.
- Nymand, J. M., Dyr læge, 25.10.; H: Mathilde, f. Thye.
- Nøjgaard, J. C., Propr.*, 4.8.
 Norby, Axel, Lærer, Silkeborg, bkg. 17.4.
 — M. H., Fiskeeksp., Esbjerg, bkg. 16.9.
- Norgaard, Anders, Gaardejer, M. af Landsoverskatteraadet, Faarup, 4.2.
 — Carl, Gross., 20.12.
 — Eskild, Forstelerer*, Hornslet, 2.7.
 — I. C. J., Kriminalass.*, Horsens, bkg. 19.8.
- Norregaard, Kaj Otto, Gross., 16.7.
- Øbel, Anna, f. Risom, 20.7.
 — Knud Kampmann, 6.9.; Sst: Sophie Korsgaard.
- Oehlers, D., Bagerm.*, Sonderborg, bkg. 31.12.
 Oettinger, Emma, Frue, Odder, 12.1.; M: Hj.
- Ohrlich, Carl Peter Marius, Forf.*, FS. 9.5.
- Ohmeyer, Henry Lützu, Trafikkontr.*, 5.11.
- Okkels, Caroline Louise, E., 5.12.; S: Prof. H. O.
- Olander, Rigmor Henriette, Bogholder, KS. 1.12.
- Olesen, C. V., Dir., Aalborg, bkg. 9.4.
 — Peter Joh. Vilh., Musiker, Komp., 3.1.
 — Ths., Overlæge, 8.10.
- Oliver, Frederikke, Cathrine, f. Christensen, NBS. 9.7.; M: Dir.
- Ollendorff, Petrea, f. Wimmelmann, 4.2.
- Olsen, Axel, Form. f. Dansk Arbejdsmandsforbund, 20.6.
 — C. U., Sparekassedir., Aalborg, 8.4.
 — Cathinka, Stentøjskunstner, bkg. 14.9.
 — Ejnar V. K. T., Sognepr., Ibsker-Svaneke, 27.5.
 — L. P., Fuldm., Ritm., Ronne, bkg. 29.11.
 — Lars, Hotelejer, Asserbo, 23.11.
 — Olaf K. Chr., Amtsforv.* i Skanderborg, bkg. 27.10.
 — Oluf, Snedkerm.*, 25.6.
 — P. F., Fabr., Hornbæk, 27.12.
 — Rob. Jul., Stationsforst.*, Fr.sund, bkg. 25.11.
- Orth, Sara, Bibl., 24.12.
- Ossmann-Hansen, Erich, Dir., 24.6.
- Ostenfeld, Georg Chr., cand. pharm., FS. 14.5.
- Osterhammel, Vibeke Elisabeth Marie, KS. 18.11.
- Ostermann, Erik, 24.9.
 — Gerh. Adam, Manufakturhdl., 14.7.
- Ottosen, Laurelle, Holtegaard, bkg. 12.5.; E. c. Kreditfore.dir.
- Overbye, L., cand. pharm., 15.1.
- Overgaard, Niels, Konsulent, Studsgaard, 30.5.
- Ovesen, Gudrun, f. Brandt, 3.1.
- Oxholm, Fanny Luise Ottilie Dorothea, f. Held, FS. 28.3.
- Paasche, R., Gross.*, Repr., 25.12.
- Paaske, Fritz, Gross., 11.8.
- Palby, Otto, Kasserer i Invalideforsretten, bkg. 26.8.; H: Laide.
- Palm, Jan Henrik, Kobm.* i Vindehelsing, 17.12.
- Palsberg, Chr. Axel, Bankdir., Roskilde, 8.9.
- Palsbo, R., Prokurist, 10.7.
- Palsdorff, Olga, E. c. Oberstl., bgr. 8.6.
- Panduro, Elna, 10.1.
- Pathuel, Helene Morup, 18.9.
- Paulsen, Ejnar, Premierlojtn., Sdr. Vollum, bkg. 10.2.

- Paulsen, Ove, Prof.* v. Farmaceutisk Læreanst., Dr. phil., 2.5.
- Pedersen, C. F. G. A., Landinsp., Klampenborg, NBS. 4.3.
- Chr., Gross., Fredensborg, 26.10.
- Chr., Lektor, KS. 12.5.
- Inga Vigh, cand. mag., 15.7.; M: Præst, Arnæs.
- Johan, Textilfabr., Espergærde, 30.11.
- Jørgen Vilh., Korpsoff., KS. 17.5.
- Kathrine, E. e. Landbrugsmin., Sandby, bkg. 9.5.
- Mildrid, Viceskoleinsp., 7.1.
- Peder, Gaardejer*, Rodby, bkg. 24.1.
- Peder Marius, Viceskoleinsp., 20.1.
- Sejer Dal, Lektor, Birkerød, 6.10.; H: Rigmor.
- de Perez Seoane, Myrle, f. Comtesse de Rindoms, 13.8.; D: Birgitte Stampe Holst.
- Permin, Ax., Konsul, 1.1.6.
- Hugo, 24.12.; H: Inga.
- Peschke-Koedt, Andr., 25.1.
- Peters, Hans, Arkitekt, Tomrerm., Esbjerg, bkg. 7.3.
- Petersen, Andreas Peter, cand. mag., FS. 24.2.
- Cornelius, Gross., MSH.*, 18.9.
- Elna Gutzon, E. e. Apoteker, 1.10.
- Emmy, f. Blaamann, Enkepastorinde, KS. 12.5.
- Eskild, Stationsforst., Lillerød, bkg. 24.6.
- Johannes, Kgl. Hofbogbinder, bkg. 24.3.
- Jørga, Gross., 24.4.
- Jørgen Holm, Landinsp., Brorup, 30.6.
- K. L. J., Pastor emer., Karlstrup, bkg. 19.4.
- Kr., Lektor, 11.5.
- Mazanti, Tomrerm., Kolding, bkg. 2.9.
- Niels, Postmester*, FS. 21.5.
- Nora Vilhelmine, f. Bugge, FS. 3.10.; M: Forsvarsmin.
- P. M., Postkontrolør, Frederikshavn, 30.10.
- Ths. Lund, Kobm., Kolding, 6.12.
- Petri, Alfr., Kommunalæge*, Hellerup, 20.11.; H: Elisab.
- Ellen Charlotte, 3.10.
- Philipsen, Aug. Moritz, Overkontrolør*, KS. 31.3.
- Philipson, Paul, Veksellerer, 4.8.
- Pichard, Chr., Toldofficiant*, Aalsgaard, 21.8.
- Pilemann, Ellen Kamma Jutta, f. Jantzen, E. e. Bagerm., FS.
- Pilstrup, Hulda, f. Lundgren, 17.2.
- Pingel, Helene, 10.11.
- Pinholt, P., Red., Holstebro, 27.3.
- Pinstrup, Sorine, Godensgaard, E. c. Folketingsm., bkg. 13.8.
- Plambeck, Dorothea, Froken, 14.1.
- Plesner, Oline, Enkepastorinde, 14.10.
- Pless, Joh. Chr. Gotfred, 15.11.; H: Thora.
- Plessen, Louise, Baronesse, f. Eckermann, 13.12.
- Ploug, Ane Marie, E., f. Frederiksen, FS. 22.1.
- Ponsaing, Erna, f. Jensen, FS. 14.5.; M: Afd.chef.
- de Popell-Gersdorff, Jenny Helena Rebecca Georgine, NBS. 20.5.
- Poppins, Dagmar, f. Kauffmann, Malerinde, E., FS. 25.6.
- Post, Fr. L., Kobm.*, Thisted, bkg. 20.10.
- Poulsen, A., Sparekassedir., Fr.sund, 6.1.
- Poulsen, Johs. Postmester* i Skive, 28.1.
- Lars Chr., Gross., Aalborg, 16.6.
- Magnus, Dir., Port Elizabeth, bkg. 6.10.
- Poul Anton, Sagf., Svendborg, bkg. 8.3.
- P. L., Gross., Odense, bkg. 12.9.
- Vald., Læge, Hjørring, bkg. 5.12.
- Wilh., Hoteldir., Fredericia, 5.3.
- Preisler, Anna Maria, 19.2.
- Frederikke, 23.11.; Sst: Olga Mathiesen.
- Pring, Ellen, E., 27.12.
- Prior, Clara Othilia Ingeborg, f. Becker, Gross., E., 4.5.
- Pristrup, H. M., Sominemester*, 26.8.
- Prüter, Peter, Vognmand, Oldermænd, 15.8.
- Prytz, Marie, f. Warming, Professorinde, 8. 10.
- Prætorius, Martha Marie, E. e. Kontorchef, 28.6.
- Pürschel, Wilhelm, Overretssagf.*, 25.2.
- Qvist, Margr. Louise, Modehandl., Aarhus, 28.6.
- Qvist, Maria, Frue, Aalborg, bkg. 5.2.
- Qvist, Karen, f. Brems, Odense, 12.9.; M: Red. S. P. Q.
- Randal, Andreas, Læge, Gern, 18.6.; H: Louise.
- Raaschou, Vilhelmine, f. Hagen, 22.12.
- Raasted, Dagmar Lorentzine, f. Albech, NBS. 20.5.; S: N. O. R.

- Radich, Jul., Vicekonsul, Malmö, 18.7.
 Raetzel, Anna, E., 26.1.
 Rafael, Axel, Politimester*, Faaborg, 2.4.
 Raffel, Eva, f. Wolff, NBS. 4.7.
 Rager, E. H., Overlæge, Skelskor, 17.7.
 Railton, Henry Easthope, 6.8.; H: Ellis.
 Rambäck, P., Dir., Hammer, bkg. 28.10.
 Rammel, Carl Chr., Dir., KS. 12.5.
 Ramsing, M., Tommerhdl., Padborg, bkg. 9.1.
 — P., Stabssergent*, 5.1.
 Rasch, Harald, Drejermester, Randers, bkg. 16.4.
 Rasmussen, Brynjulf, Dommer, Maribo, 23.10.
 — Edith, cand. mag., Frøken, 14.8.
 — Fr., Toldforvalter*, Ll. Værlose, 30.9.
 — Frantz, Arkitekt, 18.9.
 — H. A., Amsraadsmedl., Maskindhdl., Rorbæk, bkg. 26.2.
 — Hans T., Apoteker, Vejgaard, 25.3.
 — Jens, Restaurator, Horsens, bkg. 12.12.
 — Jens Anthon, Landinsp.*, Randers, bkg. 15.5.
 — Sigurd, Civiling., 9.8.
 Rathgen, Astrid Marie, f. Madsen, 14.2.
 Rathje, H. V. A., Skoleforstander, 20.12.
 Ravn, Magda, f. Sand, 9.1.
 — Ole, Vejle, 10.2.
 — Rs. Buhl, Dir., 1.4.
 — Thyra, f. Horn, 4.2.
 Rechnagel, Esther Thiim, Fruc, Oksbol, bkg. 9.9.
 v. d. Recke, Ernst, Styrm., Humlum, bkg. 24.5.
 Recke, Lily Kara, f. Beyer, NBS. 4.3.
 Ree, Jenny, Frøken, 30.10.
 — Victor, Ing., Cordova, bkg. 10.12.
 Reedtz-Thott, Gerda, Lensbaronesse, Merlosegaard, 11.11.
 Refshauge, Laura, bkg. 12.6.; E. e. Fabr.
 Rehm, Valborg, 26.1.
 Reiffenstein-Hansen, Gudrun S., f. Rasmussen, FS. 8.4.
 Reimer, N. P., Skræderm.*, 15.10.
 Reineck, Flora, Frøken, 30.7.
 Reinholdt, Rob., 21.1.
 Rendbæk, Johanne, Saltum, E. e. Højskoleforst., bkg. 22.9.
 Rendtorff, Ellen, 2.4.; Br: Carl G. R.
 de Renouard, L., Stationsforst.*, FS. 16.6.
 Replich, Inga, KS. 27.12.
 Rex, Hans, 18.8.
 Rheinländer, Chr., Revisor, 18.2.
 Riber, Marianne, E., 14.7.
 Richter, Astrid Louise, Porcelæns-malerinde, KS. 26.3.
 — Elna, f. Lind, Prok., Lotterikoll., KS. 14.5.
 — Hilda, 3.2.; M: A. G. R.
 Rieper, Ingeb., 8.9.
 Riis, Annie, f. Rasch, 11.1.
 — Irma, 1.12.; M: H. C. R.
 — Rudolf G., Dir., Filippinerne, 7.9. i Manila.
 Riis-Magnussen, Vald., Mobelhandler, 12.11.
 Riis-Olesen, Rosa M., Taulow, bkg. 31.12.; M: Sognepr.
 Riisager, Alfr., Overlæge, 2.6.
 Riishøj, N., Kapt., Hirtshals, bkg. 4.3.
 Ring, Gudrun, bkg. 24.12.; Mo: Marie Oluf R.
 Ringholm, Siegfr., Gross., 19.1.
 Rist, Emma Elisab., f. Hansen, KS. 20.11.; M: Fabr.
 Rittmeier, Jytte E., 11.10.
 Rocatis, Ebba, 3.2.
 Roed, Carl Hansen, Redaktor, KS. 11.3.
 — H. P., Fiskeeksportør*, 22.2.
 Rohde, Anna Vibeke, f. Schou, NBS. 18.11.
 — Julie, f. Rohde, 10.12.
 Rohr, Selma, Roskilde, 9.12.
 Rohrdanz, Anna Cathrine, Oberstinde, KS. 21.4.
 — C. H. A., Oberstlojtnant, 13.1.
 Rolff, Sv. Erik, Bagerm., 30.8.
 Rolsted, Ane Margr., f. Nielsen, bkg. 14.2.; M: Tomrerm. P. R.
 Ronak, Anna, f. Bang, 8.2.
 Ronæs, C. J., Pastor emer., 10.1.
 Rosberg, Augusta, f. Sommer, 2.2.
 Rose, Ellen, 8.7.
 Rosenberg, Merete, 7.7.
 — Vilh. Th., Bogtr.*, 9.2.
 Rosendahl, E., Landsdommer*, 8.6.
 — Ragna, f. Gjems, NBS. 2.5.
 — S., Metodistpræst, Svendborg, bkg. 29.3.
 Rosengard, Edith, f. Bruhn, 30.8.: M: F. R.
 Rosenkrantz, Jorgen, Lensbaron, 3.12.
 — Marie, E., bkg. 25.2.
 Rosenqvist, Ellen, Fruc, 8.2.
 Rosenvinge, Albertine, Frk., 10.12.
 Rosenorn, Ingeb., f. Ravnkilde, 22.7.; E. e. Dommer.
 — Poul, 14.12.; Br: Bengt.
 Rosin, Emilie, E. e. Boghdl., Hillerød, bkg. 15.2.
 Rossel, J. P., Realskolebest., Hjørring, bkg. 24.12.

- Rossen, Margr., Frue, Aabenraa, bkg. 24.12.
- Roth, H. K., Ingeniør, 15.9.
- Roug, Nancy, 10.8.; M: Marius.
- Rudolph, C. P., Pastor emer., 1.3.
- Rugaard, H. O. C., Apoteker*, 3.6.
- Ruhoff, Heintr., Murer, MS., Bandholm, bkg. 11.6.
- Rump, Karen, E., 3.9.; S: Uffe.
- Runge, Johanne, 12.7.
- Karsten, Stads- og Havneing., Vejle, 19.6.
- Ryde, Emma, 12.7.; M: Morten R.
- Ryder, Karen, f. Skovgaard-Petersen, 6.8.
- Vilh., Læge, 4.11.
- Rye, Hjalmar, Civiling., 16.4.
- Ryhmer, Johannes, exam. pharm., Vejle, bkg. 13.1.
- Rützebeck, Astrid, f. v. Pein, 6.7.
- Ræbild, K. E., Provst, Pastor emer., 25.4.
- Romeling, Agnes, f. Andersen, 16.1.; M: Dir. H. A. R.
- Romer, Agnes, bkg. 6.11.; E. c. Forl.-boghdl.
- Sv. Aa., 24.1.; H: Julia.
- Ron, Soren, Maler, Billedhugger, 16.10.
- Røndorff, S., Overretssagf., KS. 12.5.
- Ronne, Henning, Prof., Overlæge, Dr. med., bkg. 29.9.
- Ingolf, Prokurist, bkg. 8.8.
- Josephine Emilie Elna, f. Meincke, FS. 7.6.; M: Salgschef.
- Ronnebek, Magnus, Biografejer, Rodby, 8.11.
- Rønning-Bæk, Anna, Frue, MB., Viborg. bkg. 1.10.; M: Viceskoleinsp.
- Ronnow, Ingeborg Charlotte Wilhelmine, E., 27.1.
- Ulla, f. Tolderlund, Slagelse, 19.10.
- Rordam, Povl, Fuldm. v. D.S.B., cand. jur., 15.2.
- Randi, f. Schouboe, FS. 1.5.
- Roschke, Ole, Ing., FS. 31.3.
- Saabyc, Ellen Marie, Fuldm., 14.7.
- Sadolin, Agnete, 5.1.; F: J. Th. S.
- Solveig, Inspektrice*, bkg. 12.7.
- Sahl, Marie Cathrine Louise, KommuneI.*, KS. 12.3.
- Sahlertz, Ove, Kabelmester*, Odense, bkg. 8.3.
- Sahner, Jens, Tandlæge*, FS. 2.7.
- Sakstrup, Chr., Politiaass., Vraa, 31.8.
- Salomon, Johanne, f. Dreyer, 18.6.
- Salomonsen, S. P., Insp., Aarhus, 17.12.
- Sand, Anton, Gaardejer, Rohr, bkg. 25.9.
- Sandberg, Hans Oluf, Bogbinder*, KS. 3.6.
- Sander, Herbert, Oberst, 18.11.; H: Polly.
- Holger R., Købm., Roskilde, 12.1.
- Joh. Chr., Apoteker, 20.9.
- Sandholt, Josepha Polonia, Adjunkt*, FS. 12.9.
- Sandstrøm, S. R. E., Apoteker*, Konsul, 30.11.
- Sandvik, Annette J., Brooklyn, 19.10.
- Saugman, Ax., Dr. med., Hampen, 29.4.
- Saunte, Emilie, 22.2.; D: Annie.
- Saxild, Georg, Landsarkivar*, Soro, 30.4.
- Schacke-Andersen, Anna Lucie Christiane, E., f. Lober, FS. 17.11.
- Schaldemose, Karen Marie, f. Eskesen, Professorinde, KS. 29.7.
- Schaltz, Karen Margr., 6.2.
- Schambye, Anna Cathr., f. Gjerding, 17.10.
- Schaufus, Dagmar, E., 3.12.
- Scheibel, Helga, Oberstinde, Odense, bkg. 6.5.
- Scheibye, Christen Andersen, Ing., 29.11.
- Scheller, Emil Th., Konditor, Dragør, 22.11.; H: f. Wass.
- Schinkel, Lilli, f. Raahauge, 19.11.
- Schioler, J. I., Stenhuggerm., Maribo, bkg. 27.6.
- Karla Christiane, KS. 24.5.
- Schiott, Clara Louise, f. Frederiks, 16.1.
- Schiotz, Ejnar AmmitzboII. NBS. 2.5.
- Schjerbeck, Dorothy, f. Trigg, 27.11.
- Schlanbusch, Erik, Toldforv.* cand. polit., bkg. 24.1.
- Schlander, Chr., Skoleinsp., Hillerød, 9.8.
- Schleimann, Rich., Købm., 6.1.; H: Ruth.
- Schlenzig, Herm., Konditor, 29.11.; H: Gerda.
- Schlichtkrull, Carl Adolph, Isenkr., begr. 30.5.
- Schlüter, Anna Cæcilia Katarina, M: Administrator, KS. 2.4.
- Astrid, M: Forf., Driftsbest., Fensmark, 31.1.
- Schmettau, Dagmar, Stiftsdame, FS. 31.3.
- Schmidt, Aage H., bkg. 11.10.
- Agnes Juell, f. Stahl, 26.7.
- Anna, 15.2.; M: Orla.
- Anna, Malerinde, Frue, 7.12.
- Anna Alvilda, f. Bruselius, 12.8.
- Axel Windfeld, Kontorchef, 13.2.; H: Caroline, f. Enemark.
- Cæcilie, f. Meyer, 28.12.

- Schmidt, Clauda Fernanda, 29.8.
 — Elimar, Gross., Aalb., 30.3.
 — Ellen, Diakonisse*, Haderslev, bkg. 20.9.
 — Elvira, Hotelejer, Silkeborg, 18.6.
 — H. P., Dr. med., Sonderborg, bkg. 12.12.
 — Hanne, f. Dalgaard, 31.7.; S: Gunnar.
 — Hans Carl, Slagterm., 20.2.
 — Johanne, Kolletrice, Frk., Kolding, bkg. 8.7.
 — Mogens Tonnes, Byretsfuldm.*, NBS. 15.7.
 — O., Tandlæge, Nykobing F., bkg. 16.5.
 — Olga Augusta, f. Bresemann, 27.7.
 — Otto Joh. Carl, FS. 14.3.
 — Severin, Bagerm.*, Esbjerg, 19.6.
 Schmock, Laura Petrea, f. Buch, NBS. 27.5.
 Schnack, Cecilie Gustave, Froken, FS. 5.3.
 — Detlev F., Vinhandler, 23.10.; H: Ingeborg.
 Schnedler-Sorensen, E., Dir., 30.9.; H: Selma.
 Schneekloth, Halvor, f. Tuxen, E. e. Skolebest., 19.8.
 Schneidelbach, Ernestine, 11.10.
 v. Scholten, Biørn, Adm., Odense, 27.12.
 — Peter, Udskrivningschef, Ritm., Biskopstorp, 30.9.
 Schou, Else Bjerg, bkg. 31.8.
 — Marguerite, f. Vicux, 17.10.; M: Kai.
 — P., Skibshandler, Frederikshavn, 17.2.
 — Tille, f. Allin, 10.10.
 Schoubye, Clara, 22.12.; M: Oscar.
 Schouw, Paula Lilly Johanne, 20.8.; M: Christen.
 Schow, Palle, 13.2.; F: Poul.
 Schroder, Henry, Skibsinsp., 22.7.; H: Anna.
 — Johannes, Maskining.*, 11.12.
 — Johs. V., Kobm., Odense, bkg. 6.5.
 — V. P., Postm., Lojtn., bkg. 21.2.
 Schuldt, Arthur Jorgen, Tandlæge, 15.8.
 — Wald., Papirhdl., 6.10.
 Schultz, Johs., Kreaturhdl., Vamdrup, bkg. 11.10.
 Schulian, Berthe, E., 25.2.
 Schultz, Christen Wejgaard, Repræs., 3.9.
 — Kaj, Læge, KS. 19.3.
 — Ragnhild Elisab., Frue, Lyngby, bkg. 18.6.; M: Red.
 Schumacher, Ludv., Murerm., 29.11.; H: Ingeb., f. Boggild.
 Schwalbe, H. J., Bagerm., 17.7.; H: Lilli.
 Schwanenflügel, Einer, Gross., 6.6.
 Schwartz, Helga, f. Kyhl, Skjold, 27.6.
 Schwensen, Knud Vald., Ing.*, NBS. 18.3.
 Schwerin, Carlos, Fabr., 18.2.; H: Camma.
 — Rigmor, E., KS. 28.3.
 Schübeler, Emil, Malerm., 6.4.
 Schülein, Ane Henriette, f. Glismann, KS. 18.4.
 Schüssler, C., Forretningsf., Nyk. F., bkg. 12.11.
 Schütte, Willy R., Fabrikant, 24.12.
 Schæffer, Sig., Civiling., Afd.chef* i Store Nordiske Tigr.selsk., bkg. 31.3.
 Schonberg, Alb., 1.2.; Sst: Rigmor Kaas.
 Schondorff, Vald., Gymnasielærer, 11.2.; H: Kirstine.
 Schoning, Asa, Danselærerinde, 24.4.
 Schonweller, C. J. G., Apoteker, Fredensborg, bkg. 13.2.
 Seegeer, Elise Petra, f. Hansen, FS. 11.6.; M: Salgschef.
 Seehusen, Ida Juliane, f. Jorgensen, E., KS. 18.3.
 Seest, M., Fabr., Aarhus, 17.3.
 Seger, Ole Adolph, Revisor, KS. 4.6.
 Seidel, Carl Robech, Afdelingschef*, KS. 5.3.
 — Rob., 22.2.
 Seidelin, Aage, Propr., St. Mindstrup, bkg. 8.1.
 — Anne, E. e. Tandlæge, 29.6.
 Seidenfaden, Wilh. Carl, Maskinm., KS. 17.3.
 Selchau, Hendr. Chr. Emil, Forretningsf., bgr. 12.6.
 Selchau-Hansen, Alice, f. Slarch, SBS. 8.4.
 — Viggo, Godsejer, Alslevgaard, 8.2.
 Seldorf, H. M. V., Politimester, Odense, 23.9.; H: Dagmar, f. Nielsen.
 Seligmann, Ellen, Frk., 30.11.
 — Esther L. L., cand. polit., KS. 20.1.
 — Hugo, Musikredaktor, 8.7.
 Sellerup, Einar J. H., Hospitalsdir., Aarhus, 25.11.: H: Lulla.
 Selmer, Anna, 14.10.; Sst: Ingeb. Berger.
 Senstius, Louise Rasmine, f. Hendriksen, NBS. 23.4.
 v. Seth, Hansine, KS. 8.7.
 Sevel, Johs., Gross., 11.2.; H: Ellen.
 Sewerin, C. F., Gross., 11.12.
 Sidenius, Oluf, 28.7.; Sst: Henriette Willemoes.
 Sier, Jan, Fabr., Hellerup, 28.12.

- Sigh, Hagbard, Sparekasseass., Holstebro, 12.6.
- Sigsgaard, P. A. N., Dyrklæge, Drobby, bkg. 25.3.
- Silber, Rebekka, 11.4.; M: Juda.
- Silbye, A. J., Revisor, 6.9.
- Silfverberg, Anna, 28.10.; M: A. S.
- Simsted, M., Købm., MB.*, Holstebro, 24.3.
- Simonsen, Elise, f. Nordentoft, 19.7.; M: H. S., Civiling.
- H. P. Chr., Propr., Fruens Bøge, 24.11.; H: Signe.
- Rudolph, Komp., Pianist, Konservatoriedir., 27.3.
- Sindberg, Johan N., Redaktor, Odder, 30.7.
- Skaarenborg, Chr., Godskass., 21.2.
- Skaarup, J., Lærer, MB., Sæby, bkg. 24.2.
- Olga, 1.2.; Sst: Dagmar.
- Skaftte, Chr., Overlærer, 20.9.; H: Margrethe.
- Herman Bohn, Prokurist, Horsens, 19.1.
- Karen Marie Mathilde, f. Poulsen, 15.12.; M: Peter.
- Skakke, Jørgen Carl, cand. jur., Odense, 23.10.
- Skjerne, Gudrun Mygind, f. Sanne, FS. 31.3.; M: Musikhist., Dir.
- Skotte, Hulda Vilhelmine, f. Becker, KS. 28.4.
- Skousen, N. N., Isenkr.*, Vamdrup, bkg. 23.9.
- Skov, Lilly, Hillerød, bkg. 21.6.; M: Einar.
- Skovgaard, Emma, Kass.*, Ronne, bkg. 3.2.
- Emma, f. Thomsen, Aarhus, 12.3.
- Julius Chr., Skibsf.*, 31.12.
- Skovlund, Karen, Plejemoder, Froken, 18.2.
- Skovmand, Alfild, Læge, Frk., Kolding, 5.2.
- Skovrup, Sigrid, Kerteminde, bkg. 6.10.; M: Hojskoleforst. Sig. S.
- Skriver, Søren Kvist, Sognefoged, Gjesing, bkg. 20.11.
- Skytte, Anton Jensen, 27.2.
- Smidt, C. M., Arkitekt, Arkæolog, 21.11.
- Mogens, Byretsfuldm.*, cand. jur., 9.7.
- Smith, Jens P. A., Overlærer*, FS. 18.4.
- S. F., Møllejejer, Slangstrup, 18.2.
- Vivi Fürst, f. Wittrup, Bruxelles, 5.5.
- Snoer, Poul Harding, bkg. 9.8.; H: Vagna.
- Solimann, W. F. Feldvoss, Tryllekunstner, Borlänge, 22.10.
- Sommer, Alva, Sygepl., Denver, bkg. 30.9.
- Maria, Oversygepl.*, Froken, 10.2.
- Sommerfeldt, Gunnar, Skuesp., Dir., 30.8.
- Sondrup, J. N., Billedhugger, Lyngby, 21.8.
- Sonne, Ellen, Afd.sygepl.*, Ronne, 18.12.; Br: Red. H. P. S.
- Spence, A., Froken, 15.1.
- Sperling, Alb., Fabr., 20.11.
- Speyr, Ivar Christian, Kontorchef*, KS. 21.4.
- Spurso, Karl M. V., Dir., Kolding, 18.5. v. Späth, Axel, Eksp.skr. i Generalpostdir., cand. jur., 12.1.
- Spøhr, Holger, Fabr., 15.1.; H: Metha.
- Staalby, Rs. J., Malerm., Aarhus, 21.5.; H: Oline.
- Staffeldt, Ludv. Aug., Købm., FS. 25.6.
- Stahlschmidt, Laura, f. Bang, 21.12.
- Stahnke, Ingeb. Elisab., 2.1.; Sst: Caroline S.
- Stamer, Laura, 26.12.; M: Læge H. S., Bredsten.
- Stampe, Abelone, E., Vildbjerg, bkg. 7.6.
- Stavnstrup, Karen, f. Kjær, NBS. 3.6.; E. e. Kordegn.
- Steen, Henriette, f. Jürs, 4.10.
- Vald. C. F., Dir.*, 20.1.
- Steen-Felgert, Batte, 29.12.; M: Aage.
- Steenberg, Anna, f. Pedersen, 16.2.
- Anna Elise Mathilde, E. e. Skibsreder, KS. 27.3.
- Emma Alexandra, Porcelænsmalerinde*, KS. 15.10.
- Steenstrup, J. O. P. Resen, Læge, Randers, 3.11.
- Steffensen, F., Sagf., exam. jur., Odense, bkg. 7.7.
- Martin, Gross., bkg. 16.10.
- Knud, Forf., 24.9.
- Sv. Ejsten, Prok., 10.9.
- Steiness, Mariane Christiane, E. e. Bankbogholder, Holstebro, bkg. 21.5.
- Steiniche, Vald., Isenkr., Horsens, 31.3.
- Stelling, Signe, f. Mørch, E. e. Fabr., KS. 28.3.
- Stender, C. F., Gross., Ronne, bkg. 3.7.
- Stenderup, Hansine, Konsulinde, Kolding, 26.9.; M: N. Chr. St.
- Kirsten, f. Buhl, Kolding, 5.11.
- Stensballe, Iris, Frue, Roslev, 26.4.; M: Knud.
- Stensler-Thomsen, Knud, Olderm., Malerm., 23.10.

- Stephensen, Knud, Museumsinsp., cand. mag., bkg. 14.3.
 — Marie, f. With-Petersen, 13.2.
 Stevns, Dorthea, Sindal, bkg. 3.6.; E. e. Hojskoleforst.
 Stilling, Ane Marie, 8.10.; M: Julius.
 — Vald., Oberstlojtn. i Fodf., 27.4.; H: Karin.
 Stochholm, H. P. W., Bogholder, 19.8.
 Stockmarr, Britta, E., 30.9.
 Stokkebye, Oda, 17.12.; M: Poul.
 Stollenwerk, Karen, 16.11.; M: Sophus.
 Stoltenberg, Elisab. Marie, f. Stoltenberg, NBS. 9.4.
 Stoltz, Adolf O., 15.9.
 Storm, Jul. Vald., Forvalter. KS. 21.3.
 Storr, Vera, f. Ingemann-Hansen, 3.5.; M: Einar.
 Stoustrup, Sig., Direktor, 30.6.
 Strand, Kay, Gross., bkg. 10.5.
 thor Straten, Hildemar N., Smedem*, 17.8.
 Strobeck, G. E., Politimester*, 21.3.
 Strömngren, Elis, Prof., Dr. phil., 5.4.
 Stroyberg, Jørgen, Læge, Slagelse, bkg. 20.11.
 — Ove, Assens; Mo: Dagmar, 4.2.
 Stybe, Franciska, f. Fabricius, KS. 12.3.; E. e. Kontorchef.
 Stürup, Maren Eleonora, f. Rasmussen, KS. 19.3.
 Stærke, Erik, Kobm., Sparekassedir., Eroskobing, bkg. 10.10.
 Stærmosé, F. V. Hansen, Gross., Odense, 18.2.
 Suder, Anna Cathr., f. Preisler, 11.2.
 Sund, P., Konsul, Thisted, bkg. 13.3.
 Sundbo, E., Skoleinsp., Naskov, 27.7.
 — Karen, E. e. Folketingsm., Esbjerg, bkg. 24.1.
 Svane, Anna Marie, f. Bjork, KS. 2.1.; E. e. Overofficiant.
 — Harald, Viceskoleinsp., bkg. 15.3.
 — Marie, Frue, Randers, bkg. 2.7.
 Sveistrup, Peder, Gross., KS. 21.5.
 Sveium, Thorebjorn Sylvester, 18.5.
 Sven, C. J. F., Overretssagf., Raadmand, MF. 22.9.
 Svendsen, Carl, Maskinfabr., Civiling., Odense, 11.10.
 Switzer, Anna Emilie, KS. 5.4.; E. e. Overbetjent.
 Synnestved, C. E. L., Gross., FS. 23.4.
 Søborg, Kristine Sofie, E. e. Dir., bkg. 9.7.
 Soderberg, C. F., Kontorbest., Nyk. F., 9.2.
 — Christiane Marie, E. e. Kredslæge, 17.8.
 — Edm., Billedskærerem., 5.7.
 Sodring, Carl Osvald, Arbejdsmand, KS. 5.5.
 Soeborg, Charles, 13.8.
 — Ellen Johanne, E. e. Overretssagf., KS. 16.5.
 Soholm, J. C., Manufakturhdl., Skagen, bkg. 25.10.
 Solling, Agnes, f. Kroldrup, 23.8.
 — Ragnhild Lucie, Frue, Slagelse, bkg. 11.1.
 Soltoft-Jensen, Edda, f. Ankerstjerne, FS. 5.5.; M: Læge.
 Sonder, Nille Christine, 21.2.
 Sonderby, Hans, Fabr., Tarm, 19.12.; S: Forf. Knud S.
 Sønderskov, Rs., Propr., Sandholm, 21.7.
 Sonnich-Olsen, Thyra, f. Andersen, 23.1.
 Sørensen, A. C. C., Generalmajor, Generalinsp. f. Fodfolket, 6.11.
 — Axel, Hypotekbankdir., Minister*, 28.10.
 — Ax. Johs., Minekvarterm., 25.1. v. Sdr. Lyngvig.
 — Chr., Kommunalrevisor*, 7.1.
 — Joh. P., Ingeniør, Opfinder, 28.5.
 — Johs., Forlagsleder, 23.10.
 — P. Johs., Realskoleforst.*, bkg. 21.12.
 — S. C. J., Jernbanepostm., Fredericia, 16.1.
 — Sophus, Red., Silkeborg, 1.3.
 Taabbel, S., Fiskeeksportør*, Thisted, 29.1.
 Tarp, Camilla Henriette, f. Nyland, FS. 7.3.; M: Fabr.
 — Harry August, 23.9.; H: Rita.
 Taulov, Tage, Propr., Svinninge, bkg. 8.3.
 Tegner, Harriet Sofie Helene, f. Hansen, KS. 21.4.
 de Teilmann, Andrea Birgitte, f. Lerche, Lillerød, 14.1.
 Teisen, Victor, Oberst, 6.12.; H: Harriet.
 Tejsen, Signe Strom, f. Jensen, KS. 6.5.; M: Arkitekt.
 Teller, Hedvig, E., 6.2.
 — Nielsine Kirstine, KS. 14.3.; M: Bogtr.
 Ter-Borch, Yvonne Elise, bkg. 21.8.; H: Elisabeth.
 Terp, Jakob Peter, Sognepræst, Sal, 29.5.
 Tesch, Vald., Kobm., Klampenborg, 30.1.; H: Minna.
 Tetens, Maro, Overretssagf., 14.7.
 Tetter, Erland Henry, Bagerm., bkg. 31.1.; H: Frida.

- Thaarup, Karen Anna Henriette Jeanne, Tandlæge, FS. 9.6.
- Thalbitzer, Anna, Generalkonsulinde, bkg. 6.12.
- Jenny Anna Jacoba, f. Bang-Jensen, NBS. 6.5.
- Thamsen, Gunnar, Læge, 27.2.; H: Bodil.
- Tharsgaard, Ruth Irma Gunhild, FS. 2.7.; M: Redningsinsp.
- Thastum, Olga Rosalie, f. Bech, bkg. 26.1.; M: H. T.
- Thaulow, Charles, Gaardejer*, Jyderup, bkg. 8.3.
- Thayssen, Ove, Lektor, cand. mag., bkg. 4.1.
- Theilade, Emma, Gross., Frue, Vejle, bkg. 25.3.
- Theilby, Søren, Telegrafmester*, Odense, 8.9.
- Theill, Louise Augusta, E., KS. 12.5.
- Theilland, Meta, f. Steenberg, 26.11.; E. c. Skibsf.
- Thelin, Henriette, f. Torgius, 9.8.
- Thern, David, Dir., 19.3.
- Therkelsen, H. T. B., Stationsforst., Laurbjerg, bkg. 15.9.
- Thiele, Anna Elisab. Dorothea, 12.7.; M: Dir.
- Kristine, f. Johansen, Kastrup, SBS. 16.5.
- Thierbach, Paul, Slagterm.*, bkg. 26.8.
- Thind, M., Skræderm., Soldaterforeningsform., 8.4.
- Thisted, Jens Ole, Guldsmedem., KS. 21.4.
- Thoft, Signe, Aarhus, bkg. 24.1.; M: Udskrivningschef*.
- Tholander, Karl, Kobmand*, KS. 1.4.
- Thomsen, Emil, Kunstmaler, 2.12.
- Hans Henning, Impresario, 26.1. i Kastrup.
- Johs., Fabrikant, 9.1.
- Karl Johs., Dameskræderm., Hoflev., 15.12.; H: Haraldine.
- V. A., Sygehusinsp.*, Randers, bkg. 7.7.
- Thorborg, Margr., cand. polit., 25.12.
- Thoreby, Cathrine, E. c. Sognepr., bkg. 22.12.
- Thorlacius, Asger, Nyk. F., 29.7.
- Thorngren, Anna, 10.12.; M: Træner A. T.
- Thors, Th. C., Rektor, 2.11.; H: Astrid.
- Thorsager, Anna, E. c. Skibsf., 18.8.
- C. N. J., Vognfordeler*, Aarhus, 1.7.
- Thorsen, Peter, Rentier, Forf., Pedersker, 18.3.
- Thorup, Emma, Oversygepl.*, bkg. 15.10.
- Thorup, Lili, f. Jacobsen, E. c. Viceskoleinsp., Randers, 23.6.
- N. V., Kordegn, Esbjerg, bkg. 7.6.
- Thygesen, Chr., Præstegaardsforvalter, bkg. 6.11.
- Ingeborg, f. Schou, Balletdanserinde*, 27.12.
- Thygesen-Nim, Ove, 6.2.: F: Oberstløjtnant.
- Thyregod, Jørgen, Premierløjtn., 27.2.
- Thyssen, Knud, Propr., St. Hedinge, 18.1.; H: Ida.
- Thogersen, Th., Stationsforst.*, Vonsild, bkg. 28.10.
- Thøger, Redaktor, 9.12.
- Tidemand, Marie, E. c. Fuldm., KS. 21.3.
- Tilemann-Petersen, Johs., Overing., 29.6.
- Tillge, E. E., Hospitalsforv.*, 3.11.
- Karen Margr., f. Telling, NBS. 3.6.; M: Hospitalsforv.
- Tillisch, Constance, f. Christensen, NBS, 10.6.
- Timm, Chr. Emil, Indkobschef, Chikago, bkg. 16.6.
- Tindinge, Per, Sekr., Okt. 47 i Grækenland.
- Tingskov, Jørgen, Gaardejer, Ryde Kirkeby, bkg. 2.3.
- Toft, Christian, Manufakturhandler, 17.2.; H: Meta.
- Edv. A., Viceskattedir., 25.11.; H: Ellen.
- Hans Hansen, Hjemstavnshistoriker, Bevtoft, bkg. 15.7.
- Peter Hansen, Kaptajn, Nordby F., bkg. 5.11.
- Toldberg, C. C., Justitssekr.*, 17.4.
- Topp, Anton, Gaardejer, Flintrup, bkg. 16.5.
- Marie Lund, f. Ditlevsen, 20.2.
- Thofte, Vilh., Fabrikinsp.*, cand. polyt., Hjørring, 14.10.
- Topsøe-Jensen, J. F., Kontorchef* u. Mag., 14.8.
- Tornøe, R. C., Toldforvalter*, 1.8.
- Torp, Caspar, Kontorchef*, 6.11.
- Poul, Dir., Overretssagf., 3.9.; H: Pamela.
- Tramm, Eline Henriette, 14.1.
- Tranberg, Emil, 19.1.; Br: Godsejer Ernst T., tidl. Lønborggaard.
- Trautner, Maja, f. Budtz-Jørgensen, 3.10.
- Troensegaard-Hansen, Marie, E., 25.9.
- Trolle, Emilie, f. Teisen, bkg. 8.2.; M: HRS.
- Hilda Birgitte Vilhelmine, f. Klein, 27.7.; M: Halfdan.

- Truelsen, Josva, Læge, Herning, 13.3.
 Tullin, Tage Villy, Underdir., NBS. 23.4.
 Tuxen, Anna, Odder, bkg. 3.6.; E. e. Overlæge, Brønderslev.
 — Ellinor, 10.2.; Mo: Asta J. R. T.
 — Esther, Musickl., 10.11.
 — Ingeborg, 11.10.
 — Ingeborg, Generalinde, bkg. 24.10.; E. e. Glt., Dr. phil. A. P. T.
 Tvede, Erling Stroyer, 11.10.
 — Gotfred, Arkitekt, 30.12.
 — Marie Caroline, f. Lomholt, 5.7.
 Tvermoes, Hella Louise, f. With, KS. 14.5.
 Tychsen, Camillo, Øjenlæge, 30.4.
 Tümmler, Maren Sophie, f. Larsen, 8.8.; E. e. Blikkenslagerm.
 Türk, Anna, 19.1.; M: Vilh. T.
 Tønder, Anders, Adjunkt*, Tønder, bkg. 3.1.
 — Poul Emil, Ass. i Ø.K., Malaya, bkg. 8.7.; F: Emil.
 Tonnesen, Jens, Købm., Skagen, 2.1.
 — Louise, f. Gad, 28.8.
 Uhrbrand, Flora, Komm.lærerinde, E., FS. 12.5.
 Uhrenholdt, Migga J., Froken, 29.9.
 Uldall, Olga, f. de la Porte, 24.2.
 Ullits, Elna Theodora, 23.11.; M: Anton.
 Ulstrup, Chr., Bladhandler, Kolding, 14.7.
 Ulso, Chr., Proprietær, tidl. Ryde, bkg. 4.5.
 Ungermann, Alvilda Amalie, E., KS. 31.10.
 Unruh, Gustav Adolf, 12.8.; H: Maritta.
 Utermøhl, M. H. P., Cigarhandler, Viborg, 7.12.
 Uttental, Victor (Sejr), Vicedisp., KS. 27.5.
 Waarst, Edith, f. Ammitzbøll, 20.12.
 Wael, Julius, Apoteker*, 13.2.; H: Jensine.
 Wagener, Ada Irene, 19.2.; M: T. C. W.
 — Frieda, 20.9.; E.
 Wagner, Elvira Nikoline Sofie, f. Poulsen, E., NBS. 3.6.
 Waidtlow, Caroline, Oldfruc*, Odense, bkg. 19.6.
 — Johs. Pastor emer., 14.7.
 Wain, Astrid, E., KS. 19.5.
 — Chr. Marinus, 11.1.
 — Erna, 22.7.
 Valentin, Th., Maskinm. i D.F.D.S., 3.2.
 Valentiner, Sophie, Skolebest.*, Froken, 15.9.
 Wallgren, Ernst, Gross., 25.2.
 Walsted, Mathias, Gdr., Felsbæk, bkg. 30.10.
 Walter, Joseph, Fabr., KS. 11.3.
 Walther, Helge, 5.10.
 Vandall, Michaeline Vilhelmine, f. Kuhlmann, KS. 3.5.
 Wandel, Sigurd, Figurmalers, Professor, 3.6.
 Vang, Holger, Teglværksbest.*, Hadsund, bkg. 13.2.
 Wangel, Asta Marie, f. Bender, KS. 9.5.; M: Assurandor B. W.
 Wangsoe, Einer, 24.2.
 Warburg, Agnes R., f. Levy, bgr. 27.3.; S: Prof.
 Warming, Dortha, E., Aarhus, bkg. 17.1.
 — Marie, f. Hoeg, Generalkonsulinde, 24.10.
 Weber, Henny Vilh. Augusta, f. Falck, 19.1.; E. e. Hotelejer.
 Vedel, Camilla Elisabeth, 28.1.
 — Grethe Ruth, f. Olsen, 16.10.; M: Harry V.
 Veflinge, Chr., Kriminalass., 28.11.
 Wegeberg, Anine, f. Forup, E. e. Kapt., KS. 20.5.
 Weidema, Karel Leonardus, Bakteriolog, FS. 12.3.
 Weilbach, Ein., Instrumentmager, 16.2.
 Weile, Elise, f. Gihm, 11.9.
 — Johanne Amalie, Overlærer*, KS. 29.3.
 Weimann, Jens, Fabr., Odense, 22.11.
 Weinreich, Andr. Chr., Kontrolør, KS. 13.5.
 — Peter, Askov, 5.1.
 Weirgang, Marie, f. Hoffmann, 24.7.
 Weis, S. Inger Elisabeth, 23.12.
 Weiss, Adolf I., Tomrerm., 2.1.
 Veje, Jens, Dr. med., 21.2.; H: J. Gerner.
 Wellejus, Harald, Provst, Sognepræst, Korup, 2.5.
 Wellendorf, Karen, f. Harder, E. e. Stationsforst., Kibæk, 20.6.
 Welling, Paul, Fabr., 7.11.
 Welttner, Mathilde, Forstanderinde i K.T.A.S., FS. 28.3.
 Wendel, Karl J., Restaurator, 12.8.
 Wendelboe, Axel, Fabr.*, Odense, bkg. 2.7.
 Vengberg, N. A., Bogholder, Kolding, bkg. 2.7.
 Wennicke, Ingeborg, Musickl.*, 29.11.
 Wentzel, C., Bankbest., 6.2.
 Wenz, Carl Fr., Uldvarefabr., Maribo, 26.5.
 Verdich, Anna Marie, f. Nielsen, KS. 16.4.; E. e. Gross.

- Werlauff, Agnes, f. Møller, Jyllinge, 5.2.
 Werner, Astrid, Halmtoftegaard, bkg. 21.7.; M: Propr.
 Wessberg, Asker, Prokurist, 17.8.
 Vest, C. F. V., Landsretspræsident, Viborg, 30.8.
 — Knud Tobias, Skibsf., Jyllinge, 16.3.; H: Kamma, f. Werlauff.
 Vestborg, Johs., Fyrmester*, Kalundborg, bkg. 13.6.
 Westenholz, Mary, Frøken, Hørsholm, 8.5.
 Westerboe, Hjalmar, Dir., 31.12.
 Westergaard, C. O., Politikommiss., Helsingør, bkg. 21.1.
 Vestergaard, Jenny, 21.7.; M: Skibsf. — P., Sagfører, 12.2.; H: Caroline.
 Westergaard, V. A., Stadsing., Gentofte, 13.11.
 Westermann, Carl, Kommandør, MF. 22.5.
 Westh, Augusta, f. Matzen, Jægersborg, bkg. 24.5.
 — J. A., Møllecejer*, Knudsker, bkg. 22.9.
 — Vilh. Sode, Plantagebest., 23.7. paa Malaya.
 Vestholt, O. P., Skibs. i D.F.D.S., 3.2.
 Westman, John, 1.11.
 Westring, Carl Joh., Salgschef, KS. 1.9.
 Westrup, C. M. C., Pastor emer., Vejle, bkg. 18.9.
 Wetche, Andreas, Godsejer, Svejlbæk, 1.7.
 Wewer, Agnes G., f. Fich, Hillerød, 7.11.
 Weyergang, Aage, 19.11.; H: Frida.
 Weyhe, Vilh., Formand, KS. 27.12.
 Wibe-Nielsen, Alfred, Læge, Randers, bkg. 12.11.
 Wiberg, Carl Aug. Jensen, Assurandør, Odense, bkg. 2.7.
 — H. O. F., Skræderm., KS. 6.5.
 Wiborg, P. E., Bagerm.*, Brødstrup, bkg. 29.5.
 Wibroe, Henry, Overretssagf., 27.8.
 Wiehe Bereny, Charlotte, Skuesp., 4.9.
 Wichmand, H. P., Urmager, Saks-købing, 5.11.
 — Hulda, Musiklærerinde, 28.9.
 Widding, K. M., Generalkonsul, Langebæk, 24.7.
 Wiedemann, Aage H., Postass., Viborg, 13.1.
 Wiegandt, Theodor Pouli, Barberm., FS. 9.7.
 Wieghorst, Mathilde, f. Guhle, bkg. 4.12.
 Viehl, Amalie, 18.1.
 Wiel-Lange, Ellen, KS. 20.3.
 Wienicke, Henr. Will., Bagerm., KS. 18.7.
 Wiese, Ingeborg, 9.1.; M: Harald.
 Vieth, E., Driftsbest.*, Ing., 16.2.
 Vieth-Schlesch, Agnete, f. Vieth, E., 9.5.
 Vig, Jens, Forstander, bkg. 12.12.
 Wiggberg, Gustav, f. Westerberg, 3.12.
 Wilhjelm, Effie, f. Barfred, 10.12.; M: Ax.
 Wilken, Flora, E., 1.1.
 Wille, Kristine, Sorø, bkg. 7.6.; E. e. Præst.
 Willemoes, Frantz J., Sekr. cand. jur., 29.12.
 Villemoes, Kirstine, Frue, Holstebro, bkg. 3.1.
 Willemoes, Peder, Fabrikejer, Wiggins, 2.12.
 — Vald. d'Obry, Gross., KS. 5.5.
 Willerup, Harald, Arkitekt, 11.10.
 Wilms, N. P., Tandtekn., Nyk. F., bkg. 5.3.
 Wils, Carlo, Kunsthdl., 20.11.
 Wind, Gudrun, 3.1.
 Vindel, J. A. M. H. J., Sognepræst, Starup, 12.3.
 Windfeld, Terman Nikolai, Fuldm.*, KS. 18.10.
 Windfeldt, Maren Kirstine, f. Topp, KS. 22.4.
 Winding, Thorkild, 2.8.; H: Kirstine.
 Winge, Anna H., f. Quedens, 21.7.; M: Læge A. H. W., Aarhus.
 — Poul, Red., Overretssagf., Randers, 23.12.; H: Gerda, f. Elmenhoff.
 Winkel, Hanne, Lotterikoll., f. Soneson, 25.1.
 — Jenny Antonie, f. Tschenschew, NBS. 23.4.
 Winther, C. C., Købm., Aalborg, bkg. 17.11.
 — Chr. Jul., Musiker*, KS. 3.3.
 Vinther, Erik P., Læge, Holbæk, 25.8.
 Winther, Ingeborg, Provstinde, f. Bang, bkg. 3.11.
 — P. H., Kaptajn, Ærskøbing, bkg. 21.5.
 Vinther, S. H., Stationsforst.*, Randers, bkg. 12.4.
 Winther, Thyra, Lærerinde, Frøken, Hjørring, bkg. 8.2.
 Wisman, Karen Marie, E. e. Boghandler, KS. 29.3.
 Wissenberg, E. G., Værkf.* v. D.S.B., Aarhus, bkg. 1.10.
 — Sofie, Pastorinde, Virum, bkg. 22.5.
 Wissing, Ane Kirstine, E., Lotterikoll., KS. 14.5.
 — Johanne, Frue, Thaulov, bkg. 12.11.

- Wissing, Th. S., Lærerinde, Aalborg, bkg. 28.2.
- Vitalis, Hugo, 30.12.
- Withen, Svend, Murerm., Hammel, 7.3.
- Withus, Hans Henn., Tegner, Aarhus, bkg. 7.10.
- Voegtle, Soffy, 17.9.; M: Alfr. V.
- Voldby, Ida Emilie Alma, f. de la Porte, FS. 1.5.
- Volf, Frederikke, Lærerinde*, Bibl., Haderslev, bkg. 25.9.
- Wolf, Otto, Hovedkass., 28.1.; H: Anna.
- Wolf-Jürgensen, L. A. O. M., Amtsf. forv.*, 2.10.
- Wolff, Augusta, E., 20.4.
- Johanne Caroline Frederikke, bkg. 13.2.; E. e. ORS.
- Wolffhechel, Louise, Sæby, 31.10.
- Volkersen, Ida, 13.9.; M: Vilh.
- Woltersdorff, Dagmar, f. Fussing, 24.5.
- Wonsild, Ellen, f. Glud, KS. 31.10.
- Vork, A. K., Postkontr., Kolding, 5.5.
- Worsøe-Petersen, Henry, Hovedbogholder, 12.8.
- Voss, Marie, Godsejerinde, Nøddebo, 11.10, S.: Overlæge Ax V., Nibe.
- Martin, Købm., Haderslev, bkg. 28.11.
- Wrisberg, Georg Fr. Gerhardt, KS. 18.4.
- Wuldem, Helene Marie, E. e. Skoleinsp., KS. 2.10.
- Reinh. Schou, Skoleinsp., KS. 20.3.
- Wulff, A. C., Bødkerm., 24.7.
- Bertel Chr., Husejer, KS. 5.5.
- Dortha, 25.12.; E.
- Ira Emanuel, Boligarkitekt, KS. 25.11.
- Wulff, Kai Ove, 19.2.; H: Aase, f. Igel.
- Würtz, Olga Augusta Theresia, f. Larsen, 5.8.
- Wilhelmine, 2.8.
- Wøwer, Emilie, f. Quentin, 11.2. i N. York; D: Professorinde Agn. Norlund.
- Yde, Marinus L., Gesandt*, 19.1.
- Niels, Lærer, MF.*, Viborg, 20.12.
- Zachariassen, H. A., Arkitekt, Frbg., bkg. 19.2.
- Zangenberg, Martin J., Arbejdsmand, KS. 22.11.
- Zarp, H. J. L., 24.2.
- Zederkop, Elsa, E., 24.12.
- Zerlang, T., Stationsbest., Toftlund, bkg. 3.7.
- Ziegler, Amalie, f. Ebert, 20.2.
- Zimmermann, Louise, f. Brandt, 15.8.; M: Felix.
- Zink, Mette, bkg. 29.11.; M: Trikotagefabr.
- Zuschlag, Kirstine, 5.1.
- Øhlenschlæger, P. C., Gross., Grindsted, 14.7.
- Ørbech, Aug., Tandlæge*, 18.2.; Sst: Agnete Flagstad.
- Orsted, Emilie, f. Heerwagen, 30.8.; E. e. Skibsf.
- Ørum, Hertha, 16.11.
- Østergaard, Magnus, Tømrerm., 25.8.
- Marie, Frøken, 17.1.

